

~~23. 10. 18~~

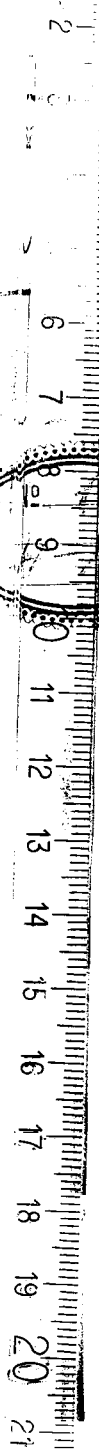
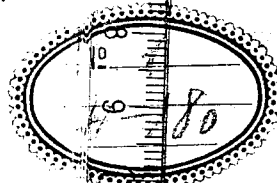
DEIC	A
2. 10. 18	3
Table	
245	

~~10. 10. 18~~

C

Buenos Aires
Canada

25. 7. 14

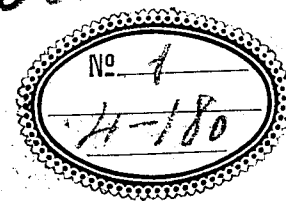
~~29. 1878~~

~~16. 7. 28~~

Asociación Bieneses
de Granada

25a - 7 - 14

DEIC	A
ESTADO	3
TABLA	
Nº	245

R.2463
TRACTATUS
CHRONOLOGICUS

A VARIIS

AUCTORIBUS COMPILATUS
STUDIO

FR. AVRELI A GENVA
CAPUCINI

ET AB EODEM IN DUOS LIBROS DISTRIBUTUS.

In quorum Primo

Lectioibus quinquagintaquinque habentur
ea omnia, quæ ad variam temporis
divisionem pertinent.

In Secundo verò

Habentur facta insigniora, quæ a Mundi creatione
ad hæc usque tempora acciderunt. Addito
etiam Indice rerum mirabilium;
necnon brevi Chronologia Urbis

GENUÆ.

Anno Æræ communis MDCCXII.

Ex Typographia Ioannis Baptistæ Franchelli. In Vico Fili.
Superiorum Licentia.

IESU' CHRISTO

PATRIS VERBO, SAPIENTIÆ GENITÆ,
A QUO OMNIS SCIENTIA DIMANAT,
IN QUO

SUNT OMNES THESAURI SAPIENTIÆ,
ATQUE SCIENTIÆ DEI.

PATRI FUTURI SÆCULI, QUI EST ANTE SÆCULA.
TEMPORUM MODERATORI, QUI TEMPUS JGNORAT;
NEMPE IN ÆTERNITATE GENITO.

IN CUJUS LUMINE VIDETUR LUMEN.

ANTIQUO DIERUM

ANTE CUJUS OCULOS

MILLE ANNI TANQUAM DIES, QUÆ PRÆTERIIT,
QUI

AB ÆTERNITATE IMMENSUS

IN VIRGINIS UTERO

UBI ADVENIT PLENITUDO TEMPORUM
SE COARCTAVIT

EXILES HAS LVCVBRATIONES SVAS

F. AVRELIVS RICHERIVS CAPVCINVS

OBSEQVENS

DONAT, ET DICAT.

ANNO PERIODI JULIANÆ

6425.

LECTOR BENEVOLE ▲

MIHI quoque, sicut & ceteris, sciendi cupiditatem inesse fateor expertus humanæ menti nihil esse dulcius, nihil iucundius veritate, idèd cum Chronologicam illam quæstionem de Anno Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi propositrâ audijsem, cuius omninòd eram ieiunus, suspicatus aliquid à Christiana Fide alienum ob Hæreticorum versutiam posse sub ea latere, illam a fundamentis eruendi studio permotus, nullo Magistro præuio, sed varia Auctorum volumina, quæ successiuè habere potui, sedulo perlustrans, lucubrationes istas in vnum collegi, ad hoc tantùm, vt ingenij mei hebetudinem, & memoriæ tarditatem scribendi diligentia compensarem; eligens laborem hunc potiùs, quàm inanis vitæ otio, prætermisso studio, torpere. Nec verò quisquam id à Religioso meo instituto alienum iudicet, nullibi enim gentium penès alios vnquam, quàm sacris initiatis, tempora dirigendi, & ad vsus vulgares accommodandi potestas, legitur demandata. Vt enim tacitam Persarum Magos, Afsyriorum Chaldæos, Indorum Gynnozophistas, Ægyptiorum Hierophantas, Britannorum, & Gallorum Druidas, Romanorù Pontifices, Judæorum Sacerdotes, quibus solis festos populares, & annales publicos conscribendi cura, & dignitas concessa perhibetur, in ipsa Ecclesia Christiana temporum procuratio res inter sanctiores perpetuè recensita est, atque idèd Deo tantùm dicatis meritò concredita.

Cum autem tenues hos meos labores amicis communicassem, me ad eos typis mandandos coegerunt potiùs, quàm suaserint, vt fluentia totius Doctrinæ Chronologicæ, quæ variorum Auctorum ingentibus voluminibus dispersa conspiciuntur, breui hoc opusculo coadunata, ad plurimos vberius emanarent. Quid enim tam malignum, cum Tertulliano (a) aiebant, quam nobile prodesse cum possis? Et idèd non temeritate ausus, vtilitatem iuuandi prætuli timori non placendi, cupiens ingenuæ iuuentuti præcipuè prodesse, optansque vt ij, qui ab ineunte ætate liberalibus disciplinis, & sacris literis operam nauant, & quibus inter vitæ exordia ludus est lectiõnis assiduitas, nec non deliciæ sudor alienus, vt de Boetio scripsit Ennodius, haberent quasi recentia, quorum incitamentis addiscerent solliciti in campo histo-

(a) *Lib. 1. contra Marcionem.*

historiæ tum Sacræ, tum prophanæ percurrere; atque in his operosius desudare, cum, Iusto Lipsio [a] teste: Historia sit fons Prudentiæ civilis.

Neque verò quis hos conatus meos idè despiciat, quia aliena sunt, quæ profero, & variorum Auctorum ex penu concinnata, nam, vt benè aiebat idem Lipsius, [b] nec aranearum textus idè melior, quia ex se fila gignunt, nec noster vilior, quia ex alienis libamus, vt Apes; id enim mihi curæ fuit, vt quæ diuisa eruditos in Chronologia efficiunt legentes, in vnum collecta teneres; præterquam quod multa, eademque scitu dignissima hic reperies, quæ alibi frustra quæres.

Cumque didicerim ex Plinio benignum, & plenum ingenui pudoris fateri per quos profeceris. Fateor ego me hæc, quæ profero, in primo Libro excerptisse à Rycciolo in sua Chronologia reformata; Ab Illustrissimo, & Reuerendissimo Blanchino in suo Opere de Calendario, & Cyclo Cæsaris, necnon in solutione Problematis Paschalis; A Gulielmo Beueregio Anglo in suis Institutionibus Chronologicis; A Io: Marshamo in suo Canone Chronologico; A Io: Ludouico Ambianensi Capucino in suo Opere, cui titulus est Atlas temporum, cum videre non potuerim Scaligerum, Petauium, Henricum, Haruillæum nostrum Capucinum in sua Hægoge Chronologica, aliosque multos, qui de Chronologia eruditè scripserunt. Quæ verò Libro II. profero ab Auctoribus ibidem citatis collegi, quorum ferè omnium opera sunt typis mandata, præter paucos, à quorum manuscriptis enarrata selegi.

In primo igitur Libro proferam quidquid ad Theoricam pertinet, quascumque temporis menturas, & quidquid temporibus distinguendis necessariè requiritur exponens, régulas præterea tradens ad id facili methodo, & plerumque per Arithmetices præcepta inuestigandum; noui enim in hac facultate id evenire, quod Seneca [c] detestabatur in moribus: sequitur, inquit, quisque priores malè iter aggressos, quid ni habeant excusationem cum publica via errauerint?

Erit igitur quælibet ex allatis regulis veluti lapis lidius, ad cuius amussimariæ, & inter se oppositæ Auctorum opiniones erunt ad trutinam deducendæ si autem nonnulla fortè difficilia intellectu videbuntur, cum Iusto Lipsio [d] hortor, vt sæpius legas, nam, quod Gladiatoribus imperari solet, vtilitèr ego tibi: Repete. Præcipuè autem inter has tenebras facem præferent prima rudimenta tum Arithmetices, tum Astronomiæ, vel saltem tractatus de sphaera, cum ab ipsis Cælorum motibus ortum pariter, & progressum tempus accipiat, cum ipsdem pariter periturum. Addam etiã Elenchum terminorum difficilium, quem maioris claritatis gratia operi præposui. Tandem, si quid fortè non intelliges, meminèris Socratem, cum obscurum Hæracliti Librum legeret, dicere solitum fuisse: quæ intellexi proba sunt, credo & quæ non

non intellexi. Verùm maestè animo; difficultates superabit veritatis amor, cui pertinacem laborem litasse pulchrum, studiorumque amenitatibus prætulisse honestum est.

In secundo Libro habebis praxim Chronologiæ à Mundi exordio ad hæc vsque tempora, iuxta probabiliore Auctorum opiniones in primo Libro ad trutinam deductas, vnà cum indice rerum prodigiosarum, nec non Chronologiam Urbis Genuæ, quam veluti typum Tyronibus exhibeo ad sibi similem ex annalibus concinnandam de qualibet Urbe, de ordine Religioso, de nobili aliqua familia, & huiusmodi. Verùm licèt res gestas breuissimo, & in arctum collecto stylo exponam, non mihi ea arrogare præsumo, quæ an alicui vnquam viro quamcumque ille artem professus sit, concessum fuerit, haud satis scio, vt ea breuissimo libello complectar, quæ immenta sunt, & immentis voluminibus à præstantissimis Scriptoribus exarata. Tantùm igitur facta insigniora tum ex sacris, tum ex prophanis codicibus eruta libare curauim, alijs relinquens facultatem multò plura, quæ sibi magis placuerint sedulè seligendi. Fateor præterea plura me hic transcripisse, quàm credo, nec affirmare sustineo de quibus dubito, verùm nec subducere volui, quæ accipi. Sed nihil haustum ex vano scias velim, quò nimis inclinant ferè vetusta, & à nobis vel tempore, vel loco distita, scribentium animi; nam conquirere fabulosa, & fictis cblectare legentium animos, cum Tacito, (a) procul à grauitate cepti operis crediderim. Precor deniquè ne quisquam inelimatam hoc scribendi genus fastidiat, ornari enim res ipsa negat, contenta doceri, quare cum D. Augustino [b] dicam, si quid inconditè, & incultè dictum legeris, vel si totum ita esse prospexeris Doctrinæ des operam, calamo veniam, nam Chronologum non barbarè loqui, est eloquentem esse. Si verò ingenuæ iuuentuti, præcipuè Deo dicatæ, vtilitatis aliquid attulero, non me pœnitebit laboris, & vigiliarum mearum, tantò mihi gratius, & honestius, quod inter regularis obseruantia munera, sola successiua, & secundaria tempora ad colligendas huiusmodi lucubrationes, contulerim. Vos interim Adolescentes ingenui laborem meum æqui, bonique consulite, quodque amico damus studio, gratis, amicisque animis accipite, fouete, defendite. Si quis autem, quod absit, fortè obtrectauerit, si quis carperit, aut maligno dente hos conatus meos adroferit, me profectò nunquam pigebit laboris, quem vtilitati vestrae, amicorum precibus coactus, dicaui, quare, aut laudatus erit, aut excusatus.

IN

[a] In Pref. Politicorum fol. 7.

[b] In notis ad lib. 7. Polit. cap. 1.

[c] Lib. 2. de ira.

[d] In Polit. fol. 11.

[a] Ann. 18.

[b] Ep. 146. ex Vadino t. 1. f. 713.

DE mandato Reuerendissimi Patris Michaelis Angeli à Ragusio Ordinis FF. Minorum S. P. Francisci Capucinorum Ministri Generalis, Nos infra-
scripti attentè perlegimus, & diligentèr perpendimus Tractatum Chrono-
logicum ex varijs Auctoribus compilatum studio Admodum Reuerendi Patris
Aurelij à Genua &c. & ab eodem in duos Libros distributum cum additione
Indicis nonnullarum rerum mirabilium, nec non breuis Chronologiæ Urbis
Januensis ad calcem operis; & in eo nihil offendimus Orthodoxæ fidei aduer-
sum nihil à Christiana pietate absonum, nihil Ecclesiasticis Decretis contra-
rium, nihil sanæ Doctrinæ repugnans; sed quiddid in eo breui, & erudito
stylo exaratur, deprehendimus pietati consonum, & ad excitanda virorum
eruditorum ingenia non parum vtile. Quare tale opus dignum adiudicamus,
vt in lucem prodire, & typis mandari possit, ac debeat. Datum Romæ in
Conuentù FF. Min. Capucinorum die 18. Augusti 1712.

Ita est: Fr. Ioachinus à Soranea Definitor Generalis FF. Min. Capucinorum.

Ita est: Fr. Leonardus à Viterbio ex Prouincialis FF. Min. Capucinorum.

NOS Fr. Michael Angelus à Ragusijs totius Ord. Min. Capucinorum
Mnr Generalis (I. r.) Cum opus, cui Titulus est. Tractatus Chro-
nologicus ex varijs Auctoribus compilatus studio R. P. Aurelij à Genua Nostri
Ordinis Theologi, & Concionatoris, & ab eodem in duos Libros distributus
cum additione Indicis nonnullarum rerum mirabilium nec non breuis Chrono-
logiæ Urbis Januensis ad calcem operis duo eiusdem Ordinis Theologi, qui-
bus id commissum fuit, recognouerint, & in lucem edi posse probauerint, facult-
tatem concedimus, vt typis mandetur, si ita ijs ad quos pertinet videbitur.

Datum in Nostro Conuentu Immaculatæ Conceptionis de Vrbe die 19. Au-
gusti 1712.

Fr. Michael Angelus qui supra.

Imprimatur.

Fr. Dominicus Maria Bassus Mag. Ord. Prædicat. ac Inquisitor Generalis
Genue.

Imprimatur.

Ex auctoritate Excell. & Illustrijs. Magistrats Inquisitorum Status:

Lucas Casanova Car. cell.

FAS

EGO infrascriptus de mandato Reuerendissimi Patris Magistri Domini-
ci Mariæ Bassi, Inquisitoris Generalis Genue attentè, atque diligentèr
perlegi Tractatum Chronologicum à varijs Complicatum Authoribus ab Adm.
Reuer. Patre Aurelio à Genua Ordinis Capucinorum S. Francisci, diuisum
in duos Libros, & Tomos cum additionibus, Indicis nonnullarum rerum
mirabilium, nec non breuis Chronologiæ Urbis Genue cum alijs in eo conten-
tis ad Chronologiam spectantibus, & in eis nihil alienum à Fide Catho-
lica adiuueni, nec contrà bonos mores, Adedque dignum impressione
censeo; vt potè valdè vtilem pro Christiana Republica &c.

Dat. Genue in Conuentù S. M. Carminis die 8. Decembris 1712:

*Ita est Fr. Ioseph Maria Miconus Ordinis Carmelitarum, Magister
Sac. Theol. Prouincie Lombardia Custos; ac Doctor Collegiatus:
nec non pro Sanctissima Inquisitione Genue Censor Librorum, &
Consultor.*

Stante Supradicta attestatione. Imprimatur.

Fr. Dominicus Maria Bassus S. Theol. Magister Ordinis Prædicatorum, &
Inquisitor Generalis Genue.

FA X TYRONIBVS

SIVE' EXPLICATIO TERMINORUM DIFFICILIIUM, QUI IN HOC TRACTATU CONTINENTUR.

Arithmetica est ars, siue scientia docens numerare, quæ versans circa numeros, quare illius obiectum est quantitas discreta, siue numerus.

Unitas non est numerus, sed principium numeri.

Numeri eiusdem speciei sunt illi, qui numerant res eiusdem speciei. Pro quo aduertendum est, numerum esse sub duplici specie, alia enim dicitur intrinseca, quam habet ab unitatibus; sic quilibet numerus differt specie ab alio numero; alia extrinseca, quam habet à re numerata. Do exemplum 5. & 6. sunt diuersæ speciei intrinsecæ, sed eiusdem extrinsecæ, si numerant eandem rem, v. g. vtraque annos, dies &c. è contrà 6. 6. 6. sunt eiusdem speciei intrinsecæ, sed diuersæ extrinsecæ, si primus numerus numerat dies, secundus horas, tertius minuta.

Aduertendum secundò, quòd in summatione, & multiplicatione numerus speciei inferioris conuertitur in speciem superiorem; è contrà in subtractione, & diuisione numerus speciei superioris diuiditur in numerum speciei inferioris.

Numerus quadratus est ille, qui resultat ex alio numero multiplicato in se ipsum, & numerus, qui multiplicatur dicitur radix quadrata respectu eiusdem numeri. Datur etiam numerus cubicus, qui resultat ex numero quadrato multiplicato per suam radicem.

Do exemplum; si multiplico 4. per 4. dant 16. & hic est numerus quadratus; ille radix quadrata; si verò multiplico 16. per 4. dat 64. hic est numerus cubicus ex radice cubica 4. vides ergo eundem numerum posse esse radicem quadratam, & cubicam respectu diuersorum numerorum, qui ex multiplicatione resultant; è contrà non omnes numeros posse esse vel cubicos, vel quadratos, vt consideranti patebit.

Numerus integer est ille, qui diuisus ab alio numero minori, ab eo adæquatur, vt v. g. 20. est numerus integer, quia si diuidatur per 4. per 5. per 10. ab illis adæquatur, & nihil remanet.

Numerus fractus sunt illæ unitates, quæ non adæquant diuisorem v. g. si diuidatur 19. per 4. remanent 3., si per 5. remanent 4., & istæ unitates, siue numeri dicuntur fracta.

Numerus simplex est ab unitate ad 10. exclusiue, & 10. dicitur simplicium simplicissimus, & compositorum primus.

Numerus compositus est, qui ex pluribus figuris componitur: Pro quo aduerto tum Hebræos, tum Græcos ad significandos numeros vti solitos literis Alphabeti, ita vt Aleph, siue Alpha significaret unitatem, eo quòd in vtroque Alphabeto sit prima, vt A. in nostro, & sic successiue de alijs.

Romani aliquas tantum literas prælegerunt videlicet I. V. X. L. C. D. M. IO. CI. igitur I. significat unitatem, V. quinque, X. decem, L. quinquaginta, C. centum, D. quingenta; M. mille. Quingenta autem signantur etiam hoc pacto IO., quòd si addas aliud C. dicitur quinque millia, si tertium hoc pacto IOOO significabit quinquaginta millia. Eodem modo mille signatur etiam hoc pacto CI. & si addas duo C. vnum ad dexteram, alterum ad sinistram significabit decem millia, si tria C. centum millia. Omnes alij numeri ex his componuntur, aduertendo, quòd, si numerus minor præponatur maiori, tot unitates à maiori sint detrahendæ, quot continentur in minori, v. g. IX. importat 9., & II. X. ceto; XL. quadraginta, & sic de singulis.

Moderni ad significandos numeros vtuntur quibusdam Cifris, quæ dicuntur numeri vulgares, siue Characteres Saracenicis, Arabes, Phœnices, vel Indici, volunt enim Arabes eos didicisse à Phœnicibus, siue ab Indis; sunt autem hæ figuræ numero decem, videl. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 0. quarum vitima per se nihil significat, sed si apponatur alteri figuræ facit eam significare decuplò magis, quam prius.

Aduertendum est etiam, quòd cum ad nos peruenerint isti characteres ab Arabibus, qui scribunt, non à sinistra ad dexteram, vt nos, sed à dextera ad sinistram cum Hebræis, eodem pacto scribendi sunt isti characteres, itaut primo loco ex parte dextera scribantur unitates, secundo loco decades, tertio loco centenaria, quarto loco millenaria, & sic successiue; quòd si numeros adhuc maiores significare velis, singulis tribus figuris, maioris claritatis gratia, addenda est parua coma hoc pacto 257,234,869. qui numerus significat ducentos quinquaginta septem miliones, ducenta triginta quattuor millia, octingenta sexaginta nouem. Si autem ad dexteram, siue primo loco apponas Zerum, seu Cifram, omnes figuræ præcedentes crescent decuplò, & 9. significabit nonaginta, 6. sexcenta, 8. octomillia, & sic de alijs. Si autem eadem Cifra 0. apponeretur ad sinistram post alias omnes figuræ nihil significaret hoc pacto 025,796.

Diuisor est numerus minor per quem diuiditur aliquis numerus maior, v. g. volo diuidere 50 per 9. hic dicitur diuisor, ille diuidentus.

Quotiens est numerus vicium, quibus diuisor continetur in numero diuidendo, vt v. g. 9. continetur in 50. quinquies, igitur 5. est quotiens respectu 9. & 50.

Fracta sunt illæ unitates, quæ non adæquant diuisorem, vt in allato exemplo,

exemplo, diuiso 50 per 9. remanent 5. vnitates, hæ dicuntur fracta.

Denominator est illa vnitas, quæ dat formam numero, & per consequens denominationem, v. g. in 5. sunt quinque vnitates, sed hoc vnitatum complexum non accipit denominationem à prima, neque à secunda, neque à tertia, neque à quarta, sed à quinta vnitate, & hæc dicitur denominator.

Partes Arithmetice sunt vel primæ, vel secundæ, quæ videlicet ex primis producuntur, & de his parum curat Chronologus, qui tamen vtitur primis, quæ sunt quatuor, videlicet, Additio, subtractio, multiplicatio, & diuisio.

Additio siue summatio est cum plures numeri in vnum colliguntur, & pro hac aduertendum est vnitates ponendas esse sub vnitatibus, decades sub decadis, centenaria sub centenarijs, & sic de alijs, rursus numerus vnus speciei sub numeris eiusdem speciei hoc pacto. Summa annorum est 6425. Dies, horæ, minuta, & secunda in vnum collecta dant

An.	D.	h.	m.	s.
6401.	7.	21.	36.	50.
24.	24.	22.	39.	33.
<hr/>				
	22.	31.	53.	
<hr/>				
	33.	18.	48.	16.

In his autem partitis sunt numeri quinque specierum videlicet annorum, dierum, horarum, minorum, & secundorum; idè secunda cum perueniunt ad numerum 60 conuertenda sunt in minuta, & hæc in horas, horæ cum perueniunt ad 24. conuertuntur in dies, fracta verò scribuntur sub secundis, minutis, & horis respectiuè.

Subtractio est cum numerus minor subtrahitur à numero maiori vt differentia, siue residuum habeatur. Minor ita maiori subscribitur, vt similes vtriusque numeri notæ similibus respondeant, & prima inferioris numeri nota à prima superioris subtrahatur; residuum verò scribatur sub linea apposita hoc pacto.

Et aduertendum, quod, si numerus inferior sit maior superiore, assumenda est vna decas alterius speciei, v. g. 6. vnitates secundarij sunt maiores, quàm 5. & cù

D.	h.	m.	s.
45.	7.	6.	5.
33.	18.	48.	16.

nulla sit decas secundorū, assumo minutum vnum, quod diuido in 60. secunda, & assumpta horum decade, dico si 6 subtrahò à 15. remanent 9. hunc ergo numerum scribo sub linea apposita, deindè decadem subtrahò à 5. & remanent 4. quem etiàm subscribo, nam si à 65. auferas 16. remanent 49. deindè 8. subtrahò à 15. & subscribo 7. quatuor à 5. & subscribo 1. si enim à 65. auferas 48. remanent 17. & cum remanserint horæ 6 assumo integrum diem, horas videlicet 24., quæ cum 6 dant 30. à quibus ablatis 18. remanent 12. Rursus dies 3. subtrahò à 4. & scribo 1. decades 3. à 4. & scribo 1. vides ergo remanere dies 11. 12. 17. 49.

Ad

Ad examen subtractionis residuum adde numero minori subtracto, & si æquualet maiori, benè processit subtractio.

Multiplicatio est ductus vnus numeri in alterum, vt inueniatur tertius, in quo vnus eorum toties continetur, quoties vnitas in altero; v. g. multiplico 8. per 9. & dant 72. toties ergo 9. continetur, in 72. quot sunt vnitates in 8. Ad facilius multiplicandum vti poteris vel tabula Pythagorica, quam hic appono, vel libello italico idioma te typis dato, cui titulus *Practica di conteggiare*, qui etiam deseruiet ad diuidendum.

Ufus huius tabulæ est huiusmodi.

Datis duobus numeris, quorum alter multiplicandus sit in alterum, vnum eorum quære in latere A. B. alterum in latere A. C., & in communi vtriusq; concursu reperitur numerus productus ex multiplicatione vnus in alterum. Do exemplum. Volo multiplicare 7. in 9., quæro 7. in latere A. B. & 9. in latere A. C. video vtrūq; concurrere in 63. & dico 7. multiplic. per 9. dare 63.

A.									B.								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
2.	4.	6.	8.	10.	12.	14.	16.	18.	2.	4.	6.	8.	10.	12.	14.	16.	18.
3.	6.	9.	12.	15.	18.	21.	24.	27.	3.	6.	9.	12.	15.	18.	21.	24.	27.
4.	8.	12.	16.	20.	24.	28.	32.	36.	4.	8.	12.	16.	20.	24.	28.	32.	36.
5.	10.	15.	20.	25.	30.	35.	40.	45.	5.	10.	15.	20.	25.	30.	35.	40.	45.
6.	12.	18.	24.	30.	36.	42.	48.	54.	6.	12.	18.	24.	30.	36.	42.	48.	54.
7.	14.	21.	28.	35.	42.	49.	56.	63.	7.	14.	21.	28.	35.	42.	49.	56.	63.
8.	16.	24.	32.	40.	48.	56.	64.	72.	8.	16.	24.	32.	40.	48.	56.	64.	72.
9.	18.	27.	36.	45.	54.	63.	72.	81.	9.	18.	27.	36.	45.	54.	63.	72.	81.

C.

Diuisio siue partitio est inuentio numeri, in quo toties continetur vnitas, quoties diuisor in diuidendo, siue cum numerus maior diuiditur in partes v. g. 90. si diuidendus sit in 7. primus dicitur diuidendus, secundus verò diuisor, quod verò resultat dicitur quotiens. Scribuntur autem hoc pacto: numerus diuidendus ponitur in medio, diuisor ad sinistram scribentis, siue ad dexteram diuidendi, interposita claufula, siue coma, & quotiens ad dexteram scribentis, quod si remaneant aliquæ vnitates, quæ non adæquent diuisorem, hæ dicuntur fracta, & scribuntur sub numero diuidendo hoc pacto.

Unica vice 7. continetur in 9. & appono ad dexteram 1. 7)90(12.

Sed quia remanent duæ decades, quæ dant 20. vnitates, in his bis continetur 7. & scribo 2. remanent autem sex vnitates, quæ, cum non adæquent 7. diuisorem, scribuntur infrà numerum diuidendum. Quod si numeri sint diuersæ speciei, fracta primæ speciei conuertuntur in numeros inferioris speciei, & sic successiuè fit diuisio.

Ad probandam hanc regulam, an benè processerit, multiplica quotientem per

per diuisorem , & rezultato adde fracta , deindè vide an hic numerus sit æqualis numero diuidendo , v. g. multiplico 12. per 7. & dant 84. quibus addo 6. fracta , & dant 90. benè ergo processit diuisio .

a. **Æ. C.** significat Annum ante Æram Christi , siuè communem .

Æ. C. significat annos Æræ Christi , siuè communis .

P. J. significat annos Periodi Julianæ .

V. C. significat annos ab Urbe Romana condita .

Annus Pompilianus est annus coordinatus à Numa Pompilio , de quo Lect. 8.

Annus Julianus est annus dierum 365. & horarum 6. coordinatus à Iulio Cæsare , de quo vide ibidem Lect. 8.

Annus Gregorianus , siuè Lilianus est annus coordinatus à Gregorio xij. siuè ab Aloyso Lilio dierum 365. 5. 49. 12. , de quo vide ibidem .

Annus Nabonafari , siuè Ægyptius est annus dierum 365. de quo vide Lect. 24.

Annus Lunaris est annus coordinatus ad cursum Lunæ , quorum alter est communis , alter Embolismalis , idest excrefcens , de quo vide Lect. 7.

Annus Lunaris communis constat lunationibus 12. diebus 354. h. 8. 48. 38. 10.

Annus Embolismalis est lunationum 13. diebus verdè 383. h. 21. 32. 41. 20. 50. de quo ibidem .

Annus Sydereus est ille , quo mensuratur annus cursus syderum , & constat diebus 465. 6. 9. 21. 42. , & de hoc parum curant Chronologi .

Annus Solaris est ille , qui mensuratur à cursu solis .

Annus Tropicus idem significat ac annus Solaris , & diuiditur in Nabonafaræum siuè Ægyptium , & Romanum . Romanus in Pompilianum Julianum , & Gregorianum .

Annus Metonicus constat annis 19. siuè Solaribus , siuè Lunaribus .

Anno Labente significat annum illum terminare infra annum Julianum , sicut è contra .

Anno ineunte significat annum incipere infra annum Julianum , v. g. annus Æræ Christi 1712. erit P. J. 6425. vterque enim incipiet . & desinet eadem die ; verùm Annus Nabonafari 2460. terminabit die 1. Iulij stylo nouo , & die 2. Iulij incipiet annus 2461. ided dicitur anno Nabonaf. 2460. labente , & anno 2461. ineunte . Idem dic de omnibus alijs Æris , quæ incipiunt , & desinunt infra annum .

Apogæum significat maximam distantiam Planetarum à terra .

Perigæum maximam propinquitatem eorum ad terram .

Phalis significat primam apparitionem lunæ ad Solis occasum post illius renouationem .

Syzygia significat lunæ renouationem , siuè etiàm plenilunium , pro vtroque enim sumitur , sed magis communiter pro renouatione , & vtrumque dictum fuit à Cicerone lunæ iugum , eo quod sol , & luna sint in linea .

eadem linea imaginaria ducta à firmamento , & transeunte vel per centrum terræ , vel per centrum Eclipticæ . Si autem ambo sint in linea , quæ transit per centrum terræ , dicitur Syzygia vera , si in secunda , quæ transit per centrum Eclipticæ dicitur Syzygia media . Si plura desideras consule Astronomos , nam quæ diximus ad Chronologum sufficiunt pro sola terminorum intelligentia .

Laterculum significat tabellam , in qua res aliquæ describuntur .

Pinacidium idem significat .

Synchronismus est recta rerum coordinatio per sua tempora .

Anachronismus , & **Antichronismus** est error in ordinando , cum videlicet postponitur id , quod est præponendum , vel è contra ; vel ponuntur eodem tempore , quæ diuerso acciderunt , vt cum Virgilius scripsit Æneam fuisse cœuum Didoni , hæc enim illo fuit posterior annis ferè 300. ided hic dicitur Anachronismus .

Metachronismus est error in minuendo tempus , vt si quis ab Adam ad Diluuium signaret tantum annos 1000.

Prochronismus est error in ampliando , quo peccant Sinenses , qui Mundum conditum volunt annis 45,000. ante Christi Æram .

Tempus prolepticum est tempus illud , quod fictione mathematica supponimus efluxisse ante Mundi creationem ; eodem pacto dicuntur horæ , dies , hebdomadæ , menses , & anni proleptici ; Ab alijs dicuntur **anteadamitæ** , ed quod supponatur eos fluxisse ante Adami creationem .

CHRONOLOGIÆ

LIBER J.

In quo habentur omnia, quæ ad variam temporis
diuisionem pertinent.

QVID SIT CHRONOLOGIA.

LECTIO J.

Chronologiæ nomen à Græcis mutuati sunt Latini, componitur autem à Chronos, quod tempus, & Logos, quod sermonem significat. Verùm illius obiectum non est tempus, siuè temporis natura, hoc enim ad Physicum pertinet, sed diuersarum partium temporis ad inuicem collatio, ità vt vnàm ab alia distinguat, & mensuret. Idcò Chronologiam alij artem, vt Beueregius, alij scientiam, vt Athlas temporum nuncuparunt; nos verò illam dicimus scientiam practicam subordinatam Mathematicæ, cuius obiectum cum sit quantitas, si hæc sit discreta, Arithmeticæ, si continua, & permanens Geometriæ; si continua, & successiua Chronologiæ erit obiectum.

Definiri ergo potest Chronologia, quod sit scientia practica res gestas distinguens per sua tempora. Quarè non immeritò Chronologiam, & geographiam duo Historiæ lumina vocabat Vossius; alij verò eas dixere Historiæ partes integrales, per alteram enim edocemur quo tempore, per alteram quo in loco acciderit, quod enarratur. Nec prætermittendum censeo tùm Arithmeticam, tùm Astronomiam ad perfectam Chronologiæ scientiam esse necessarias, ità vt sine aliquali earum notitia hæc scientia haberi non possit.

Quæ cum ità sint singulas temporis mensuras, & quidquid ad illas pertinet breuiter exponam, allaturus deinde breuem Chronologiae

DE DIEBUS.

LECTIO II.

Primam temporis diuisionem docuit nos Deus in Mundi Crea-
tione, nam *Gen. 1.* habetur: appellauitque lucem diem, & te-
nebras noctem, factumque est vespere, & mane dies vnus. Vbi
Expositores docent per vespertas significari noctem, & per mane
diem sumendo, per synecdochem, partem pro toto.

Sed aduertendum est eodem diei nomine appellari tùm spatium tē-
poris, quo sol nostrum Hemispherium illuminat conficiens semi-
circulum, per illa verba: appellauitque lucem diem; tùm etiã
spatium illud, quo sol totum circulum conficit, illis verbis: ves-
pere, & mane dies vnus; quare ad tollendam æquiocationem
aduertendum est alium dici diem naturalem, alium artificialem
siuè ciuilem; verum nequè hoc pacto æquiocationem euitamus,
alij enim, vt Mullerus, Ricciolius, Beueregius, & alij cursum
illum Solis, quo nostrum tantum Hemispherium illustrat semi-
circulum conficiens, diem naturalem dixerunt, cursum verò So-
lis, quo totum circulum diurnum conficit; artificialem. Alij
verò, cum quibus nos etiã sentimus, sequentes stylum Curia
Romanæ diem naturalem dicunt Solis cursum per totum circ-
ulum diurnum; artificialem verò, siuè ciuilem vocant cursum Solis
intra nostrum Hemispherium, eò quòd eo tempore Artifices la-
borent, & Ciues operentur; Quare hoc, ad tollendas omnes
æquiocationes, maximè est aduertendum.

Diei naturalis quatuor sunt puncta cardinalia, à quibus illius exor-
dium vnaquæque natio auspicatur, videlicet cum Sol est in Ori-
ente, in Occidente, in Meridie, vel in puncto illi opposito me-
die noctis.

Hebræi quos postea secuti sunt Athenienses, Arabes, siuè Turcæ
Boæmi, Silesij, & Itali à Solis occasu diem inchoant, & inde ho-
ras incipiunt dinumerare; verum in Horologijs Campanæ Itali
media hora post Solis occasum diem inchoant. Ve-

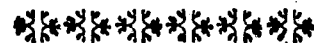
Veteres Romani, Egyptij, cum Gallis, Hispanis, alijsque Euro-
pæis diem inchoant à media nocte, quam regulam seruat etiam
Romana Curia in inchoandis diebus festiuis, & ieiunij.

Babylonij, ex Cenforino, ab exortu Solis diem inchoant, quorum
morem secuti sunt recentiores Græci, & Norimbergenses, te-
ste Gassendo.

Astronomi à meridie ad meridiem diem computant, cum hac ta-
men disparitate, quòd Alphonsus Rex, eiusque sectatores à
meridie diei præcedentis, è contrà Ptolæmæus, Tychon Bra-
hæ cum alijs à meridie eiusdem diei incipiunt, ideòque dies pri-
ma Ianuarij per Alphonsum Regem incipit à meridie diei 31.
Decembris, sed per Ptolæmæum à meridie diei 1. Ianuarij.

Ex dictis sequitur, quòd si, e. g. in Æquinoctio veris appare-
ret Eclipsis ad ortum Solis, Itali dicerent contigisse hora 12.
diei v. g. 21. Martij; Galli, & Hispani hora 6.; Babylonij hora
1.; Astronomi hora 18. diei 21. cum Alphonso Rege, sed diei
20. cum Ptolæmæo; dies enim 21. per eum non incipit nisi post
horas sex, idest in meridie eiusdem diei 21.

Dies diuersimodè nuncupantur, Diuina enim Scriptura ante capi-
tuitatem Babylonicam septimæ tantum diei Sabbathi nomen
dedit, cæteros dies signabat per numeros ordinales singulis
Mensibus. Ægyptij, & post ipsos Romani Deorum suorum,
siuè Planetarum nomine appellabant dies cuiusque hebdoma-
dæ, teste Marshamo f. 197. primum videlicet Solis, secun-
dum Lunæ, tertium Martis, quartum Mercurij, quintum Io-
uis, sextum Veneris, septimum Saturni; Denique Syluester
PP., annuente Constantino Magno, quolibet dies hebdoma-
dæ Ferias vocauit numero ordinali, addendo Feriæ primæ no-
men Dominicæ, idest diei Domiai, eò quòd credatur Chri-
stum eadè die Dominica natum, circumcisum, à mortuis
resurrexisse, & Spiritum Sanctum immisisse super Discipulos.

DE HORIS.

LECTIO III.

UT dies melius ad communem usum accommodarentur illos diuiserunt maiores nostri in horas, horas autem in scrupulos, siuè minuta, de quibus singillatim est infra agendum. Horæ nomen à Sole, qui horus dicitur, deductum esse asserit Blanchinus in suo Calendario f. 29. ex Macrobio, horæ autem aliæ sunt æquales, aliæ inæquales; æquales sunt, quæ etiã æquinoctiales dicuntur, eò quòd totum æquatoris circum in partes 24. diuidant, & horis singulis gradus 15. competant, nam si 15. in 24. ducas habebis 360. quot sunt æquatoris gradus. Est igitur hora pars 24. diei naturalis, & hæc hora simplex dicitur, ad differentiam horæ compositæ, quæ est duodecima pars diei naturalis, ita vt vna hora composita constet duabus horis simplicibus. His horis vtuntur præcipuè Astronomi Chataiæ, vt asserit Beueregius, & earum quamlibet diuidunt in octo particulas, quas Geb vocant.

Hora inæqualis est duodecima pars diei artificialis, vel noctis; cum enim dies à solstitio hyemali ad solstitium æstiuum semper crescat, è contrà ab æstiuo ad hyemale decrescat, non verò crescat; hinc sequitur, quòd, si vtrumque diuidatur in partes 12. horæ istæ aliquando sunt breuiores, aliquando longiores horis equalibus, vt v. g. in nostro climate circa solstitium æstiuum hora diei est minutorum 75. noctis verò min. 45. è contrà in solstitio hyemali horæ noctis sunt min. 75. diei autem min. 45., sed in æquinoctio singulæ horæ sunt min. 60.

Alio pacto diem artificialem, & noctem diuidebant tum Iudæi, tum Romani; diem videlicet in quatuor partes æquales, quarum alteram dicebant primam, & inchoabat à Solis ortu vsque ad punctum intermedium inter ortum, & meridiem, à quo puncto incipiebat tertia, quæ protrahebatur vsque ad meridiem; & ex tunc incipiebat sexta, quæ terminabat ad punctum intermedium inter meridiem, & occasum; inde sequebatur

ED

A

nona,

nona, quæ terminabat ad Solis occasum. Hinc ortum habuerunt horæ Canonice, quæ recitantur in Ecclesia Dei.

Pariformitèr diuidebant noctem in quatuor vigilias; quarum prima inchoabat à Solis occasu, & hanc sequebatur secunda vigilia, quæ terminabat in puncto mediæ noctis.

Ex tunc incipiebat tertia vigilia, & post ipsam quarta vigilia, quæ terminabat ad Solis ortum. Ex quo deducitur quamlibet harum horarum diei, ac noctis, constare horis tribus, quæ in æquinoctio sunt min. 60. sed alijs anni temporibus sunt inæquales.

Datur etiã alia horarum diuisio, quædam enim dicuntur Italicæ, quibus videlicet vtuntur Itali, incipientes eas enumerare à Solis occasu. Aliæ Europææ, quibus vtuntur reliquæ Europæ nationes à media nocte. Aliæ Babylonicæ à Solis ortu. Aliæ Astronomicæ à meridie inchoantes diem.

Aduertendum etiã diuersimodè enumerari horas, ac annos; horæ enim terminant statim ac enuntiantur, è contrà in annis à puncto enuntiationis incipiunt; v. g. cum enuntiatür hora 24. iam tota præterijt, & incipit hora prima diei subsequens; è contrà cum enuntiatür annus centesimus, qui est vltimus sæculi ex tunc incipit annus ille præterire, & non terminabit, nisi cum enuntiatür annus primus sæculi subsequens.

DE SCRVPVLIS, SIVE MINVTIS.

LECTIO IV.

Sicut diuiduntur circuli in gradus 360., & quilibet gradus in min. 60. ita etiã diuiditur, vt iam diximus, dies in horas, & quilibet hora in scrupulos, seu minuta, quodlibet minutum in 60. secunda, quodlibet secundum in 60. tertia, & sic successiuè hoc pacto v. g. lunatio fit diebus 29. h. 12. m. 44. 3. 10. 50. idest horis 12. min. 44. secundis 3. tertijs 10. quartis 50.

Chaldæi alio pacto horas diuidunt non in 60., sed in partes 1080. quas Kelac in singulari, Kelachim in plurali nominant, vrsus

61

quod.

quodlibet Kelach in 60. secunda, hæc in 60. tertia, & sic successiue, vt diximus de scrupulis. Pro quo est aduertendum 18. Kelachim correspondere vni minuto, si enim numerum 1080. diuidas per 18. quotiens erit 60.

Si minuta velis conuertere in Kelachim illa multiplica per 18. si autem Kelachim in minuta, illa diuide per 18. hoc enim pacto habebis, quod requiris, & si post diuisionem minutorum remanent aliqua fracta, hæc multiplica per 60. resultatam diuide per 18., nam quotiens dabit secunda, & sic successiue; Do exemplum: Volo scire quot minuta constituent Kelachim 96. hic numerus diuisus per 18. dat 5. & quia supersunt 6. fracta, quæ diuidi non possunt per 18., illa multiplico per 60., & dant 360., quæ diuisa per 18. dant 20. exactè; dico ergo 96. Kelachim constituere m. 5. 20.

DE CONVERSIONE HORARVM VNIVS GENERIS IN ALIAS.

LECTIO V.

Diximus supra alias esse horas Italicas, alias Hispanicas, siuè Europæas, alias Babylonicas, alias Astronomicas; si ergo data hora Italica scire velis quota sit tunc temporis hora Hispanica, vel Babylonica, vel Astronomica, hac vtere regula.

Vide prius eo die, quot horarum sit dies ciuilis, & nox, quòd habebis ex tabula infra ponenda, pro cuius intelligentia aduertendum est illam diuidi in sex partes, in quarum prima continentur menses Iulij, & Ianuarij, in secunda Augusti, & Februarij, in tertia Septembris, & Martij, in quarta Octobris, & Aprilis, in quinta Nouembris, & Maij, in sexta Decembris, & Iunij. In qualibet autem parte sunt tres columnæ, in quarum prima notantur dies mensium expansi, in secunda, & tertia columna signantur horæ, & minuta diei ciuilis incipiendo à die 21. Martij vsque ad 21. Septembris, noctis ve-

rò à die 21. Septembris vsque ad 21. Martij. Quòd si cognita hora diei ciuilis velis scire horas noctis, vel è contrà, cognitis horis noctis, velis scire horas diei ciuilis, hac vtere regula. Horas, & minuta diei signata subtrahe ab horis 24. quæ constituunt diem naturalem, nam reliquum, quòd superest dabit tibi horas noctis, & eodem pacto horas diei, si horæ signatæ sint noctis. Do exemplum, die 9. Aprilis, vel Octobris notantur in Tabula horæ 12. 58. quàm summam si subtraho ab horis 24. remanent horæ 11. 2. noctis in Aprilis, & horæ 11. 2. diei in Octobris. Hoc posito. Volo scire die 9. Octobris hora 12. Italica quota erit hora aliarum specierum. Subtraho ergo ab horis 12. horas seminoctis, & cum nox sit horarum 12. 58., medietas erit 6. 29. quæ subtractæ à 12. dant 5. 31.; dico ergo hora 12. Italica est hora 5. 31. Hispanica. Vel subtraho horas totas noctis, quòd quia fieri non potest, addo horis 12. horas 24. diei præcedentis, & dant 36., à quibus subtraho 12. 58., & remanent 23. 2. & dico, hora 12. Italica est hora 23. 2. Babylonica diei 8. Octobris. Rursus horis 12. addo horas semidiei, quæ sunt 5. 31. & dant 17. 31. dico ergo hora 12. Italica, est hora 17. 31. Astronomica diei 8. Octobris secundum Ptholæmæum, & 9. Octobris secundum Alphonsum Regem.

Si autem velis conuertere Hispanicas in Italicas, horis Hispanicis adde horas seminoctis; si in Babylonicas subtrahe ab Hispanicis horas seminoctis; si in Astronomicas subtrahe horas 12. Si tandem Astronomicas conuertere velis in Italicas subtrahe ab Astronomicis horas semidiei. Solùm aduerte quòd in subtrahendo, si horæ à quibus fieri debet subtractio non sufficiant, addantur illis horæ vnus diei, videlicet 24. diei præcedentis, si verò in addendo horæ excedant 24. tunc tollantur horæ 24. diei præcedentis, & id, quòd superest signabit horas diei, quæ requiruntur.

Si conuertere volueris horas Babylonicas in Europæas adde Babylonicis horas seminoctis. Si in Italicas adde horas totas noctis; si in Astronomicas, subtrahe à Babylonicis horas semidiei. Do exemplum. Die prima Ianuarij nox est horarum

15. 16. per consequens dies est horarum 8. 44., volo autem, scire hora 4. Babylonica quænam erit Europæa : addo illi horas seminoctis 7. 38., & dant 11. 38. hæc ergo erit hora Europæa. Addo horas totius noctis videlicet 15. 16. & dant 19. 16. erit ergo hora Italica 19. 16. vel hora campanæ 19. 46. subtraho horas semidiei, quæ sunt 4. 22. quod quia fieri non potest addo horis 4. Babylonicis horas 24. diei præcedentis, & dant horas 28. à quibus subtraho 4. 22. remanent horæ 23. 38. & dico : die prima Ianuarij hora 4. Babylonica erit hora Astronomica 23. 38. diei 31. Decembris iuxta Ptolæmæum, & 1. Ianuarij iuxta Alphonsum regem.

Hæc Tabula deseruire poterit pro eleuatione Poli Urbis Genuæ, qui est Gr. 44. 25., & aliorum locorum, qui parum vel excedunt, vel deficiunt à Gr. 44. 22.

Pro regionibus verò, quæ sunt sub diuerso climate vttere alijs Tabulis, quas afferunt Astronomi.

Laterculum ex crescentiæ dierum, ac noctium
super Æquinoctialem ad eleuationem Poli Gr. 44 22.

Iulij Dies	Aug. Dies	Septembr.	Octo. Nox	Nou. Nox	Dec. Nox
Janu. Nox	Febr. Nox	Martij	Apr. Dies	Maij Dies	Iunij Dies
h. m.	h. m.	h. m.	h. m.	h. m.	h. m.
1 15 16	1 14 26	1 12 56	1 12 32	1 14 0	1 15 12
2 15 16	2 14 24	2 12 52	2 12 34	2 14 4	2 15 12
3 15 14	3 14 22	3 12 50	3 12 38	3 14 6	3 15 14
4 15 14	4 14 20	4 12 46	4 12 40	4 14 8	4 15 16
5 15 12	5 14 16	5 12 40	5 12 44	5 14 12	5 15 16
6 15 12	6 14 14	6 12 40	6 12 46	6 14 14	6 15 16
7 15 10	7 14 12	7 12 38	7 12 50	7 14 16	7 15 18
8 15 8	8 14 8	8 12 34	8 12 54	8 14 20	8 15 18
9 15 8	9 14 6	9 12 32	9 12 58	9 14 22	9 15 20
10 15 6	10 14 4	10 12 28	10 13 2	10 14 24	10 15 20
11 15 4	11 14 0	11 12 22	11 13 4	11 14 26	11 15 22
12 15 2	12 13 58	12 12 22	12 13 8	12 14 30	12 15 22
13 15 0	13 13 56	13 12 22	13 13 12	13 14 32	13 15 22
14 15 0	14 13 52	14 12 20	14 13 14	14 14 34	14 15 22
15 14 58	15 13 50	15 12 18	15 13 18	15 14 36	15 15 22
16 14 56	16 13 46	16 12 16	16 13 20	16 14 38	16 15 22
17 14 54	17 13 44	17 12 10	17 13 24	17 14 42	17 15 22
18 14 52	18 13 42	18 12 6	18 13 26	18 14 44	18 15 22
19 14 50	19 13 38	19 12 4	19 13 30	19 14 46	19 15 22
20 14 50	20 13 36	20 12 2	20 13 32	20 14 48	20 15 22
21 14 50	21 13 32	21 12 0	21 13 34	21 14 50	21 15 22
22 14 58	22 13 30	22 12 4	22 13 36	22 14 52	22 15 22
23 14 46	23 13 26	23 12 6	23 13 38	23 14 54	23 15 22
24 14 44	24 13 24	24 12 10	24 13 42	24 14 56	24 15 22
25 14 42	25 13 20	25 12 12	25 13 44	25 14 58	25 15 22
26 14 38	26 13 18	26 12 16	26 13 46	26 15 0	26 15 20
27 14 36	27 13 14	27 12 18	27 13 50	27 15 2	27 15 20
28 14 34	28 13 10	28 12 22	28 13 52	28 15 4	28 15 20
29 14 32	29 13 6	29 12 24	29 13 54	29 15 6	29 15 20
30 14 30	30 13 0	30 12 28	30 13 56	30 15 8	30 15 18
31 14 28	31 13 0	31 12 30	31 13 58	31 15 8	31 15 18

DE HEBDOMADIS, ET MENSIBVS,

LECTIO VI.

Hebdomada est dierum septem systema, ab ipso rerum Conditore institutum, cum prima die creauit Cælum, & Terram; & sic successiue vsque ad diem septimam; in qua requieuit. Verum Romani non hebdomada, sed Ogdoada, dierum videlicet octo diuisione utebantur, ideo in Calendario Augusti, de quo loquitur Beueregius, & exactius Blanchinus, dies signantur literis octo, cum è contrà in nostro signentur literis septem, quæ sunt A. B. C. D. E. F. G.; apposta ergo diei 1. Ianuarij litera A., & alijs diebus successiue, B. C. &c. post appositam diei 7. G., diei 8. apponitur denuò A., & sic successiue proceditur vsque ad 31. Decembris, cui est affixa litera A., eò quòd annus constet diebus 365., qui dant hebdomadas 52., & præterea diem vnum, quòd si constaret tantum diebus 364. vltimus dies anni signaretur litera G., & semper A. indicaret diem Dominicum, B. diem Lunæ, sic successiue, & G. semper indicaret Sabbathum. Verum cum, vt diximus, annus constet diebus 365., & aliquando 366., vt in Biffextilibus, hinc sequitur, quòd singulis annis immutetur litera, quæ signat diem Dominicum; demus enim diem primam Ianuarij incidere in diem Dominicum, incident eo anno in eundem diem Dominicum omnes dies, qui signantur litera A., vt sunt eiusdem mensis 8. 15. 22. 29. Februarij 5. 12. 19. 26., & sic de alijs vsque ad diem 31. Decembris, & per consequens annus subsequens incipiet die Lunæ, seu feria secunda, & dies Dominicus erit die 7. Ianuarij, quæ signatur litera G.; hæc ergo litera per totum annum erit Dominicalis, & per consequens etiam dies 30. Decembris, ideo annus subsequens incipiet feria 3., & dies 6. Ianuarij, quæ signatur litera F. incidet in Dominicam, huiusmodi autem litera erit eo anno Dominicalis.

Aduertendum tamen, quòd in annis Biffextilibus, cum post diem 23. Februarij addatur vnus dies intercalaris, ideo retrocedi-

etur eo anno per duas literas, & si anno præcedenti litera Dominicalis fuit A. à die prima Ianuarij est G. vsque ad 29. Februarij, ex tunc enim litera Dominicalis est F., sed de hoc clariùs infra.

Hebdomada alia est Iudaica, siuè Mosaica, quæ scilicèt habet festiuum diem Sabbathi, alia Apostolica, quæ habet festiuum diem Dominicum, ex quo patet totam disparitatem inter Iudæos, & Christianos in seruando præcepto de sanctificatione Sabbathi consistere in hoc, quod illi sanctificant diem vltimum hebdomadæ, nos verò primum. Sunt & aliæ hebdomadarum diuisiones, quæ non faciunt ad rem, qui tamen illas scire desiderat adeat librum, cui titulus Athlas temporum Patris Ludouici Ambianensis Capucini.

Diuiditur etiam tempus in menses, qui, Censorino teste, sunt vel naturales, siuè Cælestes, vel Ciuiles. Rursus naturales, vel sunt à Luna, vel à Sole.

Menses naturales à Luna sunt in triplici differentia, alij enim dicuntur Periodici dierum 27., & horarum 7., hoc enim temporis spatio Luna redit ad idem punctum Æquatoris vndè in Nouilunio recesserat, & quia ibi Solem ampliùs non reperit, eò quòd retrocesserit ferè per gradus 27. circitèr, ideò ei tantùm coniungitur post duos dies, & horas 5., hoc autem spatium dierum 29. h. 12. m. 44. 3. 16. 50. dicitur mensis Synodicus. Tertia mensium lunarium species dicitur ab illuminatione, siuè à Phasi, & incipit ab eo tempore, quo luna post renouationem nobis apparet, quod non potest contingere nisi horis 27. 30. post renouationem, & aliquandò etiàm seriuus. Ab huius autem mensis principio inchoant nationes omnes menses suos dinumerare, vt sunt Hebræi, Græci, Turcæ, & alij, qui vtuntur mensibus lunaribus.

Mensis Solaris naturalis est temporis spatium illud, quo sol in vnoquoque ex signis Zodiaci moratur, & licèt maioris temporis spatium in vno signo moretur, quàm in alio, vt docent Astronomi, si tamèn consideretur medium inter excessum, & defectum, quilibet mensis erit dierum 30. h. 10. m. 19. 6., quæ multiplicata per 12. dant dies 365. h. 5. m. 49. 12.

Mensis

Mensis Ciuilis est numerus dierum, quem vnaquæque Ciuitas, vel natio pro instituto obseruat reiectis horis, & minutis, ideò quæ quia, vt diximus, luna cursum suum perficit diebus 29. h. 12. m. 44. 3. 10. 50. ideò mensis primus anni Lunaris computatur ab aliquibus dierum 29., secundus dierum 30., & sic successiuè intercalando; ab alijs verò primus mensis fit dierum 30., secundus dierum 29., nec prætermittenda est opinio Caietani relata à Patre Ludouico Ambian., qui contrà Genebrardum probat menses omnes apud Hebræos fuisse dierum 29. tantùm, quæ opinio validis nititur rationibus.

Menses Solares Ciuiles apud Ægyptios erant omnes dierum 30., additis in fine anni diebus 5., qui dicebantur Epagomenæ, siuè appendices. Apud Romanos, post Iulij Cæsaris, & Augusti correctionem, alij sunt dierum 31., alij 30., & vnus dierum 28., sed aliquando 29., vt videbimus in Calendario.

DE ANNIS.

LECTIO VII.

Sicut ex horis componuntur dies, sic ex diebus componuntur hebdomadæ, menses, & anni, licèt autem Ægyptij, alijque quandoque vsi sint anno Menstruo, aliquando bimestri, non rarò trimestri, & quadrimestri, immò etiàm semestri, vt docet Blanchinus in Calendario f. 29., & 31., communi tamèn ferè omnium consensu nationum non minùs diebus 354., nec maius diebus 366. esse voluerunt, excepto tamen anno Embolismali, quem dierum 383. statuerunt. Sed, vt clariùs procedamus, dabimus primo loco varias anni diuisiones in genere, acturi postea de singulis in specie.

Annus Ciuilis, qui etiàm dicitur sæcularis, & Politicus est ille, quo communiter vtitur Populus, qui per Romanos est dierum 365., si sit annus communis, & dierum 366. si sit Bissextilis, incipit autem à die 1. Ianuarij, vsquè ad 31. Decembris inclusiuè, vel à die qualibet signata vsque ad diem præcedentem anni subsequenti, v. g. à die 10. Maij anni 1712., ad 9. Maij anni 1713. inclusiuè.

Annus

Annus Ecclesiasticus incipit ab aliqua determinata festiuitate mobili ad eandem anni subsequenter, v. g. à Paschate ad Pascha, ab Ascensione ad Ascensionem, & sic de singulis, & annus hic aliquando excedit dies 365., aliquando verò non assequitur, vt consideranti patebit, deseruit autem pro promouendis ad Sacros ordines.

Annus Astronomicus est ille, qui commensuratur ab Astronomis in cursu Planetarum iuxta illud *Gen. cap. 1.* Fiant luminaria in firmamento Cæli, & diuidant diem, ac noctem, & sint in signa, & tempora, & dies, & annos. Licet autem nullus sit ex septem Planetis à cuius reuolutione per Zodiacum annus commensurari non valeat, vsus tamèn obtinuit, vt ex eorùm tantùm Planetarum motibus commensuretur, qui nobis magis perspicui sunt, videlicet Solis, & Lunæ. Ex quo sequitur annum commensurari vel à Sole, vel à Luna, vel ab utroque simul, de quo agemus infra.

Annus Lunaris vel est communis, vel Embolismalis. Communis constat mensibus, siuè lunationibus 12.

diebus autem ————— 354. h. 8. m. 48. 38. 10.

Embolismalis, mensibus, siuè lunationibus 13.

diebus verò ————— 383. h. 21. m. 32. 41. 20. 50.

Annus Solaris vel est Tropicus, vel Sidereus. Annus Tropicus est spatium illud temporis, quod insumat sol in perficiendo cursum suum periodicum ab vno puncto, seu gradu Æclipticæ ab idem punctum, & quia Zodiacus, & Æcliptica duos inter Tropicos continentur, ideò dicitur annus Tropicus, cuius exacta dimensio adhuc non habetur, ideòque diuersorum Auctorum placita hic referam.

Sosigenes Iulij Cæsaris Astronomus, qui Iulianam correctionem perfecit asserabat annum constare

D. 365. h. 6. m. 0. 0. 0. 0.

Ptolemæus, qui florebat anno Æræ Ch. 130.

D. 365. h. 5. m. 55. 12. 0. 0.

Albategnius, qui florebat anno Æræ Ch. 880.

D. 365. h. 5. m. 46. 24. 0. 0.

Alphonsus Rex anno 1250.

D. 365. h. 5. m. 49. 16. 23. 0.

Longomontanus

D. 365. h. 5. m. 48. 55. 0. 0.

Copernicus

D. 365. h. 5. m. 49. 16. 23. 30.

Aloysius Lilius, cui demandata fuit correctio Gregoriana, cum quo sentit Cassinus nostri Æui Astronomus celeberrimus.

D. 365. h. 5. m. 49. 12. 0. 0.

Ricciolius

D. 365. h. 5. m. 48. 48. 0. 0.

Beuerregius

D. 365. h. 5. m. 48. 55. 0. 0.

Reuerendissimus Blanchinus

D. 365. h. 5. m. 49. 1. 31. 0.

Vallemontius t. 2. f. 189.

D. 365. h. 5. m. 6. 9. 0. 0.

Ab harum ergò opinionum diuersitate, immò a certitudine, quòd sol non insumat in suo cursu annuo dies 365., & horas sex, vt supponebat Sosigenes, sed minus aliqua minuta, quæ plurium annorum spatio tandem dies constituunt, orta est necessitas Gregorianæ correctionis, de qua agemus infra. Solum addo inter varias has opiniones me sentire cum Lilio, & Cassino donec contrarium demonstretur.

Moueor ad hoc, quia quantitas anni Gregoriani magis conformatur processu temporis cum anno Lunari, quam quantitas anni Iuliani, quod patet; nam anni 4000., quot supponimus præterisse à Mundi creatione ad annum primum Æræ communis, si sint in forma

Iuliana dant in totum dies ——— 1461000.

Si sint Gregoriani dāt dies ——— 1460970.

Si verò sint lunares, qui constituuntur per 210. Metonicos, septē cōmunes, & tres Embolismales, dant dies ——— 1460967. h. 23. m. 53. 31. 37. 30.

Vides ergo spatio annorū 4000. annos Gregorianos non excedere Lunares, nisi diebus — 2. h. o. m. 6. 28. è contrā Iulianum excedere Lunarem diebus ——— 32. h. c. m. 6. 28.

Confirmatur, quia Nouilunium Aprilis anno P. J. 714., quod fuit primū post Solis, & Lunæ creationē, contigit Aprilis die — 17. h. 5. m. 31. 37.

Anno verò P. I. 4714. Nouilunium Aprilis fuit die ——— 13. h. 20. m. 16. 10.

Est ergo differentia dierum — 3. h. 9. m. 15. 27. à quibus si subtrahas dies, quibus anni Solares Gregor. excedunt Lunares, videlicet — 2. h. o. m. 6. 28. &c. remanet discrepantia diei — 1. h. 9. m. 8. 59.

È contrā Iulianus excederet Lunarem diebus ——— 31. h. 9. m. 8. 59.

Annus Sidereus est temporis spatium, quo sol ab vno sidere v. g. à libra ad libram redit, & hoc facit spatio dierum 365. h. 6. 9. 23. 22., vel, vt vult Ricciolius 365. h. 5. 21. 24., ratio est, quia,

quia, cum tardissimo motu Stellæ firmamenti procedant ab occasu in ortum, vel, vt cum Modernis loquar, totum circum non perficiant, sed desint m. o. 49. 54., sol, ab aliqua stella digressus, cum annum suum tropicum absoluit, eandem stellam non assequitur vsque dum m. o. 49. 54. ulterius progrediatur, quod spatium non metitur nisi tempore h. o. m. 20.

11. 22.

si ergo anno dierum ——— 365. h. 5. m. 49. 12. addas ——— 000. h. o. m. 20. 11. 22. dabunt annum sidereum dierum 365. h. 6. m. 9. 23. 22.

De aliorum annorum speciebus loquemur infra suo loco.

Sicut diximus supra diem habere quatuor puncta Cardinalia, sic totidem signantur in anno, & sunt duo Solstitia, Æstiuum videlicet, & hyemale, cum duobus Æquinoctiis Veris, & Autumni. Hæbrei annum, quem sacrum dicunt, auspicantur ab Æquinoctio Veris, & annum ciuilem ab Autumnali. Athenienses à Solstitio Æstiuo; Romani verò à Solstitio Hyemali annos suos inchoant.

DE ANNO ROMANO.

LECTIO VIII.

TRiplex est Annus Romanus videlicet, Pompilianus à Numā Pompilio Rege, Iulianus à Iulio Cæsare, & Gregorianus, siue Lilianus à Gregorio XIII. Pp. siue ab Aloysio Lilio ordinatus, & de singulis breuiter agemus.

Romani sub Romulo annos habuere mensum 10. verum Numā Pompilius, qui regnauit circa annum P. J. 4000. addidit menses duos, videlicet Ianuarium, quem anni principium esse voluit, & Februariū, cum autem anni essent lunares, teste Blanchino, & Em. Card. Noris, idem addidit alium mensem intercalarem dierum alternatim 22. & 23., qui alternis annis addebantur post diem 23. Februarij, eo pacto, quo nunc quoque singulis quaternis annis addimus diem vnum. Mensis verò hic intercalaris vocabatur Mer-Kedonius, siue Mercedinus.

Decreuit præterea vt menses Martius, Maius, Sextilis, & October haberent; vt priùs dies 31.; & hi dicuntur menses pleni, ad differentiam aliorum, qui dicuntur caui, & ante Numam erant dierum 30., sub eo dierum 29., Februarius autem dierum 28. Uoluit etiam, vt anni initium, quod antè erat in mense Martio, imposterum esset in Ianuario, & inciperet annus, non vt antè, ab Æquinoctio Veris, sed à Soltitio Hyemali.

Verùm, cum hic anni ordo perfectè non corresponderet anno Cælesti, siue Tropico, eo quòd sæpe essent aliqui dies minuendi, vt docet Ricciolius, & siue ob imperitiam, siue ob malitiam Pontificum malè intercalaretur, ideò Iulius Cæsar aduertens anni initium, quod ex Numæ decreto debebat esse circa Soltitium Hyemale, paulatim retrocessisse, & appropinquasse Æquinoctio Autumnali, ideo anno P. I. 4667. errorem corrigere statuit adiutus consilio, & opera Sosigenis Mathematici, decreuitque, vt annus subsequens P. I. 4668., qui terminabat Sole existente in G. 23. libræ, continuaretur vsquè dum perueniret ad gradum 11. Capricorni, essetque annus ille, qui ideo dictus est annus confusionis, dierum 445. & ex tunc inciperet mensis Ianuarius anni 4669. qui dictus fuit annus primus Reformationis. Qui autem videre desiderat ordinem annorum Pompilianorum, & anni confusionis adeat Ricciolium in sua Chronologia.

Sed quæres quare Iulius Cæsar statuerit anni initium ad Gr. 11. Capricorni, & non potiùs ad G. 1. cum tunc habeatur præcisè Soltitium? Respondeo alios velle id statuisse, eo quòd ex tunc incipiant notabiliter crescere dies, verùm probabilior est opinio Blanchini, & Norisij asserentium ad eum diem anni initium protraxisse, quia cum anni Pompiliani essent Lunares cum ordine ad Solem, & eo anno P. I. 4669. Nouilunium fieret Sole existente in Gr. 11. Capricorni, ideò voluit ab ea die anni initium auspiciari, ne omninò Lunares antiquaret.

Statuit præterea, vt annus constaret diebus 365. & singulis quaternis annis diei 23. Februarij adderetur dies vnus, & annus, ille

ille diceretur intercalaris, siue Bissextilis, eo quòd tùm diei 24., tùm 25. dicatur sexto Kalendas Martij.

Verùm paulò post, occiso Iulio Cæsare, Pontifices illius mentem non benè percipientes errauere in intercalando, sed quæstio est inter Chronologos quinam anni ad mentem Iulij Cæsaris essent intercalandi, & quinam de facto fuerint intercalati, de quo vide Ricciolium l. 1. cap. 22. Ego breuiter dico cum eodem non fuisse intercalandum annum 4669. videlicèt primum correctionis, & successiuè 5. 9. 13. &c., vt vult Mullerus, nec etiam Pontifices intercalasse per errorem 4. 7. 10. &c. sed iuxtà mentem Iulij Cæsaris debuissent intercalari 4. 8. 12. &c. Pontifices autem intercalasse per errorem 3. 6. 9. &c. ità vt anno 36. à correctione P. I. 4704. fuerit intercalatum 12. cum non debuisset intercalari nisi nouies. Ad hunc ergo errorem corrigendum Augustus, cum esset Pontifex, anno P. I. 4706. intercalares suspendit vsque ad annum P. I. 4720. inclusiue, qui erat 52. à correctione, & 7. Æræ Com. statuens, vt annus subsequens esset Bissextilis, qui erat 8. Æræ Comm., & sic successiuè seruaretur imposterum, ita vt tres essent anni communes, & quartus Bissextilis. Quare, retrocedendo annos intercalares ad mentem Augusti, debuissent esse Bissextiles anni à correctione 1. 5. 9. 13., & sic successiuè, vt videri potest in apposito Laterculo, in quo signantur in prima columna anni P. I. in 2. anni à correctione Iulij Cæsaris, in 3. Litera Dominicalis, quæ futura erat ad mentem Iulij Cæsaris, in 4. Lit. Domin., quæ verè fuit ex errore Pontificum vsque ad annum P. I. 4706., & imposterum, in quinta Lit. Dom., quæ esse debuisset per correctionem Augusti, & verè fuit ab anno 5. Æræ Comm. vsque ad annum 1582. cum Gregorius 13. Kalendarium correxit.

Aduertendum est etiam illos esse annos intercalares siue Bissextiles, qui duabus signantur literis, qui verò vna tantum, sunt anni communes, quare patet ab anno P. I. 4705. vsque ad 4720. inclusiue nullum fuisse Bissextilem, sed omnes communes.

Aduertendum denique Literam Dominicalem in Biflexilibus, quæ est extrâ ordinem siue à sinistra, deseruire à Kalendis Ianuarij vsque ad diem 23. Februarij, ab ea autem die per totum annum deseruire Literam, quæ est à dextera, siue in ordine.

Faint vertical text on the left margin, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint horizontal text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Literæ Dominicales

Anni	P. I. à Cor.	Jul.	Cæs.	Pont.	Aug.
4669.	1.	B.	B.	B.	C.
4670.	2.	A.	A.	A.	
4671.	3.	G.	F. G.	G.	
4672.	4.	E. F.	E.	F.	
4673.	5.	D.	D.	D. E.	
4674.	6.	C.	B. C.	C.	
4675.	7.	B.	A.	B.	
4676.	8.	G. A.	G.	A.	
4677.	9.	F.	E. F.	F. G.	
4678.	10.	E.	D.	E.	
4679.	11.	D.	C.	D.	
4680.	12.	B. C.	A. B.	C.	
4681.	13.	A. G.	G.	A. B.	
4682.	14.	G.	F.	G.	
4683.	15.	F.	D. E.	F.	
4684.	16.	D. E.	C.	E.	
4685.	17.	C.	B.	C. D.	
4686.	18.	B.	G. A.	B.	
4687.	19.	A.	F.	A.	
4688.	20.	F. G.	E.	G.	
4689.	21.	E.	C. D.	E. F.	
4690.	22.	D.	B.	D.	
4691.	23.	C.	A.	C.	
4692.	24.	A. B.	F. G.	B.	
4693.	25.	G.	E.	G. A.	
4694.	26.	F.	D.	F.	
4695.	27.	E.	B. C.	E.	
4696.	28.	C. D.	A.	D.	

Literæ Dominicales

Anni	P. I. à Cor.	Jul.	Cæs.	Pont.	Aug.
4697.	29.	B.	G.	B.	C.
4698.	30.	A.	E. F.	A.	
4699.	31.	G.	D.	G.	
4700.	32.	E. F.	C.	F.	
4701.	33.	D.	A. B.	D. E.	
4702.	34.	C.	G.	C.	
4703.	35.	D.	F.	B.	
4704.	36.	G. A.	D. E.	A.	
4705.	37.	F.	C.	F. G.	
4706.	38.	E.	B.	E.	
4707.	39.	D.	A.	D.	
4708.	40.	B. C.	G.	C.	
4709.	41.	A.	F.	A. B.	
4710.	42.	G.	E.	G.	
4711.	43.	F.	D.	F.	
4712.	44.	D. E.	C.	E.	
4713.	45.	C.	B.	C. D.	
4714.	46.	B.	A.	B.	
Annus 1. Æræ communis					
4715.	47.	A.	G.	A.	
4716.	48.	F. G.	F.	G.	
4717.	49.	E.	E.	E. F.	
4718.	50.	D.	D.	D.	
4719.	51.	C.	C.	C.	
4720.	52.	A. B.	B.	B.	
4721.	53.	G.	A.	G. A.	
Annus 8. Æræ communis					
4722.	54.	F.	F.	F.	

DE CORRECTIONE GREGORIANA.

LECTIO IX.

Decretum Iulij Cæsaris cum Augusti correctione continua-
uit vsque ad annum Æræ communis 1582., & adhuc per-
seueraret, si, vt supponebat Sosigenes Cæsaris Astronomus,
sol annum suum cursum perficeret spatio dierum 365., & ho-
rarum 6. verum cum per Astronomos, vt vidimus supra Lect:
VIJ., compertum sit minori temporis spatio id fieri, adeoque
Æquinoctium Uernum, quodanno Æræ comm. 325. à con-
cilio Nicæno statutum fuerat ad diem 21. Martij, spatio anno-
rum 1255. idèst anno 1580. retrocessisse ad diem 11. Martij, &
post aliquot sæcula futurum esset mense Februario, immò tan-
dem in Ianuario, ita vt Christi Natiuitas celebranda esset si-
mul cum Paschate circa Solstitium Hyemale, idèd ad hunc
errorem tollendum, Gregorius XIIJ. Pontifex Maximus, ad-
hibito Mathematicorum consilio, & præcipuè Aloysij Liliij, sta-
tuit, vt anno 1582. post diem 4. Octobris subsequens non
diceretur 5., sed 15. ablatis à Calendario diebus 10. & hoc
pacto Æquinoctia, & Solstitia, quæ retrocesserant, redi-
rent ad eandem sedem; voluit præterèa, vt imposterum post
annum 1600. tres centesimi subsequentes, qui per regulam
Iulij Cæsaris erant futuri Bissextiles, essent communes, vide-
licèt 1700. 1800. 1900., & quartus, videlicèt 2000., esset
Bissextilis, & sic semper procederetur. Ratio autèm quare
singulis 400. annis demi voluerit dies tres, est ista; quia cum
compertum sit Solem annum suum cursum perficere non
diebus 365., & horis 6., sed 365. h. 5. m. 49. 12. ita vt
ad horas 6. complendas desint m. 10. 48., hæc minuta, &
secunda si multiplicentur per 400. dant exactè dies 3. vt con-
sideranti patebit. Anni ergo 400. qui per Iulium Cæsarem
dabant dies 146100. per Gregorium dant dies 146097. Hoc
pacto Æquinoctia semper manebunt in eadem sede.

Quòd si quis adhæreat potius opinioni Copernici, vel Ricciolij

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

in anni mensura hoc parum officit, quia cum Copernicus superaddat secunda 4. hæc non coalescent in diem vnum, nisi spatio annorum 21010., & tunc annus Bissextilis erit faciendus communis. Si verò verificetur sententia Ricciolij, quæ dat minùs secunda 24., hæc diem constituent spatio annorum 3310. quibus absolutis, erit addendus vnus Bissextilis, ex tribus ablatiis, pro vna vice tantum. Vides ergo quam benè processerit Gregoriana correctio, & mirandum est non fuisse receptam ab Anglis, & Batauis, sicut illam recepere aliæ nationes, quæ vtuntur Æra communi, licet in Gallia non fuerit executioni mandata nisi die 10. Decembris eiusdem anni, quam dixerunt 20. eiusdem mensis.

Ex hac correctione Gregoriana sequitur primò, quod eo anno 1582. post diem 4. Octobris Litera Dom. quæ erat G., vt potè affixa diei 7. Octobris, immutata fuerit in C., quæ est affixa diei 17. eiusdem mensis, & Epacta, quæ erat VI. fuerit immutata in XXVI., vt patet in præsentì Laterculo.

	Litera Dominicalis		Epacta	
	Iuliana	Gregoriana	Iuliana	Gregoriana
1581.	A		XXV.	
1582.	G.	C.	VI.	XXVI.
1583.	F.	B.	XVII.	VII.

Sequitur secundò, quòd, sicut iuxta methodum Iulij Cæsaris cum correctione Augusti Cyclo Solis 1. correspondebat semper Litera Dominicalis G. F., Cyclo 2. Lit. Dom. E., & sic successiuè, vt patet in Cyclo expanso, quem apponemus infra, per correctionem tamen Gregorianam fuerit hic ordo immutatus, ita vt ab anno 1582. vsquè ad 1700. inclusiuè Cyclo Solis 1. responderet C. B. & sic successiuè. Ab anno autem 1700., ob diem Bissextilem eo anno sublatum, correspondebit imposterum Cyclo Solis 1. Lit. Dom. D. C., quòd vt clariùs intelligatur ponam hic Lit. Dom., quæ correspondebunt Cyclo Solis per septem sæcula futura, vt indè cognoscatur differentia, quæ est inter nos, & illos qui vtuntur stylo Iuliano. Poterit etiam iuxta hanc methodum efformari Tabula Cycli Solaris, & Literar. Domin. pro quolibet sæculo futuro.

Cyclo

Cyclo Solis	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
L. Domin. Iuliana	F.G.	E.	D.	C.	B.A.	G.	F.	& sic de
L. D. Greg. an. 1583.	C.B.	A.	G.	F.	E.D.	C.	B.	alijs,
L. D. Greg. an. 1701.	D.C.	B.	A.	G.	F.E.	D.	C.	
L. D. Greg. an. 1800.	E.D.	C.	B.	A.	G.F.	E.	D.	
L. D. Greg. an. 1900. & 2000.	F.E.	D.	C.	B.	A.G.	F.	E.	
L. D. Greg. an. 2100.	G.F.	E.	D.	C.	B.A.	G.	F.	
L. D. Greg. an. 2200.	A.G.	F.	E.	D.	C.B.	A.	G.	& sic de
L. D. Greg. an. 2300.	B.A.	G.	F.	E.	D.C.	B.	A.	alijs

Aduertendum tamen huiusmodi Literas Dominicales non correspondere præcisè anno notato v. g. 1700. sed Cyclo 1. Solaris eo sæculo decurrenti, quare licet eo anno 1700. sit Cyclo Solaris 1., quia tamen annus ille non est Bissextilis, ideò Lit. Dominicalis D. C. valebit pro anno 1728. 1756. 1784., & idem die de alijs sæculis. Ex hoc deduces Cyclum Soligenis esse immutandum quoties annus sæcularis de Bissextis fit communis iuxta regulam datam.

Aduertendum etiam, quòd licet sit diuersa Litera Dominicalis Iuliana, & Gregoriana, ideòque diuersa die celebrentur Festa immobilia à nobis, qui vtimur Gregoriana, & ab illis, qui vtuntur Iuliana. Festa tamen mobilia ab vtrisque celebrantur eadem diè cum hac disparitate, quòd diem, quam ipsi dicunt v. g. 16. Martij, nos hoc sæculo dicimus 27. Do exemplum. Anno 1712. erit Cyclo Solaris 13. qui stylo Iuliano dat Lit. Dominicalem F. E. nobis tamen dat C. B. & Pascha Resurrectionis erit nobis die 27. Martij, quæ signatur Lit. Dom. B., Anglis verò die 16. Martij, quæ signatur Lit. Dom. E., & hi dies coincident, vt consideranti patebit; At Festum Anunciationis celebrabitur à nobis die Veneris Sancti, & ab illis Feria 3. post octauam Paschatis, siuè post Dominicam in Albis.

Pro conuersione dierum Iulianorum in Gregorianos, & e contra tene hanc regulam. Vide quot dies fuerint ablati per correctionem.

D

rectio-

rectionem Gregorianam, videlicet sæculo præfenti 1700. 11. sæculo futuro 12., sæculo præterito 1600. 10., & sic de alijs, deindè dies ablatos adde diebus Iulianis, & habebis dies Gregorianos, vel à Gregorianis tolle dies ablatos, & habebis Iulianos; si autem numerus auferendus excedat, adde illi numero dies mensis præcedentis, deindè subtrahe. Si autem facta additione excedant 30. vel 31. subtrahe dies mensis præcedentis. Do exemplum: Volo scire anno 1712. die 24. Aprilis stylo veteri quinam sit dies mensis stylo Gregoriano: addo diebus 24. dies 11., & dant 35., à quibus subtraho dies 30. mensis Aprilis, & remanent 5. Maij, dico ergo die 24. Aprilis stylo veteri, & 5. Maij stylo Gregoriano celebrabimus Ascensionem Domini anno 1712. E contrà volo scire in quam diem Iulianam incidat dies 8. Maij Gregoriana, & quia dies 11. subtrahi ab 8. non possunt, addo dies 30., & dant 38. à quibus aufero 11., & remanent 27. Aprilis, dico ergo die 27. Aprilis stylo Iuliano habebimus Dominicam infra octauam Ascensionis; Quæ regula deseruit in signandis literis, quæ scribuntur Anglis, & Batauis, dicitur enim v. g. Datum Genuæ die 10. Augusti stylo veteri, & 21. Augusti stylo nouo.

DE ANNO LUNI SOLARI.

LECTIO X.

Hebrei annorum mensuram non à Sole tantum, vt Ægyptij, & Romani post Iulium Cæsarem, sed à Lunæ motu cum ordine ad Solem auspicabantur, annum enim inchoabant ab illa Luna, cuius Plenilunium esset ipso die Æquinoctij, vel immediatè post ipsum, cum hac differentia, quod ab Æquinoctio Verno annum sacrum, ab Autumnali annum civilem auspicabantur. Græci quoque Attici eodem pacto, sed à Solstitio Æstiuo, & Macedones ab Æquinoctio Autumnali inchoabant. Rursus alius erat annus Astronomicus, qui videlicet commensurabatur per dies, horas, & Kelachim, alius

ciuilis, in quo dierum tantum habebatur ratio neglectis horis &c. vt diximus supra de anno Solari ciuili.

Annus Iudæorum, vel erat communis, idest mensium 12. vel Embolismalis, scilicet excrescens, mensium 13. Dies verò mensium erant 29. 30. 29. &c., & sic successiuè intercalari- tèt, vel vt vult Beueregius dierum 30. 29. 30., & sic successiuè. Nec contemnenda est opinio Caietani asserentis menses omnes apud Hebræos fuisse dierum 29.

Mensium nomina propria non habuerunt Hebræi ante captiuitatem Babylonicam, sed illos distinguebant per numeros ordinales: primus, secundus, tertius &c. Verum post captiuitatem mensibus singulis nomina propria indiderunt, quæ sunt potius Chaldaica, quam Iudaica, immo post Monarchiam Syro Macedonum vsi sunt etiam aliquibus nominibus Græcis, vt Xanticus, Dioscorus, siue Dystrus, Artemisius &c. Nomina propria mensium dabimus infra in Calendario Hebræo. Græci quoque annos ciuiles distinguebant in communes, & Embolismales; sed mensem 13. dicebant Possideon secundum sicut Hebræi Veadar siuè Adar secundum. Anno Luni Solari vtitur quoque Ecclesia Romana pro Paschatis celebratione, de quo agemus infra.

Et quia qui vtuntur anno Luni Solari illum auspicantur ab Æquinoctijs, idè sciendum est ante annum P. I. 4250. ignorari, in quam diem mensis inciderit Æquinoctium. Verum anno P. I. 4280. circitèr, Meton Atheniensis cum Eudoxio statuit Solstitium Æstiuum, à quo Græci annos auspicabantur ad diem 8. Iulij, & per consequens Æquinoctium Vernum ad diem 8. Aprilis. Verum anno P. I. 4400. Timocharides cum Hiparco ad 27. Iunij, & Æquinoctium Vernum ad diem 27. Aprilis. Ptolemæus anno Æræ Ch. 140. cum D. Hipolito M. Æquinoctium statuit ad diem 22. Martij. Post ipsos Concilium Nicænum anno Æræ Ch. 325. ad 21. Martij Æquinoctium, & 21. Iunij Solstitium statuit, quare si anni initium scrutari velis, si annus propositus sit inter annum P. J. 4250., & 4400. sume Lunam illam, cuius Plenilunium est post diem 8. Aprilis in annis Iudaicis, vel illam, quæ post 8. Iulij renouatur in Græcis.

Si annus sit post annum P. L. 4400., sed ante 325. Æræ com., siuè P. J. 5038., sume Lunam cuius Plenilunium est post diem 27. Martij, & pro Græcis, quæ renouatur post diem 27. Iunij. Si sit post annum Æræ comm. 325. sume Lunam, cuius Plenilunium sit post 21. Martij.

Aduertendum est cum Beueregio ab eo anno 325. ad annum 1582. inclusiue, quò facta est correctio Gregoriana Æquinoc-tia, & Solstitia retrocessisse quot annis per minuta 10., & se-cunda 48. quantum scilicet annus Iulianus excedit annum Astronomicum iuxta nostram sententiam, qui illi damus dies 365. h. 5. m. 49. 12., quare si h. o. m. 10. 48. diuidas in secunda dabunt m. o. 648. & cum dies habeat secunda 86400.,

hæc si diuidas per 648. quotiens erit 133. $\frac{216.}{648.}$ igitur spatio anorum 133. Æquinoctium retrocedet per integrum diem. Verum post factam correctionem Gregorianam, & ablationem dierum 3. singulis 400. annis Æquinoctia, & Solstitia amplius non immutabuntur.

Tota ergo hæc Doctrina verificatur in annis, qui præterirerunt à Mundi creatione vsque ad Concilium Nicænum, si mensurentur per annos Iulianos, si tamen totum illud spatium temporis mensuretur per annos Gregorianos, Æquinoctia, & Solstitia in sua semper sede permanebunt, vt consideranti patebit.

Aduertendum secundo quod, qui vtuntur annis Luni Solaribus, ad cognoscendum quinam annus sit communis, & qui Embolismalis vtuntur Cyclo Metonis anorum 19., quorum 12. sunt communes, & 7. Embolismales.

Apud Hebræos in Cyclo 19. sunt

Embolismales anni	3. 6. 8. 11. 14. 17. 19.
Apud Græcos anni	3. 5. 8. 11. 14. 16. 19.
Apud nos sunt Embolismales anni	3. 6. 9. 11. 14. 17. 19.

Aduertendum denique omnes, qui vtuntur annis Lunaribus, menses, & annos non inchoare à Sygyzia vera vel media, sed à prima Phasi, idest ab eo tempore, quo Luna post re-nouationem nobis apparet, quod contingit horis 27. 30. post

Syzy-

Syzygiam veram, & ideo si Luna renouetur horis quatuor ante Solis occasum, vel prius, tunc die sequenti ad occasum Solis incipit mensis, si verò post horas quatuor ante Solis occasum, mensis non inchoatur nisi post duos dies, quæ regula valet, tum pro Hebræis, tum pro Græcis, tum pro Turcis.

DE DIE QVO PASCHA RESVRREC-TIONIS CELEBRATUR.

LECTIO XJ.

Sciendum est Deum Hebræis præcepisse *Exodi 12. vt Luna* 14. mensis primi, qui post captiuitatem Babyloniam dic-tus est Nissam, celebrarent Phase ad Solis occasum Agnum immolando, die verò 15. celebrarent Azima per dies 7. idest vsque ad 21. inclusiue. Hanc igitur legem seruauit Dominus Iesus Christus cum Discipulis suis feria 5. ante suam Passio-nem, sed alij volunt ab ipso fuisse Agnum immolatum die 13., eo quod 14. erat moriturus, alij Christum ritè Phase celebrasse, ceteros autem Hebræos hanc solemnitatem distu-lisse ad diem 15. ex Rabinorum traditione, qui volunt nunquam esse Pascha Azimorum celebrandum feria 2. 4. 6., sed transferendum in diem subsequenter, & per consequens etiam Phase ad occasum Solis diei 15. & alij denique volunt tum Christum Dominum, tum Hebræos omnes eadem die 14. fe-ria 5. Phase celebrasse, & Pascha die 15. de quo vide *Tes-tatum in tractatu trium questionum, Ricciol. & alios*. Ex tri-bus his opinionibus prima est omninò improbabilis, secunda probabilis, sed tertia omnium probabilior. Quo posito, cum certum sit Christum fuisse crucifixum Luna 15. feria 6., & feria prima resurrexisset, dubitatum est à Christianis an Pascha esset celebrandum die 14. Lunæ Nissam, vel die 15. cum Judæis, & ideo Pius 1. anno 159. decreuit, vt celebraretur semper feria 1. post diem 14., & idem statuit victor 1. an-no 196. ac tandem Concilium Nicænum statuit anno 325. vt

abso-

absolutè ab omnibus fidelibus celebraretur die Dominico subsequente immediatè post 14. mensis Nisan, videlicet, quæ incideret in ipsum diem Æquinoctij Verni, vel proximè post ipsum; Æquinoctium autem, vt diximus supra, statuit in diem 21. Martij ciuilitè, licèt Astronomicè aliquandò præcedat, aliquandò subsequatur. Verum, cum ab illo anno Æquinoctium successiuè retrocederet, & anno 1580. inuentum sit peruenisse ad diem 11. Martij, idè, Gregorius 13. Kalendarium reformauit, & per ablationem dierum 10. ad pristinam sedem diei 21. restituit. Hoc posito.

Aduertendum est tripliciter posse dinumerari dies Lunationis, primo Astronomicè, ita vt quocumque temporis momento fiat Lunæ renouatio indè incipiat dies primus, & circulus ille horarius, in quo tunc sol reperitur sit limes, & initium horarum 24., quæ constituent singulos dies iuxta motus medios, eodemque temporis momento incipiet eadem feria dies 8. 15. 22. 29. & feria præcedenti dies 7. 14. 21. 28., & sic de singulis.

Dies Lunationis ciuilis licèt apud Ægyptios, & Romanos, imò etiam iuxta Patres Alexandrinos, teste Blanchino *in solutione Paschali* f. 6., inciperet à media nocte præcedente Lunæ renouationem mediam, tamen iuxta morem Ecclesiæ Romanæ computatur à media nocte, quæ subsequitur eandem Lunæ renouationem, ita vt intra horas 24. illius diei Europei terminet dies prima Lunationis mediæ. Explico exemplo; supponamus renouationem Lunæ incidere in horam 3. post meridiem diei 7. Martij feria 7. ab hac hora incipiet Astronomicè dies primus Lunæ, ciuilitè autem incipiet in puncto mediæ noctis subsequentis, diei videlicet 8. Martij, ex quo patet dies ciuiles Lunæ semper esse posteriores diebus Astronomicis per totum illud temporis spatium, quod intercedit inter Lunæ renouationem, & mediam noctem subsequentem.

Tertio modo possunt dinumerari dies Lunæ, per Cyclum, ita vt primus dies sit ille, qui signatur à Cyclo, siuè in illum incidat Lunæ renouatio, siue non, multoties enim errat.

Hinc deducitur Lunam Paschalem esse illam, quæ tertio renouatur

uatur post absolutam diem 6. Januarij in annis communibus, & diem 7. in Embolismalibus, vel esse illam, quæ renouatur post completam diem sextam Martij ad mediam noctem, ita vt Dominica subsequens sit Dominica Passionis, secunda sit Palmarum, 3. Resurrectionis, & probatur; nam per Concilium Nicænum, & per Gregorium 13. cautum est ne Pascha celebraretur Luna 14., sed post ipsam; nunc demus Lunam renouari Astronomicè hora tertia post mediam noctem diei 7. Martij feria 7.; die 8. Martij erit Dominica Passionis, Feria septima quæ incidet in diem 14. Martij post mediam noctem incipiet dies 8. Lunæ, & die sequenti erit Dominica Palmarum. Die verò 21. Martij post mediam noctem incipiet Astronomicè dies 15. Lunæ, ciuilitè autem incipiet in puncto mediæ noctis, quæ intercedit inter diem 21., & 22., benè ergo poterit eadem die 22. celebrari Pascha Resurrectionis.

Deducitur secundò solemnitatem Paschalem includi intrà terminos diei 22. Martij, & 25. Aprilis inclusiuè, ita vt illos excedere non valeat.

Deducitur tertio ex Blanchino *in suo opere de solutione problematis Paschalis* f. 9. anno 1707. fuisse celebratum Pascha die 24. Aprilis, cum debuisset celebrari die 17. eiusdem mensis, videlicet Dominica præcedenti, quod probatur, quia Plenilunium incidit in diem 16. Aprilis h. 14. m. 11. 12. post meridiem horis videlicet 2. m. 11. 12. post mediam noctem, quæ intercedit inter diem 16., & 17., cum autem, ex eodem, ritè Pascha celebraretur, si Plenilunium incidat intrà tres quadrantes diei Dominicæ, & hoc inciderit in primum quadrans, sequitur benè potuisse celebrari Pascha die 17. Aprilis, licèt ex Cyclo celebratum sit die 24. De hac quæstione vide eundem Blanchinum *in solutione Problematis per totum*, vbi docet etiam hoc sæculo decimo octauo communes tabulas pluries differre à Paschate ritè celebrando spatio vnius hebdomadæ, quod tamen non est valde considerandum, cum in Paschatis celebratione minus erretur, si differatur in mensem secundum, quam si anticipetur, illud celebrando mense ultimo anni præ-

præcedentis, qui est Adar, vel Veadar, & ratio est, quia in mense secundo Pascha celebrari lex Moysis,

Lex Moysis aliquando permittebat, ut patet Num. cap. 9. v. 19. Iosue cap. 5., secundo Paralip. cap. 30. v. 13. & secundo Regum cap. 23. v. 21. At mense præcedenti, qui est Adar, vel in Embolismali Veadar nunquam fuit concessum. Immo D. Leo Pp. ap. 65. enarrat miraculum, quod accidit anno 417. in quadam Ecclesia Siciliae de fonte repleti solito quot annis in Paschate pro dando Baptismo, quod eo anno aridum remansit, eo quod Pascha celebratum ibi fuerit non rite die 25. Martij, ritè celebrandum die 22. Aprilis Ricciolius quoque similia miracula refert anno 573. & 580. eo quod Pascha celebratum fuerit non rite die 21. Martij, rite celebrandum 18. Aprilis.

Verum id accidere non potuit annis ab eo signatis, oportuisset enim ut illis annis esset Lit. Dom. C., quæ est affixa diebus 21. Martij, & 18. Aprilis, cum è contra anno 573. fuerit Lit. Dom. A., & anno 580. Lit. Dom. F. Dicendum est ergo id accidisse aliis annis. Idem Ricciolius eandem quæstionem signat anno 664. in Scotia, illum vide, & etiam Berninum *tom. 1. fol. 105.*

Deniquè concludo cum Blanchino, tunc ritè celebrari festum Paschatis, si ante mediam noctem, à qua inchoat Dominica, terminauerint dies 14. Lunè Astronomicè, & in ipsa media nocte terminauerint dies Lunæ ciuiles 14. Rursus si Plenilunium fiat ante vltimum quadrans ipsius Dominicæ, cuius primum quadrans incipit in media nocte, secundum ad ortum Solis, tertium in Meridie, & quartum ad Solis occasum, si loquamur de diebus Æquinoctialibus, nec debere protrahi vltimum diem vigesimum primum ipsius Lunæ, communiter loquendo.

Dies Mensis	Lit. Dom.	Dies Lunæ	Maiores claritatis gratia affero hoc Pina- cidium, in cuius prima columna sunt dies mensis Martij, & Aprilis; in secunda Literæ Dominicales; & in tertia dies Lunæ anni 1720., eo enim anno ex tabulis Mulleri re- nouatur Luna die 9. Martij h. 6. m. 37. post mediam noctem, & eadem hora diebus sub- sequentibus incipit dies secunda, tertia, &c. Ciuitè autem dies prima Lunæ incipit ad mediam noctem, quæ est inter 9. & 10. men- sis, & cum Lit. Dom. sit F. sequitur in media nocte Dominicæ incipere diem primam Lu- næ. Rursus die 23. hora 6. m. 37. terminare Astronomicè diem 14. Lunæ, & incipere 15., sed ciuitè terminare 14. ad mediam noctem, quæ intercedit inter diem 23. & 24. idest inter Sabbathum, & Dominicam. Plenilunium verò fieri minutis 59. post me- diam noctem, idest ferè hora prima diei Do- minicæ à media nocte, quæ est hora 7. ferè Italica; quare eadem die Dominica poterit bene celebrari Pascha, sed in tabulis Ec- clesiæ Romanæ ponitur die 31. Martij, cùm die 30. habeamus diem 22. Lunæ ho- ris 6. post mediam noctem, & in media noc- te subsequente incipiat dies 23. ciuitè, sed horis 6. post mediam noctem diei Do- minicæ incipit Astronomicè dies 23. Lunæ, ex quo patet tabulas communes celebrare Pascha vna integra hebdomada posteriùs, ut docet Blanchinus.
7.	C.		
8.	D.		
9.	E.	1.	
10.	F.	2.	
11.	G.	3.	
12.	A.	4.	
13.	B.	5.	
14.	C.	6.	
15.	D.	7.	
16.	E.	8.	
17.	F.	9.	
18.	G.	10.	
19.	A.	11.	
20.	B.	12.	
21.	C.	13.	
22.	D.	14.	
23.	E.	15.	
24.	F.	16.	
25.	G.	17.	
26.	A.	18.	
27.	B.	19.	
28.	C.	20.	
29.	D.	21.	
30.	E.	22.	
31.	F.	23.	
1.	G.	24.	
2.	A.	25.	
3.	B.	26.	

Esset hic agendum de anno Ægyptiaco, & Turcico, sed de eo age-
mus infra, cùm de illorum Æris.

DE EPACTIS.

LECTIO XIJ.

EPaeta idem sonat ac additio, & significat in nostro sensu dies, horas, & minuta, quæ adduntur alicui numero.

Epactæ alię sunt Solares, alię Lunares. Rursus alię menstruæ, alię annuæ. Solares menstruæ sunt dies illi, qui supersunt post completas quatuor hebdomadas exactas, v. g. in Februario si sit Bissextilis 1., alijs vero mensibus 2., vel 3., qui dies adduntur hebdomadæ mensis subsequenti. Ex quo deducitur mensis 12. constare hebdomadis 48., & diebus 29. in anno communi, sed diebus 30. in Bissextili, qui dant hebdomadas 4. & diem 1., vel duos in Bissextili, & hi dies 1., vel 2. dicuntur Epactæ Solares annuæ. Verùm hoc Epactarum genus iam obsoleuit, eò quòd ferię totius anni facilius, & expeditius inueniantur per Literas Dominicales.

Epactæ Lunares alię sunt Astronomicę, de quibus agemus infra lectione 32., alię ciuiles, & utraq; sunt vel annuę, vel menstruę. Epactę ciuiles sunt dies, horæ, & minuta residua mensium, vel annorum ciuilium post exactas integras Lunationes. Do exemplum. Demus Kalendis Martij in media nocte renouari Lunam, ita Lunatio terminabit exactè die 29. horis 12. m. 44. post mediam noctem, quare ex eodem mense Martij supererunt dies 1. h. 11. m. 16., & hæc dicitur Epacta Martij pertinens ad Lunationem Aprilis, ita vt in fine anni supersint dies 11. Epactarum, ideò singulis annis adijciuntur ad annuam Epactam dies 11., cum autem excedit numerum 30., tunc demitur integra Lunatio dierum 30., & residuum remanet pro Epacta anni subsequenti. Completo autem Cyclo Metonis, cum videlicet habemus aureum numerum 19., anno sequenti additur Epacta 12., & hic dicitur saltus Lunæ. Omnes istę Epactæ annorum 19. complent numerum dierum 210., qui dies diuisi per 30. dant Lunationes 7., Embolismales supra Lunationes 228. communes annorum 19., videlicet 12. per singu-

singulos annos, & in totum Lunationes 235. pro quolibet Cyclo Lunari.

Datur etiam alia diuisio Epactarum in Epactas Iulianas, quibus vtuntur illi, qui seruant stylum Iulianum, & Epactas Gregorianas, quibus vtuntur qui seruant stylum Gregorianum. Epacta autem Gregoriana est semper minor Iuliana tot vnitatebus, quot dies fuerunt ablati per correctionem Gregorianam. Do exemplum. Anno 1698. Epacta Gregoriana erat 18. & Epacta Iuliana 28., quia ablati fuerant dies 10., hoc autem sæculo, v. g. anno 1712., Epacta Gregoriana est 22., & Iuliana 3. nam si a 33. auferas 11., quot sunt dies ablati per correctionem, remanent 22. Si autem Epactam Gregorianam conuertere velis in Iulianam, adde illi tot vnitates, quot dies fuere ablati à Calendario, v. g. anno 1718. Epacta est 28. addo 11. & dat 39. à quo numero subtraho 30. remanent 9., & hæc est Epacta Iuliana. De Cyclo Epactarum loquemur infra.

DE CYCLO METONIS.

LECTIO XIJ.

CYclus idem sonat ac Circulus, & à Chronologis sumitur pro circuitu alicuius determinati numeri annorum, quibus completis, denuò dinumerare incipimus ab vnitate. Horum præcipuus est Cyclo Metonis ab illo adinuentus anno P. J. 4282, qui etiam dicitur Cyclo Lunaris, & numerus Aureus, eò quòd in foro notaretur aureis characteribus, ideò autem annis 19. vsus est, quia, hoc temporis spatio completo, Luna renouatur eadem die, & fere eadem hora, vt prius, & anni 19. Lunares æquivalent annis 19. Solaribus

Ad quod probandum afferam hic quantitatem anni Solaris tum Iuliani, tum Gregoriani, nec non anni Lunaris, vt facilius possit dignosci in quo vnus alium excedat.

Annus Solaris Iulianus est dierum ————— 365. h. 6.
 Annus Gregorianus est dierum 365. h. 5. m. 49. 12.
 Mensis Lunaris est dierum --- 29. h. 12. m. 44. 3. 10. 50.
 Annus Lunaris communis est dierum ————— 354. h. 8. m. 48. 38. 10.
 Annus Lunaris Embolismalis est dierum ————— 383. h. 21. m. 32. 41. 20. 50.
 Annus Metonicus Solaris Iulianus est dierum ——— 6939. h. 18.
 Annus Metonicus Solaris Gregorianus est dierum ——— 6939. h. 14. m. 34. 48.
 Annus Metonicus Lunaris est dierum ————— 6939. h. 16. m. 32. 27. 25. 50.
 Hinc patet Annum Metonicum Iulianum excedere Lunarem o. h. 1. m. 27. 32. 34. 10.
 Annum Metonicum Lunarem excedere Gregorianum --- o. h. 1. m. 57. 39. 25. 50.
 Denique Annum Metonicum Iulianum excedere Gregorianum ————— o. h. 3. m. 25. 12.

Patet etiã annos Lunares 228. idest Metonicos 12. excedere totidem Metonicos Solares Gregorianos ----- o. h. 23. m. 31. 53. 10. idest ferè die vna, & idè expletis annis 228. Epactis non adduntur 11. vnitates, sed decem tantum, & dicitur eo anno Lunam facere statum, sicut, vt diximus supra, completo Cyclo adduntur 12., & dicitur Lunam facere saltum. Hic Lunæ status contigit anno Æræ Ch. 1700., cum enim anno præcedenti fuisset Epacta xxix. debebat eo anno esse Epacta x., & tamen fuit Epacta ix., quia Luna fecerat statum.

Hic status Lunæ est causa, ob quã immutantur Epactę correspondentes Aur. num., nam ab anno 1400. ad 1582. Aureo numero 1. correspondebat Epacta xi., & Aureo numero 19. Epacta xxix., post correctionem verò vsque ad annum 1700. Aureo numero 1.

correspondebat Epacta 1., & Aureo num. 19. Epacta xix. Stylo Gregoriano; verum postquam Luna fecit statum, Aureo numero 1. correspondet Epacta xxx., siue Asterismus signatus hoc pacto *, & numero 19. Epacta xviii. Gregoriana. Sciendum est præterea ante correctionem Gregorianam Ecclesiam vsu recepisse, vt Epactas signaret per solū num. Aureū, verum ob has mutationes inuentus fuit hic Cycclus insufficiens; & idè Aloysius Lilius aliū adinuenit 30. vnitatum, qui dicitur Cycclus Epactarum, quę vnitates non omnes sunt semper in vsu, sed aliquando alię, & alię, idè pono hic Pinacidium Epactarū Stylo Gregoriano pro sæculo præterito, & aliud pro sæculo præsentī.

TABVLA EPACTARVM

Ab anno 1583. ad 1699. vnà cum Aureis numeris.

Aureus numerus	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Epacta	1.	xii.	xxiii.	iv.	xv.	xxvi.	vii.	xviii.
Aureus numerus	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
Epacta	xxix.	x.	xxi.	ii.	xiii.	xxiv.	v.	xvi.
Aureus numerus	17.	18.	19.	1.				
Epacta	xxvii.	viii.	xix.	i.				

TABVLA EPACTARVM

Ab anno 1700. ad 1900. cum Aureis numeris.

Aureus numerus	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Epacta	*	xi.	xxii.	iii.	xiv.	xxv.	vi.	xvii.
Aureus numerus	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
Epacta	xxviii.	ix.	xx.	i.	xii.	xxiii.	iv.	xv.
Aureus numerus	17.	18.	19.	1.				
Epacta	xxvi.	vii.	xviii.	*				

Ante Calendarij Reformationem ab anno Ærę comm. 1. vsque ad annum 319. Aureo numero 1. correspondebat Epacta vii. Ab anno 320. vsq; ad 799. Aur. num. 1. correspondebat Ep. viii. Ab anno 800. ad ann. 1099. Aur. num. 1. correspondebat Ep. ix. Ab anno 1100. ad 1399. Aureo num. 1. correspondebat Ep. x. Ab anno 1400. ad ann. 1582. Aur. nu. 1. correspondebat Ep. xi. à qua ablati x. vnitatibus ob dies 10. deductos per correctionem, remansit Epacta

Ex allatis tabulis deduces Epactas 30. non omnes esse in praxi, sed

ſæculo præterito numeros tantum 19. ex 30. in vſu fuiſſe, qui ſunt

1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 29. 10. 21. 2. 13. 24. 5. 16. 27. 8. 19.

Hoc autem ſæculo deſeruire 30. ſiue * 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28.

9. 20. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18.

Aduertendum etiam, quod licet tabulæ Eccleſiaſticae vtantur his numeris pro Epactis, tamen Aloyſius Lilius, cum Caſſino, & alijs adduat cuilibet numero Epactarum vnitatem, ita vt anno 1712. quo habemus pro Epacta xxii., ipſi habeant xxiii., & ſic alijs annis, quod moneo ad tollendam æquiocationem.

Epacta deſeruit ad cognoscendum quandò renouetur Luna à prima Phafi, ea enim die eſt Lunæ Phafiſ, quæ in Calendario ſingulis menſibus ſignatur Epacta currenti. V. g. anno 1712. Epacta eſt xxii., vide ſingulis menſibus, quænam dies ſignetur hac Epacta, & illa die erit prima Phafiſ Lunæ. Deſeruit etiam ad cognoscendam ætatem Lunæ per computum Salomonicum, Epactæ enim eo anno currenti adde dies menſis, & præterea numerum menſium, ſiue Kalendarum, quæ præterierunt à Martio incluſiue, qui numeri ſi excedant 30., ſubtrahe integram Lunationem, & reliquũ dabit tibi dies Lunæ: v. g. anno 1712. die 20. Auguſti volo ſcire quænam ſit dies Lunæ. Ad Epactam 22. addo 20. dies menſis, & præterea 6. pro Kalendis, quæ præterierunt. Hi numeri per regulas additionis dant 48. à quibus ſubtraho 30. remanent 18. & dico: die 20. Auguſti habebimus diem 18. Lunæ.

Deniquè aduerto, quòd cum citantur anni alicuius Cycli decurrentis dicitur abſolutè Cyclus, hoc enim termino vtimur, tùm ad ſignificandum integrum Cyclum, tùm etiam quemlibet illius annum, ſic dicimus anno 1712. erit Cyclus Metonis, ſiue Aureus numerus 3., Cyclus Solaris 13., Cyclus Indictionis 5.

DE CYCLO SOLARI.

LECTIO XIV.

Cyclus Solaris dicitur, non ob aliquam relationem ad Solem, ſed quia per ipſum ſignatur dies Dominicus ab Ethnicis dictus dies ſolis, & conſtituitur per ſeriem annorum 28., quibus

bus peractis, iuxta Soſigenis ſententiam, qui huius Cycli fuit inuentor, dies Dominicus ad eandem Literam Dominicalem redit, & omnes feriæ eiſdem Literis vt priùs designantur, quod patet; nam anni 28. Iuliani dant dies 10227., qui conſtituunt hebdomadas 1461. exactas, & in his ſunt anni ſeptem Biſſextiles, & 21. Communes, ideò completis annis 28. redit idem ordo Literarum Dominicalium; verùm cum per Correctionem Gregorianam ablati fuerint dies 10., & ſingulis 400. annis, auferendi ſint dies tres, ideò quodocumque in fine ſæculi annus de Biſſextili ſit Communis, numeris Cycli ampliùs non correſpondet eadem Litera Dominicalis, ſed alia, & Cyclus Soſigenis non valet niſi intrà ſæculum, quòd vt clariùs innotefcat dabo hic tres tabulas, quarum prima erit iuxta annos Iulianos, quæ deſeruiuit ab anno Æræ Ch. 5. ad 1582., eaque vtuntur illi, qui adhuc ſeruant Stylum Iulianum. Secunda deſeruiuit ab anno 1582. ad annum 1700. Tertia denique ab anno 1700. ad 1800.

TABVLA CYCLI SOLARIS,

Et Literarum Dominicalium iuxta Soſigenem, & Correctionem factam ab Auguſto, quæ ſunt in vſu vique ad annum 1582.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
G.F.	E.	D.	C.	B.A.	G.	F.	E.	D.C.	B.	A.	G.	F.E.
14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
D.	C.	B.	A.G.	F.	E.	D.	C.B.	A.	G.	F.	E.D.	C.
27.	28.	1.	& cætera.									
B	A	G.F.										

TABVLA CYCLI SOLARIS,

Et Literarum Dominicalium ab anno 1582. ad 1699.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
C.B.	A.	G.	F.	E.D.	C.	B.	A.	G.F.	E.	D.
12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
C.	B.A.	G.	F.	E.	D.C.	B.	A.	G.	F.E.	D.
23.	24.	25.	26.	27.	28.	1.	& cætera.			
C.	B.	A.G.	F.	E.	D.	C.B.				

TABVLA CYCLI SOLARIS;

Et Literarum Dominicalium ab anno 1700. ad 1799.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
D.C.	B.	A.	G.	F.E.	D.	C.	B.	A.G.	F.	E.
12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
D.	C.B.	A.	G.	F.	E.D.	C.	B.	A.	G.F.	E.
23.	24.	25.	26.	27.	28.	I.	& cætera.			
D.	C.	B.A.	G.	F.	E.	D.C.				

Ex his ergo tabulis vides, quod ante annum 1582. Cyclo solis 1. semper correspondebat Litera Dominicalis G. F., eo quòd annus esset Bissextilis, postea verò correspondit Cyclo 1. Lit. Domin. C. B., & sæculo præsentis correspondet Lit. Dom. D. C., consequenter immutantur omnes aliæ Literæ alijs annis eiusdem Cycli iuxta tertiam tabulam supra positam, quæ, vt diximus, deseruiet vsque ad annum 1800., eo enim anno, cum sit Cyclo Solaris 17., Lit. Dominicalis deberet esse E. D. sed cum de Bissextili fiat communis per ablationem vnus diei, ideò Litera Dom. est E., & anno sequenti 1801. Cyclo Solari 18. Lit. Dom. D., & sic successiuè, quare Cyclo solis 1. correspondebit Litera Dom. E. D., & anno 1900. Cyclo Solis 1. correspondebit Litera Dom. F. E., anno autem 2100. G. F., vt diximus supra Lect. JX.

Ob hanc immutationem Literarum Dominicalium correspondentium numeris Cycli, Aloysius Lilius alium Cyclum adinuenit annorum 400. quem Gregorianum vocauit, eo enim expleto, denudò Literæ Dominicales ad eundem ordinem redibunt, & ratio est, quia anni 400., qui iuxta Julij Cæsaris regulas dant dies 146100., iuxta Gregorij reformationē dant tantū dies 146097., qui constituunt hebdomadas 20871. exactè, & ideò Literæ Dominicales redeunt ad eundem ordinem.

Hoc præsupposito: cum per nos ab anno primo, quo Orbis fuit à Deo creatus ad annum primum Æræ Christi præterierint anni 4000., & anno primo Æræ Christi Lit. Dominicalis esset A., sequitur etiam anno Creationis fuisse eandem Literā Dominicalē A., vt patet ex tabula, quam afferā, quæ deseruiet ad cognoscendas Lit. Dominicales cuiuslibet anni antè Æram Christi stylo Gregoriano.

Pro huius Cycli intelligentia aduertendum est illum diuidi in quatuor partes, quarum quælibet continet annos 100. In prima autem columna cuiuslibet partis sunt Lit. Dom. pro annis 28., in alijs quatuor columnis sunt anni expansi successiuè vsque ad 99., quare anni notati in eadem linea habent eandem Literā Dom. Do exemplum.

Sæculo primo Lit. Dom. A. competit annis 1. 29. 57. 85.

Sæculo secundo eadem litera competit annis 103. 131. 159. 187.

Sæculo tertio annis 210. 238. 266. 294.

Sæculo quarto annis 317. 345. 373., & 401., vt anno primo primi sæculi. Idem dic de alijs literis.

Aduertendum secundò hunc Cyclum non valere post annum P. I. 4669., ex tunc enim standum est correctioni Iulij Cæsaris, & errori Pontificum iuxta Pinacidium à nobis datum lect. 8.; Ab anno autem P. I. 4718., qui est Æræ com. 5. vsque ad annum Æræ cō. 1582., si cognoscere volueris Lit. Dom., vti poteris, vel Cyclo Solari Sosigenis à nobis supra dato, vel regula quam trademus infra Lect. XXX.

Post correctionem verò Gregorianam ab anno 1601., & in posterum posses vti hoc eodem Cyclo, si ablati fuissent à Kalendario dies 11., qui, cum ablato anno 4. Æræ com., darent dies 12., & eo anno 1601. fuisset Lit. Dom. A., cum autem ablati fuerint tantum dies 10., & Lit. Dom. eo anno fuerit G., ideò dabo infra alium Cyclum Greg. incipientem à Lit. G., qui deseruiet ab anno 1601. per omnia sæcula futura.

Tabula Cycli Gregoriani pro annis ante Æram communem.

SÆCULUM PRIMUM . SÆCULUM SECUNDUM.

A.	1.	29.	57.	85.	D.	100.			
G.	2.	30.	58.	86.	C.	101.	129.	157.	185.
F.	3.	31.	59.	87.	B.	102.	130.	158.	186.
D. E.	4.	32.	60.	88.	A.	103.	131.	159.	187.
C.	5.	33.	61.	89.	F. G.	104.	132.	160.	188.
B.	6.	34.	62.	90.	E.	105.	133.	161.	189.
A.	7.	35.	63.	91.	D.	106.	134.	162.	190.
F. G.	8.	36.	64.	92.	C.	107.	135.	163.	191.
E.	9.	37.	65.	93.	A. B.	108.	136.	164.	192.
D.	10.	38.	66.	94.	G.	109.	137.	165.	193.
C.	11.	39.	67.	95.	F.	110.	138.	166.	194.
A. B.	12.	40.	68.	96.	E.	111.	139.	167.	195.
G.	13.	41.	69.	97.	C. D.	112.	140.	168.	196.
F.	14.	42.	70.	98.	B.	113.	141.	169.	197.
E.	15.	43.	71.	99.	A.	114.	142.	170.	198.
C. D.	16.	44.	72.		G.	115.	143.	171.	199.
B.	17.	45.	73.		E. F.	116.	144.	172.	
A.	18.	46.	74.		D.	117.	145.	173.	
G.	19.	47.	75.		C.	118.	146.	174.	
E. F.	20.	48.	76.		B.	119.	147.	175.	
D.	21.	49.	77.		G. A.	120.	148.	176.	
C.	22.	50.	78.		F.	121.	149.	177.	
B.	23.	51.	79.		E.	122.	150.	178.	
G. A.	24.	52.	80.		D.	123.	151.	179.	
F.	25.	53.	81.		B. C.	124.	152.	180.	
E.	26.	54.	82.		A.	125.	153.	181.	
D.	27.	55.	83.		G.	126.	154.	182.	
B. C.	28.	56.	84.		F.	127.	155.	183.	
					D. E.	128.	156.	184.	

Tabula Cycli Gregoriani pro annis ante Æram communem.

SÆCULUM TERTIUM . SÆCULUM QUARTUM .

F.	200.	A.	300.						
E.	201.	229.	257.	285.	G.	301.	329.	357.	385.
D.	202.	230.	258.	286.	F.	302.	330.	358.	386.
C.	203.	231.	259.	287.	E.	303.	331.	359.	387.
A. B.	204.	232.	260.	288.	C. D.	304.	332.	360.	388.
G.	205.	233.	261.	289.	B.	305.	333.	361.	389.
F.	206.	234.	262.	290.	A.	306.	334.	362.	390.
E.	207.	235.	263.	291.	G.	307.	335.	363.	391.
C. D.	208.	236.	264.	292.	E. F.	308.	336.	364.	392.
B.	209.	237.	265.	293.	D.	309.	337.	365.	393.
A.	210.	238.	266.	294.	C.	310.	338.	366.	394.
G.	211.	239.	267.	295.	B.	311.	339.	367.	395.
E. F.	212.	240.	268.	296.	G. A.	312.	340.	368.	396.
D.	213.	241.	269.	297.	F.	313.	341.	369.	397.
C.	214.	242.	270.	298.	E.	314.	342.	370.	398.
B.	215.	243.	271.	299.	D.	315.	343.	371.	399.
G. A.	216.	244.	272.		B. C.	316.	344.	372.	400.
F.	217.	245.	273.		A.	317.	345.	373.	401.
E.	218.	246.	274.		G.	318.	346.	374.	
D.	219.	247.	275.		F.	319.	347.	375.	
B. C.	220.	248.	276.		D. E.	320.	348.	376.	
A.	221.	249.	277.		C.	321.	349.	377.	
G.	222.	250.	278.		B.	322.	350.	378.	
F.	223.	251.	279.		A.	323.	351.	379.	
D. E.	224.	252.	280.		F. G.	324.	352.	380.	
C.	225.	253.	281.		E.	325.	353.	381.	
B.	226.	254.	282.		D.	326.	354.	382.	
A.	227.	255.	283.		C.	327.	355.	383.	
F. G.	228.	256.	284.		A. B.	328.	356.	384.	

Tabula Cycli Gregoriani ab anno 1601. inclusiue, & infra.
SÆCULUM PRIMUM.

G.	1.	29.	57.	85.
F.	2.	30.	58.	86.
E.	3.	31.	59.	87.
C. D.	4.	32.	60.	88.
B.	5.	33.	61.	89.
A.	6.	34.	62.	90.
G.	7.	35.	63.	91.
E. F.	8.	36.	64.	92.
D.	9.	37.	65.	93.
C.	10.	38.	66.	94.
B.	11.	39.	67.	95.
G. A.	12.	40.	68.	96.
F.	13.	41.	69.	97.
E.	14.	42.	70.	98.
D.	15.	43.	71.	99.
B. C.	16.	44.	72.	
A.	17.	45.	73.	
G.	18.	46.	74.	
F.	19.	47.	75.	
D. E.	20.	48.	76.	
C.	21.	49.	77.	
B.	22.	50.	78.	
A.	23.	51.	79.	
F. G.	24.	52.	80.	
E.	25.	53.	81.	
D.	26.	54.	82.	
C.	27.	55.	83.	
A. B.	28.	56.	84.	

SÆCULUM SECUNDUM.

C.	100.			
B.	101.	129.	157.	185.
A.	102.	130.	158.	186.
G.	103.	131.	159.	187.
E. F.	104.	132.	160.	188.
D.	105.	133.	161.	189.
C.	106.	134.	162.	190.
B.	107.	135.	163.	191.
G. A.	108.	136.	164.	192.
F.	109.	137.	165.	193.
E.	110.	138.	166.	194.
D.	111.	139.	167.	195.
B. C.	112.	140.	168.	196.
A.	113.	141.	169.	197.
G.	114.	142.	170.	198.
F.	115.	143.	171.	199.
D. E.	116.	144.	172.	
C.	117.	145.	173.	
B.	118.	146.	174.	
A.	119.	147.	175.	
F. G.	120.	148.	176.	
E.	121.	149.	177.	
D.	122.	150.	178.	
C.	123.	151.	179.	
A. B.	124.	152.	180.	
G.	125.	153.	181.	
F.	126.	154.	182.	
E.	127.	155.	183.	
C. D.	128.	156.	184.	

Tabula Cycli Gregoriani ab anno 1601. inclusiue, & infra.
SÆCULUM TERTIUM.

E.	200.			
D.	201.	229.	257.	285.
C.	202.	230.	258.	286.
B.	203.	231.	259.	287.
G. A.	204.	232.	260.	288.
F.	205.	233.	261.	289.
E.	206.	234.	262.	290.
D.	207.	235.	263.	291.
B. C.	208.	236.	264.	292.
A.	209.	237.	265.	293.
G.	210.	238.	266.	294.
F.	211.	239.	267.	295.
D. E.	212.	240.	268.	296.
C.	213.	241.	269.	297.
B.	214.	242.	270.	298.
A.	215.	243.	271.	299.
F. G.	216.	244.	272.	
E.	217.	245.	273.	
D.	218.	246.	274.	
C.	219.	247.	275.	
A. B.	220.	248.	276.	
G.	221.	249.	277.	
F.	222.	250.	278.	
E.	223.	251.	279.	
C. D.	224.	252.	280.	
B.	225.	253.	281.	
A.	226.	254.	282.	
G.	227.	255.	283.	
E. F.	228.	256.	284.	

SÆCULUM QUARTUM.

G.	300.			
F.	301.	329.	357.	385.
E.	302.	330.	358.	386.
D.	303.	331.	359.	387.
B. C.	304.	332.	360.	388.
A.	305.	333.	361.	389.
G.	306.	334.	362.	390.
F.	307.	335.	363.	391.
D. E.	308.	336.	364.	392.
C.	309.	337.	365.	393.
B.	310.	338.	366.	394.
A.	311.	339.	367.	395.
F. G.	312.	340.	368.	396.
E.	313.	341.	369.	397.
D.	314.	342.	370.	398.
C.	315.	343.	371.	399.
A. B.	316.	344.	372.	400.
G.	317.	345.	373.	401.
F.	318.	346.	374.	
E.	319.	347.	375.	
C. D.	320.	348.	376.	
B.	321.	349.	377.	
A.	322.	350.	378.	
G.	323.	351.	379.	
E. F.	324.	352.	380.	
D.	325.	353.	381.	
C.	326.	354.	382.	
B.	327.	355.	383.	
G. A.	328.	356.	384.	

Uerum, dicit aliquis, in annis, qui à Mundi creatione præcesserunt Æram communem, diuersa est, vt plurimum, Lit. Dominicalis signata per Cyclum Solarem Sofigenis a signata per Cyclum Gregorianum, nam, v.g., anno primo Æræ Mundi per Cyclum Gregorianum habetur Lit. Dominicalis A., sed Cyclus Sofigenis, cum esset annus P. I. 714., & Cyclus 14. signabat Lit. Dom. D., quomodo ergo possunt ad inuicem concordari?

Respondeo id facili methodo nos posse assequi, hæc ergo sit regula: Dato quolibet anno ante Æram com., à diebus mensium Gregorianis subtrahe semper dies 4., præterea vide quot sæcula completa præterierint, illa verò diuide per 4., per Cyclū videlicet Gregorianum, & quotientem multiplica per 3., omnis enim Cyclus Gregorianus dat dies 3. minus, quam anni 400. Iuliani, summam resultatam adde ad 4. iam supra signatos, & præterea adde etiã tot vnitates, quot erunt fracta. Hoc posito, summam totam diuide per 7., & residuum subtrahe à diebus Gregorianis, hoc enim pacto conformabitur feria anni Iuliani cum feria Gregoriani. Exemplis clariùs veritas patebit.

Dicimus Lẽctione 34., & 35. Deum creasse Cælum, & Terram anno P. I. 714., qui fuit primus Æræ Mundi die 2. Aprilis, cui est affixa Litera A. feria 1. in anno Gregoriano, si ab hac die subtrahas 4., remanent 29. Martij, cui est affixa Lit. D., & cum eo anno Cyclus Iulianus sit 14., qui signat Lit. Dom. D., hinc sequitur etiã in forma Iuliana Mundum fuisse conditum f. 1.

Dicimus Lẽct. 36. aquas diluuij inundasse terram anno P. I. 2369. Cyclo Solari Iul. 17., qui signat Lit. Dom. A. G., anno verò Mundi 1656. Cyclo Gregoriano 56., qui signat Lit. Dom. C. B. die 5. Maij, cui est affixa Litera F., erat ergo feria 5. in forma Gregoriana; sed cum præterierint à Mundi creatione sæcula 16., quæ dant Cyclos Gregorianos quatuor, hæc multiplico per 3., & dant 12., quibus addo 4., & dant 16., à quibus subtraho duo septena, videlicet 14., & remanent 2., hæc igitur subduco à 5. Maij, & remanent 3. Maij, cui est affixa Lit. D., cum verò Dominicalis, vt vidimus, in forma Iuliana fuerit G., sequitur incidisse in f. 5. etiã in forma Iuliana.

Dicimus Lẽct. 37. Sabbathum primum, quod celebratum fuit à populo post exitum de Ægypto incidisse in diem 6. Maij, cui est affixa Lit. G., quod probatur sic: erat P. I. 3227., Cyclo Solari Iuliano 7., qui signat Lit. Dom. F., Æræ verò Mundi 2514. Cyclo Gregoriano 114., qui signat Lit. Dom. A., ergo in forma Gregoriana 6. Maij fuit f. 7. Cum autem præterierint sæcula completa 25. si diuidantur per 4. dant quotientem 6., qui multiplicatus per 3. dat _____ 18.

Addo pro vno sæculo fracto _____ 1.

Et præterea de more _____ 4.

Quæ dant in totum _____ 23.

A quibus si subtraho tria septena, idest _____ 21.

remanent _____ 2.

Si duo subtraho à die 6., remanet dies 4. Maij, cui est affixa Lit. E., cum ergo Lit. Dominicalis Iuliana fuerit F. sequitur etiã in hac forma fuisse feriam septimam.

Dicimus in nostro Chronico anno P. I. 4107. Cyclo Solari Iul. 19. Lit. Dom. E., anno verò Mundi 3394., Cyclo Gregoriano 194., Lit. Dom. F. à Nabucdonosorre captam fuisse Ierosolymam die 9. quarti mensis, quæ ex tabulis astronomicis incidit in 9. Julij, cui est affixa Litera A., ergo in forma Gregoriana contigit expugnatio f. 3. Cum autem præterierint sæcula completa 33., quæ diuisa per 4. dant quotientem 8. cum vno fracto, si multiplico 8. per 3. dant 24., quibus addo 1. pro fracto, et 4. de more, dant 29., à quibus, subtractis quatuor septenis, remanet 1., subtraho 1. à 9., remanent 8. Julij, cui est affixa Lit. G., & cum Lit. Dom. Iuliana sit E. sequitur incidisse in f. 3. etiã stylo Iuliano.

Denique ibidem dicimus anno P. I. 4197. Cyclo Solari Iul. 25., qui signat Lit. Dom. E. D., Æræ verò Mundi 3484., Cyclo Gregoriano 284., Lit. Dom. G. F., die 14. Nisan celebratum fuisse à Zorobobele solemnissimum Phasè post absolutam edificatio- nem Templi, incidit autem 14. Nisan in diem 13. Aprilis, cum Nouilunium medium fuerit die 28. Martij, & prima Phasis die 30. in serò, cum autem diei 13. Aprilis sit affixa Lit. E., sequitur incidisse in f. 7. in forma Gregoriana. Rursus cum præterierint sæcula completa 34., quæ diuisa per 4. dant quotientem _____

tem 8. cum duobus fractis, quotientem 8. multiplico per 3., & dat 24., cui addo 2. pro fractis, & 4. de more, dant ergo in totum 30., à quibus, ablatis quatuor septenis, videlicet 28., remanent duo, quæ subtraho à 13., & remanent 11. Aprilis, cui est affixa Lit. C. Cum autem Lit. Dom. Iuliana fuerit D. sequitur incidisse in f. 7.

DE CYCLO INDICATIONIS.

LECTIO XV.

Cyclos Indictionis est circuitus annorum 15., quibus reuolutis, denuò incipimus enumerare ab unitate; licet autem huius Cycli usum alij referant ad Constantinum Magnum anno 312., cum de Maxentio victoriam reportauit, alij ad Augustum anno P. J. 4711., probabilius tamen mihi videtur, quòd asserit Athlas temporum, videlicet inchoasse à Roma condita, anno videlicet P. J. 3961. iuxta Varonis sententiam, si enim ab anno P. I. 6425., qui est Æræ com. 1712. subtrahas annos 3960., qui præteriere ante Romam conditam, remanent 2465., quos si diuidas per 15., remanent fracta 5., quæ est indictio anni 1712. Verum, quomodocumque sit, certum est Constantinum Magnum iussisse anno 312., vt diplomata signarentur non per Olympiades, vt antea, sed per indicationem, quare indictio est character infallibilis cuiuslibet anni.

Indictionum Cyclo non omnes eodem vtuntur, nam Græci, & præcipuè Constantinopolitani indicationem mutant Kalendis Septembris; Curia Imperialis die 24. Septembris, quod etiam seruat Curia Genuensis, sed hæc vno anno diminuto; Denique Pontificia die 25. Decembris, vel potius die 1. Ianuarij, & hæc est indictio magis communis, quare anno 1712. erit indictio Imperialis, & Pontificia 5., sed Græca, & Genuensis 4. Kalendis Septembris Græci habebunt indicationem 5., die 24. Septembris Curia Imperialis signabit indicationem 6., & Curia Genuensis indicationem 5. Denique Kalendis Ianuarij anni 1713. indictio Pontificia erit 6.

Hi

Hi sunt Cycli insigniores, quibus vtuntur Chronologi, & licet dentur etiam alij Cycli ab alijs adinuenti, qui tamen Chronologia parum deseruiunt, & multotiès cum Periodis confunduntur, ideo eos hic prætermittimus, de illis aliquid infra dicturi.

DE PERIODIS.

LECTIO XVJ.

Periodus idem sonat ac circuitus, & sicut Rethores circuitum verborum, Medici circuitum æstus febrilis, Astronomi circuitum Planetarum periodos vocant, sic à Chronologis annorum circuitus periodus dicitur; licet autem eadem sit etiam significatio Cycli, immò à quàm plurimis pro eodem vsurpetur, nos tamen, ad tollendam æquiocationem, Cyclum dicimus circuitum illum determinati numeri annorum ab alio numero non resultantis, si verò numerus ex multiplicatione alterius numeri componatur, periodum dicimus. Do exemplum numeri 15. 19. 28. 400. à nobis Cycli dicuntur, vt vidimus supra; si autem Cyclum 19. multiplices per 4. resultabit numerus 76., qui dicitur Periodus Calippina, si per 5. dabit 95. Periodus Cirilli Alexandrini, si per 16. dabit 304. Periodus Hiparchi, si per 23. dabit 437. Periodus Theophili, idem dic de alijs, quas prætermittò.

Victorinus Aquitanus anno Æræ Ch. 463. multiplicato Aureo numero 19. per Cyclum Solarem 28., vel è contrà 28. per 19. Periodum adinuenit annorum 532., qua vsus est etiam Dionysius Exiguus Abbas, ideoque dicitur Periodus Victorini, vel Dionysij, eaque vtebantur ad cognoscendum singulis annis, in quam diem Pascha incideret, verum modò ad hunc vsus amplius non deseruit, licet alijs vsibus utilis sit.

Aduertendum est autem, quòd quælibet Periodus in eadem resoluitur, per quæ componitur, & constituitur, & cum Periodus Victorini componatur per Cyclos Lunarem, & Solarem, incipiatque ab eo anno, quo habemus Cyclum Solarem 1., & Lunarem 2., nec non singulis annis tum Cycli, tum

G

Perio

Periodi crescant per unitatem, hinc sequitur, quòd, cognito numero huius Periodi, si diuidatur per 28. denominator fractorum dabit numerum Cycli Solaris, si diuidatur per 19. dabit numerum Cycli Lunaris. Do exemplum: anno P. J. 6425., qui est Æræ comm. 1712. erit Periodi Victorini 41., si hunc numerum diuido per 28. remanent fracta 13., qui est numerus Cycli Solaris illius anni; Si diuido per 19. remanent 3., qui est Cyclus Lunaris eiusdem anni; Si autem nullum fractum remaneret in aliqua diuisione daret Cyclum Solarem 28., & Lunarem 19. completos, Hæc autem doctrina bene est perpendenda, quia deseruit pro alijs etiam Periodis.

Ad huius Periodi similitudinem possunt efformari aliæ duæ Periodi ad cognoscendum quando nam simul concurrant Cyclus Indictionis cum Cyclo Solari, vel Lunari. Prima dicitur Periodus Indictionis Aurea, ex numero 15. multiplicato per 19., qui dant 285., quibus completis, denuò concordant hi duo Cycli. Secunda dicitur Indictionis Solaris ex 15. multiplicato per 28., ex quibus resultat numerus 420. Primam Periodum si diuidas per 15., vel per 19. habebis Cyclos Indictionis, & Lunarem decurrentes, secundam verò si diuidas per 15., vel 28. habebis Cyclos Indictionis, & Solarem, vt diximus de Periodo Victorini.

DE PERIODO IULIANA.

LECTIO XVIIJ.

Periodus Iuliana ideò sic dicitur, quia vtitur annis Julianis, & inuenta fuit, vel à quodam Monaco Græco, cui nomen Pandorus tempore Arcadij Imp., & Theophili Alexandrini, vt vult Petauius; vel à Iosepho Scaligero, qui animaduertens quantum Cycli Solaris, Lunaris, & Indictionis conducant ad annum vnum ab alio fecernendum, hos tres Cyclos inter se inuicem multiplicauit, Cyclus enim Solaris 28. per Lunarem 19. multiplicatus dat 532. Periodum Victorini, rursus 532. multiplicatum per 15. Cyclum Indictionis, dat 7980. Periodum Iuliani.

Periodi huius præstantia in hoc consistit, quòd per totum eius decursum quilibet annus proprijs suis Cyclis gaudet, qui alteri anno eiusdem Periodi accommodari omnes simul non possunt. Do exemplum: anno 1. Æræ Christi, qui fuit P. I. 4714. erat Cyclus Solaris 10., Lunaris 2., & Indictionis 4., qui ita huic anno competunt, vt nulli alteri ex præteritis, vel futuris eiusdem Periodi omnes simul conuenire non possint, & non nisi post completos annos 7980. sit futura eadem trium Cyclorum combinatio, licet Solis 10., & Lunæ 2. sit futura post annos 532. Rursus Solis 10., & Indictionis 4. post annos 420.; Lunæ 2., & Indictionis 4. post annos 285., idem dic de alijs Cyclis, qui alijs annis eiusdem Periodi competunt.

Aduertendum est autem in hac Periodo contineri Cyclos Solarem, Lunarem, & Indictionis, nec non Periodos Indictionis Auream, Indictionis Solarem, & Victorini; quare, cognito anno determinato huius Periodi, si summam diuidas per 15. fracta dabunt Indictionem currentem, si per 19. dabunt Cyclum Lunarem, si per 28. Cyclum Solarem, si per 285. Periodum Indictionis Auream, si per 480. Periodum Indictionis Solaris, si per 532. dabunt Periodum Victorini, vt experientia comprobari potest.

Hac igitur Periodo vtar, vtpotè omnium perfectissima, neque enim facessit negotium id, quod aliqui asserunt, videlicet nimis esse coarctatum numerum annorum ante Æram communem, cum enim nos asseramus Mundum fuisse conditum annis 4000. ante Æram comm., iam supersunt anni 713. Nec etiam officit, quod obijciunt alij efformari videlicet per Cyclum Indictionis, qui non est naturalis, sed arbitrarius, cum enim à tot annis fuerit in vsu, videtur æquivalere posse naturalibus.

Verùm, dicit aliquis, si iuxtà nostram sententiam Mundus fuit conditus annis 4000. ante Æram communem quomodo P. J. enumerat annos 4713. ante ipsam Æram?

Respondeo, quod sicut Geometræ præter spatium verum, quod mensurant, supponunt spatia quædam imaginaria, quæ per suas lineas ducunt in infinitum, ita Chronologi præter tem-

pus verum, quod initium habuit à Mundi creatione, aliud quoddam tempus præsuponunt, quod Prolepticum dicunt, idèst anticipans, siuè imaginarium fictione Mathematica, & hoc tempus est totus ille annorum cursus in Periodo Juliana, qui præcedit Æram Mundi, & si velis, poteris etiam ante annum primum huius Periodi eandem Periodum replicare, semper enim eodem ordine processissent Cycli, & Planetarum motus.

Dices secundò: quare hæc Periodus incipit anno 4713. ante Æram comm., & non prius, vel posterius? Respondeo: idèd eo anno incipere, quia tunc tantum habuiffemus Cyclum Solarem 1., Lunarem 1., Indictionis 1., quod retrocedendo cognosci facile poterit, sicut è contrà solum annu huius Periodi 7980. habebimus Cyclum Solarem 28., Lunarem 19., & Indictionis 15., vt consideranti patebit.

DE ALIIS PERIODIS.

LECTIO XVIII.

Nonnulli videntes nimis coarctatum numerum annorum præcedentium Æram Christi in P. I., & idèd per ipsam explicari non posse Æras Mundi per eos, qui sequuntur versionem 70. interpretum, aliam Periodum adinuenerunt, quam dixere Solis auream, èd quòd in se contineat tantum Cyclos Solis, & Lunæ, hoc pacto: Periodum Victorini multiplicat per Cyclum Lunarem 19., & dat 10108., Vel aliò pacto: Cyclum Lunarem 19. multiplicat in se ipsum, & dat quadratum 361., quem numerum multiplicat per 28. Cyclum Solarem, & dat 10108.

P. Ludouicus Ambianensis Capucinus in suo libro cui titulus, *Atlas temporum*, aliam Periodum adinuenit, quam, quia Ludouico XIV. dicauit, idèd Periodum Ludouici Magni nuncupauit; conflat autem ex Cyclis Lunari, Solari, & Epactarum, vel ex Periodo Victorini 532. multiplicato per Cyclum Epactarum 30., ex quo resultat Periodus Lud. M. 15960., sed aduer-

uertendum est, quòd cum Epactæ de anno in annum non augeantur per unitatem, sed per 11., quandoque per 12., & aliquando etiàm per 10., hinc sequitur ex hac Periodo non posse erui Epactam decurrentem, sicut è contrà ex Periodo Juliana eruitur indictio.

Aduertendum est etiàm tum Periodum Iulianam, tum solis Auream, tum Ludouici Magni, peractis annis 532., habere eisdem Cyclos Solarem, & Lunarem.

Periodi solis Aureæ, & Ludouici Magni initium omnes statuunt in annum ante Æram comm. 7373., annis 2660. ante annum primum P. I., ita vt annus primus Æræ com. incidat in annum Periodi solis aureæ, & Ludouici M. 7374., & anno Æræ comm. 1712. habeamus horum Periodorum annum 9085.

Periodus Calippina, vt iam diximus, conflat ex Cyclo Metonis multiplicato per 4., & dat 76., differt autem ab alijs Periodis in hoc, quòd illius initium non fuit ab Auctore statutum anno 1. Cycli Lunaris, sed determinatè anno P. I. 4384. in solstitio æstiuo, Cyclo solari 15., èd quòd voluerit inchoare à Monarchia Alexandri post victum Darium, & captam Babylonem, quare ad cognoscendum quinam sit annus huius Cycli: ab annis P. I. decurrentis subtrahe 4383., & residuum diuide per 76. nam denominator fractorum dabit annum huius Periodi inchoantem ad solstitium æstiuum: v. g. ab anno P. I. 6425. subtrahe 4383. remanent 2042., quæ diuisa per 76. remanent fracta 66., hic ergo est annus Periodi Callippinæ inchoantis ad solstitiũ æstiuũ, & tunc terminabit annus 65. eiusdem Cycli.

Periodus Hiparchi, vt diximus, conflat ex Cyclo Metonis multiplicato per 16., & dat 304.; Anno autem 1712. erit annus huius Periodi 117.

Illustris, & Reuerendis. Franciscus Blanchinus aliam Periodum adinuenit annorum 1184., quibus absolutis Syzygiæ ad eandem diem redibunt, si annus vltimus Periodi de Bissextili fiat communis, ablato die excrecente, vt docet in suo libro de *Solutione Problematis sol.* 11. Idèd Auctor in libro de *Cyclo Cesaris*, & S. Hippolyti martyris exponit tres Periodos eiusdem Sancti, videlicet minorem annorũ 112. ex Cyclo solis multiplicato per 4.; maio-

rem annorum 784., ex minori multiplicato per 7., vel ex quadrato Cycli Solaris; si enim 28. multiplices in se ipsum, dabit 784.. Maximum annorum 3248. ex Periodo maiori multiplicato per 4. cum additione Periodi minoris, vel clarius ex Periodo minori multiplicato per 29. utroque enim modo habetur Periodus maxima annorum 3248.

DE ÆRIS.

LECTIO XIX.

ÆRa, siue Hera, siue Æpocha, quæ sunt Synonima, significat punctum temporis, à quo anni dinumerari incipiunt, vel ipse annorum decursus à tali puncto, sic dicitur: Æra Mundi ab illius creatione, Æra diluuij ab illius principio, vel fine. Quare Æra semper initium habet ab aliqua illustri actione, quæ sit memorabilis.

Dicitur Æra, vel quia anni signabantur aliquibus clavis æreis, vel ob errorem Amanuensium, qui inuenientes in literis A. E. R. A., quæ significabant: Annus erat Regni Augusti, ex quatuor illis literis initialibus vnum solum verbum contruxerunt; vel denique quia Hispani annos dinumerare cæperunt ab eo tempore, quo Augustus illis tributum soluendum imposuit, & ideò ab Ære soluto Æram dixerunt, sed, quidquid sit de huius nominis ethimologia, certum est nullam esse Gentem adeò barbaram, quæ annos suos ab aliquo puncto temporis non dinumeret.

Æras alij diuidunt in sacras, Ecclesiasticas, & Politicas. Alij in Christianas, Hebraicas, Ethnicas, & Turcicas, qua diuisione nos quoque vtemur, & primo loco agemus de Æra Christi, utpotè solidissimum totius Chronologiæ fundamentum, acturi postea de alijs.

Huius Æræ primus Auctor fuit Dionysius Exiguus circa annum Christi 530. imperante Iustiniano, videns enim Christi fideles in annis enumerandis uti Ethnicorum Æris, & in Ægypto Æra Diocletiani; rationi consonum iudicauit, si à Christi

Natiuitate annos suos auspicaretur, ideòque illos enumerare cæpit à Kalendis Ianuarij anni P. I. 4713. Cyclo Lunari 1., vt Æra cum Cyclo concordaret, verum postea Beda, vel alius quis illius initium posuit anno sequenti P. J. 4714. Kalendis Ianuarij.

Licet autem hæc Æra dicatur Æra Christi, Æra gratiæ, Æra nostræ salutis, & aliqui putent initium illius fuisse desumptum à die, qua Christus Iesus, postquam natus fuerat die 25. Decembris, die 1. Ianuarij fuit circumcisus, & cæpit soluere prærium nostræ salutis, id tamèn non est omninò indubitatum, cum, vt videbimus infra, multi Christi Natiuitatem ponant alijs annis antè: certum tamèn est Æram hanc incipere à Kalendis Ianuarij anni P. I. 4714. Cyclo Solari 10., Lunari 2. Indictionis 4., quod facillè probatur diuidendo summam 4714. per 28., per 19., & per 15.; Eodem pacto certum est anno Christi 1712. esse annum P. I. 6425.

ac Æra vti cæperunt Itali anno 590., Belgæ anno 620., Galli 780., & Hispani anno 1383., cum antea vterentur Æra Augusti, quæ cæpit anno P. I. 4676. annis 38. antè Æram communem, Hispanos Paulò post secuti sunt Lusitani.

Aduertendum tamèn non omnes inchoasse annos à die 1. Ianuarij; nam Galli annos inchoabant à Paschate vsque ad annum 1564., immò Parlamentum vsque ad 1567., vt docet Vallemontius t. 1. f. 17., Veneti, & Florentini à die 25. Martij anni P. I. 4713., videlicet à Christi Incarnatione, & denique Genuenses à die Natiuitatis Christi die 25. Decembris. Verùm à die 1. Ianuarij est Æra magis vsitata, & ideò nos quoque eam sequemur, illamque dicemus Æram communem.

Antequam Christiani Æra hac communi vterentur, Ægyptij alia vtebantur, quam dicebant Æram Diocletiani, vel Martyrum, vel Ægyptiacam; instituta autem fuit anno P. J. 4997. die 29. Augusti, cum impius ille Tyrannus in Christianos persecutionem mouit; verùm, introducta iam Æra communi, illa in desuetudinem venit, sed quia apud aliquos Auctores, qui eo tempore scripserunt est in vsu, ideò ad conuertendos annos huius Æræ in annos Æræ communis hac vtare regula: Annis

Æræ Diocletiani datis, adde annos 283., & habebis annos Æræ communis; nam annus primus Æræ Diocletiani concordat cum anno Æræ com. 284., incipiens tamèn die 29. Augusti; Rursùs ab annis Æræ communis subtrahe annos 283., & habebis annos Æræ Diocletiani. Do exemplum: ab anno 1712. subtraho 283. remanent 1429., die ergo 29. Augusti anni 1712. incipiet annus Diocletiani 1429.

DE ÆRA MVNDI.

LECTIO XX.

ÆRa Mundi nihil est incertiùs, utpotè quæ à nobis maximè distans, licèt enim Ethnici aliqualem de Mundi creatione notitiàm habuerint, ut docet Blanchinus *Decade 1. cap. 1.* nihil tamen de ea scripserunt, & ideò tempus, quod fluxit ante diluuium Ogygis incognitum dixerunt; nos verò, licèt habeamus de fide *Gen. cap. 1.* Mundum fuisse à Deo creatum in tempore, ignoramus tamen quonam anno id contigerit. Non desunt, qui illius tempus eruere conentur ab annis Patriarcharum, Iudicum, Regum, & Pontificum, quos Sacer Textus dinumerat, sed dubitatur an anni illi sint completi, vel inchoati.

Rursus in vno loco habemus numerum annorum determinatum, in alio diuersum, v. g. anni peregrinationis Iudæorum enumerantur 430. tum *Gen. 15. 13.*, tum *Exodi 12. 40.*, sèd *Iudith. 5.*, & *Actorum 7. 6.*, habetur fuisse tantum 400., & sic de alijs, ut videri potest in Ricciolio, & Expositoribus. Maius adhuc præbet fundamentum diuersimodè opinandi excessus ultra annos 1000., qui reperitur in editione 70. Interpretum supra vulgatam, licèt enim aliqui velint id contigisse vitio Amanuensum; Ricciolius tamen vtramque sententiam conciliare conatur, ita ut per ipsum vtraque sit probabilis, dummodo anni, qui dantur Mundo ab ijs, qui 70. Interpretes sequuntur, non excedant 5904., nec sint minus 5054., è contrà per eos, qui sequuntur vulgatam editionem inter 4330., & 3705. contineantur.

tur. Opiniones ergo, quæ huiusmodi terminos excedunt pro improbabilibus haberi debent.

Ex quo deducitur omninò falsam esse immanem illam annorum seriem Ægyptiorum, qui Mundum conditum asserunt ante annos 30000., Sinensium 40000., Chaldæorum 400000., ut refert Blanchinus *in historia vniuersali f. 154.* Rursùs improbabilem esse sententiam Cardinalis Alciati, qui Mundo dat annos 7158. ante Christi Æram, Alphonsi Regis, & aliorum, qui ultra 6000. Mundi annos protendunt, hi enim omnes Prochronismo in Chronologia laborant. Sicut è contrà falsa est opinio Rabbiorum, qui, ut probarent nondum Messiam aduenisse, citrà annos 3700. ante Æram communem coarctabant, quare hi è contrà Metachronismo laborant.

ADDITIO AD LECTIONEM PRÆCEDENTEM.

LECTIO XXJ.

PRO complemento huius quæstionis de Mundi creatione opere pretium duxi hic asserre varias Auctorum opiniones, quas colligere potui, ut clariùs pateat quàm difficile sit annum statuere, quo à Deo fuerit Orbis conditus.

Prætermisissis ergo opinionibus Ægyptiorum, qui Mundum conditum volunt annis 30000 Æram Christi. Sinensium, qui 40000. Chaldæorum, qui 400000., alias hic exponam numero 150., & quia earum 61. excedunt initium P. I., cuius annus primus coincidit cum anno 2661. Periodi Solis aureæ, vel etiam Ludouici Magni, his igitur Periodis vtar, ambo enim incipiunt eodem anno, licèt terminent diuerso, & in his Periodis annus primus Æræ Christi coincidit cum anno 7374., sicut in P. I. cum anno 4714.

Aduertendum est etiàm, quod docuit Ricciolius *lib. 7.* opiniones videlicèt probabiles illorum, qui sequuntur 70. Interpretes, non dare Mundo ante Christi Æram plusquam annos 5904.,

nec minus quam 5054., ita vt contigerit inter annum Periodi Solis aureæ 1470., & 2320. Illos verò qui sequuntur vulgatam editionem non dare Mundo plusquam annos 4330. nec minus quam 3705., ita vt nec fuerit conditus ante annum Periodi Solis aureæ 3044., nec post annum 3669.

Ex quo deducitur improbabilis esse septem primas opiniones hic allatas propter excessum, & duas vltimas propter defectum; insuper improbabilis etiam esse quinquagesimam tertiam, & alias vsque ad 62., eò quòd nec concordent cum 70. Interpretibus, nec cum vulgata editione. Probabiles ergo ex his omnibus sunt octaua vsque ad quinquagesimam secundam inclusiuè iuxta 70. Interpretes, & etiam sexagesima tertia cum reliquis vsque ad 148. inclusiuè, iuxta vulgatam editionem, de quo vide Ricciolium *l. 7. cap. 1., & 2.*

In prima ergo columna habes nomina Auctorum. In secunda annum Periodi Solis aureæ, siuè Ludouici Magni, quo Auctores ibidem citati volunt Mundum conditum. In tertia annos ante Æram Christi, ita vt si has duas summas in vnum colligis, inuenias annum 7374., qui est annus primus Æræ Christi in his duabus Periodis. In quarta deniquè numerum diuersarum opinionum.

NOMINA AUCTORUM.

	Anni		
	P. S. A.	a. Æ.	
Cardinalis Alciatus .	216.	7158.	1.
Alphonsus Rex ex Mullero, & Ricciolio .	390.	6984.	2.
Quaricus .	389.	6985.	3.
S. Isidorus .	768.	6606.	4.
Onuphrius Panuinus .	1064.	6310.	5.
S. Cyprianus, & Suidas .	1374.	6000.	6.
Tabulæ Alphonsinæ ex Ricciolio .	1390.	5984.	7.
Philatrius, & Lactantius .	1573.	5801.	8.
Nicephorus Constantinopolitanus .	1674.	5700.	9.
Ricciolius in Chronologia <i>l. 7.</i> .	1740.	5634.	10.
Clemens Alexandrinus .	1750.	5624.	11.
Græci, & S. Ambrosius ex Bochio .	1768.	5606.	12.

NOMINA AUCTORUM.

Anni
P. S. A. a. Æ.

Suidas .	1774.	5600.	13.
Isaac Vossius .	1784.	5590.	14.
Iosephus Hebræus ex Ricciolio .	1819.	5555.	15.
Græci ex Beueregio .	1855.	5519.	16.
Theophilus Antiochenus ex Ricciolio .	1859.	5515.	17.
Dionysius Abbas .	1865.	5509.	18.
Gondinus, Æra Constantinopolitana cum Moscouitis, Bulgaris, Ruthenis, & Abissinis ex Ricciolio, & Beueregio: nec non Æra Græca Historica .	1866.	5508.	19.
Nicetas, Persæ, ac Cedrenus .	1868.	5506.	20.
Gregoras .	1869.	5505.	21.
Theophilus Antiochenus ex Bochio .	1871.	5503.	22.
Theophanes, & Gregorius Monachus cum Nicephoro .	1874.	5500.	23.
Q. Iulius, & Hilarion .	1877.	5497.	24.
Græci ex Beueregio .	1880.	5494.	25.
Æra Græcorum Ecclesiastica ex Beueregio .	1881.	5493.	26.
Alexandrina Ecclesia, Pandorus ex Ricciolio, & Lactantius cum Æra Antiochena ex Bochio .	1882.	5492.	27.
Seuerus Sulpicius .	1883.	5491.	28.
Quintus Iulius .	1886.	5488.	29.
S. Epiphanius .	1895.	5479.	30.
S. Augustinus .	2021.	5353.	31.
Chaldæi, & Augustinus ex Ricciolio .	2023.	5351.	32.
Petrus Aliacensis, & quidam Thalmudistæ .	2030.	5344.	33.
S. Isidorus, & Lucas Tudensis .	2038.	5336.	34.
Albumazar Arabs .	2046.	5328.	35.
S. Iulius, & Pomerius .	2049.	5325.	36.
Lauretus .	2073.	5301.	37.
Robanus Maurus .	2078.	5296.	38.
Gregorius Turonensis .	2136.	5238.	39.

NOMINA AUCTORUM.

Anni
P. S. A. a. Æ.

S. Ifidorus .	— — — — —	2154.	5220.	40.
Naclerus, & Paulus Sēpronienſis ex Bochio.	— — — — —	2173.	5201.	41.
Martyrologium Romanum, Eufebius, Vincentius Lirinēſis, Sanſouinus, S. Iulianus, Gaurius ex Ricciolio.	— — — — —	2174.	5200.	42.
Enēas Siluius.	— — — — —	2175.	5199.	43.
Philippus Bergomēſis, & Alphonſus Pandulph.	— — — — —	2176.	5198.	44.
Philo Iudæus, Sigebertus, & Petrus Maier.	— — — — —	5178.	5196.	45.
Arabes aliqui apud Genebrardum.	— — — — —	2179.	5195.	46.
Eufebius.	— — — — —	2181.	5193.	47.
Alij Arabes ex Bochio.	— — — — —	2189.	5185.	48.
Joannes Villani.	— — — — —	2215.	5159.	49.
Gregorius Turonenſis.	— — — — —	2224.	5150.	50.
Freculphus.	— — — — —	2246.	5128.	51.
Gauletus.	— — — — —	2285.	5089.	52.
Oroſius, & ex Ricciolio, Epiphanius.	— — — — —	2325.	5049.	53.
S. Epiphanius ex Ricciolio.	— — — — —	2345.	5029.	54.
Epiphanius Iunior.	— — — — —	2373.	5001.	55.
Metrodorus ex Ricciolio.	— — — — —	2374.	5000.	56.
Joſephus Hebræus.	— — — — —	2440.	4934.	57.
Addo Viennēſis ex Ricciolio.	— — — — —	2542.	4832.	58.
Origenes.	— — — — —	2544.	4830.	59.
Monſterienſes.	— — — — —	2614.	4760.	60.
Aſtronomi.	— — — — —	2616.	4758.	61.
Aurelius Caſſiodorus ex Ricciolio.	— — — — —	2677.	4697.	62.
Odiaton ex Ricciolio.	— — — — —	3054.	4320.	63.
Onuphrius Panuinus.	— — — — —	3064.	4310.	64.
Joſephus Hebræus alibi.	— — — — —	3107.	4267.	65.
R. Salomon.	— — — — —	3124.	4250.	66.
Aliqui Hebræi.	— — — — —	3144.	4230.	67.
Dionyſius Exiguus.	— — — — —	3171.	4203.	68.
La Peire.	— — — — —	3174.	4200.	69.
Marianus Scotus ex Ricciolio.	— — — — —	3181.	4193.	70.

Ric-

NOMINA AUCTORUM.

Anni
P. S. A. a. Æ.

Ricciolius.	— — — — —	3190.	4184.	71.
Scotus.	— — — — —	3191.	4183.	72.
Athlas Temporum.	— — — — —	3193.	4181.	73.
Laurentius Codomanus.	— — — — —	3234.	4140.	74.
Maluendā cum aliquibus Hebræis.	— — — — —	3240.	4134.	75.
Vincentius Gallus.	— — — — —	3246.	4128.	76.
Joſephus Matthiæ Filius.	— — — — —	3271.	4103.	77.
Ribera.	— — — — —	3277.	4097.	78.
Genebrardus, & Bartholomæus à Fano.	— — — — —	3285.	4089.	79.
Arnaldus Pontanus.	— — — — —	3286.	4088.	80.
Baradius.	— — — — —	3289.	4085.	81.
R. Moſes, & Joſephus Blanchanus ex Ricciolio.	— — — — —	3316.	4058.	82.
P. Labè.	— — — — —	3320.	4054.	83.
Le Rous, & Nicolaus Mullerus ex Ricciolio.	— — — — —	3321.	4053.	84.
Capinus, & Heruartus cū Saliano, & Torniello.	— — — — —	3322.	4052.	85.
Spondanus.	— — — — —	3323.	4051.	86.
Torniellus.	— — — — —	3324.	4050.	87.
Dexerius.	— — — — —	3325.	4049.	88.
Henricus Philippi, & Langius.	— — — — —	3334.	4040.	89.
Pererius.	— — — — —	3352.	4022.	90.
Gualterius.	— — — — —	3353.	4021.	91.
Temporarius, & Naclerus.	— — — — —	3354.	4020.	92.
Ioannes Cluenerius.	— — — — —	3365.	4009.	93.
Vallemontius, Simptonius, & Viſſerius Angli.	— — — — —	3371.	4003.	94.
Viſſutius.	— — — — —	3372.	4002.	95.
Gordonus.	— — — — —	3373.	4001.	96.
Tirinus, & Capellus ex Ricciolio, La Grange, Paleſau, Bochiuſ, & alij multi, quos nos quoque ſequimur.	— — — — —	3374.	4000.	97.
Capellus.	— — — — —	3375.	3999.	98.
Funtius.	— — — — —	3381.	3993.	99.
Suarez, & Bolducius.	— — — — —	3384.	3990.	100.
Bonuillus ex Ricciolio.	— — — — —	3385.	3989.	101.

Joa-

NOMINA AUCTORUM.

	Anni	
	P. S. A.	a. Æ.
Ioachim. --- — — — —	3389.	3985. 102.
Petauius ex Ricciolio, Tarcagnotta, & Bel-
larminus. — — — — —	3390.	3984. 103.
Aforius, Rainaudus. — — — — —	3391.	3983. 104.
Petrus Galatinus, & Petauius per alios. ----	3392.	3982. 105.
Vechietus ex Bochio. ---- — — — —	3393.	3981. 106.
Bibliander. — — — — —	3395.	3979. 107.
Banchelerius. ----- — — — — —	3397.	3977. 108.
Theophilus. — — — — —	3400.	3974. 109.
Mangeus. -- — — — —	3402.	3972. 110.
Buculcerus. — — — — —	3403.	3971. 111.
Negrinus, Panthaleon, Butholzerus cum
Cornelio Ianfenio. --- — — — —	3404.	3970. 112.
Gualterus Bullongellus, Ekstormius ex Ric-
ciolio. ---- — — — —	3405.	3969. 113.
Felix Ciattus, Brusinenfis. — — — — —	3406.	3968. 114.
Stamphurdus, Bardi, Bontingus, Michael
Nostradam. ----- — — — — —	3407.	3967. 115.
Petrus Opmeer, Samerius, Gerardus, Mer-
cator ex Ricciolio. --- — — — —	3408.	3966. 116.
Beluacensis. — — — — —	3409.	3965. 117.
Marcantius, Longomontanus ex Ricciolio. -	3410.	3964. 118.
Centuriati, Melancton, Tostatus, Fontius ex
Ricciolio. — — — — —	3411.	3963. 119.
Scombertus, Chyeraus, Reinoldus, &
alij ex Ricciolio. — — — — —	3412.	3962. 120.
Corlandus. — — — — —	3413.	3961. 121.
Auicenna, Luterus, Doglionus, Possuinus,
Io: Lucidus. — — — — —	3414.	3960. 122.
Adricomius, Picus Mirandulanus, Salme-
ronus. --- — — — —	3415.	3959. 123.
Piclamirandus. — — — — —	3416.	3958. 124.
Philo Hebraeus ex Ricciolio. — — — — —	3417.	3957. 125.

Her-

NOMINA AUCTORUM.

	Anni	
	P. S. A.	a. Æ.
Heruartus. --- — — — —	3419.	3955. 126.
Hermannus Contractus, S. Hieronymus, S.
Antonius, Beda. — — — — —	3422.	3952. 127.
Cornelius à Lapide. — — — — —	3423.	3951. 128.
Ioseph Scaliger, Vbbo, Vechietus. --- — — — —	3424.	3950. 129.
Origanus, Argolus, Bullialdus, Varro. — — — — —	3425.	3949. 130.
Auctor Chronologiæ in Tito Liuio. — — — — —	3426.	3948. 131.
Caluifus. -- — — — —	3427.	3947. 132.
Verdierus, Io Caryon ex Ricciolio. --- — — — —	3430.	3944. 133.
S. Hieronymus ex Ricciolio. — — — — —	3433.	3941. 134.
Io: Keplerus ex Rodulphinis. — — — — —	3441.	3933. 135.
Beroaldus ex Bochio. — — — — —	3445.	3929. 136.
Pareus, Martinus, Beroaldus ex Ricciolio. --	3446.	3928. 137.
Jacobus Gordonus ex Ricciolio. — — — — —	3494.	3800. 138.
Benedictus Arias Montanus ex Ricciolio. — — — — —	3525.	3849. 139.
S. Iulianus ex Ricciolio. - — — — —	3540.	3834. 140.
Thalmudistæ. — — — — —	3541.	3833. 141.
Aliqui Rabbinus ex Ricciolio. — — — — —	3613.	3761. 142.
Alij recentiores, & Hillel ex Beueregio. ---	3614.	3760. 143.
Iudæi in Seder Olam. — — — — —	3616.	3758. 144.
Abraham, & Rabbi Gerson. — — — — —	3620.	3754. 145.
R. Lechi. — — — — —	3621.	3753. 146.
R. Naalon apud Genebrardum. — — — — —	3634.	3740. 147.
Alij Rabbinus. — — — — —	3667.	3707. 148.
R. Leui. -- — — — —	3664.	3710. 149.
Alij Rabbinus ex Bochio. -- — — — —	3888.	3486. 150.

In his Periodis Solis Aurea, & Lud. M. anno 2661. incipit annus I. P. I., cum iam præterierint Cycli Lunares 140., & Solares 95. in his duobus Periodis. Inter has omnes opiniones ego sequor opinioné Tirini, & aliorū, qui volunt Mundū conditū anno Per. Sol. aureæ, & Lud. M. 3374. Ante Ærā com. 4000. P. I. 714., non reprobans tamēn aliorum opiniones, quæ probabiles sunt, vt diximus Lectione præcedenti.

DE

DE HEBRÆORVM ÆRIS.

LECTIO XXII.

Hebraei varijs Æris vsi sunt, aliquandò enim ab orbe condito, aliquando à diluuiò incæpto, vel terminato, à diuisione linguarum, ab ingressu, vel ab egressu de Ægypto, à fundato Templo, vel ab eius restauratione post captiuitatem Babylonicam, à liberatione per Cyclum, & post Alexandri Monarchiam Æra contractum, de qua agemus infra. Nunc autèm ab annis 1000. vtuntur Æra Mundi, vel potiùs à Neomenia Tohu, quæ anno solido Mundi creationem anticipat. Primus igitur annus huius Æræ cæpit anno P. J. 953. die 7. Octobris Cyclo Solis 1., Lunæ 3., Indict. 8., & anno P. J. 4714., qui erat Ch. Æræ annus primus die 25. Septembris incæpit annus 3762. huius Æræ. Igitur, proposito anno huius Æræ, adde 952., & habebis annos P. I., vel abijce 3761., & habebis annum Æræ com., quo currente annus propositus incæpit die 7. Octobris. Si autèm annos Æræ comm. conuertere velis in annos huius Æræ, illis adde 3761., & habebis annum incipientem die 7. Octobris. Do exemplum: Volo scire anno Æræ comm. 1712. quinam sit huius Æræ; addo 3761., & dant 5473., dico ergo anno 1712. incipiet annus huius Æræ 5473. Vide plura in Beueregio, & infra l. 45. vbi de Calendario Iudaico. Præter has Æras utebantur Iudæi etiam annis Sabbathicis, & Iubilæis. Pro quo sciendum est Deum illis præcepisse *Exodi 23. 10. & Leuit. 25. 2.* vt cum ingressi fuissent terram promissionis per annos sex terram colerent, anno verò septimo requiescerent; anni autem isti incipiebant non à Nisan, sed à Tishri, idest in autumnò, vt messes omnes eo anno natas colligere possent. Alij autem volunt cæpisse numerari hos annos statim ab ingressu in terram promissionis, alij verò ab eo anno, quo Josue, hostibus iam victis, ipsam terram diuisit per Tribus, & vtraque opinio est probabilis, de quo vide Ricciol., & Expositores. Verùm, cum ex

Sacro

Sacro Textu habeamus 1. *Machab. c. 6. 49.* fuisse Sabbathi cum annum Græcorum 150., qui incidit in annum P. I. 4551. annis 163. ante Æram communem, hinc sequitur difficiltèr nos posse concordare annos Sabbathicos cum anno 7. vel 14. Iosue, quare probabilior est opinio illorum; qui asserunt Hebræos hoc præceptum non seruasse, & idè Deum illis permisisse captiuitatem 70. annorum, vt minatus illis fuerat in *Leuit. cap. 26. 34., & 2. Paralip. cap. 36. 21.* hosque annos illos reasumpsisse multo tempore post. Regula igitur facilis ad indagandos annos Sabbathicos est ista.

Cognito Cyclo Solari eo anno decurrente, erunt Sabbathici à Ianuario in Septembrem 1. 8. 15. 22. eiusdem Cycli. Do exemplum: volo scire an annus P. I. 6425. sit Sabbathicus, & video Cyclum Solarem esse 13. Dico ergo; annus Sabbathicus incipiet an. P. I. 6426. in Septembri vsque ad Septembrem an. P. I. 6427. Alia Dei lex in *Leuit. c. 25.* præcipiebat, vt post septem hebdomadas annorum, annos videlicèt 49. quinquagesimus esset Iubilæi; Sed disputant Expositores, quinam debeat dici quinquagesimus. Alij enim volunt annum 49. esse semper, & Sabbathicum, & Iubilæi, ità vt inciperet enumerari ab anno primo Sabbathico inclusiue. Alij volunt post Sabbathicū enumerandos esse annos 49., & quinquagesimum esse Iubilæū. Alij, & probabilius, quòd annus Iubilæi sequeretur semper post annum 49. Sabbathicū, ità vt inter primum annum Iubilæi, & secundum intercederent anni 48. exclusis terminis. Vide de his Cornel., Ricciol., & alios. Solùm aduerto in tota D. Scriptura non fieri mentionem Iubilæi nisi *Leuit. c. 25., & 27. Num. c. 36., & Iosue c. 6.*

DE ÆRIS GRÆCORVM.

LECTIO XXIIJ.

GRæci ante Olympiades utebantur Æra à Troia condita, vel excisa; sed disputatur apud Chronologos, quo anno fuerit condita, & quo excisa. Ego breuitèr dico fuisse conditam anno

anno P. I. 3232., vel 33. annis 1482., vel 81. ante Æram comm., & fuisse excisam anno P. J. 3505. vel 3530. de quo vide Marshamum, & Ricciolium cum alijs. Annus ergo primus à Troia excisa incidit in annum P. I. 3531., quare, dato anno huius Æræ: illi addo annos 3530., & dat annum P. I. signatum per annos illius Æræ. Do exemplum. Diodorus ait annum 1. Olymp. 94. desinentem esse 780. post Troiæ excidium, annis ergo 780. addo 3530., & dant 4310. P. I., quo anno in æstate terminauit annus 1. Olymp. 94. & hæc regula sæper est seruanda in conuertendis Æris, vel Periodis de vna in aliam, vt videlicet addantur anni illi Æræ, vel Periodi, qui fluxerunt ante ipsam Æram, vel Periodum, & hoc pacto habetur annus iniens, si autem ponatur annus, quo inuit Æra, habebitur annus exiens, siue terminans. V. g. annus primus Æræ Troiæ fuit, vt diximus supra, P. J. 3531. addo 780. dat 4311. P. I., hoc igitur anno terminauit annus 780. Æræ Troiæ.

Hic breuiter aduerto Blanchinum in sua historia vniuersalivaldè dubitare an verum fuerit excidium huius Vrbs, licet aded à Poetis decantatum, nec est mirandum, rùm quia contigit eò tempore, quòd à Varrone dictum est fabulosum, rùm etiam quia Græci nullum instituerunt diem festiuium in illius memoriam.

Apud eosdem Græcos conualuit etiã Æra Argiua ab Vrbe Argo, cuius annus primus incidit in annum P. I. 2872. quo anno regnare cepit, & leges dedit Phoroneus Rex Argolicus.

Æra etiã Attica à Cecrope initium habuit anno P. I. 3132., qui fuit Æræ Argiue 261. De his vide Marshamum.

Sed Æra omnium celeberrima fuit illa Olympiadum à Ludis Olympicis, qui peragebantur in Peloponeso propè Pisas, & Alphaum fluuium in Campis Olympicis singulis quaternis annis in plenilunio, quod proximè sequebatur post Solstitiũ æstiuum, ideoque singulæ Olympiades conitant annis 4. Horum ludorum primus Institutor fuit Hercules anno P. I. 3496., Instaurator Iphitus Rex anno P. I. 3910., verum neque ex tunc ceperunt esse temporum mensura, sed Olympiade octaua, annis 28. post primam, anno videlicet P. I. 3938. Cum Co-

rebus victor fuit, & ideo hæc Olympias octaua, dicitur prima vulgaris, & ab ea incipiunt enumerari anni Græcorum; disputatur tamèn an hæc contigerit anno P. I. 3937., vel 3938., vel 3939., nobis verò non est discedendum à communi sententia, quæ illam statuit anno P. I. 3938.

Ad ludorum Olympiorum exemplum Domitianus anno Æræ communis 86. P. I. 4799. Romæ in Capitolio alios ludos instituit singulis quaternis annis peragendos, qui ideo dicuntur Agonales, siue Capitolini.

Ad cognoscendum an annus sit Bissextilis, Olympiadicus, vel Agonalis hæc vttere regula: in Æra communi ablatis millennarijs, centenarijs, & vicenis, reliquos diuide per 4.; si nihil remanet est bissextilis, fracta verò dant distantiam à bissextili. Cognito bissextili, subsequens est Olympiadicus in Solstitio æstiuo, alter verò Agonalis. Idem serua in annis P. J., ablata priùs à tota summa vnitatem.

Cum signantur anni Olympiatici dicitur v. g. Olympiadis 614. anno primo, vel secundo, vel tertio, vel quarto, & idem dicitur de annis Agonalibus.

Regula ad conuertendos annos Olympiadum in annos P. I. hæc est; Olympiades integras multiplica per 4., rezultato adde annos Olympiadis fractæ, ac præterea annos 3938., & habebis annum P. I., in quem in æstate desinit Olympias signata, vel si addas annos 3937. habebis annum, in quem incipit. Do exemplum: Phlegon ait; Quarto anno Olympiadis 202. magna, & excellens inter omnes, quæ ante eam acciderunt Solis defectio facta est. Numerum 201. multiplico per 4., & dat 804., cui addo annos 4. Olympiadis fractæ, & præterea 3938., ex quo rezultat annus P. I. 4746. signatus per Olympiadis 202. annum quartum terminandum in æstate eiusdem anni. Et hæc est illa Eclipsis, quæ contigisse fertur in morte Saluatoris anno Æræ comm., 33. de qua vide Ricciolium, & Beuerigiũ cum alijs. Si autem annos P. I. conuertere velis in Olympiades, ab anno dato subtrahe 3937. reliquum diuide per 4., si remanent fracta adde quotienti vnitatem, & habebis Olympiadem eo anno decurrentem. V. g. Volo scire anno P. J. 6425.

quænam Olympias decurrat: à dato numero subtraho 3937., & remanent 2488., quæ diuisa per 4. dant pro quotiente 622. Dico ergo; eo anno in æstate incipere annum quartum Olympiadis 622. Sed demus esse annum P. J. 6427., tunc remanent duo fracta, & dicendum esset Olympiadis 623. anno secundo; eadem regula est seruanda in annis Agonalibus, subtrahendo à dato numero annos 4798., cum, vt diximus, instituti fuerint an. P. I. 4799.

Græci Moderni tribus vtuntur Æris, quas Constantinopolitanas dicunt, de quibus breuiter aliquid hic afferam.

Prima dicitur Historica, & illius initium statuunt in annum Periodi Solis aureæ, siuè Ludouici Magni 1874. die 29. Augusti, in quam diem incidit Neomenia Thoth in annis Ægyptiacis reformatis, & anno primo Æræ nostræ in Ianuario decurrebat annus 5500. huius Æræ, cuius annos si conuertere velis in annos Periodi Solis aureæ adde annos 1873., habebis enim annum inchoatum in Augusto anni Juliani; vel adde 1874., & habebis annum terminatum in Augusto; si autem ab anno dato huius Periodi subtrahas 7373. habebis annum decurrentem Æræ nostræ. Do exemplum: Beueregius asserit se librum suum terminasse anno huius Æræ 7167. sexto Idus Octobris: huic summæ addo 1873., & dant 9040., qui est annus Periodi Solis aureæ, à qua summa subtraho 7373., & remanent 1667. hic ergo erat annus Æræ nostræ signatus per hanc Æram Græcam.

Secunda dicitur Ecclesiastica, ea enim vtebantur ad signanda festa Paschalia, nam si illius annos diuidas per 19. denominator fractorum dabit Cyclum Lunarem eo anno decurrentem à Ianuario in Augustum.

Huius Æræ initium statuunt die 29. Augusti anno Periodi Solis aureæ 1881., idè si annos huius Æræ conuertere velis in annos Periodi Solis aureæ, adde 1880., & habebis annum huius Periodi, in quam die 29. Augusti inchoat annus signatus, vel adde 1881., & habebis annum, in quem terminat. Do exemplum: Elmacinus in historia Saracenorum ait Abu Abdalla Alaminum obiisse anno huius Æræ 6306. huic sum-

mæ addo 1880., & dant 8186. Periodi Solis aureæ, ab hac summa subtraho 7373., & remanent 813., hoc igitur anno Æræ comm. in Augusto inchoauit annus Æræ Græcorum signatus, & Alaminus mortuus est die 28. huius anni videlicet die 25. Septembris.

Tertia dicitur Æra Politica, siuè Ciuilis, sicut enim præcedens indicabat Cyclum Lunarem pro Paschatis celebratione, ita etiã ista signat Cyclum Indictionis, quo post Theodosium, Principum decreta, & diplomata signabantur, si enim illius annos diuidas per 15., denominator fractorum dabit Cyclum Indictionis Imperialis eo anno decurrentis à Septembri in Septembrem.

Huius Æræ initium statuunt anno Periodi Solis aureæ 1866., non vt aliæ duæ Æræ die 29. Augusti, sed Kalendis Septembris. Si autem scire velis quinam sit annus huius Æræ signatus, adde 1865., & habebis annum Periodi Solis aureæ, in quem Kalendis Septembris iniuit annus huius Æræ, si autem à data summa subtrahas 7373. habebis annum Æræ comm., in quem inchoauit idem annus huius Æræ. Do exemplum; In tomo vnionis Costantini, & Romani temporibus facta sic habetur. Decernimus sententia, iudicioque communi ne ab anno hoc præfenti, qui est annus Mundi 6428. ind. 8. quartas nuptias quisquam contrahat. Si autem vis nosse quinam esset annus Æræ nostræ, datæ summæ addæ 1865., & dant 8293. annus Periodi Solis aureæ, quo Kalendis Septembris inchoauit annus signatus 6428. Si autem à data summa P. Solis aureæ subtrahas 7373. remanent 920. annus nostræ Æræ signatus per annum 6428. Æræ Græcæ, qui iniuit Kal. Septembris. Rursus si annos huius Æræ diuidas per 15. remanent fracta 8., quæ est indictio decurrens. etiam anno Æræ comm. 920. sed à Ianuario in Ianuarius.

Quare aduertendum est in hac Æra indictiones signari non Kalendis Septembris præcedentis indictionem Romanam, sed subsequentis. Quod patet tum ex allato exemplo, tum etiam ex Nouella Manuelis Comeni, quæ signat anno Mundi siuè huius Æræ 6661. indictionem primam. Annus hic inchoauit anno Æræ nostræ

nostrę 1553. Kal. Septembris, indictio autem Romana inchoavit in Ianuario precedente. Rursus idem Imp. Nouellam de voluntarijs homicidis signat anno 6674. ind. 14. mense Aprilis. Annus hic inchoavit anno Æræ com. 1166., & in Aprilis currebat annus 1167., & indictio Romana 15., Constantinopolitana verò 14. vsque ad Kal. Septembris.

Aduertendum secundò tres has Æras ponere Christi Natiuitatem anno P. J. 4714., vel P. Solis aureę 7374. Prima enim vult ante illius Natiuitatem præterisse annos 5500. Secunda 5493. Tertia 5508. Si autem primę summę addas 1874. Secundę 1881., Tertię 1866. videbis singulas dare annum 7374., quo currente die 29. Augusti, vel Kal. Septembris terminant anni signati harum Ærarum, Christus ergo per hos natus est in Decembri subsequente, quę opinio est etiam Jo: Georgij Heruarti, & aliorum.

Hac Æra vtuntur Moscouitæ moderni, & alij Greci, quarè benè est percipienda, si autem effugere velis circulum Perìodi Ludouici Magni siuè Solis aureę, hanc regulam serua. Datis annis huius Ærę, subtrahe 5508., & habebis annum Ærę com., in quam Kal. Septembris incipit, vel subtrahe 5507., & habebis annum, in quem terminat.

DE ÆRIS ROMANIS.

LECTIO XXIV.

Romani non tantùm vtebantur Æra Olympiadum, verùm etiam Æra ab vrbe Roma condita, cuius fundamenta aliqui volunt fuisse iacta die 21. Aprilis cum à Pastoribus celebraretur festum Pallilium in honorem Palladis; alij verò circa Solstitium æstiuum, quę tamèn sunt valdè incerta; idè ait Beueregius Auctores annos vrbs conditę incipere enumerare à Kalendis Ianuarij, vt conformentur cum anno Iuliano. Quò verò ad annum P. J. quo iacta sunt vrbs fundamenta, reiecta opinione Fabij Victoris, qui illa statuit in annum P. I. 3966., & Dionysij qui in annum 3963., probabiliores sunt
opi-

opiniones Varronis, qui annum primum huius Ærę ponit anno 3961., & Catonis siuè factorum Capitolinorum, qui in annum 3962., ità vt sit differentia vnus anni, & si fundamenta vrbs iacta sunt in vere, vel in æstate anni P. J. 3961. dici potest Varronem inchoare Æram ab illo anno, in quem incidit fundatio, Catonem verò à Kalendis Ianuarij subsequenter. Sed, quidquid sit de hoc, communis opinio sequitur sententiam Varronis, & idè, dato anno V. C., illis adde annos 3960., & habebis annum P. I. ei correspondentem, vel dato anno P. I. subtrahe annos 3660., & habebis annos vrbs iuxtà Varronem, vel adde 3961., & habebis annos iuxtà Catonem. Do exemplum: ab anno P. I. 6425. subtraho 3960., & remanet annus vrbs conditę iuxtà Varronem 2465., & iuxtà Catonem 2464.

Ad exemplum Græcorum, qui Æram instituerunt à Troiæ excidio, & Romanorum, qui ab V. C., etiam Antiochem suam Æram statuerunt ab vrbs suę recuperata libertate, quod contigit anno P. I. 4665. in autumno, quarè ad conuertendos annos huius Æræ in annos P. J. hoc serua. Annis Æræ adde 4664., & habebis annum P. I., vel ab annis P. I. subtrahe annos 4664., & habebis annum huius Æræ incipientem in autumno. Do exemplum: Volo scire anno P. I. 6425. quinam annus sit huius Æræ, igitur subtraho 4664., & remanet annus 1761., qui incipiet in autumno, vel subtraho 4665., & remanet annus huius Ærę 1760. terminandus in autumno.

Aduertendum est autem aliquandò Auctores errare in notandis Æris, nam, exempli gratia, Titius Liuius, qui in sua historia signat annos ab vrbe Roma condita, errat in decade prima, per annum vnum, in secunda per annos 3., & in decade tertia per annos 4., quod patet ex contulibus ab eo signatis, de quo vide infra Lèctione 54.

Præter Æram ab Urbe condita vtebantur Romani Æra Iulij Cæsaris, cuius initium fuit anno P. I. 4669. cum Kalendarium reformauit, de quo egimus supra.

Aduertendum est tamen aliud esse loqui de Æra Iulij Cæsaris, siue

siue Juliana, aliud de Periodo Iuliana, aliud de anno Iuliano, qui videlicet constat diebus 365., & horis 6.

Post Iulium Cæsarem, Octavius, siue Octavianus Augustus plures Æras instituit, quarum prima initium habuit anno P. I. 4671. à primo videlicet eius consulatù, qui contigit die 29. Augusti, vel à Triumviratù die 27. Nouembris eiusdem anni. Secunda Æra Augusti dicitur Hispanica, eò quòd iusserit Hispanos tributum soluere, & cæpit anno P. I. 4678., eaque vsi sunt vsque ad annum Æræ comm. 1383., ideoque tùm ab Historicis, tùm à Concilijs Hispanis de ea sæpè fit mentio; ideo aduertò, quòd facillè conuertitur in Æram comm. si ab illa auferas annos 36.

Tertia Æra Augusti dicitur à Victoria Actiaca, cùm videlicet, iam exuto potestate Lepido, & victo ad Actium Promontorium Antonio, Augustus solus regnare cæpit, contigit autem anno P. I. 4683. die 2. Septembris, sed Æra non inchoauit nisi die 29. Augusti anno P. I. 4684. mortuis iam Antonio, & Cleopatra, captaque Alexandria, & hac Æra vtuntur Ægyptij, quæ tamen per ipsos incipit anno P. I. 4685. in fine Sextilis, siue Augusti mensis, ab ea auspicientes annos suos Ægyptios reformatos dierum 365. cùm quarto quoq; bissextili, de quibus agemus infra.

Esset alia Æra Augusti, qua vtentur Romani, incipiens anno P. I. 4687. cùm videlicet Kalendis, vel potius idibus Ianuarij, ex Senatus consulto, appellatus est Imperator, ideo, cùm quis loquitur de Æra Augusti, videndum est, de qua Æra loquatur.

DE ÆRIS, ET ANNIS ÆGYPTIACIS.

LECTIO XXV.

Acturi de Æris Ægyptiacis præmittendum censeo Marshamum quandam Æram Ægyptiacam statuisse in annum P. I. 2371. anno videlicet primo post Diluuium, verùm hæc videtur annis Romanis non Ægyptiacis. Sciendum est igitur
 Ægypt.

Ægyptios ante Romanos à Solis cursu annos dinumerare consueuisse, erantq; aliquando bimestres, aliquando trimestres, aliquando quadrimestres, aliquando semestres, & denique mensium 12. singuli dierum 30., quot videlicet sunt signa, & gradus in æquatore, quibus tandem completis mensibus, addiderunt dies 5., quos Epagomenas, siue Appendices vocabant, ita vt annus esset dierum 305. neglectis horis illis, quæ in Calendario Romano constituunt diem vnam, quæ additur in bissextili, ex quo sequitur spatium annorum 1460. Iulianorum haberi annos 1461. Ægyptios, si enim 1460. diuidas per 4. quotiens dat 365., quot sunt dies in anno Iuliano, & cum singulis quadriennijs transactis Neom. Thoth, qui est primus mensis retrocedat per vnum diem, post annos 1460. redit ad eandem diem v. g. primam Ianuarij.

Hæc Periodus annorum 1460. dicitur Sothica, vel Canicularis, Sothis enim Caniculam, siue Syrium significat, quia ab obseruatione huius Sideris annos metiebantur, vt docet Censorinus teste Marshamo fol. 310.

Hæc annorum forma non solum vsi sunt Ægyptij, sed etiam Assyrij, Chaldæi, Medi, Persæ, nec non plurimi Mathematicorum, quare his annis nihil in tota Chronologia celebrius, nihil cognitu magis necessarium, vt potè qui exactissimus est temporum character, fallere nescius, ideo Læctione sequenti dabimus regulas ad illos conuertendos in annos Iulianos, & è contrà, sicut etiam ad cognoscendum in quam diem anni Romani incidat Neom. Thoth.

Anni isti Ægyptiaci dicuntur etiam anni Nabonassari ab Æra huius Regis; pro quo sciendum est omnes fere Reges propriam Æram efformare consueuisse, vt nunc faciunt Pontifices, Imperatores, & Reges, sed nulla illarum diu inualuit nisi illa Nabonassari, quem alij volunt fuisse Salmanasarrem Regem Assyriorum, alij Berodach, vel Merodach filium Balam Regem Babylonis, qui excussit iugum Assyriorum, de quo 4. Regum cap. 20. 12., & Isaias cap. 39. 1., sed probabilius dicendum est neutrum esse, sed alium omninò ab his diuersum, eorumque antecessorem in Regno Babylonico. Hic
 K ergò

ergo regnare cepit Babylone anno P. I. 3967. die 26. Februarij annis 747. ante Æram communem, quod ab omnibus Chronologis vnanimiter conceditur. Ab ea ergo die, & anno incipit Æra Nabonassari.

Dicuntur etiam anni isti Ægyptiani vagi, & non reformati ad differentiam fixorum, & reformatorum. Pro quo sciendum est post Actiacam victoriam, cum Augustus Ægyptum in Provinciam Romanam redegit anno P. I. 4684., iussisse ut Ægyptij diem adderent intercalaretm appendicibus anni præcedentis bissextilem Romanum, seruato in reliquis ordine, & nomine mensium, & annorum. Verùm hoc decretum non fuit executioni mandatum nisi anno P. I. 4685. Nabonassari 720. & non 724. ut vult Beueregius, quo anno Neom. Thoth incidere debebat in diem 29. Augusti, quæ erat dies 242. à Kal. Ianuarij, eò quòd Februarius adhuc haberet dies 29. in anno communi, & 30. in bissextili, licet inciderit in diem 28. ob errorem Pontificum in intercalando, de quo egimus supra Lect. 8., quo non obstante Ægyptij annos suos inchoant à die 29. Augusti.

Sed aduertendum est tripliciter inchoari Æram ab Actiacâ victoria, primò ab eo anno, quo contigit, qui fuit P. I. 4683., secundò ab anno P. I. 4684. cum, defuncto Antonio, & Cleopatra, Octavianus completam victoriam reportauit, tertio ab anno 4685. cum primùm Ægyptij annos suos reformare ceperunt, ideo hæc tertia Æra dicitur Actiaca, Ægyptiaca reformatata, Alexandrina, Thebana, anni Augustorum, Eliaci, Coptitarum, & Æthiopum, sic enim ab Auctoribus diuersimodè denominantur; si autem annos huius Æræ conuertere velis in annos P. I., illis adde 4684., & habebis annum, intra quem in Augusto incipit annus Æræ signatus, vel si ab annis P. I. subtrahas annos 4684. habebis annum huius Æræ inchoantem in Augusto.

Ptolemæus qui floruit circa annum Æræ comm. 130. alio pacto annos Ægyptiacos reformauit, addendo videlicet post annos 120. mensem vnum dierum 30., hic enim numerus est quotiens annorum 120. si per 4. diuidantur, & hoc pacto annus

redi-

redibat ad eandem sedem dierum Iulianorum, ideo hæc annorum forma dicta est Ptolemaica.

Mensium Ægyptiorum nomina	1.	Thoth	30.	30.
habes in præsentì Laterculo,	2.	Paophi	30.	60.
in quo, præter nomina suo	3.	Athyr	30.	90.
ordine digesta, est in prima	4.	Choiac	30.	120.
columna numerus dierum ex-	5.	Tybi	30.	150.
pansus, & in secunda nume-	6.	Mecheir	30.	180.
rus dierum collectus, ut scias	7.	Phamenoth	30.	210.
quot diebus distet vnusquis-	8.	Pharmuthi	30.	240.
que à Neom. Thoth. Ad-	9.	Pachon	30.	270.
uertedo quòd numerus die-	10.	Pauni	30.	300.
rum collectorum competit	11.	Epiphi	30.	330.
diei vltimæ cuiuslibet mensis	12.	Melori	30.	360.
v. g. 300. diei vltimæ men-		Appendices	5.	365.
sis Pauni, & sic de alijs.				

DE CONVERSIONE ANNORUM, ET ÆRÆ ÆGYPTIACÆ IN ANNOS P. I.

LECTIO XXVI.

AD conuertendos annos Æræ Nabonassari in annos P. I. nota has summas: 1., 227., 1688., 3149., nam in prima summa incæpit hæc æra, in reliquis transiuit de Ianuario in 31. Decembris anni eiusdem Iuliani, si ergo annus Nabonassari sit in primo interuallo, illi adde annos 3966.; si in secundo, adde 3965.; si in tertio, adde 3964.; si excedat vltimam summam, adde eidem summæ annos 1461., & deindè adde annos 3963., ratio autem quare minuatur vnitas est ista, quia annus Ægyptiacus, cum peruenit ad illas summas, est minor vnitate annis Iulianis. Explico exemplo: Ait Ptolemæus anno Nabopollosari 5., qui est 127. à Nabonassaro, secundum Ægypt-

tios Athyr 27. sequente 28. Lunam defecisse; huic annorum summæ, cum sit minor 227., addo 3966., & dant 4093., hic est annus P. I., quo contigit hæc Eclypsis, de qua nos in Chronico. Si è contrà velis conuertere annos P. I. in Nabonassaræos nota has summas: 3967., 4193., 5653., 7113., inter quas est distantia annorum 1460., excepta prima summa, inter quam, & secundam est distantia annorum 226., qui si diuidantur per 4. quotiens est 56. quot sunt à die 26. Februarij exclusiue ad 1. Januarij. Si ergo annus Per. Jul. propositus sit minor prima summâ, non potest conuerti, nam anno 3967. initium habuit hæc Æra; si sit minor secunda, subtrahe annos 3966., si minor tertia, subtrahe 3965., & sic successiue, vt diximus supra, quia, qualibet summa completa, anni Ægyptiaci crescunt per vnitatem. Do exemplum: Volo scire anno P. J. 6425., quinam sit Æræ Nabonassari, & cum sit minor quarta summa, subtrahe annos 3964., & remanent 2461.; hic ergo est annus Nabonassari hoc anno incipiens.

Ad cognoscendum autem in quam diem incidat Neomenia Thoth, qui est mensis primus, aduertendum est annos Ægyptiacos constare mensibus 12., qui singuli habent dies 30., & præterea diebus 5., qui dicuntur Epagomenæ, siue Appendices, vt diximus supra. Hoc posito: notandæ sunt hæc summæ in annis P. I. 2733., 4193., 5653., 7113., & sic successiue si vltimæ summæ addas annos 1460., his enim annis Neomenia Thoth transit de Ianuario in 31. Decembris, igitur, dato quolibet anno P. I. illum subtrahe ab aliqua ex allatis summis, quæ sit illi immediatè superior, & reliquum diuide per 4., si in diuisione remanent aliqua fracta, adde quotienti vnitatem, quam additionem facies etiam si fuerit minùs, quam 57., licèt tunc nulla superessent fracta; hoc posito: vide cuinam diei in anno Iuliano competat dictus quotiens, ille enim erit primus dies mensis Thoth. Do exemplum: anno P. I. 6424. volo scire in quam diem incidet Neomenia Thoth.

Igitur 6424. subduco à summa 7113., & reliquum est 689. quod diuisum per 4. dat quotientem 172. cum vno fracto, addo ergo eidem quotienti vnitatem, & dant 173., qui numerus competit diei

diei 22. Iunij in anno Iuliano, si autem eidem summæ addas dies 11. ablatos per correctionem Gregorianam, habebis 184., qui numerus competit diei 3. Julij in forma Gregoriana. Dico ergo Neom. Thoth anno 6424. incidere in diem 22. Junij in forma Iuliana, & in diem 3. Julij in forma Gregoriana.

Si autem scire velis in quam diem incidat Neom. Thoth. anno P. I. 6425. hanc summam subduco à 7113., & remanent 688., quæ diuisa per 4. dant 172. sine fractis, quare quotienti nihil addes, competit autem 172. diei 21. Iunij, non enim sit casus quòd annus sit Bissextilis, in quo 172. competit diei 20. Iunij. si autem addas dies 11. ablatos per correctionem Gregorianam, dabit 183., quod competit diei 2. Julij, & hac die erit Neomen. Thoth non solùm anno P. I. 6425., sed etiam per tres annos sequentes, vt consideranti patebit.

Si verò Neomeniam Thoth cognoscere velis ex annis huius Æræ, hac regula vttere: Annos Æræ diuide per 4. neglectis fractis, deindè quotientem subtrahe à 57. si illo sit minor, si sit maior, ad 57. adde 365., & dabit 422., quam additionem replicabis quoties numerus subtrahendus excedet, vide postea, in quam diem incidat numerus residuus. Do exemplum: diximus annum P. I. 6425. esse huius Æræ 2461., quam summam diuido per 4., & quotus est 615. quem subtraho à 787., & remanent 172., qui numerus competit diei 21. Junij [non enim sit casus de die bissextili,] cui addendo 11. dies ablatos per correctionem Gregorianam, dat 183., quod competit diei 2. Julij. Igitur die 2. Iulij anno 6425. erit Neomenia Thoth. Aduertendum est tamen, quòd si annus Nabonassaræus excedat 1472. siue P. I. 5437., & facta diuisione, nihil superfit, abijcienda est vnitas à quoto priusquam subductio fiat; v. g. anno Nabon. 2460. diuiso per 4. dat 615. sine fractis, igitur ablata vnitate remanent 614., quæ subtracta à 787., remanent 173., qui numerus competit diei 22. Iunij, vel additis 11., diei 3. Iulij, quod est obseruandum, ne erretur in computo.

Aduertendum tamen huiusmodi regulas non valere pro annis, qui intercesserunt à correctione Kalendarij facta à Julio Cæsa-

re anno P. I. 4669., qui erat Nabon. 704., vsque ad annum P. I. 4721. Nabon. 766., tùm ob anticipatos intercalares, tùm ob diem ablatum mensi Februarij, & additum mensi sextili ab Augusto anno P. I. 4706., ideo anno P. I. 4683., quo contigit Actiaca Victoria, Neomenia Thoth ex regulis allatis erat die 243. à Kalendis Ianuarij, qui debebatur diei vltimo Augusti, siue haberet dies 30., siue 31., & tamen contigit die 28. ob anticipatos bissextiles, quod maximè est perpendendum, sic etiam anno P. I. 4713. contigit die 22. Augusti, cùm deberet contingere die 23., & sic de alijs.

Ad cognoscendũ autem tùm dies, in quos incidunt Kalendæ aliorũ mensium, tùm feriam, in quam incidunt ipsæ Kalendæ, appono præsens Pinacidium.

1. Thoth	30.	3.	7. Phamenoth	30.	180.	1.
2. Paophi	30.	30.	8. Pharmuthi	30.	210.	3.
3. Achyr	30.	60.	9. Pachon	30.	240.	5.
4. Choiac	30.	90.	10. Pauni	30.	270.	0.
5. Tybi	30.	120.	11. Epiphi	30.	300.	2.
6. Mechir	30.	150.	12. Messori	30.	330.	4.
			Appendices	5.	360.	6.

In prima columna sunt mensium Ægyptiorum nomina propria. In secunda dies cuiuslibet mensis. In tertia dies addendi diei Neomeniæ Thoth, vt sciatur dies Neomeniæ cuiuslibet mensis. Do exemplum: Diximus suprâ anno P. I. 6424. Neomeniam Thoth competere diei 184. à Kalendis Ianuarij, quæ est 3. Iulij, nunc volo scire in quam diem incidet Neomenia mensis Pachon, igitur ad 184. addo 240., qui dant 424., à quibus subtraho 365., remanent 59., qui numerus competit diei 28. Februarij anni 6425., hac ergo die erit Neomenia Pachon, & sic de reliquis.

In quarta denique columna sunt dies addendi anno currenti Nabonassari, quo numero diuiso per 7. fracta indicant feriam, in quam incidit Neomenia illius mensis. Dò exemplum: anno P. I. 6424. est annus Nabonassari 2460. illi addo 3. & dat 2463., quod diuisum per 7., remanent fracta 6., dico ergo Neomeniam

Thoth

Thoth incidere in feriam 6., quod patet, nam eo anno lit. Dominicalis est D., & diei 3. Iulij est affixa litera B. Sic etiam addo 5., & dant 2465., quod diuisum per 7., remanet 1., & dico Neomeniam Pachon fore feria 1., & sic est, nam diei 28. Februarij est affixa litera C., quæ anno P. J. 6425. est Dominicalis vsque ad eam diem.

Ad conuertendos autem annos, & dies Ægyptios reformatos in annos, & dies Julianos, aduertendum est in quantitate dierum vtrosque concordare, quare, cum hæc Æra inchoauerit anno P. I. 4685. die 29. Augusti, datis annis illius, si addas annos 4684. habebis annum P. I. intra quem in Augusto iniuit annus Ægyptius signatus. Uel si ab annis P. I. subtrahas annos 4684. habebis annum huius Æræ inchoantem in Augusto, vt diximus suprâ. Si autem vis nosse in quam diem mensis Romani incidat dies signatus huius Æræ: Neom. Thoth semper statuetur in die 29. Augusti, nisi annus ille inchoet immediatè ante annum bissextilem, tunc enim Neom. Thoth incidit in diem 30. Augusti, eo quod annus, qui terminat, habeat Appendices 6. Hoc posito: cuiuslibet mensi assigna dies 30., & Appendicibus dies 5., vel sex, si annus terminat immediatè ante nostrum bissextilem, hoc enim pacto facillè cognosces in quam diem Iulianam incidant dies mensium Ægyptiorum. Dò exemplum: D. Ambrosius *Epistolarum lib. 10. Ep. 83. ad Ep. Emilia in fine* sic ait: Sicut 76. anno Imperij Diocletiani factum est, nam tunc 28. Pharmutij mensis, qui est 9. Kal. Maij Dominicum Pascha celebrauimus. Si vis nosse quinam esset annus, & dies signatus in Æra comm. vide quo anno incæperit Æra Diocletiani, & inuenies illius initium anno Æ. C. 284. die 29. Aug. igitur ad 283. (nam 284. fuit annus primus huius Æræ) adde 76., & dant 359., hic ergo erat annus Æ. C. à S. Doctore signatus, quo in Augusto iniuit annus 76. Diocletiani.

Porrò dies 28. Pharmutij est 238. à Neom. Thoth., quæ hoc anno, vtpote præcedente annum 360. bissextilem, iniuit die 30. Augusti, quæ est dies 242. à Kal. Ianuarij. Hanc summam, dempta vnitare, adde ad 238., dabunt 479., à qua subtrahæ 365. anni 359., remanent dies 114. anni 360., qui

nume-

numerus in biffextili competit diei 23. Aprilis, qui est 9. Kal. Maij; vides ergo benè dixisse S. Patrem eo anno fuisse celebratum Pascha die 28. Pharmutij, idest 23. Aprilis, fuit enim Nouil. Nifan Aprilis die 2. 16. 22., & Plenil. die 17. 14. 44. Litera verò Dominicalis A., quæ est affixa ipsi diei 23. Aprilis.

DE ALIJS ÆRIS, QUÆ VTUNTUR ANNIS ÆGYPTIACIS.

LECTIO XXVII.

ÆRa Philippea à Philippo Aridæo Alexandri M. Fratre nomen sumpsit, & ipsa quoque vitur annis Ægyptiacis vagis. Initium habuit anno Nabon. 425. P. I. 4390. die 12. Nouembris cum eadem die iniisset Neomenia Thoth anni 425., mortuo Alexandro mense Iulio, siue Quintili præcedente. Igitur, datis annis huius Æræ, illis adde 424., & habebis annos Nabonassari, vel ab annis Nabon. subtrahe 424. & habebis annos Æræ Philippi.

Æra Alexandrina diuersimodè ab Auctoribus explicatur, aliqui enim sub hoc nomine intelligunt Periodum Calippinam, quæ cæpit anno P. J. 4384., & vitur annis Julianis. Alij cum Beueregio intelligunt Æram Seleucidarum, de qua agemus infra Lect. 28. Alij deniq. Æram Alexandrinam denominant ab Vrbe Alexandria, quæ vitur quidem annis Ægyptiacis, sed reformatis, & illius initium statuunt in annum P. I. 4997. Æræ Com. 284., die 29. Augusti, de qua egimus suprâ.

Hæc æra dicitur etiâ Æra Diocletiani, Æra Martyrû, & Æra Ægyptiaca, eaq; vtuntur sæpe Antiqui Historici Orientales, & D. Ambrosius lib. 10. ep. 83. cum alijs.

Ad illam conuertendam in annos Æræ Com. serua hanc regulam; datis annis huius Æræ, illis adde 283., & habebis annos Æræ communis à die 29. Augusti, vsque ad 31. Decembris, vel adde 284., & habebis annos Æræ communis à Ianuario ad

ad 29. Augusti. E contrâ, si ab annis Æræ com. auferas 283., habebis annum huius Æræ incipientem die 29. Augusti, si verò auferas 284., habebis eundem annum terminantem ad eandem diem. Do exemplum: ab anno 1712. aufero 283., remanent 1429., & hic est annus huius Æræ incipiens die 29. Augusti anni Æræ comm. 1712.

Æra Iezdegirdica à Iezdegirdo vltimo Persarum Rege nomen habuit, & vitur annis Ægyptiacis vagis, cæpit autem anno P. I. 5345., Æræ comm. 632. die 16. Iunij, Nabon. 1380. Coiac 1., vt vult Beueregus, quare ad conuertendos annos Æræ comm. in annos huius Æræ, si minor sit, quàm 1300. subtrahe 631., si verò excedat 1300. subtrahe 630., & residuum dabit annum huius Æræ. E contrâ annos huius Æræ conuertere volens in annos Æræ comm., si præcedat 670., adde 631., si subsequatur, adde 630., & resultans est annus Æræ communis. Dò exemplum: ab anno 1712., cum excedat 1300., subtrahe 630., & remanet 1082. iniens hoc anno.

Ad cognoscendum autem quandonam annus incipiat, siue Neomenis primi, qui est Feruardin, annum Iezdegirdicum per 4. diuide, quorum subtrahe à 167., & reliquus sit dies à Kal. Ian., quo Feruardin init, si autem nullum remanet fractum, vnitatem ex quoto subtrahe; sed post annum Iezdeg. 433. Ch. 1064. vnitas ex quoto subducenda est etiamsi fractum 1. remaneat. Dò exemplum: anno Christi 1712. est Iezdegirdicus 1082., qui diuisus per 4. remanet quotus 270., & duo fracta, nihil ergo est à quoto subducendum; igitur 270. subduco à 167., quod quia fieri non potest, addo 365., & dat 532., à quo subtrahe 270., & remanent 262., qui numerus competit diei 19. Septembris, cui numero addo 11. dies correctionis, & dant 30. Igitur die 30. Septembris stylo Gregoriano hoc anno 1712. incipit annus Persicus 1082. Nomina mensium Persicorum, siue Iezdegirdæ, vide in *Beueregio*, *Ricciolo*, & *infra in nostro Calendario Lect. 51.*

Aduertendum primò, quòd Neomenia Feruardin semper incidit in eandem diem cum Neomenia Choiaç, anni Nabonassari. Aduertendum secundò in inquirendo die Kalendarum nullam esse

esse mentionem habendam diei bissextilis, seu excrefcentis, ideoque dicimus diem 262. à Kalendis Ianuarij competere diei 19. Septembris, licet in bissextili competat diei 18., quod est maximè aduertendum etiam in anno Nabonassaræ, quoties inquiritur initium anni ex annis ipsius Æræ.

DE ÆRA SELEVCIDARVM, SIVE GRÆCORVM, ET ALIJS ÆRIS.

LECTIO XXVIII.

Hebraei post Græcorum Monarchiam, cuius fundamenta iecit Alexander Magnus, vt etiam Orientales fere omnes vtebantur Æra, quam Alexandream dixerunt, nec non Æram Græcorum, Contractuum, Seleucidarum, Dhilkalnaim, hoc est Bifrontis, & annos Græcorum, omnibus enim his nominibus appellatur. Est autem duplex, alia Syriaca siue Hebraica, alia Chaldaica siue Antiochena; prima inuit anno P. J. 4402. in Nisan; secunda verò in Tyfri, siue idibus Octobris, vel, vt vult Beueregius, Kalendis eiusdem mensis, sed dubitatur an inierit eodem anno P. I. 4402., vel 4403. post menses 18. ab incepta prima, hæc autem secunda est probabilior opinio, nam ex 1. Machab. c. 6. 16. Mortuus est Rex Antiochus Illustris anno 149. Æræ Hebraicæ, quæ vtitur iste liber 1., & annus coincidit cum anno 4550. P. J. à Martio, siue Aprili vsque ad Ianuarium, nam ex tunc incipit annus 4551. Rursus ex lib. 2. Machab. cap. 2., qui vtitur Æra Chaldaica, habetur Lyfiam Antiochi Eupatoris Curatorem scripsisse Epistolam Iudæis post mortem Antiochi Illustris anno 148. in mense Diocori, qui est Adar, siue Februarius, & Eupatorem illis scripsisse die 15. mensis Xantici, qui est Nisan anni 148., si ergo hæc Æra incæpit anno P. I. 4402. in Autumno, annus, quo scripserunt cepisset anno P. I. 4549., & per consequens scripsissent ante mortem Antiochi. Dicendum est ergò incipere anno P. I. 4403., si enim ad 148. addas 4402. habebis

an-

annum illum incæptum in Autumno anni 4550., & eos scripsisse huiusmodi Epistolas in Vere anni P. J. 4551. cum anno præcedenti in Ætate mortuus esset Antiochus Illustris. Igitur, vt facillè possis annos Æræ huius conuertere in annos P. I. & è contra: datis annis Æræ adde 4401., & habebis annum P. I., vel ab annis P. I. subtrahe 4401., & habebis annum huius Æræ Hebraicæ. Si verò demas 4402. habebis annum Æræ Chaldaicæ incipientem ab Autumno, vel si demas 4403. habebis annum Æræ Chaldaicæ desinentem in Autumno. Dò exemplum: Ab anno P. I. 6425. subtrahò 4401., & remanet annus 2024. Æræ Hebraicæ, & 2023. Æræ Chaldaicæ incipiens in Autumno, vel 2022. desinens eodem Autumno. Dantur etiam aliæ Æræ, vt Dionysij Mathematici, quæ cæpit anno P. I. 4429.. Tyriorum anno 4589.. Laudicenorum anno P. I. 4666.. Edessenorum anno P. I. 4402.. Ascalonitarum anno P. I. 4671. ab Augusti exordio. Constantinopolitana anno Christi 330. P. I. 5043. die 11. Maij, verùm his parum vtruntur Historici, ideò iam dicta sufficiant ne omninò illas præterisse videamur.

DE ANNIS, MENSIBVS, ET ÆRA ARABICA, SIVE TVRCICA.

LECTIO XXIX.

Arabes, & Turcæ annos suos non à Sole, sed à Luna tantùm dimentiantur, annosq; constituunt mensium, siue Lunationum 12., quarum quælibet habet dies 29. horas 12. Kelachin 792. siue minuta 44., ciuilitèr verò dies 30., & 29. intercalaritèr, sed in anno abundanti, siue Embolismali vltimo mensi dant dies 30., cum in anno communi non habeat nisi dies 29. De quo Ricciolius, Mullerus, & Beueregius. Menses suos Arabes auspicantur non à Lunæ Syzygia vera, vel media, sed à prima Phasi, videlicet cum primum post Solis occasum Luna se conspiciendam præbet, quod non fit nisi postquam

L 2

quam

quam præteriere horæ 27. 30. à renouatione vera, vel mediâ; Mensium autem nomina habebis infra in Calendario Turcico Lectione 48.

Jidem vtuntur Æra Muhamedis, siue Maumetis, hic autem illam auspicatus est ab anno Æræ communis 622. die 16. Iulij, quæ incidit in feriam 6., ideoq; Turcæ hanc diem festiuam habent. Fuit autem Lunæ renouatio Astronomicè die 14., Ciuilitè die 15., sed prima Phasis non apparuit nisi in Uespere præcedente diem 16., vt docet Mullerus.

Ratio autem auspicandi ab hac die suam Æram hæc fuit: Cum eo tempore Christiani annos suos dinumerarent à Diocletiani persecutione in Martyres, & Maumetes hac nocte ob sua flagitia fugisset à Mecha ad Urbem Medinam, ideo illam dixit suum Martyrium, & lingua Arabica Hegiram, voluitq; ab ea Æram suam auspicari.

Ad conuertendos annos Turcarum in annos Æræ communis, & è contrâ, dant varias regulas Ricciolius, Mullerus, & alij, pro quo.

Aduertendum annos Lunares Arabicos esse precisè dierum 354. h. 18. m. 44. neglectis sect. 38. 10. qui sunt in anno Lunari. Annos verò 30. Lunares dare precisè dies 10631., neglectis m. 19. 5. qui sunt in anno Gregoriano, Annum verò Solarem dare dies 365. h. 6., per nos autem dies 365. h. 5. m. 49. 12. quare anni eorum 30. Solares dant dies 10957. h. 12. & hic excedit Lunarem diebus 326. h. 12., quæ in totum sunt horæ 7836., Cyclum ergo efformant non 19. annorum, sed 30., quem nos Cyclum Arabicum dicemus, cuius anni 19. sunt communes dierum videlicet 354, & 11. Embolismales dierum 355. addita vna die mensi vltimo anni, sunt autem Embolismales 2. 5. 7. 10. 13. 15. 18. 21. 24. 26. 29. hoc præsupposito.

Ad conuertendos annos Æræ comm. in annos Hegiræ hac vtère regula. Ab annis datis subtrahe 621., residuum diuide per 33. & quotientem adde illi residuo, ille enim erit annus Hegiræ decurrens, & occupans aliquam partem illius anni Æræ Comm. ratio autem quare diuidatur per 33. est ista, quia anni 33. Solares dant per ipsos dies 12053. 6., anni autem 33. Lunares dant dies

dies 11694. h. 2. m. 24., Solares ergo excedunt Lunares diebus 359. h. 3. m. 36., à quibus si detrahas annum integrum Lunarem dierum 354. h. 8. m. 48. remanent tantum dies 4. h. 18. m. 48., igitur singulis annis 33. Solaris excedit Lunarem anno integro, & ideo tot anni adduntur, quot sunt quotientes. Nunc dò exemplum: Volo scire anno 1712. Æræ comm. quis sit annus Hegiræ. Subtrahe ab illis 621., & remanent 1091., quæ diuisa per 33. dant quotientem 33., quod additum ad 1091. dat annum 1124., hic ergo annus Hegiræ occupat partem anni Ch. 1712.

Ad conuertendos autem annos Hegiræ in annos Ch., & videndum quonam anno, & die incipiat: Anno proposito, subtrahatur vnitas, vt habeantur anni completi, hi autem diuidantur per 30., qui est Cyclus Arabicus; quot enim erunt quotientes toties anni Arabici anticipabunt annos Iulianos per dies 326., & horas 12., qui dies constituunt horas 7836., quotiens ergo multiplicandus est per 7836., & si in prima diuisione remanent fracta, multiplicanda sunt etiam per 7836., & resultatam diuidendum per 30., quotiens enim dabit horas per regulam proportionis, & ipse addendæ sunt ad summam primæ multiplicationis, deindè tota summa, est diuidenda per 8766., quot videlicet sunt horæ, quæ constituunt annum Iulianum, & hoc pacto quotiens indicabit annos Iulianos, ideo quotientem subtrahe ab anno proposito Hegiræ, & eius loco adde annos 622., qui est annus primus Hegiræ, hoc enim pacto habebis annum Æræ Christi, quo terminauit annus propositus. Rursus residuum diuisionis factæ per 8766. diuide per 24., adeo vt ex horis dies constituas, & si fracta excedant 12. adde quotienti vnitatem, quotientem verò subtrahe à 196., hic enim est dies 15. Iulij, qui præcessit diem primum Hegiræ, quòd si numerus subtrahendus excedit 196. huic adde 365., & dabit 561., sed annorum quotienti adde vnitatem, hoc enim pacto habebis annum, & diem à Kalen. Ianuarij, quo terminauit annus propositus in forma Iuliana, cui si addas dies ablatoꝝ per correctionem Gregorianam, habebis diem in forma Gregoriana, & die subsequenti incipiet annus primo loco propositus. Dò exemplum: Volo scire quo anno, & die

incipiat annus Hegiræ 1124. assumo ergo 1123.

Hoc pacto 30)1123(37. Jgitur tùm 37. tùm 13. multiplico

13. per 7836.	7836.
37.	13.
289932.	30)101868(3395.
3395.	18.

8766)293327(33.
24)4049(168.

Ab annis Hegiræ	1123.
Subtrahò	33.
Remanent	1090.
Addo	622.

& dant 1712.

uarij Stylo Iuliano, & die 38. à Kal. Stylo Gregoriano, quæ est dies 7. Februarij.

Ex quo patet annum Hegiræ 1124. incipere die 28. Ianuarij Stylo Veteri, & 8. Februarij Stylo Gregoriano anno Æ. Ch. 1712.

Sed ad indagandum an bene processerit hæc regula, duobus modis id fieri potest: primò vide, qua die terminauit annus præcedens 1122., & cognito quòd terminauerit die 38. à Kalendis Ianuarij Stylo Iuliano, his adde dies 355. anni 1123., fuit enim Embolifimalis, & dant dies 393., à quibus subtrahè dies 365. anni Iuliani 1711., & remanent dies 28. à Kal. Ianuarij, non verò 27., vt apparebat ex computo dierum.

Alia regula est ista. Vide eo anno in quam feriam incidat Neomenia mensis primi, quod fit hoc pacto: Annus propositus diuiditur per 210. hi enim anni dant hebdomadas exactas, ideò de quotiente non curatur, residuum diuide per 30., & quotientem multiplica per 5.. Uide etiam fracta, ablata ab eis vnitate, quot annos habeant cauos idest dierum 29., & quot plenos idest dierum 30. Cauos multiplica per 4., & plenos per 5., ratio harum multiplicationum est, quia anni 30. præter integras hebdomadas dant dies 5., ideo quotiens multiplicatur per 5., anni caui præter hebdomadas 50. dant dies 4., & anni pleni idest Embolifimalis-

lismales dant dies 5., ideo illi per 4., isti per 5. multiplicantur; deinde omnes istæ multiplicationes colliguntur in vnum, addito 6., quod indicat Neomeniam anni primi Hegiræ, & resultat diuiditur per 7. si nihil remanet, indicat Neomeniam illius anni incidisse in feriam septimam; si remanent fracta, eorum denominator indicat feriam, in quam incidit Neomenia.

Hoc pacto 210)1124(0.
30) 74(2.
14.

Quotiens 2.
multiplicatus per 5.

dat 10.

remanent 13. in quibus continentur

anni Embolifismales 5.

qui multiplicati per 5.

dant 25.

anni caui 8.
qui multiplicatur per 4.

dant 32.

Resultatù ex Embolif. 25.

Ex quotiente 10.

Character anni primi 6.

Hi numeri per add. dāt 73.

Si autem diuidas 73. per 7. remanent 3. fracta, ergo Neomenia huius anni 1124. incidit in feriam tertiam, quod probatur hoc pacto: annus 1712. habet Cyclum Solarem 13., qui in forma Iuliana dat Lit. Dominicalem F. E., & Stylo Gregoriano C. B., si ergo mense Ianuarij Lit. Dom. erat F., feria 3. fuit die 29., cui est affixa Lit. A. Ergo annus 1123. terminauit die 28., & non die 27. Stylo Iuliano. Rursùs Stylo Gregoriano in Ianuario erat Lit. Dom. C., ergo feria 3. incidit in diem 9. Februarij signatam Lit. E., & annus præcedens terminauit die 8., & non die 7. Februarij. Dicendum est ergo hoc anno non benè processisse calculum, qui rarò errat, corrigendus tamèn per duas regulas supra positas.

Cognita Neom. Mucharam, siue mensis primi, si velis cognoscere in quam feriam incidant Neomeniæ aliorum mensium: vide quot menses præterierint completi ad illum cuius Neomeniam requiris: cauos idest dierum 29. simpliciter enumera, plenos per

2. multiplica, nam caui præter hebdomadas 4. dant diem 1. pleni autem dies 2.; multiplicationis resultatam vni cum numero feriarum, in quam incidit Neom. Mucharam, deinde totum diuide per 7., nam fracta indicabunt feriam, in quam incidit Neomenia mensis quaesiti. Dò exemplum. Volo scire anno 1124. in quam feriam incidat Neom. mensis Ramadam, qui est nonus in anno Arabico. Octo menses dant quatuor cauos, & quatuor plenos. Cauti dant 4., pleni dant 8., in totum 12., quibus addo 3. Neom. Mucharam, & dant 15., quod diuisum per 7., remanet 1., igitur dico Neom. Ramadam fore hoc anno feria 1., & ita est, nam incidit in diem 2. Octobris Stylo nouo, cui est affixa Lit. B., quæ hoc anno est Dominicalis. Hæc de anno Arabico dicta sufficiant.

DE MODO INVENIENDI DIES MENSIS IN ANNIS ROMANIS.

LECTIO XXX.

Romani ante Julium Cæsarem habebant menses quatuor dierum 31. videlicet Martium, Maium, Iulium, & Octobrem, quos ideo plenos vocabant; cæteros verò dierum 29. ideo dictos menses cauos. Rursus primum diem cuiuslibet mensis dicebant kalendas, quintum in cauis, & septimum in plenis dicebant Nonas, tertiumdecimum in cauis, & quintumdecimum in plenis Idus, vel Eidus vocabant; dies reliquos, qui præcedebant Nonas, dicebant ante Nonas; qui erant post Nonas ante Idus; & qui post Idus ante kalendas mensis subsequenter; ad conuertendos autem hos dies in dies mensium vulgarium, vel è contrà his vttere regulis.

Ad cognoscendos dies ante kalendas adde mensi dies duos, deinde subtrahe datum numerum, nam reliquum signabit diem ante kalendas, vel diem mensis vulgarem. Dò exemplum. Volo scire sexto kalendas Martij cui diei vulgari competat. Februario dierum 28. addo 2., & dant 30. subtraho 6., & dant 24. ideo

ideò dico id competere diei 24. Februarij, & idem replicatur etiam in anno bissextili, licet competat diei 25., vtroque enim die dicitur sexto kal. Martij.

Pro Nonis, & Idibus adde diem vnum, deinde datum numerum subtrahe à die signato pro Nonis, & Idibus mensium cauorum, & plenorum. Dò exemplum: Volo scire die 2. Ianuarij quænam sit in anno, seu forma Romana, cum Ianuarius sit mensis cauus, habet Nonas die 5., addo vnitatem, & dat 6., subtraho 2., & remanent 4., dico ergo diem 2. Ianuarij esse 4. Nonas. Idem dic de alijs.

Aduertendum etiam in eandem feriam incidere diem 1. 8. 15. 22. 29., quare si mensis incidat in feriam 6. erit etiam F. 6. dies 8. 15. 22. 29., & F. 1. dies 3. 10. 17. 24. 31., & sic de alijs.

DE MODO COGNOSCENDI QUOLLIBET ANNO LITERAM DOM.

LECTIO XXXI.

Dies anni in 7. diuisos ab ipso Mundi Conditor accepimus, qui die septima requieuit ab omni opere, quod patrarat, & hanc diuisionem seruasse Hebræos credibile est, cum eis preceperit, vt diem septimam festiuam haberent. Ad cognoscendum autem in quam diem mensis Romani incidat quælibet feria, & præcipue prima, à qua aliæ omnes regulantur, methodum dedit Sosigenes; diuiso enim anno in dies 365., cum bissextili 366.; Dies omnes signauit septem Literis, quæ Dominicales dicuntur, eò quòd indicent diem Dominicum, siuè feriam primam, dies ergo prima Ianuarij signatur Litera A., dies secunda Litera B., & sic successiuè; quare si annus constaret præcisè diebus 364. haberemus in anno hebdomadas 52. completas, verum cum habeamus 365., hinc est, quod supersit vnus dies, & in bissextili 2., vnde fit, vt si v. g. dies prima Ianuarij sit in Dominica, anno sequenti erit feria 2., & Dominica non erit nisi die 7. Ianuarij, cui est affixa Litera G., vel, si fuerit bissextilis,

lis, dies prima Ianuarij, incidet in f. 3., & Dominica in diem 6. Ianuarij, cui est affixa Litera F., ideo idem Sosigenes adinuenit Cyclum Solarem annorum 28. quibus completis annus redit ad eandem formam, nam anni 28. præter hebdomadas 1456., dant dies 21. annorum communium, & 14. Biffextilium, intotum hebdomadas 5. exactas. Deindè cuilibet numero Cycli assignauit suam Lit. Dom., itaut cognito Cyclo eo anno currente, possit cognosci etiam quænam sit Lit. Dominicalis. Verùm, vt diximus supra Lectione 8., Pontifices post mortem Iulij Cæsaris non benè percipientes ordinem biffextilium hanc regulam non obseruarunt; idè ab anno P. I. 4669. ad 4718. vti debemus pinacidio, quod dedimus supra Lectione 8., & vtendum est regula non Iulij Cæsaris, nec Augusti, sed Pontificum, quæ est media. Ab anno autem 4718., qui fuit 5. Æræ communis vsq; ad annum correctionis Grægorianæ vtendum est Cyclo, quem dedimus Lectione 14., quo etiam vti possunt omnibus annis subsequentijs illi, qui non vtuntur correctione Grægorianæ, hi autem vti poterunt Cyclo Sosigenis à nobis reformato vel Cyclo Grægoriano, quos dedimus supra Lect. 14.

Alia etiam datur regula ad dignoscendas Lit. Dom. in annis Æræ comm. ab anno 5. illius, nam primis quinque annis, vt diximus, non fuit seruatus ordo datus à Iulio Cæsare, siue ab Augusto ob Biffextilem anticipatum.

Igitur dato quolibet anno Æræ comm. summam diuide per 4., & quotientem adde summæ propositæ, sunt enim Biffextiles, qui iam præterierunt, adde etiam 5. & resultatum diuide per 7., fracta subtrahe ab 8., & numerus residuus dat tibi Literam Dominicalem: videlicet 1. dat A., 2. B. sic de alijs, & hoc in forma Juliana. Quod si à tota summa subtrahas dies detractos per correctionem Grægorianam, & deindè diuidas summam per 7. habebis Literam Dominicalem Stylo Grægoriano. Dò exemplum: Uolo scire quænam sit futura Litera Dominicalis Anno Æræ comm. 1712.

fic ergo operor -----	1712.
Totam summam diuido per 4. -----	428.
Addo 5. -----	5.

Tota summa est ----- 2145.

Qua diuisa per 7. remanent fracta ----- 3.

Hæc subtracta ab 8. dant 5., ergo Lit. Dominicalis Stylo Juliano est E. Si autem à 2145. subtraho 11. remanent 2134., quæ diuisa per 7. dant fracta 6., hæc subtracta ab 8. remanent 2. Igitur Stylo Grægoriano Lit. Dominicalis est B. post diem 28. Februarij.

Ex hac nostra Doctrina deducitur improbabilem esse opinionem Ricciolij in sua Chronologia lib. 9. cap. 7. fol. 389. vbi ait D. Benedictum Abbatem obiisse anno Æræ Christi 547. in Sabbatho Sancto, cum ex nostro computo eo anno esset Litera Dominicalis F. vt patet. Nam anni ----- 547.

diuisi per 4. dant ----- 136.

quibus additis ----- 5.

dant ----- 688.

quæ diuisa per 7. remanent fracta 2.

Si duo subtrahas ab 8. remanent 6., qui numerus competit Literæ F., quæ est sexta ab A., quare dies 21. Martij signata Litera C. incidit in feriam quintam, non in septima, & licet Plenilunium inciderit in Martij diem 22. h. 4. m. 21. Pascha tamen non debuit celebrari nisi die 24. Martij, quæ signatur Litera Dominicali F.

Probabilius ergo videtur S. Patrem Benedictum obiisse die quidem 21. Martij, sed anno 543., vt vult Hostiensis, & alij Discipuli S. Benedicti in Sabbatho, cum eo anno esset Litera Dominicalis D., quæ est affixa diei 22. Martij, non tamen in Sabbatho Sancto, vt volebat Faustus, & Aimonus, sed potius in Sabbatho præcedente Dominicam Passionis, fuit enim eo anno Nouilunium Astronomicum Martij die 21. h. 10. m. 0., & Ecclesiasticum, seu Ciuile die 22., Plenilunium verò Astronomicum Aprilis die 5. h. 4. m. 22., quâ die potuit

Pascha celebrari cum signetur Litera Dominicalis D.
 Ad id quod dicunt hi Auctores fuisse Sabbathum Sanctum respondeo, quod, sicut errauerunt dicentes fuisse eo anno Indictione secundam, cum esset sexta, sic potuerunt errare sumendo Sabbathum ante Dominicam Passionis pro Sabbatho Sancto. Minus probabilis est etiam opinio Petauij, & aliorum asserentium S. Benedictum obiisse anno Æ.C. 542. cum enim eo anno decesserit Theodibaldus Gothorum Rex, cui substitutus fuit Ararius, eoq; post nonnullos menses occiso, electus fuerit Thotila, quo regnante obiit S. Pater, postquam ei prædixisset, quæ in eius vita narrantur, improbable est totum hoc accidere potuisse spatio trium mensium incompletorum, cum præterea hoc anno Lit. Dom. fuerit E., & dies 21. Martij inciderit in feriam sextam, & Plenilunium die 15. Aprilis, quare non nisi die 20. debuit Pascha celebrari.

Deducitur secundò improbable esse quod habetur in Breuiario Franciscano die 25. Maij, videlicet S. P. Franciscum obiisse anno Æræ Christi 1226. quarto Nonas Octobris in Sabbatho, dicendum est enim vel quinto Nonas, vel die Dominico, cum eo anno Litera Dominicalis esset D., quæ est affixa diei quartæ Octobris, quod probatur sic, anni ----- 1226.
 si diuidantur per 4 quotiens est ----- 306.
 quibus adde ----- 5.

dant in totum ----- 1537.
 Hæc diuisa per 7., remanent fracta ----- 4.

Hæc subtracta ab 8., remanent 4., qui numerus indicat Literam Dominicalem D., si ergo mortuus est die Sabbathi contigit mors ipsius die 3. Octobris, idest quinto Nonas Octobris. Si verò volunt mortuum esse quarto Nonas dicendum est obiisse die Dominico.

Deducitur tertio verum esse S. Franciscum de Paula obiisse anno 1507. die 2. Aprilis, in quam incidit Parasceue, siue feria sexta hæbdomadæ Sanctæ. Nam eo anno Litera Dom. fuit C. quarè dies 2. Aprilis, cui est affixa Litera A. incidit in feriam sextam.

Rur-

Rursus Plenilunium Astronomicum incidit in Martij diem 28. h. 3. m. 15. Ecclesiasticum verò in Martij diem 29., cui est affixa Litera D., non potuit ergo celebrari Pascha nisi die 4. Aprilis, cui est affixa Litera C.

Deducitur quarto verum esse, quod dicitur de S. Philippo Nerio, quòd obierit anno 1575. die 26. Maij, in quam diem incidit Festum Corporis Christi, nam eo anno erat Litera Dominicalis B., quæ est affixa diei 29. Maij, ergo dies 26. erat feria quinta. Rursus eo anno Plenilunium Astronomicum Paschale fuit Martij die 26. h. 16. m. 27. ergo die 27. cui est affixa Litera B. fuit Pascha, & die 26. Maij Festum Corporis Christi. Hac eadem regula vti poterit ad indagandam veritatem quotiescumque in aliqua historia non solum signatur annus, & dies Mensis, sed etiam feria, vel Festum aliquod mobile.

Hæc eadem regula deseruire poterit ad dignoscendas Literas Dom. in annis ante Æram Christi, positis tamen nonnullis limitationibus, videlicet: dato anno à Mundi creatione, cuius Literam Dominicalem requiris, ab allata summa subtrahe Cyclos completos Gregorianos annorù 400., reliquù diuide per 4., & quotientem adde summæ diuisæ, si autem sit summa intra sæculum primum, idest ab 1. ad 99. adde 6., si intra secundum à 99. exclusiuè, ad 199. adde 5., si intra sæculum tertium à 199. exclusiuè, ad 299. adde 4., si intra sæculum quartum à 299. ad 400. adde 3., quibus summis per regulas additionis simul vnitis resultatam diuide per 7. & fracta subtrahe ab 8., quod enim superest indicat Literam Dominicalem illius anni. Dò exemplum: Volo scire anno à Creatione 1656., quo contigit Diluuium, quænam esset Litera Dominicalis, igitur ab hac summa subtraho 1600., qui numerus dat quatuor Cyclos Gregorianos exactos, & signo fracta ----- 56.
 quæ summa diuisa per 4. dat quotientem ----- 14.
 cum autem sit intra sæculū primū Cycli Gregor. addo ----- 6.

Hæ summæ per regulas additionis dant ----- 76.
 qui numerus 76. si diuidatur per 7. remanent fracta ----- 6.

Hæc

Hęc fracta subtracta ab 8. remanent 2. , qui numerus indicat B. , hęc ergo fuit Litera Dominicalis à die 29. Februarij per reliquum anni 1656. , cùm à Kalendis Januarij ad 29. Februarij fuerit C.

Aliud exemplum affero pro anno Mundi 2514. , quo contigit Exodus, igitur ab hac summa subtraho 2400. qui numerus dat Cyclos Gregorianos sex exactos, reliquum est — 114.
quæ summa diuisa per 4. dat quotientem — 28.
cũ autẽ sit intra sæculũ secundũ Cycli Gregoriani addo — 5.

quæ tres summæ per regulas additionis dant in totum 147.

Si verò 147. diuidatur per 7. nullum remanet fractum , igitur subtraho 7. ab 8. , & remanet 1. , quod indicat eo anno fuisse Literam Dominicalem A. Stylo Gregoriano.

Sit tertium exemplum. Volo scire, quænam erat futura Litera Dominicalis Stylo Gregoriano anno Mundi 3999. Ab hac summa subtraho ————— 3600.

qui num. dat Cyclos 9. Gregorianos, & remanent fracta 399.
quæ diuisa per 4. dant quotientem ————— 99.
& cùm sit intra quartum sæculum addo ————— 3.

Hæ summæ per regulas additionis dant ————— 501.
quæ diuisa per 7. remanent fracta 4. , qui numerus signat D. , hæc igitur fuit Litera Dominicalis pro anno proposito 3999. , & anno 4000. debebat esse Litera Dominicalis C. B. , erat enim annus bissextilis, & anno 4001. , qui fuit primus Æræ Ch. A. Si autem leges tabulam à nobis allatam Lectione octaua fol. 21. inuenies in computo Pontificum correcto ab Augusto per suspensionem Bissextilium fuisse Literam A. , sed ex computo Augusti signari Literam B. , eò quòd annus 4. Æræ Ch. non fuerit bissextilis, vt oportebat.

DE MODO INVENIENDI NUMERUM CYCLI, VEL PERIODI CUIUSLIBET.

LECTIO XXXII.

IAm diximus suprà annos singulos Cycli dici simpliciter Cyclos, sic dicitur anno, qui immediatè præcessit Æram comm. fuisse Cyclum Solarem 9. Lunarem 1. , Indic. 3. Si autem nosse velis singulis annis quinam sit Cyclus decurrens, adde annis Æræ currentis 9. , deindè totam summam diuide per 28. , nam fracta dabunt Cyclum currentem. Adde 1. , & summam diuide per 19. habebis ex fractis numerum Aureum. Adde 3. , & diuide per 15. , nam fracta dabunt Cyclum Indictionis. Dò exemplum: Volo scire anno 1712. quinam erunt Cycli, ad 1712. addo 9. , & dant 1721. , quæ diuisa per 28. , fracta sunt 13. , hic est Cyclus Solaris huius anni. Addo 1. , & dant 1713. , quæ diuisa per 19. remanent fracta 3. , hic est Aureus numerus. Addo 3. , & dant 1715. , quæ diuisa per 15. remanent 5. , hic est Cyclus Indictionis.

Possunt etiam cognosci Cycli ex Periodis, hi enim in illos Cyclos diuiduntur, per quos constituuntur, & quia Periodi Ludouici Magni, Solis Aurea, & Victorini constituuntur per Cyclos Solarem, & Lunarem, ideo si anni harum Periodorum diuidantur per 28. , vel per 19. fracta dabunt huiusmodi Cyclos respectiue. Eodem pacto quia Periodus Iuliana constituitur per Cyclos Solarem, Lunarem, & Indictionis, ideo si annum huius Periodi currentem diuidas per 28. , per 19. , per 15. , dabunt fracta respectiue huiusmodi Cyclos. Dò exemplum: anno 1712. , qui est P. I. 6425. volo scire quinam sint futuri Cycli, ideo diuido sūmā 6425. per 28. , & remanent 13. fracta, hic est Cylus Solaris. Diuido per 19. , & remanent 3. , hic est Cyclus Lunaris. Diuido per 15. , & remanent 5. , hic est Cyclus Indictionis eo anno decurrens. Pro cognoscendis Epactis multiplica Cylum Lunarem eo anno cur-

1.	57.	476.	6916.	currentem per 11., & resultatam diui-
2.	114.	420.	5852.	de per 30., si nihil remanet est Epacta
3.	171.	364.	4788.	30. siue *, si remanent fracta illa est Epacta
4.	228.	308.	3725.	in forma Iuliana. Quod si à tota sum-
5.	285.	252.	2660.	ma subtrahas dies sublato per correc-
6.	342.	196.	1596.	tionem Gregorianam, deindè diuidas
7.	399.	140.	532.	per 30., fracta dabunt Epactas in forma
8.	456.	84.	7448.	Gregoriana. Dò exemplum: anno 1712.
9.	513.	28.	6384.	Cyclus Lunaris est 3., qui multipli-
10.	38.	504.	5320.	catus per 11. dat 33., ab his subtraho
11.	95.	448.	4256.	30., remanent 3. hæc ergo est Epacta in
12.	152.	392.	3192.	forma Iuliana. Si autem à 33 subtra-
13.	209.	336.	2184.	has 11., qui sunt dies ablati per correc-
14.	266.	280.	1064.	tionem Gregorianam, remanebunt 22.
15.	323.	224.	790.	Epactæ huius anni Stylo Gregoriano.
16.	380.	168.		Verùm si cognitis Cyclis, velis cognoscere
17.	437.	112.		ex his Periodum Victorini, vel Julia-
18.	494.	56.		nam afferò præsens Laterculum, in quo sunt
19.	19.	532.		quatuor columnæ numerorum. In prima co-
20.	76.			lumna sunt anni Cyclorum expansi, videlicet
21.	133.			vsque ad 15. Cyclus Indictionis, vsq; ad 19.
22.	190.			Lunaris, & vsque ad 28. Solaris. In secunda colum-
23.	247.			na sunt numeri annorum correspondentium annis
24.	304.			Cycli Solaris. In tertia columna numeri annorum
25.	365.			correspondentium Cyclo Lunari, & in quarta nu-
26.	418.			meri correspondentes Cyclo Indictionis. Hoc po-
27.	475.			sito: scio, exempli gratia, anno 1712. esse Cy-
28.	532.			clum Solarem 13., Lunarem 3., Indictionis 5., vo-
				lo indagare quinam fit annus Periodi Victorini, &
				video in Laterculo Cyclo Solari 13. correspondere
				in secunda columna 209., & Cyclo Lunari 3. in tertia columna
				correspondere 364., quod additum ad 209. dat 573., qui nume-
				rus cum excedat Periodum Victorini, subtraho ab eo integram
				Periodum 532., & remanet 41., dico ergo eo anno esse Per. Vic-
				torini 41. Quod si velis etiam cognoscere Periodum Iulianam, di-
				vide numerum resultatam 573. per 15., & remanent fracta 3.,
				quæ

A. P. I.
532.
1064.
1596.
2128.
2660.
3192.
3724.
4256.
4788.
5320.
5852.
6384.
6916.
7448.
7980.

quæ subtraho à Cyclo Indictionis eo anno curren-
te qui est 5., & remanent 2. Vide Cyclo Indic-
tionis 2. numerum ei correspondentem in quarta co-
lumna, est enim 5852., huic adde summam prio-
rem 573., quæ simul vnita dant 6425., & hic est
annus P. I. currentis anno 1712. Quod si numerus
subtrahendus à Cyclo Indictionis currenti esset ma-
ior ipso Cyclo, huic adde 15. Cyclum integrum.
V. g. demus numerum subtrahendum esse 10., & Cy-
clum 5. huic addo 15., & dant 20., à quo subtraho 10.
& remanent 10.

Appono etiam hic annos P. J., in quibus terminat Peri-
odus Victorini, & sunt isti.

DE MODO INVENIENDI QVOLIBET ANNO, ET MENSE NOUILUNIA, ET PLENI- LVNIA ASTRONOMICA.

LECTIO XXXIJ.

AD hæc Nouilunia, & Plenilunia dignoscenda afferò infra
positas tabulas à Mullero excerptas, in quarum prima
sunt Epactæ Astronomicæ pro annis millenis, & centenis. In
secunda Epactæ annorum 100. expansorum. In tertia Epactæ
singulorum Mensium, tum in anno communi, tum in Biffex-
tili. In quarta sunt Epactæ, à quibus subtrahi debent Epac-
tæ collectæ siue in Nouilunijs, siue in Plenilunijs. Dò exem-
plum: Volo scire anno Æræ Christi 33. in quam diem inci-
derit Plenilunium mensis primi Nisan, cum in eo ex nostro
computo fuerit Pascha, & Christus Crucifixus. Annus hic
est P. J. 4746., efformo ergo computum hoc pacto.

Anno 4746. sunt Epactæ

	D.	h.	m.	sec.
4701.	22.	16.	53.	0.
45.	17.	23.	45.	7.
Martij	29.	11.	15.	57.

Resultant 70. 3. 54. 4.

Num.ma. 89. 14. 12. 10.
 Subtrahe 70. 3. 54. 4.

Nou.Mar.19. 10. 18. 6.

Num. maior.in Pl. 45. 7. 6. 5.

Subtrahe 42. 2. 25. 57.

Plenil.Aprilis die 3. 4. 40. 8.

Vides ergo anno P. I. 4746. Nouil. Nisan incidisse in diem Martij 19. h. 10. m. 13. sec. 6.

Plenilunium verò in diem Aprilis 3. h. 4. m. 40. sec. 8.

Die ergo 2. Aprilis in ferò feù ad occasum Solis Christus Dominus celebravit Phasè cum Discipulis suis, & die 3. quæ erat 15. Nisan fuit Crucifixus; quod autem ipsa dies 3. fuerit Parasceue, siue f. 6. probatur, nam eo anno Lit. Dom. erat D., & diei 3. Aprilis est affixa Lit. B.. Die 5. Aprilis cui est affixa Lit. D. eo anno Dominicalis resurrexit à mortuis.

Aduertendum, quod si computum fiat in annis post correctionem Gregorianam addendi sunt post subtractionem dies, qui per talem correctionem fuere sublati. Do exemplum: Volo scire in quam diem incidat Plenilunium Nisan, siue mensis Martij anno 1712., qui est Periodi Iuliani 6425., & efformo laterculum hoc pacto.

Assumo à prima Tabula Epactas sæculorum

Et à secunda annorum 100. expansorum

A tabula mensium anni bissextilis Epactas Martij

Istæ Epactæ dant in totum

Anni

Epactæ

6401. d. 7. h. 21. m. 36. 59.

24. d. 24. h. 22. m. 39. 33.

d. 0. h. 22. m. 31. 53.

d. 33. h. 18. m. 48. 16.

Hanc

Hanc summam subduco à numero immediatè maiori Pleniluniorum qui est

Erit ergo Plenilunium Nisan Stylo Iuliano Martij

Huic numero addo dies 11. subtractos per correctionem Gregorianam quare Sylo nouo erit Plenilunium Martij die

Ad cognoscendum in quam diem incidat Nouilunium, datam summam 33. & cet. subtraho à numero immediatè maiori Nouil. qui est

Erit ergo Nouilunium Stylo veteri Martij die

Additis diebus 11. ablati per correctionem dant dies 37., qui excedunt dies mensis, ideò subtraho dies 31. Martij, remanent 6., & dico die 6. Aprilis h. 6. m. 39. 51. fore Nouilunium Mensis secundi, siue Aprilis,

De factò Astronomi illud signant in nocte diei

d. 45. h. 7. m. 6. 54.
d. 33. h. 18. m. 48. 16.

d. 11. h. 12. m. 17. 49.
d. 11.

d. 22. h. 12. m. 17. 49.

d. 60. h. 1. m. 28. 70.
d. 33. h. 18. m. 48. 16.

d. 26. h. 6. m. 39. 51.
d. 11.

d. 37.
d. 31.

d. 6. h. 6. m. 39. 51.

d. 6. h. 6. m. 37.

Tabula Epactarum Astronomicarum ex Mullero iuxta Ptolemaum

A.P.I. D.	H.	M.	Sec.	Syzyg.	A.P.I. D.	H.	M.	Sec.	Syzyg.
1.	20.	4.	50.	33.	4001.	23.	14.	6.	0. 49475.
101.	15.	20.	33.	50.	4101.	19.	5.	49.	16. 50711.
201.	11.	12.	17.	6.	4201.	14.	23.	32.	33. 51948.
301.	7.	4.	0.	23.	4301.	10.	13.	15.	50. 53185.
401.	2.	19.	44.	40.	4401.	6.	4.	59.	6. 54422.
501.	28.	0.	11.	0.	4501.	1.	20.	42.	23. 55659.
601.	23.	15.	54.	17.	4601.	27.	1.	9.	43. 56896.
701.	19.	7.	37.	33.	4701.	22.	16.	53.	0. 58133.
801.	14.	23.	20.	50.	4801.	18.	8.	36.	16. 59369.
901.	10.	16.	4.	7.	4901.	14.	0.	19.	33. 60606.
1001.	6.	6.	47.	23.	5001.	9.	16.	2.	50. 61843.
1101.	1.	22.	30.	40.	5101.	5.	7.	46.	6. 63080.
1201.	27.	2.	58.	0.	5201.	0.	23.	29.	23. 64317.
1301.	22.	18.	41.	16.	5301.	26.	3.	56.	43. 65554.
1401.	18.	8.	24.	32.	5401.	21.	19.	40.	0. 66791.
1501.	14.	2.	7.	50.	5501.	17.	11.	23.	16. 68028.
1601.	9.	17.	51.	6.	5601.	13.	3.	6.	33. 69264.
1701.	5.	9.	34.	23.	5701.	8.	18.	49.	50. 70501.
1801.	1.	1.	17.	40.	5801.	4.	10.	33.	6. 71738.
1901.	26.	5.	45.	0.	5901.	0.	2.	16.	23. 72975.
2001.	21.	21.	28.	16.	6001.	25.	6.	43.	43. 74211.
2101.	17.	13.	11.	33.	6101.	20.	22.	27.	0. 75448.
2201.	13.	4.	54.	50.	6201.	16.	14.	10.	16. 76686.
2301.	8.	20.	38.	6.	6301.	12.	5.	53.	33. 77923.
2401.	4.	12.	21.	23.	6401.	7.	21.	36.	50. 79159.
2501.	0.	4.	4.	40.	6501.	3.	13.	20.	6. 80396.
2601.	25.	8.	32.	0.	6601.	28.	17.	47.	26. 81633.
2701.	21.	0.	15.	10.	6701.	24.	9.	30.	43. 82870.
2801.	16.	15.	58.	33.	6801.	20.	1.	14.	0. 84107.
2901.	12.	7.	41.	50.	6901.	15.	16.	57.	16. 85344.
3001.	7.	23.	25.	6.	7001.	11.	80.	40.	33. 86580.
3101.	3.	15.	8.	23.	7101.	7.	0.	23.	50. 87817.
3201.	28.	19.	35.	43.	7201.	2.	26.	7.	6. 89054.
3301.	24.	11.	19.	0.	7301.	27.	20.	34.	26. 90291.
3401.	20.	3.	2.	16.	7401.	23.	12.	17.	43. 91528.
3501.	15.	18.	45.	33.	7501.	19.	4.	1.	0. 92765.
3601.	11.	10.	28.	50.	7601.	14.	19.	44.	16. 94001.
3701.	7.	2.	12.	6.	7701.	10.	11.	27.	33. 95238.
3801.	2.	17.	55.	23.	7801.	6.	3.	10.	50. 96475.
3901.	27.	22.	43.	43.	7901.	2.	18.	54.	6. 97712.

Tabula

Tabula Annorum 100. expansorum cum suis Epactis,
& Syzygijs, correspondentibus.

A.P.I.D.H. M. S.	Syzyg.	A.P.I.D.H. M. S.	Syzyg.	
1.	11. 15. 11. 20.	12.	27. 28. 7. 29. 30.	333.
2.	22. 6. 22. 40.	24.	28. 9. 9. 56. 47.	346.
3.	3. 8. 49. 57.	37.	29. 21. 1. 8. 7.	358.
4.	14. 0. 1. 17.	49.	30. 2. 3. 35. 24.	371.
5.	20. 15. 12. 37.	61.	31. 12. 18. 46. 44.	383.
6.	6. 17. 39. 53.	74.	32. 23. 9. 58. 4.	395.
7.	17. 8. 52. 13.	86.	33. 5. 12. 25. 21.	408.
8.	28. 0. 2. 33.	98.	34. 16. 3. 36. 4.	420.
9.	10. 2. 29. 50.	111.	35. 26. 18. 48. 0.	432.
10.	20. 17. 41. 10.	123.	36. 7. 21. 15. 17.	445.
11.	1. 20. 8. 28.	136.	37. 19. 12. 26. 37.	457.
12.	12. 11. 19. 47.	148.	38. 0. 14. 53. 54.	470.
13.	22. 2. 31. 7.	160.	39. 11. 6. 5. 14.	482.
14.	5. 4. 58. 23.	173.	40. 21. 21. 16. 34.	494.
15.	15. 20. 9. 44.	185.	41. 3. 23. 44. 51.	507.
16.	26. 11. 21. 3.	197.	42. 14. 14. 55. 11.	519.
17.	8. 13. 48. 20.	210.	43. 25. 6. 6. 30.	531.
18.	19. 4. 59. 40.	222.	44. 6. 8. 33. 47.	544.
19.	0. 7. 26. 57.	235.	45. 17. 23. 45. 7.	556.
20.	10. 22. 38. 17.	247.	46. 28. 14. 56. 27.	568.
21.	22. 13. 49. 37.	259.	47. 9. 17. 23. 44.	581.
22.	3. 16. 16. 53.	272.	48. 20. 8. 35. 4.	593.
23.	14. 7. 28. 13.	284.	49. 2. 11. 2. 21.	606.
24.	24. 22. 39. 33.	296.	50. 13. 2. 13. 41.	618.
25.	7. 1. 6. 50.	309.	51. 23. 17. 25. 0.	630.
26.	17. 16. 18. 10.	321.	52. 4. 19. 52. 17.	643.

Tabula

Tabula Annorum 100. expansorum cum suis Epactis,
& Syzygijs correspondentibus.

A.P.I.D.H.M.S. Syzyg.	A.P.J.D.H.M.S. Syzyg.
53. 16. 11. 3. 37. 655.	77. 11. 20. 59. 8. 952.
54. 27. 2. 42. 57. 667.	78. 22. 12. 10. 28. 964.
55. 8. 4. 42. 14. 680.	79. 3. 14. 37. 45. 977.
56. 18. 19. 53. 34. 692.	80. 14. 5. 49. 4. 989.
57. 1. 22. 20. 51. 705.	81. 25. 21. 0. 24. 1001.
58. 11. 13. 32. 71. 717.	82. 6. 23. 27. 41. 1014.
59. 22. 4. 43. 3. 729.	83. 17. 14. 39. 1. 1026.
60. 3. 7. 10. 48. 742.	84. 20. 5. 50. 21. 1038.
61. 33. 22. 22. 8. 754.	85. 10. 8. 17. 38. 1051.
62. 25. 13. 33. 28. 766.	86. 20. 23. 28. 58. 1063.
63. 6. 16. 0. 45. 779.	87. 2. 1. 56. 14. 1076.
64. 17. 7. 12. 5. 803.	88. 12. 17. 7. 34. 1088.
65. 28. 22. 23. 25. 813.	89. 24. 8. 18. 54. 1100.
66. 10. 0. 50. 42. 816.	90. 5. 10. 46. 10. 1113.
67. 20. 16. 2. 2. 828.	91. 16. 1. 57. 30. 1125.
68. 1. 18. 29. 13. 841.	92. 26. 17. 8. 50. 1137.
69. 13. 9. 40. 48. 853.	93. 8. 19. 36. 7. 1150.
70. 24. 0. 51. 58. 865.	94. 19. 10. 47. 27. 1162.
71. 5. 3. 19. 15. 878.	95. 0. 13. 14. 44. 1175.
72. 15. 18. 30. 35. 890.	96. 11. 4. 26. 4. 1187.
73. 27. 9. 41. 55. 902.	97. 22. 19. 37. 24. 1199.
74. 8. 12. 9. 11. 915.	98. 2. 22. 4. 40. 1212.
75. 19. 3. 20. 31. 927.	99. 14. 13. 16. 8. 2224.
76. 0. 5. 45. 48. 945.	100. 25. 4. 27. 20. 1236.

TABULA EFACTARUM MENSIVM. ¹⁰³

In anno communi.					In anno Biffextili.				
Menses	D.	H.	M.	S. Syz.	Menses	D.	H.	M.	S. Syz.
Ianuar.	0.	0.	0.	0.	Ianuar.	0.	0.	0.	0.
Februar.	1.	11.	15.	57. 1.	Februar.	1.	11.	15.	57. 1.
Martius	29.	11.	15.	57. 2.	Martius	0.	22.	31.	53. 2.
Aprilis	1.	9.	47.	50. 3.	Aprilis	2.	9.	47.	50. 3.
Maius	1.	21.	3.	47. 4.	Maius	2.	21.	3.	47. 4.
Iunius	3.	18.	19.	43. 5.	Iunius	4.	8.	19.	43. 5.
Iulius	3.	19.	35.	40. 6.	Iulius	4.	19.	35.	40. 6.
August.	5.	6.	51.	37. 7.	August.	6.	6.	51.	37. 7.
Septemb.	6.	18.	7.	33. 8.	Septemb.	7.	18.	7.	33. 8.
October	7.	5.	23.	30. 9.	October	8.	15.	23.	30. 9.
Nouemb.	8.	16.	39.	27. 10.	Nouemb.	9.	16.	39.	27. 10.
Decemb.	9.	3.	5.	23. 11.	Decemb.	10.	3.	55.	23. 10.

Tempus à quo subtrahuntur Epactæ.

	D.	H.	M.	S. Syz.		D.	H.	M.	S. Syz.
Plenil.	15.	18.	22.	2. 1.	Nouil.	30.	12.	44.	3. 1.
Plenil.	45.	7.	6.	5. 2.	Nouil.	60.	1.	28.	7. 2.
Plenil.	74.	19.	50.	8. 3.	Nouil.	89.	14.	12.	10. 3.
Plenil.	104.	8.	34.	12. 3.	Nouil.	119.	2.	56.	13. 3.

DE VARIIS TEMPORVM
DIVISIONIBVS.

LECTIO XXXIV.

EGimus vsque modò de temporis mensuris, nunc dicendum est aliquid de varijs eiusdem temporis diuisionibus.

Prima temporis diuisiò est in tempus verum, & in Prolepticum; Tempus verum est illud, quod incæpit à Mundi Creatione; Tempus Prolepticum est tempus imaginarium, quod fitione Mathematica nobis effingimus fluxisse ante Mundum conditum, eo pacto, quo Mathematici fingunt etiam spatia imaginaria, & sic dicimus annis 713. ante Mundum conditum fuisse annum primum P. I., & Cyclum Solis 1., Lunæ 1., Indictionis 1., quia, si eo anno fuisset conditus, habuiffemus huiusmodi Cyclos.

Varro aliam affert temporis diuisionem, videlicèt in tempus incognitum, siue Aditon, fabulosum, siue Mythicum, & historicum, siue Doricon.

Tempus incognitum statuit à Mundi creatione ad diluuium Ogygis, non enim nouerat ipse diluuium Noeticum, vt dicemus infra.

Fabulosum dicit tempus, quod fluxit à diluuiio Ogygis ad primam Olympiadem, quia quidquid eo tempore accidit, fuit à Poetis multis fabulis inuolutum.

Historicum denique dicit tempus, quod à prima Olympiade ad nos fluxit.

SS. PP. tempus diuidunt in illud veteris testamenti, & noui, ita vt tempus veteris testamenti sit totum id, quod fluxit à Mundi creatione ad Christi Natiuitatem, noui verò, quidquid continetur in libris Euangeliorum, Actuum Apostolorum, Epistolarum Canonicarum, & Apocalypsis.

Diuis Augustinus, Damascenus, & alij, tempus diuidunt in septem ætates, sumpta similitudine ab ætatibus hominum, qui

qui primò sunt infantes, deindè Pueri, postea Adolescentes, & sic successiuè. Hac ergo diuisione vtetur etiam nos, ita vt vnaquæque ætas terminet semper ad aliquod singulare Dei beneficium humano generi collatum.

Prima Mundi ætas incæpit ab illius creatione anno P. J. 714. die 2. Aprilis, & terminauit ad finem diluuij, cum Deus humanum genus liberauit ab aquarum submersione anno M. 1657. P. I. 2370. die 6. Maij, præcipiens Noe, vt egrederetur de Arca. 1657. 2370.

Secunda Mundi ætas incæpit à fine diluuij anno P. I. 2370. ad promissionem Abrahæ factam de eo faciendo in gentem magnam, vt habetur Gen. 12. præcepitque ei, vt egrederetur de Ur Chaldeorum anno P. J. 2796. 426. 2796.

Tertia Mundi ætas incæpit ab anno P. J. 2796. cum Abraham egressus est de Vr Chaldæorum vsq; ad annum P. I. 3227. cum Populus liberatus fuit ab Ægyptiaca captiuitate die 29. Martij. Hi autem anni 430. sunt completi, & inchoauit annus 431. 430. 2227.

Quarta ætas est ab egressu de Ægypto ad foundationem Templi Salomonici anno P. I. 3706. in mense Zio, qui cæpit die 1. Aprilis: anni 480. incompleti, videlicèt anni 479., & mense vnò. 480. 3706.

Quinta ætas est à iactis fundamentis Templi vsq; ad liberationem Populi à captiuitate Babylonica factam per Cyrum anno P. I. 4177. 471. 4177.

Sexta ætas est à solutione captiuitatis, vsque ad Christi Natiuitatem: ex quo patet à Mundi creatione ad Christi Natiuitatem fluxisse annos 3999. completos, & menses 9., nam anni Mundi 4000. complendi erant anno P. I. 4714. die 2. Aprilis. 536. 4713.

Denique septima Mundi ætas incæpit à Christi Natiuitate, & adhuc decurrit.

DE PRIMA MUNDI ÆTATE.

LECTIO XXXV.

Primam Mundi ætatem statuimus quidem à Mundi creatione usque ad diluuium, sed valde incertum est, & discordant Auctores in assignando anno, quo realiter fuit conditus, ut vidimus supra Lectione 20. Igitur, omissis alijs opinionibus, sequor sententiam Tirini, Bochij, Ufferij, Blanchini, aliorumque, qui statuunt Mundum conditum anno P. I. 714. annis 4000. ante Æram communem, cuius opinionis varia fundamenta assignant iisdem Auctores, hoc vnum sufficiat, quod in tanta diuersarum opinionum multiplicitate tutior via est media, & cum huiusmodi sit illa, quæ dat Mundo annos 4000. ante Æram, idè illam amplector.

Disputatur autem, tum à Chronologis, tum à Diuinæ Scripturæ Expositoribus qua anni tempestate fuerit conditus, alij enim volunt fuisse creatum in Ætate, alij in Hyeme, quorum parum probabilis est opinio. Alij in Autumno, alij in Vere, quorum fundamenta videri possunt in Tostato, & Expositoribus, ego autem illorum opinionem sequor, qui Vere Orbem creatum affirmant. Certum est autem ex Diuina Scriptura Gen. 1. fuisse creatum Cælum, & Terram die Dominica, siue feria 1., & alijs quinque diebus omnia alia mixta, ut dicemus infra, die autem Sabbathi, siue feria 7. requieuisse Deum ab omni opere, quod patrauerat.

Quæritur etiam, qua die mensis tum Solaris, tum Lunaris Mundum creare cæperit, & licet videatur quæstio omnino inutilis, cum præcipue nihil habeamus certi in Diuina Scriptura, & nullum sit fundamentum certum asserendi in alterutram partem ob fallaces annorum mensuras, dicam tamen quod sentio.

Et primò supponendum est dierum, & annorum mensuram desumendam esse ab Astrorum, & præcipue Solis, & Lunæ cursu, iuxta id, quod dixit Deus Gen. 1. Fiant Luminaria in firmamento

mamento Cæli, & diuidant diem, & noctem, & sint in signa, & tempora, & dies, & annos; omnium autem exactissima mensura, quam usque in hunc diem nouerint homines est Gregoriana, quæ asserit annum Solarem, siue Solem suum cursum perficere spatio dierum 365. h. 5. m. 49. 12., Lunam verò suum, spatio dierum 29. h. 12. m. 44. 3. 10. 50.

Supponendum secundò tanquam certum annum primum Æræ comm. inchoasse feria 1., siue die Dominica, quod nullus Chronologorum negat, ex quo sequitur annum præcedentem terminasse in f. 7. siue Sabbathum.

Cum ergo, ut vidimus, Mundi Creationem Deus incæperit feria 1., sequitur ab ea die ad diem primam Æræ communis intercessisse hebdomadas præcisas, hoc autem habetur si dicamus creationem Cæli, & Terræ factam à Deo die 2. Aprilis anno P. I. 714., cum enim intercesserint anni 4000., qui in forma Gregoriana dant dies 1460970. hebdomadas autem 208710. exactas, si ab his subtraham dies 91., siue hebdomadas 13., quæ intercesserunt à die prima Ianuarij ad primam Aprilis inclusiue, & ad 2. Aprilis exclusiue, remanent dies 1460879., hebdomadæ autem 208697. exactæ, siue præcisæ, idè sine fractis.

Verum si quis asserat: eo quidem anno Mundi creationem contigisse, sed non ea die 2. Aprilis, tenebitur tamen asserere incidisse in aliquam ex illis diebus, quibus est affixa Lit. A., quæ iuxta Kalendarium Gregorianum infra notandum erat eo anno Lit. Dominicalis. Quod si quis velit alio anno creationem contigisse tenebitur semper asserere incidisse in feriam primam, & per consequens dare hebdomadas exactas sine fractis.

Dato ergo, quod Deus Mundum creare cæperit die 2. Aprilis, dicendum est Solem creasse die 5. Aprilis f. 4., illumque collocasse in Gradu 15. Arietis.

Quoad annum Lunarem, cum habeamus ex Tabulis Astronomicis anno P. I. 714. Plenilunium Martij contigisse die 2. Aprilis, sequitur die 5. eiusdem mensis, cum Deus Lunam creauit, eam posuisse in gradu 20. Scorpionis, ita ut non esset, neque in coniunctione, neque in oppositione cum Sole, sed coni-

genda foret cum eo die 17. eiusdem mensis . Hæc in nostra hypothefi verificantur , quòd si quis alio anno ponat Mundi creationem , tenebitur etiam cætera omnia mutare , faluo tamen , quod à die prima Mundi ad vltimam ante Æram com. præterierint hebdomadæ exactæ sine vlllo fracto .

DE OPERE SEX DIERVUM , SIVE DE MVNDI CREATIONE.

LECTIO XXXVI.

UT aliquid dicamus de Mundi creatione , aduertendum est primò aliquos voluisse Mundam à Deo fuisse creatum vni-
co instanti in tota sua perfectione , quòd tamen repugnat Di-
uinæ Scripturæ , de quo vide Expositores . Nos ergo dicimus
f. 1. die 2. Aprilis Deum creasse Cælum , & Terram , vt ha-
betur *Gen. 1.* ; per Cælum autem intellige cum Beda ,
Alcuino , & alijs apud Pererium , & Salianum , Cælum Em-
pyræum Sedem Beatorum , nec improbabilis est illorum opi-
nio , qui afferunt eodem tempore creauisse etiam Angelos .

Cælum Empyræum cum Lessio in opusculis , solidum esse assero
quoad superficiem concavam , & conuexam , fluidum verò
quoad illius soliditatem , seu crassitiem .

Nomine Terræ venire assero Orbem elementarem , siue totum
id , quod est à centro ad superficiem concavam Empyræi : Si
enim Pererius , & Salianus volunt nomine Terræ venire non
tantum Terram , sed etiam aquam , cur nobis non licebit dicere
venire etiam Aerem ? Igitur erat tunc circa centrum huius Orbis
Terra , circa Terram Aqua , circa Aquam Aer , qui occupa-
bat totum illud spatium , quod interiaceret inter superficiem
conuexam Aquæ , & superficiem concavam Empyræi . Crea-
uit etiam eadem die lucem , quid autem esset lux illa , dispu-
tant Expositores , quos vide .

Feria secunda die 3. Aprilis creauit Deus firmamentum in me-
dio Aquarum , vt diuideret Aquas ab Aquis , *Gen. 1.* pro quo
dico

dico nomine firmamenti venire substantiam quandam solidam ;
nomine verò Aquarum non venire Aquas formalitèr , seù
vniuocè , sed analogicè , idèst entitatem illam fluidam , & per-
spicuum , quam nos Aerem dicimus ; ad quid enim ponere
Aquas super firmamentum , quæ ibi semper essent in statù vio-
lento ? Quòd veræ Aquæ non sint super firmamentum asserunt
D. Bonauentura , Pererius , Tostatus , Gaudentius à Brixia ,
cum alijs , & sicut ex Aqua condensata factum fuisse firmamen-
tum asseruit Salianus , eodem modo nos dicimus factum fuisse
ex Aere condensato , eiusdemque rationis , seù naturæ esse
corpus , quod est suprâ firmamentum , ac illud , quod est
infra .

Cum autem Diuina Scriptura firmamento dederit nomen Cæli ,
quod prius dederat Empyræo , & postea in eodem capite Aeri ,
cum ait : Volucres Cæli ; hinc sequitur bene posse dici primum
Cælum esse Aerem ; Secundum Firmamentum ; Tertium Em-
pyræum , ad quod elatus fuit D. Paulus , cum ait : raptum fuis-
se vsque ad tertium Cælum , vbi audiuit arcana verba .

Feria 3. die 4. Aprilis dixit Deus congregentur Aquæ in locum
vnum , & appareat arida , quod cum Saliano dicimus factum
esse hoc pacto : Terram , quæ erat mathematicè spherica , seù
rotunda alibi eleuauit in montes , alibi depressit in profundi-
tates , quò fluxerunt Aquæ , illasque Aquarum congregatio-
nes vocauit Maria , ideòque volunt aliqui tantam esse Maris
profunditatem , quanta est montium , altitudo , quatuor vide-
licèt milliarium , quod tamen Ricciolio non placet . Verùm ,
quidquid sit de profunditate Maris relatiuè ad montium alti-
tudinem , probabile est hoc pacto apparuisse aridam , siue
Terram , quæ eadem die à Deo accepit virtutem germinandi
herbas , flores , & fructus , nec non omnia fossilia , quæ in ea
generantur .

Feria 4. die 5. Aprilis creauit Deus Luminaria , videlicèt Plane-
tas , & Stellas fixas . Quoad Planetas licèt assererent veteres
Auctores singulos esse suo Cælo affixos , Moderni tamen com-
muniter asserunt non dari huiusmodi Cælos solidos , sed totum
illud spatium , quod est à firmamento ad superficiem conue-
xam

xam Aeris esse fluidum, illudque Ætherem vocant; alij tamen inter Ætherem, & Aerem ignis sphaeram collocant; nos verò dicimus nullo modo dari sphaeram ignis, cum hoc non sit elementum, neque substantia, sed accidens, excessus videlicet caloris. Aerem verò ab Æthere non differre, nisi accidentaliter, eò quòd in prima, siue infima Aeris regione sistant vapores, & exhalationes crassæ; in secunda vapores, & exhalationes frigidae; in tertia vapores, & exhalationes calidae, ideòque tres istæ regiones vocantur etiam Atmosphaera Terræ. Prima regio extenditur ad duo milliaria, vel, vt volunt alij, ad duo milliaria sub zona torrida, ad 500. passus sub temperata, & multò minus sub frigida, ita vt conficiat figuram oualem, & ratio est: quia hæc regio tantum extenditur, quantum protenduntur radij Solis reflexi, hi autem magis protenduntur sub zona torrida, quam sub frigida, ergo &c.

Secunda seu media Aeris regio extenditur ad quatuor milliaria, quantum videlicet, eleuantur montes super terræ planitiem.

Tertia denique Aeris regio extenditur ad 52. milliaria super terram. Corpus autem illud, quod est super tertiam Aeris regionem, alij dicunt sphaeram ignis, alij Ætherem, nos dicimus esse Aerem, sed depuratum, vt plurimum, à terræ vaporibus, & exhalationibus, quod probatur: quia vbi sunt eadem accidentia, ibi debet esse eadem substantia, sed in Æthere est fluiditas, perspicuitas, & alia accidentia, quæ sunt in Aere, ergo dicendum est esse Aerem.

Dices Aer est corpus corruptibile, Æther verò incorruptibile, ergo sunt diuersæ substantiæ. Respondeo primò, multos esse Auctores, qui corruptibilitatem Cælis, siue Ætheri tribuunt, inter quos Reita, Semeri, & alij, ergo nos idem possumus asserere; quòd si quis velit esse incorruptibile, dicemus cū Cabeo Aerem etiam, aliaque elementa esse incorruptibilia, nã hic Auctor *l. 4. tex. 1. f. 5. c. 1.* asserit elementa non transmutari ad inuicem, & per consequens Aerem semper remanere Aerem, Terram remanere Terram, Aquam remanere Aquam, siuè sint in mixtis, siuè extrà illa; corruptionem verò competere solis mixtis. Si ergo corpus illud, quod occupat spatium vsque ad
super-

superficiem concauam firmamenti est Aer, sequitur etiam debere dici Aerem corpus illud, quod est supra firmamentum, vsque ad Empyræum, nam Diuina Scriptura vtrique tribuit idem nomen, cum ait: diuisitque Aquas, quæ erant sub firmamento, ab his, quæ erant super firmamentum, vbi nomine Aquæ diximus venire non Aquas vniuocè, sed analogicè, videlicet corpus perspicuum, & fluidum veluti Aqua, cuiusmodi est Aer.

In hoc ergo Æthere collocauit Deus Planetas septem, videlicet Lunam, Mercurium, Venerem, Solem, Martem, Iouem, cum quatuor minoribus Stellis, quæ Iouis Satellites dicuntur, & Saturnum cum duobus Satellitibus, ita vt Luna sit magis terræ propinqua, Saturnus magis distans, ceteri verò occupent, iuxta Ptolemæum, locum eo ordine, quo illos enumerauimus, sed iuxta Tychonem, & alios diuersum.

Præter Planetas creauit etiam stellas fixas, quas omnes ferè asserunt esse firmamento affixas; Ego tamen dico non esse improbabilem illorum sententiam, qui volunt has etiam esse à firmamento separatas, & eodem modo moueri sicut Planetas; quòd probatur, nam Cynosura tempore Hyparchi distabat à Polo Gradibus 12. m. 24., tempore Clauij distabat Gr. 3. m. 30., nunc verò distat Gr. 2. m. 29. 28. vt docet Cassinus relatus à Maluasia *in sua Ephemeride fol. 185.*

Rursus Astronomi obseruarunt singula signa Zodiaci recessisse à proprio loco per Gr. 30., & ideò constellationem Arietis esse in eo loco, & in ea distantia ab Æquatore, in qua erat constellatio Tauri, constellationem verò piscium occupasse locum Arietis, & sic de alijs. Denique Stella, quæ anno 1572. de nouo apparuit in Cassiopea, altera, quæ anno 1596. in Ariete, quæ anno 1600. in Cygno, quæ anno 1604. in Serpentario, & quæ anno 1638. in Cæto probabile est non fuisse de nouo creatas, sed fuisse in Perigeo dum apparebant, & in Apogeo dum abscondebantur, vel ideò visas, quia multæ simul coniungebantur, sed hoc totum fieri non posset, si essent firmamento affixæ, quia eundem semper locum tenerent, ergo dicendum est esse ab eo separatas, quod tamen cognosci facili-
tèr

tèr non potest ob maximam earum distantiam à terra; afferunt enim Astronomi diametrum terræ esse leucarum horariarum 2000. Lunam verò distare à terra 59. semidiametris terræ, videlicèt leucis horarijs 59000., Mercurium semid. 764., Venerem semid. 1438., Solem semid. 2000., Martem semid. 3047., Iouem semid. 10799. Saturnum semid. 20000., leucis videlicèt horarijs 20000000.. Denique Stellas fixas distare à centro terræ semid. eiusdem terræ 20000000., idest leucarum horariarum viginti millia millionibus; Cùm ergo tanta sit à nobis distantia, quid mirum si non bene percipimas an sint Cælo, siuè firmamento affixæ.

Verùm dices: Stellæ fixæ seruant semper eandem distantiam inter se, quod fieri non posset nisi essent firmamento affixæ. Respondeo id non esse mirandum, quia habent æqualem motum, per consequens semper æqualiter distant, ideò enim quando Sol est Lunæ coniunctus post dies 14. illi opponitur; quia motus horum Planetarum est inæqualis; idem dic de alijs Planetis.

Hinc deduco sydera, & Planetas non moueri duplici motu, vt afferebant veteres, altero violento motu primi mobilis ab ortu in occasum spatio vnus diei, altero proprio ab occasu in ortum, quod Sol perficiat spatio vnus anni, Luna vnus mensis, & sic de alijs; sed dico moueri vnico motu proprio ab ortu ad occasum, non circularitèr, sed spiralitèr, ita vt Sol v. g. completo motu suo diurno, non sit in eodem loco vnde recesserat, sed aliquantum recedat ab vno polo, & accedat ad alium, sic à die 21. Iunij vsque ad 21. Decembris recedit à polo arctico, & accedit ad antarcticum, & à die 21. Decembris ad 21. Iunij magis accedit ad arcticum, & recedit ab antarctico, ita vt reperiatur in linea Æquinoctiali circa dies 21. Martij, & 21. Septembris; hoc pacto, spatio vnus anni, siue dierum 365. h. 5. m. 49. 12. reperitur in eodem loco, vbi erat prius. Sicut ergo afferebant veteres Solem singulis diebus conficere Gradus 360. ab ortu in occasum motu primi mobilis, & motu proprio ab occasu in ortum conficere singulis diebus secunda 51. 40. 20. 40., ità nos dicimus spatio horarum

24. conficere Gradus 359. m. 59. 8. 19. 39. 20., ità vt ad complendos Gradus 360. deficiant secunda 51. 40. 20. 40., quæ spatio dierum 365. h. 5. m. 49. 12. dant Gradus 360., & hoc pacto Sol, euoluto anno, redit ad eundem locum. Idem dic de Luna pro suo cursu menstruo, & de alijs Planetis respectiuè; Stellæ autem fixæ spatio horarum 24. conficiunt Gr. 360., ideò semper apparent in eodem loco, & si mutant locum, vt diximus, est mutatio insensibilis, quæ non perficitur nisi spatio multorum annorum.

Concludo ergo cum D. Augustino fieri posse, vt Cælo immobiliter itante, sydera omnia diuersos inter se, & aduersos cursus, quos in ipsis spectamus, perficiant. Idem sentire videtur D. Chrysostomus in Epistolam ad Hebræos, Lactantius, & alij. Denique cum Clauio assero Astronomorum experiētis fidem habendam esse, donèc in contrarium aliud quid afferatur, quod demonstretur vera non esse, quæ de Stellarum motu diximus.

Feria 5. die 6. Aprilis creauit Deus aquatilia, & Volatilia. I.
Feria 6. die 7. Aprilis creauit quadrupedia, & serpentina, ac denique eadem die hominem ad imaginem, & similitudinem suam. Gen. 1.

Feria 7. die 8. Aprilis requieuit Deus ab omni opere, quod parauerat, & benedixit diei septimo, & sanctificauit illum, quod Cornelius explicat hoc pacto. Actu festum instituit, colique voluit ab Adamo, eiusque Posteris sacro otio, & cultu Dei, maximè recolendo beneficium creationis illo die completæ, ideòque fuit hoc præceptum Sabbathi Diuinum, non naturale, sed positium, vnde à Christo, & Apostolis festum à Sabbatho translatum est ad Dominicam, idest à die septima ad primam creationis, & quia tempore Ægyptiacæ seruitutis ab hominum memoria exciderat, ideò Deus præcepit Moyse, vt illud renouaret, quod factum est cum pluit manna per sex continuos dies, non autem die Sabbathi, vt habetur Exod. 16. 23. Ex quo deducitur, quòd licèt Romani anni dies partiti fuerint in octo, & Græci in decem, apud Hebræos tamèn continuasse semper diuisionem septenariam, quamuis in Ægypto diè Sabbathi non colerent, & ideò bene affirmamus à die prima

114. CHRONOL. LIB. J. LECTIO XXXVIJ.
 creationis inclusiue vsque ad primam Æræ communis exclusi-
 uè intercessisse hebdomadas exactas absque fractis, cum annus
 primus incæperit feria prima, & vltimus terminauerit feria
 septima, vt diximus supra.

DE SECVNDA MVNDI ÆTATE,
 ET DILUVIO.

LECTIO XXXVII.

Licet incertus sit annus, quo venit diluuium, cum ex Diui-
 na Scriptura solum habeamus incidisse in annum 600. vitæ
 Noè *Gen. cap. 7. 6.* nihilominus Auctores, qui sequuntur vul-
 gatam editionem, illud statuunt in annum 1656., P. I. 2369.,
 quam opinionem ego sequor.

Disputatur etiam, an contigerit in Vere, vel in Autumno, quare
 dicendum est, quod, qui asserunt Mundum fuisse creatum in Au-
 tumno, tenentur etiam asserere eadem tempestate venisse di-
 luuium, nam Scriptura ait: mense secundo, septimo decimo die
 mensis cæpisse pluere aquas, qui verò creationem ponunt in
 Vere, eodem quoque tempore diluuium contigisse asserunt,
 quare horum sententiam sequor. Quo ad diem, qua cæpit,
 certum est fuisse 17. mensis secundi, sed licet probabile sit men-
 ses fuisse Lunares, dubitatur tamen, an mensium Neomeniam
 auspicarentur à die illa, in quam incidit Nouilunium verum,
 vel medium, aut à prima Phasi, cum ergo sit opinandi libertas,
 ego supponam Neomeniam fuisse auspicatos Hebræos omnes à
 prima Phasi: hoc posito, cum anno P. I. 2369. pluuia diluuij in-
 cæperit die 17. mensis secundi, dicendum est incidisse in diem 5.
 Maij, & ratio est quia Nouilunium mensis secundi fuit Apri-
 lis die 17. h. 11. m. 48. 56.; prima Phasis die 18. 21.; ergo ad oc-
 calum Solis diei huius incæpit mensis secundus, & 5. Maij fuit
 dies 17. mensis secundi, anno verò sequenti dies 27. mensis se-
 cundi incidit in 5. Maij, quare stetit Noè in Arca per annum
 integrum, licet enim ingressus sit in Arcam die 10. mensis se-
 cundi,

CHRONOL. LIB. J. LECTIO XXXVIJ. 115
 cundi, tamen credibile est non stetisse ibi permanenter, nisi à
 die 17., qua cæpit pluuia.

Aduertendum est Græcos habuisse huius diluuij cognitionem val-
 dè obscuram, quare in suis fastis duo commemorant diluua,
 vnum Ogygis anno Æræ Argiux 51., P. I. 2922.; alterum Deu-
 calionis circa annum P. I. 3139.; verum, vt optimè aduertit
 Blanchinus in sua historia vniuersali: Primò certum est vnum
 tantum fuisse diluuium vniuersale: Secundò diluua Ogygis, &
 Deucalionis esse potius relationes primi diluuij ab illis compa-
 ratas ab Hebræis, quam diluua distincta. Tertiò diluuium Deu-
 calionis fortè esse immersionem Ægyptiorum in mare rubrum;
 sed, quidquid sit, si fuerunt diluua distincta, non fuerunt tamen
 vniuersalia.

KALENDARIUM.

Pro anno Mundi 1656., P. I. 2369., Cyclo Lunari 13., Solari Iul. 17.
 Greg. 56., Lit. Dom. Jul. G. A., Gregoriana C. B.,
 iuxta computum Judaicum A.

C. 21. Martij	Neomen. mensis primi	
D. 19. Aprilis	Neom. mensis secundi	
F. 28. Aprilis	10. mensis secundi	Ingressus est Noè in Arcam
<i>Gen. cap. 7.</i>
F. 5. Maij	17. mensis secundi	Aquæ diluuij inundauerunt
super Terram. <i>Gen. 7. 11.</i>
E. 18. Maij	Neom. mensis tertij.	
C. 13. Iunij	27. mensis tertij	Pluuia continuauit vsque
ad hanc diem inclusiue.
D. 14. Iunij	28. mensis tertij	Cessauit pluuia. <i>Gen. 7. 17.</i>
D. 13. Sept.	Neom. mensis septimi	
A. 1. Octobr.	19. mensis septimi	Dies 150. ab inchoato di-
luuio, & cæperunt minui
aquæ. <i>Gen. 8. 3.</i>
B. 9. Octobr.	27. mensis septimi	Requieuit Arca super mō-
tes Armeniæ. <i>Gen. 8. 3.</i>
B. 11. Decemb.	Neom. mensis 10.	Apparuerunt cacumina
montium. <i>Gen. 8. 5.</i>

Pro anno Mundi 1657., P. I. 2370., Litera Dominicali
Juliana F., Gregoriana A.

B. 9. Ianuarij	Neom. mensis vndecimi	
F. 20. Ianuarij	12. mensis vndecimi	Noè, aperta fenestra, emisit Coruū <i>Gen. 8. 6.</i>
D. 8. Februarij	Neom. mensis duodecimi	
F. 17. Februarij	10. mensis duodecimi	Emisit Columbam, quæ reuersa est in Arcam. <i>Gen. 8.</i>
F. 24. Februarij	17. mensis duodecimi	Rursus emisit Columbā, quæ reuersa est ad eum portans ramum oliuæ. <i>Gen. 8. 11.</i>
F. 3. Martij	24. mensis duodecimi	Emisit Columbam, quæ non est reuersa in Arcam. <i>Gen. 8. 13.</i>
F. 10. Martij	Neom. mensis primi	Anni 601. vitæ Noè. Imminutæ sūt aquæ super terrā. <i>Gen. 8. 13.</i>
A. 9. Aprilis	Neom. mensis secundi	
F. 5. Maij	27. mensis secundi	Dixit Deus ad Noè: Egredere de Arca tu, & Uxor tua &c. <i>Gen. 16.</i>

Igitur à prima die pluuię ad egressum Noè ex Arca præterierunt dies 365., vel 366. inclusis terminis. Quòd si dies mensis enumerentur à Nouilunio Astronomico, pluuia incepit die 3. Maij, & eādē die anno sequenti egressus est Noè de Arca.

Aduertendum hic Spondanum velle dies 27. septimi mensis, quæ requieuit Arca super montes Armenię, fuisse mensem septimum ab inchoato diluuiō, & 25. Nouembris, nos autem dicimus fuisse mensem septimum anni.

In suprā posito Calendario dies omnes signaui propria litera, vt facilius cognoscatur, in quam feriam inciderit, tūm Stylo Juliano, tūm Gregoriano.

DE ABRAHAM, ET TERTIA MVNDI ÆTATE.

LECTIO XXXVIJ.

Natiuitas Abrahæ est valdè incerta, cum alij velint illum natum anno 70. vitæ Tharæ, alij verò anno 130., ratio dubitandi, est quia *Gen. 11.* habetur: Vixit Thare 70. annis, & genuit Abraham, Nachor, & Aram, ergo eo anno Abraham natus est, sed respondent alij per illa verba intelligendum esse, quod anno 70. Thare cepit generare filios, & Abraham ponitur primo loco, non ordine ætatis, sed dignitatis, quæ responsio confirmatur, quia ibidem dicitur Thare mortuum esse in Haram gratis annorum 205. cum Abraham esset annorum 75. quando egressus est de Haram, vt habetur *Gen. 12.*, si ergo ab annis 205. subtrahas 75. remanent 130., quo anno vitæ Thare necesse est natum esse Abraham, quare hoc anno illum natum statuimus anno P. I. 2722., Mundi 2009., à diluuiō 352.

Alia quoque est ratio dubitandi circa tertiam Mundi ætatem, quæ initium sumit ab Abrahamo, videlicet à quonam anno vitæ ipsius sint inchoandi anni 430., vel 400. peregrinationis, de quibus loquitur Diuina Scriptura. Alij enim volunt enumerandos esse ab anno 75. vitæ Abrahæ, quo anno egressus est de Haram, vt habetur *Gen. 12.*: Alij ab anno 85., cum Dominus illi promisit semen, & se illi daturum terram Chanaam in possessionem, vt habetur *Gen. 15.* Alij ab anno 86., cum natus est ei Ismael, vt habetur *Gen. 16.* Alij ab anno 99. cum Deus dedit ei præceptum Circumcisionis *Gen. 17.* Alij ab anno 105., cum Ismael persequebatur Isaac, ideoque Abraham eiecit Ismaelem à domo sua, vt habetur *Gen. 21.* Alij denique ab anno 125. cum Abraham voluit filium immolare *Gen. 22.*

Nos igitur dicimus annos 430. peregrinationis, de quibus *Exod. 12. 40.*, & *Gal. 3. 17.* inchoandos esse ab anno 75. vitæ Abrahæ, ex tunc enim cepit esse peregrinus super terram, erat autem

autem annus P. I. 2796., Mundi 2083., à Diluuiò 426., ante Æram communem 1918. Quo verò ad annos 400., de quibus *Gen. 15. 13., Iudith 5. 9., Actorum 7. 6.*, dicendum est ibi scripturam ponere annos in numero rotundo, vel dic annos 400. computandos esse à persecutione, quam intentauit Ismael contra Isaac anno Abrahæ 105., à quibus si demas annos 30. remanent 75. ætatis Abrahæ. Ità graues Auctores in *Clau David f. 92.*

DE EXODO, ET QVARTA MUNDI ÆTATE.

LECTIO XXXIX.

EXitus Israelitarum de Ægypto est Epocha omnium celeberrima apud Hebræos, verùm illam statuere est valde difficile, Auctores enim diuersimodè loquuntur, nobis autem placet hanc Æram statuere cum Marshamo in annum P. I. 3227., Mundi 2514., à diluuiò 857., completis annis 430. peregrinationis, Cyclo Solari Iul. 7. Greg. 114., Cyclo Lunari 16., Iudictionis 2., Lit. Dom. Iul. F., Gregoriana A. quare hic afferà Kalendarium pro hoc anno, signatis diebus, quibus aliquid memorabile contigit, vt habetur *Exodi cap. 12., & 16.*

Hinc deducitur primum Phase celebratum fuisse in terra Ægypti die 28. Martij f. 3., & eos transisse mare rubrum die 1. Aprilis f. 7., Manna cepisse pluere die 30. Aprilis f. 1., Sabbathum primum, quod celebratum fuit à Populo Hebræo incidisse in diè 6. Maij f. 7., & Pentecostem in diem 18. Maij f. 5.

Cùm autem Moyses mortuus sit anno 40. ab exitu, P. I. 3267., die 7. mensis Adar, quæ incidit in diem 28. Februarij, cuius Neomenia fuit die 22., sequitur Populum non potuisse eodem anno ante Pascha transire Iordanem, vt vult Cornelius à Lapide, sed id contigisse anno sequenti, P. I. 3268.

K A L E N D A R I V M.

Pro anno P. J. 3227., Mundi 2514., Cyclo Solari Iul. 7., Greg. 114., Cyclo Lunari 16., Lit. Dom. Iul. F., Greg. A., Æræ Iudaicæ 2275., Cyclo 119., & annis 14.

D. 15.	Martij	Neom. mensis primi	
F. 24.	Martij	10. mensis primi	Hebræi agnos immolandos præparant <i>Exod. 12. 3.</i>
C. 28.	Martij	14. mensis primi	In serò Populus immolauit Agnos, & in noctis medio percussit Dñs omne primogenitum Ægypt. <i>Ex. 12. 29.</i>
D. 29.	Martij	15. mensis primi	Populus in manè egressus est de Ægypto <i>Exod. 12. 37.</i>
E. 30.	Martij	16. mensis primi	Dies 2. Azimorù, à qua inclus. enumeratur dies 50. ad Pêr.
G. 1.	Aprilis	18. mensis primi	Populus trásit per mare rubrù, & Ægyptij mergùtur <i>12. 28.</i>
F. 14.	Aprilis	Neom. mensis secundi	
F. 28.	Aprilis	15. mensis secundi	Venerùt in desertù Sin, & murmurauerùt contra Dñm <i>16. 1.</i>
G. 29.	Aprilis	16. mensis secundi	In vesperè cothurnices operuerunt castra <i>Exod. 16. 13.</i>
A. 30.	Aprilis	17. mensis secundi	Manè pluit manna, quod continuauit per ános 40. vsq; ad transitù Iordanis <i>Ex. 16. 15.</i>
F. 5.	Maij	22. mensis secundi	Feria 6. collegerunt singuli manna pro die Sabbathi.
G. 6.	Maij	23. mensis secundi	Sabbathum primum, quod celebravit Populus <i>Ex. 16. 30.</i>
G. 13.	Maij	Neom. mensis tertij	Perexit Populus ad Montem Sinai <i>Exod. 19. 1.</i>
E. 18.	Maij	6. mensis tertij	Dies Pentecostes, qua secùddò data est Lex à Deo <i>Ex. 19.</i>

DE FVNDATIONE TEMPLI SALOMO-
NIS, ET QVINTA MUNDI ÆTATE.

LECTIO XL.

HAbemus quidem ex libro 3. Regum cap. 6. Salomonem iecisse Templi fundamenta anno 480. ab exitu Iſraelitarum, & quarto Regni sui, sed cum alibi etiam habeatur fluxisse annos 580., vt probat Ricciol. l. 6. c. 8. *sue Chronologiae*: hinc oritur occasio dubitandi; Nos igitur sequentes opinionem communiorum cum Marshamo dicimus fluxisse annos 480., ideò quartam Mundi ætatem terminasse anno P. I. 3706. annis 1008. ante Æram communem, in quo annis tantum 4. discrepamus à Ricciolio, qui foundationem Templi ponit annis 1012. ante Æram. Anno igitur P. I. 3706., Mundi 2993., A Diluuiò 1336., Ab Exodo 480. terminat quarta Mundi ætas, & incipit quinta.

Æquè incertum est quanto tempore perſtiterit hoc Templum, pro quo respondeo probabile esse stetisse annis 401. completis, ità vt cum fundamenta iacta fuerint anno P. I. 3706. Mense Zio, siue secundo, cuius Neomenia incidit in diem 2. Maij, & incensus fuerit à Nabuzardan Duce Regis Nabucdonosor anno P. I. 4107. mense 5., verificatur stetisse annis 401., & mensibus tribus. Quòd autem incensum fuerit hoc anno, probatur, nam incensus fuit anno 11. Sedeciae, & 19. Nabucdonosor, vt habetur ex 4. Regum cap. 25., qui annus coincidit cum anno 141. Nabonassarri, sed hic annus coincidit cum anno P. I. 4107. ex regulis supra allatis, ergo hoc anno fuit incensum Templum, & cum dixerimus stetisse annis 401. sequitur fundatum anno P. I. 3706. Rursus si ab hoc anno demas annos 480. incompletos, remanet annus P. I. 3227. Exodi.

Dubitatur etiam à quo anno sint inchoandi anni 70. captiuitatis Babylonicæ, pro quo sciendum est tres fuisse Iudeorum captiuitates, quarum.

Prima fuit illa, qua Teglath Phalasar Rex Assyriorum tranſtulit

Ha-

Hebræos de Galaat Galileæ in Assyriam, vt habetur l. 4. Regum c. 15. & l. 1. Paralip. c. 5. hæc autem captiuitas contigit anno 17. Regni Phaceæ in Israel. Anno 16. Regis Ioatham, & anno 1. Achaz ipsius filij in Iuda. Anno Templi 260., P. I. 3966., A Roma condita anno 6.

Secunda captiuitas fuit, cum Salmanasar Rex Assyriorum, destructa Samaria, Populum Samaritanum tranſtulit in Assyriam, in qua captiuitate Tobias Senior cum Tobia filio abductus est, & destructum fuit Regnum Samariæ, siue Israelis, quod steterat annis 236., contigit autem anno 9. Oſeæ Regis Israel, & anno 6. Ezechiae Regis Iuda, vt habetur l. 4. Regum cap. 18. an. P. I. 3978., à Roma condita an. 18., ab alia captiuitate annis 13.

Tertia captiuitas fuit illa, qua Nabucdonosor Iunior filius Nabucdonosori Senioris tranſtulit Hebræos ex Regno Iudeæ in Babylonicam regionem, quod tribus vicibus factum est.

Prima enim expeditio contigit anno 8. Ioacim Regis Iuda, vt habetur l. 4. Regum c. 24., & 2. Paralip. c. 36. anno P. I. 4093., in qua expeditione abductus est Daniel cum Socijs eius. Secunda expeditio contigit anno 11. Ioacim, cum enim hic tributum Regi Nabucd. soluere negasset, Nabucd. cum exercitu adueniens, occiso Ioacim, in eius locum constituit Ioacim filium eius, qui etiam dictus est Iechonias, quem tamèn post tres menses regno priuauit in eius locum constituens Patrum ipsius Mattathiam, qui etiam dictus est Sedecias, de quibus Regibus vide 4. Regum, & 2. Paralip. cap. 36. In hac secunda expeditione abducti fuerunt Ezechiel Propheta, & Mardocheus, contigit autem anno Templi 390., & de hoc anno loquitur Ezechiel cap. 4. v. 5.; fuerunt enim eo anno tres Reges Iuda, videlicet Ioacim occisus, Ioacim captiuus, & Sedecias expilati Regni Administrator, incidit hic annus in annum P. I. 4096., à Roma condita 136., Nabonassarri anno 130., A Samaria excisa 118., & à prima captiuitate Galaatidarum 130.

Tertia expeditio contigit Sedeciæ anno 10. cum Nabucdonosor, obsessa Ierosolyma, post menses 18. obsidionis illam expugnauit, & vrbe excisa, Templum incendit anno 11. Sedeciæ, inci-

non

Q

inci-

incidit autem in annum P. I. 4107., Templi 401., à Roma condita 147., Nabonafari anno 141., & ab excidio Samarię 129. Concordant Auctores, quòd anni 70. captiuitatis, de quibus loquuntur Ieremias *cap. 25.*, & 29., & *Daniel. cap. 9.* sint numerandi ab hac tertia captiuitate, quę contigit sub Nabucdonosore, sed disputatur à quam ex his tribus expeditionibus sine inchoandi, an videlicet à prima anni P. I. 4093., vel à secunda anni 4096., vel ab hac tertia anni P. J. 4107. Nos ergo, iuxta Canonem Babylonicum, dicimus annos 70. enumerandos esse ab hac tertia, ab anno videlicet P. I. 4107., si enim annus primus Cyri incidit in annum Nabos. 210., qui est P. I. 4176., si ab his subtrahas annos 70. incompletos, incidit annus primus captiuitatis in annum P. I. 4107.

DE CYRO, ET SEXTA MVNDI ÆTATE.

LECTIO XLI.

EX Canone Babylónico relato à Marshamo *f. 630.* dignoscitur captiuitatem Iudæorum Babylonicam terminasse anno P. J. 4176., à Roma condita 216., ante Æram communem 538. Cyrus enim, vt probat idem Auctor, natus est anno Nabonaf. 149. ex Cambyse, & Mandane Sorore Cyazaris, quem ipse vult fuisse Assuerum Estheris maritum. Cyrus ergo anno P. J. 4155., victo Astyage, qui in Scriptura dicitur Darius Medus, illi Regni administrationem concessit, & Cyazaris filij Darij filiam, & hæredem Regni in vxorem duxit, quarè iure belli, expugnata Babylone, Chaldæa est potitus, deindè iure vxoris Media, & Assyria illi obuenerit, & cum esset genere Persa dictus est Monarca Persarum.

Aduertendum est autem Monarchiam Assyriorum in Assyrijs terminasse anno P. I. 3831., vel, vt vult Petauius, 3818. cum Sardanapalus victus fuit ab Arbace Medorum Rege, qui in Ninie constituit Regem sibi tributarium, sicut etiam Proreges statuit

statuit Babylone, & in Perside, & ex tunc Reges Medi dicti sunt Monarchæ Assyriorum. Anno verò P. I. 3967. Nabonafarus, excusso iugo Medorum, se Regem Babylonis instituit, à quo anno incipit Æra Nabonafarri, & Assyriorum Monarchia ex tunc transiit ad Babylonios, siue Chaldæos. Sed anno Nabonaf. 161., P. I. 4127. Darius Medus, indicto bello Chaldæis, & Eulæo flumine prætergresso, Susam urbem expugnauit, quę erat validum Chaldæorum propugnaculum, totaque illa regione potitus est. Verum anno P. I. 4176. Cyrus, occiso Balthassarre, qui etiam dicitur Euilmerodach, Babylonem expugnauit, & Chaldæorum regno potitus est. Post duos annos, mortuo Cyasare Cyri Socero, Cyrus factus est Monarca, nec deinceps amplius dicta est Assyriorum, Medorum, Babyloniorum, siue Chaldæorum Monarchia, sed Persarum, cum, tum sub Medis, tum sub Chaldæis seruaret nomen Monarchiæ Assyriorum. Aduertendum est autem Ricciolum velle Salmanafarum, & Senacheribum fuisse Reges Babylonios, quod negat Marshamus, asserens fuisse Reges in Ninie, & non Babylone. Aduertendum præterea Ricciolum velle Darium Medum non fuisse Astyagem Auum vxoris Cyri, vt docet Marshamus, sed Nabonidum, qui Balthassarri successit in Regno Babylonis, & à Cyro, expugnata Babylone, occisus fuit, vtraque opinio est probabilis, sed hæc Ricciolij probabilior, melius enim per istam explicatur Prophetia Danielis, qui vixit tum sub Nabucdonosore, tum sub Balthassarre, tum sub Dario Medo, illoque hoc ordine recolet, & saluatur Monarchia Cyri, cuius pars altera illi obuenerit ex Patris hæreditate sibi ab Astyagis violentia vindicata, scilicet Regnum Persarum, altera scilicet Media, & Susiana iure vxorio ei deuoluta, & tertia scilicet Babylonica armis acquisita. Babylonis expugnationem ponit Ricciolius anno ante Æram 536., nos verò 538., P. I. 4176., Mundi 3463.

DE CHRISTI JESU NATIVITATE, ET
SEPTIMA MVNDI ÆTATE.

LECTIO XLII.

Sicut certum est de fide Ch. Iesum Dei Filium fuisse incarnatum in B. Virginis Vtero, & omnes fere conueniant fuisse conceptum die 25. Martij, & natum die 25. Decembris diebus aliquot post Solstitium Hyemale, contrà nouam illorum opinionem, qui id accidisse afferebant circa Æquinoctium Autumnale, qui nullo modo sunt audiendi, dubitatur tamen quo anno id contigerit, cum præcipuè veteres Historici vñ sint Æra Mundi, quæ ferè in singulis est diuersa. Ideò afferam hic septem opiniones, omnes probabiles, quas singulas signabo varijs characteribus, in quibus si concordent, erit opinio illa probabilis, si verò discordent cognosci poterit, in quo erret Auctor. Opinio omnium prima est.

- I. Kepleri, M. Antonij Capellæ, & aliorum, qui volunt Christum natum. an. P. I. 4708.
 II. Natalis ab Alexandro, & aliorum. an. P. I. 4709.
 III. Sulpicij Seueri, Vallemontij, & aliorum. an. P. I. 4710.
 IV. Clementis Alexandrini, Baronij, Spondani, Tornielli &c. an. P. I. 4711.
 V. S. Epiphaniij, Saliani Bardi, & aliorum. an. P. I. 4712.
 VI. Bedæ, Salmeronis, Grandamici, Ricciolij nobiscum. an. P. I. 4713.
 VII. Jo: Georgij, Heruarti, & aliorum. an. P. I. 4714.

Omnes igitur aliæ opiniones, quæ ponunt Christi Natiuitatem, vel antè annum P. J. 4708., vel post 4714. pro improbabilibus sunt habendæ, nisi afferant rationes congruentes.

Characteres autem sunt 1. Anni P. J., secundo anni ante Æram, vel ipsius Æræ communis, tertio anni Æræ Iulianæ, siue à kalendarij reformatione facta à Iulio Cæsare, quarto anni ab Urbe Roma condita, quinto Anni Olympiadum, sexto Anni à Trium-

Triumviratu Octauiani Cæsaris Augusti, septimò Ab Actiaca Victoria, octauò A morte Cleopatrar, nonò Consules, qui eo anno Romanam Rempublicam administrabant. Ideo non est admittenda opinio Baronij, & Spondani, qui ex characteribus ab ipsis signatis ponunt Christi Natiuitatem incidisse in annum P. J. 4711., & statim anno sequenti ponunt annum primum Æræ communis, quem certum est incidisse in annum P. I. 4714., debent ergo annum primum Æræ communis ponere tribus annis post eius Natiuitatem. Idem dic de alijs Auctoribus, qui, vt plurimum, errant in aliquo ex assignatis characteribus.

Anni P. I.	Ante Æræ Chr.	Æræ Iulianæ.	Ab Or. Conditio.	Olympiadum.	Triumviratū.	Ab Act. Victoria.	A morte Cleopatrar.	Consules
4708	6.	40.	748.	193. 3.	38.	264	25.	D. Lelius Balbus
C. Antistius Nepos
4709.	5.	41.	749.	193. 4.	39.	27.	26.	C. Cæsar Octavianus 12.
Lucius Cornelius Sulla
4710.	4.	42.	750.	194. 1.	40.	28.	27.	Calpurnius Sabinus
L. Passienus Rufus
4711.	3.	43.	751.	194. 2.	41.	29.	28.	C. Cornelius Lentulus
M. Valerius Messalinus
4712.	2.	44.	752.	194. 3.	42.	30.	29.	C. Cæsar Octavianus 13.
M. Plautius Siluanus
4713.	1.	45.	753.	194. 4.	43.	31.	30.	Cossus Cornelius Lentulus
L. Calpurnius Piso
4714.	1.	46.	754.	195. 1.	44.	32.	31.	C. Iulius Cæs. Aug. Nepos
L. Emilius Paulus
4715.	2.	47.	755.	195. 2.	45.	31.	32.	P. Vinicius Nepos
P. Alfenius Varus

Inter has opiniones, quarum quælibet suos habet sectatores, & sua fundamenta, ego sequor septimam, quæ Christi Natiuitatem signat anno P. I. 4713., anno videlicet præcedente annum primum Æræ commu.: moueor ad hoc, quia ex traditione habetur Christum Iesum natum die 25. Decembris feria prima, ab anno autem P. I. 4707. ad 4719. nunquam dies 25. Decembris

bris incidit in feriam primam, nisi anno P. J. 4713., quod patet ex laterculo à nobis posito Lectione VIIJ., ubi columna quarta eo tantum anno habetur Lit. Dominicalis B., quæ est affixa diei 25. Decembris. Confirmatur quia anno primo Æræ Christi ex omnium consensu fuit Litera Dominicalis A., ergo anno præcedenti fuit B., vel ergo credendum non est traditionibus suprâ allatis, vel dicendum Christum Iesum natum anno P. I. 4713. die 25. Decembris, & Circumcisum octaua die, quæ incidit in primam Ianuarij anni P. I. 4714., qui fuit annus primus Æræ communis.

DE CHRISTI MORTE.

LECTIO XLIIJ.

Quoad Christi mortem duo sunt distinguenda, quæ, quia à multis confunduntur, ideò errant, & prius quærendum est quot annis Christus vixerit; secundò quo anno P. I. illius mors contigerit; & quoad primum certum est improbabilis esse opiniones illorum, qui ei dant, vel minus annis 30., vel plus annis 37., & ideò non est audiendus Tertullianus, qui vult vixisse Christum annis 29.; sed notandum est, quod in assignandis annis vitæ ipsius, cum ex communi omnium consensu certum sit Christum natum circa Solstitium hyemale, & habemus ex dicta Scriptura fuisse Crucifixum in Paschate idèst circa Æquinoctium veris, sequitur, vt qui dant illi annos v. g. 33. vitæ, intelligendi sint de annis incompletis, videlicet 32., & mensibus 3., idem dic de omnibus alijs opinionibus. Afferam hic opiniones Auctorum, quæ aliquam habent probabilitatem.

J. Lactantij Firmiani, Clementis Alexandrini, & aliorum, qui dant Christo annos vitæ.	30. idèst	29. 3.
II. Africani.	31.	30. 3.
III. Apollinaris Ep. Laodicęę.	32.	31. 3.
IV. Epiphaniij, Eusebij, Ricciolij nobiscum.	33.	32. 3.
V. Saliani.	34.	33. 3.
		VI.

VI. Scaligeri. 35. 34. 3.
 VIJ. M. Antonij Capellæ, & Pauli Midelb. 36. 35. 3.
 Cardinalis Noris vult Christum natum anno P. I. 4709., & mortuum anno P. I. 4742. quarè per ipsum vixit annis 32., & mensibus tribus.
 Vallemontius vult eum natum anno P. I. 4710., & mortuum anno P. I. 4746., qui erat Æræ communis 33., quarè per ipsum vixit annis 35., & mensibus tribus. Idem dicendum de alijs, qui alijs annis ponunt Christi Natiuitatem, & mortem.
 Quoad annum, quo contigit Christi mors, sciendum est habere aliquam probabilitatem opiniones illas, quæ eam statuunt intrâ annos P. J. 4741., & 4749., Æræ communis intrâ 28., & 36. inclusiue, ideò afferam hic laterculum, in quo erit signata Litera Dominicalis eo anno decurrens, deinde in quam diem inciderit Plenilunium Nisan Astronomicum, iuxtâ tabulas Mulleri, & Ricciolij; denique in quam diem inciderit decimaquinta ciuilis à prima Phasi, vt faciliè cognosci possit, in quam diem inciderit Pascha, siue celebraretur à Judæis in Plenilunio, siue die decimaquinta ciuili.

Anni Æ.cõ.	L.Dom.	Pleniluniũ Astronomicũ.	Feriae	Dies 15. ciuilis
28.	D. C.	29. 7. 8. 41.	Martij F. 2.	Martij 30. F. 3.
29.	B.	17. 5. 20. 24.	Aprilis F. 1.	Aprilis 18. F. 2.
30.	A.	6. 17. 30. 4.	Aprilis F. 5.	Aprilis 8. F. 7.
31.	G.	26. 22. 18. 45.	Martij F. 2.	Martij 28. F. 4.
32.	F. E.	12. 19. 22. 3.	Aprilis F. 1.	Aprilis 15. F. 3.
33.	D.	3. 4. 40. 8.	Aprilis F. 6.	Aprilis 4. F. 7.
34.	C.	23. 13. 28. 48.	Martij F. 3.	Martij 25. F. 5.
35.	B.	11. 7. 1. 30.	Aprilis F. 2.	Aprilis 13. F. 4.
36.	A. G.	30. 19. 50. 11.	Martij F. 6.	Aprilis 1. F. 1.

Aduertendum est nos habere de fide Christum fuisse Crucifixum in die Parasceue, quod est ante Sabbathum, idèst Feria 6. in die solempni Paschatis, siue eam celebrauerint ipsa die F. 6., siue die sequenti, vt volunt aliqui; Pascha autem celebrabatur à Iu-

Iudæis die decimaquinta mensis Nisan, numerando diem primam, vel à Nouilunio Astronomico, vel à ciuili; Ex quo deducitur diem decimumquintum Astronomicè non incidisse in feriam 6. nisi annis Æræ communis 33., & 36., ciuilem verò nunquam.

Licet autem allatæ opiniones omnes sint probabiles, nec careant suis sectatoribus, ego tamen adhæreo opinioni Epiphaniij, Eusebij, Ricciolij, Vallemontij, & aliorum, qui Christi mortem signant anno P. I. 4746., Æræ comm. 33. die 3. Aprilis feria 6. Lit. Dom. D.: Moueor, tum quia eo anno incidit Plenilunium Nisan in eandem diem 3. Aprilis, vt patet ex tabulis Astronomicis, tum etiam quia Phlegon Trallianus Hadriani libertus signat Ecclipsim magnam, & excellentem inter omnes, quæ ante eam acciderint, ità vt Stellæ in Cælo visæ sint hora sexta anno quarto Olympiadis 202., cuius anni initium fuit in Æstate anni P. I. 4745., & terminauit in Æstate anni P. I. 4746., hæc igitur fuit Ecclipsis, quæ contigit in morte Christi Iesu, de qua ait Matthæus, Marcus, & Lucas: tenebræ factæ sunt per vniuersam terram ab hora sexta vsque ad horam nonam, alijs enim annis siuè præcedentibus, siuè subsequenter, nec Phlegon, nec Ptolemæus vllam memorabilem Ecclipsim signant.

Concludo ergo ex suprâ allatis Iesum Christum natum die 25.

Decembris in media nocte, incipiente videlicet hora 1. illius diei, seu hora 7. cum dimidia ab occasu solis anno P. J. 4713. ità vt die octaua à Natiuitate fuerit Circumcisus prima die Ianuarij P. I. 4714., qui fuit annus primus Æræ communis. Crucifixum autem anno P. I. 4746., Æræ communis 33. die 3. Aprilis feria 6. horis 18. ab occasu solis, & hora 21. expirasse; Ex quo deducitur vixisse annos 32. dies 99., & horas 13. cum dimidia, non verò dies 68., vt vult Ricciolius.

Deducitur etiam die 2. Aprilis Sanctissimum Sacramentum instituisse eâdem die, qua Mundum creauerat, & qua Moyse cum populo transferat mare rubrum.

Deducitur secundò probabile esse Hebræos eâdem die 3. Aprilis Pascha celebrasse, eò quòd nondum erat in vsu ritus Rabbinicus non celebrandi Pascha in ferijs secunda, quarta, & sexta.

Verùm dices: Spiritus Sanctus descendit super Apostolos die Dominico, vt habetur ex traditionibus, sed talis erat etiã Pentecostes Iudæorum, idest quinquagesimus à die secunda Azimorum. siuè à die Paschatis exclusiue, ergò Pascha celebrauerunt in Sabbatho. Respondeo cum Cornelio à Lapide, & alijs eo anno Hebræos celebrasse Pentecostem die Sabbathi qui erat quinquagesimus à die secunda Azimorum, & Spiritum Sanctum descendisse super Apostolos non ipso die Pentecostes Iudæorum, sed die sequenti, qui exinde fuit Pentecostes Christianorum, quia Deus per nouam legem voluit abrogari legem veterem, quod factum est substituendo diei Sabbathi diem Dominicum, & Pentecosti Iudæorum Pentecostem Christianorum, sicut ergo Iudæi sanctificant Sabbathum, qui est vltimus dies hebdomadæ creationis, ità nos sanctificamus Dominicam, qui est primus Creationis, & sicut illis erat festinus dies Pentecostes ob datam legem Moyse in Monte Sina, ità nobis est festinus Pentecostes ob datam legem gratiæ in Cenaculo Montis Sion.

DE KALENDARIO ROMANO.

LECTIO XLIV.

Postquam egimus de temporis mensuris, quibus variæ vtuntur Nationes, opere pretium erit Kalendarium efformare iuxta vniuscuiusq; Gentis consuetudinem.

Dabo igitur hic primo loco Kalendarium Romanum, & vt breuitati studeam, signabo tantùm diem primam cuiuslibet mensis in prima columna. In secunda Columna signabo Epactam illi diei competentem, aduertendo quòd Epactæ procedunt ordine retrogrado, nam si, v. g., primo Ianuarij competit *, secundo competit Epacta 29., tertio 28., & sic successiue. In tertia Columna Literas Dominicales, quæ per dies mensis successiue ordinatè procedunt. In quarta Columna dies, qui vni cuiq; mensi competunt. In quinta dies collectos, qui competunt vltimæ diei cuiuslibet mensis; Aduertendo quòd in bis-

sextili, sicut additur dies vna Februario, sic etiam additur dies vna diebus collectis à Februario ad Decembrem. Epactæ signatæ deseruiunt ad cognoscendum, qua die sit Nouilunium Ciuile, siuè Ecclesiasticum, incidit enim in illam diem mensis signatam Epactâ eo anno currente; ad cognoscendum autem Epactas, vide supra Lect. 13. fol. 37. laterculum, in quo signantur anni Cycli Lunaris, & Epactæ illis correspondentes.

Do exemplum: Anno Æræ 1712. erit Cyclus Lunaris 3., cui competit Epacta XXI. I., hæc autem signat diem 9. Ianuarij, eo igitur die erit Nouilunium Ciuile, siuè Ecclesiasticum, & sic de alijs mensibus; & quia eadem Epacta signat diem 9. Martij, ideo Dominica subsequens, quæ incidit in diem 13., erit Dominica Passionis, die 20. Dominica Palmarum, & die 27. Pascha Resurrectionis.

Ad cognoscendam in quam diem incidat quolibet anno FERIA I., siuè dies Dominicus; Soligenes adinuenit Cyclum Solarem annorum 28., quem dedimus supra Lectione 14. Verùm cum compertum sit annum non constare diebus 365. h. 6., sed 365. h. 5. m. 49. 12., idè Aloysius Lilius alium Cyclum adinuenit annorum 400., quo completo redit eadem Litera Dominicalis. Illum vide Lectione 14.

Si ergo velis scire v. g. diei 10. Septembris quænam Epacta, vel Litera Dominicalis, vel dies à kalendis Ianuarij competat, assume diem primum illius mensis, cui inuenies competere Epactam 23. ergo ordine retrogrado diei 10. competit Epacta 14., eidem diei primæ Septembris competit Litera Dominicalis F., quæ competit etiam diebus 8. 15. 22. 29. eiusdem mensis, ergo diei 10. competit A. Tandem dies 31. Augusti est 243. à kalendis Ianuarij, ergo diei 10. Septembris competit 253. in anno communi, & 254. in bissextili.

KALENDARIUM ROMANUM.

Menses	Dies	Ep.	L. Dom.	Dies mēf. in an. cō.	Dies col- lecti	In Bis- sextili	Collecti
Ianuarius	1.	*	A.	31.	31.	31.	31.
Februar.	1.	29.	D.	28.	59.	29.	60.
Martius	1.	*	D.	31.	90.	31.	91.
Aprilis	1.	29.	G.	30.	120.	30.	121.
Maius	1.	28.	B.	31.	151.	31.	152.
Junius	1.	27.	E.	30.	181.	30.	182.
Julius	1.	26.	G.	31.	212.	31.	213.
Augustus	1.	24.	C.	31.	243.	31.	244.
Septemb.	1.	23.	F.	30.	273.	30.	274.
October	1.	22.	A.	31.	304.	31.	305.
Nouemb.	1.	21.	D.	30.	334.	30.	335.
Decemb.	1.	20.	F.	31.	365.	31.	366.

DE KALENDARIO HEBRÆO.

LECTIO XLV.

Diximus supra Hebræos annum ordinare non à Solis, sed à Luna motu cum ordine ad Solem, & apud ipsos alium esse annum sacrum, qui incipit à mense Nisan in Vere; alium Historicum, qui incipit à mense Tishri in Autumno. Pro quo sciendum est anno Æræ Christi 358. R. Hilillel tradidisse quædam regulas ad inueniendas Neomenias cuiuslibet anni, & mensis. Supponit ergo Mundum conditum anno P. I. 954. die 25. Septembris, qua die iuxta tabulas Mulleri fuit Nouilunium. Verùm Æram suam inchoat non ab eo anno, sed à præcedenti P. I. 953. die 7. Octobris horis sex post Meridiem ad Meridianum Ierosolymæ, & per easdem tabulas constat eodem anno, & die fuisse Nouilunium horis 8. m. 24. 9. post Meridiem, quæ differentia oritur à diuersitate Meridianorum, quod parùm afficit. Si ergo velis conuertere annos P. I. in annos huius Æræ

ab annis P. I. subtrahe 952., vel annis Æræ Iudaicæ adde annos 952., & habebis intentum. Rursus cum anno 1. Æræ comm. in Autumno incæperit annus Æræ Iudaicæ 3762., ideò annis Æræ nostræ siuè commu. adde 3761., & habebis annum Iudaicum in Autumno inchoantem; è contrà ab anno dato Æræ Iudaicæ subtrahe 3761., & habebis annum Æræ nostræ, a quo annus ille Iudaicus incæpit.

Cognito anno Æræ Iudaicæ, ad cognoscendum in quam diem, & feriam incidat, multa sunt aduertenda, & primò, quòd anni Iudaici propositi summa diuidatur in Cyclos decemnouales; pro quo est aduertendum ipsos etiam vti hoc Cyclo ad cognoscendos præcipuè annos Embolismales, in quo parùm discrepant à nostro, licèt eorum à nostro discordet, ideò vtrumque hic assigno non qualis est in anni Iudaici Neomenia, sed in nostro Ianuario, sic v. g. anno Æ. com. 1712. est Cyclos Romanus 3., & Iudaicus 19. vsque ad Octobrem, ex tunc enim incipit Iudaicus Cyclos 1.

Cyclos Iudaicus ad Romanum accommodatus.

		*	*	*	*	*	*	*	*										
Romanus	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
Iudaicus	17.	18.	19.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Qui asterismo signantur sunt Embolismales, cæteri sunt communes.

Cognitis Cyclis, qui continentur in summa annorum, multiplicandi sunt per numeros infra afferendos, & videndum est in fractis, quinam sint anni completi communes, & qui Embolismales, vno semper prætermisso, qui denominator dicitur, & est incompletus. Quòd si nulla sint fracta, tunc assumatur vnus Cyclos, & prætermisso denominatore, 18. qui remanent, distinguantur in communes, & Embolismales.

Aduertendum secundò menses eorum astronomicos (de his enim hic loquimur) constare diebus 29. h. 12. kel. 793., qui kel. dant m. 44. 3. 20. Eorum Cyclum constare diebus 6939. h. 16. k. 595., siuè m. 33. 3. 20.

Notandi sunt etiam aliqui veluti characteres, qui pro multiplicatione deserviunt, vt videbimus, quos hic signo. Molad Tohu est prima Lunatio huius Æræ, quæ incidit in f. 2. h. 5. k. 204.

Cyclos 19. est minor Iuliano	d.	o.	h.	1.	k.	485.
Annus comm. est minor Iuliano	d.	10.	h.	21.	k.	204.
An. Emb. est maior Iuliano	d.	18.	h.	15.	k.	589.

Mensis	f.	1.	h.	12.	k.	793.
An. comm.	f.	4.	h.	8.	k.	876.
An. Emb.	f.	5.	h.	21.	k.	589.
Cyclos 19.	f.	2.	h.	16.	k.	595.
Molad Tohu	f.	2.	h.	5.	k.	204.

Hoc posito: Annum propositum huius Æræ diuide per Cyclum 19., Cyclos autem qui resultant, multiplica per datum characterem f. 2. h. 16. k. 595., fracta autem, abiecto denominatore, qui est annus incompletus, reliquos communes multiplica per iam assignatum characterem f. 4. h. 8. k. 876., Embolismales verò per f. 5. h. 21. k. 589.; Resultatum ex tribus multiplicationibus vni, addendo etiam characterem Molah Tohu, qui est f. 2. h. 5. k. 204.

Sed aduertendum est, quòd in his multiplicationibus kelachim conuertuntur in horas, & horæ in ferias, feriæ autem diuiduntur per 7., & abiecto quotiente, fracta indicabunt feriam, in quam eo anno incidit Neomenia Tishri anni propositi. Dò exemplū: Uolo scire quinā annus huius Æræ incæpit anno Æræ nostræ 1711., huic addo 3761., & dant 5472., hic ergo annus incæpit in Autumno, vt autem sciam in quam feriam incidat, diuido 5472. per 19. & dant Cyclos 288. exactos sine fractis, sed quia semper prætermittitur annus incompletus, ideò assumo Cyclos 287., quos multiplico vt supra, & præterea annos 12. communes, & 6. Embolismales hoc pacto.

Cycli 287. Anni comm. 12. Anni Emb. 6.
 f. 2. h. 16. k. 595. f. 4. h. 8. k. 876. f. 5. h. 21. k. 589.
 287. 12. 6.

f. 1. 22. 125. f. 3. 9. 792. f. 7. 9. 294.

Cycli 287. dant f. 1. h. 22. k. 125.
 An. comm. 12. dant f. 3. h. 9. k. 792.
 An. Emb. 6. dant f. 7. h. 9. k. 294.
 Molad Tohu dat f. 2. h. 5. k. 204.

Vides ergo Neom.
 Tishri, & totius
 anni Æræ Iudaicæ
 5472. astronomice
 incidere in f. 7. h.
 22. k. 335.

Neom. Tishri inc. in f. 7. h. 22. k. 335.

Ad cognoscendum autem in quam diem mensis incidat, multiplica Cyclos 287. propositos per d. o. h. 1. k. 485., annos communes per d. 10. h. 21. k. 204., resultatam ex hac summa adde summæ præcedenti, deinde multiplica annos Embolismales per d. 18. h. 15. k. 589., & resultatam subtrahe à summa præcedenti, annus enim Embol. excedit Julianum diebus 18. &c. hoc pacto.

Cycli 287.			An. com. 12.			Embolism. 6.			Dies à Kalend.
D.	H.	K.	D.	H.	K.	D.	H.	K.	
o.	1.	485.	10.	21.	204.	18.	15.	589.	Septēb. 48.
287.			12.			6.			Dies resul. 36.

17.	7.	955.	130.	14.	288.	111.	21.	294.	12.
130.	14.	288.							

147.	21.	1243.							
111.	21.	294.							

Vides ergo ex summa Cyclorum, & annorum communium resultatasse dies 147., ex annis Embolismalibus dies 111., his ergo ab altera summa detractis, remanent 36., qui subtrahendi sunt à die 7. Octobris Stylo Juliano, siuè à die 18. Stylo Gregoriano, & quia numerus subducendus est maior, addo ad 18. dies 30. mensis Septembris, & dant 48., à quibus, subtractis 36., remanent 12. Die ergo 12. Septembris Stylo Greg. anno 1711. f. 7. h. 12. k. 335.

erit

erit Nouilunium Astronomicum mensis Tishri, & incipiet annus 5472. Æræ Iudaicæ.

Si autem velis scire in quam feriam incidant Neomeniæ aliorum mensium, hac utere regula: vide quantum distet mensis propositus à Tishri, v. g. Nisan distat mensibus 6. in anno communi, & 7. in Embolismali, hos numeros multiplica per characterem mensium, & resultatam adde characteri Tishri, nam resultatam dat feriam illius mensis v. g. hoc anno Nisan distat mensibus 7., est enim annus Embol. iuxta Iudæorum errorem, & sic operor.

	F.	H.	K.
Mensis character	1.	12.	793.
Multiplicatus per			7.
Dat in totum	3.	17.	151.
Character Tishri	7.	22.	335.
Erit ergo hoc anno 1712. Neomenia Nisan Astronomicè feria	4.	15.	486.

Sed aduertendum est dari etiam annum Ciuilem, qui, non consideratis horis, & Kelachim, solum loquitur de integris diebus, & hic aliquando discrepat ab anno Astronomico, nunc præcipue postquam inualuere nonnullæ Rabbinicæ obseruationes.

Sciendum est ergo annum Ciuilem diuidi in communem, & Embolismalem: communis est vt plurimum dierum 354.; & Embolismalis dierum 384., ille constat mensibus 12., qui alternatim habent dies 30, 29. 30., & sic successiue, in Embolismali vero post mensem Adar additur alius mensis dierum 30., qui dicitur Ueadar, siuè Adar secundus, & hic est mensis septimus in anno historico, & decimus tertius in Ecclesiastico. Sed quia, vt videbimus infra, quandoque transfertur Neomenia Tishri, ideo annus aliquando deficit per vnum diem, aliquando superabundat, affero ergo characteres annorum tum deficientium, tum ordinariorum, tum abundantium.

Char. An. cō.	Deficientis	} 3.	4. Embolismalis	} Deficientis	} 5.			
	Ordinarij est					} 4.	} Ordinarij est	} 6.
	Abundantis							

Igitur vide qua feria incipiat annus ciuilis præfens, & qua annus subsequens, deinde feriam præfentis subtrahe à feria subsequenti, addito etiam 7. si opus fuerit, & in anno communi si remanent 3. est deficiens dierum 353., si 4. ordinarius dierum 354., si 5. abundans dierum 355. Idem dic de Embolismali si remaneant 5., vel 6., vel 7. Si autem aliquando in communi remanerent 6. esset annus abundans dierum 356.

Nunc assignandæ sunt causæ huius differentiæ dierum in annis. Sciendum est ergo quatuor ob causas Hebræos à Rabbiniis edoctos transferre Neomeniam Tishri in diem subsequentem.

Prima dicitur Iad, quod indicat esse transferendam, eò quòd in computo Astronomico reperiantur horæ 18., & ultra.

Secunda dicitur Adù, quod significat Neomen. Tishri incidere in feriam 1. 4. 6., ab his enim ferijs nunquam annum inchoant.

Tertia dicitur Gatrad, quoties in anno communi character Astronomicus Neom. Tishri est f. 3. h. 9. k. 406., vel etiam plures habet Kelachim.

Quarta denique dicitur Batu Thakpat, quoties anno proximo post Embolismalem Neom. Tishri habet f. 2. h. 15. k. 589. vel ultra, & datur casus, quòd propter duas ex his causis fit facienda translatio Neomeniæ, vt anno 1711., Æræ Iudaicæ 5472. Neom. Tishri habet, vt vidimus, pro caractere 7. 22. 335., ideò propter primam regulam Iad transferendum est in feriam subsequentem, quæ est prima, sed cum hæc impediatur à secunda regula Adu, ideò transfertur in feriam 2., & hæc dicitur translatio complexa, hanc ob causam annus præcedens est dierum non 354., sed 356., incepit enim die 23. Septembris f. 3. anno 1710., & terminauit die 13. Septembris anno 1711. Annus igitur præcedens communis incepit f. 3., subsequens f. 2., si subtrahas 3. à 2. finè à 9. remanent 6. anni communis non solum abundantis, sed etiam excedentis.

tis. Et notandum est, quòd quoties annus est deficiens, mensis Casleu dierum 30. dantur solum 29., è contrà in abundantis mensis marheshuan dierum 29. dantur 30.

Ad cognoscendum in quam diem mensis incidant Neomeniæ aliorum mensium, vide in quam diem à Kalendis Ianuarij incidat Neomenia Tishri, illique adde totos dies mensis, & aliorum, qui sunt intermedij, si numerus excedit 365., illos subtrahe, reliquam enim dabit diem à Kal. Ian., in quam incidit Neomenia, quam requiris, sed aduertendum est an annus sit abundans, an deficiens, & an annus Iulianus sit bissextilis, vt possit addi, vel minui vnus dies. Do exemplum: Diximus anno 1711. fore Neom. Tishri die 14. Septembris, ad 14. addo 30., & dant 44., à quibus subtraho 30. mensis Septembris, & remanent 14. Octobris, in quam diem incidit Neom. Marheshuan, ad 14. addo 29. mensis secundi, & dant 43., à quibus subtraho 31. Octobris, & remanent 12. Nouembris, in quam diem incidit Neom. Casleu, & cum hic annus sit deficiens addo non 30., sed 29. ad 12., & dant 41., à quibus subtraho 30. Nouembris, & remanent 11. Decembris, in quâ diem incidit Neom. Thebeth, & sic successiuè.

Vel alio pacto: volo scire in quam diem hoc anno 5472. incidet Neom. Nisan. Scio Neom. Tishri incidisse in 14. Septembris, quæ est dies 257. à Kal. Ianuarij, huic summæ addo 206., dies videlicet mensium septem Iudaicorum, cum annus sit Embolismalis, sed deficiens, & dant 463., à quibus subtraho 365. anni 1711., & remanent 98., qui est dies 7. Aprilis in anno bissextili, hac ergo die 7. Aprilis anno 1712. habebitur Neom. Nisan feria 5., & si ad 7. addas 14. qui dant 21., hac die habebitur Pascha Iudæorum.

Cognita Neomenia cuiuslibet mensis, cognoscitur etiam in quam feriam, & diem mensis Romani incidat dies quælibet mensis Iudaici, nam in eandem feriam incidunt dies 1. 8. 15. 22., & 29.

Rursus ad cognoscendum in quam diem incidat Pascha Iudæorum, duplex datur regula; Prima est à Neom. anni Iudaici subsequentis hoc pacto: Uolo scire anno 1712. in quam diem incidat Pascha Iudæorum. Video eo anno 1712. fore Neom. Tishri die 1.

Octobris Stylo Gregoriano, quæ dies in anno bissextili est 275. à Kal. Ian., ab ea subtrahō 163., & remanent 112., quæ in anno bissextili competit diei 21. Aprilis, hac ergo die erit Pascha Iudæorum, & die 7. Aprilis Neom. Nisan.

Secunda regula est à Neom. Tishri eiusdē anni Iudaici nosse in quâ diē incidit Pascha hoc pacto Pascha anni Iuliani 1712. est anni Iudaici 5472., cuius Neom. Tishri erit, vt vidimus suprâ, die 14. Septemb. anni 1711., quæ est dies 257. à Kal. Ianuarij, cum autē annus sit Embolismalis, essent addendi dies 207., ad indagandam Neomen. Nisan, sed cum sit deficiens, adduntur tantum dies 206., qui cum 257. dant 463., à quibus subtrahō dies 365. anni 1711., & remanent 98., qui numerus in bissextili competit diei 7. Aprilis, hac ergo die erit Neom. Nisan, cui addo 14., & dant 21. Aprilis, qua die habebitur Pascha Iudæorum, nos autem celebrabimus Pascha die 27. Martij, nec mirandum cum Ricciolius *l. 1. Chronol. f. 28.* doceat Cyclo Lunari 3. 8. 11. vno ferè mense Iudæos Pascha celebrare post nos, & idē etiam anno 1720. nos Pascha celebrabimus die 31. Martij, & Iudæi die 23. Aprilis.

Sed quæres, an anni Hebræorum inchoari debeant à mense Nisan, vel à mense Tishri. Respondeo, quod licet Moderni, vt vidimus, incipiant à Tishri, Diuina tamen Scriptura, saltem ab Exodo, exordium anni inchoat à Nisan, nam *lib. 3. Regum cap. 6.* habetur Templum inchoatum fuisse mense Zio, & ait: iste est mensis secundus, & infra *v. 38.* ait mensē Bul esse mensē octauum, Zius autem est secundus à Nisan, & Bul octauus ab eodē Nisan, ergo Diuina Scriptura ab hoc mense annos inchoat.

Afferō nunc Kalendarium Iudaicum pro anno Æræ comm. 1712., quod tamen inchoabo ab Autumno anni 1711., vt exordiar à Neom. anni Iudaici 5472., & in prima columna habebis dies mensium Romanorum signatos Literis Dominicalibus iisdem diebus competentibus. In secunda columna habebis dies mensium Iudaicorum.

Sed aduertendum est Iudæos ante captiuitatem Babylonicam non habuisse mensium nomina propria, quare illos distinguebant per numeros ordinales, videlicet primus, secundus, tertius, &c.

&c. Verum post captiuitatem singulis nomina propria dedisse, quæ ibidem notabimus, & sunt potius idiomatis Chaldaici, quàm Iudaici. Rursus post Monarchiam Græcorum utebantur etiam nonnullis nominibus Græcis, & Nisan dixerunt Xanticum, Iar suè Zium Artemisium, Elul Gorpigum, denique Adar, & in Embolismali Ueadar, mensē videlicet, qui præcedit Nisan, dixerunt Dystrum, suè Dioscorum.

Sciendum præterea apud Hebræos præter dies festos in Kalendario signatos fuisse etiam festiua omnia Sabbathata, & omnes Neomen. cuiuslibet mensis. Quotidiè etiam sacrificasse summo manè, & in vesperis, quod dicitur Sacrificium Iuge.

KALENDARIVM IUDAICVM.

Pro anno Æræ Iudaicæ 5472., Cyclo 19., cuius Neom. incidit in annum P.I. 6424., Æræ Ch. 1711., Cyclo 2., Lit. Dom. Gregoriana D. Est autem annus Iudaicus Embolism. deficiens dierum 383.

September.

E. 14. 1. Neom. Mensis Tishri, siue Ethanim. Primus in anno Historico, & septimus in anno Ecclesiastico, siue sacro dierum 30., & initium anni Iudaici 5472., Cyclo Lunari Iudaico 19.

E. 28. 15. Scenopegia, siue festum Tabernaculorum cum octaua.

October.

D. 4. 21. Gestatio Palmarum, siue Salicū.
E. 5. 22. Octaua Scenopegie cum collecta. Festiuitas legis, & Encænia Templi Ierosolymæ.

G. 14. 1. Neom. Mensis Marheshuan, siue Bul dierum 29.

Nouemb. A. 12. 1. Neom. Mensis Casleu dierum 29., quia annus est deficiens.

Decemb.

D. 6. 25.

Festum ob victoriam Iudith, & Encenia. Festum etiam luminarium per dies octo.

B. 11. Ianuarius.

1. Neom. Mensis Tebeth dierum 29.

Incipit annus Iulianus 1712. Cyclo Lunari 3., Lit. Dom. Gregoriana C. B.

B. 9. Februar.

1. Neom. Mensis Sabat, siue Schebat dierum 30.

D. 8

1. Neom. Mensis Adar dierum 29.

D. 22. 15.

Phurim minor, maior autem celebratur anno Embolismali in Ueadar.

Martius.

D. 8. 1.

1. Neom. Mensis Veadar dierum 30. ab alijs dicitur Dystrus siue Dioscorus.

B. 20. 13.

Festum ob caedem Nicaronis. Esther humiliatio.

C. 21. 14.

Phurim maior, siue celebritas sortium in memoriam liberationis Iudaeorum ab insidijs Aman, & fit per biduum. Per quosdam sunt etiam Encenia Templi a Zorobobele reedificati.

Aprilis.

F. 7. 1.

1. Neom. Nisan, siue Xantici, qui in anno historico est mensis septimus, siue octauus si annus sit Embolism, & in anno Ecclesiastico, siue Sacro est primus. Dierum 30. Aerae Judaicae 5472.

E. 20. 14.

Phase ad occasum Solis.

F. 21. 15.

Prima dies Azimorum, & solemnitas Paschalis cum sex diebus subsequentibus.

G. 22.

16.

Omer. Oblatio manipuli spicarum. Ab hac die, inclusis terminis, sunt dies 50. ad Pentec.

E. 27.

21.

Septima dies Azimorum. Solemnitas omnium celeberrima, cum collecta.

Maius.

A. 7.

1. Neom. Mensis Iar, siue Zij dierum 29., ab alijs dicitur Artemisius.

Iunius.

B. 5.

1. Neom. Mensis Siban, siue Siuuan dierum 30.

G. 10.

6. Pentecostes, solemnitas ob datam legem Moyfi in Monte Sina.

Iulius.

D. 5.

1. Neom. Mensis Thamus, siue Tamuz dierum 29.

Augustus.

E. 3.

1. Neom. Mensis Ab dierum 30.

Septemb.

G. 2.

1. Neom. Mensis Elul dierum 29., hic est sextus mensis anni Ecclesiastici, & vltimus anni historici. Ab alijs hic mensis dicitur Gorpiaeus.

October.

A. 1.

1. Neom. Mensis Tishri, & anni Aerae Judaicae 5473. Annus hic est communis abundans dierum 355., Cycclus Iudaicus 1.

A. 5.

15.

Scenopegia, vt supra.

G. 21.

21.

Gestatio Palmarum, siue Salicum.

A. 22.

22.

Octaua Scenopegiae.

C. 31.

1. Neom. Mensis Marheshuan dierum 30., eo quod annus sit abundans.

Nouemb.

E. 30.

1. Neom. Mensis. Casleu dierum 30.

Decemb.

A. 24.

25.

Festum ob victoriam Iudith.

G. 30.	1.	Neom. Mensis Tebeth dierum 29.
Januarius.		Anni Æræ Ch. 1713., Cyclo Lun. 4., Lit. Dom. Greg. A.
A. 29.	1.	Neom. Mensis Sabat, siuè Schebat dierum 30.
Februar.		
B. 27.	1.	Neom. Mensis Adar, siuè Dystri, vel Dioscori dierum 29.
Martius.		
G. 11.	13.	Festum ob Cædem Nicaronis, Esther humiliatio.
A. 12.	14.	Phurim maior siuè celebritas fortium &c.
B. 13.	15.	Phurim minor. Encenia Templi à Zorobabele reædificati.
C. 28.	1.	Neomen. Nisan, siuè Xantici.
Aprilis.		
B. 10.	14.	Phase ad occasum Solis.
C. 11.	15.	Prima dies Azimorum, & solemnitas Paschalis.

Pascha Iudæi communiter celebrant intrà hebdomadam Sanctam, sed aliquando etiam, vel Sabbatho præcedenti, vel Dom. Palm. & tunc nos ritè possemus Pascha nostrū celebrare Dom. præcedenti, quæ est Palm.; cum verò ipsi Pascha postponunt, illud celebrando in Plenilunio mensis secundi, tunc errant ideò, hinc signo annos in quibus, Iudæi à nobis discrepant.

PASCHA IUDÆORUM

1710.	die 13.	Aprilis Dom. Pal.
1712.	die 21.	Apr. in Plen. M. 2.
1720.	die 23.	Apr. in Plen. M. 2.
1723.	die 20.	Apr. in Plen. M. 2.
1724.	die 8.	Apr. Sab. Palmarū
1727.	die 5.	Apr. f. 7. Sab. Pal.
1730.	die 2.	Apr. f. 1. Dom. Pal.
1731.	die 21.	Apr. f. 7. in Pl. M. 2.

PASCHA CHRISTIAN.

die 20.	Aprilis
die 27.	Martij
die 31.	Martij
die 28.	Martij
die 16.	Aprilis
die 13.	Aprilis
die 9.	Aprilis
die 25.	Martij

AD-

ADDITIO AD LECTIONEM PRÆCEDENTEM.

LECTIO XLVJ.

Lectione præcedenti dedimus regulas ad cognoscendum qua die incipiat annus quilibet Æræ Judaicæ, & in quam diem incidat eorum Pascha, efformauimus etiam Kalendarium pro anno Æræ Christi 1712., verum hinc dabimus initium anni Iudaici pro annis 23., videlicet ab anno Æræ C. 1708. ad annum 1731., signando etiam quolibet anno Pascha tum Iudæorum, tum Christianorum, ut melius percipi possit, quo anno ipsi errent. Aduertendum etiam, quod sicut nos in annis Æræ Christi, addita vnitare, diuidendo per 19. reperimus numerum Cycli decemnoualis, ita etiam Iudæi diuidendo eorum Æram in 19. reperiunt suum Cyclum, qui à nostro discrepat per duas vnitates, ut infra consideranti patebit.

1708. Hoc anno nos celebrauimus Pascha die 8. Aprilis, Iudæi verò die 5. Aprilis; Cyclo Lunari Romano 17. Litera Dominicali G.

Incipit annus Iudaicus 5469., Cyclo Iudaico 16. Neom. ex computo dierum incidit in diem 16. Septembris feria 1., sed ex computo feriæ die 15. feria 7., hæc ergo die init, nam quoties discordat computum dierum à computo feriæ, standum est computo feriæ. Est annus communis abundans dierum 355.

1709. Lit. Dom F. Cyclo Romano 18. erit Pascha Iudæorum die 26. Martij, nobis verò die 31. Martij.

Incipit annus Iudaicus 5470., Cyclo Lunari Iudaico 17., Neom. die 5. Septembris feria 5., licet per computum feriæ inire debeat feria 4. h. 15. 1030., sed propter Adū transfertur in feriam quintam. Est annus Embolicalis deficiens dierum 383., quod patet, nam hic init f. 5.

f. 5., annus subsequens f. 3., cui adde 7., & dant 10.; si à 10. auferas 5. remanent 5. character anni Embolismalis deficientis.

1710. Litera Dom. E. Cyclo Lun. Romano 19. Celebrabitur Pascha à Iudæis die 13. Aprilis feria 1., à nobis verò die 20. Aprilis.

Incipit annus Iudaicus 5471., Cyclo Iudaico Lunari 18. Neom. die 23. Septembris feria 3. h. 13. k. 539. Est annus communis abundans dierum 356.

1711. Lit. Dom. D. Cyclo Romano Lun. 1. Pascha Iudæorum celebrabitur die 4. Aprilis, nostrum verò die 5. Aprilis.

Incipit annus Iudaicus 5472. Cyclo Lun. 19., Neom. Tishri astronomicè incidit in diem 12. Septembris f. 7. h. 22. k. 235., sed propter Iad, horas videlicèt 22., transfertur in f. 1., diem videlicèt 13. Septembris, & propter Adù in f. 2. diem 14. Septembris, & est translatio complexa, idèò annus præcedens fuit dierum 356. superabundans.

1712. Cyclo Romano Lun. 3. Lit. Dom. C. B. Pascha Iudæorum celebrabitur die 21. Aprilis, Christianorum verò die 27. Martij, & est diff. ferè vnus mensis ob errorem Iudæorum, qui sumunt mensem secundum pro mense primo Nisan.

Neom. Tishri, & anni 5473., Cyclo Lunari Iudaico 1., ex computo astronomico incidit in feriam 6. 19. 924. die 30. Septembris, sed ex computo dierum in feriam 7., 1. Octobris, in hanc enim diem transfertur ob Adù; Est annus communis abundans dierum 355.

1713. Lit. Dom. A. Cyclo Rom. Lun. 4. Pascha Iudæorum celebrabitur die 11. Aprilis, nostrum verò die 16. Aprilis. Neom. Tishri anni Iudaici 5474., Cyclo Lun. Iudaico 2., incidit astronomicè in diem 20. Septembris, feria 4. h. 4. k. 720., sed propter Adù transfertur in diem 21. Septembris f. 5., & est annus communis dierum 354.

1714. Lit. Dom. G. Cyclo Lun. Rom. 5. Pascha Iudæorum celebrabitur die 31. Martij, nostrum verò die 1. Aprilis.

Neom.

Neom. Tishri, & anni Iudaici 5475., Cyclo Lun. Jud. 3., incidit in diem 9. Septembris f. 1. 13. 768., sed propter Adù transfertur in feriam 2., quæ incidit in diem 10. Septembris; est annus Embolism. deficiens dierum 383.

1715. Lit. Dom. F., Cyclo Lun. Rom. 6. Pascha Iudæorum celebrabitur die 18. Aprilis, nostrum verò die 21. Aprilis.

Neomen. Tishri, & anni Iudaici 5476., Cyclo Lun. Iudaico 4., incidit in diem 28. Septembris f. 7. Est annus communis abundans dierum 355., & terminat die 16. Septembris 1716.

1716. Lit. Dom. E. D., Cyclo Lun. Rom. 7. Pascha Iudæorum celebrabitur die 7. Aprilis, nostrum verò die 12. Apr.

Neom. Tishri, & anni Iudaici 5477., Cyclo Lun. Iudaico 5., incidit astronomicè in diem 16. Septembris f. 4. 19. 901., sed propter Adù transfertur in diem 17. Septembris f. 5. Est annus communis ordinarius dierum 354.

1717. Lit. Dom. C., Cyclo Lun. Rom. 8. Pascha Iudæorum celebrabitur die 27., nostrum verò die 28. Martij.

Neom. Tishri, & anni Iudaici 5478., Cyclo Lun. Iudaico 6., incidit in diem 6. Septembris feria 2. Est annus Embolismalis abundans dierum 385.

1718. Lit. Dom. B., Cyclo Lun. Romano 9. Pascha Iudæorum celebrabitur die 16. Aprilis, nostrum verò die 17.

Neom. Tishri, & anni Iudaici 5479., Cyclo Lun. Iudaico 7., init astronomicè die 25. Septembris f. 1. 2. 206., sed propter Adù transfertur in f. secundam, quæ est 26. Septembris. Est annus communis deficiens dierum 353.

1719. Lit. Dom. A., Cyclo Lun. Romano 10. Pascha Iudæorum celebrabitur die 4. Aprilis, nostrum verò die 9. Aprilis.

Neom. Tishri, & anni 5480., Cyclo Iudaico Lunari 8., incidit in diem 14. Septembris feria 5. 11. 4. Est annus Embolismalis abundans dierum 385.

1720. Lit. Dom. G. F., Cyclo Lun. Rom. 11. Pascha Iudæorum celebrabitur die 23. Aprilis, nostrum verò die 31. Martij; nam Iudæi errant in computo Lunationum.

T

Neom.

- Neom. Tishri, & anni 5481., Cyclo Lun. Judaico 9. init die 3. Octobris f. 5. Est annus com. deficiens dierum 353.
1721. Lit. Dom. E., Cyclo Lun. Rom. 12. Pascha Iudeorum celebrabitur die 12. Aprilis, nostrum verò die 13.
Neom. Tishri, & anni 5482., Cyclo Lun. Judaico 10., init die 21. Septembris feria 1. 17. 387., sed propter Adù transfertur in diem 22. f. 2. Est annus communis abundans dierum 355.
1722. Lit. Dom. D., Cyclo Romano 13., Pascha Iudeorum celebrabitur die 2. Aprilis, nostrum verò die 5.
Neom. Tishri, & anni Iudaici 5483., Cyclo Lunari Iudaico 11., init die 11. Septembris feria 6. 2. 183., sed propter Adù transfertur in diem 12. feria 7. Est annus Embolismalis deficiens dierum 383.
1723. Lit. Dom. C., Cyclo Romano Lunari 14. Pascha Iudeorum celebrabitur die 20. Aprilis feria 2., nostrum verò die 28. Martij, ob errorem Iudeorum in computandis Lurationibus.
Neom. Tishri, & anni Iudaici 5484., Cyclo Lun. Iudaico 12., init die 29. Septembris f. 4. 23. 775., sed propter Adù, & Iad transfertur in feriam 5. die 30. Septembris. Est annus communis ordinarius.
1724. Lit. Dom. B. A., Cyclo Lun. Romano 15. Pascha Iudeorum celebrabitur die 8. Aprilis f. 7., nostrum verò die 16., celebrandum ritè die 9., cum Plenilunium astronomicum incidat in diem 8. 13. 42.
Neom. Tishri, & anni Iudaici 5485., Cyclo Lunari Iudaico 13., init die 18. Septembris feria 2. Est annus communis abundans dierum 355.
1725. Lit. Dom. G., Cyclo Lun. Romano 15. Pascha Iudeorum celebrabitur die 29. Martij f. 5., nostrum verò die 1. Aprilis.
Neom. Tishri, & anni Iudaici, 5486., Cyclo Lun. Iudaico 14., init die 7. Septembris f. 6., sed propter Adù transfertur in feriam 7. diem 8. Septembris. Est annus Embolismalis ordinarius dierum 384.

1726. Lit. Dom. F., Cyclo Lun. Romano 16. Pascha Iudeorum celebrabitur die 16. Aprilis f. 3., nostrum verò die 23. Aprilis.
Neom. Tishri, & anni Iudaici 5487., Cyclo Lun. Iudaico 15., init die 27. Septembris ex computo dierum, sed quia ex computo feriæ init f. 5. 14. 956., idè dicendum est inire die 26., & hoc pacto annus præcedens est dierum 384. Est annus communis abundans dierum 355.
1727. Lit. Dom. E. Cyclo Lun. Rom. 17., Pascha Iudeorum celebrabitur die 5. Aprilis f. 7., nostrum verò die 13. Aprilis. Quod tamen poterit ritè celebrari die 6. Aprilis, cum plenilunium incidat in eandem diem 6. 4. 52. 7., & per consequens intra tres quadrantes diei Dominicæ.
Neom. Tishri, & anni Iud. 5488., Cyclo Lun. Iudaico 16., init die 15. Septembris f. 2. 23. 749. sed propter Iad transfertur in feriam tertiam 16. Septembris. Est annus communis ordinarius dierum 354.
1728. Lit. Dom. D. C., Cyclo Lun. Romano 18. Pascha Iudeorum celebrabitur die 25. Martij f. 5., nostrum verò die 28.
Neom. Tishri, & anni Iudaici 5489., Cyclo Lun. Iudaico 17., init die 3. Septembris f. 6., sed propter Adù transfertur in diem 4. feria 7. Est annus communis ordinarius dierum 354.
1729. Lit. Dom. B., Cyclo Lun. Rom. 19. Pascha Iudeorum celebrabitur die 13. Aprilis f. 4., nostrum verò die 17.
Neom. Tishri, & anni Iudaici 5490., Cyclo Iudaico Lun. 18. init die 23. Septembris f. 6., sed propter Adù transfertur in diem 24. f. 7. Est annus communis ordinarius dierum 354.
1730. Lit. Dom. A., Cyclo Lun. Rom. 1. Pascha Iudeorum celebrabitur die 2. Aprilis, nostrum verò die 9. Aprilis.
Neom. Tishri, & anni Iudaici 5491., Cyclo Iudaico Lun. 19., init die 12. Septembris feria 3. 14. 930., Est annus

nus Embolismalis ordinarius dierum 384.

1731 Lit. Dom. G., Cyclo Lun. Romano 2. Pascha Iudæorum celebrabitur die 21. Aprilis, nostrum verò die 25. Martij ob errorem Iudæorum in computandis Lunationibus.

Neom. Tishri, & anni Iudaici 5492., Cyclo Iudaico Lunari 1., init die 1. Octobris feria 7.

Ex his collige annis, in quibus habentur Cycli Iudaici 8. 11. 19. Iudæos semper errare in computationibus Lunationum, sumendo Lunationem mensis Zij, qui est secundus in anno Ecclesiastico, & octauus in anno Ciuili communi pro Lunatione mensis Nisan, qui est primus in anno sacro, ideò in plenilunio mensis Zij celebrant Pascha celebrandum in plenilunio lunationis præcedentis Nisan.

DE KALENDARIO GRÆCO.

LECTIO XLVII.

Diximus suprâ, Læctione 10. Græcos Atticos annum inchoasse à Nouilunio illo, cuius Plenilunium incideret in Solstitium Æstiuum, aut immediatè post ipsum, menses verò eorum Astronomicè fuisse dierum 29. h. 12. m. 44., ciuilitèr verò primum fuisse dierum 29., secundum dierum 30., & sic successiuè; sed quia habebant etiam annos Embolismales dierum 384., & hi in Cyclo decennouali erant 3. 5. 8. 11. 14. 16. 19., ideò post Possideon, qui erat mensis sextus, addebant alium mensem, quem Possideon secundum nominabant dierum 30. Macedones annum inchoabant ab illo Nouilunio, cuius Plenilunium incideret in Æquinoctium Autumnale, aut proximè post ipsum, seruantes in reliquis formam anni Attici. Verùm ex Alexandri mandato Artemisius, qui erat mensis septimus, transiit in locum Dæsijs, qui erat octauus, & sic omnes alij successiuè locum mutarunt, quem ordinem seruat Iosephus in libris Antiquitatum.

Nec prætereundum est modernos Macedones ad Iulij Cæsaris exemplum annum ordinasse ad Solis cursum, eumque diuisisse in menses 12., quibus nomina dedere Macedonica, sed ordinem Romanum. Aliquando etiam annum diuisisse in quatuor partes, videlicèt Verem, Æstatem, Autumnum, & Hyemem, singulas verò partes diuisisse in menses 3., ita vt Dius inchoaret ab Æquinoctio Autumnali. Peritius à Solstitio brumali. Artemisius ab Æquinoctio Verno. Lous à Solstitio Æstiuo.

Nunc dõ Kalendarium, in cuius columna prima sunt menses Attici. In secunda Macedonici antiqui, quos conuertes in ordinatos ab Alexandro, si Artemisio dabis locum Dæsijs, huic locum Panemi, & sic successiuè. In tertia columna sunt dies mensium Romanorum, in quos incidit Neom. cuiuslibet mensis positi in eadem linea, siu sitè Atticus, siuè Macedonicus.

KALENDARIUM GRÆCUM.

Pro Olimpiadis 622. anno 3. incipiente anno Æræ Ch. 1711. die
16., Iunij, Æræ autem Græcorum civili 7219. incipi-
ente anno eodem Æræ C. à Kal. Septembris.

Menses Attici.	Macedonici.	Romani.
1. Hecatōbeon. 29.	10. Lous	29. 16. Junij
2. Metagitnion. 30.	11. Gorpiaus	30. 15. Iulij
3. Boedromion. 29.	12. Hyperberet.	29. 14. Augusti
4. Maemacteriō. 30.	1. Dius	30. 13. Septembris
5. Pyanepsion. 29.	2. Apellæus	29. 13. Octobris
6. Possideon. 1. 30.	3. Audinæus 1.	30. 11. Nouembris
Possideon 2. 30.	Audinæus 2.	30. 11. Decembris
7. Gamelion. 29.	4. Peritius	29. 10. Iannarij 1712.
8. Anthesteriō. 30.	5. Dystrus, vel
Dioscorus	30. 8. Februarij
30. 9. Martij
9. Elapheboliō. 29.	6. Xanticus	29. 7. Aprilis
10. Munychion. 30.	7. Artemisius	30. 7. Maij
11. Thargelion. 29.	8. Daesius	29. 5. Iunij
12. Scirrhophor. 30.	9. Panemus	30. 5. Iulij
1. Hecatōbeon. 29.	10. Lous	29. 3. Augusti
2. Metagitnion. 30.	11. Gorpiaus	30. 2. Septēb. Æ. Gr. 7220.
3. Boedromion. 29.	12. Hyperberet.	29. 1. Octobris
4. Maemacteriō. 30.	1. Dius	30. 31. Octobris
5. Pyanæption. 29.	2. Apellæus	29. 29. Nouembris
6. Possideon. 30.	3. Audinæus	30. 29. Decembris
7. Gamelion. 29.	4. Peritius	29. 27. Januarij 1713.
8. Anthesteriō. 30.	5. Dystrus, vel
Dioscorus	30.

DE KAL. TURCICO, SIVE ARABICO.

LECTIO XLVIII.

Vidimus suprâ Lectiōne 29. quid sit Æra, & annus Arabicus ;
modò afferam Kalendarium pro anno Æræ Ch. 1712., Æræ
autem Arabicæ, siuè Maumedicæ 1124., aduertendo, quòd li-
cèt ex computo dierum incidat in diem 8. Februarij, cum ta-
mèn ex computo feriæ, & etiam anni præcedentis incidat in
diem 9. Februarij, ideò eâ die signabimus Neom. mensis Mu-
harram, qui est primus in anno, prætermisiss diebus præce-
dentibus anni Gregoriani, in quibus die 10. Ianuarij incidit
Neom. mensis Dulheggia, qui est vltimus in anno Arabico, &
cum annis 1123. fuerit Embolismalis, habuit dies 30. Habes
ergo in prima columna nomina mensium Turcico idiomate,
in secunda nomina mensium Arabica, cum sit idioma diuer-
sum, & in 3. columna dies mensium Rom., in quos incid. Neom.

KALENDARIUM ARABICUM, SIUE TURCICUM.

Pro anno Æræ com. 1712. Hegiræ 1124. Cyclo Arabico 14.

Nomina Turcica.	Nomina Arabica.		
1. Muharrâ dier. 30.	Maaram	9. Februarij	f. 3.
2. Sepher 29.	Saphar	10. Martij	f. 5.
3. Rabiul Euuel 30.	Rabia prior	8. Aprilis	f. 7.
4. Rabiul Achir 29.	Rabia posterior	8. Maij	f. 1.
5. Gimaafil Euuel 30.	Jomada prior	6. Junij	f. 2.
6. Gimaafil Achir 29.	Jomada posterior	6. Iulij	f. 4.
7. Regeb 30.	Raiab	4. Augusti	f. 5.
8. Sahaubam 29.	Shaabam	3. Septembris	f. 7.
9. Ranazam 30.	Ramadam	2. Octobris	f. 1.
10. Scherrail 29.	Schauual	1. Nouembris	f. 3.
11. Zikade 30.	Dulkaadah	30. Nouembris	f. 4.
12. Zilkigge 29.	Dulcheggia	30. Decembris	f. 6.
1. Muharrâ an. 1125.	Maharam	28. Ianuar. 1713.	f. 7.

Aduer.

Aduertendum est autem, quòd ad cognoscendum in quam diem mensis, & anni Gregoriani incidat principium mensis Ramadam, quo mense Turcæ ieiunant, videndum est in quam diè à Kal. Ianuarij annus Turcicus incipiat, illique addendi sunt dies 236. nam denominator huius summæ dabit diem primam mensis Ramadam. Do exemplum: anno 1712. annus Arabicus 1124., & mensis Muharram init die 9. Februarij, quæ est 40. à Kal. Ianuarij, illi adde 236., dant dies 276., & cum denominator huius summæ in anno bissextili competat diei 2. Octobris, dicendum est hac die incipere mensem Ramadam, & ieiunium Turcarum, si autem datæ summæ, idest ad 276. addas 30., dabit 306. cuius summæ denominator competit diei 1. Nouembris, hac ergo die init mensis Shauual, & eorum celebritas Paschalis.

Aduertendum secundò, quòd licet tùm Hebræi, tùm Græci, tùm Turcæ celebrent Neomenias Lunæ, & inchoent suos menses à prima Lunæ Phasi, Hebræi tamen, & Turcæ sequuntur proprios calculos, & iuxtà illos inchoant annum, consequenter etiam alios menses; in Calendario autem Græco secutus sùm Tabulas Astronomicas, addendo horas 27. 30. Syzygiæ mediæ, idèò anno 1712. Neomeniam Lunę in Martio signant Iudæi die 8., Græci die 9., Turcæ verò die 10., & Nouilunium Decembris Iudæi cum Turcis die 30., Græci autem die 29.

Aduertendum tertio, quòd hi omnes dies inchoant ad occasum Solis diei præcedentis, sic v. g. cum dicimus Arabes inchoasse annum die 9. Februarij, intelligendum est inchoasse ad occasum Solis diei 8. Februarij.

Pro complemento huius Lectionis dò nomina singulorũ dierum hebdomadæ idioma Arabico, aduertendo diem vocari Nar, & sicut nos Itali dicimus (il giorno di Venerdì,) sic ipsi dicunt Nar al Giema. Hebdomadã autem inchoant à die Sabbathi, qui est primus post diem Veneris ipis festiũ.

Nomina dierum hebd. Arabica.

Sabbathum	Nar al Septi
Dominica	Nar al Chet
Feria 2.	Nar al Tenit
Feria 3.	Nar al Tellata
Feria 4.	Nar al Arba
Feria 5.	Nar al Chamis
Feria 6.	Nar al Giema d.fest.

AD-

ADDITIO AD LECTIONEM PRÆCEDENTEM.

LECTIO XLIX.

Vidimus suprà Lectione 28., quid sit Æra, & annus Arabicus, suè Turcicus, & Lectione præcedenti dedimus Kalendarium Arabicum pro anno Ch. 1712., nunc autem ad maiorem dilucidationem signabimus, qua die incipiet annus per annos 30., in hoc enim numero includitur integer Cyclus Arabicus annorum 30., & hinc poterit vnusquisque efformare Kalendarium pro quolibet ex his annis 30. dando primo mensi dies 30., secundo 29., & sic successiuè intercalariter, quòd si annus sit Embolismalis dandi sunt mensi duodecimo dies 30., alijs autem annis tantum 29.

Aduertendum secundò Cyclum Arabicum annorum 30. bene dignosci, si anni Æræ Arabicæ diuidantur per 30., nam denominator fractorum dat Cyclum illius anni. Do exemplum: Anno Æræ Ch. 1710. die 2. Martij inuit annus Hegiræ 1122., hunc numerum diuide per 30., & remanent 12. fracta, igitur hoc anno decurret Cyclus Arabicus 12., & sic de alijs.

Aduertendum tertio, vt diximus Lect. 28. in hoc Cyclo esse Embolismales annos 2. 5. 7. 10. 13. 15. 18. 21. 24. 26. 29. vndecim videlicet Embolismales dierum 355., & decem, & nouem cauos, suè communes dierum 354.

1710. Litera Dom. E., die 2. Martij feria 1. init annus Hegiræ 1122., Cyclo Arabico 12.

1711. Lit. Dom. D., die 19. Februarij f. 5. init annus Hegiræ 1123. Cyclo 13. Est annus Embol.

1712. Lit. Dom. C. B., die 9. Februarij f. 3. init annus Hegiræ 1124., Cyclo 14., licet ex computo dierum iniret die 8. Februarij, correctum tamen per computum feriæ.

1713. Lit. Dom. A., die 28. Ianuarij f. 7. init annus Hegiræ 1125., Cyclo 15. annus Embolif. dierum 355.

1714. Lit. Dom. G., die 18. Ianuarij feria 5. init annus Hegiræ 1126. Cyclo 16.
1715. Lit. Dom. F., die 7. Ianuarij f. 2. init annus Hegiræ 1127. Cyclo 17.
1715. Lit. Dom. F., die 27. Decembris f. 6. init annus Hegiræ 1128. Cyclo 18. an. Embol. dierum 355.
1716. Lit. Dom. E. D., die 16. Decembris f. 4. init an. Hegiræ 1129. Cyclo 19.
1717. Lit. Dom. C., die 5. Decembris f. 1. init annus Hegiræ 1130. Cyclo 20.
1718. Lit. Dom. B., die 24. Nouembris f. 5. init annus Hegiræ 1131. Cyclo 21. an. Embol. dierum 355.
1719. Lit. Dom. A., die 14. Nouembris f. 3. init annus Hegiræ 1132. Cyclo 22.
- Aduertendum per computum dierum hunc annum inire die 13. corrigendum tamen, tum ex computo feriarum, tum ex anno præcedenti, qui cum fuerit Embolifimalis terminauit die 13. Nouembris, ergo an. hic incipit die 14.
1720. Lit. Dom. G. F., die 2. Nouembris f. 7. init annus 1133. Cyclo 23.
1721. Lit. Dom. E., die 22. Octobris f. 4. init annus 1134. Cyclo 24. an. Embol. dierum 355.
1722. Lit. Dom. D., die 12. Octobris f. 2. init annus Hegiræ 1135. Cyclo 25.
1723. Lit. Dom. C., die 1. Octobris f. 6. init annus Hegiræ 1136. Cyclo 26. an. Embol. dierum 355.
1724. Lit. Dom. B. A., die 20. Septembris f. 4. init annus Hegiræ 1137. Cyclo 27.
1725. Lit. Dom. G., die 9. Septembris f. 1. init annus Hegiræ 1138. Cyclo 28.
1726. Lit. Dom. F., die 29. Augusti f. 5. init an. Hegiræ 1139. Cyclo 29. an. Embol. dierum 355.
1727. Lit. Dom. E., die 19. Augusti f. 3. init annus Hegiræ 1140. Cyclo 30. licet ex computo dierum iniat die 18., corrigendum per computum feriarum.

1728. Lit. Dom. D. C., die 7. Augusti f. 7. init annus Hegiræ 1141. Cyclo 1.
1729. Lit. Dom. B. die 27. Iulij f. 4. init annus Hegiræ 1142. Cyclo 2. an. Embol. 355.
1730. Lit. Dom. A. die 17. Iulij f. 2. init annus Hegiræ 1143. Cyclo 3.
1731. Lit. Dom. G., die 6. Iulij f. 6. init annus Hegiræ 1144. Cyclo 4.
1732. Lit. Dom. F. E., die 24. Iunij f. 3. init annus Hegiræ 1145. Cyclo 5. an. Embol. dierum 355.
1733. Lit. Dom. D. die 14. Junij f. 1. init annus Hegiræ 1146. Cyclo 6.
1734. Lit. Dom. C., die 3. Junij f. 5. init annus Hegiræ 1147. Cyclo 7. an. Embol. dierum 355.
1735. Lit. Dom. B. die 24. Maij f. 3. init annus Hegiræ 1148. Cyclo 8. f. 3. licet ex computo dierum debeat inire die 23., corrigendum per computum feriarum, & per dies 355. anni præcedentis.
1736. Lit. Dom. A. G., die 12. Maij init annus Hegiræ 1149. f. 7., Cyclo 9.
1737. Lit. Dom. F., die 1. Maij init annus Hegiræ 1150. Cyclo 10. an. Embol. dierum 355.
1738. Lit. Dom. E., die 21. Aprilis f. 2. init an. 1151. Cyclo 11.
1739. Lit. Dom. D., die 10. Aprilis f. 6. init annus Hegiræ 1151. Cyclo 12.

DE KALENDARIO EGYPTIACO.

LECTIO L.

Diximus supra Lectione 24. quid sit annus, & Æra Ægyptiaca, quæ etiam dicitur Nabonassari; Lectione autem 26. quid sit annus Ægyptiacus reformatus, siue Alexandrinus, qui ambo diriguntur non à Lunæ, sed à Solis motu; nunc dandum est vtrumque Kalendarium pro anno 1712., quod tamen inchoabo ab anno 1711., vt me conformem anni principio in vtraquæ Æra; primus enim incipit die 3. Iulij anno 1711., secundus verò 30. Augusti, & anno 1712. primus die 2. Iulij, secundus die 29. Augusti, quò pacto continuabunt vsque ad annum 1715.

In primâ columnâ habes menses Ægyptiacos, & in secundâ, & tertiâ menses Romanos, & dies, in quos incident Neomeniæ mensium Ægyptiorum.

KALENDARIUM ÆGYPTIACUM.

Pro annis Æræ Nabonaf. 2460., & 2461. correspondentes anni Æræ Chr. 1711., & 1712.

Menses Ægyptij.	Mens. Rom. an. 2460.	An. 2461.
1. Thoth.	3. Iulij 1711.	2. Iulij 1712.
2. Paophi.	2. Augusti.	1. Augusti.
3. Achir.	1. Septembris.	31. Augusti.
4. Choiac.	1. Octobris.	30. Septembris.
5. Tybi.	31. Octobris.	30. Octobris.
6. Mechir.	30. Nouembris.	29. Nouembris.
7. Phamenoth.	30. Decembris.	29. Decembris.
8. Pharmuti.	29. Ianuarij an. 1712.	28. Ianuarij 1713.
9. Pacon.	28. Februarij.	27. Februarij.
10. Pauni.	29. Martij.	29. Martij.
11. Epiphi.	28. Aprilis.	28. Aprilis.
12. Mefori.	28. Maij.	28. Maij.
Apendices dierū 5.	27. Iunij.	27. Iunij.

KA-

KALENDARJVM ALEXANDRINVM.

Pro annis Æræ Alexandrinæ 1428., & 1429., qui incident in annos Æræ Chr. 1711., & 1712.

Menses Ægyptiaci.	Menses Romani.	An Ægyptiacus 1429.
Ap. d. 6. an. 1427.	24. Augusti 1711.	29. Augusti.
1. Thoth. anni 1428.	30. Augusti.	28. Septembris.
2. Paophi.	29. Septembris.	28. Octobris.
3. Achir.	29. Octobris.	27. Nouembris.
4. Choiac.	28. Nouembris.	27. Decembris.
5. Tybi.	28. Decembris.	26. Ianuarij an. 1713.
6. Mechir.	27. Ianuarij an. 1712.	25. Februarij.
7. Phamenoth.	26. Februarij.	27. Martij.
8. Pharmuti.	27. Martij.	26. Aprilis.
9. Pachon.	26. Aprilis.	26. Maij.
10. Pauni.	26. Maij.	25. Iunij.
11. Epiphi.	25. Iunij.	25. Iulij.
12. Mefori.	25. Iulij.	24. Augusti.
Apend. dierum 5.	24. Augusti.	29. Augusti.
Thoth. 1429.	29. Augusti.	

DE KALENDARIO PERSICO.

LECTIO LI.

Diximus Lectione 26. annos Persarum esse eiusdem quantitatis, ac Ægyptiaci vagi, & solum ab eis differre primò in Æra, quæ apud Persas est Æra Isdegardis vltimi eorum Regis à Saracenis occisi anno Æræ Ch. 632. Secundò in anni principio, annus enim Persicus incipit à Neomenia Coiach, qui est mensis quartus Ægyptiacus. Tertiò in nomine mensium. Igitur afferam hic Kalendarium accommodatum huic Æræ pro anno Æræ Ch. 1712., sed inchoabo ab anno 1711., vt habeatur initium anni Persici 1081.

KA-

KALENDARIUM PERSICUM.

Pro anno 1081.	Pro anno 1711.	Pro an. 1712. 13. 14. 15.
1. Feruardin mah	1. Octobris	30. Septembris
2. Ardabahesht mah	31. Octobris	30. Octobris
3. Chordar mah	30. Nouembris	29. Nouembris
4. Tyr mah	30. Decembris	29. Decembris
5. Mordad mah	29. Ianuarij 1712.	28. Ianuarij 1713.
6. Shariuar mah	28. Februarij	27. Februarij
7. Meher mah	29. Martij	29. Martij
8. Aban mah	28. Aprilis	28. Aprilis
9. Adar mah	28. Maij	28. Maij
10. Di mah	27. Iunij	27. Junij
11. Beheman mah	27. Iulij	27. Iulij
12. Esphādamod mah	26. Augusti	26. Augusti
Musteraka, idest Apendices 5.	25. Septembris	25. Septembris

Aduertendum est autem singulis mensibus addi mah, quod mensis significat; non additur autem cum solum indicat diem mensis v. g. 10. Feruardin &c.

DE ILLIS, QUI REMPVBLICAM ADMINISTRARUNT.

LECTIO LII.

Cum sepe contingat annos signari non Cyclis, non Periodis, non Æris, sed nominibus illorum, qui Rempublicam administrarunt, idè eorum pronomina hic afferam. Hebræorum Rempublicam ab Adamo vsque ad Moysem inclusiuè administrarunt Patriarche per annos 2554. A' Moyfis morte vsque ad electionem Saul in Regem, regebatur Judaica Respublica à Iudicibus per annos 356. Deindè à Regibus per annos 484, videlicèt vsq; ad captiuitatem Regis Sedeciè an. P. J. 4107. ex inde

re-

regebatur à Pontificibus, & à Magistratu, qui dicebatur Syne-
drim vsque ad annum P. I. 4610., ex tunc enim Aristobolus
Pontifex de genere Assamogorum, siuè Machabæorum Regi-
am dignitatem reasumpsit, quæ in eadem progenie continua-
uit per annos 64., videlicèt vsque ad mortem Regis Anti-
goni, quæ contigit an. P. I. 4677. Cum autem tres ante an-
nos Herodes Ascalonita exterus genere Regiam dignitatem
obtinuisset, primus fuit Rex Iudæorum exterus, hic autem In-
nocentes morti damnauit. Secundus fuit Herodes Antipas,
qui S. Io: Baptistam decolari iussit, & Christo illudit. Tertius
Herodes Agrippa senior, qui S. Jacobum morti damnauit, &
S. Petrum in carcerem trussit. Quartus, & vltimus fuit Herodes
Agrippa iunior, sub quo contigit Ierosolymæ deuastatio, ne-
que amplius Iudaicus Populus Reges habuit.

Græcia per plures annos habuit Reges, sed deindè gubernatio de
Monarchica transiit in Aristocraticam, quare Athenienses
regebantur per Arcontes, qui primùm fuerunt perpetui, deindè
decennales, tandem annui; & ab horum gubernatione signa-
bantur anni. Eorum catalogum affert Ricciolius tom. 3. *Chro-
nol. reformata.*

Qui Rempublicam administrabant Apud Spartanos dicebantur
Effores,

Apud Cretenses, Cosmi.

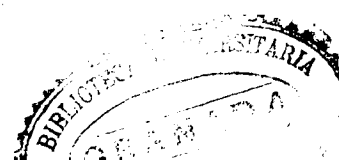
Apud Corinthios Prytanos.

Apud Smirneos Stephanophori, & hi erant Sacerdotes.

Apud Chartaginenes Suffetes ex *Marsh. f. 309.*

Apud Hetruscos Lucomoni.

Roma à sui fundatione, quæ contigit anno P. J. 3961. per annos
243. habuit Reges, illis autem eiectis, regebatur à Consuli-
bus, quandoque etiam à Magistratu decem virorum, & ali-
quando à Tribunis plebis; Ut plurimùm autem signantur an-
ni per Consules, quorum Catalogum habes apud Riccioli-
um tom. 1., & tom. 3. *Chronologia.*

DE MONARCHIARUM, REGNO. RVMQVE FINE.

LECTIO LIJ.

H Ebræorum gens ut diximus ab Adam usque ad Moysen per annos 2514. regebatur per Patriarchas, deinde per annos 413. per Iudices, & Seniores, tandem, mortuo Samuele anno P. I. 3650., solus regnavit Saul, post Saulem David, post David Salomon, & hoc mortuo an. P. J. 3742., diuisum est Regnum Iudaicum sub Reoboamo, qui dominabatur super Tribus Iuda, & Benjamin, & Samariticum, siue Israeliticum sub Ieroboamo, qui dominabatur super reliquas decem Tribus.

Anno P. I. 9378. Salmanasar Rex Assyriorum, capta Samaria, & Osea Regè Israel, finem habuit Regnum Israeliticum, quod steterat annis 236.

Anno P. I. 4107. Nabucdonosor, capta Ierosolymâ, & Sedeciâ Rege Iuda, finem habuit Regnum Iuda, quod à morte Samuelis steterat annis 467.

Anno P. I. 4610. Aristobolus ex genere Assamonæorum, siue Machabæorum Regiam dignitatem reasumpsit, quæ in eius progenie continuauit per annos 64., donec anno P. I. 4674. iussu Antonij, Antigono Rege securi percusso, regnavit Herodes infanticida. Tandem anno P. I. 4783., Ierosolyma capta, & templo destructo, remansit illa natio sine Regibus.

Monarchia Assyriorum initium habuit à Belo, quem aliqui volunt fuisse Chus filium Cam, de quo *Gen. cap. 10.*, vel à Nino eius filio, qui ibidem dicitur Nembroth, circa annum P. I. 2480. Finem habuit sub Sardanapalo an. P. I. 3850.. Niniuæ erat Regia Assyriorum, & post Sardanapalum fuere quidem in ea Regia Reges Assyrij, sed Monarchia transiit ad Medos, quorum Regia Hecbatanes; transiit ab his ad Chaldæos, siue Babylonios, & tandem ad Persas anno P. J. 4176.

Monarchia Persarum initium habuit sub Cyro anno P. I. 4176., cuius

cuius Regia fuit Susa, & desijt sub Dario anno P. I. 4383., cum stetisset annis 208.

Monarchia Græcorum cæpit sub Alexandro anno P. I. 4383., sed, eo mortuo, diuisa est in partes, & nomen Monarchiæ continuauit in Regibus Syriæ, qui Antiochi dicebantur, siue Seleucidæ, quorum Regnum redactum est in Prouinciam Romanam à Pompeio anno P. I. 4648.

Monarchiæ Romanorum initium diuersimodè statuitur, nos cum Vallemontio dicimus illius initium fuisse anno P. I. 4687., cum Octavianus Cæsar Imperatoris nomen assumpsit.

Terminauit autem in Augustulo anno Æræ Ch. 475. P. I. 5188. Renixit anno Æ. Ch. 800. sub Carolo Magno, & stetit sub Imperatoribus Gallis per annos 112., sub Germanis usque, & ad præsens. Ab hoc Imperio diuisum est Orientale anno Æ. Ch. 395. sub Flauio Arcadio Honorij fratre, & stetit usque ad annum 1453., cum sub Constantino 13. vel 15. Constantinopolim capta est à Turcis die 29. Maij f. 3.

Hispania Reges habere cæpit ab anno 143. post diluuium P. I. 2513., sed à Romanis subacta, Reges habere cæpit Gothos, siue Visigothos anno Æræ C. 369., qui regnarunt usque ad annum 713., quo tempore Mauri, siue Saraceni illam inuaserrunt, occiso Rege Roderico, ibique regnarunt usque ad annum 1492. cum, capta Granata à Rege Ferdinando V., Saraceni omninò expulsi sunt.

Eodem tempore, quo regnabant ibi Saraceni, Christiani proprios Reges habuerunt, quorum primus fuit Pelagius ex Visigothorum genere anno 716. electus in Regem Asturiæ, & Legionis, Regumque series continuauit usque ad annū 1516. cum, mortuo Ferdinando, & Isabella, electus fuit in Regem Carolus v. filius Ioannæ, quæ nata erat ex Ferdinando, & Isabella. Horum Regum series continuauit usque ad annum 1700. cum, mortuo Carolo secundo, extincta est linea recta Caroli v. *Vide Ricciolum, & Vallemontium.*

Galliarum Reges initium habuerunt à Feramundo, à quo lata est Lex Salica, fæminas excludens à successione, electus autem fuit anno Æræ C. 420., & anno 448. electus fuit Merouæ-

us, à quo stirps Merouingia, quæ regnavit vsque ad annum 751. cum, mortuo Chilperico secundo, electus fuit in Regem Pipinus filius Caroli Martelli Magistri Palatii, & notii alterius Pipini. Hæc autem est stirps Carolingia, quæ regnavit vsque ad annum 987., cum, mortuo Ludouico v. sine prole, & reiecto Carolo Lotharingæ Duce, electus fuit Vgo Capetus, à quo incepit stirps Capeta, quæ adhuc regnat.

Anno 1314. regnabat Philippus 4. Pulcher Nepos S. Ludouici, quem Bonifacius 8. excommunicauit, ipse verò Bonifacium in carcerem trudi iussit, & licet tres post se reliquerit filios, Ludouicum Vtinum, Philippum Longum, & Carolum Pulchrum, qui successiuè Reges fuerunt, nullus tamen reliquit prolem masculinam, ideoque anno 1328. successit in Regno Philippus 6. Valefius filius Caroli, qui fuit frater Philippi 4., & filius Philippi 3.

Ludouicus xi., de quo ait Uallemontius regnasse sine consilio, sine iustitia, sine ratione, mortuus est anno 1483., cui successit Carolus 8. eius filius, qui mortuus est sine prole anno 1498., ideoque ei successit Ludouicus 12. consanguineus, & eo etiam mortuo sine prole, successit Franciscus 1. anno 1515. Hic cum Leone x. inuit Bononiæ concordatum, in quo, aboletæ Pragmatica sanctione, statutum est, vt Rex nominet ad beneficia, & soluatur Pontifici prima annata.

Anno 1551. Henricus 2. filius Francisci primi, & Maritus Catharinæ Mediceæ fortuito occiditur, & successiuè regnant tres eius filij, Franciscus 2. Carolus 5., & Henricus 3. Verùm, hoc à Fratre Dominicano occiso, finem habuit stirps Valefiana anno 1592., quæ regnavit annos 264., eique successit Henricus 4. Borbonius ex stirpe S. Ludouici per Robertum eius filium. Hoc Rege à Raugliacco occiso, successit eius filius Ludouicus 13. Pater Ludouici 14. adhuc feliciter regnantis.

Anno 400. ex Scandia, siue Gothia erupit gens illa ferocissima, quæ Europam, & Africam vastauit, & diuisa est in Visigothos, Ostrogothos, Vuandalos, Hunnos, & Longobardos.

Anno 464. finem habuit Hunnorum Regnum annis 10. post mortem Attilæ eorum Regis.

Anno 533. finem habuit sub Gilimer Vuandalorum Regnum, quod cepit anno 428. sub Genserico Arriano.

Anno 553., occiso Totila, & paulò post etiam Teia Ostrogothorum Regibus, finem habuit in Italia eorum Regnum, quod incepit anno 476. sub Odoacre.

Anno 713., Hispaniâ à Saracenis occupatâ, finem habuit Gothorum, siue Visigothorum Regnum, quod incepit anno 369. sub Attanarico Rege.

Anno 774. sub Desiderio Rege desijt Regnum Longobardorum in Italia, vbi ex Pannonia aduenerant anno 568. sub Alboino Rege.

De alijs Regnis, & Dominationibus vide Ricciolium, & Vallemontium t. 2., vbi eorum seriem distinctam inuenies.

ANIMADVERSIONES IN VARIOS AUCTORES.

LECTIO LIV.

Si quis aliquam Historicorum notitiam desiderat, adeat D. Hieronymum de Scriptoribus Ecclesiasticis, Bellarminum, Possuinum, Vallemontium, & alios. Ego breuiter dico Moysem fuisse primum historicorum Auctorem, qui sacram historiam edidit in quinque libris Pentatheucon comprehensam annorum 2450. circiter, licet autem eam spiritu Dei afflatus ediderit, potuit tamen rerum notitiam naturaliter habere ab Amram Patre suo, cum quo vixit annos 58., Amram à Leui, cum quo vixit annos 37., vel à Ioseph, cum quo vixit annos 14., Leui ab Isaac, cum quo vixit annos 33., Isaac à Sem, cum quo vixit annos 50., Sem à Mathusalem, cum quo vixit annos 98., Mathusalem denique ab Adam, cum quo vixit annos 243. De alijs historiæ Sacræ Auctoribus vide Auctores citatos.

Inter omnes prophanos Auctores antiquissimi fuere Græci, & Inter Græcos solius Herodoti historia ad nos deuenit, cum illo-

rum historiae perierint. Hic natus est anno P. I. 4230. annis 8. post pugnam Marathoniam, & florebat anno P. I. 4269. Mortuus est Turij, quæ est Colonia Græcorum in Magna Græcia.

Xenophon insignis Philosophus, Dux, & Historicus edidit libros Thucididis, in quibus continetur historia Græcorum. Scripsit etiam historiam Cyri Regis Persarum, quæ est potius dicenda compendium dogmatum Principum. Florebat anno P. I. 4320.

Berosus Chaldæus natus est anno P. I. 4388., & ex Plinio *l. 7. cap. 30.* docuit Athenis, verum opera ipsius non extant, sed Annius Viterbiensis Dominicanus Theologus Cardinalis Pauli Fregosij, & Magister S. Palatij sub Alexandro 6. circa annum 1500. typis mandavit librum, cui titulus: Desolationes Chaldaicæ, in quo continetur compendium operum Berosi, siue historiae, quam scripsit de Regibus Assyrijs. Hic liber à multis rejicitur ut inventum Io: Annij, sed à Thoma Massa defenditur. Vide ipsius librum, cui titulus Opusculum Apologeticum.

Manethon Sacerdos Ægyptius floruit paulò post Berosum anno P. I. 4425. sub Ptolemæo... Philadelpho, cui suam historiam dicavit. Cum autem hoc tempore translata fuerit Diuina Scriptura de Hebræo in Græcum à 72. Interpretibus, missis ab Eleazaro Pontifice Regi Ptolemæo, id Hæbræis maximè displicuit, idèque die 8. mensis Gebeth, qui est mensis decimus ieiunium statuerunt, ut docet Marshamus *fol. 153.* & Ricciol. in *Kalendario Hebræo*, hac occasione tam Berosus, quam Manethon Diuinæ legis, & sacræ historiæ notitiam habuerunt, illamque deprauare conati sunt.

Inter Historicos Latinos, quorum opera ad nos peruenerunt primum locum tenet Iulius Cæsar, qui sua edidit Commentaria, in quibus signat annos ab Vrbe condita, quos si in annos P. I. transferre velis, illis adde 3960.

Titus Liuius vixit sub Imperio Augusti, & scripsit historiam Romanam ab Vrbe condita ad sua vsque tempora in libris 140., vel 142., quorum soli 35. ad nos peruenerunt, aliorum tamen habet;

habemus compendium, seu Epitomen Lucij Flori, sed aduerte Titum Liuium errare in Chronologia, nam ponit primos Consules anno ab V. C. 245. cum esset annus 246., quem errorem continuat, vsque ad annum U. C. 267., quem vult fuisse 264. errando per annos 3., & sic successiue vsque ad annum V. C. 536. ex tunc enim errat per annos 4., vult enim Annibalem in Italiam aduenisse anno V. C. 532. P. I. 4492. cum esset U. C. 536. P. I. 4496. Consulibus P. C. Scipioe, & T. Sempronio Longo.

Primus error Titi Liuij probatur sic *Lib. 1. decadis 1. cap. 23. in fine* ait: à condita Vrbe ad libertatem præterisse annos 244. quo tempore fuit sub Regibus, electos autem fuisse Consules primos Junium Brutum, & Publium Valerium anno V. C. 245. qui correspondet anno P. I. 4205. ante Æram Chr. 509., sed ex Fastis Capitolinis relatis à Ricciolio *lib. 4. cap. 5. sue Chronologiae* primi Consules electi fuerunt anno ante Æram Chr. 508. qui est P. J. 4206. ab V. C. 246., ergo errat per annum unum, quem errorem continuat in sequentibus annis.

Secundus error probatur, nam *lib. 2. Decadis primæ cap. 21. ait:* Coriolanum in Patriam irruisse Coss. Nautio, & Furio an. U. C. 264., qui correspondet anno P. I. 4224., Ante Æram Chr. 490., sed ex Fastis Capitolinis constat hos non fuisse Consules, nisi anno antè Æ. Chr. 487., P. I. 4227., ab U. C. 267. ergo errat per annos tres, & in eodem errore continuat vsque ad annum P. I. 4492. Immo non solum errat hic Auctor, sed etiam Chronologia apposita in fine operum ipsius, dum ponit obsidionem Urbis factam per Coriolanum anno V. C. 266. qui est P. I. 4226. ante Æram Chr. 488.

Tertius denique error probatur, nam *lib. 1. dec. 3. dum Annibalis descensum in Italiam describit,* ait: fuisse Conf. P. Corneliū Scipionem, & T. Sempronium anno V. C. 532., qui correspondet anno P. I. 4492. A. Æ. Chr. 222., sed ex Fastis constat hos fuisse Consules anno A. Æ. C. 218., P. J. 4496., ab V. C. 536., ergo patet errare per annos quatuor, in quo errore continuat etiam in Chronico vsque ad annum ab V. C. 703. P. I. 4663. Ante Æram comm. 51., quem ipse vult fuisse an. V. C. 699., P. I. 4659. A. Æ. C. 55.

Post T. Liuium sub eodem Augusto successiuè floruerunt Cornelius Nepos, Salustius; Velleius Paterculus, Q. Curtius, Cornelius Tacitus, Lucius Florus, Suetonius, Iustinus abbreviator operum Throgi Pompeij, & alij.

Post Christi Aduentum sacram historiam concinnarunt Phylus Hebraeus natione Alexandrinus sub Caio Caligola, & Iosephus Hebraeus, qui natus anno Chr. 37. mortuus est anno 93.

Inter Christianos primus, qui Ecclesiasticam historiam concinnauit, fuit Ægesippus, qui mortuus est anno Chr. 180. & post illum alij plures.

Cardinalis Baronius scripsit Annales Ecclesiasticos 12. tomis comprehensos, quos compilauit Spondanus, Bozouius, & Oldericus Rainaldus; sed aduertendum est hunc Auctorem ponere Christi Incarnationem, & Natiuitatem anno V. C. 751, Olymp. 194. anno 2., Consulibus Lentulo, & Messalino, qui characteres cum alijs, quos signat, competunt anno P. J. 4711. & Æra Chr. per ipsum incipit anno sequenti, qui correspondet anno P. I. 4712., in quo errat per annos duos, quem errorem continuat vsque ad annum 563., in quo signat indictionem 11., ergo retrocedendo anno primo Æræ com. erat indictio 4., quæ competit anno P. I. 4714., & non 4712., in hoc ergò manifestè errat, & illius errorem amplectuntur Spondanus, Bozouius, Oldericus, & noster Coriolanus.

Quoad Christi Natiuitatem, si Baronius vult illum natum an. P. J. 4711. opinio est probabilis, sed debebat ponere annum primum Æræ post annos 3., & non an. sequenti, vt fecit Vallemontius, qui posuit Christum natum anno Mundi 4000., qui est P. I. 4710., & annum primum Æræ Chr. anno Mundi 4004. qui est P. I. 4714.

Christi mortè Baronius ponit anno 34. Æræ Chr. Consulibus Enobarbo, & Vitellio, sed hi fuere Consules anno Æ. Ch. 32. P. J. 4745. ergo per ipsum Jesus Christus vixit annos 33., & menses 3.

Cardinalis Bellarminus in sua breui Chronologia asserit Christum natum anno primo Æræ Christi, vel ergo dicendum est eum natum anno P. I. 4714. in Decembri, vel pro [natum] intel-

ligen-

ligendum est Circumcisum. Rursus ponit annum primum Æræ Chr. anno Mundi 3984., qui est P. J. 4714., sequitur ergo per ipsum Mundum conditum anno P. J. 731. annis 3983. ante Æram Chr., Ponit Romam conditam an. M. 3233., qui est P. I. 3963., cum tamèn iuxta Varonem fuerit condita an. P. I. 3961., & iuxta Catonem an. P. I. 3962.

Bardi in sua Chronologia ponit Christi Incarnationem anno Mundi 3967., & annum primum Æræ Christi. anno M. 3968., vult ergo Mundum conditum anno P. I. 747. & Christum natum anno P. I. 4713., sed errat in signandis characteribus Consulium &c. qui omnes competunt anno præcedenti 4712., & sic successiuè in annis subsequen- tibus. Christi mortem ponit anno Æræ Ch. 34. Mundi per ipsum 4001., qui est P. J. 4747., sed errat in signandis characteribus, tenetur ergo dicere Christum, vel mortuum anno Æræ 33., vel non sub Galba &c.

Cornelius à Lapide in tabula, quam præponit libro Pentatheucon signat Mundum conditum anno P. I. 764. annis 50. post nostram sententiam. Olympiades statuit anno P. J. 3939., nos verò anno P. J. 3938. Romam conditam anno P. I. 3962., quare sequitur opinionem Catonis.

Libertatem sub Cyro signat anno P. I. 4182., cum per nos fuerit anno 4176., vel iuxta Ricciol., & Vallemontium 4178.

Christi Natiuitatem signat anno Mundi 3950., qui est P. I. 4713., sed errat in signandis characteribus, qui omnes competunt anno P. J. 4711., igitur tenetur asserere annum primum Æræ fuisse anno M. 3953., qui est annus tertius post Christi Natiuitatem.

Christi mortem signat anno Æræ Ch. 34. Mundi 3984., qui est P. I. 4747. vult ergo Christum vixisse annos 33., & menses 3.

Vallemontius ponit annum primum Æræ Ch. anno ab orbe condito 4004., si autem à 4714. subtrahas 4004. remanent 710. qui est annus P. I. præcedens Mundi creationem, ergo per ipsum fuit creatus anno P. I. 711.. Romam conditam signat anno M. 3252. P. I. 3962., ex quo patet eum sequi opinionem Catonis.

Christi Natiuitatem signat anno Mundi 4000., qui correspondet

det

det anno P. I. 4710. , Mortem verò ipsius signat anno Æræ communis 33. qui est annus P. I. 4746. , ex quo sequitur per ipsum Christum vixisse annos 35. , & menses 3.

Ricciolius , iuxtà Uulgatam , ponit mundum conditum anno P. J. 530. , annis 4184. ante Æram communem .

Christi Natiuitatem signat anno præcedente Æram communem , videlicet P. J. 4713. , mortem verò ipsius anno Æræ 33. , quare per ipsum vixit an. 32. , & menses 3.

EXCURSUS CHRONOLOGICUS.

LECTIO LV.

Pro huius primi libri Coronide pono excursum Chronologicum anni decurrentis 1712. , in quo habetur praxis eorum , quæ dicta sunt in allatis Lectionibus , signando festum Paschatis .

Solum aduerto , quòd vbi dicitur : anno labente , intelligitur annum ibi signatum terminare antequam terminet annus decurrens Æræ communis . Ubi verò dicitur : ineunte , intelligitur annum illum iam inchoasse post Kalendas Ianuarij .

Decurrente Mundi ætate VII. Sæculi 18. an.	12.
Periodi Ludouici Magni an. -----	9085.
Periodi Solis Aureæ an. -----	9085.
Periodi Julianæ an. -----	6425.
Periodi Dionysij , siuè Victorini an. -----	41.
Periodi Indictionis Solaris anno. -----	125.
Periodi Indictionis Aureæ , siuè Lunaris an. -----	155.
Periodi 27. Callipinæ an. ---	65.
Cylco Solari (Iuliano -----	13.
(Gregoriano -----	112.
Cyclo Lunari , siuè Aureo numero -----	3.
Indictione (Romana. -----	5.
(Genuensi. -----	4.
Epacta (Iuliana. -----	3.
(Gregoriana. -----	22.

Æræ ab Orbe condito an. -----	5711.	labente
Æræ à fine diluuij an. -----	4055.	labente
A' promissione Abrahæ facta , & ab illius egressu de Haram an. -----	3619.	
A' Natiuitate Isaac an. -----	3604.	
Ab immolatione Isaaci facta ab Abrahamo an. --	3579.	
Ab exaltatione Ioseph in Ægypto an. -----	3424.	
Ab egressu Populi de Ægypto an. -----	3198.	labente
Ab ingressu Populi in terram promissionis an. -----	3158.	ineunte
Ab vnctione Saul in Regem an. ----	2803.	
A' reprobatione Saul , & prima vnctione Dauid in Regem an. --	2793.	
A' iactis fundamentis Templi per Salomonem an. -----	2719.	labente
A' destructione Templi per Nabusardam an. -----	2318.	labente
A' libertate Populi per Cyrum an. -----	2249.	
A' translatione Diuinæ Scripturæ facta per 72. Interpretes an. ---	1997.	
A' prophanato Templo , & martyrio Machabæorū an. -----	1879.	labente
Æræ Simonis Fratris Ionathæ -----	1855.	
Æræ Ægyptiacæ an. -----	4055.	
Æræ Argiuæ an. -----	3554.	
Æræ Acticæ an. -----	3294.	
A' Troia condita an. -----	3194.	
Ab Excidio Troiæ an. -----	2921.	
Olympiadis 622. an. -----	3.	labente
Ludorum Agonalium 407. an. -----	2.	labente
A' Roma condita (iuxtà Varronem an. -----	2465.	
(iuxtà Catonem an. -----	2464.	
Æræ Græcorum , siuè Seleucidarum Iudaicæ an. -----	2024.	ineunte
Æræ Hebræorum Chaldaicæ an. -----	2022.	labente
Æræ Philipeæ an. -----	2036.	labente
Æræ Iulianæ , siuè à reformatione Calendarij per Julium Cæsarem. -----	1757.	
A' Reformatione Calendarij per Gregorium 13. -----	130.	
A' triumuiratu. -----	1754.	labente
Æræ Hispanicæ. -----	1750.	

Ab Actiaca victoria . — — — —	1742. labente		
A' morte Cleopatré . — — — —	1741. labente		
Æræ Ægyptiacæ reformatæ . — — — —	1740. labente		
Æræ Diocletiani , siuè Martyrum . — — — —	1428. labente		
Æræ Antiochenæ . — — — —	1760. labente		
Æræ Constantinopolitanæ . -----	} Historicæ 7211. labente
Ecclesiasticæ 7204. labente
Ciuilis 7219. labente		
		Æræ Judaicæ iuxtà Hebræorum errorem die 20.
mensis Ueadar an. — — — —	5472. labente
		Sed iuxtà verum computum Astronomicum die 20.
mensis Nisan an. — — — —	5473. ineunte
Æræ Nabonassar die 29. mensis Pacon an. -- — —	2460. labente		
Æræ Græcorum die 19. mensis Elaphebolion iuxtà
Acticos , & mensis Xantici iuxtà Macedones an.	7219. labente		
Æræ Alexandrinæ die prima mensis Pharmutij an.	1428. labente		
Æræ Arabicæ , siuè Hegiræ die 18. mensis Sepher ,
siuè Saphar an. — — — —	1124. ineunte		
Æræ Persicæ die 29. mensis Shariuar an. — — — —	1081. labente		
Æræ communis Stylo veteri , seù Iuliano 17. Kal.
Aprilis, idest die 16. , Martij Lit. Dom. F.E. ; sed
Stylo nouo , siuè Gregoriano sexto Kal. Aprilis,
idest die 27. Martij, Lit. Dom. C.B. an. -- — —	1712.		

CELEBRABIMUS DIEM SANCTUM PASCHATIS
DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI,
CUI SOLI HONOR, ET GLORIA,

QVI
SIT BENEDICTVS IN
SÆCULA.

CHRONOLOGIÆ

LIBER II.

In quo habentur facta insigniora , quæ à Mundi
Creatione ad hæc vsque tempora
acciderunt.

PRÆFATIO.

Reuem temporum Chronologiam allaturus , præ-
mittere cogor, non mirandum si Auctores in huius-
modi supputationibus inter se discrepent , cum
ignoretur quo anno præcisè fuerit orbis conditus,
quare alij vno anno, alij alio creationem statuunt, &
plusquàm 150. reperiantur de hoc diuersæ opiniones,
ex hoc ergo fonte oritur magna ex parte discrepantia etiã in
reliquis . Habemus quidem ex sacris literis historiam à Mundi
creatione in Genesi; verùm non signatur annus, quo fuit con-
ditus, & licet ibi enumerentur anni vitæ Patriarcharum, Iu-
dicum, Regum, & Pontificum, ignoratur tamèn an sint anni
completi, vel inchoati, quidquid in oppositum dixerit Iose-
phus lib. 1. Antiquitatum cap. 5. Præterea, ex Pererio in Da-
nielem, cum alia sit computatio inclusiua, alia exclusiua, quæ
terminos excludit, hinc sequitur non posse nos certò metiri
annos in sacris literis signatos.

Addo in annis enumerandis valdè differre versionè 70. Interpretũ
à Vulgata, illa enim à creatione Mundi ad Diluuium Nocti-
cum vult intercessisse annos 2256., Vulgata autè annos 1656.,
& sic de reliquis.

Quò ad profanos historicos primi, qui scripserunt fuerunt Græci,
& tamèn Iulius Africanus relatus à Pererio in Danièlem de
illis ait : vsque ad Olympiades nihil exploratum in historia

Græcorum inueniri, sed omnia esse confusis scripta temporibus; & Varro totum tempus, quod à creatione Mundi ad Ogygis Diluuium intercessit, incognitum dixit, quod verò à dicto Diluuiio ad Olympiades, fabulosum nuncupauit.

Ex his ergo fontibus oritur tanta opinionum diuersitas inter Chronologos, quare benè aiebat Dionysius Halicarnasæus relatus à Marshamo *f.* 17. quòd, in temporum supputatione si quis paucis annis fallatur in vetusta, & multorum annorum historia, ferendum est, sed totis duabus, vel tribus ætatibus errare non permittitur. Ego igitur in hac Chronologia illas sequor opiniones, quæ magis videntur probabiles, alias tamen veluti improbables non reiiciens, & sicut obiectum, quòd magis est distans faciliùs circa illud potentia visiva fallitur, ità etiàm, quòd magis ab hac nostra ætate distant facta maiorum, faciliùs est posse nos decipi.

Sed ne quis erret in computo, in annis signandis non vtar Æra Mundi, vtpotè incerta, sed Periodo Iulianâ, cuius anni ità inter se sunt distincti, vt vnus cum alio confundi non valeat. Utar etiàm Æra communi, siuè Christi, quæ ex omnium vnanimi consensu initium habuit anno P. I. 4714., & retrocedendo annos à principio huius Æræ ad Mundi creationem signabo duplici notâ, alterâ videlicet P. I., alterâ annorum ante Æram Christi, quæ duæ notæ, si in vnum coalescant, dabunt semper annum P. I. 4714. Explico exemplo. Diluuium pono anno P. I. 2369., qui est annus ante Æram Christi 2345., hæ duæ summæ simul vnitæ dant annum P. I. 4714., & sic de alijs. Verùm à primo anno Æræ Christi, & successiuè non amplius signo annos P. I., quia id facilitèr habetur, si cuilibet anno Æræ addas annos 4713., qui ante illam præcesserunt. Si quis autem nosse cuperet quot annis à nobis distent, quæ gesta sunt ante Æram Chr., hac vtatur regula: anno signato ante Æram, detracta vnitate, addat annos Æræ Christi decurrentes, v. g. volo scire anno Æræ Christi 1712. quot annis præcessit Exodus, qui contigit anno ante Æram 1487. detractâ vnitate, & additis annis 1712., dant annos 3198., tot ergo annis præcessit Exodus annum 1712.

His ergo regulis seruatis, habebis in hoc generali Synchronismo Ideam quandam Historiæ, tum sacræ, tum prophanæ, tibi quæ sufficiet scire ordinem rerum, vt optimè notauit Iustus Lipsius in *Centuria Miscel. q.* 61., solùmque aduerto excitandis ingenijs natum esse, non pascendis, genus hoc cibi; quare, si ea, quæ hîc libantur perfectiùs quis nosse desiderat, adeat Historicos, à quibus gesta narrantur.

Si autem aliquos annos videris prætermisissos, ne id per errorem contrigisse iudices, nam datâ operâ fuit factum, eò quòd illis annis nihil memorabile referant Historici, ideò post annum P. I. 715. statim sequitur annus 784., post hunc 853., & sic successiuè.

Rursum vbi in annis ante Æram comm. signo diem anni Romani, quo accidit, quod enarratur, scias id non haberi in historijs, siue sacris, siue prophanis, sed à me fuisse appositum ex calculis astronomicis; quare nullam volo id habere certam fidem, sed puram probabilitatem. Denique concludo plures esse Auctores, qui Chronologias concinnarunt, vt Bellarminus, Turfellinus, Bardi, Bochijs, Marshamus, Ricciolius, Rainaudus, Coriolanus, & alij multi, ego verò à Creatione Mundi ad Diluuium secutus sum vulgaram editionem; à diluuiio ad solutionem captiuitatis Iudaicæ, Marshamum, in reliquis verò, Ricciolium.

Anni

P. l. a. Æ. C.
714. 4000.

- C**reavit Deus Mundum anno Periodi Victorini 182., Cyclo Solari Juliano 14., Greg. 1. Litera Dom. Juliana D., Gregoriana A., Die 2., Aprilis, Feria 1. . Feria 6., quæ incidit in diem 7. Aprilis creavit Adamum, & Euam, qui eadem die peccauerunt. *Gen. cap. 1. Cornel. à Lap.*
715. 3999. Eva genuit Caim, & post menses 10. Abel. *Ricciolius.*
784. 3930. Caim occidit Abel fratrem suum. *Gen. cap. 4.*
853. 3861. Eva peperit Seth, cum Adam esset annorum 130., & Caim genuit filium suum primogenitum Henoch. *Gen. 5.*
948. 3766. Seth genuit Enos *Gen. 5.* Adam hoc tempore plures habebat filios, quos alij volunt fuisse 30., alij 100. cum totidem sæminis.
1040. 3674. Enos genuit Cainam victurum annos 910. *Gen. 5.*
1108. 3606. Cainam genuit Malalael victurum annos 895. *Gen. 5.* Hoc tempore Label Caini pronepos fabricavit tentoria, Jubal verò eius frater instrumenta musica; Rursus Tubalcaim eorum frater, à Poetis dictus Vulcanus, adinuenit artem fabrilem, & Noemæ eorum Soror, dicta à Poetis Minerua, artem textilem *Gen. cap. 4. Uide etiam Blanchinum in historia vniuersali.*
1173. 3541. Malalael genuit Iared victurum annos 962. *Gen. 5.*
1335. 3379. Iared genuit Henoch, qui post annos vitæ 300. translatus est. *Gen. 5.*
1400. 3314. Henoch genuit Mathufalem victurum annos 969. *Gen. 5.*
1587. 3127. Mathufalem genuit Lamech victurum annos 777. *Gen. 5.*
1643. 3071. Moritur Adam annorum 930. *Gen. 5.*
1769. 2945. Lamech genuit Noe viuentibus adhuc progenitoribus suis Enos, Cainam, Malalael, Iared, & Mathufalem. *Gen. 5.* Cum

Anni

P. l. a. Æ. C.

2248. 2466. Cum Noè esset annorum 480. Deus illi præcipit fabricationem Arcaë, & vt prædicet penitentiam. Alij volunt fuisse Noè annorum 500.
2272. 2442. Nascitur Sem filius Noè. *Gen. cap. 6.*
2369. 2345. Moritur Mathufalem in principio huius anni. Noè iussus à Deo ingreditur in Arcam cum tota familia, & die 17. mensis secundi, quæ incidit in 5. Maij cepit diluuium. *Gen. cap. 7. Vide supra Kalendarium pro hoc anno Lectione 36.*
2370. 2344. Noè egreditur de Arca die 27. Mensis secundi, quæ incidit in diem 5. Maij, ita vt steterit in Arca anno integro Solari. *Gen. 8.*

Finem habet prima Mundi Ætas,
& incipit secunda.

2371. 2343. **H**Oc anno incipit Æra Ægyptiaca, de qua *Marshamus.*
2372. 2342. Sem biennio post diluuium cum 100. esset annorum genuit Arphaxad. *Gen. cap. 11.*
2381. 2333. Noè inebriatur, & maledicit Chanaam filium Cham. *Gen. 9.* Per hæc tempora Cham genuit Chus, Melraim, Phut, & Chanaam. *Marshamus* vult Cham esse Menes primum Regem Ægypti, *Blanchinus* verò vult Cham esse Jouem Amonem, & *Mesraim* esse Osiridem filium Iouis Amonis, Chus verò esse Belum, & *Nembroth* filium Chus esse Ninum, qui fundauit Monarchiam Assyriorum. Alij volunt Cham fuisse primum Regem Synarum. *Vide Blanchinum.*
2407. 2307. Sale nascitur filius Arphaxad victurus annos 239. *Gen.*

Sale

Anni

P.I. a.Æ.C.

2437. 2277. Sale genuit Heber, à quo Hebræorum nomen derivatur, qui vixit annos 464. Viuebat hoc tempore Esculapius, qui scribendi artem adiuuenit. *Marshamus.*
2471. 2243. Heber genuit Phaleg victurum annos 239. *Gen. 11.* Hoc tempore Nembrot fabricauit turrim Babel, & initium habuit idololatria. *Marsh.*
2501. 2213. Phaleg genuit Reu victurum annos 239. *Gen. 11.*
2532. 2182. Reu genuit Sarug victurum annos 230. *Gen. 11.* Per hæc tempora electus fuit in Regem Synarum Xinungus, & in Regem Ægypti Menes ex *Ricciolio, Blanchino, & Marshamo.*
2562. 2152. Sarug genuit Nacor victurum annos 248. *Gen. 11.*
2592. 2122. Nacor genuit Thare patrem Abraham victurum annos 205.
2635. 2089. Hoc tempore initium habuit regnum Sicioniorum in Peloponeso sub Rege Egialeo, ex *Blanchino, & Vallemontio*; Inuenta est etiam ars nauigandi à filiis Iephre.
2719. 1995. Noè moritur annorum 950.
2722. 1992. Anno 130. vitæ Tharæ nascitur Abraham filius eius. *Gen. 11.*
2731. 1983. Nascitur Lot filius Aram fratris Abraham. *Gen. 11.*
2732. 1982. Nascitur Sarai futura vxor Abraham. *Gen. 11.*
2792. 1922. Tharæ cum Abraham, & Lot, totâq; familiâ exit de Ur Chaldeorum, & moratur in Aram. *Gen. 11.*
2796. 1918. Moritur Thare, & Abraham discedit de Haram, & pergit in Ægyptum cum esset annorum 75., & ab hoc anno incipit peregrinatio annorum 430. ex *Marshamo Gen. cap. 12.*

Anni

P.I. a.Æ.C.

Hoc anno finem habet secunda Mundi Ætas, & incipit tertia.

2797. 1917. **A** Braham de Ægypto pergit in Chanam. *Gen. cap. 13.*
2800. 1914. Ob pastorum contentionem Abraham separatur à Lot. *Gen. cap. 13.*
2802. 1912. Abraham debellat Regem Chodorlaomor, & liberat ab eius manibus Lot. *Gen. 14.*
2808. 1906. Deus promittit Abrahamo filios, eiq; ex Agar nascitur Ismael. *Gen. 15.* Per hæc tempora fertur Nilum fluxisse melle mixtum. *Marshamus.*
2821. 1893. Deus Abrahamo præcipit Circumcisionem, eiq; promittit filium ex Sara. *Gen. 17.* Sodoma, & Gomorra cum alijs finitimis Ciuitatibus vallis Syluestris, igne de Cælo emisso, comburantur, ibiq; oritur Lacus Asphaltites, vulgò mare mortuum. Lot inebriatur. *Gen. 19.*
2822. 1892. Isaac nascitur ex Sara nonagenaria, & Abrahamo centenario: *Gen. 21.*
2826. 1888. Ismael persequitur Isaac, ideòq; ab Abrahamo è domo eicitur cum Matre Agar. Hoc anno incipiunt anni 400. peregrinationis, de quibus *Actorum cap. 7.*
2847. 1867. Abraham iussus à Deo pergit ad immolandum filium Isaac. *Gen. 22.*
2859. 1855. Moritur Sara vxor Abraham. *Gen. 23.*
2862. 1852. Isaac annorum 40. ducit in vxorem Rebeccam. *Gen. 24.*
2872. 1842. Moritur Sem annorum 600. Hoc anno incipit regnum Argiuorum sub Phoronæo Rege, & hic est primus annus Æræ Argiæ. *Marshamus.*

Anni

P.I. a.Æ.C.

2882. 1832. Cum Isaac esset annorum 60. nascitur Jacob, & Esau. *Gen. 25.*
2896. 1818. Moritur Abraham annorum 175. *Gen. 25.*
2921. 1793. Esau quadragenarius duas ducit vxores. *Gen. 26.*
2922. 1792. Diuuium Ogygis anno 51. *Æræ Argiuæ. Marshamus.*
2944. 1770. Moritur Ismael annorum 137.
2958. 1756. Iacob, accepta benedictione à Patre post datum ei pulmentum, fugit ad Labam, cum Isaac esset annorum 137. *Gen. 27.* In via apparet ei Dominus. *Gen. 28.*
2961. 1753. Moritur Rebecca annorum 114. *Gen. 30.*
2966. 1748. Iacob ducit in vxorem Liam, à qua successiue habuit Ruben, Simeonem, Leui, & Iudam, cum Rachelem etiam duxisset in vxorem. *Gen. 29.*
2970. 1744. Iacob suasu Rachelis ducit in vxorem Balam Rachelis ancillam, de qua suscepit Dan, & Nephtali. Suasu Liæ ducit Zelpham eius ancillam, de qua suscepit Gad, & Asser. *Gen. 30.*
2972. 1742. Isacar nascitur ex Lia, & successiue Zabulon, & Dina. *Gen. 30.*
2973. 1741. Rachel parit Iosephum, cum Iacob esset annorum 91. *Gen. 30.*
2979. 1735. Iacob discedit à Laban, & luctatur cum Angelo, à quo benedicitur. *Gen. 32.*
2984. 1730. Iacob alloquitur Esau, & Dina egreditur, vt videat filias alienigenas, & acciderunt, quæ narrantur. *Gen. cap. 33. & 34.*
2987. 1727. Deus Iacobo apparet, cui præcipit vt pergat in Bethel, eiq; imponit nomen Iſrael. Rachel parit Benjamin, & ex partus dolore moritur. *Gen. 35.*
2988. 1726. Ioseph, cum 16. esset annorum, à fratribus venditur Hmaelitis. *Gen. 37.*
3000. 1714. Ioseph annorum 28. tentatur à Domina sua, & in carcerem conijcitur. *Gen. 39.*

Anni

P.I. a.Æ.C.

3001. 1713. Moritur Isaac annorum 180. *Gen. 35.*
3002. 1712. Ioseph cum 30. esset annorum educitur è carcere, & constituitur secundus à Rege in Ægypto. *Gen. 41.*
Hoc tempore contigit conflagratio Montium in Hispania, qui inde dicti sunt Pyrenæi. *Bocchius in Chronologia.*
3004. 1710. Thamar ex incestu cum Iuda Socero suo parit Zaram, & Pharez. *Gen. 38.*
3008. 1706. Moritur Esau annorum 127.
3010. 1704. Annus primus sterilitatis in Ægypto, & in Chanaam. *Ricciolius.*
3011. 1703. Fratres Ioseph prima vice pergunt in Ægyptum sine Benjamin. *Gen. 42.*
Hoc tempore regnabat in Græcia Inachus Rex Argiuorum. *Ricciolius.*
3012. 1702. Fratres Ioseph pergunt secunda vice in Ægyptum cum Benjamin, Ioseph se illis manifestat, ideòq. reuersi in Chanaam secum adducunt in Ægyptum Iacobum annorum 130., qui benignè excipitur à Pharaone. Hic Rex erat Ramases *ex Marshamus f. 91.*
3028. 1686. Moritur Iacob in Ægypto annorum 147. *Gen. 47. & 49.* Hoc tempore florebat Iob in terra Hus. *Ricciolius.*
3068. 1646. Amram Pater Moyſis nascitur annis 14. ante obitum Iosephi *Ricciolius.*
3070. 1644. Incipit seruitus Israelitarum in Ægypto sub nouo Rege, qui ex *Marshamof. 107.* fuit Salatis Tanitarum Rex. *Exod. cap. 1.*
3083. 1631. Moritur Ioseph expletis annis 110. vitæ suæ. *Gen. 50.*
Hic finem habet liber Genesis, in quo habetur historia annorum 2370.
3086. 1628. Per hoc tempus Iob passus est, quæ narrantur in eius historia. *Liber Iob.*

Anni

P.I. a.Æ.C.

3088. 1626. Moritur Simeon filius Iacob annorum 120., & successi-
uè Iudas an. 119., Ruben an. 124., Isacarum 122.
Zabulon an. 124., Dan. an. 127., & Aser an. 125.
3122. 1592. Xangus Rex Sinarum ibidem regnat. *Ricciolius.*
3132. 1582. Incipit Æra Argiua ab anno primo Regni Cecropis
anno 260. Ærę Argiua. *Marshamus.*
3139. 1575. Nascitur Maria Soror Moyfis ex Amram. *Exod.*
3143. 1571. Nascitur Aaron ex Amram. *Exod.*
3147. 1567. Nascitur Moyfes. *Exod. cap. 2.*
3187. 1537. Nascitur Iosue anno 40. Moyfis.
3190. 1524. Moyfes, percusso Ægyptio vexante Israelitas, fugit
in Madian. *Exod. cap. 2.*
3191. 1523. Areopagi iudicium Athenis constituitur. *Rainaudus.*
3192. 1522. Caleb nascitur.
3226. 1488. Moyfes, ineunte anno 80. Ætatis suę, in Monte Si-
nai, qui est Horeb à Deo accipit mandatum ex
Rubo redeundi in Ægyptum ad Populum suum,
& acciderunt, quę narrantur. *Exod. cap. 3. & 4.*
3227. 1487. Moyfes octogenarius post signa facta cum Pharaone,
die 10. mensis primi, quę incidit in 24. Martij
preparat cum Populo Agnos immolandos. Die
14. idest 28. Martij in serò feria 4. celebrat Phase,
quod fuit primum, & die 15. idest 29. Martij per-
git cum Populo in desertum. Die 30. Martij fuit
secunda Azimorum, à qua inclusiuè enumerantur
dies 50. ad Pentecostem. Die prima Aprilis, quę
fuit 18. Mensis primi, Moyfes cum Populo transit
Mare rubrum f. 7., & in eo naufragant Ægyptij.
Die 28. Aprilis 15. mensis secundi veniunt in de-
sertum Sin, & murmurant contra Dominum. Die
29. Aprilis in serò pluunt coturnices, & die se-
quenti in manè pluit manna, quod continuauit
vsq; ad transitum Iordanis. Die 6. Maij feria 7.,
quę fuit 23. mensis secundi celebratum est pri-
mum

Anni

P.J. a.Æ.C.

3227. 1487.

mum Sabbathum in deserto. Die 13. Maij, quę
fuit prima mensis tertij pergunt ad Montem Sinai,
& die 18. Maij Deus dat Legem Moyfi, cum esset
feria 5. *Exod. cap. 12. & 16.*

Finem habet 3. Mundi Ætas,
& incipit 4.

- S**Ciendum est Moysem potuisse per traditiones maio-
rum scire, quę enarrantur in libro Genesis hoc
pacto; ipse enim ea audiuit ab Amram Patre suo,
cum quo vixit annos 58. Amram à Iosepho, cum
quo vixit annos 14., vel ab aliquo alio interme-
dio; Ioseph ab Isaac, cum quo vixit annos 29.,
Isaac à Sem, cum quo vixit annos 50., Sem à Ma-
thusalem, cum quo vixit annos 97., Mathusalem
denique ab Adam, cum quo vixit annos 243.
3228. 1486. Moyfes prima die mensis primi anni secundi ab Exo-
do, quę incidit in 3. Aprilis f. 3. consecrat Alta-
re, & die 14. eiusdem mensis primi, quę incidit in
16. Aprilis feria 2. celebrat secundum Phase, sed
qui erant immundi illud celebrant 14. mensis se-
cundi die 16. Maij feria 4. *Exodi 40., & numero-
rum cap. 9.* Hic finem habet liber Exodi.
3232. 1482. Troia conditur hoc anno, vel sequenti, cuius primus
Rex fuit Dardanus.
3265. 1448. Moritur Maria Soror Moyfis annorum 127. die 10.
primi mensis. Moyfes, & Aaron aquam de petra
dant Populo, & Aaron die 1. mensis quinti moritur
in monte Hor annorum 123., cui succedit in Pon-
tificatù Eleazar filius eius. *Num. cap. 20.*
Balaam Propheta ab Asina loquente, & ab Angelo ter-
retur, quare Populo benedicit prædicens Stellam
ori-

Anni

P.I. a.Æ.C.

3166. 1448.

orituram. Dominus præcipit Moyfi, vt occidat Principes Populi ob idololatriam, & Phinees filius Eleazar occidit Hebræum cum 24. millibus alijs. *Num. cap. 21., & 25.* In fine huius anni Moyfes iussu Dei contemplatur ex monte Abarim terram promissionis, & successorem deligit Iosue. *Ricciolius.*

3167. 1447. Moyfes prima die mensis vndecimi, quæ incidit in diem 23. Ianuarij f. 3. Deuteronomium publicat, & die 7. mensis Adar 28. Februarij moritur. *Deuter. cap. 1., & 34.* Hic finem habet Deuteronom., & Penthateucus.

3168. 1446. Iosue die 10. mensis primi transit Iordanem die 20. Martij f. 1., & die 14. quæ incidit in 24. Martij f. 1. celebrat tertium Phasæ, cum primum celebratum fuisset in Ægypto; secundum anno sequenti in Deserto, & hoc tertium in terra Chanaã. Deindè circumciduntur omnes, qui nati erant in Deserto. *Iosue cap. 4., & 5.*

Post transitum Iordanis cessauit pluere manna, quod continuauerat per annos 40. Cornelius à Lapide, & alij volunt Populum transisse Iordanem post dies 36. à morte Moyfis, sed probabilius est id contigisse anno sequenti Iuliano, post menses videlicet 13., & vltra. *Ita Petauius, Marshamus, & alij.*

3170. 1444. Circa hunc annum Iosue Solem sistit, vt de Gabaonitis victoriam reportet, pluresque Reges debellat. *Iosue cap. 6., & infra.*

3174. 1440. Iosue anno 6. à transitu Iordanis diuidit terram promissionis inter nouem Tribus cum dimidia. *Iosue cap. 13.* Aliqui volunt hoc anno in Tyshri incipere annos Sabbathicos.

3195. 1419. Corinthus conditur, ex *Ricciolio.*

3296. 1418. Moritur Iosue annorum 110. *Iosue cap. 24.* Hic finem habet

Anni

P.J. a.Æ.C.

3296. 1418.

3301. 1413.

3332. 1382.

3333. 1381.

3341. 1373.

3381. 1333.

3382. 1332.

3400. 1314.

3420. 1294.

3422. 1292.

3423. 1291.

3443. 1271.

3466. 1248.

3479. 1235.

3480. 1234.

3481. 1233.

habet liber Iosue, & incipit liber Iudicum.

Circa hæc tempora contigit historia Michæ, & conflictus inter Tribu Benjamin, & cæteras alias Tribus, de quibus *lib. Iud. cap. 18. Ricciolius.*

Prima Apostasia Israelitarum à Domino. *Iud. cap. 2.*

Prima seruitus Israelitarum sub Chufano Rege Mesopotamiæ duratura per annos 8. *Iud. cap. 3.*

Othoniel Chufanum opprimit, & iudicat populum per annos 40. *Iud. cap. 3.*

Secunda Israelitarum Apostasia, defuncto Othoniele. *Iud. cap. 3.*

Secunda Israelitarum seruitus sub Eglone Rege Moabitaram. *Iud. cap. 3.*

Aod tertius à Iosue Dux, & Index occidit Eglonem, & iudicat populum, quieuitque terrâ orientalis annis octoginta. *Iud. cap. 3.*

Sangor, mortuo Aodo, iudicat populum per annum vnum, & occidit 600. Philistæos. *Iud. cap. 3.*

Tertia Israelitarum Apostasia post mortem Aod. *Iud. cap. 4.*

Tertia seruitus Israelitarum sub Iabino Rege Chanaam, quæ continuauit per annos 20. in parte Aquilonari, vbi occupauit Hasor. *Iud. cap. 4.*

Debora, & Barak insignem de Sisara Duce Regis Jabini victoriam reportant, & terra quieuit annis 40. *Iud. cap. 4.*

Tyrus conditur, vel, vt vult Ricciolius, restauratur. Hæc est vrbs Pheniciæ distans à Sidone milliaribus 25., vel stadijs 200. *Marshamus fol. 304.*

Quarta Israelitarum Apostasia adorantium Baal. *Iud. 6.*

Quarta Israelitarum seruitus sub Madianitis, qui vbi-que populantur. *Iud. cap. 6.*

Carthago conditur annis 480. ante Romam ex *Ricciolio*, sed *Marshamus* illius foundationem ponit anno P.I.

- Anni
P.I. a.Æ.C.
3481. 1232. 3832., annis 126. post foundationem Templi, eamque conditam vult à Sorore Regis Hiromi, & sterifese annis 737., dirutam autem anno P. I. 4568., à Roma condita 608., Gn. Lentulo, & L. Nummio Coss.
3490. 1224. Gedeon, victis Madianitis, iudicat populum per annos 40. *Iud. cap. 8.*
3496. 1218. Hercules Olympicum certamen instituit annis 442. ante Iphitum.
3505. 1209. Troia capta est à Græcis anno 374. Æræ Atticæ; *Marshamus*; sed Blanchinus dubitat de hoc bello, quod fabulosum credit, eò quòd Græci nullum festum instituerint in eius memoriam. Vallemontius id signat anno P. I. 3530.
3530. 1184. Mortuo Gedeone, iudicant populum successiue Abimelech, Thola, & Iair. *Iud. cap. 10.* Aliqui signant hoc anno Troiæ excidium. *Marshamus.*
3567. 1147. Quinta Israelitarum Apostasia. *Iud. cap. 10.*
3568. 1146. Quinta Israelitarum seruitus, Ammonitis inuadentibus partem orientalem, & Philistæis occidentalem. *Iud. cap. 10.*
3584. 1130. Finis Regni Sicyonum, quod steterat annis 966. ex *Ricciolio.*
3586. 1128. Iephte de Ammonitis victoriam reportat in parte orientali. Filiam sacrificat ex voto, cessat Ammonitarum seruitus. *Iud. cap. 11.*
3587. 1127. Hoc tempore iudicabat populum Sampson, & Heli in parte occidentali, & acciderunt, quæ narrantur de Sampson in libro *Iud. cap. 14. 15., & 16.*
3588. 1126. Philisthijm insignem de Israelitis victoriam reportant, & Arcam Dei rapiunt occisis filijs Heli, qui præ dolore moritur, & periit 30. millia peditum 1. *Regum cap. 5.*
3589. 1125. Eligitur in Iudicem Samuel, cum esset annorum 37. 1. *Regum.*

- Anni
P.J. a.Æ.C.
3608. 1106. Israelitæ insignem de Philisthæis victoriam reportant, iudicante populum Samuele, & cessat eorum seruitus, quæ continuauerat per annos 40. 1. *Regum cap. 7.*
3610. 1104. Herachlidarum, idest filiorum Herculis expeditio in Peloponesum. *Ricciolius.*
3619. 1095. Finis Regni Attici, quod à Cecrope steterat annis 488. *Ricciolius.*
3620. 1094. Athenis instituuntur Arcuntes perpetui, quorum primus fuit Medon, qui Rempublicam gubernauit annis 20. *Ricciolius.*
3623. 1091. Saul à Samuele in Regem eligitur 1. *Regum cap. 10. ex Marshamo.*
3625. 1089. Philisthijm Israelitis bellum indicunt anno secundo Regni Saulis. 1. *Regum cap. 13.*
3632. 1082. Saul reprobatur à Domino, & Dauid adhuc adolescens vngitur in Regem à Samuele. Hæc fuit prima vnctio. 1. *Regum cap. 16.*
3640. 1074. Samuel moritur annorum 77., cum iudicasset populum annis 51.
3642. 1072. Hoc tempore Dauid Goliath occidit, & acciderunt, quæ narrantur. 1. *Regum cap. 17.*
3663. 1051. Saul moritur, cum regnasset annos 40. *Marshamus.* Sauli succedit in Regno filius eius Isboseth, sed Dauid, qui iam ab annis 31. vnctus fuerat in Regem à Samuele, secunda vice vngitur à Contributibus suis in Hebron, & regnat per annos 7., & menses 6. *lib. 2. Regum cap. 2.*
3665. 1049. Prælium acre inter Ioabum Ducem exercitus Dauid, & Abner Ducem Isboseth. *lib. 2. Regum cap. 2.*
3670. 1044. Isboseth filius Saul interficitur, & omnes Tribus vngunt tertio Dauid in Regem. 2. *Regum cap. 5.*
3671. 1043. Dauid Arcem Sion expugnat, pulsus Iebusæis. Pugnatur etiam contra Philisthæos. 2. *Regum cap. 5.*

Anni

P.I. a.Æ.C.

3672. 1042. David Arcam transfert in Arcem Sion. Osa percussitur à Deo, eo quod Arcam tetigisset. David à Michol vxore despicitur. 2. *Regum cap. 6.*
3674. 1040. David tributum imponit Philisthæis, Moabitis, & Iebitis. Expugnat Damascum, & tota Syria potitur, atq; Idumæa. 2. *Regum cap. 8.*
3676. 1038. Ammonitæ Legatis David mediam barbam tondent in despectum, & fædus iniunt cum Syris, & alijs Regibus, sed de omnibus David victoriam reportat. 2. *Regum cap. 10.*
3677. 1037. David peccat cum Bersabæa, & à Deo corripitur per Natham. 2. *Regum cap. 11.*
3678. 1036. Nascitur Salomon filius David, & Bersabæa. Amon incestum committit cum Sorore Thamar. 2. *Regum cap. 13.*
3680. 1034. Absalon Amonem interfici iubet. 1. *Regum cap. 14.*
3688. 1026. Homerus nascitur, & Smyrna conditur. *Ricciolius.*
3690. 1024. Absalon rebellat contra Regem David, & suspensus ad quereum moritur. 2. *Regum.*
3694. 1020. David dinumerari iubet exercitum, qui inuentus est octingentorum millium Israelitarum, & quingentorum millium de Iuda, quare à Deo peste puniatur. 2. *Regum cap. 24.*
3703. 1011. David, designato in Regem Salomone, moritur. 3. *Regum cap. 2.*
3706. 1008. Salomon, anno 4. Regni sui, & 480. ab Exodo, mense secundo, iacit fundamenta Templi Domini. 3. *Regum cap. 6.* Ricciolius vult corrigendam esse Scripturam, & ponendum annum ab Exodo 580., ipse verò statuit fundamenta Templi anno ante Æram Christi 1012. cum Ualemontio, nos verò 1008. cum Marshamo.

Anni

P.I. a.Æ.C.

Finem habet 4. Mundi Ætas,
& incipit 5.

3713. 1001. **A** Nno 11. Regni Salomonis, mense 8. perficitur Templum. 3. *Regum cap. 6.* durauit fabricatio annis septem.
3714. 1000. Mense septimo dedicatum est Templum, & Arca translata est in Sancta Sanctorum. 3. *Regum cap. 8.*
3722. 992. Rex Hiramus exposcit amicitiam Salomonis, qui visitatur à Regina Saba. 3. *Regum cap. 9. 10.*
3723. 991. Salomon adamat Mulieres alienigenas, & præuaricatur. 3. *Regum cap. 11.*
3733. 981. Ioiadas Pontifex nascitur moriturus annorum 130.
3732. 972. Moritur Salomon anno 40. Regni sui, cui succedit filius eius Rehoboamus super Tribus Iuda, & Benjamin in Ierusalem; Jeroboamus verò eligitur in Regem à x. alijs Tribubus. 3. *Regum cap. 12. 13.*
3747. 967. Serac siue Sesofter Rex Ægypti Judæam inuadit, Ierosolymam depopulatur, Templiq; ornamenta diripit. 3. *Regum cap. 14. Marsh. f. 375.*
Per hæc tempora initium habuit Regnum Pretoiannis in Ethiopia. *Ricciolius.*
3760. 954. Abias filius Rehoboami regnat super Iudam annis tribus. 3. *Regum cap. 15.*
3762. 952. Afa filius Abiæ regnat annis 41. 3. *Regum cap. 15.*
3764. 950. Nadab filius Ieroboami regnat super Israei annis duobus. 3. *Regum cap. 15.*
3766. 948. Baasa, interfecto Nadabbo, regnat in Israel annis 24. 3. *Regum 15.*
3775. 939. Zera Rex Chus in Arabia ducit contra Afa Regem Iuda exercitum hominum decies centena millium, cui occurrit Afa cum 300. millibus ex Iuda, &

Anni

P. I. a Æ C.

3775. 939. 280. millibus ex Benjamin, & de eo victoriam reportat. 2. *Paralip. cap. 14.*
3776. 938. Afa mense tertio, anno Regni sui 15. celebrat solemniſſimum feſtum Pentecoſtes, contigit autem die 6. Iunij, cum Meomenia Niſan fuiſſet die 3. Aprilis. 2. *Paralip. cap. 15.*
3787. 927. Ela filius Baafa regnat in Iſrael annis duobus. 3. *Regum cap. 16.*
3789. 925. Anno 27. Aſæ, Zamri ſeruus Elæ regnat ſuper Iſrael in Therſa, ſed poſt ſeptiduum eligitur Amri in Regem, qui regnat annis 12. 3. *Regum 16.*
3793. 921. Amri anno 5. Regni ſui Samariam ædificat, & anno ſequenti ibidem Regiam ſuam transfert. 3. *Regum 16.*
3797. 917. Anno 36. Regni ſui Aſa auxilium petit à Rege Syriae contra Regem Iſrael, & à Prophæta corripitur, ipſe verò Prophetam in vincula conijci iubet. 2. *Paralip. cap. 16.*
3799. 915. Mortuo Amri, regnat in Samaria Achab filius eius annis 22. 3. *Regum cap. 16.*
3800. 914. Aſa ægrotat dolore pedum. 2. *Paralip. cap. 15.*
3802. 912. Mortuo Aſa, Joſaphat filius eius regnat pro eo annis 25. 3. *Regum cap. 16.*
3810. 904. Anno 13. Regni Achab, incipit prophetare Elias. 2. *Paralip. cap. 17. Ricciolius.*
3813. 901. Elias venit ad Achabum, & Sacerdotes 480. iugulat, pluuiam impetrat, & à Iſabel ad necem quaeritur. 3. *Regum cap. 19.*
3814. 900. Menadab Rex Syriae inuadit Samariam, ſed Rex Achab duplicem de eo victoriam reportat. 3. *Regum cap. 21.*
3816. 898. Achab occupat vineam Naboth, quem Jeſabel occidi iubet, & Elias Achabo minatur punitionem. 3. *Regum cap. 21.*
3817. 897. Achab init fœdus cum Joſaphat Rege Iudæ, & pugnant contra Regem Syriae, ſed Rex Iſrael moritur

Anni

P. I. a Æ C.

3817. 897. tur in prælio. Ochozias filius Achab regnat in Samaria vnà cum Joram fratre ſuo. 3. *Regum cap. 22.*
3819. 895. Ochozias anno ſecundo Regni ſui cadit per cancellos, & ægrotans conſulit Belzebug, quare Elias ei mortem prædicit. 4. *Regum cap. 1.*
3820. 894. Elias in igneo curru eleuatur in Cælum. 4. *Regum cap. 2.*
3821. 893. Eliſeus reuocat ad vitam filium Sunamitidis. 4. *Regum cap. 4.*
3823. 891. Joſaphat inſignem de Ammonitis, & Moabitis victoriam reportat, cum eſſent numero 1160000. ex Ricciolio, & Ioram filium ſuum aſſumit in ſocium Regni. 2. *Paralip. cap. 20.*
3825. 889. Ioram, mortuo Joſaphat Patre ſuo, regnat ſolus ſuper Iudam. 2. *Paralip. cap. 21.*
3830. 884. Ochozias, mortuo Ioram Patre ſuo, regnat in Ieruſalem ſuper Iuda. 4. *Regum cap. 8.*
- Jphitus Rex Olympicos ludos inſtaurat, ſed non cæpit numerari, niſi Olympias 28., anno P. I. 3938., Æræ Atticæ anno 807.
3831. 883. Iehu occidit Ioram Regem Iſrael, & Ochoziam Regem Iuda, quare ipſe regnat in Samaria, & Athalia Mater Ochoziæ in Ieruſalem. Occiſa eſt etiam Iezabel Mater Ioram 4. *Regum cap. 9.*
- Dido, ex Thyro profecta anno 7. Pygmalionis Regis, Cartaginem muris cingit annis 325. poſt captam Troiam, & anno 126. Æræ Templi *Marſh. Ricciol.* id ſignat anno ante Æram 886.
- Hoc tempore contigit historia Naaman Syri, & Ieſſi punitur leprâ. 4. *Regum cap. 5.*
3834. 880. Ionas Propheta incipit prædicare in Ninive anno 3. vel 4. Sardanapali. *Ricciolius.*
3837. 877. Occiſâ Athaliâ, regnat in Ieruſalem ſuper Iuda Ioas filius Ochoziæ, qui operâ Ioiadæ præſeruat ſue. rat à cæde Iehu. 4. *Regum cap. 11., & 2. Paralip. cap. 23.*

Anni

P.l. a. Æ.C.

3851. 863. Sardanapalus ab Arbace Rege Medorum obsessus in Niniue, & ad extrema radactus, se, suaque omnia in ardentem rogam conijcit, & finem habet Monarchia Assyriorum, quæ à Belo steterat annis 1450., & à Nino 1400.. Phul Belochus constituitur ab Arbace Prorex in Niniue per totam Assyriam, & Belletus Prorex Babylonæ, licet ambo dicti sint Reges. *Marsh.*, & *Ricciolius*, sed Uallemontius mortem Sardanapali ponit an. 757. ante Æram com.
3859. 855. Ioas Rex Juda iubet instaurari Templum, quod ab Athalia fuerat destructum. 2. *Paralip. cap. 24.* Defuncto Iehu, regnat Ioachaz filius eius. 4. *Regum cap. 10.*
3863. 851. Joiadas Pontifex moritur annorum 130., cui succedit in Pontificatu filius eius Zacharias. 2. *Paralip. cap. 24.*
3873. 841. Zacharias iussu Regis Ioas occiditur à populo. 2. *Paralip. cap. 24.*
3875. 839. Ioachaz moritur, cui succedit filius eius Ioas Rex Israel, & regnat in Samaria annos 17. 4. *Regum cap. 13. Marshamus.*
3876. 838. Amasias à Patre Ioas accitur in socium Regni Iuda. *Marshamus.*
3877. 837. Moritur Ioas Rex Juda Pater Amasias. 2. *Paralip. cap. 24.*
3884. 830. Elifæus Propheta moritur visitatus à Ioas Rege Israel, cui prædicit victoriam de Syria anno 10. Regni eius ex *Ricciolio* 4. *Regum cap. 13.*
3885. 829. Amasias exercitum recenset, & inuenit trecenta milia ad arma aptorum, conducitque mercede talentorum centum argenti centum millia Israelitarum, quos tamen iussu Prophetæ remittit in Patriam, & cum suis percutit Idumæos. 4. *Regum cap. 14.*, & 2. *Paralip. cap. 25.*

Ama-

Anni

P.l. a. Æ.C.

3887. 827. Amasias Idumæorum Deos adorant, & volens fœdus inire cum Ioas Rege Israel, ab eo capitur, & Ierosolymam diripit, abductis in Samariam thesauris Regis. 4. *Regum cap. 14.* 2. *Paral. 25.*
3888. 826. Mortuo Ioas Rege Israel, regnat in Samaria Jeroboam secundus filius eius. 4. *Regum cap. 14.*
3899. 815. Azarias, qui etiam dicitur Ozias, ab Amasia Patre in Regni Iuda consortium accitur. *Marsh.*
3903. 811. Populus rebellat contra Amasiam, qui fugit in Lachis, ibique occiditur, & Ozias regnat solus in Ierusalem. 4. *Regum cap. 14.*
3906. 808. Oseas Propheta incipit prophetare. *Ricciolius.*
3913. 801. Capua conditur annis 820. ante Vinicij Consulatum. *Ricciolius.*
3914. 800. Ozias à Deo leprâ percutitur, & est leprosus vsque ad mortem. 2. *Paralip. cap. 16. Marsh.*
3917. 797. Joel Propheta incipit prophetare. *Ricciolius.*
3929. 785. Amos Propheta prædicit terræmotum. *Amos cap. 1. Ricciolius.*
3930. 784. Ieroboam moritur anno 42. Regni eius, & fuit Interregnum annorum 7. 4. *Regum 14. Marsh.*
3938. 776. Olympiades, quæ ab Iphito fuerant instauratæ, hoc anno, quo incipiebat xxv i i i., numerari ceperunt, ideoque dicta fuit hæc prima, in qua Corebus Coquus victor fuit, & ab hoc anno incipit tempus historicum iuxta Varronem.
3940. 774. Hesiodus Poeta moritur.
3941. 773. In Samaria, post annos 7. Interregni, eligitur in Regem Zacharias filius Jeroboami, qui mense sexto occiditur à Sellum, qui regnat mense vno, & eo interfecto à Manahem, hic regnat in Samaria anno 39. Oziæ Regis Iuda. 4. *Regum cap. 15.*
3942. 772. Phul Rex Assyriorum inuadit Samariam, & Manahem dat ei mille talenta argenti, videlicet millionem, &

Anni

P.J. a.Æ.C.

3942. 772. & ducenta millia scuta romana, sive 125. millia libras argenti; ut ab eo confirmetur in Regno Samarie. 4. *Regum cap. 15.*
3943. 771. Confusus nascitur Cinenfium Philosophus *Vallemontius*, sed *Ricciolius* vult illum natum annis 551. ante Christum P. I. 4163.
3944. 770. Romulus nascitur. *Ricciolius*.
3950. 764. Mortuo Manahen Rege Samarie, regnat filius eius Phaceia, anno 50. Oziæ Regis Israel.
3954. 760. Ephori quinque à Lacedemonijs creantur, quorum primus fuit Eleatus. *Ricciolius*.
3952. 762. Phaceas filius Romelię coniurat in Regem Phaceiam, eumque occidit, & regnat pro eo in Samaria anno 52. Ozię Regis Iuda. 4. *Regum cap. 15.*
3954. 760. Mortuo Ozia, regnat solus filius eius Ioathan, qui à Patre accitus fuerat in Regni Socium, ex quo leprâ fuit percussus. 4. *Regum cap. 15.*
3954. 760. Isaias videt Dominum sedentem, qui eum mittit ad prædicandum. *Isaias cap. 6.*
3959. 755. Numitor vltimus Rex Latij regnat annos fere duos. Arcontes Athenis decemnales constituuntur, quorum primus fuit Charops. *Ricciolius*.
3961. 753. Roma conditur à Romulo, iuxta Uarronis sententiam, die 21. Aprilis, vel, ut volunt alij, paucis diebus ante Solstitium Æstiuum, regnante in Judæa Joathan filio Ozię, & in Samaria Phaceę filio Romelię, viuente Isaiâ Propheta.
3964. 750. Teglar Phul Assar regnat in Ninive, & Assyria annos 23. Romani rapiunt Sabinas, unde oritur bellum. *Ricciolius*.
3966. 748. Ioathan Rex Iuda filium suum Achaz vocat in consortium Regni. *Marsh. f. 406.*
Teglar Phul Assar ad suasionem Regis Achaz venit contra Phaceę Regem Israel; captis pluribus urbibus

Anni

P.I. a.Æ.C.

3966. 748. bus Galileæ transfert Iudæos in Assyriam, & hæc fuit prima captiuitas Iudæorum. 4. *Regum cap. 15.*, & 1. *Paral. cap. 5. Marsh. f. 469.*
3967. 747. Nabonassar Rex, siue Prorex Babylonis regnare incipit die 26. Februarij, & ab eadem die, & anno incipit illius Æra. *Ricciolius*, *Vallemontius*, *Marshamus*, & alij. Isaiæ vaticinium de Cyro annis 210. ante solutam captiuitatem Babylonicam. *Isaias c. 45.* Abdias prophetare incipit. *Ricciolius*.
3968. 746. Rafim Rex Syriæ, & Phaceę Rex Israel obsident Regem Achaz in Ierusalem; hic petit auxilium à Rege Assyriorum, qui Damascum inuadit. Achaz ad illum se transfert, & videns ibidem Altare præcipit Urię Sacerdoti, ut similem construat 4. *Regum 17.*
3970. 744. Oseas coniurat contra Phaceam, eoque occiso, regnat super Israel annis 9. 4. *Regum 15.*
3972. 742. Mortuo Ioatham, Achaz in socium Regni vocat Ezechiam anno 3. Oseæ. *Marshamus*.
3976. 738. Anno 4. Regni Ezechię, & 10. Achaz Salmanazar Rex Assyriorum obsidet Samariam. 4. *Regum cap. 17.*, Erat autem annus Ærę Templi 270.
3978. 736. Salmanazar Rex Assyriorum, anno 9. Oseę Regis, sexto Ezechię, capit Samariam, & abducit in Ninivem inter alios Tobiam seniore, ductis Babylonijs, alijq; Populis in Samariam. 4. *Regum cap. 18.* Regnum Israeliticum, siue Samaritanum desijt, quod à morte Salomonis hæterat annis 237. *Marshamus* qui corrigendus est f. 529., vbi ait Regnum fuisse excisum anno 4. Ezechię, tunc enim fuit obsessa Ciuitas, & excisum Regnum an. 6. Ezechię, Templi 272., Nabonaf. 12., Olymp. 11. anno 1.
3983. 731. Mortuo Achaz, Ezechias solus regnat super Iuda, & eodem anno repurgat Templum mense primo, vbi multa offert sacrificia, & mense secundo celebrat Phase die

Anni

P. I. a. Æ. C.

3983. 731. die 14., quæ incidit in 8. Maij, cùm Nouilunium medium mensis primi incidisset in 25. Martij. 2. Paralip. cap. 29. & 30.
3986. 728. Ezechie anno 14. Senacherib Rex Assyriorum ascendit ad vniuersas Iudeę Vrbes munitas, eisque potitur, minaturque obsidere Ierusalem. 4. Regum cap. 18., sed eadem nocte Angelus Domini occidit eorum 185000., & Senacherib reuersus est in Niniuem, vbi dum Dijs sacrificat, à filijs occiditur anno P. I. 4004.
3987. 727. Egrotat Ezechias, & ab Isaia sanatur, cuius rei signum fuit, quod umbra Horologij Solaris retrocesserit per 10. lineas. 4. Regum cap. 20. Ricciol. id signat anno 712. antè Æram comm.
3993. 721. Babylone regnare incipit Mardo Kempadus, qui etiam dictus est Merodach, siue Berodach, & hoc eodem anno contigit Eclypsis Lunæ, de qua Ptolemæus. Hic Rex misit literas, & munera Ezechie, & cùm Ezechias ostendisset Nuntijs illius omnes thesauros suos, ab Isaia corripitur. 4. Regum cap. 20. Ricciolus, Marshamus, & alij concordet in anno.
3994. 720. Nahum Propheta incipit prophetare. Eclypses duę anno 2. Merodach, de quibus Ptolemæus, & Ricciol.
4001. 713. Cum regnasset Ezechias annis 29., moritur, eique succedit in Regno Manasses filius ipsius annorum 12. 4. Regum cap. 20. 2. Paralip. cap. 33. Erat annus Ærę Templi 295., Nabonafsari 35.
4003. 711. Numa Pompilius annum reformat annis 666. ante reformationem Julij Cæsaris, & 2292. ante reformationem Gregorianam. Ricciolus.
4004. 710. Moritur Senacheribus occisus à filijs, & regnat pro eo Assaradon filius eius. 4. Regum cap. 18. Marshamus, & Ricciolus.
4024. 690. Judith hoc ferè anno Holofernem obruncat. Ricciol.

Athenis

Anni

P. I. a. Æ. C.

4030. 684. Athenis Creon eligitur primus Arcontes Annuus. Ricciolus, Marshamus.
4034. 680. Assaradon Rex Assyriorum potitur Babylone postquam ibi fuerat Interregnum annorum 8., & duo Regna in vnum coalescant. Marsh. f. 514., & Vallemontius tom. 2.
4035. 679. Manasses Isaiam serrâ secari iubet, & Idolis sacrificat. 4. Regum 21., & 2. Paralip. 33.
4037. 677. Principes exercitus Regis Assyriorum captum Manassen, & catenis, atque compedibus vinctum, ducunt Babylonem. 2. Paralip. cap. 33.
4038. 676. Rex Assyriorum Assarhaddon de Babylone, & de Cuthæ, alijsque regionibus adducit colonos in Samariam pro ijs, qui fuerant asportati à Salmanazar, & acciderunt, quę narrantur, 4. Regum cap. 17. Marsh. f. 515.
4043. 671. Mortuo Numâ, eligitur in Regem Romanorum Tullus Hostilius, & contigit certamen inter Horatios, & Curiatios, de quo Titus Liuius.
4044. 670. Excisâ à Lacedemonis Messeniâ Urbe, Ciues illius migrant in Siciliam, & Urbem condunt, quam Messaniam vocant. Pausanias.
4047. 667. Bellum Romanorum cum Fidentinis exoritur. Titus Liuius. Assarhaddoni succedit in Regno Assyriorum, & Babylónico Saosduchinus. Marshamus.
4049. 665. Romani cum Sabinis bellum gerunt. Titus Liuius. Necessus Rex Ægypti regnat. Ricciolus.
4055. 659. Mortuo Manasse anno 55. Regni sui, illi succedit in Regno Judæ Amon filius eius. 4. Regum 21., & 2. Paralip. cap. 33.
4056. 658. Occiso Amone anno secundo Regni sui à coniuratis, Populus de eis vindictam facit, & eligit in Regem Iosiam octennem eius filium. 2. Paralip. cap. 33.

Bb 2

Soaf-

Anni

P.I. a.Æ.C.

4067. 647. Saosduchino succedit in Regno Assyriorum Chinildanus eius filius. *Marshamus*.
4068. 646. Anno 13. Iosie Jeremias incipit prophetare, erat autem annus Ærę Templi 362., Nabonassari 102. *Ieremias cap. 1.*
4073. 641. Anno 18. Iosie inuentus est ab Helcia Pontifice liber scriptus per manum Moyfis, quem misit Regi. Rex destruit Idola; instaurat Templum, & celebrat Phasce celeberrimum, quod contigit die 5. Aprilis feria 3., cum Nouilunium Nisan à prima Phasi contigisset die 23. Martij, & Litera Dominicalis Greg. esset F. 4. *Regum cap. 22., & 23., & 2. Paralip. 35.*
4075. 639. Mortuo Tullo, Romæ eligitur in Regem Ancus Martius, qui Urbem ampliat, pontem sublicium construit, & Ostiam ædificat. *Tit. Liu. lib. 1. cap. 13.*
4076. 638. Solon nascitur moriturus annorum 80. *Ricciolius*.
4086. 628. Pharao Nechao Rex Ægypti ascendit contrà Regē Assyriorum; Iosias se illi opponit, sed occisus est in campo Mageddo, eique succedit in Regno Iudæ Ioachaz, filius eius, sed post tres menses Nechao eum catenis vinctum transfert in Ægyptum, vbi stetit vsque ad mortem, & eligit in Regem Iuda Eliachim filium Josie secundum, quem Ioachim nominat. 4. *Regum 23.* Imposuit etiam tributum centum talentorum argenti, & vnum talentum auri, idest in pondere libras 12500. argenti, & 125. auri.
4089. 625. Jeremias prophetat anno 4. Regis Ioachim ea, quę habentur *cap. 25., & 45.* Cùm Chisniladamo successisset in Regno Assyriorum, & Babylonis Nabucdonosor Pater Nabucdonosor Magni, copie illius percusserunt exercitum Nechaonis ad Euphratem. *Ierem. cap. 46. Ricciolius, & Marshamus*.
4093. 621. Insignis fuit Lunę defectus signatus à *Ricciol. f. 231., & à Marsh. f. 531.* anno Nabonassari 127., Ærę

Tem-

Anni

P.I. a.Æ.C.

4093. 621. Templi 387., Nabucdonosoris 5., Ioachim 8. Hoc eodem anno Nabucdonosor ascendit contrà Ioachim, & catenis vinxit, vt eum secum abduceret Babylonem, sed, datâ obsequij fide, illum Regno restituit, verùm Daniel cum alijs abductus fuit captiuus Babylonem. 4. *Regum cap. 24.*
4095. 619. Esopus floret Olympiade 40. *Ricciolius*. Hoc anno cepit obsidio Tyri à Nabucdonosorre ordinata, quę continuauit per annos 13. *Marsh. Ezech. 26. 2.*
4096. 618. Ioachim postquam annis tribus seruiert Regi Nabucdonosor, ab eo rebellat, ideoque illum morti damnat, & constituit in Regem Ioachim filium ipsius, sed post tres menses translatus est Babylonem vnâ cum Matre, & thesauris domus Domini. Abducti sunt etiam cum eo omnes Iudæi numero 10. millia, inter quos Ezechiel Propheta, relictis in Iudæa solis pauperibus, & constituitur in Regem Mathanias, quem Sedeciam vocat, hic erat Patruus Ioachimi, hæc autem fuit secunda transmigratio facta à Nabucdonosorre.
- Hic est annus 390., de quo loquitur *Ezechiel cap. 4. 5.* sub nomine dierum, in quo tres fuere Reges Iudæ, primus Ioachim occisus, secundus Ioachim ductus in captiuitatem, & tertius Sedecias expilati Regni administrator. *Marsh. f. 531. ex 4. Regum 24., & 2. Paralip. 36.*
4099. 615. Lucius Tarquinius Priscus regnat Romæ annos 37. *Tit. Liu. l. 1. c. 15.*
4100. 614. Ezechiel incipit prophetare anno 5. transmigrationis Regis Joachim. *Ezech. cap. 1.*
4102. 612. Pythagoras senior Samius stellam Veneris obseruat *ex Plinio. Ricciolius*.
4103. 611. Daniel liberat Susannam à morte anno 10. captiuitatis. *Ricciolius*.

230871

Sede-

Anni

P.I. a.Æ.C.

4104. 610. Sedecias, à vicinis Regibus instigatus, rebellat à Rege Babylonis. 2. *Paralip. cap. 36.*, & *Ierem. 27. 3. 4. Regum cap. 24.*
4105. 609. Anno 9. Sedecię decima die mensis 10. Nabucdonosor Magnus filius alterius Nabucdonosorris venit in Iudæam, & Ierolimam obsidet. 4. *Regum cap. 25.*, & *Ierem. cap. 52. 4.* Contigit autem obsidio die 27. Decembris, quę fuit 10. mensis decimi.
4107. 607. Quarti mensis die 9., quę incidit in 9. Iulij, capta est Urbs Ierusalem. Filij Regis Sedecię in conspectu Patris iugulati sunt, ei verò eruti sunt oculi, & abductus est Babylonem, vbi stetit vsque ad diem mortis eius. Mense 5. die 10. quę incidit in 9. Augusti f. 6. Nabufardam incendit Templum, quod steterat annos integros 400. 4. *Regum 25. 2. Paral. cap. 36. Ierem. cap. 52.*
- Hic fuit finis Regni Iuda, quod à Saule steterat annis 484., à Dauide 444., à diuisione à Regno Iraelis an. 365., & ab hoc anno per Marshamum incipiunt anni 70. captiuitatis. Vallemontius id statuit an. 584., Ricciol. 587., & nos 607. a. Æ. C.
4108. 606. Nabucdonosor Magnus Tyrum expugnat iam à 13. annis obsessam, & habitatores, illius in insulam se recipiunt, vbi nouam Tyrum condunt ab Alexandro Magno postea destructam. *Marshamus*. Ieremias moritur in Ægypto lapidatus, eò quòd prædixerit cladem futuram per Nabucdonosorrem.
4109. 605. Nabucdonosor in Ægyptum ingressus hostilitèr Regem occidit, & tùm Ægyptios, tùm Iudæos plurimos, qui ibi confugerant, Babylonem asportat. *Ierem. cap. 44. Ezech. cap. 30. Iosephus Hebræus*. Subegit etiam Æthiopes, Idumæos, Amonitas, Moabitas, Arabes, totamque Palestinam, & Syriam, nec non anno sequenti Ælamitas. *Ricciol. ad annum 583.*

Nabuc-

Anni

P.J. a.Æ.C.

4110. 604. Nabucdonosor senior moritur Babylone, vbi Nabucdonosor M. se confert ibidem regnaturus.
Hic est annus primus Nabucdonosorris, & ab hoc anno incipit illius Monarchia, quam Ricciol. statuit in annum 605.
4111. 603. Cyzares Medorum Rex, auxiliante Nabucdonosorre, Niniem destruit. *Marshamus*. Daniel interpretatur somnium Nabucdonosorris, de quo ipse *cap. 2.*
4114. 600. Marsilia in Gallia conditur. Cylon Atheniensis Regnum affectat capta arce, vnde Cylonium piaculum, de quo vide *Marshamum*.
4115. 599. Nascitur Cyrus anno Nabonassari 149. ex *Marshamo*.
4120. 594. Anno hoc, qui erat 25. transmigrationis, & 14. ab excidio Ierolimæ, Ezechiel prophetat, quę habentur c. 4. Solon dat leges Atheniensibus anno 3. Olymp. 46.
4129. 585. Occasione Eclypsis Solaris, quam Thales Milesius Ionibus prædixerat, dirimitur prælium inter Cyzarem Medorum, & Alyattem Lydorum Reges. *Ricciolius*, sed *Marshamus* id ponit anno P. I. 4117.
4130. 584. Nabucdonosor videt somnium arboris, de quo *Daniel cap. 4.*
4131. 583. Nabucdonosor statuam suam adorari mandat, & tres pueros in fornacem iniici iubet. *Daniel cap. 3.*
4132. 582. Nabucdonosor mente alienatus cum bestijs in nemoribus habitat, & fenum vt bos comedit, quare Euilmerodach Regnum administrat, & Regem Ioachim de carcere liberat. *Daniel cap. 4. 4. Regum cap. 25. Marshamus*.
4136. 578. Seruius Tullus Rex Romanorum regnat annos 44. *Tit. Liuius*.
4139. 575. Nabucdonosor pristinæ sanitati restitutus denuò Regnum administrat, & Euilmerodach filium in carcerem trudit. *S. Hieron. ex Marsh.*

Pi-

- Anni
P. I. a. Æ. C.
4148. 566. Pisistratus Atheniensium tyrannidem occupat. Anno 3. Olymp. 53. *Plutar.*
4152. 562. Moritur Nabucdonosor M., qui regnavit annis 43., eique succedit filius eius Euilmerodach per annos duos. *Marshamus f. 586.*
4155. 559. Mortuo Euilmerodach regnat Labofardachus, qui in Daniele cap. 5. dicitur Baltassar; sed Marshamus vult Baltassarrem fuisse Euilmerodach; Vallemontius verò fuisse Nabonitum à Cyro occisum in expugnatione Babylonis. Daniel videt somnium, quod narrat capite septimo.
4157. 557. Anno 3. Regni Baltasarris Angelus apparet Danieli, eique reuelat ea, quæ narrat cap. 8.
4159. 555. Daniel detegit dolum Sacerdotum Beli, de quo c. 14.
4160. 554. Baltassar facit grande conuiuium, de quo *Daniel cap. 5.*, eoque eadem nocte à rebellibus occiso, regnat Nabonidus, quem Ricciolius vult fuisse Darium Medum. S. Gabriel Angelus apparet Danieli, eique prædicit natiuitatē, & mortem Sancti Sanctorum, ut habetur. *Danielis cap. 9.*
4166. 548. Cyrus Cresum Lydorū Regem superat, & definit Lydorum Regnum, quod steterat annis 243. *Marshamus, sed Vallemontius vult stetisse annis 505.*
4176. 538. Cyrus Babylonem expugnat, & finem habet Assyriorum Monarchia, quæ, occiso Sardanapalo, continuauerat sub Medis, Chaldæis, & Babylonis. *Marshamus, sed Ricciolius, & Vallemontius id signant anno P. I. 4178.*
4177. 537. Cyrus anno primo Regni sui soluit captiuitatem Iudæorum, eisque pollicetur reedificationem Templi in Ierusalem. 1. *Esdra cap. 1., & cap. 6.*

Finem habet 5. Mundi Ætas;
& incipit 6.

- Anni
P. I. a. Æ. C.
4178. 536. Anno secundo aduentus Iudæorum in Ierusalem iaciuntur à Zorobobele fundamenta Templi, sed ob inimicorum violentiam suspenditur ædificatio, 1. *Esdra cap. 3., & 4.*
4179. 535. Anno tertio Cyri Daniel videt, quæ enarrat cap. 10., & 11., & prædicit victorias Alexandri M. annis 200. antequam acciderent, sicut Isaias prædixerat victorias Cyri an. P. I. 3967.
4180. 534. L. Tarquinius superbus vltimus Rex Romanorum regnat per annos 25. Milo Chrothoniates floret. Pythagoras in Italiam venit. *Ricciolius.*
4184. 530. Cyro à Tomyride Scytarum Regina occiso, succedit in Monarchia Cambyfes eius filius. *Ricciolius, qui vult hunc fuisse Maritum Esteris. Tarquinius superbus Capitolij fundamenta iacit, sic dicti ab humano capite in fundamentis reperti. Tit. Liu.*
4185. 529. Samij Dicearchiam, idest Puteolos conduit. *Euseb.*
4188. 526. Daniel moritur annorum 110.
4189. 525. Cambyfes Ægyptum inuadit, & anno sequenti in eos crudelissimè sæuit. *Herodotus.*
4191. 523. Septimo anno Cambyfis, Nabonaf. 225. fuit Lunæ Eclipsis inter 16., & 17. Julij, mensis Phamenoth inter 17., & 18. cum Neom. Thoth incidisset in 1. Ianuarij. Cambyfes moritur, & Oropastus Magus regnat per menses 7. *Ricciolius.*
4192. 522. Oropasto interfecto, septem Principes eligunt in Regem Perfarum Darium Histaspis filium, qui regnavit annis 36. *Herodotus.*
4193. 521. Aggæus, & Zacharias incipiunt prophetare, & eorum hortatu Iosue, & Zorobobel nouo decreto Darij, Tem-

Anni

P. I. a. Æ. C.

4193. 528.

Templum instaurat. Darij conuiuium *de quo Esdras l. 3. c. 3.* Erat hic annus secundus Darij, & Nabonaf. 228.

4197 517. Anno sexto Darij die tertia mensis Adar, quæ incidit in 2. Februarij absolutum est Templum à Zorobobele, & die 14. Nisan, quæ incidit in 13. Aprilis feria 7. celebratum est Phasæ solemnissimum, & celeberrimum. *Esdras l. 1. c. 6.*

Hoc tempore Darius Pontem super Bosporum Thracium construi iussit ad transmittendum exercitum contra Scythas.

4206. 508. Lucretia violata à Tarquinio sibi mortem infert, idèdque, Rege fugato, primùm Consules eliguntur. *Tit. Lilius, & Ricciol.* Sybaritarum 300. millia à 100. millibus Crotoniatis cæduntur Duce Milone, & Sybaris solo æquatur. *Diodorus l. 12.*

4208. 506. Initium belli Porfennæ in Romanos, in quo enituit virtus Mutij Sceuolæ, Horatij Coclitis, & Cleliæ. *Tit. Liu.*

4212. 502. Anno Darij 20. Nabonafsari 246. Ptolemæus signat Eclipsim Lunarem inter diem 19., & 20. Nouembris. *Ex Ricciolio.*

4214. 500. Anaxagoras Clafomenus nascitur, moriturus an. P. I. 4286. *Ricciolius.*

4217. 497. Dictator primus Romæ creatur T. Lartius. *Ricciolius ex T. Lilio.*

4218. 496. Mardonius Persa, ad Athon promuntorium tempestatem passus, amittit hominum 20. millia. *Herodotus.*

4219. 495. Leonidas Lacedemonum Dux cum 300. Spartanis pugnat contra Darij exercitum, vt illi transitum per Termopylas impediatur, vbi fuit occisus. Alij volunt hoc accidisse an. P. I. 4234. Eodem in loco pugnarunt etiam Acilius Glabrio contra Antiochum, & Q. Metellus contra Brotas.

Prope

Anni

P. I. a. Æ. C.

4224. 490. Prope Marathonem urbem Atticam fuit pugna Marathonica inter Græcos, & Persas Duce Miltiade die 29. Septembris, in qua periere Persarum 206. millia, & Græcorum tantum 192. *Herodotus.* Iussu Senatus Coriolanus exulatum abijt. *Vallemontius, ex Tit. Liu.*

4225. 489. Miltiades post Marathoniam pugnam ab Atheniensibus in vincula coniectus moritur. *Herod.*

4227. 487. Coriolanus Romam obsidet, sed placatus à Matre, & vxore, Patriæ reconciliatur. *T. Liu. l. 2. Dec. 1.*

4228. 486. Xerxes Darij Hyftaspidæ filius incipit regnare mortuo Patre. *Ricciolius.*

4229. 485. Prima mentio legis Agrariæ, quæ tot discordiarum causa fuit. *Val. Max. l. 3. c. 3.*

4234. 480. Solis defectus ex vaporum interpositione Xerxis exercitum terret, sed adhuc, constructo ponte super Helespontum, in Græciam transmittit cum exercitu hominum 2317610.; victus tandem fuit in Salaminia pugna, & in nauali propè Promuntorium Artemisium Duce Themistocle, & Euribiade die 23. Septembris. Eâdem die, quâ Græci vicere Persas, Gelo in Sicilia vicit Amilcarem Carthaginensem. *Bardi. Ricciolius. Vallemontius.*

4235. 479. Alexander Amyntæ filius regnat in Macedonia per annos 43. *Ricciolius.*

Mardonius Dux exercitus Xerxis expugnat, diripit, & incendit Athenas. Verùm Lacedæmones eodem anno quadam die in mane eundem ad Plateam superant Duce Pausania, in quo prælio cum suo Duce periere ad 100000. Persarum, nec non in serò Duce Leothichide Artabazanum ad Micalem cædunt, 30000. occisis, quare Xerxes in Persidem regressitur. *Bardi. Vallemontius.*

202

Cc 2

Solis

Anni

P. J. a. Æ C.

4236. 478. Solis Eclipsis 2. Octobris Cleombrotum Spartanum Ducem terret. *Herodotus*.
4238. 476 Fabij 306. vnâ die cæduntur anno 4. post Salaminiam pugnam. *Gellius l. 17. c. 20.*
4239. 475. Thucycides nascitur. *Ricciolius*. Hoc tempore viuebant septem Græciæ sapientes, qui fuere Thales Milesius, Pittacus Mitylenæus, Bias Prieneus, Solon Atheniensis, Cleobolus Lydius, Myson Chenæus, & Chilon Lacædemonus. *Marshamus f. 644.*
4242. 472. Artaxerxes Longimanus hoc anno, viuo Patre Xerse, regnare incipit. Hunc fuisse Assuerum maritum Esteris vult Celada, & alij nobiscum. Democritus Abderites nascitur. *Ricciolius*.
4243. 471. Socrates nascitur. Themistocles accusatus à Spartanis apud Athenienses tanquam Patriæ proditor, Ostracismo in exilium pulsus, confert se ad Xerses, eoque absente, ad Artaxerses. *Bardi ex Herodoto.*
4246. 468. Simonides moritur annorum 89. Floret Zeufis Pictor, & Diagoras. *Ricciolius*.
4249. 465. Artaxerxes, mortuo Patre, solus regnat per annos 41. *Ricciolius*.
4253. 461. Artaxerxes, qui est Assuerus, anno septimo Regni sui duxit in vxorem Ester post expulsam Uafthi; hoc anno, qui fuit 12. Regni eius, Aman decernit occidere omnes Iudæos mense 12. Adar, sed ipse morti damnatur. *Ester cap. 3. & 4.*
4254. 460. Hipocrates Medicorum Princeps nascitur. Cimon Dux exercitus Atheniensium post plures partas victorias Ostracismo in exilium relegatur. *Diodorus*.
4259. 455. Ludi Sæculares primùm acti Romæ. *Ricciol.*
4261. 453. Anno 20. Artaxerses, Neemias obtinet à Rege facultatem reedificandi Urbem Ierusalem. 2. *Esdra cap. 2.* Ab hoc anno incipiunt enumerari hebdomadæ 70.

Danic.

Anni

P. J. a. Æ C.

4261. 453. Danielis terminandæ anno P. I. 4750. *Ricciol. t. 1.*
4262. 452. Sybaris à Theslalo instauratur. *Diodorus*.
4264. 450. Decem viri cum potestate Consulari creantur Romæ. *Ricciolius*.
4266. 448. Ob decem virorum impotentiam Plebs Romana secedit. *Liu. l. 3.*
4270. 444. Euclides Socratis auditor floret. *Ricciol.* Methon Atheniensis Cyclum decemnoualem publicat. *Marsh., sed Ricciolius id signat anno 432. cum Vallemontio.*
4271. 443. C. Camuleius Tribunus Mil. Romæ obtinet vt connubia Patrum, & Plebis communia sint, tentans etiam, vt vnus Consulum esset plebeius, de quo per annos 78. disputatum est. *T. Liu. l. 4. Dec. 1.*
4272. 442. Tribuni Militum cum Consulari potestate, & Censores primùm Romæ creantur. *T. Liu. l. 4. Dec. 1.*
4273. 441. Neemias anno 32. Artaxersis venit ad Regem, vt eum roget pro Populo suo. 2. *Esdra c. 13.* Hoc tempore erat vbiq; pax. *Vallemontius t. 2. fol. 221.*
4275. 439. Fames dira Romam vexat, & multi ex desperatione se in Tyberim proijciunt. Sp. Melius prædiues frumentum Plebi elargitur, quarè de affectato Regno suspicionem facit. *T. Liu. l. 4.*
4283. 431. Peloponenfis belli initium anno 1. Olympiadis 87. In æstate fuit solis Eclipsis tanta Athenis, vt Stellæ apparerent, quod Periclis Nauclerum terruit, sed non Periclem. *Vallemontius, ex Plutarco.* Memorabilis pestilentia incipit in Æthiopia, Libia, Ægypto, Persia, & peruenit Athenas de qua *Hipocrates, Thucydides, Lucretius, & Vallemontius*.
4286. 428. Pericles moritur, & Plato nascitur. *Ricciolius*.
4290. 424. Artaxerxes moritur, & eadem die moritur etiam Damaspia eius vxor. *Vallemontius*. Post eum Xerxes secundus filius eius regnat mensibus duobus, & occiditur à Sordiano, qui regnat mensibus 7., & post eum Darius Nothus.

Po:

Anni

P.l. a.Æ.C.

4296. 418. Postumia Vestalis, quod ornamentis delectaretur, & iocis, de incestu accusatur, & absolvitur, sed à Pontifice monetur de modo viuendi. *T. Liu. l. 4. cap. 25.*
Idem accidit Appiæ Virgini Vestali. *D. 1. l. 2. cap. 23. Minutiæ. D. 1. lib. 8. cap. 13. Sextiliæ l. 14. & Tuciæ in Epith. l. 20.*
4297. 417. Seruorum coniuratio de occupanda Vrbe Romę detegitur. *Idem ibidem.*
4298. 416. Athenienses bellum Siculum capeffunt. *Diodorus.*
4299. 415. Diagoras anno 2. Olymp. 91. impietatis damnatur ab Atheniensibus. *Diodorus.*
4301. 413. Archelaus Perdiccæ filius regnat in Macedonia annos 14. Diogenes Cynicus nascitur. Lunæ Eclipsis Niciam Atheniensium Ducem terret, ideòq; cum classe abscedere nolens interneconi subiacet, quam à Syracusanis passus est. *Plutarchus.*
4302. 412. Alcibiades Athenas reuersus honorificè exceptus est. *Ricciolius.*
4303. 411. M. Posthumus Trib. Mil. Romæ ob efferatum eius ingenium lapidibus obrutus à Plebe occiditur. *Tit. Liu. l. 4.*
4305. 409. Roma priùs pestilentia, postea fame affligitur. *Tit. Liu. l. 4.*
4307. 407. Carthaginenses nouam expeditionem suscipiunt in Siciliam cum 300. millibus armatorum. *Diodor.*
4308. 406. Sophocles ex latitia victorię decimæ octauæ reportatæ moritur annorum 90. Lacedæmones ab Atheniensibus vincuntur ad Arginussas. *Diodorus.*
4309. 405. Atheniensium Classis nauium 180. à Lisandro Lacedæmonum Duce capitur intra Hellespontum apud Egopotamum solis 10. euadentibus. Idem Lisandrus anno sequenti Athenas obsidet, quare Athenienses pacem poscunt, quę illis datur, & finem habet bellum Peloponense, quod annis 27. perdurauerat. *Vallemonstus.* Alcibiades

Anni

P.J. a.Æ.C.

4309. 405. Alcibiades moritur. Artaxerxes secundus Mennon regnat in Persia an. 43. *Ricciol.*
4310. 404. Romæ prima vice stipendium militibus datur ex ærario, qua arte Patres Plebem sibi conciliant. *Tit. Liu. l. 4.*
4314. 400. Socrates annorum 70. moritur. Xenophon historicus floret. *Ricciolius.*
4317. 397. Albani lacus aque prodigiosè intumescunt, quare ad oraculum Delphicum consulendum mittitur. *Tit. Liu. l. 5. c. 9.*
4321. 393. Mago Carthaginensis Messanam obsidens, vincitur à Dionysio. *Diodorus.* Camillo Faliscorum urbem [nunc Galese] obsidente, Ludi litterarij Magister eam illi dolo tradere se exhibet, quod ipse recusat, & ideò ciues se voluntariè ei dedunt. Cùm ad votum explendum aurum deesset in ærario, Matronæ omnia ornamenta sua vtrò exhibent. *Tit. Liu. l. 5. Aliã vice id quoque fecerunt. An. P. l. 4325. ex Liu. l. 5. cap. 29.*
4324. 390. Galli ad Alium flumen Fabium superant, Romam depopulantur, & Capitolium obsident anno vrbis 364., licet Liuius id ponat anno 365. *Tit. Liu.*
4325. 389. Camillus, licet exul, Dictator eligitur, & Romam à Gallis liberat, quare Pater Patriæ dicitur. Matronæ Romanæ sua monilia ærario offerunt pro bellicis expensis. *Tit. Liu. l. 5.*
4330. 384. Aristoteles nascitur moriturus annorum 63. Manlius, qui Capitolium à Gallis defenderat, ob suspicionem affectati Regni de Saxo Tarpeio deicitur. *T. Liu. lib. 6.*
4332. 382. Olynthiorum victoria de Lacedæmonijs. *Diodorus 15.* Filia M. Fabij Ambusti nuptui tradita L. Licinio Plebeio in causa est legis de eligendo altero Consule ex plebe, vnde maxima iurgia oriuntur. *T. Liu. lib. 6.* Camil-

4333. 381. Camillus Volscos superat. Demosthenes nascitur moriturus annorum 60. *Ricciol.*
4337. 377. Naualis victoria Thebanorum ad Naxum de Atheniensibus Duce Chabria. *Diodorus.*
4341. 373. Cometa insignis apparet, de quo *Arist.*, & *Seneca l. 7. nat. quest. c. 5.*, indeq; terræmotus. *Diodorus.*
4343. 371. Pax firmatur inter Artaxersem Persarum Regem, & Athenienses cum Lacedæmonijs, cui Thebani interesse recusant. *Vallemontius.* Leutrica pugna, in qua, Duce Epaminonda, Thebani de Lacedæmonijs triumpharunt, Cleombroto eorum Duce occiso. *Ricciol. l. 3. f. 133. Vallemontius, & Blanchinus illam ponunt anno sequenti.*
4344. 370. Ptolemæus Rex Macedonum regnat per annos 6. *Ricciolius.*
4349. 365. Romę eliguntur in Conf. L. Sextius Lateranus ex Plebe, cum L. Emilio ex Patribus. Duo Magistratus adduntur, Ædilitas, & Prætura. Pestilentia in vrbe grassatur. Ludi scenici primâ vice Romę instituantur. *T. Liu. l. 7.*
4350. 364. Apertâ in foro Romano ingenti voragine, Curtius in eam se proijcit, vt Deos placet, & Patriam liberet. *T. Liu. l. 7.* Perdiccas tertius Rex Macedonum regnat.
4351. 363. Thebanorum victoria ad Mantineam Duce Epaminonda, qui in ea moritur postquam sciuit victos Arcades, & Lacedæmones eorum hostes. *Diodorus lib. 15.*
4352. 362. Artaxerxes tertius Ochus Persarum Rex regnat annos 23. *Ricciol.* Agesilaus in Ægyptum nauigat, vbi à Taco Rege ob exilitatem contemnitur, sed suo malo. *Vallemontius.*
4353. 361. T. Manlius, quem ob ingenij hebetudinem Pater in agrum relegauerat, cum Gallo pugnans, ei totum quem

4353. 361. quem adimit, vnde Torquati nomen meretur. *T. Liu. Dec. 1. lib. 7. cap. 6.*
4356. 358. Philippus Secundus Rex Macedonum Pater Alexandri regnat per annos 24., cum fuisset obses pro Patre Thebis, vbi in domo Epaminondę morabatur, & ab eo Philosopho, & Duce hausit documenta regnandi. *Vallemontius.* Philippus Athenienses vincit ad Methonem. Multi contra Athenienses fœdus iniunt. *Diodorus.*
4358. 356. Alexander M. nascitur die 6. Hecatumbeonis, & Philippus ipsius Pater de Regibus Thracię, Paconum, & Illirici victoriam reportat. Templum Dianę ab Heroftrato Ephesi incenditur. *Vallemontius. Ricciol.*
4359. 355. C. Martius Rutilius primus ex Plebe dictator eligitur Consulibus M. Fabio Ambusto, & M. Popilio Lænas. *T. Liu. l. 7. c. 14.*
4361. 353. Mausolus Rex Carię moritur, cui Arthemisia vxor sepulchrum condit vndique vocatis insignioribus Artificibus, & inde Mausolei nomen sepulchris. *Ricciol. Vallemontius.* Romę C. Martius Popilius eligitur primus Censor ex Plebe. *T. Liu. l. 7.*
4365. 349. Popilius ingentem Gallorum exercitum superat, & primus ex Plebe triumphat. *Liu. l. 7. Dec. 1.*
4362. 343. Incipit bellum Samniticum Consulibus M. Valerio Coruo, & Cornelio Cossio. *T. Liu.*
4374. 340. Romani Milites tumultuarię sibi in Ducem eligunt T. Quinctium Agriculturę operam dantem, sed M. Uallerius Coruus eos à furore reuocat. *T. Liu. lib. 7. cap. 26.*
4375. 339. Latini à Romanis postulant, vt alter ex Consulibus eligatur Latinus, quam legationem T. Manlius reicit, & pro vtraque parte differitur. T. Manlius cons. filium, eò quòd iniussus pugnauerit, securi percuti iubet. *T. Liu. l. 8. c. 6.* Similia exempla vide

Anni

P.L. a.Æ.C.

4375. 339. l. 4., & l. 8. c. 28. Arses, seu Arogus Rex Persarum, & Pater Darij regnat annos 4. *Ricciolius*.
4376. 338. Philippus ad Cheroneam Athenienses, & Bæotas vincit, in qua pugna Alexander annorum 18. Thebanos fugat. *Vallemontius*.
4377. 337. Furius Camillus, & Mæmius Consules de Latinis profligatis triumphant, & statuas in foro merentur. *T. Liu. Plin. l. 34.*
4378. 336. Philippus à Pausania occiditur, cui Alexander in Regno Macedoniæ succedit regnaturus annos 12. Eodem anno mortuo Artame Darius Codomanus incipit regnare in Perside. *Vallemontius, Ricciolius, & alij.*
4379. 335. Alexander in Conuentu Græcorum ad Corinthum ab omnibus, exceptis Lacedæmonijs, eligitur in Ducem exercitus contra Persas. Thebem in Bæotia destruit. Demosthenes, Persarum auro corruptus, Atheniensibus suadet, vt, relicto Alexandro, illis adhareant. *Vallemontius*. Alexander Corinthi Diogenem inuisit. Videt in somnis Pontificem Ierosolymitanum, qui ei suadet, vt quàm primum eat contra Persas, eique victoriam pollicetur. *Vallemont.*
4380. 334. Alexander, traiecto Granico flumine in maiori Phrygia, de Dario victoriam reportat, occisis 20. millibus peditum, & 2. millibus Æquitum, totidem captis, vix centum e suis desideratis, ideòque Darius, cui erat exercitus 300. millium hominum, in fugam conuertitur. Alexander, capto Mileto, Epheso, & Alicarnasso tota Phrygia, Lidia, Pamphilia, Pisidia, Paphlagonia, & Capadocia potitur. *Vallemontius, Ricciolius.*
4381. 333. Darius ad Issum in Cilicia iterum vincitur ab Alexandro, licet Persarum exercitus esset 400. millium peditum, & 100. millium Equitum, quorum 100. millia

Anni

P.L. a.Æ.C.

4381. 333. millia periere, & Mater, vxor, duæ filix, cum filio Darij in potestatem Alexandri venerunt, qui eos omnes benignè excepit. In hac pugna Alexander fuit vulneratus in femore. *Vallemontius, qui victorias Alexandri signat vno anno postorius Ricciolio.*
4382. 332. Alexander Parmenionem mittit ad occupandum Damascum, vbi erat Gaza Darij, quâ potitur, & inuenta sunt plusquam 400760000. scutorum. Tyrum obsidet per menses 7., quam expugnat, & 2000. Ciues ad maris litus ligno suspendi iubet. Pergit Ierosolymam, vbi addo Summus Pontifex ei obuiam it, & cognoscit illum esse, qui in somnis, dum adhuc esset in Græcia, sibi victoriam promiserat, quare ex e quo desiliens illi honorem præstat. Pontifex ei legit caput 2. Danielis, vbi profetizat Græcum subiecturum totam Persidem, ideòque Iudæis concedit, vt iuxta suas leges viuant. *Vallemontius.*
- Alexander in Ægyptum pergit, vbi Memphis 800. talenta reperit in Gaza, scuta videlicet 960000. Sannaballas, obtenta facultate ab Alexandro, Templum ædificat in Samaria in monte Garizim annis 676. post Salomonicum. Pests Romæ grassatur, quæ Consules ambos absumit. *Ricciolius.*
4383. 331. Die 20. Septembris fuit Lunæ Eclipsis, quæ Alexandri Milites terruit, sed die 1. Octobris Alexander tertiam de Dario victoriam reportat ad Gaugamelam iuxta fluuium Bumelum in ditione Arbelle Urbis, & in pugna periere Persarum 400. millia, & Græcorum tantum 300. *Ricciolius, & Vallemontius.* Finis Monarchiæ Persarum, quæ à Cyro continuauit per annos 207.
4384. 330. Bessus Darium occidit, & Alexander, Susianâ captâ, ad suasionem improbæ mæretricis Persepolim incendit, vbi inuenta fuere plusquam 120. millia talenta.

Anni

P.L. a.Æ.C.

4384. 330. ta. Hoc anno incipit Monarchia Græcorum, & ab eodem anno Callippinus in Solstitio Æstiuo init suam Periodum annorum 76. . Isocrates moritur annorum 106. *Ricciol.*, *Q. Curtius*, *Plutarchus*, *Vallemonius t. 2.*, & *alij*. Romæ primum lata est lex contra veneficos ob Matronas veneficiorum Auatrices, quæ venenum biberæ sunt coactæ. *T. Liu. l. 8. c. 16.*
4388. 326. Berofus Chaldeus nascitur, futurus historiographus sub Ptolemæis.
- Hephestionem ex crapula mortuum, Alexander lacrimis prosequitur, expensis in eius funere talentis 12. millibus, scilicet scutis Romanis 720000. *Q. Curtius.*
4390. 324. Alexander M., post victos Indorum Reges, ex crapula moritur Babylone eadem die, qua obiit Dyogenes Cynicus. Ariadæus Alexandri Frater ex Pellice, ab exercitu Rex acclamatur sub nomine Philippi, sed Monarchia in plures diuiditur. *Ricciolius.*
- Q. Fabius Maximus Magister equitum cum in Samnites, iniussu L. Papirij Dictatoris, pugnasset, ab eo, licet victor, morti damnatur, sed in gratiam Populi Romani absoluitur. *T. Liu. l. 8. c. 26.*
4391. 323. Monarchia Græcorum diuiditur in quatuor partes. Ptolemæo contigit Egyptus, Seleuco Syria, Cassandro Macedonia, & Antigono Asia minor. *Vallemonius.* Antigonus Cleomenem spartæ Regem superat prope Telasiam Laconiæ urbem in Peloponeso, & finem habet Regnum Lacedæmonum. *Vallemonius.*
4391. 320. Romani à Samnitibus ad furcas Caudinas, nunc Mons S. Mariæ, vulgo *stretto d' Arpaia*, obsessi, & sub iugum missi ad ignominiosam pacem coguntur, quæ tamen à Senatu reprobatur. *T. Liu. l. 9.*
4395. 319. Fufis Samnitibus, quibus paria reddit L. Papirius Censor, prioris pudoris flagitium aboletur. *T. Liu. lib. 9. cap. 9.*

Anni

P.L. a.Æ.C.

4397. 317. Agatocles figuli filius tyrannidem Syracusis init annis 7. post mortem Alexandri, *Diodorus*, & *Ricciol.*
4402. 312. Seleucus Nicanor regnat in Syria annos 32. . Babyloniæ, Mediam, & Susianam occupat. Ab hoc anno in Nisan incipit Æra Græcorum Iudaica, de qua in libro 1. Machabæorum, & in Tishri Æra Chaldaica, de qua in libro 2. Machab., nisi velis hanc incipere anno sequenti in Tishri. *Ricciol.* Appius Claudius Censor aquam Claudiam nunc dictam à *Treui*, in urbem deducit, & viam Appiam Lapidibus sternit. *T. Liu. l. 9.* Aquam Clau. Nicol. PP. 5. post an. 1765. restaurat.
4403. 311. Carthaginenses Agathoclem ad fluuium Himeram ingenti prælio superant. *Ricciolius.*
4404. 310. Agathoclis expeditio in Africam, quam præcessit Solis Eclipsis. *Ricciolius.*
4405. 309. Samnites à Papirio, & Hetrusci à Fabio superantur, captâ ab hoc Perusia. *T. Liu. l. 9.*
4414. 300. Simon Oniæ Filius laudatus in Ecclis cap. 50. eligitur in Pontificem. *Ricciolius.*
4415. 299. Agathocles Corecyram ab obsidione Macedonum liberat, & Crotonem occupat. Lucani à Samnitibus vexati ad Romanos confugiunt. Romæ fame laboranti Fabius M. Ædilis opitulatur. *T. Liu. l. 10.*
4419. 295. Virginia exclusa à Templo Pudicitie Matronæ, eò quòd Plebeio nupsisset, in suis ædibus Sacellum Pudicitie Plebeie construit frequentandum à Mulieribus Plebeijs. *T. Liu. l. 10. c. 16.*
4420. 294. Attilius Samnitum 7300. cedit, sed amissis in acie 7000. Romanis, ideòque ei triumphus denegatur. *T. Liu. l. 10.*
4421. 293. Papirius dedicat eodem Quirini, quam Pater ipsius vouerat, ibique statuit horologium solare, de quo *Plinius l. 7. c. 60.*

Anni

P. I. a. Æ. C.

4423. 291. L. Posthumius Consul, eò quòd in agro suo serendo militum operâ vsus esset, damnatur. Esculapij signum Epidauro Romam transfertur. Samnitum 20. millia à Fabio Maximo, & Fabio Gurgite eius filio cęduntur captis 4. millibus cum eorum Duce Pontio, qui securi percussus moritur. *Tit. Liu. lib. 11. in Epitome.*
4424. 290. M. Curius dentatus bis de Samnitibus triumphat, & finem habet bellum Sanniticum. *Ricciolius.*
4425. 289. Archimedes nascitur moriturus in expugnatione Syracusarum. Agathocles veneno interimitur anno ętatis 72. Regni 28. *David Riualtus in eius vita.*
4427. 287. Eleazarus secundus eligitur in Hebręorum Pontificem. *Ricciolius.*
4428. 286. Romana Plebs ob ęs alienum, quo premebatur secedit in Ianiculũ. *T. Liu. l. 11. Florebat Manethon Historicus, & Sacerdos Egyptius. Marsh.*
4429. 285. Translatio Sacrę Scripturę ex Hebręo in Gręcum per 72. Interpretes, missos ab Eleazaro ad Regem Ptolemęum, in insula Pharo, quod Iudęis maxime displicuit, & idẽ quot annis die 8. mensis Tebeth ieiunant. Sed in Pharo celebratur quot annis dies festus in huius rei memoriam. *Marshamus f. 153. Berninus t. 1. f. 135. Alij translationem hanc signant alijs annis, de quo vide P. Iosephum Maria de Turri tract. 2. 9. 1. Ptolemęus Philadelphus Alexandria Bibliothecam construit, in qua erant 700. millia volumina, quę anno postea P. I. 4667. conflagrauit. Ricciol.*
4430. 284. Lysimachus Macedonum Rex Agathoclem filium veneno necat ob calumniam Arsinoes Nouercę, quę cum frustrã sollicitauerat. *Strabo.* Hoc eodem tempore diuersimodẽ se gesserat Seleucus cum Antiocho, quem, cum sciisset à Medico grauiter ęgrotare ob amorem

Anni

P. I. a. Æ. C.

4429. 285. amorem Stratonicę Nouercę, illi eam cessit in vxorem. *Vallemontius t. 2.*
4434. 280. Pyrrus Epirotarum Rex exercitum Romanorum in Brutijs fundit admiratus omnes Romanos vulneratos ex ea parte, quę hostem prospiciebat. C. Fabius, ad eum missus pro redemptione captiuorum, frustra ab eo tentatur, vt Patriam deserat. *T. Liu. l. 13.*
4436. 278. C. Fabricius Medicum, paciscentem de nece veneno Pyrro inferenda, reijcit, eumque vinctum remittit ad Regem, & potius incerto Marte ad Asculum cum eo pugnat. *T. Liu. l. 13. Brennus Gallorum Dux in Macedoniam irrumpit, sed ab expillando Templo Delphico terremotu, & fulminibus absterretur, & ex vulnere moritur. Diodorus.*
4441. 273. Sextilia Vestalis ob incestum viua defoditur. *Tit. Liu.*
4442. 272. Pyrrus Macedoniã potitur, sed à Muliere illisu regulę occisus est. Parentini, Samnites, Brutij cum Carthaginensibus à Romanis superantur, & hoc anno potius finem habet bellum Sanniticum. *Tit. Liu.*
4445. 269. Populus Romanus hoc anno argento vti incipit. *Tit. Liu.*
4446. 268. Floret Berofus Babylonius Beli Sacerdos, & historicus anno 56. post mortem Alexandri. *Marsh. fol. 504.* Pugnantibus Romanis cum Picentinis, ortoque terramotu Sempronius ędem Telluri vouet, & de Picentinis triumphat. *Florus.*
4449. 265. Manasses succedit in Pontificatu Eleazaro secundo, non verò Oniæ, vt vult *Ricciolius.*
4450. 264. Incipit bellum Punicum, siue Carthaginense primum. *Polibius, Gellius.*
4452. 262. Mortuo Antiocho Sotero, regnat Antiochus secundus eius filius ex Stratonicã natus. Nicomedes Rex Bithyniæ Astacum amplificat, eumque Nicomediam nominat *Eusebius.*

- Anni
P.L. a.Æ.C.
4454. 260. Duilius Consul nauali pugna Pēnos superat, & primus de nauali victoria triumphat. Fuit hæc prima naualis classis Romanorum. *Tit. Liu.*
4455. 259. L. Cornelius Scipio feliciter pugnat in Sardinia contra Sardos, Corsos, & Pēnos, Amnone interempto, & honorificè sepulto. *Valerius Max. l. 5.*
4457. 257. Attilius Serranus Conf. primùm nauali prælio victus à Pēnis, deindè victor euadit, quare Pēni Annibalem Ducem in crucem agunt. *T. Liu. l. 17.*
4458. 256. Attilius Regulus Conf. pugna nauali vincit Pēnos, & in Africa duos Asdrubales cum Amilcare. Ad Bagradam occidit Serpentem ingentis magnitudinis, verùm captus deinde à Pēnis, ad Senatum Romanam mittitur, vt pacem, vel saltem captiuorum redemptionem procurer, sed vtrumque negandi Senatui Auctor fuit, quare Cartaginem reuersus supplicio mulctatus est. *T. Liu. l. 18.*
4472. 242. Onias secundus filius Simonis iusti eligitur in Pontificem Hebræorum, & cum pax esset Judæis, ipse negat tributum Regi Ptolemæo, quem iratum placat Iosephus, missus ad eum legatus à Iudæis. Romani ad Ægatem vulgo *Fauignana* Pēnos vincunt, captis 70. eorum nauibus. *Tit. Liu. in Epit. l. 19. Polyb. Oronius.*
4473. 243. A Romanis pax datur Pēnis, & finem habet primum bellum Punicum. *T. Liu. Ep. l. 19.*
4477. 237. Asdrubal in Hispaniam proficiscitur cum Annibale nouenni. Incipit bellum contra Ligures. Tucia Virgo Vestalis incesti damnatur. *T. Liu. l. 20.*
4478. 236. Xius Sinarum Rex Tartaros à finibus suis expellit. *Ricciolius.*
4479. 235. Iani templum, pacatis vndique bellis, primùm post Numam clauditur. *Polybius.*
4481. 233. Simon secundus Oniæ filius eligitur in Hebræorum Pon-

- Anni
P.J. a.Æ.C.
4481. 233. Pontificem. Pompeius de Sardis triumphat, & Ligures à Fabio superantur. *Ricciolius.*
4484. 230. Illirici belli initium ob occisum ab eis Lucium Cornucatum Legatum Romanum. *Polyb.*
4486. 228. Teuta Illiricorum Regina post varias clades à Romanis acceptas, pacem obtinet, & finem habet bellum Illiricum. *Polybius. Diodorus.*
4489. 225. Romani, circumscriptis peditum 700. millibus, equitum 70. millibus cedunt Gallorum 40. millia, captis 10. millibus, & Aneroeftus eorum Rex seipsum interimit. *Polybius. Eutropius.*
4490. 224. Antiochus Magnus regnat in Syria. Caria, & Phodius Magno terræmotu concutiuntur, & cadit Colossus Phodius. *Orosius l. 4. c. 22.*
4494. 220. Asdrubali Pēnorum Duci à quodam Gallo occiso, Annibal succedit, qui, expugnata Altea vrbe Olcadum, in hiberna ad Carthaginem nouam se recipit. *Tit. Liu. Dec. 3. l. 1. cap. 1.*
4495. 219. Annibal, Salmanticâ expugnatâ, Saguntum obsidet exeunte anno 1. Olymp. 140., idest in mense Junij ante solstitium æstiuum, quod post menses 7. expugnat. *T. Liu. D. 3. l. 1.*
4496. 218. Bellum secundum Punicum. Annibal superatis alpiibus Cornelium Scipionem ad Ticinum, & Sempromium ad Trebiam fundit. *T. l. 1. Decad. 3.*
4497. 217. Annibal in transitu Apennini ob aeris intemperiem oculo priuatur, sed ad Transimenum lacum, vulgò *di Peruggia*, de Romanis tertiam victoriam reportat, occiso C. Flaminio Consule. Milites in hac pugna ingentem terræmotum non sentiunt. Q. Fabius Maximus Dictator eligitur, qui cunctando Annibalem fatigat. Cn. Scipio in Hispania feliciter pugnat. *Tit. Liu. D. 3. l. 2.* Antiochus M. ad Raphiam prælio vincitur à Ptolemæo Philopatore,

Anni

P. I. a. Æ. C.

4497. 217. animante milites Arfinoe, Ptolemæi sorore. *Machab. l. 3.*
4498. 216. Annibal ad Cannas Romanos quarto prælio vincit cæcis 45. millibus Romanorum, quæ clades Varronis impatientiæ ad pugnandum contra Fabij monita tributa fuit. *T. Liu. D. 3. l. 2.*
- Antiochus, superato monte Tauro, Attalo bellum infert, quod Acheum dictum est. *Polybius.*
4499. 215. Senatus Romanus captiuos ad Cannas redimere recusat. *Tit. Liu. D. 3. l. 2. c. 33.* Xius Cinenſium Rex memorabiles muros contra Tartarorum irruptiones construendos curat, & opus quinquennio absolvitur. *Ricciolius.*
4500. 214. Marcello Conf. Syracusas obſidenti Archimedes ſuis machinis reſiſtit. Priuatorum liberalitas erga Patriam Romæ eſſulget. *T. Liu. l. 3. D. 3.*
4502. 212. Syracuſâ captâ, Archimedes contra Marcelli voluntatem occiditur. P. Cornelius Scipio, Africanus poſteâ dictus, Ædilis ante ætatem creatur. In Hiſpania duo exercitus Romanorum proſigantur, occiſis Ducibus, ſed reliqui inſignem de Pænis victoriam reportant. *T. Liu. D. 3. l. 5.*
4503. 211. Res præclare geſtas à L. Martio in Hiſpania Senatus non approbat, ob titulum in epiſtolis ſibi datum. Annibal Romam tendens tempeſtate prohibetur. P. Scipio Proconſul. in Hiſpaniam mittitur annos natus 24. *T. Liu. l. 6. D. 3.* Antiochus Magnus, victo Ptolemæo Philopatore, Iudæos ſibi ſociat. *Eusebius.*
4504. 210. Ad diuitem exemplum Romæ omnes ſpontè ſuas opes offerunt in ſubſidium Reipublicæ. P. Scipio vnâ die Carthaginem nouam, nunc *Cartagenoua*, expugnat, & continentię exemplum præbet. *T. Liu. D. 3. l. 6. c. 28. & 37.* Marcellus contra Annibalem feliciter pugnat. *Ibidem.*

C. Va.

Anni

P. I. a. Æ. C.

4505. 209. C. Valerius Flaccus, poſt initum Sacerdotium, deprauatos mores mutat in melius. Scipio Regis nomen recusat, & Puerum captiuum cum donis liberum remittit ad Parentes. *T. Liu. D. 3. l. 7.*
4506. 208. Conſules Marcellus, & T. Quintius, inſidijs Annibalis capti, occiduntur. M. Valerius in Africa claſſem Carthaginenſem ſuperat. *T. Liu. D. 3. l. 7.*
4507. 207. Romani Conſules ad flumen Metaurum inſignem de Pænis victoria reportant, occiſo eorum Duce Asdrubale Annibalis fratre. *T. Liu. l. 8.*
4508. 206. P. Scipio Pænos omnes ex Hiſpania eiicit. Aſtapienſes, ne in manus Romanorum veniant, vxores, filios, bona, & ſe ipſos in rogam iniiciunt ad exemplum Sardanapali. *T. Liu. lib. 8. cap. 12.* Idem quoque fecere Numantini anno P. I. 4581.
4509. 205. P. Scipio ad depopulandam Africam Licinium mittit. Romanorum iniſtitia in puniendis furtis ſacrilegis elucet. *T. Liu. l. 9.*
4510. 204. Iunonis ſimulacrum ex Græciâ deportatum excipit Scipio Naxica omnium bonorum optimus adoleſcens. Mago Genuam vaſtat. Sempronius proſperè contra Annibalem pugnat. *T. Liu. lib. 8. cap. 6.*
4511. 203. P. Scipio Asdrubalis, & Syphacis caſtra eâdem die delet, & altero prælio vincit, capto Syphace, cuius vxor Sophoniſbe nubit Maſſiniſſæ, de quo à Scipione redarguitur, quare ad eam venenum mittit, quo hauſto, illa moritur. Annibal reuocatus in Africam mærens ex Italia recedit, cum ibi ſtetiſſet annis 16. Pax Carthaginenſibus perentibus negatur à Senatu, & Q. Fabius M. Pater moritur. *Tit. Liu. lib. 9.*
4513. 201. Victo à Scipione penitus Annibale, pax datur Carthaginenſibus, & finem habet ſecundum bellum Punicum. Syphax ducitur Romam in triumphum. Annibal

Ee 2

nibal

Anni

P. I. a. Æ. C.

4513. 201. Annibal, ob primam collationem pecuniæ Romanis in tributum soluendam, Carthaginenses increpat. *Tit. Liu. D. 3. l. 10.*
4514. 200. Bellum contrâ Philippum Macedonia Regem inchoatur. *T. Liu. l. 11.*
4518. 196. Pax datur Philippo, & incipit bellum cum Antiocho Syria Rege, qui cum tota classe maritima in Cilicia ad fauces Sari fluij feda tempestate est actus. Matronæ Romanæ legem Oppiam, pro moderanda earum pompa latam, abrogari curant, contrâ quas frustra inuehit M. Portius Cato. *Tit. Liu. D. 4. lib. 3.*
4519. 195. Annibal ad Antiochum se confert cum eo pugnaturus contrâ Romanos. *T. Liu. Polybius.*
4521. 193. Incipit bellum Ligusticum, quod anno sequenti exacerbatur. *T. Liu. l. 4. D. 4.*
4523. 191. Acilius Glabrio Consul Antiochum ad Termopilas victum in Asiam fugat, & C. Liuius nauali pugna vincit classem Antiochi. *T. Liu. l. 6.*
4524. 190. P. Scipio Africanus in Asiam pergit cum munere legati L. Scipionis fratris, & Antiochum superat, eiusque Legatos pacem postulantes mittit ad Senatum. *T. Liu.*
4525. 189. Antiocho pax datur, & Scipio Asiaticus de eo Rome triumphat. *T. Liu. l. 7.*
4526. 188. Antiochus M. accinctus ad deprædandum Beli Iouis Templum ab Elymeis in Susiana occiditur, eique succedit Seleucus 4. regnaturus an. 12., sed verius id accidit anno sequenti. *Strabo.*
4527. 187. P. Scipio Afric. accusatus, quod pecuniam accepisset ab Antiocho pro pace illi danda, in voluntarium exilium Liternum secedit, & L. Scipio Asiaticus peculatus damnatur. M. Æmilius Lepidus, domitis Liguribus, viam Æmiliam à Placentia vsq; Bononiam ducit,

Anni

P. I. a. Æ. C.

4527. 187. cit, & C. Flaminius eam continuat vsque ad Ariminum. *T. Liu. l. 8.*
4528. 186. P. Scipio moritur Liternis. Aliqui volunt hoc eodem anno mortuum etiam Annibalem. Heliodorus missus à Seleuco ad expilandum Templum Hierosolymitanum cælitus flagellatur. Erant tunc in Templo 400. talenta argenti, scuta videlicet Romana 480000. & auri talenta 200., aurei videlicet 2400000. *2. Machab. cap. 3.*
4537. 177. Claudius Pulcher de Istris, & deinde de Liguribus triumphat, sed Ligures eodem anno rebellant, & Mutinam occupant. *T. Liu. D. 5. l. 1.*
4536. 176. Ligures ad montem Letum occidunt C. Claudium Proconf. Romanum. *T. Liu. D. 5. l. 1.* Mortuo Seleuco, succedit in Regno Antiochus Epiphanes siue Illustris, qui fuerat Romæ obses, filius Antiochi Magni, & Jason frater Oniæ Sancti pecuniâ emit à Rege summum Sacerdotium. *1. Mach. c. 1.* Hic erat annus Æræ Græc. 137. Jasonis pecunia, quam pro Sacerdotio promittebat, erant talenta 590., scuta videlicet 601800. *2. Machab. c. 4.*
4540. 174. Antiochus, Ægypto imminens, honorificè Ierosolymis à Iasone excipitur. *2. Machab. c. 4.*
4541. 173. Legati Antiochi Romam veniunt tributum deferentes. M. Popilius Consul Ligures Statellites superat, sed illius sequitia in victos à Senatù reprobatur. L. Cicerius Prætor Corsicam subigit. *T. Liu. D. 5. l. 2.* Menelai Simoniaca ambitio Pontificatus, *de qua 2. Machab. cap. 4.*
4542. 172. Ligures Statellites, qui à M. Popilio fuerant venundati, ex Senatus Consulto in libertatem restituntur, eique trans Padum terræ iugera assignantur. *T. Liu. D. 2. l. 5.*

Anni

P. I. a. Æ. C.

4543. 171. Onias Sanctus occiditur in Daphnis propè Antiochiam.
2. *Mach. c. 4.* Licinius Conf. equestri prælio prius victus, postea victor de Perseo Rege existit. Antiochus Ægyptum inuadit, & Alexandriam obsidet, sed ab incæpto remouetur per Popilium Romanum Legatum illo dicto: Hic stans delibera. T. *Liu. D. 5. l. 5. c. 8.*
4544. 170. Anno Græcorum 143. Antiochus rediens ex Ægypto Ierololymam depopulatur. 1. *Machab. c. 4.*
4546. 168. C. Sulpicius Gallus Trib. Mil. exercitui prædicit in Macedonia Eclipsim Lunæ, de quo omnes mirantur. Æmilius Paulus ibidem Perseum superat, & finem habet Regnum Macedonicum. T. *Liu. D. 5. l. 4. c. 34.* Antiochus mittit Ierololymam ad prophanandum Templum, quod factum est hoc anno, qui erat Græcorum 145. die 15. mensis Casleu, quæ incidit in 17. Nouembris feria 7., & ea acciderunt, quæ enarrantur de martyrio Machabæorum l. 1. cap. 1. 5., & 6. Mathathias ex stirpe Assamæorum eligitur in Pontificem, & Ducem. *Ibidem.*
4547. 167. Æmilius Paulus Macedoniam in Prouinciam redigit, & de Perseo triumphat, sed lætitia ipsius morte duorum filiorum funestatur. T. *Liu. l. 5.* Moritur Mathathias, eique succedit filius ipsius Iudas Machabæus. 1. *Machab. cap. 2.*
4548. 166. Iudas Apollonium Ducem Antiochi victum occidit. 1. *Machab. c. 3.* Marcellus Gallos Alpinos, & Sulpicius Ligures subigunt. T. *Liu. l. 5.*
4549. 165. Iudas, victo Lyfia Syriæ Præfecto, & Gorgia, Templum mundat die 25. mensis Casleu, quæ incidit in diem 24. Nouembris feria 7. 1. *Machab. c. 4.*
4550. 164. Antiochus Persepolis Templo diripiendo inhians ab Oppidanis expellitur, & Babylonem pergens morbo Diuinitus percussus moritur, eique succedit Antiochus Eupator, erat autem annus 149. Æræ

Iu-

Anni

P. J. a. Æ. C.

4550. 164. Iudaicæ, & 147. Chaldaicæ. 1. *Machab. cap. 6., & l. 2. cap. 9.*
4551. 163. Æræ Græcorum Chaldaicæ anno 148. Antiochus Eupator, & Lyfias scribunt Epistolas Judæis, vt etiam Legati Romani multa eis concedentes. In fine huius anni Antiochus Ierololymam obsidet, & captâ Bethsurâ, pacem cum Iudæis firmat, vrbis menibus dirutis, & acciderunt, quæ enarrantur *Mach. l. 1. c. 6., & l. 2. c. 12. & 13.* Hic annus fuit Sabbathicus vsque in Tishri, quo mense terminabat annus 148. Æræ Chaldaicæ, & decurrebat annus 150. Æræ Iudaicæ, Bethsura autem capta fuit in fine Decembris, vel in Ianuario anni sequentis.
4552. 162. Demetrius Soter Seleuci filius, obses Romæ, fugit ab vrbe, & Syriam recuperat, regnaturus annos 2. Eupator, & Lyfias occiduntur, & Nicanor, victus à Iuda in prælio altero, occumbit 1. *Machab. c. 7. & l. 2. cap. 15.* Onias filius Oniæ Sancti à Ptolemæo, & Cleopatrá facultatem obtinet Templum in Ægypto edificandi, & ibidem eligitur in Pontificem. Hoc fuit tertium Templum ab Hebræis Deo dicatum. His Iudæis qui erant in Ægypto Iudæi Ierololymitani anno P. I. 4590. Æræ Chald. 188. scripserunt librum secundum Machabeorum, cuius historia finem habet hoc anno.
4553. 161. Iudas mittit Romam Legatos ad ineundum fædus cum Senatu, deinde gloriosè in prælio moritur, ei succedente in Pontificatu Ionatha. 1. *Machab. cap. 8. & 9.*
4554. 160. Alcimus, mense secundo anni Græc. 153., præcipit destrui muros domus Sanctæ, sed percussus à Deo moritur. Jonathas pugnat contra Bâchidem, quem superat, & pacem ineunt anno secundo post mortem Alcimi. 1. *Machab. c. 9.* Moritur Æmilius Paulus, de

de

Anni

P.I. a.Æ.C.

4554. 160. de cuius frugalitate, & paupertate vide. *T. Liu. Epith. l. 46.*
4561. 153. Consules Romani incipiunt inire Consulatum Kalendis Ianuarij. *Liu. l. 47.*
4562. 152. Alexander frater Antiochi Eupatoris pugnat contra Demetrium, ut eum è Regno Syriæ expellat, uterque conatur fædus inire cum Ionatha, qui muros Ierusalem iubet construi, & mense 7. anni 160. Ærę Græcorum congregat exercitum in auxilium Alexandri, qui Demetrium superat, & occidit. *1. Machab. c. 10.*
4563. 151. Consules, ob seueritatem in delectu, à Tribunis Romæ in carcerem conijciuntur. *Tit. Liu.*
- Ionathas occurrit obuiam duobus Regibus Alexandro videlicet Syrię, & Ptolemęo Ægypti, à quibus honoratur, & Alexander ducit in vxorem Cleopatram filiam Ptolemæi. *1. Machab. c. 10.*
4565. 149. Bellum Punicum tertium. Utica à Romanis obsidetur *Ricciolius*, sed Liu. huius belli in itium signat anno 601. ab vrbe condita, idest P. I. 4561., errat autem per annos 4.
4566. 148. Masinissa moritur in complexu Scipionis, qui ex eius mandato Regnum diuidit *Liu. in Epith. l. 50.* Demetrius filius Demetrii Regis Syriæ tentat occupare Regnum, & mittit Apollonium Ducem exercitus contra Iudæos. *1. Machab. c. 10.*
4567. 147. Bellum Achaicum ob pulsatos ab Achęis Legatos Romanos. Scipio, capto portu Chartaginis, urbem ad extremas redigit angustias. *Tit. Liu. l. 51., & 52.*
4568. 146. Scipio iussu Senatus, euerfa Carthagine, de ea triumphat. Q. Metellus Bęotas ad Termopylas, & in Phocide superat. Lucius Mummius, Achaia in ditionem accepta, Corinthum incendit, in quo horribili incendio statuę Aureę, Argenteę, & Ærę

in

Anni

P.I. a.Æ.C.

4568. 146. in vnum constatę sunt, & hoc est æs Corinthium. *Vallemontius, & Tit. Liu. l. 52.* Ptolemęus Phylometor inuadit dolosę Syriam vnā cum Demetrio, cui dat in vxorem Cleopatram Alexandri vxorem. Alexander occisus est, & Demetrius succedit in Regno. Moritur etiam Phylometor, cui succedit Ptolemęus frater eius, & acciderunt, quę narrantur. *1. Machab. c. 11.* Dirus Cometa effulsit non minor Sole, *Seneca l. 7. nat. quęst. 15.*
4569. 145. Demetrius Iudæis adiuuantibus magnam stragem facit de Antiochenis, occisis eorum 100. millibus, & Ionathas mittit Legatos ad Romanos, & Spartanos, ut cum eo fędus ineant. Tryphon promouet ad Regnum Syrię Antiochum filium Alexandri contra Demetrium. *1. Machab. cap. 11. & 12.*
4570. 144. Tryphon Curator Antiochi dolo capit Jonathan, & acceptis ab eius fratribus 100. talentis, scutis videlicet Romanis 120. millibus, & filijs eius, eum occidit, mortem etiam infert Antiocho puero, & Regno Syrię potitur. *1. Machab. cap. 12. & 13.*
4571. 143. Anno Græcorum 170. Simon frater Jonathę succedit in Pontificatū, & ab hoc anno nouam ineunt Æram Iudęi. *1. Machab. cap. 13.* Appius Conf. Salassos edomat. *Liu. l. 53.*
4572. 142. Simon Gazam, & Ierosolymitanam Arcem expugnat. *1. Machab. cap. 13.*
- T. Quintius Conf. Viriabuthum victum fugat in Lusitaniam. *T. Liu. l. 53.*
4573. 141. Numantini belli exordium *Florus*. Hac Olympiade, quę est 160. Gręcię nomen cum libertate euanuit, & cum gloria virtus. *Ex Marsh. f. 15.* Demetrius cum exercitu in Mediam proficiscitur, ibique fit captiuus. *1. Machab. c. 14.* Addit Appianus à Pharamace Rege Parthorum Demetrium captum Rodoganem

Ff

ganem

Anni

P.I. a.Æ.C.

4573. 141. ganem eius filiam in vxorem duxisse.
4574. 140. Quintus Pompeius cum Numantinis infeliciter pugnat, & vincitur, ideòque cum eis paciscitur. *T. Liu. l. 54.* Antiochus Sideres, auditâ Demetrii fratris sui captiuitate, Cleopatram eius coniugem, quæ fuerat etiam vxor Alexandri, ducit in vxorem. *Iosephus. Iustinus.*
4575. 139. Hoc anno, qui fuit Græcorum 174. Numenius, qui à Simone duos ante annos missus fuerat Romam, inde redit cum literis Lucij Cons., sed aduertendum hoc tempore nullum fuisse Consulem Romæ Lucium nisi anno ante Æram 142. Antiochus Sideres, qui occupauerat Regnum Syriæ, scribit Epistolam Simoni Pontifici, & cum eo foedus init, idem fecerant etiam Spartani. 1. *Machab. cap. 15.* Popilius bellum cum Numantinis instaurat. *T. Liu. l. 55.*
4576. 138. Popilius à Numantinis funditur. *T. Liu. l. 55.*
4577. 137. Tryphon fugiens Doram, nunc Tortosam, occiditur ab Antiocho. 1. *Machab. cap. 15.* C. Hostilius Mancinus Coss., cum esset in portu Herculis, nunc *Villa Franca*, vel per alios Monæci, vox, nullo Auctore, ad eius aures peruenit. Mane, mane Mancine, qua territus, cum, itinere conuerso, Genuam aduenisset, & ibi scapham esset ingressus, anguis eximix magnitudinis visus à conspectu abiit, ipse verò in Hispaniam profectus, à 4000. Numantinis Romanorum 30000. fusi sunt, quare ad ignominiosam pacem coactus fuit, quam Senatus reprobauit. *Ualerius M. l. 1. cap. 7. de prodigijs. Iulius Obsequens de Prodigijs, & Tit. Liu. l. 55. in Epithome.*
4579. 135. Anno Græcorum 177. mense 11., qui correspondet nostro Ianuario, Simon Pontifex proditoriè occiditur à Ptolemæo eius genero., Ionathas filius eius moritur in bello, ideòque in Pontificatu succedit Ioannes

nes

Anni

P.I. a.Æ.C.

4579. 135. nes filius Simonis per annos 31. Hic finem habet liber 1. Machabæorum, & totum vetus testamentum. Antiochus Ierofolymam obsidet. *Iosephus.*
4581. 133. Attalus Rex Pergami moriens Senatam Romanum hæredem instituit. Scipio Africanus secundus Numantiam euertit, cum Ciues prius bona sua, Vxores, & filios in rogam coniecissent ad exemplum Astapensium, & Sardanapali. *Tit. Liu. l. 5. & 59.*
4582. 132. Rupilius bellum seruile conficit, quod duos ante annos incæperat opera Euni serui natione Syri, & Cleonis, hi enim 70. millia seruorum contraxerant ad bellum contra Romanos gerendum. *Tit. Liu. lib. 56. & 57.*
4583. 131. Aristonicus Attali Regis Spurius Asiam inuadit, & P. Licinium Crassum Consulem superat, & occidit, quare religioni datum est hoc infortunium, eo quòd Licinius esset etiam Pontifex. *T. Liu. l. 59.*
4584. 130. M. Perpenna Cons., victo Aristonico, eum in deditio-nem accipit. M. Metellus censet omnes cogendos esse ad vxorem ducendam. *T. Liu. l. 59.* Antiochus Sideres proficiscitur contra Parthos, à quibus occiditur. *Vallemontius.*
4585. 129. Mortuo Sidere, iterum regnat Demetrius secundus in Syria. Ptolemæus Evergetes, incensa ob sequitiam Regiâ, fugit in Cyprum, &, occiso filio, quem à Cleopatrá habuerat, illius caput, manus, pedesque mittit ad Matrem iam repudiatam. *Tit. Liu. Epit. l. 50.* Jo: Hyrcanus expugnat multa oppida Syriæ, & Samariticum Templum destruit annis 203. postquam fuerat ædificatum. *Ioseph Hebr. l. 13.* C. Scipio Africanus secundus in lectulo mortuus reperitur, non sine suspitione veneni ab vxore propinati. *T. Liu. l. 59.*
4586. 128. Io: Hyrcanus Idumæos subigit. Carneadas moritur annorum 85., vel 90. *Ricciol. Ff 2 Eth-*

Anni

P.L. a.Æ.C.

4588. 126. Ethna, & postea Lippara Æstuantibus, rupes dissoluuntur. *Orosius*.
4589. 125. Demetrius, victus à Ptolemæi Duce, à Cleopatra, aliàs eius vxore, & æmula Rodogunes, interficitur, cui succedit in Regno Seleucus. *Iustinus*. In Africa læuissima pestis exoritur ob multitudinem locustarum ibidem necatarum. *T. Liu. in Chron. & lib. 60.*
4590. 124. Hoc anno, qui fuit Æræ Chaldaicæ 188. Iudæi Ierolymitani scribunt ad Iudæos Ægyptios librum secundum Machabæorum, vt habetur cap. 1. Seleuco à Cleopatra Matre occiso, regnat in Syria Antiochus Gryphus Nicanoris filius. *Ricciol.* Caius Sertius, victis Salijs, Aquas sextias Coloniam condit, sic appellatam ab eius nomine, & ab aquarum salubritate. *T. Liu. l. 61.*
4591. 123. Metellus Consul Ballæares piraticam exercentes bello reprimit. Carthago cæpta restaurari, sed stipitibus terminorum indicibus à Lupis auulsis, ob prodigium hæsitatum est. *T. Liu. & Orosius*.
4593. 121. Ethna, erumpentibus ignibus, Catanam opprimit. *Orosius. Plin. l. 14. c. 4.* refert vina aliqua huius anni ad annos 200. sana perdurasse. Cleopatra venenum filio Antiocho Grypho propinans, ab eo cogitur illud bibere. Vide de hac muliere, quid dicat Cornel. à Lap. in *lib. Machab. f. 227.*
4595. 119. C. Marius Trib. Pleb. Metellum Conf. in carcerem trudit. *Plutarcus*.
4597. 117. Ptolemæus Laturus succedit Euergeti mortuo in Ægypto, regnaturus annos 17. *Iosephus*.
4601. 113. Antiochus Cyzicenus Antiochum Gryphum fratrem Antiochia expellit, &, alternante fortuna, regnat annos 18. *Ricciolius*.
4602. 112. Gryphus Cyzicenum expellit, eiusque coniux Cleopatra

Anni

P.L. a.Æ.C.

4602. 112. patra interimitur iussu Gryphinæ. *Iustinus l. 39.*
4603. 111. Cyzicenus Regnum recuperat, & Gryphinam Gryphi vxorem damnat. *Iust.* Incipit bellum Iugurthinum. *Salustius*.
4604. 110. Sp. Posthumius Albinus Conf. à Iugurtha donis corumpitur, & iniquam pacem cum eo init, quam tamèn Senatus reprobat. Iugurtham fertur dixisse, Oh urbem venalem, & citò perituram, si emptorem inueniat. *T. Liu. l. 64.*
4605. 109. Io: Hyrcanus tota Samaria potitur. *Ioseph l. 13. c. 18.* Q. Cæcilius Metellus, Numidicus dictus, duobus prælijs Iugurtham superat, & tota Numidia potitur. *Salustius*. Cimbri, exclusi à Gallia, & Hispania, in Italiam erumpunt, &, non impetrato agro à Senatu, M. Iunium Sillanum fundunt. *Ricciol.*
4606. 108. Scæurus Conf. in Gallia cladem patitur à Cimbris. *Tacitus*.
4607. 107. Cassius Conf. à Tiguribus in Heluetia victus, & occisus est. *Cæsar l. 1.* Marius in Africa Iugurtham non semel fundit, & Bocorum Mauritaniæ Regem cædit. *Salustius, & Ep. Liu. l. 65.*
4608. 106. Cicero nascitur tertio nonas Ianuarij, & Pompeius pridie Kalendas Octobris. Cæpio, Tolosà direpta, aufert auri pondo 110. millia, & argenti pondo 15. centena millia, idest millionem cum dimidio *Iustinus l. 32.* Iugurtha à Boccoro traditur Sullæ. *Salustius*.
4609. 105. Cæpio, & Manilius à Cimbris, & Theutonibus magna clade afficiuntur. *Orosius*.
4610. 104. Marius Kalendis Ianuarij triumphat, ducto ante currum Iugurtha cum duobus filijs, eoque postea in carcere necato. *Liu. l. 67.* Mortuo Io: Hyrcano, succedit, in Pontificatu Aristobolus, qui primus, diadema assumens, regnavit anno 1. cum sine Rege fuisset

Anni

P.J. a.Æ.C.

4610. 104. fuisset Judæa à morte Sedeciæ per annos 503. *Iosephus l. 13. c. 19.*
4611. 103. Alexander Iannæus frater Aristoboli regnat annos 27. *Iosephus.*
4612. 102. Marius ad Aquas sextias cedit Theutonum, & Ambronum 200. millia, 90. millibus captis. *Orosius, & Liu. l. 68.*
4613. 101. Marius cum Catulo cedit Cimbronum 140. millia, captis 60. millibus. *Liu. l. 68.*
4614. 100. Ptolemæus Alexander regnat in Ægypto, fratre Laturus à Cleopatrá eorum Matre pulso. *Iustinus.* Saturnius ob legem agrariam ceditur à Mario, & Metellus Numidicus in voluntarium exilium secedit, ne causa esset malorum certaminum. C. Iulius Cæsar nascitur Idibus Quintilis. *Liu. l. 69.*
4616. 98. Ptolemæus Laturus, victo Alexandro, sævit in Iudæos, fugatur tamen à Cleopatrá adueniente in Iudæa cum exercitu, & cum Alexandro fædus init. *Ioseph.*
4618. 96. Seleucus Antiochi Gryphonis filius Cyzicenum superat, qui se ipsum occidit, ne in manus inimicorum veniat. Antiochus Pius Cyziceni filius Seleuco bellum infert, & ad fugam in Ciliciam cogit, vbi à Mossuestanis in propriâ Regiâ comburitur. *Vallemonius.* Ptolemæus Apion Rex Cyrenarum moriens, Populum Romanum heredem instituit. *Iosephus, & Liu. l. 70.*
4619. 95. Lucretius Poeta nascitur, moriturus sua manu annum 43. *ex Hieron.*
4621. 93. Antiochus Pius Cyziceni filius bellum infert Antiocho Seleuci filio, eoq; occiso, regnat cum Philippo altero Seleuci filio, & singulari certamine dimicant pro Regno. *Vallemonius.*
4623. 91. Decretâ coniuratione Sociorum in Consules à Maris potissimum excitatâ, Asculi necati sunt omnes Romani

Anni

P.J. a.Æ.C.

4623. 91. mani cum Proconsule, & Legato; hinc Marficum bellum. *Tit. Liu. l. 72.*
4624. 90. Ptolemæus Alexander Ægypti Rex Cleopatram Matrê necat, sed ipse quoque, Populi coniuratione, occiditur, & reuocatur ad Regnum Laturus ipsius frater iam eiectus, qui regnat annos 8. *Iustinus l. 39.*
4625. 89. Sulla legatus Samnites domat. L. Portius Cato occiditur. *Liu. l. 75.*
4626. 88. Mithridati, qui totam Græciam deuastabat, indicitur bellum. *Liu. l. 78.*
4627. 87. Plotinus Gallus primus Romæ Rethoricam docet. Cinna deiectus à Consulatu, Patriam oppugnat, eaque capta, varijs cædibus cruentat. *Appianus. Plutarcus. Ricciolius; sed Vallemontius id signat anno 82.*
4628. 86. Sulla, Athenarum vrbe capta, vbi maxima erat tritici indigentia, ita vt modius venderetur 100. aureis, illam libertati restituit, & fæliciter bellum profequitur. *Vallemontius. Plutarcus.* Catullus Poeta Ueronæ nascitur. *Ricciolius.*
4629. 85. Archelaus Capadociæ Rex, iussu Mithridatis, pacem cum Sulla init, & anno sequenti moritur Romæ. Cessat Regnum Capadociæ, quod à Pharnace durauerat annos 476. *Ricciol.*
4630. 84. Nascitur S. Ioachim, & anno sequenti S. Anna Beatissimæ Virginis Parentes. *Cedrenus.* Cinna ab exercitu suo necatur. Sulla pacem init cum Mithridate. *Liu. l. 83.*
4631. 83. Capitolium, & Delphicum Templum conflagrant. Bellum ciuile recrudescit. Sulla cum 30. millibus armatorum vincit ad Canusinum Norbanum Consul, cum 200. millibus. *Liu. l. 83.*
82. Ptolemæus Alexander secundus regnat in Ægypto dies 19., cui succedit Alexander tertius per annos 16. Sulla, vrbe potitus, bona inimicorum publicat. *Marius*

Anni

P.I. a.Æ.C.

82. rius se iptum interimit. *Appianus. Linius. Plutarc.*
4633. 81. Cicero hoc anno pro Quintilio orat, anno altero pro Rosio, & anno tertio Athenas proficiscitur. *Plutarcus.* Sulla, reuocato Murena, qui cum Mithridate acerrimè pugnabat, ipse de Mithridate per biduum triumphat. *Liu. l. 89.*
4636. 78. Sulla, cum anno præcedenti à Dictatura se abdicasset, moritur annorum 60. in agro Cumano, & eiusdem iussu cadaver crematum sepelitur in Campo Martio. *Ricciolius.*
4637. 77. Hyrcanus succedit Alexandro in Regno Iudææ, Salome ipsius vxore Regnum administrante. *Iosephus lib. 14.*
4639. 75. Nicomedes moriens Bithyniam Romanis legat. *Liu.* Cicero Quæstor in Siciliam pergat. *Plutarcus.*
4641. 73. Mithridates, à Lucullo multis prælijs victus, fugatur in Pontum. Sertorius à Perpenna interimitur. *Tit. Liu. lib. 95. & 96.*
4642. 72. Cicero in Pisonem declamat. *Plutarcus.* Curio, Dardanis victis, triumphat de Macedonia. *Ricciol. Syri,* reiectis Seleucidis, eligunt in Regem Tigrannem Armeniæ Regem, qui morti damnat Selenam, dictam Cleopatram, vxorem Antiochi Pij, & Matrem Antiochi Asiatici, qui cum fratre Romam pergat sua iura ad Regna Syriæ, & Ægypti defensusurus. *Vallemontius.*
4643. 71. Lucullus de Bessis, & Thracibus triumphat. Mithridatem superat, & compellit in Armeniam. Scuille bellum à Pompeio, & Crasso extinguitur. *Liu. lib. 97.*
4644. 70. Virgilius in agro Mantuano nascitur. Cicero Verrem in iudicio postulat. *Plutarcus.*

Lucul

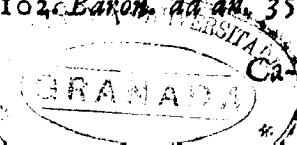
Anni

P.I. a.Æ.C.

4645. 69. Lucullus Mithridatem, & Tygrannem profigat. *Liu. l. 98.* Cicero fit Ædilis. Hyrcanus, mortuâ vxore Salome, solus regnat in Iudæa, & Aristobolo fratri bellum indicit. *Iosephus.*
4646. 68. Nascitur Herodes infanticida, moriturus anno P. I. 4714. annorum 68. *Ricciolius.*
4647. 67. Pompeius bellum contra piratas extremâ hyeme parat, incunte vere suscipit, media ætate conficit. Cicero pro lege Manilia. Mithridates regnum recuperat. *Dio. Plut.*
4648. 66. Cicero fit Prætor. Pompeius Mithridatem profigat, Tygrannem varijs Prouincijs priuat, & Antiocho Asiatico Syriæ Regnum adimit, quod à Seleuco Nicanore steterat annis 246., & ab hoc anno aliqui Romanorum Monarchiam inchoant. *Liu. l. 100., & 101.* Catilinæ, & Pisonis prima coniuratio. Aristobolus, Hyrcano eiecto, Pontificatum occupat. *Ioseph l. 14. c. 8.*
4649. 65. Ptolemæus Alexander tertius Rex Ægypti Cleopatram Matrem interfici iubet, quare, à suis pulsus, moritur Thyri, relicto herede Populo Romano, sed ei succedit Ptolemæus Aulethes Nothus. *Eusebius, & Vallemontius.* Cicero hoc anno, vel in principio sequentis orat pro lege Agraria. *Ricciolius.*
4651. 63. Octavius, dictus postea Augustus, nascitur ex Attia Iulij Cæsaris Sorore 9. Kal. Octobris in anno Pompiliano, sed Iunio, vel Iulio in anno Iuliano, Luna existente in Capricorno. Mithridates à Pharnace filio mori cogitur. Romæ Catilinæ coniuratio à Consule Cicerone detegitur. Pompeius, Ierosolyma capta, Hyrcanum Regem, & Pontificem creat, tributoque imposito, Aristobolum Romam ducit. *Ioseph Hebr. lib. 14. Liu. lib. 102. Baron. ad an. 35.*

1820

Gg

Anni

P.L. a.Æ.C.

4652. 62. Catilina, victus à Petreio propè Pistoriam, occumbit.
Ricciolius.
4653. 61. Pompeius de Mithridate triumphat, & Magni titulo honoratur. Cæsar bellum gerit in Lusitania. *Li. lib. 103.*
4654. 60. Pompeius, legem Agrariam ferens, à Metello Consule in carcerem conijcitur. Cæsar Romam rediens Consulatam petit, & conspirat cum Pompeio, & Crasso. *Plutarcus, Dion.*
4655. 59. Iulius Cæsar primùm Consul legem Agrariam fert, & resistentem Catonem in vincula conijcit. Pompeio filiam Juliam spondet. *Dion. Suetonius. Appianus.*
4656. 58. Cicero in exilium pellitur. Cæsar Heluetios ad Ararim, deinde Ariouistum, Germanosque debellat. *Li. & Cæsar l. 1.*
4657. 57. Cicero ab exilio reuocatur, illius opera Pompeius per quinquennium rei frumentariæ præficitur, qui ex Sardinia Romam nauigans annonam allaturus, Naucloero, tempestatis periculum minanti, respondit: Navigare neccessitas vrget, viuere non vrget. Cæsar Belgas, & Nervios domat. *Cæsar l. 2. Auletes, Regno Ægypti pulsus, Romam venit ad auxilium postulandum. Strabo.*
4658. 56. Auletes, Pompeij opera, licet reluctantante Catone, Regno restituitur à Gabinio. *Strabo. Vallemontius id ponit anno sequenti.*
4659. 55. Cæsar Venetos, ad Germaniæ occasum positos, superat nauali prælio, & ponte super Rhenum constructo, in Germaniam trajcit, deinde in Britanniam, quæ se illi dedit. *Cæsar libro 111.* Pompeius Theatrum dedicat. Hyrcanus, ab Alexandro eiectus, à Gabinio restituitur in Pontificatum. *Iosephus l. 14. cap. 10.*

Anni

P.L. a.Æ.C.

4660. 54. Cæsar Treuiros, Britannosque domat, & Nervios fundit. *In Comm.* Crassus Ierosolymitanum Templum expoliat, ablatis 60. modijs auri, sed, cum in Parthos profectus esset, infeliciter pugnat, & anno sequenti occisus est. *Plutarcus.*
4663. 51. Cicero in Ciliciam Proconsul mittitur, Cassius Parthos ex Syria expellit. Auleti succedit in Regno Ægypti Ptol. Dionysius, qui ex Patris testamento Cleopatram sororem ducit in vxorem, vt simul regnent. *Ricciolius, & Vallemontius.*
4665. 49. Bellum Ciuile inter Cæsarem, & Pompeium, in Ægypto erumpit. Cæsar Rubiconem transgreditur illo effato: Iacta est alea, & tota Italia intra dies 600 potitur. In Hispaniam nauigat, & in reditu Massiliam expugnat. *Cæsar, in Comm.*
4666. 48. Cæsar cum Pompeio in Campis Pharsalicis pugnat, eumque fugat in Ægyptum, vbi ab Achilla occiditur, Cæsare eum collacrymante. *Cæsaris Comm. Tit. Li. l. 111.* vbi notat in hac pugna Ciceronem in castris remansisse, virum nil minùs, quam ab bellum natum. Plura prodigia in hac pugna accidisse refert *Bardi.*
4667. 47. Cæsar, bello Alexandrino confectò, in quo Bibliotheca conflagrauit, eiectoque Ptolemæo Dionysio, qui vxorem priùs eiecerat, ipsi Cleopatram Regnum donat. Romam reuersus, Kalendarium reformare statuit, iubetque vt anno sequenti à die 13. Octobris, in quam incidebat finis anni Pompiliani, numerari continuarentur vsque ad dies 445, qui annus dicitur ideo fuit confusionis. In hyeme in Africam nauigat, & prolapsus in litore ait: Teneo te Africa. *Ricciolius.*
4668. 46. Cæsar fugato Scipione, Vticam venit, vbi Cato, & Scipio, se ipsos occidunt. Romam rediens per dies

Anni

P. l. a. Æ. C.

4668. 46. 4. triumphat de Gallis, Ægypto, Pharnace Parthorum Rege ultimo, & Iuba. Hic annus dictus est confusionis dierum 445.
4669. 45. Primus annus Iulianus incipiens à Kalendis Ianuarij. Ex S. C. Cæsari Imperatoris titulus, Dictatura perpetua, & Consulatus in decemniū decernitur mensis Quintilis Iulius ab eius nomine appellatur. *Ricciol.* Cæsar Hebræos ob auxilium ei præstitum honorat, & à multis tributis, & vectigalibus eximit. *Bardi.*
4670. 44. Cæsar à Coniuratis confoditur idibus Martij annorum 56. *T. Liu. l. 116.*
4671. 43. V. Panfa, & A. Hircius Coss. in bello Mutinensi intereunt, quare die 19. Sextilis Octavius Iulij Cæsaris Nepos in Consulem eligitur annorum 20. penè die 29. Nouembris triumviratum init cum Lepido, & M. Antonio. Cicero in exilium mittitur, & deinde Gaictæ occiditur triumvirali sententia. Ovidius nascitur. Hoc anno incipit Æra Augusti à primo Consulatu, vel à Triumviratu. Lugdunum conditur à S. Planco. Cassius Syriæ Proconsul exigit à Iudæis talenta 800., videlicet scuta Romana 960000. si erant ex argento, si verò ex auro scuta aurea 9600000. *Ioseph. l. 14.*
4672. 42. M. Antonius, & Octavius in Macedonia Brutum, & Cassium debellant, occisis plusquam 150. millibus. Brutus, & Cassius, ignominiam ferre non valentes, iubent à suis sibi mortem dari. *Appianus.* Tiberius nascitur 16. Kal. Decembris. *Ricciolius.*
4674. 40. L. Antonius se Octavio dedit, finitumque est bellum Perusinum. M. Antonius ducit in uxorem Octaviam sororem Octavij Augusti. Parthi, suasu Lubieni, in Syriam erumpunt, & Hyrcano auribus mutilato, nec non in captivitate abducto, Antig-

num

Anni

P. l. a. Æ. C.

4674. 40. num in Pontificatu substituunt. Herodes, ope M. Antonij, à Senatu declaratur Rex Iudæorum. *Iosephus.* Roma fame vexatur ob Sextum Pompeium maria infestantem, & annonam euehi prohibentem. *Bardi.*
4675. 39. Octavius nascitur Iulia filia, & M. Antonio de Cleopatra, quam, repudiata Octavia, in uxorem duxerat, duo gemelli, quorum alterum Solem, alterum Lunam nominat, multasque Prouincias Cleopatræ donat, illa verò Antonio vnionem liquefactam bibendam præbet valoris 200. millia scutorum *Plinius.* Tribus milliaribus à Roma fons olei, è terra emanat per multos dies. *Bardi.* Sed Baronius vult id contigisse in Taberna meritoria trans Tyberim.
4676. 38. Octavius, repudiata Scribania, Liniam grauidam ducit. T. Lilius, & Horatius Poeta florent. Incipit hoc anno Æra Augusti Hispanica duratura vsque ad annum Æ. C. 1383. *Ricciolius.*
4677. 37. S. Joachim ducit in uxorem S. Annam. Sosius, & Herodes Ierosolymam occupant. Antigono Pontifice flagris cæso, & patibulo affixo, vel, vt volunt alij securi percusso, substituunt in Pontificatu Analemmum Babylonicum alienigenam. Herodes hoc anno incipit pacificè regnare in Iudæa, & finem habet Assamonæorum Principatus, qui steterat annis 126. *Ricciol.*
4679. 35. Sextus Pompeius filius Pompeij Magni Mileti interficitur. Herodes Aristobolum fratrem Mariannes vxoris in Pontificatu substituit. Salustius moritur. *Ricciol.*
4680. 34. M. Antonius Artauardem Regem Armeniæ subigit, &, catenis aureis vinctum, de eo Alexandriæ triumphat. Cleopatram Reginam Regum nominat. *Velleius. Dion.*

He-

Anni

P. I. a. Æ. C.

4683. 31. Herodes Hyrcanum Pontificem, qui vnicus supererat ex semine Regio, in balneo præfocari iubet, & Assamonæorum familia extinguitur. Iudæa initio veris ingenti terræmotu concutitur. *Iosephus*. Pugnæ naualis inter Antonium, & Octauium ad Actium Promontorium Epiri, nunc *Capo Figolo*. Ab hoc anno aliqui inchoant tertiam Æram Augusti, sed Beueregius illam signat anno sequenti, à morte videlicet Cleopatæ.
4684. 30. Herodes cum Octauio Cæsare reconciliatur, eumque in Ægyptum deducit. Antonius, ab Octauio denuò victus, sibi mortem infert, cuius exemplum sequitur Cleopatra annorum 39. Ægyptus fit Romanorum Prouincia. *Velleius. Dion.*
4685. 29. Octauius, triplici triumpho acto de Dalmatia, de Ægypto, & de Actiaca victoria, Orbe pacato, Iani Templum claudit, anno sequenti aperiendum. Ex Octauij decreto incipiunt anni Ægyptiaci reformati die 29. Augusti, in quam incidit Neomenia Thoth, cum Februarius adhuc haberet dies 29., & Sextilis 30. *Velleius. Dion. Suetonius.*
4686. 28. Herodes Mariannem vxorem, & Alexandram illius Matrem interfici iubet. *Iosephus l. 14. c. 11.*
4687. 27. Octauius ex S. C. Augustus appellatur, & mensi sextili Augusti nomen datur, addita vna die eidem mensi, ita vt haberet dies 31., & Februarius 28. Agrippa Pantheon in honorem Deorum omnium ædificare incipit. *T. Liu. Ricciolius.*
4689. 25. Fames, ac pestis hoc anno Iudæam vexat. Herodes, deposito Analemo, quem post mortem Hyrcani denuò in Pontificatu substituerat, Simonem Boethi Alexandrinum ad eandem dignitatem euehit, eiusque filiam Mariannem in vxorem ducit. *Iosephus l. 15.*

Augu-

Anni

P. J. a. Æ. C.

4691. 23. Augustus grauiter ægrotans ab Antonio Musa Medico curatur potionibus frigidis, & lauacris, quibus tamen remedijs Marcellus filius Octaniæ, & Augusti nepos interijt annorum 20. *Dion. Velleius.*
4692. 22. Tyberis inundationem secuta est pestis, deinde fames per totam Italiam. *Dion.*
4695. 19. Herodes Templum Ierosolymitanum instaurat. *Salianus an. M. 4035.* Virgilius moritur Brundusij annorum 52. *Ricciolius.*
4696. 18. Herodes, Sebaste condita, duos filios Alexandrum, & Aristobolum, quos ex Marianne prima vxore susceperat Romam mittit ad Augustum. *Ioseph lib. 15. Dion. 54.*
4697. 17. S. Anna die 8. Decembris concipit B. V. Mariam. *Ricciolius.*
4698. 16. Die 8. Septembris nascitur B. V. Maria. Agrippa, missus ab Augusto in Syriam, ab Herode ductus est Ierosolymam, vbi populo epulum præbet. *Iosephus lib. 16 Dion. 54.*
4700. 14. Romæ Pauli porticus ex incendio conflagrat vsque ad ædem Vestæ. *Dion. Seneca de Beneficijs l. 1.*
4701. 13. B. Virgo, triennio iam expleto, in Templo est præsentata. *Ricciolius.*
4702. 12. Augustus Pater Patriæ nominatur à Senatu, quod cum lacrymis excipit. *Dion. Velleius.*
4703. 11. Horatius moritur annorum 50. *Ricciolius.*
4704. 10. Daci in Pannoniam per Istrum glacie concretum irrumpunt. *Dion.*
4705. 9. Brutus in Germania moritur, laudatus à Tiberio in foro, & ab Augusto in Circo maximo. *Dion. Velleius.*
4706. 8. Augustus hoc anno indicit correctionem Calendarij, interrupto bissextili vsque ad annum P. I. 4721., qui fuit octauus Æræ communis, & aliqui volunt hoc eodem anno sextilem vocasse à suo nomine Augustum,

Anni

P.L. a. Æ C.

4706. 8. flum, addito eidem mensi vno die à Februario ablatum. Augustus Aquileiæ Herodem cum filijs reconciliat. *Ioseph. l. 16.*
4707. 7. Agrippa Pantheon à se ædificatum Dijs omnibus dicat.
4710. 4. Augustus potestatem concedit Herodi iudicandi de filijs suis Alexandro, & Aristobolo, qui tandem eius iussu Sebaste necati sunt. *Iosephus lib. 16.*
4711. 3. Herodes Mariannem vxorem repudiat, & Socerum Simonem Pontificatu priuat, eique in dignitate substituit Mathiam Theophylum. *Iosephus ibidem. Causa.*
4712. 2. Archâgelus Gabriel Zachariæ Natiuitatem Ioannis prænuntiat, & ab hoc anno incipit historia noui Testamenti. Die 24. Septembris S. Io: concipitur, & die 21. Nouembris B. Virgo desponsatur S. Iosepho, cum stetit in Templi adytis per annos 11. *Ricciol.*
4713. 1. Die 25. Martij f. 6. Olympiadis 194. anno 3. terminando in ætate, à Roma condita anno 753. B. V. Maria annuntiat ab Archangelo Gabriele, & concipit de Spiritu Sancto Filium Dei. Mox pergit ad Elizabeth, quæ die 24. Iunij f. 6. parit S. Ios. Baptistam, & die 2. Iulij B. Virgo reuertitur in Nazareth. Post aliquot menses pergit in Bethlehem, vbi, nocte præcedente diem 25. Decembris f. 1., parit Filium suum Unigenitum Iesum Christum Saluatorem. Cyrinus, seu Quirinus Præses Extraordinarius Syriæ, Augusti nomine, censum ordinat. Iulia ab Augusto Patre relegatur in Insulam Pandatariam, vulgò *Palmaria*, supplicio affectis adulterij Cõplicitibus. *Ricciol.*, sed Noris vulgò id contigisse in fine anni præcedentis. In taberna meritoria trans Tyberim fons oleo emanat. *Baronius, & Bardi.*
- Finem habet 6. Mundi Ætâs,
& incipit 7.

Hic

SÆCVLUM PRIMUM.

Anni
Æ.C.

1. **H**ic est annus primus Æræ communis, cuius annos tantum posthac signabimus. Kalendis Ianuarij f. 1. Christus Iesus circumciditur, die 6. à Magis adoratur. Die 2. Februarij B. V. in Templo purificatur, & statim fugit in Ægyptum, vt Herodis sæuitiam euitet, qui omnes paruulos à bimatu, & infra occidi iubet, & fit Innocentium strages, sed circà Festum Paschæ, quod contigit die 6. Aprilis, Herodes moritur. *Ricciol.*
2. Archelaus ab Augusto fit Thetrarca Iudææ. B. V. Maria, & Ioseph cum puero Iesu redeunt de Ægypto, & habitant in Nazareth. Alij volunt reditum contigisse anno septimo, alij octauo, alij nono. *Vide Testatum, Cornel. & Lap., Baronium, Pererium in Dan., & alios.*
- Ædes Iunonis Romæ conflagrât sola statua Q. Claudia Vestalis illæsa remanente. *Ricciol.*
4. Mortuo Caio Cæsare Lymyre in Lycia, Augustus Tiberium adoptat in filium, & parit Cinnæ, qui in eum conspirauerat. *Seneca l. 1. de clementia.*
5. Tyberis inundatio per dies octo, qua ruit pons, & multæ domus, postea fames ingens Romam vexat, ita vt modius tritici penderetur aureis 17. *Dion, Orostus. Vide supra anno 86. ante Æram.*
7. Augustus Agrippam nepotem relegat in Insulam Planasiam, vulgò *Pianosa*. *Dion. 55.*
8. Annus primus bissextilis post Augusti correctionem. Ouidius in Pontum relegatur, vbi post annos 7. moritur. *Noris, sed Ricciolius id signat anno 10.*
9. Nascitur Vespasianus die 17. Nouembris. *Ricciolius.*
11. Archelaus ab Augusto relegatur Viennâ in Gallia. Iudas Galilaunites sollicitat Iudæos ad defectionem, soli Deo parendum iactans, nulli autè Principum, sed post multas turmas, seditiones, & cædes, perit. *Act. Apost. c. 5. Iosephus l. 18. c. 2.*

Hh

Oc

Anni
Æ.C.

12. Occasione Paschatis, Iesus disputat cum Iudæis in Templo, cum esset annorum 11., & mensium 3. *Baron.* Augustus de Auctoribus libellorum famosorum supplicio afficiendis legem fert. *Uelleius. Dion.*
14. Augustus moritur die 19. Augusti, cui succedit Tiberius regnaturus annos 22., & menses ferè 7. *Ricciol.*, & *Uallermontius*, sed Baronius id signat duobus annis posterius, videlicet anno 16. Æræ Ch., quia initium Æræ posuit anno P. J. 4712., & eodem pacto semper errat usque dum signet Indictiones; testatur etiam fuisse Consules duos Sextios, qui fuere anno Æræ 14., & non 16.
16. Tiberius Magos, & Mathematicos vrbe pellit. *Tacitus*, & *Baronius*.
17. In Asia ex terræmotu 12. vrbes celebres collapsæ sunt, & aliqua ex parte absorptæ, montesque magni subsiderunt. *Tacitus l. 2. ann.*
18. Herodes Antipas Tiberiadem in honorem Tiberij Cæsaris construendam curat, à qua postea mare Galilæum nomen sumpsit. *Ricciolus*.
19. Iosephus Caiphas à Valerio Graco Pontificatum obtinet, in quo continuat per annos 18. *Ricciolus*. Germanicus moritur Antiochiæ non sine suspitione veneni, eiusque cadaver Romam defertur, vbi anno sequenti publicis sumptibus illi funus paratur. *Tacitus. Suetonius*.
21. Theatrum Pompeij subito incendio conflagrat. Philo Hebræus floret. *Ricciolus*.
25. Hoc tempore debacchabatur scelestus Seianus. *Dion.*, *Tacitus*, *Sueton.*, & *Claud.*
26. Pilatus mittitur Præses in Iudæam pro Valerio Graco. *Iosephus*.
27. Fidenis, colapso theatro, hominum 50. millia partim necat, partim comprimit. Romæ Mons Cælius, multæq; domus subito incendio exardescunt. Tiberius ad Capreas Inulam se confert, vbi turpissimè oriatur. *Tacitus*, *Baronius*.

Anni
Æ.C.

28. Pilatus per aquæductum leucarum 19. aquam Ierosolytanis deportandam curat, & ad expensas soluendas mittit manum in Gazophilacium, quod Iudæis summoperè displicuit. Hoc tempore moriuntur Strabo, & Artemidorus insignes Geographi. *Atlas temporum*.
29. Hoc anno, qui erat decimus quintus Imperij Tiberij Cæsaris, complendus die 29. Augusti, Consulibus duobus Geminis, factum est Verbum Domini super Ioannem, qui incipit prædicare Baptismum Penitentiae. *Ricciol. cum quo concordat Baronius, signando tamen annum 31. iuxta superius dicta*. Romam defertur Phœnix ex Ægypto magnitudinis Aquilæ cum plumis coloris purpurei, & aurei. *Atlas temp.* Moritur Liuia vxor Augusti, & Mater Tiberij, eidem tamen iam exosa annorum 86. *Tacitus. vide Ricciol.*
30. Die 6. Ianuarij Iesus Christus, cum iam per dies 13. inchoasset annum 30., à Ioanne baptizatur in Iordane f. 6., & die 24. Februarij feria 6. in Cana Galilææ aquam in vinum conuertit. Deindè, celebrato Paschate Ierosolytanis, cum audisset Ioannem esse missum in carcerem, pergit in Galilæam. *Ricciolus*.
31. Christus Dominus ascendit Ierosolytam ad celebrandum Pascha. Herodes Ioannem decollari iubet, & acciderunt, quæ Baronius narrat anno 33., & Ricciolus anno 31. Romæ Seianus iam Consul morte damnatur, & vnco raptatus ad scalas Gemonias in Tiberim vnà cum filijs occisus proijcitur. *Tac.*, & *Dion.*
32. Christus Iesus propè Festum Paschæ ex quinque panibus saturat 5. millia hominum, nec non in Deserto Bethsaidæ ex 7. panibus 4. millia. Transfiguratur se, & acciderunt ea, quæ Baronius narrat anno 33.
33. Coss. Galba, & Scilla Christus Iesus ascendit Ierosolytam post Lazarum resuscitatum, vt ibi celebret Pascha, quod incidit in diem 3. Aprilis. Die 2. Aprilis in sero f. 5. Eu-

Anni
Æ.C.

33. charissiam instituit, & f. 6. 3. Aprilis Crucifigitur. Die 5. Aprilis f. 1. resurgit. Die 14. Maij f. 5. ascendit in Cælum. Die 24. Maij f. 1. mittit Spiritum Sanctum super Apostolos. Die 25. Decembris S. Stephanus lapidatur. Tiberius Agrippinam relegat in Insulam Pandatariam, quo ab Augusto fuerat relegata Iulia. *Ricciolius*.
34. Prima persecutio Ecclesiæ, Saulo illam procurante. Conuersio Simonis Magi, qui postea dona Sp. Sancti pretio emere voluit. Eunuchus Reginæ Candacis à Philippo baptizatur. *Ricciolius*.
35. Saulus die 25. Ianuarij propè Damascum conuertitur. Pilatus à Vitellio Proconsule Romam mittitur ad dicendam causam. *Iosephus*.
36. Apostoli Symbolum fidei conficiunt. Petrus Cathedram Antiochiæ statuit. Vitellius Caipham à Pontificatu deponit. *Iosephus lib. 18.* - Trasyllus Mathematicus fidei Tiberio ægrotanti prædicit annos 10. vitæ, ut multos morti subducatur, alioquin eius iussu necandos. *Dion.*
37. Tiberius moritur puluillo præfocatus à Caligola, qui ei succedit in Imperio, & Herodem Agrippam è carcere eductum, aureâ catenâ pro ferreâ ornatum, Regem Iudææ instituit *Suetonius*. Pilatus à Caio relegatur Viennam in Gallia, vbi, desperatione actus, se interimat. *Iosephus*.
38. Caius Herodem Antipam bonis omnibus spoliatur, & cum infami Herodiade Lugdunum in Galliâ relegat, vbi ambo mærore contabescunt. Idem Caius Druxillam, Agrippinam, & Liuillam sorores stuprat, his duabus in Pontiam Insulam relegatis. *Iosephus. Philo.*
Baronius præterit Consules huius anni, qui fuere Caligola, & Apronius.
40. Agabus Propheta prædicit famem futuram sub Claudio, & Christiani collectam instituunt Antiochiæ ad subleuandos fratres, qui erant in Iudæa. *Acta Apost. cap. 11. 28.* Philo ab Alexandrinis Judæis mittitur ad Claudium contra Flaccum eos vexantem. *Ricciolius.*

Caius,

Anni
Æ.C.

41. Caius, Coniuratione Prætorianorum, vulneribus 30. confoditur, eique succedit Claudius. Herodes Agrippa Iacobum Zebedæi circa festum Paschæ capite plecti iubet. Sed Baronius mortem Caij ponit an. 43., & S. Iacobi 44.
42. Claudius Ostiæ portum ingenti sumptu construendum curat, & Aquæductus à quadragesimo lapide deriuatos Romam ducit, in quod opus 555000. sestertia impendit, scuta videlicet Romana 13875000. *Ricciolius*. D. Petrus Christi fideles Ierosolymis inuisit, & ab Herode in carcerem truditur, vnde ab Angelo liberatur, & Romam pergunt. *Acta Apost. c. 12.*
43. D. Petrus Cathedram Romæ statuit, & D. Paulus Sergium Paulum conuertit ad fidem, vnde ei nomen Pauli. *Oronius*.
44. Herodes Agrippa, dum Cæsareæ oblatos sibi Diuinos honores acceptat, percussus ab Angelo, & à vermibus confumptus moritur. *Acta Apost. c. 12.* eique succedit Herodes Agrippa iunior.
45. Claudius Eclipsim solarem futuram Kalendis Augusti die Natalis sui prænuntiari mandat, ne populus terreretur. *Dion.* Paulus, & Barnabas pergunt in Iconium. *Acta Apost. c. 13.*
46. In Agæo mari insula nova emergit, cui nomen Therasia inter Cretam, & Sentorinum, siue Theram, inter quas insulas anno 726. igneus caminus pumices euomit, quibus operta est maris superficies, & ora maritima Macedoniæ, & Asiæ minoris. *Sen. Nat. questionum.* Anno autem 1707. ibidem alia insula emerfit, quæ ignem euomit. S. Thecla feminarum Protomartyr martyrio coronatur. *Baron. anno 48. qui huic correspondet.*
47. Romæ ludi sæculares celebrantur ob completum hoc anno 800. à fundatione. *Plinius. Causinus.* Seditio ingens Ierosolymis, in qua perierunt 30. millia Iudæorum in die Azimorum. *Eusebius.*

Mef.

Anni
Æ.C.

48. Messalina vxor Claudij Imp. palam nubit C. Iulio, quod vbi rescivit Claudius adulteros interfici iubet. *Tacitus, & Dion.*
49. Claudius anno 9. Imperij sui Iudæos omnes Româ exulare iubet, & ideò D. Petrus Jerosolymam pergit, vbi anno sequenti, vt vult Uallemontius, primum Concilium celebratur, in quo non amplius necessariam esse Circumcisionem decernitur. *Acta Apost. cap. 15.*
Claudius in vxorem ducit Iuliam Agrippinam Germanici fratris filiam, quæ ex Domitio iam Neronem genuerat. Agrippina Senecam ab exilio reuocatum dat Neroni Præceptorem. *Tacitus.*
50. D. Paulus Athenis Dionysium conuertit. *Act. Apost. fames valida Romam vexat. Eusebius.*
51. D. Paulus Corinthum migrat, ibique moratur per menses 6. *Act. Apost. 18.*
52. S. Philippus Apost. ad Hierapolim Asiæ vrbem martyrio coronatur cruce affixus. Claudius Mathematicos vrbe pellit. *Tacitus.*
53. Nero annorum 16. ducit in vxorem Octauiam filiam Claudij, & Messalinæ. *Ricciolus.*
54. Claudius moritur veneno ab Agrippina ei propinato, cui succedit Nero. *Sueton. Tacit.*
55. Nero Britannicum veram Claudij stirpem veneno interimit. *Tacitus.* D. Paulus ob tumultum à Dianæ cultoribus Ephesi excitatum, indè discedit. *Acta Apost. cap. 19.*
56. D. Paulus mittitur ligatus Cæsaream, & indè Romam. *Act. Apost. cap. 20.*
57. D. Paulus, cum per tres menses hyemasset in insula Melita, Romam tandem peruenit, vbi moratur per biennium. *Act. Apost. quæ hic finem habent.*
58. Nero, vt liberè Poppæa fruatur, Saluium Ottonem eius coniugem mittit Præfectum in Lusitaniam. *Tacitus.*
Statius Poeta floret. *Hermanus in Chron.*

Nero

Anni
Æ.C.

59. Nero Agrippinam Matrem interfici iubet, & dicitur Romæ Solem obscuratum die 30. Aprilis, & Mulierem Serpentem enixam, sed Senatus scelus laudat. *Tacitus. Suetonius. Plinius l. 2. c. 10.*
60. S. Lucas martyrio coronatur. Laodicæa terræmotu prosternitur. *Ricciol.*
61. S. Andreas, & S. Barnabas martyrio coronantur. *Ricciol.*
62. S. Iacobus minor, & S. Marcus martyrio coronantur. Nero, relegata in Insulam Octauia vxore, ibique occisa, Poppæam in vxorem ducit. *Tacitus. Dion.*
63. Iesus Amani Ierosolymis incipit quotidie clamare: Veh, atque calamitates, quod continuat per annos 7. antè vrbis excidium. Sancti Simon, & Iudas Thadæus in Perside martyrio coronantur. *Ric. sed id negat Baronius.* Persius Poeta moritur annorum 29.
64. S. Mathias martyrio coronatur. Romæ incendium vrbis iussu Neronis factum Christianis tribuitur, vnde prima, vel potius secunda in eos persecutio. *Ricciolus, & Vallemontius, sed Baronius id signat an. 66., & Bardi 65. ob errorem ambobus communem.* Hic signat etiam hoc anno edificatas Termas Neronianas.
65. Nero Poppæam grauidam calce occidit, & Senecam interfici iubet. In autumno lues maxima Romæ 30. hominum millia absunit. Ierosolymis apparent portenta future cladis, & in Pentecoste auditur vox dicens: Migremus hinc. *Iosephus, & Ricciolus.*
66. Nero Isthmum Corinthi perfodere tentat. Iudæi ob auaritiam Cestij Procuratoris bellum Romanis indicunt, contra quos Nero Vespasianum destinat, qui filium suum Titum Alexandriam præmittit. *Ioseph. Baron.* Simon Magus ex volatu præcipitat, & S. Petrus in carcerem truditur. *Baron.*
67. Sancti Petrus, & Paulus eadem die 29. Iunij Romæ martyrio coronantur. Hoc anno incipit bellum Iudaicum. *Iosephus.*

Ves-

Anni
Æ.C.

68. Vespasianus bellum in Iudeos profequitur, & 40. millia eorum interficit. Titus Galilæa potitur. *Iosephus*. Nero, à Senatu damnatus, profugit, & in spelunca sibi mortem infert eadem die, qua Octauiam uxorem occiderat, in eo autem extincta est Æneadum, & Cæsarum stirps. Sulpicius Galba Imperator acclamatur. *Tacitus. Suetonius. Dion.*
69. Otto Galbam interficit, eidemq; succedit per menses 3., sed victus à Vitellio sibi mortem infert, & acclamatur Imperator Uespasianus Olympiadis 212. anno 1. qui huic correspondet. *Tacitus. Sueton. Dion.*
70. Vespasianus Romam reuertitur, & bellum Tito committit, qui circa festum Paschæ Ierosolymam obsidet, & post perperam maximam famem, ita vt modius frumenti talento venderetur, scutis videlicet Romanis 1200., capta est vrbs die 5. Augusti, & die 31. totaliter diruta, & incensa, Templum, inuito Tito, crematum est. Mortui sunt Hebræorum 1100000., captique 97000., Iudæis Antiochiâ pro exilio poscentibus, respondit Titus: pulsus nullam superesse Patriam, quod ad hanc diem experiuntur post annos videlicet 1642. Aduertendum autem eodem ferè mense, quo Nabuzardam ante annos 676. Templum incenderat, Titum quoque idem perpetrasse annis 1077. ab eius fundatione factâ per Salomonem. *Vide Iosephum.*
71. Iani Templum Romæ clauditur. Pacis Templum construitur. Vespasianus, & Titus de Iudæis triumphant. Solus Emaus, Nicopolis postea dicta, conceditur 800. militibus in habitationem. Iussu Uespasiani Templum Heliopolitanum in Ægypto vastatur annis 233. postquam ab Onia fuerat conitructum. *Iosephus Dionys. Suetonius.*
72. S. Bartholomæus in Perfide excoriatur. Ebion, & Cherintus primi hæreses docent. *Ricciol.*
73. S. Thomas Calaminæ, nunc Meliapur martyrio coronatur. *Ricciolius.*

A.Æ.C.

75. Templum Pacis à Vespasiano dicatur, quod spolijs Ierosolymitanis ornatur. Herodes Agrippa vltimus Rex Iudeorum moritur. *Ricciolius*. Plinius senior suum librum dicat Vespasiano. *Eusebius. Athlas Temporum.*
76. Tres Cypri vrbes ex terremoto corrunt. *Eusebius*. Vespasiani insignem auaritiam *vide in Suetonio, Dione, & Ricciolio.*
77. Nono Vespasiani anno tanta lues Romæ fuit, vt per plures hebdomadas 10. hominum millia singulis diebus interierint. *Eusebius.*
78. S. Linus PP. Petri successor martyrio coronatur, cui succedit Cletus. *Ricciolius.*
79. Moritur Vespasianus, cui succedit Titus. Vesuuius eructante, cineres vsque in Ægyptum, & Liciam deferuntur, diemque in noctem conuertunt. Plinius senior dum Vesuuium scrutatur interit. *Plin. Iun.*
- Florebat hoc tempore Martialis Poeta, Iosephus Hebræus, Cornelius Tacitus, & Suetonius Historici. *Bardi.*
80. Roma trium noctium incendio conflagratur. *Dion. l. 66.*
81. Titus moritur die 13. Septembris veneno à Flau. Domitiano eius fratre propinato, qui eidem succedit. *Nicephorus.*
84. Domitianus multas horas in muscarum venatione impendit. Eunuchos fieri vetat. *Sueton. Dion.*
86. Domitianus instituit ludos Agonales more Olympiadum, & iubet annos inde enumerari. *Sueton. Censorinus.*
87. Domitianus iubet mensem Septembrem vocari Germanicum, & Octobrem Domitianum, sed hoc decretum cum alijs à Senatu rescinditur. Apollonius Trianus, qui florebat à Tempore Vespasiani, carcere à Domitiano inclusus, magicè inuisibilis factus, apparet Puteolis, deinde Ephesi, vbi cum S. Io: Euangelista disputat. *Ricciolius, Suetonius, & Eusebius.*
90. Domitianus secundam, vel potius tertiam in Christianos persecutionem mouet. *Eusebius.*

91. Mortuo Cleto Papa, ei succedit in Pontificatu Clemens Romanus. *Ricciolus*.
92. S. Io: Euangelista in feruentis olei dolio cruciatur, & in Pathmos relegatur. *S. Hieron.*
93. Quintilianus Romæ Rethoricæ Scholam aperit, & à Fisco salarium accipit. *Cassiodorus - Suetonius*.
94. S. Io: Euangelista in Pathmos scribit Apocalypsim. Iosephus Heb. hoc anno absoluit librum antiquitatum, in quo testimonium exhibet de Christo Lib. 18. cap. 4. *Ricciolus*.
95. Domitianus Flau. Clementem Patruelem suum, & Collegam in Consulatu, morti damnat, eò quòd Christianus esset, & Flauiam Domitillam Clementis vxorem in Pandatariam Insulam relegat, quò iam fuerant relegate Iulia ab Augusto, & Agrippina à Tiberio. *Ricciol.*
96. Post mortem Flau. Clementis per menses octo fulmina de Cælo delapsa sunt. Domitianus occiditur conscia Domitia vxore, & à Senatu reuocantur omnia edicta illius, quare S. Io: Euangelista Ephesum reuertitur, vbi scribit Euangelium. Domitiano succedit Coceius Nerua. *Dion. Sueton.*
97. Nerua Traianum assumit socium Imperij, & prohibet quemquam solo Christiani nomine accusari. *Ricciol.*
98. Moritur Nerua, cui succedit Traianus solus, & Christianorum sodalitia prohibet. Clemens PP. in Chersonesum relegatur. *Ricciol.*
99. Hoc tempore florebant Plutarcus, Plinius iunior, & Quintilianus. *Athl. Temporum*.
100. S. Io: Euangelista moritur Ephesi, & Clemens PP. martyrio coronatur, cui anno sequenti succedit in Pontificatu Anacletus. *Ricciolus*.

SÆCVLVM SECVNDVM.

A.Æ.C.

102. **T**Raianus Danubium ponte iungit. Plinius iunior in Bithiniam Proconsul mittitur, vnde Epistolam Traiano scribit de moribus Christianorum, & est 98. l. 10.
104. Traianus columnam cochlidem pedum 140. erigendam statuit in foro, quæ post annos octo fuit absoluta. Super eam Sixtus 5. D. Petri statuam collocauit anno Domini 1588.
106. In monte Asarat 10. millia Christianorum, qui in exercitu Traiani militabant, cruci affixi sunt. *Ricciolus*. Elzei Iudæus docet omnes debere matrimonio coniungi. *Athl. Temporum*.
107. Traianus tertiam, vel potius quartam persecutionem in Christianos mouet. S. Simeon. Ep. Ierosolymitanus annorum 120. cruci affigitur. S. Ignatius Romam venit, vbi anno sequenti morte damnatur. *Ricciol.*
109. Traiano Antiochiæ hyemante, magnus terræmotus urbem, & vicina oppida ita excussit, vt multa hominum millia perierint. *Ricciol.*, sed *Baronius* id signat anno 117., & addit flumina defecisse, & novos fontes emanasse, vterque tamen signat eo anno fuisse Consulem Pedum, qui ibidem periit. Iudæi in Mesopotamia rebellant, sed multantur. *Eusebius*.
110. Anacletus PP. martyrio coronatur, cui succedit in Pontificatu Euaristus. Neronis aurea domus conflagrat. Pantheon à fulmine percutitur, & 8. vrbes Galatiæ terræmotu concidunt. *Baron. Vallemontius*.
112. In foro arcus triumphalis Traiano erigitur, & à Senatu ei conceditur, vt quotquot vellet triumphos ageret. *Dionysius*.
114. Iudæi Cyrenenses, rebellionem excitata, cædunt Romanorum, & Græcorum ad 220. millia. *Dion. l. 68.*
116. Iudæi Cyrenenses in Cyprum profecti Salaminam euertunt, & 240. millia hominum cædunt. *Dion. Eusebius*.

A.Æ.C.

117. Traianus Selinunte, nunc Traianopolis, in Cilicia moritur cum suspitione veneni, cui succedit Ælius Adrianus, qui Traiani cineres Romam delatos sub columna Traiana reponi iubet. *Baron.*
118. S. Eustachius cum vxore, & filijs martyrio coronantur. Quarta, vel quinta persecutio in Christianos. *Ricciolius.*
119. Tinius Rufus Præses Iudææ Iudæos tumultuantes comprimit. S. Euaristus PP. martyrio coronatur, cui succedit Alexander Romanus. *Ricciolius.*
120. S. Dionysius Areopagita annorum 112. Parisijs martyrio coronatur. Item SS. Faustinus, & Iouita. *Ricciolius.*
121. Adrianus Imperator in Anglia murum 80. milliarium constructui iubet ad Barbarorum incursiones reprimendas. *Ricciol. vide supra anno P. I. 4499., & infra anno 208.*
123. Hæresis Gnosticorum, Carpocrate Auctore, gliscere incipit. *Ricciolius.*
126. S. Iustinus Philosophus hoc anno Christianam fidem amplectitur, cuius fit Apologista. *Vallemontius. Ricciol. id ponit an. 129.*
128. Cæsarea, & Nicopolis, aliàs Emaus terræmotu concidunt. Aquila Ponticus ex Christiano Iudæus S. Scripturam interpretatur. Ptolemæus Astronomus floret. *Ricciolius.*
129. Adrianus Ierosolymę instaurationem aggreditur, quam à suo nomine Æliam Capitolinam vocat. Florebant Appianus, Alexander, Aulus Gellius, & Dionysius Pruscię. *Bardi.*
130. Alexander PP. martyrio coronatur, cui succedit Sixtus. Adrianus Iouis capitolini Templum Ierosolymis, vbi prius erat Templum Dei, constructui mandat, Iudæis reclamantibus, &, vt ait Baronius, seditionem commouentibus.
132. Adrianus circumcisionem prohibet, & ideò Iudęi rebellant, quos Iulius Seuerus bello, & fame intrà triennium ad extremum exitum redigit. Pererius in Daniele scribit periisse Iudæorum ad 580. millia ferro; fame autem, morbo, & igne penè innumeros. *Flo-*

A.Æ.C.

134. Florebant Polemon, & Fauorinus, qui aiebat: se cedere in eruditione Adriano, quòd hic haberet sub se 30. Legionum. *Ricciolius.*
135. Adrianus in Bethlem Adonidis, & in Caluaria Iouis simulacra collocat, nec non super vrbis Ierosolymitanę portas statuum Suis, quæ ibidem steterunt vsque ad Constantinum Magnum. *Baron. an. 137. Vallemontius.*
136. Phlegon Adriani Libertus terminat opus suum de Olympiadibus, videlicet vsque ad initium Olymp. 229., quę incipiebat anno 137. P. I. 4850.
138. Adrianus moritur apud Baias, & sepelitur Puteolis in villa Ciceroniana, vndè postea eius cineres Romam translataę in Mole Adriana, nunc *Castel S. Angelo*, conduntur. Eidem succedit Antoninus Pius, qui mouet 6. persecutionem in Christianos. *Ricciolius.*
140. Sixtus I. PP. martyrio coronatur, & eius Corpus in Vaticano repositum, anno 1132. translatum est in urbem Cletrinam, vbi anno 1584. ab Ignatio Dante Ep. fuit inuentum *Andreas Victorellus.* Sixto succedit Telesphorus Anacorita, cui tribuitur lex Quadragesimalis ieiunij. *Baronius.* Iustinus Apologiam pro Christianis Imperatori offert. Florebat Galenus Medicorum Princeps. *Ricciolius.*
144. Marcion Ponticus Hæresim suam publicat. Aduerte Coriolanum cum Baronio omnia signare duobus annis posterius.
150. S. Iustinus secundam Apologiam publicat in fauorem Christianæ Religionis. *Ricciolius.*
152. Telesphorus PP. martyrio coronatur, cui succedit Hyginus. Romæ Tyberis inundationem Circi ruina sequitur. Ob terræmotum Rhodus cum tribus oppidis corrui. *Capitolinus.*
156. Hyginus PP. martyrio coronatur, eique succedit Pius. *Ricciolius.* S. Irenęus Ep. Lugdunensis floret. *Vallemontius.*
157. Pius PP. traditionem de celebrando Paschate die Dominica suo decreto confirmat contra Iudaizantes, & Quartadecimanos. *Ricciolius.*

159. Antoninus legem Iuliam contra maritos impudicos extendit. *D. Augustinus l. 2. de Adulterino coniugio cap. 8.*
161. Antoninus Pius moritur, cui succedunt M. Aurelius, & Lucius Ælius Verus. Hi columnam Antonianam anno 1703. è ruderibus effossam dicarunt suo prædecessori, de quo *vide Blanchinum in Kalend. f. 72. S. Iustinus martyrio coronatur. Ricciolus.*
162. Quinta, vel potius 7. persecutio in Christianos sequitur, & S. Praxedes martyrio coronatur. *Ricciolus.*
165. Pius PP. martyrio coronatur, cui succedit Anicetus. Romam venit S. Polycarpus, & Hegesippus Historicus Ecclesiasticus. *Ricciolus.*
167. S. Polycarpus martyrio coronatur. Pestis Romæ, & alibi grassatur, ideòque Galenus, qui Romam alias fuerat vocatus, inde discedit. *Galenus, & Capitolinus.*
169. Lucius Ælius Verus Imperator moritur, eiusque cadaver Romam asportatur. *Ricciolus.*
171. Tacianus hæresis Encraticarum Auctor detegitur. Hic nuptias damnauit, & abstinentiam cum continentia superstitiosè coluit. *Coriol.*
173. Anicetus PP. martyrio coronatur, cui succedit Soter. Indi mittunt legationem ad Sanctum Soterum, postulantes vniuersi Romanæ Ecclesiæ. *Athl. Temp.*
174. M. Aurelius à Quadis obsessus iubet milites Christianos Deum suum precari, quo facto, ingens pluuia descendit ad sitim extinguendam, & fulmina cum grandine contra hostes, quare Imperator decreto cavit, ne quis Christianus hoc solo nomine accusaretur. *Baron. ad an. 186.* Hoc tempore M. Aurelius Columnam, Cochlidem Ioui pluuio crexit, cui Sixtus V. Statuam S. Pauli superposuit, & extat adhuc in foro Columnæ. *Athl. Temp.*
175. Soter PP. martyrio coronatur, cui succedit Eleutherius. *Ricciolus.*
179. Cathaphrigarum hæresis inualescit Auctoribus Montano, Priscilla, & Maximilla. *Bernini.*

A.Æ.C.

180. M. Aurelius Imperator moritur in Pannonia, cui succedit filius eius Commodus, quem iam quatuor ante annos successorem elegerat. De eius crudelitate legitur, quod cum in balneo musca ei molestiam afferret, iussit balnei Custodem igne cremari. *Vallemontius.* Parthenus ex Stoico Christianus Alexandria publice Theologiam docet, eoque postea pergente in Indiam ad Euangelium predicandum, successit in Cathedra Clemens eius discipulus, & Præceptor Origenis. *Coriol. Athl. Temp.*
181. Commodus, in gratiam Marcie eius concubinæ, Christianis fauet. Eleutherius ad preces Lucij Britannorum Regis mittit in Britanniam Concionatores. *Ricciolus.*
182. Serapidis Templum Alexandria conflagrat. Iulius Pollux grammaticus floret. Theodotius Ponticus ex Marcionista Judæus S. Scripturam interpretatur. *Ricciolus.*
186. Philippus Pater S. Eugenie mittitur Præfectus Ægypti, ubi cum filia postea martyrio coronatur. *Ricciolus.*
188. Capitolio fulmine icto, & Bibliothecâ incensâ, pestis ingens subsecuta est. *Dion. Eusebius.*
191. Post terremotum Romæ conflagrat Palatium, Ædes Vestæ usque ad Palladium, & Templum Pacis totum cum magna urbis parte, nec incendium extinguitur, nisi post multos dies. *Dion. Lampridius.*
192. Eleutherius PP. martyrio coronatur, cui succedit Victor Africanus.
Commodus occiditur in palestra conscia Marcie concubina die 31. Decembris. Multi volunt hunc annum esse 194., quia cum Baronio annis duobus anticipant Æram Christi, sed falluntur.
193. Helius Pertinax Ligur in Imperatorem eligitur, sed post dies 88. occiditur, cui substituitur M. Didius post dies 65. occisus, & acclamatur Seuerus, *Spartianus. Capitolinus.*
196. Victor PP. Romæ concilium celebrat, in quo statuitur Pascha celebrandum post Lunam decimaquartam. Idem statuit in Conc. Prouinciali Theophilus Cæsareæ Clemens Alexandrinus floret. *Eusebius.*

199. Seuerus Bassianum filium Imperatorem nominat, & ad suasionem Plautiani persecutionem mouet contrà Christianos, quæ ab alijs dicitur quinta, ab alijs sexta, sed à Ricciolio octaua, incipiendo ab illa, quæ fuit tempore S. Stephani Protomartyris.

SÆCULVM TERTIVM.

201. **V**ictor PP. martyrio coronatur, cui succedit Zozimus. *Ricciolius.*
202. Seuerus Imperator iubet saluos esse Christianos, qui per Imperatoris Genium iurassent, quod facere reculant Christiani. *Tertul. in Apolog. cap. 32.*
203. Vesuuius ingentes flammæ, & cineres euomit. Jrenæus Lugduni Episcopus, Perpetua, & Felicitas martyrio coronantur. *Ricciolius.*
204. Plautianus, qui anno præcedenti Plantillam filiam in uxorem dederat Passiano cum dote tanta, quæ sufficere potuisset 50. Regibus, accusatus hoc anno de coniuratione, morti damnatur, & Plautus cum Plautilla eius filij in Lipparam Insulam relegantur, vbi post ærumnosam vitam necantur. Hic fuit finis Plautiani, qui Seuero persecutionem in Christianos suaserat. *Dion. Herod.*
206. Origenes, vt securius, & absque suspitione cum fœminis Diuina verba facere possêt, se ipsum castrat. *Coriol.*
207. Tertullianus scribit contrà Marcionem de Resurrectione, & Carne Christi. Minutius Felix Caufidicus scribit Dialogum pro Christianis. *S. Hieronymus in Cathal.*
208. Seuerus in Britannos proficiscitur, qui, murum ab Adriano anno 121. constructum transgressi, Romanam ditionem inuasert, eosque anno sequenti repellit, & muro 130. miliarium. intrâ suos fines coercet *Xiphilinus, & Onuphrius.* Florent Alex. Aphrodiseus, & Papinianus Iurifcon.

A.Æ.C.

210. Antonius Seuerum Patrem sæpius occidere tentat, cui Pater parcat sola increpatione contentus, sed in fautores animaduertit dicens: Sentitisne tandem caput imperare, non pedes? *Mappamundus historicus P. Foresti.*
211. Seuerus moritur Eboraci in Anglia, cui succedit Antoninus, & Getha, alter alteri insidiantes. Cineres Seueri Romam deferuntur. *Foresti.*
212. Antoninus Caracalla Getham fratrem in gremio Matris interficit. Papinianum, & alios Gethæ fautores morti damnat, & Juliam Nouercam ducit in uxorem. *Baron. Foresti.*
214. Tertullianus, dolens, quod à Zephirino Pp. fuerit excommunicatus tanquam Montani fautor, scribit contrà Ecclesiam, & præcipuè librum de Monogamia. *Ricciolius.*
215. Agrippinus Ep. Carthaginensis in Concilio Africano dæcernit baptizatos ab Hæreticis esse rebaptizandos, sed erroneè. *Ricciolius. Baronius, & Coriolanus.*
217. Antoninus Caracalla occiditur inter Edessam, & Caoras, cui succedit Macrinus. Origenes in vrbe Jericho inuenit D. Scripturam olim ex Hebræo in Græcum translata, quam quintam editionem vocant. *Ricciol. P. Ioseph Maria de Turri t. 2. f. 41. illam signat anno 219. Baronium sequens.*
218. Macrinus à militibus occiditur, cui succedit M. Antoninus Eliogabalus. Origenes Romam venit, & S. Zephirinum alloquitur. *Dion. Capitolinus. Eusebius.*
219. Eliogabalus Romam venit, & Templum Soli ædificandum curat. S. Zephirinus martyrio coronatur, cui succedit Calistus, is qui ieiunia 4. temporum instituit, & Templum S. Mariæ trans Tyberim edificauit. *Ricciol.*
220. Eliogabalus obtinet à Senatu, vt eius Mater, qua libidine sè abutebatur, in ordine Senatorum censeatur *Lampriidius.* Iulius Africanus, Alexander Aphrodiseus, & Aphtonius florent. *Ricciolius.*

222. Eliogabalus vnà cum Matre occiditur, cui succedit Alexander Seuerus Eliogabali Consobrino, & sicut illo nihil turpius, ita isto nihil iustius. S. Hyppolitus Episcopus Portuensis Canonem Paschalem condit, de quo *Blanchinus*, & *Ricciolius*.
223. Alexander Romæ instituit Senatum fæminarum, qui earum causas dijudicet. *Atb. Temp.*
224. Vulpiano Iure consulto instigante, multa Christianorum millia martyrio coronantur, inter quos S. Calistus Pp., cui succedit Vrbanus Pp. *Ricciolius*.
225. Alexander salutaribus legibus Rēpublicam constituit adiutus operâ insignium Iure consultorū Ulpiani, Iulij Pauli Patauini, Lucij Frontini, Celsi, Proculi, & Modestini. *Foresti*.
226. Thermæ Alexandrinæ Romæ construuntur. SS. Martina, Cæcilia, Tiburtius, & Ualerianus martyrio coronantur. Alexandria Origenes à Demetrio Ep. excommunicatur. *Baron. ad an. 228.*
231. S. Vrbanus Pp. martyrio coronatur, cui succedit Pontianus. Florebant SS. Gregorius Taumaturgus, & Alexander Carbonarius. *Ricciolius*.
235. Alexander Imperator Moguntia occiditur à militibus, & Iulius Maximinus Imperium vsurpat. Pontianus Pp. martyr occumbit in Sardinia, cui succedit Anterus, *Ricciolius*.
- Incipit 7. vel potius 9. persecutio in Christianos. *Ricciolius*.
236. Anterus Pp. martyrio coronatur, cui succedit Fabianus. Duo Gordiani Imperium vsurpant, & Romani, iussu Senatus, à Maximino deficiunt. *Lampridius*.
237. Gordiani ambo in Africa occisi sunt, sicut etiam Maximinus in obsidione Aquileiæ, in qua, deficientibus arcuum funibus, Mulieres capillos suppeditarunt. Senatus eligit Imperatores Maximum Pupienum, & Clodium Balbinum. *Herodianus. Capitolinus*.

238. Maximus, & Clodius à militibus occiduntur, & Gordianus adolescens annorum 16. Augustus acclamatur. Censorinus hoc anno librum de Natali die scribit, & annum hunc illustrat celeberrimis Epochis *Ricciol.*
242. Gordianus Saporem Persarum Regem, qui Syriam inuaserat, in Persidem victum redire cogit. *Orosius. Capitolinus*.
244. Gordianus à militibus Imperio priuatur, & paulò post occiditur, electusque est in Imperatorem M. Iulius Philippus, qui C. Philippum, filium in socium eligit. *Baronius*.
245. Philippus, ædificata in Arabia Philipoli, vbi prius erat Bosra, Romam venit. *Eutropius l. 9.*
247. Philippus vterque hoc anno operâ Fabiani Pp. Christianam Religionem amplectuntur, & Romæ ludi Sæculares celebrantur ob annum vrbis millesimum. *Capitolinus, & alij*.
249. Philippus Pater apud Ueronam, & filius Romæ à Decio necantur, quibus succedit Decius natus Syrmij in Pannonia. *Ricciolius*. Sed ex lapide Veronæ inuento patet eos occisos an. 253.
250. Decius octauam, vel potius decimam persecutionem mouet contra Christianos. Origenes Idolis thus adolere cogitur. *Epiphanius*. Paulus Eremitarum Pater in Eremum secedit. Nascitur S. Antonius Albintimelij in Liguria. *Rainaudus*.
251. S. Fabianus, & S. Agatha U. martyrio coronantur. Oritur primum Schisma, inuadente Sedem Apostolicam Nouatiano. *Eusebius*. Decius, dum ad Paludem Meothidem cum Gothis dimicat, à voragine exhaustus, perit, cui succedit Vibius Gallus. *Eutropius. Zonorra*.
252. S. Cornelius eligitur in Pontificem, pulso Nouatiano. Pestis in Ægypto exorta orbem totum vexat. Occasione huius pestis S. Cyprianus scripsit Librum de mortalitate. Aduertendum, Baronium ponere mortem Decij anno 254., qui per nos est 252., & pestem anno 255., qui per nos est 253. errando semper per anticipationem duorum annorum.

A.Æ.C.

252. Niceæ ad Varum martyrio coronatur S. Bassus Episcopus.
253. S. Cornelius martyrio coronatur, cui succedit Lucius Romanus, qui à Volufiano exilio mulctatur. Gallus, & Volufianus Interamne ab exercitu occiduntur. *Aurel. Viſtor.*
254. Licinius Valerianus, qui ab exercitu in Nouembri fuerat acclamatus, hoc anno in Aprili à Senatu confirmatur, & filium Gallienum Cæſarem dicit. Origenes moritur annorum 69. Catanenſes Æthnæ ignibus territi velum, quo Corpus S. Agathæ tegebatur opponunt, & flamma retrocedit, quare multi Chriſti fidem amplectuntur. *Farellus.* Simile miraculum vide infra anno 1537.
255. S. Lucius Pp. Martyr occumbit, cui succedit S. Stephanus. *Ricciolius.*
256. S. Cyprianus in Concilio plurium Episcoporum in Africa decernit Baptiſmum ab Hæreticis collatum eſſe reiterandum, quod iam ſtatueraſt in alio Concilio celebrato anno 215. Agrippinus eius prædeceſſor, verum, eorum decretum, damnante S. Stephano Pp., S. Cyprianus definitionem Pontificis amplectitur. *Bataglinus lib. i. f. 24. Baron. ad an. 258. Bellarminus, &c.*
257. Licinius Valerianus nonam, per nos verò vndecimam perſecutionem mouet contra Chriſtianos. *Ricciol.*
258. S. Cyprianus Episcopus, & S. Stephanus Pp. martyrio coronantur, & eligitur Sixtus ſecundus. *Ricciolius.*
259. Niceæ ad Varum moritur S. Pontius Senator, & Episcopus, qui duos Philippos Imperatores conuerterat ad fidem. *M. S.*
260. Saporeſ Valerianum ſuperat, & captiuum facit, eo vtens pro ſcabello ad aſcendendum equum. Dianæ Epheliſinæ Templum conſagrat. SS. Sixtus, & Laurentius martyrio coronantur, & eligitur in Pontificem Dionyſius Monachus Græcus. *Ricciolius.*
261. Valeriano in captiuitatem ducto, 30. Tyramni inter ſe Imperium diuidunt, Gallieno inerte Romæ demorante. *Baron. ſed Vallemontius hoc ſignat anno 253. Dira peſtis*

Eu-

A.Æ.C.

261. Europam diuexat, & qui infirmis deſeruiunt tanquam Martyres in Martyrologio enumerantur die 28. Februarij. Gallienus clade Patris reſcipiſcens perſecutionem in Chriſtianos reprimiſt. *Baron.*
264. Dum Gallienus luxu marceſcit, Odenatus Imperium in Oriente tuetur, Perſas acie vincens, & Saporem fugans *Foreſti.* Pauli Samofateni hæreſis detegitur, contra quem Concilium Antiochenum conuocatur. *Epiphanius.*
268. Gallienus in obſidione Mediolani telo confoditur, & ſucceſſorem, moriens, nominat Flau. Claudium, qui erat Ticini Tribunus. Hic Romæ in Chriſtianos ſequitur. *Trebellius. Aurel. Viſt.*
269. Claudius propè lacum Benacum vulgò *di Garda* ingentem Germanorum vim fundit, & alibi 320. millia Scytharum, Gothorumque, quorum alij caſi, alij naufragio, reliqui peſte, aut fame in monte Hæmo perierunt. Martyrium SS. Marij, Marthæ, &c. *Trebellius. Eutropius.*
270. Claudius Imperator Syrmij moritur peſte, & poſt dies 16. etiam M. Aurelius eius ſucceſſor. Valerius Aurelianus eligitur Imperator. *Foreſti.*
271. Aurelianus clade affectus ab Alemanis, & Marcomanis apud Placentiam, poſteà victor extitit, tum apud Placentiam, tum ad Metaurum fl., tum in Campis Ticini. Dionyſius Pp. moritur in ſuo lecto, cui ſuccedit Felix. Aurelianus Urbis Romæ mania amplificat ad 50. millia paſſus. *Uopiſcus.*
272. Aurelianus Palmirenos ſuperat, captâ Zenobiâ eorum Reginâ, quæ, mortuo marito, exercitum ducebat, eamque ad triumphum ſeruat. Aurelianus decimam, vel potius duodecimam perſecutionem in Chriſtianos mouet. *Uopiſcus.*
274. Romæ Aurelianus de Zenobiâ triumphat, quam nonnulli Chriſtianam fidem fuiſſe amplexatam aſſerunt, erat autem doctiſſima, multaque linguas callebat. Aurelianus Gebennam conſtruit, quam Aurelianam vocat. Felix Pp. martyrio coronatur, cui ſuccedit Eutychanus Lugunenſis. *Baronius.*

Au-

275. Aurelianus à Militibus occiditur inter Byfantium , & Heraclæam . Post menses 8. eligitur Claudius Tacitus , qui persecutioni Christianorum finem imponit . *Vopiscus , Zosimus , Surlus .*
276. Tacitus 200. Imperij die moritur , cui succedit An. Florianus ipsius frater , sed antè duos menses à suis occiditur , & Aurelius Probus coactus capessit Imperium . S. Sabinianus decollatus caput suum defert ad pedes 49. exemplo S. Dionysij , & S. Vrsicini martyris . *Bollandus ad 29. Ianuar.*
277. Probus in Gallijs Germanorum 400. millia cædit , recuperatis 60. vrbibus . Manes Manichæorum Hæresim suscitatur . *Eusebius . Epiphanius .*
281. Probus superat Proculum Albigaunum , qui à Lugdunensibus fuerat acclamatus Imperator . *Vopiscus , Orosius .*
282. Probus apud Syrmium à militibus necatur , eique suffectus est M. Aurelius Carus , qui statim duos filios suos Carinum , & Numerianum Cæsares proclamat . Sarmatas domat occisis 16. millibus , & 20. millibus captis . *Vopiscus .* Franci in Græciam peruadunt , Syracusas capiunt , & oras Hispanicas desolantur , deindè ad propria redeunt , inhabitantes propè Rhenum . *Vallemont.*
283. Carus apud Ctesiphontem ægritudine correptus moritur , cui succedunt filij . *Vopiscus . Eutropius .*
284. Numerianus in Oriente ab Arrio Apro Socero suo occiditur , & à Militibus Imperator acclamatur Ualerianus Diocles , dictus postea Diocletianus post mortem Carini . Ab hoc anno incipit Æra Diocletiani ob immanissimam persecutionem , quam in Christianos excitauit , & fuit vndecima , vel potius decimatertia . In ea occisi sunt ad vigesies centena millia Martyrum , inter quos Serena eius vxor . *Vopiscus . Eutropius .*
- S. Eutyechianus Pp. martyrio coronatur , cui succedit Caius . *Baronius* ab hoc anno nobiscum concordat signans annos per Indictiones .

285. Carinus à suis militibus occiditur , & Diocles Diocletianus nominatur . S. Sebastianus martyrio coronatur . *Baronius .*
286. Maximianus à Diocletiano Socius nominatur , & Augusti titulo decoratur . *Idatius . Eutropius .*
291. Diocletianus , & Maximianus creant Cæsares Flau. Valer. Constantium Clorum , & Caium Galerium Maximianum . Constantius Clorus , repudiata Helenâ Constantini Matre , ducit in vxorem Theodoram Maximiani Imperatoris priuignam . *Eusebius , & Iustiniani Codex .*
293. Diocletianus adorari se vt Deum iubet , gemmasque vestibus suis inferit . *Eutropius .*
296. S. Caius Pp. martyrio coronatur , cui succedit Marcellinus Romanus . *Baronius .*
297. SS. Mauritij , & Sociorum Thebanorum martyrium . Constantius Cæsar iuxta Lingonas 60. millia Germanorum cædit . Galerius Cæsar Narseum Regem Persarum superat , ideòque à Diocletiano benignè excipitur , cum anno præcedenti , eò quòd ab eodem Narseo fuisset victus , eum pedestre antè currum ire ad aliquot millia passus iusserit . *Eutropius . Orosius .*
298. Diocletianus Thermas construi mandat post annos 7. conficiendas , earumque vestigia adhuc Romæ extant ad S. M. Angelorum Pp. Carthufianorum . *Baronius .*

SÆCVLVM QVARTVM.

301. **D**iocletianus , & Maximianus de Persis , & Parthis anno 297. superatis triumphant , ductis ante currum Narsei Sororibus , liberis , & præda , qua Galerius Parthos spoliauerat . Hic Narseus erat successor Saporis , qui Valerianum captiuum fecerat , & Auus Saporis iunioris , de quo infra . *Baronius .*
303. Decima , per alios 11. , per Ricciollum 13. persecutio , quæ anno 284. incæperat , hoc anno per publicum Edictum

303. publicatur, licet Baronius illam ponat anno præcedenti, Porphirius contra Christianos scribit, & Arnobius cum suo Discipulo Lactantio Firmiano stant pro Christianis. Martyrio coronantur Sancti Genesius Mimus, Agnes, Lucia, & Anastasia, quæ in Insulam Palmariam, vulgò *Parmarola*, fuit deportata. *Baronius*.
304. S. Marcellinus Pp. martyrio coronatur, de quo dubitatur an coactus thus Idolis adoleuerit, quod negant Baronius, Bellarminus, & Rainaudus. Eligitur in eius locum Marcellus. Diocletianus, & Maximianus Hercules Imperio se abdicant, electis in Imperatores Constantio Chloro, & Galerio, nec non in Cæsares Seuero, & Galerio Maximino. *Baronius*.
305. Martyrio coronantur Sancti Iuanarius Beneuentanus Episcopus, & Bonifacius Romanus. *Ricciolius*.
306. Mortuo Constantio Chloro, illi succedit in Imperio Constantinus eius filius, licet à Prætorianis militibus fuisse acclamatus Maxentius Maximiani Herculei filius. Schisma à Donato excitatur, & aliud à Meletio Lycopolitano Episcopo. *S. Athanasius*.
309. Marcellus Pp. Martyrio coronatur, cui succedit Eusebius filius Medici Græci. Persecutio in Christianos magis sequitur, & integra Ciuitas in Phrygia, ob Christi confessionem, omninò deletur. *Eusebius*.
310. S. Petrus Alexandrinus, post excommunicatum Arium, Martyrio coronatur. *Ricciolius*.
311. Eusebius Pp. moritur in suo lecto, cui succedit Melchides. Galerius Maximianus edictum contra Christianos retractat ob vulcus in eum à Deo immissum. Dira lues totum Imperium Romanum diuexat. Constantino in accessu ad alpes apparet in aere Crucis signum, *Baron. ad an. 312.*, & cum exercitu 170. millia peditum, & 18. millia Equitum contra Maxentium procedit. *Ricciolius*.
312. Constantinus de Maxentio insignem victoriam reportat, qui in fugam versus, ruinâ Pontis Miluij in Tyberim,

- cadens, moritur die 24. Septembris, & ab hac die, & anno signari Indictiones Imperiales Constantinus mandat, abrogatis Olympiadibus, licet Indictiones Pontificiæ signentur à 1. Ianuarij anni sequentis. Constantinus Aedes Lateranas donat Melchiadi Pp. & à Donatistis interpellatus contra Cæcilium Episcopum Carthaginensem, cognitionem causæ defert Melchiadi Papæ, & tribus Episcopis, qui Donatum damnant. Melchides Papa moritur, ideò Martyr, quia sub Maxentio vexatus fuerat. *Baronius*.
- Aduertendum à D. Petro vsque ad Melchidem inclusiud fuisse Pontifices 33., qui omnes fuere Martyres præter Dionysium, & Eusebium, quorum loco fuere Martyres, post S. Siluestrum, S. Ioannes, S. Siluerius, & S. Martinus Pontifices.
313. Kalendis Februarij eligitur in Pontificem S. Siluester Romanus. Constantinus, licet nondum Christianus, illis tamen in multis fauet, sed Licinius in Oriente eos persequitur. *Ricciolius*.
315. Arius in hæresim prolabitur. Constantinus Cæsares creat Crispum, & Constantinum filios. Edicta publicat contra Iudæos. Tota die 8. Octobris pugnat contra Licinium in Pannonia, qui Cæsarem creat Valentem, & victus fugit in Daciam. *Petauius, sed Baronius banc victoriam signat an. 317.*
316. S. Martinus Turonensis Episcopus nascitur. Scythæ à Gallicano Duce superantur. Donatistæ à Constantino exilio plectuntur, & Basilicis priuantur. Sebastæ in Armenia quadraginta Martyres Martyrio coronantur. *Baron., sed Ricciol. id ponit an. 319.*
317. Ricciolius ponit hoc anno contigisse victoriam Constantini de Licinio die 3. Iulij. Pax inter Imperatores firmatur, & Licinianus Licinij filius Cæsar, eligitur. *Ricciolius*.
318. Alexander Alexandria Episcopus Arium eicit, & in Concilio 100. Episcoporum excommunicat, de quibus actis scribit ad

A.Æ.C.

318. S. Siluestrum Pp. *Epiphanius, Theodoretus, & alijs.*
319. Constantinus Sarmatas Mæotidos Istrum transgressos cædit, & fugat. Idem, causâ Arii cognitâ, scribit contra eum, & ibi agit de immunitate Clericorum. *Epiphanius.*
324. Constantinus, post multas victorias de Licinio reportatas, hoc anno baptizatur à S. Siluestro, & Basilicam Vaticanam construendam curat. Eodem anno S. Siluester, Constantini auctoritate fretus, indicit Concilium Nicænum. *Baronius.*
325. Synodus Nicæna 318. Episcoporum cæpta est die 18. Iulij, & terminata die 25. Augusti, præsentè Constantino, & Arius, licet fictè, se retractat. *Vallemontius. Baronius.*
326. Chrispus Cæsar de incestu cum Fausta Nouerca accusatus, iussu Constantini morti damnatur, sed Baronius asserit id accidisse antè Constantini baptismum. Helena Mater Constantini Crucem Domini inuenit. Mortuo Alexandro Alexandriæ Episcopo, ei substituitur Athanasius. Sapores Perfarum Rex persecutionem in Christianos mouet. *Baronius.*
327. Frumentius Tyrius Euangelizat Indis, & ab Athanasio eorum Episcopus ordinatur. Constantinus, detecta calumnia Faustæ vxoris in Chrispum; eam, ardentibus balneis inclusam, necari iubet. *Eutropius.* Moritur S. Helena Constantini Mater. *Eusebius.*
328. S. Athanasius visitat in Eremito SS. Pacomium, & Antonium. Iuuenus Hispanus in carmen vertit Sancta Dei Euangelia. *S. Hieronymus.*
330. Constantinus, instaurato Bizantio, ibidem Sedem Imperialem figit, vnde Aquilæ bicapitis origo emanauit. *Vallemontius.*
331. Constantinus edictum publicat de Gentilium Templis subuertendis. Athanasius accusatur de interfecto Arsenio, & annis sequentibus acciderunt, quæ in eius vita narrantur.

A.Æ.C.

332. Constantinus Cæsar, à Patre missus contra Gothos, propè 100. millia fame, & frigore ad mortem adigit. *S. Hieron., & Idacius.*
335. Mortuo S. Siluestro die 31. Decembris, hoc anno die 16. Ianuarij eligitur Marcus, qui die 7. Octobris moritur, eique substituitur Julius Romanus. Moritur etiam Arius Bizantij. *Baronius.*
337. Moritur Constantinus Magnus, & Imperium diuiditur inter illius filios Constantinum, Constantium, & Constantem. *Eusebius.*
338. Constantinus iunior iubet Athanasium in suam sedem restitui. Sapores Nisibem obsidet, sed à S. Iacobo vrbis Episcopo Culium agmine fugatur, quod miraculum pluries renouatum est. *Theodoretus.*
343. Hoc tempore sæuebat persecutio in Christianos sub Sapore in Perside, & Arianorum in Oriente. Moritur S. Paulus Eremitarum Dux. Terræmotu Nicomedia tota est subuersa, exceptâ Ecclesiâ, in qua seruabatur corpus S. Gregorij Thaumaturgi. *Hieronymus in Chron.*
350. Constans ad Pyrenæum à Grifone occiditur, & anno sequenti Constantius Gallum Cæsarem creat. *Idacius.*
352. Crucis signum in Luua apparet die 30. Ianuarij, vel nonis Maij, vt volunt alij. Iulius Pp. moritur, eique succedit Liberius, cuius tempore Templum S. Mariæ ad Nives constructum est. *Baronius.*
354. Gallus Cæsar iussu Constantij occiditur. Nascitur S. Augustinus, & vt volunt aliqui, etiam Pelagius Hæresiarca. *Illefcas.*
355. Pseudo Concilium Mediolani celebratur 300. Episcoporum. *Baronius ex Soxomeno, & alijs.* Constantius Iulianum Apostatam Cæsarem nominat, & præficit Transalpinis. *Amianus.*
358. Terræmotus Macedoniam, Pontum, & Asiam concutit, Nicomediam subuertit, & 150. vrbes vexat. *Idacius.* Moritur S. Antonius annorum 105. *Hieronymus in Chron.*

A.Æ.C.

361. Moritur Constantius Arianorum protector, eique succedit Iulianus, qui publicè Christianam Religionem eiurat. *Baronius.*
363. Iulianos Imperator, accepto vulnere lanceæ, in Perside moritur, cui succedit Iouinianus. *Baron.*
364. Moritur Iouinianus, ex vapore prunarum in cubiculo calce recens illito, suffocatus, & ab exercitu eligitur Valentinianus, qui Valentem Augustum nominat, eiq; Orientem cædit, ipse in Occidentem pergens. *Ammianus. Sozomenus.*
365. Ingens terræmotus orbem totum concutit, & Alexandriae naues suprâ tecta domorum transfert. *Baron., & Ricciol.*
367. Valentinianus Gratianum filium Augustum nominat. Moritur Liberius Pp., cui succedit Damasus. Grando ingens petrarum in modum Bizantiæ decidit. *Zosimus, Idatius, & Ammianus.*
369. Moritur S. Hilarius Episcopus Pictaviensis. S. Basilius ordinatur Episcopus Cesaræ. S. Ambrosius præficitur in subriæ, Æmiliæ, & Liguriæ. *Baronius.*
370. In Oriente sævit persecutio Valentis contra Catholicos. *Baronius.*
372. Moritur S. Hilarion annorum 80., & S. Athanasius. Mediana Ægyptum lustrat. *S. Hieron.*
374. S. Ambrosius eligitur in Episcopum Mediolanensem. Celebratur Concilium Valentinum in Gallia. *Baron.*
375. S. Martinus ordinatur Episcopus Turonensis. Valentinianus moritur, cui succedit Gratianus, & frater ipsius Valentinianus quadrimus filius Valentiniani, & Iustine. *Foresti.*
377. Valens Orthodoxos ab exilio reuocat, territus ob cladem à Gothis in Thracia acceptam. *Orosius.*
378. S. Basilius moritur, & paulò post S. Ephrem Syrus. Valens quoque in agresti mapalio incensus perit, prius sagittâ percussus. Gothi precibus S. Acholij Episcopi Thessalonicensis à Macedonia fugantur ardenti pestilentia. *Amianus, Gra-*

A.Æ.C.

379. Gratianus Theodosium Orientis Imperatorem creat, qui Gothos è Thracia pellit. Longobardi ex Scandia egredi si Vuandalos vincunt. *Baronius.*
381. Constantinopoli celebratur secundum Concilium Æcumenicum à 150. Episcopis, & Prouincialia Aquileiense in Italia, Cæsaraugustanum in Hispania, & anno sequenti Romanum. *Baron.*
383. Maximus Gratianum interfici mandat. Theodosius filium suum Arcadium Augustum nominat. Constantinopoli altera Synodus celebratur iussu Theodosij ad conciliandos Hæreticos, si fieri posset. S. Ursula, & Sociæ martyrio coronantur. Roma fame vexatur. *Baronius.*
385. Mortuo Damaso die 11. Decembris præcedentis, eligitur Siricius. In Concilio Prouinciali Burdegale celebrato damnatur Priscilianus, & Vrbita illius discipula ibidem lapidatur. *Ricciolus. Prosper.*
386. Siricius Pp. Concilium conuocat Romæ 80. Episcopum. S. Hieronymus cum S. Paula Ægypti Monasteria perlustrant. S. Cyrillus Ierolymis moritur. S. Jo: Chriostom. Præbiter ordinatur. *Ricciolus.*
388. Theodosius Antiochenis iratus placatur à Flauiano Episcopo. Maximo bellum indicit, eoque occiso, Imperium Valentiniano restituit. S. Augustinus an. 34. baptizatur. *Ricciolus.*
389. Moritur S. Gregorius Nazianzenus, & S. Monica. S. Augustinus in Africam reuertitur, vbi vitam Eremiticam instituit. Longobardi primum Regem creant Agelmundum. *Ricciolus.*
390. Caput S. Io: Baptistæ ex vico Coslai, vel Chalcedone Constantinopolim defertur. Theodosius ob cædem Thessalonicæ factam sacris à S. Ambrosio excluditur, quare penitentiam agit, & legem fert, vt latæ sententiæ executio ad dies 30. differatur. Iouinianns Hæresiarca à Siricio Pp. excommunicatur. *Baronius.*

392. Valentinianus iunior, siuè secundus inuentus est in Palatio præfocatus. *Zosimus. Epiph.*
394. Theodosius insignem de Hæreticis victoriam reportat sub auspicijs S. Crucis. Nonnullæ Regionēs Europæ terræmotu concussæ sunt. S. Paulinus cum vxore sæculo renuntiant. *Baronius.*
395. Moritur Theodosius Magnus Mediolani, cui succedit Arcadius in Oriente, & Honorius in Occidente. Florebant Claudianus, & Proba Falconia femina religiosissima ambo Poetæ. S. Augustinus ordinatur Episcopus. *Baronius.*
396. Constantinopoli terremotu vexatur, & super eum flammâ pendere visa est. *August. Marcellinus.*
397. S. Ambrosius moritur 4. Aprilis Sabbatho Sancto. S. Io: Chrysostomus eligitur in Patriarcam Constantinopolitanum, & die 26. Februarij anni sequentis thronum ascendit. *Baronius.*
398. Siricius Pp. moritur, cui succedit Anastasius. Gentiles iactantur hoc anno, qui est 365. à Missione Spiritus Sancti super Apostolos, Religionē Christianā periturâ. S. Aug. l. 18. *de ciu. Dei. c. 53.* Masceziles ex Senatus Consulto pergit in Africam contra Gildonem fratrem Imperiõ infestissimum, sed priùs nauigat in Caprariam Insulam, indeque secum ducit nonnullos Monacos, vt pro eo orent, quarè cum solis 5. millibus pugnat contra 70. millia, & insignem refert victoriam. *Baronius.* Concilium quartum Carthaginense. *Ricciolius.*
399. S. Io: Chrysostomus prohibet Clericis nè sub specie pietatis in domibus suis retineant Sacras Virgines, quas Sorores spirituales, & Agapetas vocabant. *Baronius.* Arcadius, & Honorius publico edicto iubent Idolorum Tempia, vel dirui, vel in Dei honorem sacrari. Honorius etiam decernit, nè ad Ecclesias confugientes extrahantur. *Baronius.*
400. Anastasius Pp. Origenistas hæreticos declarat, & Theophylus Patriarca Alexandria illos à sua Diœcesi expellit, inter

inter quos fuere multi Monaci, qui Constantinopolim profecti, S. Io: Chrysostomum sub specie pietatis decipere conati sunt. *Baronius.* Allarius Visigothorum Rex, in Italiam ingressus, ab Honorio obtinet Gallias, & Hispanias. Arcadius aurea numismata cudi iubet. Eutropium Eunuchum creat Patritium, & Consulem, & qui filios habere non poterat dictus est Pater Imperatoris. *Atb. Temp.*

SÆCVLUM QVINTVM.

401. **S** Augustinus incipit scribere Libros de Ciuitate Dei. *Ricciolius.*
402. Theodosius iunior filius Arcadij, anno præcedenti natus, creatur Augustus. Moritur Anastasius Pp., cui succedit Innocentius. Concilium Milleuitanum in Numidia celebratur. Moritur S. Martinus. *Baronius, sed Ricciolius id signat anno præcedenti.*
403. Stilico apud Polentiam Ligurię urbem insignem refert de Allarico victoriam. *Baronius.* Operâ Theophili Patria Alexandrini Chalcedone conuocatur Conciliabulum dictum: ad Quærcum, in quo S. Io: Chrysostomus damnatur. *Baronius.*
404. Suadente Eudoxiâ, S. Io: Chrysostomus ab Imperatore Arcadio in exilium mittitur Cucullum. *Baronius.*
405. Pelagius Senex, & Vagabundus Monachus hoc anno Hæresiarca detegitur. *Ricciolius.* Radagaysus Paganus, & Schyta cum 200. millibus, vel, vt volunt alij, cum 400. mill. in Italiam effusus, victus est à Italicone, eoque occiso, Milites captiui vno aureo pro singulis diuenditi sunt. *Baronius. Ricciolius hanc victoriam signat anno sequenti.*
406. Vigilantij hæresis detegitur. *Baronius.*

A.Æ.C.

407. S. Io: Chriftostomus moritur in Exilio, & cum hoc nuncium delatum est Constantinopolim ingens grando ibidem cecidit. Innocentius Pp. excommunicat Arcadium, & Eudoxiam, quæ tribus mensibus ab obitu S. Io: miserè perit. Celebratur Concilium Carthaginense. *Baronius*.
408. Moritur Arcadius, cui succedit filius Theodosius iunior octennis. Stilico, qui Ravennæ ad Ecclesiam confugerat, interimitur. Alani, Sueui, Vandali, Saxones, alijque barbari Gallias inuadunt profligatis Franchis. *Baronius*. Rutilius Poeta floret, qui ob hanc inuasionem è patria decessit, & versibus itinerarium conscripsit.
409. Alaricus Gothorum Rex Romam inuadit, sed Ciues à spolio, se redimunt. solutis libris auri 5000., argenti 3000., vestibus 4000., pellibus coccineis 3000., piperis libris 3000. Vandali, Alani, & Sueui Hispanias inuadunt mēsis Septembri, & Octobri. Melania Senior moritur. *Baron.*
410. Alaricus Attalum Imperatorem creat contra Honorium, sed paulò post illum deponit. Iterum Romam inuadit, eamque per triduum depopulatur, parcendo tamèn confugientibus ad Ecclesias, nec non vestibibus sacris. Hęc fuit secunda Urbis depopulatio, cum primam passa esset à Gallis anno Urbis 362. Ruphinus Præbiter Aquileiensis Origenista moritur. *Baron. Bernini t. I.*
411. Alaricus dum exercitum in Siciliam trajicere tentat, apud Cosentiam in medio Bassontijannis moritur, eique succedit Athaulphus, qui Placidiam Sororem Arcadij, & Honorij ducit in vxorem. *Baronius*. Vandali, & Sueui Galæciam occupant, Alani Lusitaniam, Silingi Bæticam. Pulcheria Soror Theodosij Imperium Orientis sola administrat, & post tres annos Augusta vocatur. *Theophanes*. Vallemontius vult Athaulphum fuisse primum Regem Visigothum in Hispania.
412. Gothi sub Rege Athaulpho Gallias inuadunt. Attalus in mari captus obtruncata manu, ab Honorio dimittitur. Iouinianus hæreticus in Insulam Boam propè Dalmatiam rele-

A.Æ.C.

412. relegatur. Moritur Theophilus Patriarca Alexandrinus, cui succedit S. Girillus. *Petauius*.
413. Heraclianus, dum cum classe 700. Nauium ad Urbem pergit, à Marino Comite ad Vtricolim victus, fugit Carthaginem, vbi iussu Honorij occiditur. *Orosius. Prosper. Idatius*.
414. Constantius Comes Gothos Narbonâ pellit in Hispaniam, & Classis maritima Gothorum in Gaditano freto tempestate perit. *Orosius*.
415. Inuentio Reliquiarum S. Stephani Protomartiris. Noua persecutio in Perside contra Christianos excitatur. Gothi, vel, vt dicunt alij, Visigothi migrant ex Hispania. Athaulphus eorum Rex, à suis vulneratus, moritur, & eius Regnum inuadit Vallia, qui Placidiam restituit, & bellum cepit contra Vandalos, & Alanos. *Idatius. Prosper. Baronius*.
416. Placidia Honorij Soror Constantio Comiti in vxorem datur. Vallia pacem ab Honorio petit. *Ricciolius*.
417. Moritur Innocentius Pp., cui succedit Zozimus. Hic à Cælestio, & Pelagio deceptus, eos absoluit. Alani à Gothis penè sunt deleti. Hoc anno Pascha ritè celebratum est ab Alexandrinis die 22. Aprilis, cum esset litera Dominicalis G., & Plenilunium die 17. h. 12. m. 24. Aprilis, & idè in eius peruigilio miraculosè iuxta solitum Baptisteria repleta sunt aquâ, sed non ritè ab Occidentalibus die 25. Martij. *Baron. Ricciol. Coriol. Idem error contigit anno 573. 580., & 664. Ricciolius, & Bernini*.
418. Zozimus Pp., detectâ Pelagij fraude, illum damnat, deinde moritur, cui succedit Bonifacius Romanus, Schismaticis Eulalium intrudentibus. *Baronius*.
419. Varijs Palestine Urbibus terremotù colapsis, Dominus Iesus super Montem Oliueti apparet. *Marcellinus*. Moritur Eustochion S. Paulæ Romanæ filia. *Ricciolius*.
420. Moritur S. Hieronymus. Constantius Placidie Maritus assumitur Socius Imperij ab Honorio, sed eodem anno Ra-

420. uennæ moritur . Franci Gallijs potiuntur , & primum Regem eligunt Pharamundum , qui auctor fuit legis Salicę feminas à iure hereditario excludentis . *Atbl. Temp. Vallemontius.*
421. Theodosius Eudociam Leontij Philosophi filiam in uxorem ducit , quæ anno sequenti parit Eudoxiam filiam . *Marcellinus . Socrates.*
422. Eudocia Imperatrix ex Homeri carminibus poema conficit , quod Homero centones vocat , ad exemplum Probæ Falconiæ , quæ idem fecerat ex carminibus Virgilij . *Atbl. Temp.*
423. Placidia ab Honorio fratre ob suspicionem inuitatorum hostium pulsa , vnà cum filijs Valentiniano , & Honorio pergit in Orientem . Honorius Imperator Rauennę moritur , & Ioannes olim scriba Imperium vsurpat . Theodoretus ex Monaco creatur Episcopus Cyri in Syria . Bonifacius Pp. moritur , cui succedit Cælestinus Romanus , qui psalmos ante Missam instituit . *Coriolanus , qui plura de psalmodia refert.*
424. Theodosius Placidiam Viduam , Constantis , & Honorij Sororem , Augustam nominat , eiusque filium Valentinianum Cæsarem creat , eique despondet Eudoxiam filiam suam . Artaburius contrà Persas missus , tanto pauore illos afficit , vt ad 10. millia in Euphratem se præcipitauerint . Acacius Amidæ Episcopus septem millia Persarum captiuorum , distractis Ecclesię vasis , redimit , fouet , & in Persidem remittit , quam pietatem Rex est admiratus . *Baronius.*
425. Placidia , & Valentinianus Tertius , Artaburij , & Asparis auxilio , Joanne Rauennæ occiso , recuperant Imperium , & Valentinianus declaratur Imperator . Theodosius dum assisteret Ludis Circensibus , audito hoc nuncio statim ad Ecclesiam cum Populo se contulit gratias Deo acturus . *Ricciolius . Baronius.*

426. Gundericus Uandalorum Rex , capta Hispali , dum manus in Ecclesiam extendit , à dæmone correptus moritur , cui succedit Genfericus ex Catholico Arianus . *Ricciolius.*
427. Romani Pannonias , ab Vnnis annis 50. retentas , recuperant . Genfericus ex Hispania in Mauritaniam transfretat , & Africam inundat . *Ricciolius.*
428. S. Honoratus Abb. fundat Monasterium Lirinense . *Atbl. Temp.* Ferramundo Francorum Regi succedit Clodius , qui à Vallemontio dicitur Clodionus .
429. Nestorius scriptis hæresim suam dileminat , cui Cirillus Alexandrinus humanissimè scribit , ille verò arrogantissimè rescribit . *Ricciolius.* S. Germanus Episcopus Antiodorensis à Cælestino Pp. missus ad Britannos , Parisijs S. Geneueffam Virginem Deo consecrat . *Baronius . Coriol.*
430. Celebrantur Concilia Romanum , & Alexandrinum contrà Nestoriū Episcopū Constantinopolitanum hæresiarcam , & hypocritam , de quo vide *Coriolanum* . Genferico Uandalorum Rege Africam vastante , & Hipponam obsidente , moritur S. Augustinus annos natus 76. *Ricciolius.*
431. Celebratur Concilium Ephesinum Generale tertium Præsidente S. Cirillo Alexandrino , in quo dannatur hæresis Nestorij , qui Episcopatu priuatur . Moritur S. Paulinus Episcopus Nolanus annorum 78. *Ricciolius . Coriol.*
432. Moritur Cælestinus Pp. , cui succedit Sixtus Tertius Vrsinus . *Coriolanus .*
433. Constantinopoli maxima Urbis pars Septentrionalis tri-duano incendio conflagrat . Sixtus Pp. in somnis præmonitus Petrum Diaconum ordinat in Episcopam Rauennatem , qui postea dictus est Chrisologus . S. Propper scribit contra Cassianum . Sixtus Pp. à Basso accusatur , sed in Synodo absoluitur , & Bassus proscribitur . *Ricciol. , Coriol.*
434. Vincentius Lirinensis scribit volumen contrà Hæreticos anno tertio post Concilium Ephesinum . *Ricciol. Rugila* , vel Roa eligitur in Regem Vnorum . *Historia de Gotthorum Regno.*

437. Genfericus Vuandalorum Rex in Africa Catholicus vexat. Incipit Cyclus Cirilli annorum 95. . Valentinianus Eudoxiam ' sibi iam desponsatam , in vxorem ducit. *Baronius*.
438. S. Io: Chrsostomi Corpus Constantinopolim transferatur , & plura edit miracula. *Coriolanus* . Eudocia ob pomum Paulino donatum venit in suspicionem Theodosio Marito , qui eam Ierofolymam ire cogit , & Paulinum necari iubet. *Causinus, & Ricciolius ad annum 444.*
439. Eudocia Ierofolymam profecta à S. Iuuenali Episcopo accipit catenas, quibus S. Petrus vincitus fuerat , & earum alteram Romam mittit ad filiam Eudoxiam, alteram Constantinopolim vnà cum Corpore S. Stephani Protomartiris. Genfericus Carthaginem dolo capit, & in Catholicos sauit. *Baronius*.
440. Sixtus tertius, substituto festo Vinculorum S. Petri festiuitati, quæ agæbatur, de Aethiaca victoria, moritur, cui succedit Leo Magnus. Genfericus Siciliam vexat. *Idatius. Prosper.*
441. Arausicæ, quæ est vrbs Gallia Narbonensis celebratum est primum Concilium Auriscanum 15. Episcoporum, inter quos Hilarius Arelatensis, Eucherius Lugdunensis, & Maximus Taurinensis. *Baron. Coriol.*
442. Valentinianus suafu Matris Pulcheriæ pacem firmat cum Genferico Vuandalorum Rege, qui tamen Catholicos vexare non destitit. Theodosius Attilæ Hunnorum Regi perfoluit auri libras 6000., promittens soluere quotannis libras 1000. *Baron., & Ricciol. ad an. 438.*
444. Attila, cæso Balda fratre, solus regnat super Hunnos. *Ricciolius*.
445. Concilium Romanum secundum, in quo agitur causa Hilarij Arelatensis, qui fines suos excesserat. *Baronius, & Coriolanus, qui id diligenter enarrant.*
446. Ingens terræmotus orbem totum concutit, & præcipuè Bizantium, sed per trifagium: Sanctus Deus, S. Fortis, S. Im-

- A.Æ.C.
446. S. Immortalis, liberatur. Eudocia à Theodosio reuocatur ab exilio. *Bernini t. 1. f. 564. Causinus*. Pulcheria ab administratione Imperij Orientis se abdicat. *Baronius*.
448. Concilium primum Constantinopolitanum contra Eutichem celebratur. Clodio defuncto, succedit in Regno Francorum Maroueus, à quo stirps Merouingia denominatur, quæ à Ferremundo ad Pipinum regnauit annos 331., à Meroueo autem annos 303. *Baron., Vallemontius*.
449. Celebratur pseudo Concilium Ephesinum à Leone Pp. damnatum. Moritur S. Petrus Grisologus *Ricciolius*.
450. Theodosius, obiurgata Eudocia vxore, & reuocata Pulcheria sorore, moritur, cui succedit in Imperio Marcianus Pulcheriæ Maritus, qui Æcumenicam Synodum indicit Nicææ, sed celebratam Chalcedone assistente Imperatore, & legatis S. Leonis Pp. cum 630. Episcopis. Alaricus ab Ætio Patritio incitatus, profligatis ad Danubium Attilæ copijs, moritur. *Baronius*. Theodoricus Visigothorum Rex in Hispania ab Attila vincitur in Campis Cathalaunicis, & in eo prælio periere plusquam 300. millia hominum. *Ricciolius in indice Regum Hispaniæ*. Florentia anno à sui fundatione 520. a Totila destruitur. *Ex Villani Ricciolius*, sed errat nam Totila viuabat anno 550.
- Fames dira Italiam vexat. *Baronius*.
451. Die 8. Octobris celebratur Concilium Calcedonense, in quo damnatur Dioscorus. Attila Galliam deuastat sed ab Ætio, & Theodorico Visigothorum Rege profligatur in Campis Cathalaunicis. *Ricciolius cum alijs*.
452. Attila Italiam vastat, sed suafu S. Leonis Pp. recedit in Galliam, & post duas clades à Thorismundo, & ab Ætio acceptas, pacem cum Romanis init, & ad sua reuertitur. *Marcellinus. Idatius*.
454. Valentinianus Ætium propriâ manu interficit, nec non Boetium morti damnat, & ex hoc tempore Imperium Occidentis in deterius ruit. Post famem pestis subsequi-

454. quitur, *Baronius*. Attila Hunnorum Rex inebriatus moritur. *Idatius*. *Marcellinus*.
455. Maximus Patritius Valentinianum occidit, & Eudoxiam Imperatricem stuprat, quæ Genfericum Vuandalorum Regem ex Africa vocat. Maximus fugiens, à suis occiditur. Auitus ab exercitu Tolosæ acclamatur Imperator, & Romæ recipitur. Genfericus urbem Romam depopulatur, & quidquid ibi erat prætiosum in Africam transfert, sed omnis Gaza, vel, ut volunt alij, solanauis, quæ statuas ferebat à mari absorbetur, *Baron.* Hæc fuit tertia depopulatio Romanæ vrbs.
456. Genfericus Catholicos in Africa vexat. Theodoricus Gothorum Rex Richiarium superat. Mortuo Meroueo Gallorum Rege succedit Childericus eius filius. *Vallemont.*
457. Marcianus Imperator moritur, cui succedit Leo I. Huius opera Maioranus Rauennæ eligitur in Imperatorem occidentis, cui Auitus Imperium cedit, & fit Episcopus Placentiæ. *Baronius*.
458. Franci Childericum ob luxuriam eiiciunt, & Ægidio Comiti Romano adhærent. *Vallemontius*.
461. Moritur S. Simeon Stylita, & S. Leo Pp. cui succedit Hilarius Sardus. Bizantium horribili incendio vexatur. Seuerus Arianus, occiso Maiorano, Imperium vsurpat. *Baron. Vallemontius*.
462. Antiochia Isauriæ hiatu terræ mergitur, saluis tantum aliquot pijs. *Idatius*.
463. Victorinus Aquitanus rogatu Hilarij Pp. Cyclum Paschalem an. 532. ædit. *Gennadius*.
465. Franci Childericum Regem reuocant, qui Ægidium fugat. *Vallemontius*. Seuerus Imperator occiditur, & est Interregnum annorum 2. *Baron.*, & *Vallemont.*
466. Euaristus, interfecto Theodorico fratre, succedit in Regno Gothorum, seu Visigothorum, & Hispanias, Galliasque deuastat. *Ricciol.*, sed *Baron. id signat anno 464.*

467. Hilarius Pp. moritur, cui succedit Simplicius Tiburtinus. Anthemius eligitur Imperator Occidentis, agente Leone Orientis Imperatore. *Baron. Vallemontius*.
468. Leo classem 1100. nauium, & 100. millia hominum contra Vandalos parat, sed culpâ Basilisci Ducis omnes pereunt. *Baronius*. Exercitus Catholicus Denzicem Attilæ filium Hunnorum Regem superat, eo occiso, ideoque hoc anno finem habet Scytarum, siuè Hunnorum Regnum. Leo Asparis filium Cæsarem creat. *Ricciol.*
472. Anthemius Imperator Romæ occiditur, cui succedit Olybrius dictus Anicius. Mons Uesuius, verso in noctem die, Europam minuto puluere oplet Bizantium vsque, & anno sequenti vsque Tripolim. *Baron. Cassiodorus*.
473. Mortuo Olybrio mense septimo sui Imperij Rauennæ, eligitur in Imperatorem Glycerius. Theodomirus Ostrogotorum Rex moritur, cui succedit filius Theodoricus. *Marcellinus*.
474. Leo Imperator Orientis moritur, cui succedit Leo secundus Zenonis filius, & nepos senioris. Zeno Cæsar constituitur, & post 10. menses, mortuo filio, ipse Imperator acclamatur. *Cedrenus*. Iulius Nepos Glycerium à sede expellit, eumque in Episcopum Salonitanum ordinari curat, ipse verò Imperium administrat. *Baronius*.
475. Basiliscus frater Verinæ Imperatricis vxoris Leonis, fugato Zenone, acclamatur Imperator in Oriente. Orestes in Occidente Iulium Nepotem è throno eiicit, & Momium filium suum Imperatorem creat, quem Augustum vocat, sed per contemptum dictus est Augustulus, hic fuit vltimus Imperator Occidentis ab Augusto. *Baronius. Vallemontius*.
476. Zeno Basiliscum è throno Orientis eiicit, & in Capadociam relegat. Odoacer Erulorum Rex Romam capit, & diripit, quæ quarta fuit Vrbs direptio, occiso Oreste, Augustulum in Luculanum relegat, & finem habet Romanum Imperium, quod in Augusto cepit, & in Augustulum desijt

fiſt. *Baronius*. Ab hoc anno Italia fuit ſub Regibus vſque ad annum 800. cum Carolus M. dictus eſt Imperator Occidentis.

Aduertendum hoc tempore nullum fuiſſe Principem Catholicum, nam Zeno erat Hæreticus Eutyſchianus. In Africa Hunnericus erat Arianus. In Hiſpania Gothi, ſiue Viſigothi Ariani. In Italia Odoacer Arianus. In Gallia alij Ariani, alij Idololatæ, ſicut in alijs orbis partibus.

480. Conſtantinopoli per dies 40. terræmotu concutitur. *Marcellinus*. Nascitur S. Benedictus. *Leo Oſienſis*.

483. Moritur Simplicius Pp., cui ſuccedit Felix ſecundus, dictus tertius. Moritur etiam S. Sidonius Apollinaris Aruernenſis Episcopus, *de quo plura habet Baronius*.

484. Hunnericus Vuandalorum Rex in Africa Catholicos perſequitur, ſed à vermibus corroſus moritur, cui ſuccedit Gondabundus. Moritur etiam Euarix Viſigotorum Rex in Gallia, cui ſuccedit Alaricus, & Childericus, cui ſuccedit Clodoueus. *Baronius, ſed Vallemontius. Childerici mortem ſignat anno 481.*

485. Inuentio Corporis S. Barnabæ in Cypro. *Baronius*.

490. Theodoricus Gothorum, ſiue Oſtrogotorum Rex, Zenone Imperatore conſentiente, occupat Italiam, Odoacrem in Veronæ Campis victum fugat, & Romam diripit. Hæc fuit 5. direptio. *Vallemontius*.

491. Zeno Imperator Orientis moritur, prius ſepultus, quam extinctus, cui ſuccedit Anaſtaſius Silentarius. *Theophanes*. Moritur etiam S. Patritius Hiberniæ Episcopus annorum 132. *Probus, ſed Marianus dat illi an. 82.*

492. Moritur S. Felix Pp. Attauus S. Gregorij M., cui ſuccedit Gelafius. Anaſtaſius libertatem ſectarum permittit, & Longinum Zenonis fratrem cogit ad Sacerdotium. *Ricciol.* Theodoricus fundat Regnum Italiæ.

493. Theodoricus Odoacrem occidit, & Audeſſendam, Chlodouci Sororem in Vxorem ducit. *Caffiodorus*. Apparitio

S. Michaelis Archangeli in Monte Gargano. *Sigebertus*.

494. Multæ vrbes Orientis terræmotu corruunt. *Marcellinus*. Cum Gundebaldus Burgundorum Rex Liguriam vltra Montes, & Emiliam deuastaſſet, multos inde captiuos deportans, Laurentius Episcopus Mediolanenſis, & Epiphanius Episcopus Ticinenſis Rauennam ad Theodoricum pergunt, vt eos in libertatem reſtitui conetur. *M.S.* ex quo patet falſum eſſe, quod ait Ricciolius, videlicet, quod Theodoricus eſſet contra Ligures iratus, eò quòd Herulorum eſſent fautores.

495. Gundabundo Vuandalorum Regi mortuo, ſuccedit Thraſamundus mitior in Catholicos. Clodoueus Francorum Rex Chlotildis vxoris ſuaſu fidem Chriſti amplectitur, & baptizatur à S. Remigio. Solus hic eo tempore erat Princeps Catholicus. *Vallemontius*.

496. Mortuo Gelafio Pp., ſuccedit Anaſtaſius ſecundus. *Ricciolius*.

498. Mortuo Anaſtaſio eligitur Symmacus Sardus, ſed Schismatici intrudunt Laurentium, qui à Synodo deponitur factus Episcopus Nuceriæ. *Theophanes*.

499. Bulgari ex partibus ſeptentrionalibus egreſſi Thraciam depopulantur, caſis 4. millibus Romanorum, & Imperator Anaſtaſius pacem auro redimit. Pontus terræmotu concutitur, & Neocæſarea magna ex parte collabitur, ſtante tamen Templo, in quo ſeruabantur Reliquiæ S. Gregorij Thaumaturgi. *Baronius, qui Clodouei baptiſmum ponit hoc anno.*

500. Theodoricus Romam venit ad tollendum Shiſma, & licet Gothus, & Arianus, ſe tamen Romane Eccleſiæ bene meritum profert. *Baronius*.

SÆCVLVM SEXTVM.

A.Æ.C.

502.

Romæ Synodus congregatur, in qua Laurentius deponitur, & Simmacus absoluitur. Bulgari Italiam inuadunt, sed à Theodorico fugantur, qui Pannoniam recuperat. *Baron.*

504. Simmacus Concilium Romæ celebrat, in quo anatematizantur retinentes bona Ecclesiastica etiam titulo regalis munificentix, cui decreto Theodoricus, licet Arianus subscribit. Sanctus Fulgentius Episcopus Ruspensis vnâ cum alijs Episcopis à Thrasamundo Vuandalum Rege relegatur in Sardiniam, vbi defertur etiam corpus S. Augustini vnâ cum Mitra, baculo, alijsque reliquijs. *Baronius.*

507. Chlodoueus Alaricum Visigothorum Regem propè Pictanium acie superat, & sua manu occidit, cui succedit Gelasius. S. Geneuieffa 80. annorum, & amplius moritur. *Baron. Vallemontius.*

510. Mortuo Chlodoueo, quatuor eius filij inter se Regnum diuidunt, & Childerico Parisium contigit. *Ricciolius, sed Valletius id signat anno 511., & Baronius anno 514.*

511. Alaricus iunior filius Alarici Visigothorum Regis, qui occisus fuerat à Chlodoueo ducit in vxorem Chlotildem filiam eiusdem Clodouei. *Greg. Turon. Anastasius in Oriente Catholicos, & præcipuè Monacos persequitur. Ricciolius.*

514. Simmacus Pp. moritur, qui sex Synodos Romæ congregauerat ad sedandum Schisma, quod, & obtinuit, eiq; succedit Hormisdæ. *Baron. Coriol.*

518. Anastasius Imperator fulmine ictus perit, cui succedit Iustinus ex humili genere, & in carcere detentus. Hic pacem dat Ecclesiæ Orientali. *Baron.*

519. Hoc anno Cassiodorus, qui fuit Theodorico à secretis, terminat suum Chronicum. *Ricciolius.*

Cer-

A.Æ.C.

520.

Cerdinus ex Germania oriundus eligitur in primum Regem Angliæ. *Vallemontius.*

522.

Thrasamundo Vuandalorum Regi mortuo, succedit Hildericus, qui Catholicis fauet, & Episcopos ab exilio reuocat. *Baronius. Bernini t. 2. f. 27.*

525.

Cum Iustinus Imperator Ecclesias Arianorum Catholico ritu consecrari iussisset, Theodoricus Italiæ Rex ad eum mittit S. Ioannem Pp., qui Hormisdæ successerat, vt à persequendis Arianis desistat, qui in itinere multa patrat miracula, & à Iustino cum veneratione excipitur. Incendium, & terræmotus plures homines, & domos absumit. Priscianus Cæsariensis Grammaticam Constantinopoli docet. *Marcellinus, & Cassiod.*

526.

S. Io: Pp. iussu Theodorici Rauennæ in carcerem truditur, vbi moritur, martyr ideò dictus. In eius locum idem Theodoricus eligi mandat Felicem, alioquin piæ. Symmacus, & Boetius eius Gener ab eodem Theodorico fuerant Papiæ morte damnati tres ante annos, sed impius scelerum suorum pænas luit animam exhalans, quam Eræmita vidit in Insula Lippari inter Io:, & Symacum in ardentem fornacem immitti. Theodorico succedit in Regno eius Nepos ex filia Amalafuntha, Attalius, siuè Attalaricus octennis. Dionysius exiguus floret, qui Ære Christianæ auctor fuit, & suam periodum annorum 95. ab hoc anno incipit. *Baronius.*

527.

Iustinus Iustinianum consanguineum Imperatorem creat, & paulò post moritur. Iustinianus se munificentissimum in Ecclesias, & populum exhibet. *Euagrius. Cedrenus.*

528.

Antiochia iterum terræmotu concutitur attritis 4870. Ciuiibus, reliquis dispersis. *Cedrenus.*

529.

Moritur S. Fulgentius Episcopus Ruspensis. Belizarius à Iustiniano mittitur contra Persas, de quibus multas refert victorias. Iustinianus mandat publicari suum Codicem legum à peritissimis Iureconsultis compillatum, & post annos 4. publicat Digestum. *Procopius. Aduer-*

Nu 2

ten-

529.

tendum autem Imperio Romano leges fuisse datas prius ab Alexandro Seucro, qui vsus est consilio Ulpiani viri nequissimi anno 225., deindè à Justiniano per Tribonianum virum auarissimum, quod notauit etiam Baronius. S. Benedictus Sublaco pergit ad Montem Cassinum. *Sigebertus.*

530. Mortuo S. Felice Pp. eligitur Bonifacius. *Baronius.*531. Bonifacio Pp. mortuo, succedit Ioannes secundus. Chlotildis soror Childerici Francorum Regis iussu viri sui Amalarici Visigotorum Regis in Hispania morti damnatur, sed illa mittens fratri sudarium proprio sanguine conspersum, ab eo Amalaricus occiditur, cui succedit Theodis. S. Saba moritur. *Baronius.*

532. Hoc anno captum est signari scripturas Æta Christi in Italia ex Vallemontio, licèt alij velint anno 590. quos sequuti sunt Belgæ an. 620., Galli an. 780., Hispani verò an. 1383., & paulò post ipsos Lusitani.

533. Belizarius bellum contrà Vandalos in Africa suscipit, & post obsidionem Carthaginem capit, & Gilimerus tyrannus, qui Hildericum Regem expulerat, fugit in montes, vbi à Duce Belizarij captus, ad eum ducitur. Atalaricus Ostrogotorum Rex Romæ Cassiodorum Senatorem creat Præfectum Prætorij. *Baronius.* Seditio magna commota est Constantinopoli, in qua 30. millia hominum periere & Templum S. Sophiæ à Constantino erectum, & à Constantio dicatum exustum est, sed postea an. 557. à Justiniano fuit reparatum. *Atbl. Temp.*534. Belizarius Constantinopoli ducit in triumphum Gilimerum anno præterito captum, & finem habet Regnum Vandalorum. Moritur Attalaricus Ostrogotorum Rex, cui succedit Theodatus Nepos Theodorici operâ Amalasanthæ, estò ingratus eam carceri mancipauerit in Insula lacus Volisiniensis vulgò *di Bolsenna*, & deindè etiam morti damnauerit. *Baron.*

A.Æ.C.

535. Mortuo Io: Pp., eligitur Agapitus Romanus, qui scholas Theologiæ Romæ instituit. Belizarius hoc anno Consulatum init, & Siciliam inuadit, cum Iustinianus contrà Gothos bellum parasset. Io: Grammaticus Tritheitarum hæresis inuentor hoc anno dignoscitur. *Baron.*536. Agapitus Pp. Constantinopolim pergit ad dissuadendum Iustiniano bellum contrà Theodatum, ibique, negotio interfecto, moritur, quare operâ Theodati Romæ eligitur Siluerius, & Constantinopoli, opera Theodoræ Augustæ hæreticæ, Vigilius. *Baron.*537. Vitiges eligitur in Regem à Gothis, occiso Theodato. Belizarius potitur Neapoli, & deindè Româ inuitatus à Ciuibus. *Baron.*538. Vitiges cum 150. hominum millibus Romam per annum integrum obsidet, nullum inferens damnum Ecclesijs SS. Petri, & Pauli positis extrâ urbem. Belizarius Siluerium Pp. relegat in Græciam, vel, vt volunt alij, in Insulam Pontiam, seu Palmariam illi vicinam, & in Pontificatu substituit Vigilium, sic mandante Theodora Augusta. *Baron.*539. Vitiges, relicta Romanâ obsidione, Mediolanum pergit, quod solo equat, 30. millia virorum occisis, mulieribus verò donatis Burgundis. Unni, transmissio litro, ter Europam deuastrant. Fames maxima Italiam vexat, ità vt in Liguria multæ Matres filios vorauerint. *Baron.*540. Moritur Siluerius martyrio coronatus, cui substituitur Vigilius, qui iam se à Pontificatu abdicauerat. Cosroes Persarum Rex Syriam deuastrat, & Antiochiam incendit occisis Ciuibus, solâ maiori Ecclesiâ intactâ, sed ornamentis spoliata. Iustinianus pacem ab eo redimit solutis 50. millibus aureorum, & totidem annis promissis. *Baron.*541. Belizarius, capta Rauenna, & Vitige Gothorum Rege, Bizantium reuocatur. Gothi eligunt in Regem Theodibaldum. Martyrium SS. Placidi, & Sociorum. *Baron.*Gothi,

A.Æ.C.

542. Gothi, occiso Theodibaldo, eligunt in Regem Ararium, quem etiam paucis post mensibus necant, & eligunt Totilam, qui bis Romanos superat apud Fauentiam, & Florentiam. Childericus, & Clotarius fratres superant Theodem Uifigotorum Regem. *Ricciolus*.
543. Totila plures Italię vrbes diripit, & cum S. Benedicto alloquitur. Hoc anno mortuum S. Benedictum probabilius est, si verum est obiisse in Sabbatho, erat enim Lit. Dom. D. contra Ricciolium.
544. Dira pestis in Oriente grassatur, immissa per Angelos malos. *Raronius*.
545. Cosrhoes Edessam oppugnat, sed frustra, utpotè munitam Immagine Saluatoris ad Abagarum misa; *Procopius*.
547. Totila Romam obsidet, & expugnatam diripit. Hęc fuit sexta Urbis direptio. Vigilus Papa Constantinopolim pergit vocatus à Iustiniano, & ibi Theodoram Augustam excommunicat. *Ricciol.*
548. In Hispania, Theudâ Rege occiso, succedit Theodegilus Arianus, qui post menses 19. à coniuratis confossus est, & eligitur Aguil. *Isidorus*.
551. Contentio de tribus capitulis à Iustiniano damnatis, & à Vigilio defensis, de quibus vide Baronium, & Coriolanum. Totila iterum Roma potitur.
552. Gothi Corsicam, & Sardiniam occupant. Justinianus cum Vigilio reconciliatur, & indicitur Generale Concilium Constantinopoli, quod dictum est quinta Synodus. *Baronius*.
553. Narses Eunucus cum Belizario ingentem Totilæ exercitum delet, eo occiso anno 10. Regni sui, ut ei S. Benedictus prædixerat. Romam, aliasque Italię Vrbes recuperant. A Gothis Theias in Regem eligitur, sed paulò post occiditur, quare hoc anno finem habet Regnum Gothorum, siuè Ostrogothorum. *Baronius*. Terræmotus Bizantium, Alexandriam, aliasque Vrbes concutit, & Beritum solo æquat. *Agathias*.

Mor-

A.Æ.C.

555. Mortuo Vigilio Pp., eligitur Pelagius, qui Clerum ad recitandas horas canonicas in Choro obligauit, & deindè Pelagius Secundus hoc onus etiam ad singulos Clericos extrâ Chorum extendit anno 580. *Athl. Temp.* A 3. millibus Persarum in Cholchi fugata sunt 50. millia Romanorum. *Agathias*.
556. Iustinus Iustiniani Dux in Cholchis cum solis 1000. militibus Persas superat. *Baronius*.
557. Ingens terræmotus Bizantium concutit, & nonnullas aedes solo æquat, aliquibus nebulonibus prædicantibus mundi finem aduenire, quare populus pœnitentiam egit. *Baronius*.
558. Constantinopoli pestis dira sæuit. Zeberta Unnorum Rex Thraciam depopulatur, contra quem mittitur Belizarius iam Senex, qui hostes in patriam redire cogit. *Baronius*. S. Rudegunda Clotarij Suefionensis Regis vxor, Marito permittente, Monasticam vitam proficitur in Abbatia S. Crucis Pictauiensis. *Athl. Temp.* Moritur Childebertus Rex Parisiorum non relicta prole masculina, & Clotarius ipse frater vi legis Salicæ ei succedit in Regno (Hoc est primum exemplum legis Salicę in fauorem proles masculinæ) & Monarchia Galliarum in vnum coiuit. *Uallemontius*.
559. Moritur Pelagius Pp., cui succedit Ioannes Tertius cognomento Castellinus. In Parisiensi Concilio anathematizantur Regij Ministri, qui manus in bona Ecclesiastica iniicere tentauerant. *Greg. Turon.*
560. Theodemirus Gallecię Rex in Hispania Catholicam Religionem proficitur. *Baronius*.
561. Belizarius bonis expoliatur, & excæcatus mendicare cogitur. *Baronius*. Clotarius, cum anno præcedenti Chranum filium à se rebellantem in rusticano mapali vnâ cum vxore, & filijs comburi iussisset, pœnitens moritur. Succedit in Regno Parisiensi Cherebertus, alijque tres fratres in alijs Regnis. Hoc pacto diuisa est altera vice Monarchia. *Uallemontius*.

Cas-

562. Cassiodorus annum agens 93. in Monasterio à se constructo apud Syllacum scribit hoc anno de computo Paschali. *Ricciolus*. & *Baronius*, addit scripsisse etiam de modis inueniendi Indictionem, quã hoc anno signat decimã.
563. Iustinianus Imperator in hæresim labitur, eique se opponit Anastasius Synaitas Episcopus Antiochenus. *Ricciolus*.
564. Iustinus Catholicos persequitur. *Baronius*.
565. Moritur Iustinianus Imperator, de cuius æterna salute dubitatur, eique succedit Iustinus illius Nepos. Inguinaria pestis in Liguria exorta, Italiam, Galliam, & partes Septemtrionales vexat, præcedentibus nonnullis signis in domibus, & vestibibus, quæ ablui non poterant, & multi ob Sanctorum intercessionem liberantur S. Columbanus Abb. Pictones in parte Septemtrionali Britannia conuertit ad fidem, ibique multa Monasteria ædificat. *Baronius*.
567. Narses Eunucus, & Dux Iustini Imperatoris, ab eo, & à Sophia Augusta contemptus, vocat ex Pannonia Longobardos, qui 40. ante annos ex Scandinauia fuerant egressi. *Anastasius*.
568. Athanagildo Visigothorum Rege mortuo, succedit Liuba, & filiæ Athanagildis nuptui dantur Chilperico Suetionensi, & Sigiberto Austrasie Regibus, idè firmatur pax inter Visigotos, & Francos. *Fortunatus*. Alboinus Longobardorum Rex die 1. vel 2. Aprilis in Italiam ueniens Regnum ibi firmat. *Baronius*. *Vallemonsius*.
569. Mortuo Theodomiro Sueuorum in Gallacia Rege, succedit Ariamirus filius, etiam ipse Catholicus. *Baronius*. Alboinus Liguriam expugnat captis urbibus maritimis; Mediolano potitur, & Ticinum per triennium obsidet. Liuba Leouigildo fratri cædit Hispaniam contentus ipse Gallia Narbonensi, & anno sequenti moritur. *Ricciolus*.
571. Alboinus, expugnato Ticino, tota Italia potitur excepta Roma, & Rauenna. Cum esset Veronæ in conuiuio Rosemundam uxorem inuitat ad bibendum in poculo ex Cal-

571. Caluaria Chunicmundi eius Patris ab eo occisi, quare, eiusdem vxoris insidijs, occisus est; ipsa verò Rauennæ, vbi confugerat ad Longinum Exarcum, venenum bibere cogitur, & Alboino succedit in Regno Longobardorum Clephem. *Baronius*, & *Vallemonsius*.
572. Mortuo Io: Tertio Pp., eligitur post menses 10., & dies 3. Benedictus. Chereberto Parisiorum Rege mortuo excommunicato, & sine prole masculina, succedit Chilpericus frater. Berta Chereberti filia nubit Etelberto Cantuariæ Regi, eumque suadet ad amplectendam Catholicam fidem. *Vallemonsius*.
573. Clephis Longobardorum Rege necato, sequitur interregnum 10. annorum. Hispani hoc anno celebrarunt Pascha die 21. Martij non rectè, & Galli die 18. Aprilis rectè. *Ricciolus*. Sed aduertendum hoc non potuisse accidere hoc anno, in quo erat Litera Dominicalis A. non C. *Vide supra anno 417.*, & t. 1. *Bernini f. 105. ubi plura ad hoc refert*.
577. Mortuo Benedicto Pp., succedit Pelagius secundus. Florebant Venantius Fortunatus. *Baronius*.
578. Moritur Iustinus Imperator, cui succedit Tiberius, qui Sophiam Augustam in ordinem redigit, & prædecessoris thesauros in pauperes distribuit, sed dum Crucem in pavimento positam iubet eleuari, ibidem thesaurum inuenit. *Greg. Turonensis*. Fredegunda Chilperici vxor Sigibertum Cognatum à Sicarijs occidi iubet. *Baronius ubi plura de ea*.
579. Tiberius Imperator Cosrhoem Persarum Regem superat, qui legem fert ne Reges Persarum contra Romanos bellum inferant. *Baronius*.
581. Viuebat apud Niceam S. Hospitius Confessor egregiæ abstinentiæ Vir. *Paulus Diaconus*, & *Baronius*.
582. Tiberius moritur, cui succedit in Imperio Mauritius. In Synodo Matiscenensi statuitur ieiunium Aduentus Domini. *Ricciol.* Lingua Latina cessat esse communis in Occidente. *Vallemon.*

584. In Hispania Leouigildus Rex Arianus Catholicos persequitur, & filium Hermenegildum morti damnat. *Baronius id signat anno 588., sed Ricciolius hoc anno.* Dira pestis Galliam, & præcipuè Parisios desolatur. *Vallemontius.*
585. Longobardi post decennium Interregni eligunt in Regem Antharit, addito Flauij pronomine. *Baronius*, qui etiam signat victoriam de Persis reportatam per Imaginem Saluatoris ad Abagarum missam.
586. Mortuo Eutychio Constantinopolitano Patriarca, in eius locum susceptus est Ioanes Monachus dictus Ieiunator, sed Hipocrita. *Ricciolius.*
587. Chilperico Gallia Rege defuncto, succedit Chlotarius secundus eius filius sub tutela Fredegundæ Matris, cuius scelera narrat. *Vallemontius, & Baronius.*
589. Claudius Lusitaniæ Dux Gothus cum 300. solis Militibus Francorum 60. millia in fugam conuertit, maximâ eorum parte trucidata. *Baronius*, qui etiam narrat Tiberis, & Adefis prodigiosam inundationem, & miraculû à S. Zenone patratum. Concilium tertium Toletanum.
590. Moritur Pelagius secundus Pp., cui succedit S. Gregorius Magnus, grassante in Italia peste inguinaria. Moritur Leouigildus Rex, cui succedit Recaredus, moritur etiam Antharit Longobardorum Rex, cui substituitur Agilulphus. *Baronius.*
591. Agilulphus Catholicam fidem amplectitur, & cum eo tota gens Longobarda operâ Theodelindæ Vxoris, quo pacto idem acciderat Chlodoueo opera Chlotildis, Hermenegildo opera Ingundis filia Regis Francorum, & Eidelberto Cantuariæ Regi opera Bertæ Vxoris. *Baronius.*
593. S. Gregorius Mauritium redarguit de lege lata: ne quis, inexplata militia, Monachus fieret. *Baronius.*
596. S. Gregorius mittit Concionatores in Britanniam ad Eidelbertum Regem, qui opera Bertæ Vxoris Catholicam Religionem fuerat amplexus. *Baronius.*

600. Sclauis Venetam Prouinciam ingressis, Chaianus Auarum Rex Forum Julij comburit opera Romildæ, quæ Regis nuptias optabat, sed ab eo morti damnatur. Deindè Thraciam inuadit, multisque captiuis factis exhibet Mauritio, vt eos redimat solutis quatuor siliquis pro singulis, quod facere recusat Imperator, & ideò omnes morti damnat. *Baronius.*

SÆCULVM SEPTIMVM.

602. **M**auritius Imperator cum omnibus filijs, & proceribus ei adhærentibus occiditur à Phoca Centurione, qui coronatur Imperator, & Leontia eius Uxor Augusta dicitur. Huic scribit S. Gregorius Magnus, qui eodem tempore ritum colendi Sabathum aufert. *Baron.*
604. Moritur S. Gregorius M., cui substituitur Sabinianus, qui S. Gregorio infensus, parum absuit quin eius scripta igni traderet. Auarus in pauperes à S. Gregorio ei apparente quater exprobat. Cosroes, prætextu vlciscendi mortem Mauritij, Imperium inuadit, & multas Prouincias desolatur. *Baronius.*
606. Mortuo Sabiniano, eligitur Bonifacius Tertius, qui post celebratum Concilium, moritur, eique substituitur Bonifacius Quartus, qui Pantheon in honorem Deiparæ consecrat. *Ricciolius.*
610. Heraclius Phocam occidit, & Imperator acclamatur. Io: Eleemosinarius fit Patriarcha Alexandria. S. Petrus Apostolus consecrat Ecclesiam suo nomini dicatam prope Londinum. *Ricciolius. Beda. Surias.*
613. S. Columbanus Abb. ex Gallia Brunighildis opera eiectus, in Italiam veniens, construit Monasterium Bobiense. Viuebant eodem tempore in Gallia Bruneghildes, & Frideghilda impiæ fæminæ. *Ricciolius. Vallemontius.*

A.Æ.C.

614. Bonifacio Quarto succedit Deusdedit, siue Deodatus, & Childeberto Francorum Regi Clotarius secundus, qui Brunegildem decem Regum interfetricem occidi iubet. *Vallemontius*. Cofthoes, Jerosolyma capta, Zacariam Patriarcam, & S. Crucem in Perfidem abducit. *Baroni*.
 2. 2. Iudæi in Hispania, vi, & pænis ad Christianam Religionem profitendam coguntur à Sisebuto Visigotorum Rege. Idem accidit in Gallia sub Dagoberto, & in Oriente sub Heraclio Imperatore. *Ricciolus*.
615. Bobij moritur S. Columbanus Abb. Agilulpho defuncto, succedit in Regno Longobardorum Adaluualdus sub tutela Theodelindæ Matris, cui S. Gregorius M. varias scripsit Epistolas.
617. Deodato Pp. succedit Bonifacius Quintus. Sergius Patriarca impetrat ab Heraclio Imperatore Pragmaticam Sanctionem, ne quis Clericus fiat, nisi in locum defuncti substituendus. *Baronius*.
619. Celebratur Concilium Hispalense præside S. Isidoro sub Sisebuto Rege. *Cedrenus*.
620. Moritur S. Io: Eleemosinarius, cuius plura miracula narrat. *Baronius*.
621. Sisebuto Hispaniarum Regi succedit Suinthila Recaredi primi filius. *Vasæus, & alij*.
622. Hoc anno die 16. Iulij feria 6. Macometes ab occasu diei præcedentis suam Æram, quam Hegiram, idest martyrium, siue persecutionem vocat, inceptit.
626. Bonifacio Quinto Pp. succedit Honorius. Longobardi, Adaluualdo eiecto, subrogant Arioualdum. Clotarius Dagobertum in socium Regni assumit. *Baronius*.
627. Cofthoes Anastasium Monachum, & alios martyrio coronat, sed ipse à filio occiditur, Crucis ligno Heraclio restituto, quod anno sequenti Ierosolymam translatum est. Eduinus Angliæ Septentrionalis Rex, Christi fidem amplectitur. *Baronius*.

A.Æ.C.

629. Heraclius volens Hæreticos cum Catholicis conciliare, ipse in hæresim Monothelytarum prolabitur. Mortuo anno præcedente Clotario secundo, succedit in Regno Galliæ Dagobertus. *Ricciolus*.
630. Moritur Macometes in Mecha Arabiæ vrbe. *Theophanes, & Cedrenus*.
636. Saraceni Ierosolymam post duorum annorum obsidionem expugnant, & vbi erat antea Templum Salomonicum, construunt Templum suæ sectæ. Moritur S. Isidorus Episcopus Hispalensis. *Baronius*.
638. Honorio Pp. succedit Seuerinus, eoque paulò post mortuo, eligitur Ioannes 4. In Concilio sexto Toletano hoc anno celebrato, statuitur, ne quis Rex Regiam sedem ascendat, nisi prius iuret se Catholicam fidem defensurum, vnde eis Catholici nomen venit. *Baronius*.
639. Hoc anno, vel per alios anno 643. moritur Dagobertus, cui succedit filius Chlodoueus secundus tota potestate existente penes Pipinum Palatii Magistrum, in quo, & in successoribus continuauit sub 11. Regibus vsque ad electionem Pipini in Regem anno 751. *Baron. ad an. 630*.
641. Heraclius Imperator Ecthesim, idest fidei formulam hæreticam publicat, quam Io: quartus Pp. damnat. Moritur Heraclius, cui succedit in Imperio Constans. *Baronius*. Moritur etiam Io: quartus Pp. cui succedit Theodorus.
648. Constans Imperator promulgat Typum, in quo sub prætextu concordie silentium indicit Catholicis equè ac hæreticis, quod à Theodoro Pp. damnatur. *Baron. Theodorus Pp. Christi sanguine scribit excommunicationem contra Pirrum. Bernini t. 2. f. 236., & f. 552.*
649. Theodoro Pp. succedit Martinus, qui, conuocata synodo, damnat Typum, & idè ab Olimpico Exarco vexatur. Mortuo Chindasuigo Visigotorum Rege in Hispania, succedit Recensuindus ipsius filius. *Rodericus Toletanus*.
650. Macometi sectatores Africâ potiuntur, & eorum Regem denominant Miramolimum, idest Dominum credentium, *Foresti t. 4. p. 2. f. 25.*

654. S. Martinus Pp. iussu Constantis Imperatoris deportatus in Insulam Naxo, indè Constantinopolim, & tandem in Chersonesum, ibi, erumnis confectus, martyr occumbit, cui succedit Eugenius. Rotario Longobardorum Rege mortuo, succedit filius eius Rodoaldus. *Vallemon-tius.*
655. Eugenio Pp. succedit Uitalianus. Moritur Chlodouæus se-cundus, qui ex Battilde vilissima fœmina, utpotè quæ erat mancipia Magistri Palatij, reliquit Clotarium ter-tium, Childericum secundum, & Theodoricum, qui om-nes Reges successiuè fuerunt. De eo legitur, quòd fame Regnum vexante, ipse argentum, quo S. Dionysij Tem-plum erat opertum, in pauperes distribuit, & in com-pensationem Abbatem ab Episcoporum iurisdiditione exemit. *Vallemon-tius. Athlas Temp.*
659. Constans Imperator Theodorum fratrem Diaconum occidi iubet, qui noctu ei apparet calicem manu gestans, di-censque: bibe frater; vnde territus Constantinopolim fu-git. Rodoaldo Longobardorum Regi succedit Aripertus. *Vallemon-tius. Baronius.*
663. Ariperto succedit Grimoaldus. *Ricciolius.*
667. Moritur S. Idelphonfus Episcopus Hispalensis. *Ricciolius.*
668. Constans Imperator occiditur, & Maxentius Tyrannus sub-rogatur, sed à Constantio Constantis filio occiditur. Africanorum 80. millia à Saracenis captiui fiunt. *Ric-ciolius.*
669. Vitaliano Pp. succedit Adeodatus. *Ricciolius.*
673. Grimoaldo Longobardorum Regi substituitur Bertaridus Ariperti filius, reiecto Garibaldo filio Grimoaldi. *Paulus Diaconus.*
676. Adeodato Pp. succedit Donus. *Ricciolius.*
678. Dono Pp. succedit Agatho Monachus. Post visum cometem per tres menses, subsecuta est siccitas triennalis sine plu-ua. *Anastasis. Beda l. 4. c. 12.*

680. Vuamba qui anno 672. coactus Regnum Visigothorum ad-ministrare cæperat, hoc anno illud Euuigio spontè cæ-dit, & Monasticam vitam profitetur. Agatho Pp. indicio tertium Concilium Generale Constantinopolitanum in-ter Æcumenica sextum. Post Solis, & Lunæ Eclipsim, pestis Romam, & totam ferè Italiam vexat, quàmplures absumens, totque moriebantur in vnaquaque domo, quot vicibus malus Angelus iussu boni Angeli virga fo-res domorum percutiebat, à qua per intercessionem S. Sebastiani liberati sunt. *Baronius.*
682. Agathoni Pp., post menses 19. sedis vacantis, succedit Leo secundus, eoque mortuo, anno sequenti substituitur Be-nedictus secundus, qui statim post electionem ordinatus est absque impetrata licentia ab Imperatore, ut moris erat, quod in posterum seruatum est. *Baronius.*
685. Constantino secundo succedit Iustinianus secundus; & Be-nedicto secundo Ioannes quintus; quo etiam mortuo an-no sequenti succedit Conon Thrax. *Ricciolius.*
687. Cononi succedit in Pontificatu Sergius. Mortuo in Hispa-nia Eruigio eligitur in Regem Egicas ex Uisigothorum sanguine postpositis Eruigis filijs. *Baronius.*
691. Mortuo Theodorico vltimò filio Chlodouæi secundi, suc-cedit Chlodouæus tertius ipsius filius. Bertharido Lon-gobardorum Regi succedit Cunipertus eius filius. *Vallemontius.*
694. Iustinianus à Populo naribus obruncatur, & in exilium pellitur, substituto in eius locum Leontio. *Baronius.* Clotario tertio succedit Childebertus ipsius frater. *Valle-montius.*
696. Saraceni Africam deuastant, eaque potiuntur. Exercitus Leontium Imperatorem naribus obruncatum in Monaste-rium detrudit, & Absimarum substituit, quem Tibe-rium vocat. *Ricciolius.* Christi fides miracè propaga-tur in Hollandia, Frisia, & finitimis Regionibus operâ S. Uuilbrordi Episcopi Traiectensis. *Baronius.*

SÆCULUM OCTAVUM.

A.Æ.C.

701. **S**ergio Pap. succedit Ioannes Sextus, & Egicani Visigo-
rum Regi Vuitizza Apostata à fide. *Baronius.*
702. Justinianus Imperium recuperat, occiso Aldimaro. Cuni-
berto Longobardorum Regi succedit Luitbertus ipsius fi-
lius. Florebat Venerabilis Beda. *Ricciolius. Baronius.*
704. Luitberto succedit Regimbertus, & post hunc Aribertus.
Vallemontius.
705. Ioanni sexto succedit Ioannes septimus.
707. Ioanni septimo succedit Sisinius, eoque mortuo, eligitur in
Pontificem Constantinus.
710. Constantinus Pp. Constantinopolim pergit, & Nicomediæ
à Iustiniano honorificè excipitur. Mortuo Vuitizza suc-
cedit in Regno Clodericus filius Theofredi. *Baronius.*
711. Justinianus capite obruncatur, & acclamatur in Impera-
torem Philippus Hæreticus. Childeberto Francorum
Regi succedit filius eius Dagobertus secundus. *Baroni-
us. Vallemontius.*
712. Ariberto succedit Asprandus, eoque mortuo, post tres
menses eligitur in Regem Longobardorum Luitprandus
regnaturus annos 31., & menses 7. *Baronius*, qui citat
donationem factam ab hoc Rege Pontifici Alpium Cot-
tiarum, & Ianuæ.
713. Philippus à coniuratis deponitur, & substituitur in Imperia-
li sede Arthemius dictus Anastasius Catholicus. Mau-
ri, siuè Saraceni Kalendis Octobris in Hispaniam ex Afri-
ca irrumpunt vocati à Comite Iuliano. Rodericus Rex
occiditur, & finem habet Visigothorum Regnum, quod
ibi steterat per annos ferè 300. *Rogatis.*
714. Moritur Pipinus Regni Francorum administrator, seu Pa-
latij Magister, in cuius locum succedit Carolus Martel-
lus ex pellice Aspaide neglectis filijs legitimis. *Baron-
ius. Vallemontius.* Constantino Pp. succedit Gregorius secun-
dus.

A.Æ.C.

714. **dus.** Theodosius in Oriente acclamatur Imperator, &
Anastasium in Monasterium relegat. *Baron.*
716. Theodosius se abdicat Imperio, cui succedit Leo Isauricus
Catholicus. Captâ anno præcedenti Hispali à Mauris, hoc
anno Toletum potiuntur, alijsque Hispaniæ urbibus. Ibi-
dem Christiani eligunt in Regem Pelagium. *Rogatis.*
Dagoberto succedit in Regno Francorum Chlotarius 4.
Carolus Martellus insignem de Mauris victoriam repor-
tat propè Turonem. *Vallemontius.*
717. Saraceni, seu Arabes ferè per annum Constantinopolim ob-
sident, sed frustra, B. Virgine urbem protegente. *Baron-*
718. Saracenorum classis, quæ Constantinopolim obsidebat par-
tim naufragio, partim ignea grandine è Cælo colapsa
deletur, Duce eorum fatente: id sibi accidisse ob blas-
phemias in B. Virginè prolatas. Bernini t. 2. f. 339. as-
serit Saracenorum classem fuisse incensam ab igne Græco
nouiter inuento. Pelagius, qui in Asturijs se in spelun-
cam abdidit, ex ea erumpens, insignem de Mauris
victoriam reportat, ferè toto exercitu 80. millia homi-
num deleto. *Rogatis, & Baronius*, qui signat utramque
victoriam Orientis, & Occidentis per B. Virginis pro-
tectionem fuisse consecutam. Constantinopoli ad 30.
millia hominum partim peste, partim fame perierunt.
Baron. Radbordus Frisonum Rex baptizandus, audiens
prædecesores suos ad inferos delatos, potiùs cum illis
esse maluit, quam cum electis in Cælo. *Surius in vita
S. Uulfangi.*
721. Post Chilpericum secundum, succedit in Regno Francorum
Theodoricus secundus operâ Caroli Martelli Regni ad-
ministratoris. *Vallemontius.*
723. Hæresis Iconoclastarum incipit, & in eam incidit Leo Isau-
ricus, qui anno præcedenti Constantinum Copronymum,
sic dictum à fonte baptismali sedato, Augustum nomina-
uerat. *Theophanes.*

725. Corpus S. Augustini ex Sardinia Ticinum defertur operâ Luitprandi Regis. *Baronius.*
726. Leo Imperator in Oriente Catholicos persequitur. Carolus Martellus insignem de Saracenis victoriam reportat, 375. millibus cæsis, inter quos Abdemarum eorum Ducem, solis 1500. ex suis desideratis. *Baron.* Athlas Temp. addit Gregorium secundum dedisse Carolo Martello titulum Christianissimi, quod postea Zacharias Pp. anno 744. Pipino confirmavit, & Adrianus Carolo Magno anno 774. *Hanc victoriam Vallemontius signat anno 716.*
728. S. Joanni Damasceno à Saracenis manus obtruncatur, quæ ei à B. Virgine restituitur. *Io: Patriarcha in eius vita.*
731. S. Gregorio secundo succedit Gregorius tertius. Beda sexagenarius hoc anno finem imponit suæ historiæ. Persecutio contra Catholicos in Oriente sævit. *Ricciolius.*
738. Mortuo Pelagio Rege, & postea filio ipsius Faula, Christiani eligunt in Regem Alphonsum Pelagij Generum, qui dictus fuit Catholicus, quem titulum dederat Cinthilano. Recaredi filio Sexta Synodus Toletana anno 638., & tandem datum est Ferdinando V., cum Mauros à totâ Hispaniâ eiecit anno 1492. *Rogatis t. 2. f. 192.* Moritur Theodoricus secundus Galliarum Rex, nec alium Regem creat Carolus Martellus. *Vallemontius.*
741. Leoni Isaurico succedit Constantinus Copronymus Iconoclasta, & Gregorio tertio Zacharias Pp. Moritur etiam Carolus Martellus Palatij Magister, cui in administratione Regni succedunt Pipinus, Carolomannus, & Grifonus, qui paulò post à fratribus spoliatur. *Vallemontius.*
742. Nascitur Carolus Magnus Pipini filius, & Caroli Martelli Nepos. *Vallemontius.*
743. Carolomannus, & Pipinus post quinquennium Interregni eligunt in Regem Chilpericum secundum filium, ut creditur, Theodorici, ipsis interea Regnum Galliarum administrantibus. *Vallemontius.* Albertus Gallus, & Cle-

A.Æ.C.

743. Clemens Scotus Pseudo Episcopi, & Impostores damnantur. *Baronius.*
744. Luitprando Longobardorum Regi succedit Rachisus. *Baronius.*
745. Bonifacius Episcopus Moguntiarum apud Zachariam Pp. accusat Vigilium Episcopum Salisburgensem tanquam de hæresi suspectum, eò quod assereret dari Antipodes. *Scholæ Principis.*
746. A die 4. Augusti ad Kalendas Octobris tenebræ factæ sunt caliginosæ in Oriente, quas subsequutus est terræmotus in Syria, qui innumerabiles homines oppressit. In Sicilia cæpit pestis, quæ postea propagata est in Oriente. In vestibus Græces velut oleo illite apparent, & qui illis signati erant, peribant. Rachisus leges Longobardorum examinatas promulgat. *Baronius.*
747. Carolomannus, facta donatione agrorum milliarium Monasterio Fuldensi ab eo ædificato, & relicta Pipino fratri Regni administratione, traiecit Alpibus, prius in montis Soractis Monasterio, postea in Cassinensi Monasticam vitam profiteretur. *Baronius.*
750. Rachisus Longobardorum Rex Monasticam vitam profectur in Monasterio montis Cassini. Anno præcedenti terræmotus Syriam, & Mesopotamiam vastauerat multis oppidis aliò translatis. *Vide Baronium.*
751. Chilperico Rege deposito, & in Monasterium incluso, Gallisque à Zachariâ Pp. à iuramento absolutis, eligitur in Regem Galliarum Pipinus filius Caroli Martelli. Finem habet stirps Merouingia, quæ à Faramundo regnauerat per annos 331., Regibus 22., quorum quatuor fere Idololatæ, cæteri Christiani, & Catholici. Incipit stirps Carolingia regnatura per annos 335. *Vallemontius.* *Baron.*
752. Pipinus inungitur Suetione. Zacharias Pp. moritur, cui succedit Stephanus secundus, & post eum Stephanus tertius. Zacharias Pp. Pipino concesserat nominationem Episcopi.

752. coporum. Anselmus cognatus Regis Aistulphi Monasterium Nonantulæ ædificat, ibique fit Abbas 200. Monachorum. *Baronius.*
753. Aistulpho Romam obsidente, Stephanus Pp. in Galliam proficiscitur ad Pipinum, qui eum benignè excipit, ipse verò dat Regi titulum defensoris Ecclesiæ Romanæ. *Vallemontius.*
755. Pipinus ad Alpium fauces bis Aistulphum superat, & ad restituendum R. Ecclesiæ ablatas vrbes cogit. Donat insuper R. Ecclesiæ Corsicam, & à Lunis vsque Parmam, cum alijs vrbibus. *Vide Baron.*
756. Moritur Aistulphus pluries sædisragus, cui succedit Desiderius. *Anastasius.*
757. Mortuo Stephano tertio, eligitur Paulus ipsius frater. Moritur etiam Alphonfus Catholicus Hispaniæ Rex, cui succedit Froila eiusdem filius. *Baronius. Rogatis.*
759. Froila insignem de Saracenis victoriam reportat. *Rogatis t. 2.* Pipinus Parlamentum instituit, quod cum, esset vatum, Philippus Pulcher anno 1302. Parisijs stabiliuit. *Vallemontius.*
763. Copronymus Catholicos persequitur. Turcæ per portas Caspias in Armeniam irrumpunt. Pontus Euxinus ad 100. milliaria gelu duratum ad profunditatem cubitorum 30., niue excreuit ad cubitos 20. *Baron.*
765. Beryti dum Judæi imagini Christi Iesu illudunt, & lanceâ perfodiunt, sanguis ex ea in magna copia emanat, qui plures Ecclesias ditauit. *Ricciolius. Baronius ad annum 787.*
766. Copronymus classem nauium 2600., contra Bulgaros missam, amittit. *Theophanes.*
767. Mortuo Paulo Pp., violenter eligitur Constantinus. *Baronius.*
768. Eiecto Constantino, eligitur Philippus, & post ipsum canonicè Stephanus Quartus. Moritur Pipinus, cui succedit Carolus Magnus, & Carolomannus eius filij, qui ambo

768. coronantur, sed Carolomannus paulò post moritur. *Vallemontius.*
772. Moritur Stephanus Pp. cui succedit Adrianus. In Oriente sæuit persecutio in Monacos. *Baronius.*
774. Carolus Magnus à Pontifice vocatus, Ticinum anno præcedenti obsessum, expugnat, & Desiderium in Galliam perducit, quare finem habet Longobardorum Regnum, quod continuauerat per annos 206. *Vallemontius.*
775. Mortuo Constantino Copronymo, succedit in Imperio Leo eius filius. *Baronius.*
777. Venerabilis Beda moritur annorum 105. *Ricciolius.*
780. Leo Imperator, incipiens persequi Catholicos, moritur, cui succedit filius Constantinus septimus decennis sub tutela Matris Irene. *Baronius.*
781. Carolus M. Romæ celebrat Pascha, vbi Adrianus baptizat Pipinum filium. *Annales Francorum.*
784. Aaron Saracenorum Rex dono dat Carolo M. S. Sepulchrum Christi Iesu. *Baronius.*
786. Alphonfus dictus Castus, quo regnante inuentum est Corpus S. Iacobi Apostoli, insignem de Saracenis victoriam reportat, occisis 70. millibus eorum, & recusat eis solvere annum tributum centum Puellarum, quod Aurelius eius prædecessor illis promiserat anno 770. *Rogatis t. 2. Ricciolius anno 793.* Celebratur Concilium Generale secundum Nicenum. *Bernini t. 2. f. 426.*
791. Tyberis inundatio triduana, in qua Adrianus Pp. in Scapha cibum pauperibus subministrat. Hoc tempore florebat Albinus Flaccus Præceptor Caroli M. *Baronius.* Vsuardus hoc tempore Martyrologium conscripsit vsque ad annum 788., quod Addon Viennensis continuauit vsque ad 1060.. Carolus M. instituit Vniuersitates Parisiensem, Ticinensem, & Bononiensem, nec non 12. Pares Galitiæ. *Atbl. Temp.*
795. Adriano succedit Leo Tertius. Constantinus Imperator, repudiata Mariâ legitimâ Vxorē, ducit Theodotem,

795. Cubiculariam . *Theophanes . Ignatius , & alij .*
 797. Proceres , suafu Irenis , Conftantium excæcant , qui paulò post moritur , & Irenes Imperium adminiftrat . *Theophanes .*
 799. Leoni Pp. à Sicarijs oculi eruuntur , & lingua , fed totum per miraculum D. Petri ei reftituitur , in exilium miffis Sicarijs ; pro quibus Leo deprecatur , ne occidantur . *Baronius .*
 800. Leo in die Natalis Domini Carolum M. Imperatorem coronat in Templo D. Petri . *Baron .*

SÆCVLVM NONVM.

801. **I**ngens terræmotus totam Italiam concutit , Urbes , & Montes diruit , quare Leo Pp. Litanias maiores instituit . *Baronius .*
 802. Nicephorus , relegatâ Irene in Monafterium , Imperium Orientis inuadit . *Theophanes .*
 804. Leo Pp. rogatus à Carolo M. Mantuam fe confert ad examinandum Sanguinem Chrifti ibi repertum , quod ex vero Chrifti Corpore , non ex imagine Beryti effe afferit . *Baronius .*
 811. Nicephorus Imperator occiditur , eique fuccedit Michael Curopolata . *Baronius .*
 813. Michaele deposito , & relegato in Infulam Protam , castrisque eius filijs , Leo Armenus Imperator acclamatur . *Ricciolus .* Horum filiorum vnus fuit Ignatius Patriarcha à Photio deponitus . *Bernini t. 2 .*
 814. Leo Imperator feductus ab Iconoclaftis feuit in Catholicos . Moritur Aquifgrani Carolus M. ; quem poftea Pafchalis pseudo Papa poft annos 166. canonizauit , Romana Sede non refragante , quare inter Sanctos colitur in Gallia , & Germania . Succedit Ludouicus Primus dictus Pius eius filius . *Baronius . Vallemontius .*

816. Leoni Tertio Pp. fuccedit Stephanus Quintus , eoque paulò post mortuo , anno fequenti fuccedit Pafchalis , Inuentio Corporis S. Iacobi Apoftoli in Hispania . *Baronius .*
 820. Leo Imperator occiditur in nocte Natalis Domini , cui fubftituitur Michael , qui tunc erat in carcere . Corpus S. Marci ex Ægypto Venetias defertur . *Baronius .*
 821. Inuentio Corporis S. Cæcilie V. , & M. , aliorumque , quæ Pafchali Pp. illud reuelauit , & fub Clemente Octauo poft annos 778. denuò repertum eft . *Baronius .*
 823. Puella vno integro anno viuut fine cibo . Michael Catholicos perfequitur . *Baronius .*
 824. Pafchali Pp. fuccedit Eugenius Secundus . *Baronius .*
 827. Eugenio fuccedit Valentinus , eoque mortuo , eligitur Gregorius Quartus . *Baronius .*
 829. Moritur Michael Balbus Imperator , cui fuccedit Theophilus filius Iconomachus . *Baronius .*
 834. Ducenti Monaci apud Caradignum martyrio coronantur à Saracenis in Hispania , & cum effent in Clauftro feputi , fingulis annis die eorum aniuerfariâ pavementum fanguine confperfum apparet . *Baronius . Rogatis .*
 838. Rabanus Maurus quietis defiderio abdicat à fe Abbatiam Fuldenfem , & Lupus eius difcipulus eligitur Abbas cenobij Bethalem , fiuè Ferrarienfis in ditione Senonenfi , *Baronius .*
 840. Poft infignem folis Eclipfim , quæ diem in noctem conuertit , moritur Ludouicus Pius , cui fuccedit in Imperio Lotharius , & in Regno Carolus Caluus , præter Ludouicum , & Pipinum . *Baronius .*
 841. Infigne prælium Fonranenfe inter quatuor filios Ludouici , cum ex vna parte pugnarent Lotharius , & Pipinus ; ex alia Carolus , & Ludouicus , qui victores fuere . Ceciderunt in hoc prælio ad 100. millia Gallorum . *Vallemontius .*
 842. Mortuo Theophilo Imperatore , fubftituitur filius eius Michael fub tutela Matris Theodoræ Catholicæ , quare , extinctis Iconoclaftis , pax datur Ecclefie Orientis . *Baronius .*

- mas*. In Polonia eligitur in Principem Plastus vir agrestis, sed optimis moribus imbutus, cuius progenies masculina dominata est vsque ad annum 1370., & fœminea vsque ad Ioannem Casimirum electum in Regem anno 1648. *Foresti*.
844. Gregorio Quarto substituitur Sergius, de quo volunt aliqui eum sibi nomen mutasse, eò quod vocaretur Os porci, sed id Baronius negat.
846. Saraceni suburbia TransTyberina, & Ecclesias Sanctorum Petri, & Pauli deuastant. Monasterium quoque Cassinense aggrediuntur, sed frustra, & in regressu Classis naufragium est perpeffa. *Baronius*.
847. Mortuo Sergio Secundo Pp., eligitur Leo Quartus, qui Vaticanum muris cingit, ideòque dicitur Urbs Leonina. *Baronius*.
848. Rex Ramirus insignem de Mauris victoriam reportat, occisis 70. millibus, sub protectione S. Iacobi Apostoli. *Rogatis*. Verùm hoc tempore regnabat Alphonfus M. non Ramirus. *Ricciolius*.
850. Simeon Metaphrastes vitas Sanctorum scribit vsque ad annum præsens. *Athl. Temp.*
852. Leo Quartus Romanæ Urbis partem, quæ est TransTyberim muris cingit, ibique Corforum Coloniam ad inhabitandum ducit, eò quod à Saracenis in Patria infestarentur. *M. S.*
853. Leo Pp. stomæ conuocat Concilium, in quo excommunicatus fuit Anastasius Cardinalis Tit. S. Marcelli, eò quod à sua Ecclesia per annos 5. abfisset. *Baron. Athl. Temp.*
855. Leoni Quarto succedit Benedictus Tertius, non verò Ioanna Papissa, vt dixerunt aliqui, de quo Vide Baronium. Lotharius Imperator vitam Monasticam amplectitur, ei succedente filio eius Ludouico. *Baronius*.
856. Tyberis inundatio, & post ipsam pestis Romam affligit. *Baronius*.

857. Carolus Caluus in Conuentu ad S. Quintinum firmat pacem cum fratribus suis. *Ricciolius, & alij*.
858. Benedicto Tertio succedit Nicolaus Magnus Romanus. *Baronius*.
862. Lotharius filius Lotharij Imperatoris falsò accusatam de adulterio Theuspergam vxorem repudiat, vt iungatur Uualtradę pellici. *Baronius*. Mortuo Ordonio Hispaniarum Rege illi succedit Alphonfus dictus Magnus. *Baronius. Rogatis. Sed Ricciolius mortem Ordonij signat anno 841.*
867. Michael Imperator occiditur, eiq; substituitur Basilius, qui Photium Schismaticum è Sede Constantinopolitana pellet, eamque Ignatio iam expulso restituit. Corpus S. Clementis ex Chersona Romam transfertur. Nicolaò succedit Adrianus Secundus. *Baronius*.
868. Lotharius Ludouici Imperatoris frater adulterus, & periturus moritur Placentię. *Baronius*.
869. Constantinopoli conuocatur Synodus, quæ fuit octaua Generalis contrà Photium. *Baronius*. Ludouicus Secundus Imperator Corpus S. Fabiani Pp. Placentiam transfert, & in Ecclesia S. Sixti collocat. *M. S.*
870. Danis Scotiam vastantibus, Ebba Abbatissa Monasterij Collinganensis, ne ab illis violaretur, sibi nasum, & labium superius nouaculâ præcidit, cuius exemplum alix Moniales subsecutæ sunt, ideòque à Danis omnes occiduntur. *Baronius*.
871. Ludouicus Imperator Romæ ab Adriano coronatur. *Ricciol.*
872. Adriano succedit Ioannes. *Ricciolius*.
874. A Kalendis Nouembris vsque ad Equinoctium anni sequentis nix sinè intermissione cecidit, Rhenus, & Menus glacie constricti currus sustinebant, & multi frigore perierunt. *Lancelottus*.
875. Mortuo Ludouico Imperatore sinè prole, ei succedit in Imperio Carolus Caluus Rex Gallię ipsius Auunculus, qui Romæ à Pontifice coronatur. *Vallemontius*.

876. Ubaldus Monachus S. Amandi mittit Carolo Caluo 300. carmina in laudem Caluitij. *Rainaudus.*
877. Carolus Caluus moritur ex veneno ei propinato ab illius Medico Sedecia Iudæo, cui succedit in Regno, & in Imperio Ludouicus Tertius Balbus eius filius. *Vallemontius.*
879. Ignatius Patriarcha moritur, sedemque denuò inuadit Photius, qui à Ioanne Pp. confirmatur, licèt nulla dederit pænitentia signa, & hinc ortum habuit fabula de Ioanna Papissa. *Bernin. t. 2. 2.*
881. Joanni Pp. succedit Marinus, & Ludouico Tertio Carolus Tertius Crassus. *Vallemontius. Baronius.*
882. Saraceni ad fontem Vulturni incendunt Monasterium obtruncatis 900. Monacis. *Baronius.*
883. In Anglia occiditur Ioannes Scotus à pueris, quos instruebat ad exemplum S. Cassiani Episcopi, & martyris. *Ricciolius, sed vide de hoc Bernini t. 2. f. 517.*
884. Marino succedit Adrianus tertius. Saraceni Monasterium Cassinense incendunt, occiso S. Berthario Abbate. *Leo Ostiensis.*
885. Adriano succedit Stephanus sextus. *Ricciolius.*
886. Moritur Basilius Imperator, cui succedit filius Læo 6. Hic Photium in Monasterium detrudit. *Ricciolius.*
888. Carolo Crasso succedit in Imperio Arnolphus ipsius notus, & in Regno Galliarum Eudus, siuè Oddo Comes Parisiensis, qui Regnum diuisit cum Carolo Simplici vnico ex progenie Caroli M., vndè seditio magna est exorta. *Vallemontius.*
890. Moriuntur Guido apud fl. Tharum, & Arnulphus pediculis, & vermibus scatens ambo dicti Imperatores, quibus in Imperio succedit Ludouicus quartus vltimus Imperator ex stirpe Caroli Magni, & à Pontifice Romano coronatur. *Baronius. Vallemontius.*
891. Stephano sexto Pp. subtituitur Formosus vir doctissimus. *Ricciolius.*

896. Formosus Arnulphum, qui Romam armis cæperat, & iniurias factas à Populo Romano Pontifici vltus fuerat, coronat Imperatorem. *Baronius.*
897. Formoso succedit Bonifacius, qui sedem inuaserat, sed, eo eiecto, eligitur Stephanus septimus, qui Formosi Cadauer vestibibus Pontificalibus exutum in Tyberim conijci iubet. *Baronius.*
898. Mortuo Odone, solus regnat Carolus simplex filius Ludouici Balbi. *Baronius.*

SÆCULVM DECIMVM.

901. **I**ncipit Sæculum infelicissimum ob inopiam literarum, & ob copiam scelerum. Cùm in fine sæculi præcedentis Stephanus Pp. fuisset à Romanis in carcerem trusus, & strangulatus, illique substitutus Romanus, & post ipsum Theodorus secundus, tandem eligitur Ioannes IX. *Baron.*
902. Vnni, siuè Vngari Italiam transpadanam inuadunt, victo Berengario, & Monasterium Nonantulæ incendunt, quod anno sequenti Petrus Abb. reedificat. *Cigonius.*
904. Ludouicus Imperator, captus à Berengario Tyranno, oculis orbatur, & priuatur Imperio. Lambertus, qui anno 893. à Formoso Pp. fuerat coronatus Imperator, Rex Italiae dicitur, & hoc pacto Imperium à Francis transiit ad Italos, apud eos breui tempore duraturum. *Baronius.*
905. Joanni IX. succedit Benedictus quartus. Alphonsus quintus Rex Hispania, dictus Magnus, insignem de Mauris victoriam reportat. *Baronius. Rogatis.*
908. Benedicto quarto succedit Leo quintus, sed Christophorus sedem inuadit, à qua per Sergium depellitur, eodem in sede remanente. Sub hoc Pontifice Theodora, & Maroxia maximam habebant potestatem. *Baronius, quem vide.*

910. Mortuo Sergio Pp. tolerato, succedit Athanasius tertius. *Baronius*. Garthias Alphunsi M. filius, pertesus longi regiminis Patris, in eum conspirat, adiuvante Matre, & fratribus, verum Alphonsus, ne domestico bello Saraceni reuiuiscerent, spontè filio Regnum cedit. *Rogatis, & Baron. qui id signat an. 908., & Ricciol. 887.*
911. Leone Imperatore, dicto Philosopho, mortuo, succedit Alexander frater, & Constantinus eius filius. *Baronius*.
912. Athanasio tertio Pp. succedit Lando, eoque mortuo, eligitur Ioannes x., Theodora id operante. Moriuntur etiam Alphonsus M., & Berno Abb. Institutor Ord. Cluniacensis, nec non Ludouicus quartus Imperator, quare Germani eligunt Conradum Franconie Ducem eiusdem Generum, cum eam dignitatem recusasset Otho Saxonie Dux. *Baron. Vallemontius*.
915. Conuenientibus Principibus Græcis, & Latinis, Saraceni omninò ab Italia fugantur, cum per plures annos ad Gariglianum sedem fixissent. Mortuo Garzia, ei succedit in Regno Ordonius, qui Legionem Regiam sedem figit, ideò dictus Rex Legionis. *Baronius, sed Ricciolius anno 890.*
919. Mortuo Conrado, eligitur in eius locum Henricus i., dictus Venator, Othonis filius. Hic Brandeburgensem Marchionatum instituit. Germanis Rhenum transgressis, Carolus simplex Gallie Rex ab eis pacem poscit oblatiis muneribus auri, & manus S. Dionysij, Corporis S. Viti, nec non alijs reliquijs, cum quibus gloria Gallie transfuit ad Germanos, *ut ait Baron. constantinus octauus Imperator Orientis Romanum classis Præfectum Cæsarem, & deindè Imperatorem creat, ducens in uxorem Helenam eius filiam. Vallemontius*.
920. Carolus quartus dictus Simplex Rolloni Normandorum Duci Gisellam filiam matrimonio iungit, assignatâ in dotem Neustriâ, Normandia imposterum dicta. *Vallemontius*.

A.Æ.C.

923. Gallie Magnates, relicto Carolo, eoque in carcerem truso, Peronæ eligunt in Regem Raulphum Burgundie Ducem. *Vallemontius*.
924. Berengarius, qui Italie tyrannidem affectabat à Longobardis pulsus, Vnnos siuè Vngaros in Italiam vocat, qui Ticinum incendunt, omnibus fere Ciuibus cum Episcopo occisis, sed Vnni à Rodulpho, & Ugone per Alpium abrupta strati sunt, & Berengarius à suis occiditur. *Baronius*.
925. Pelagius Puer annorum 13., nolens impurissimo Regi Saraceno in Hispania consentire, martyrio coronatur. *Rogatis, Ugo Heriberti filius eligitur in Archiepiscopum Rhemensis, cum adhuc esset quinquennis, & electio à Io: Papa confirmatur. Baron.*
927. Adelphonsus quartus Ramiro Regnum cedit, & fit Monachus, sed facti pepitens, dum Regnum repetere tentat, oculos, & libertatem perdit. *Baron.*
929. Io: x. Pp. à Guidone Thuscie Marchione ceruicali in carcere suffocatur, eique substituitur Leo vi., qui post menses 6 moritur detrusus in carcerem, eique subrogatur Stephanus viii. *Baron.*
931. Stephano viii. defuncto, intruditur Joannes xi. Sergij Pseudopapæ, & Marozie Scorti filius, operante Thuscie Marchione. *Baron.*
936. Mortuo Henrico Imperatore, eligitur Otho i., qui Aquigranæ coronatur. Mortuo Raulpho, siue Rodulpho Gallie Rege, Magnates eligunt Ludouicum iv. Caroli Simplicis filium. Defuncto Ioanne xi. Pp. eligitur Leo vii. Genuæ fons copioso sanguine manat, & anno sequenti Saraceni ex Africa Urbem deuant, occisis Ciuibus, relictiis solis pueris, & Mulieribus. *Baron.*
938. Ramirum Rex Legionensis insignem de Saracenis victoriam reportat, occisis 40. millibus eorum. *Baron. Rogatis. Fernandus Gonzalez Comes Castellæ aliam reportat victoriam ei ab Eremita prædictam. Rogatis. S. Uen-*

- ceslaus à fratre Boleslao occiditur . Otho precibus petius, quam armis insignem de hostibus victoriam reportat. *Baronius* .
939. Leoni septimo succedit Stephanus ix. Otho aliam insignem victoriam de hostibus reportat. *Baronius* .
943. Stephano Pp. ix. succedit Martinus , siue Marinus secundus. *Baronius* .
944. Imago Saluatoris ex Edeffa Constantinopolim transfertur, super quam simile Sudarium imponentes, altera Imago apparuit impressa, ideòque duo nunc estant, alia Genue, alia Romæ in Ecclesia S. Siluestri. *Baron.*
946. Marino succedit Agapetus secundus. *Baron.*
949. Vngaris Italiam vastantibus, Berengarius dat illis decem modios nûmorum, quos ab Ecclesijs abstulerat. *Baronius* .
950. Agapetus Pp. Berengarij tyrannidem non ferens, vocat in Italiam Othonem Imperatorem, qui Berengarium fugat, & Adelaidem, Lotharij iam demortui Coniugem, in Vxorem ducit. *Baronius* . Rex Ramirus apud Tallauram insignem de Mauris victoriam reportat, & paulò post moritur, eique succedit Ordonius secundus eius filius. *Rogatis* .
954. Ludouico Gallix Regi succedit Lotharius eius filius, excluso Carolo, nec amplius deinceps diuisum est Regnum inter fratres. *Uallemontius* . In vestibus Cruces apparent. *Baronius* .
955. Mortuo Agapeto Pp., Sedem inuadit Octauianus adhuc puer sub nomine Ioannis 12. annorum 17.. Ungaris Augustam Urbem obsidentibus, Otho precibus, & ieiunijs de eis insignem victoriam reportat, ita vt vix sex, aut octo euaserint. *Baronius* .
956. Ex Antiochia Constantinopolim transfertur manus S. Io: Baptistæ. Pestis sæuit in partibus borealibus, crucibus in vestibus apparentibus. Moritur Theophilatus Patriarcha Constantinopolitanus, de cuius effreni amore erga equos vide *Baronium* .

960. Moritur Constantinus ex veneno ei propinato à filio suo Romano, ei in Imperio Orientis succedente. *Baronius* .
962. Otho Imperator in Italiam veniens à Ioanne Pp. coronatur, & confirmat ea, quæ à prædecessoribus suis Apostolicæ Sedi fuerant donata. Hoc pactò Imperium à descendentibus à Carolo Magno tranſiit ad Reges Italiæ, & hoc anno ad Germanos, cum Conradus, & Henricus non sint agniti Imperatores nisi à Germanis. *Vallem* .
963. Ob dissidium ortum inter Ioannem Pp. & Othonem fit Schisma in Ecclesia. Mortuo Romano Imperatore Orientis, acclamatur ab Exercitu Nicephorus Phocas. *Baronius* .
964. Ioanni decimosecundo substituitur Benedictus quintus, sed à Schismaticis Leo VIII. *Baronius* .
965. Mortuis Benedicto, & Leone, ex Othonis consensu eligitur Joannes decimustertius. *Baronius* .
969. Nicephorus Imperator occiditur à Populo, & acclamatur Io: Zemissa. Hatto Abb. Fuldenſis, & Episcopus Moguntinus deuoratur à muribus in medio Rheno ob eius sequitiam in pauperes *Ricciohus* . Ex *Gaspare Bruschio* .
971. Io: Zemisses insignem de Turcis, Bulgaris, alijsque barbaris victoriam reportat 330. millibus diuersis prælijs superatis, captoque Bulgarorum Rege, quare eorum Regnum finem habet. *Baronius* .
972. Ioanni decimotertio succedit Donus secundus, & post ipsum Benedictus vi. *Baronius* .
973. Eodem anno moriuntur Otho Imperator, Mathildis ipsius Mater, & Villelmus Archiepiscopus eius filius, succedente in Imperio Othone secundo eiusdem filio ex Adelaide. *Baronius* .
975. Bonifacius Diaconus Cardinalis, occiso Benedicto sexto, Sedem inuadit, sed eicitur à Benedicto septimo, qui post annum fuit electus in Pontificem. De sceleribus *Bonifacij* vide *Baronium* . Ioanne Imperatore Orientis occiso per venenum, succedunt in Imperiali Sede Basilius, & Constantinus filij Romani iunioris. In Concilio Uuinionis

- toniæ in Anglia celebrato sub Archiepiscopo Dunstano, dum agitur de eijsciendis ab Ecclesijs Monacis, & restituentis in eis Clericis, Imago Crucifixi dixit: Non fiet: Non fiet. Iudicatis benè mutaretis malè. *Baronius, quem vide etiam anno 979.*
978. Florebat S. Nilus Abb. ex Vrbe Rossani in Calabria miraculis clarus. S. Eduardus Angliæ Rex insidijs Nouercæ occiditur, & anno sequenti coronatur Etelredus, cui S. Dunstanus prædixit non defuturum gladium Dei pro occisione iniusta Eduardi, quod anno sequenti contigit. *Baronius.*
983. Otho Imperator secundus moritur ex mærore ob infelicem pugnam contra Saracenos in Calabria initam, cui succedit Otho tertius eius filius. *Uallemontius.*
984. Benedicto septimo succedit Ioannes decimusquartus Episcopus Papiensis. Romæ erigitur Sodaliolum pro suffragio Defunctorum. *Baronius.*
985. Bonifacius denuò Sedem Romanam inuadit, & Ioannem decimūquartum in arce S. Angeli fame perire cogit, verum, eo post quatuor menses mortuo, eligitur Ioannes XIV. *Baronius.*
987. Moritur Ludouicus v., & Proceres, posthabito Carolo Lotharingæ Duce, qui erat frater Lotharij Patris Ludouici ante annum mortui, eligunt in Regem Vgonem Capetum, qui Aurelianis coronatur, quarè cessat linea Carolingia, quæ regnauerat per annos 236. *Uallemontius.*
990. Alderamus filius Ducis Saxonix cum Adelasia filia Othonis secundi, qui Garexium se receperat, ab Episcopo Saouonensi deteguntur, & Imperator illis dono dat Marchionatum Montisferacis. *Historia Saouonæ.*
996. Joanni decimoquinto succedit Gregorius v. legitimè electus, contra quem, operà Crescentij eligitur Ioannes Episcopus Placentius, cui Romani oculos eruunt, & infami supplicio damnant. Gregorius Othonem tertium coronat,

- ronat, qui eum in sua Sede restituerat, & septem Imperij Electores statuit. *Baronius.*
998. Vgoni Galliæ Regi succedit Robertus eius filius. *Uallemontius.* Veremundus, suè Bermundus insignem deus Almanzorre Saraceno victoriam reportat, occisis 70. millibus peditum, & 40. millibus Equitum. Ferdinandus Autolinus, dum in Ecclesia orat, & à Socijs exprobat, ut segnis, Angelus visus est sub eius specie pugnare, & ipse vestes, & arma sanguine sunt conspersa. *Rogatis.* Otho Imperatricem Coniugem, quæ Equitem calumniauerat Mutinæ morti damnat. *Rcciolius ex Crantio.*
999. Gregorio v. succedit Gerbertus aliàs intrusus in Archiepiscopatum Rhemensem, postea factus Archiepiscopus Rauennatensis, & tandem Pontifex, dictus Siluester secundus, de quo varia fama vulgavit. Alphonfus v. succedit Veremundo Hispaniæ Regi. Coronam, quam Pontifex parauerat pro Boleslao Poloniæ Rege, diuino monitu, mittit ad S. Stephanum Ungariæ Regem, aliam, postea mittens Boleslao. *Baron.*

SÆCULUM UNDECIMUM.

1001. **I**N tota Gallia vulgatum est, completo millenario Æræ Christi, aduenturum Antichristum, contra quos Abbo Abb. Floriacensis librum scripsit, in quo asserit multos dixisse venturum Antichristum cum Annunciatio incidit in diem Parasceue. S. Romualdus Rauennæ Othoni Imperatori mortem prædicit. *Baron.*
1002. Mortuo Othone, eligitur in Imperatorem Henricus Bauriæ Dux. Quadraginta Normandi, è Palestina redeuntes, Salernum à Saracenis defendunt, & insignem de eis victoriam reportant. *Baronius.*

A. Æ. C.

1023. Siluestro secundo succedit Io: xviii., & , hoc mortuo, Io: xix., aduertendum tamen horum alterum dici xvi., alterum xvii. *Baronius.*
1006. Pestis, & fames Galliam, & Germaniam vexat deficientibus, qui cadauera sepelirent, & S. Odilo Abbas Cluniacensis vestes, & vasa sacra vendit ad pauperes alendos, quod tamen modò non licet. *Baronius.*
1009. Joanni xix. substituitur Sergius iv. . Iudæi in Gallia degentes Ammirato Babylonæ Principi suadent, vt Templum Ierosolimitanum, & sacrum Sepulchrum destruat, ideò Christiani Iudæos ex omni regione expellunt, multis occisis. *Vallemontius.*
1010. Romæ in quadam Ecclesia ex pauimenti foramine oleum scaturit per integrum diem. Theresia Alphonsi Regis Galeciæ soror matrimonio coniuncta Principi Saraceno sub conditione, vt fidem Christi amplectatur, cum is pactum non seruasset, morbo corripitur, quare eam cum muneribus dimittit. *Baronius. Rogatis.*
1011. Cum sacrilegus bona Ecclesiæ S. Clementis diripuisset, à muribus deuoratur. Dani Angliam vastantes omnes, statuta die ab Anglis mactantur. *Baronius.*
1012. Sergio iv. succedit Benedictus viii., qui à Gregorio Antipapa à sede eiicitur, sed anno sequenti ab Henrico Imperatore in eam restituitur. *Baronius.*
1014. Benedictus Pp. S. Henricum, & S. Cunegundam vxorem coronat. *Baronius.*
1016. Exercitus, & Classis Benedicti Pp. propè Lunensem portum Saracenos superat, quare Princeps Saracenus Benedicto mittit Castanearum saccum dicens: anno sequenti se tot milites in Italiam missurum, cui Pp. , misso ordei sacco, respondit: eum tot milites ibidem reperturum. *Baronius.*
1017. Romæ in Parasceue Iudæi Christi Imagini illudunt, quare ventus ingens totam urbem concutit, sed, Iudæis punitis, cessat ventus. In Aquitania per tres dies pluuia sanguinea cæcidit. *Baron.*

Nor-

A. Æ. C.

1018. Normandi in Italia pugnant contra Græcos, qui Apuliæ dominabantur. *Baronius.*
1022. Henricus Imperator in Monasterio Cassinensi ægrotans doloribus Nephriticis à S. Benedicto sanatur, & ideò illi Monasterio multa donat. Guido Aretinus Monachus aduenit notas musicas. *Baronius.*
1024. Benedicto viii. succedit Ioannes xx., primùm quidem symoniacè, sed postea legitimè. Moritur S. Henricus Imperator, & eligitur Conradus ex Ducibus Vuormatiæ. *Baronius.*
1027. Moritur S. Romualdus Abb., & S. Canutus Danorum Rex Romam venit. *Baronius.*
1028. Constantino Imperatori Orientis succedit Romanus eius Gener. *Baronius.* Sancius Rex Nauarræ Castellam in Regnum intulit. *Rogatis t. 3. l. 3.*
1029. In Synodo Lemouicensi quæsitum est, an S. Martialis dicendus esset illius regionis Apostolus, cui affirmatiuè respondit Pontifex. *Baronius.*
1031. Henricus, & Robertus filij Roberti Regis Galliæ, à Matre intigati, rebellant in Patrem, cui S. Vuillelmus Abb. S. Benigni ait: id ei permittum à Deo ob iniurias Patri, & Matri illatas, & ideò de illis pœnitentiam agit. *Baronius.*
1033. Eclipsim Solis prodigiosam subsecuta est mors Ioannis xx. Pp., qui erat frater Benedicti viii., & in eius locum eligitur eorum Nepos Benedictus ix. puer adhuc decennis. Roberto Galliæ Regi succedit Henricus, qui Roberto fratri confert Ducatum Burgundiæ. *Baronius.* Viuebat hoc tempore Vmbertus dictus candidarum manuum Comes Morianæ, & Sabaudiæ, à quo descendunt Duces Sabaudiæ. *Vallemontius.*
1034. Romanus Imperator Orientis occiditur operâ Zoæ vxoris, quæ Michaellem adulterum, & procum suum eligendum curat, ob quod facinus multa prodigia urbem vexarunt. Michael à demone fuit areptus, & Zoe à Io-

024

Rr 2

anne

A.Æ.C.

1034. anne Michaelis fratre in ordinem fuit redacta. *Baron.*
1037. Fernandus Magnus Rex Castellæ Veremundum Legionis Regem occidit, & vtrumque Regnum in vnum coniungit. *Baronius. Rogatis.*
1039. Conrado Imperatori succedit Henricus secundus eius filius. *Vallemontius.*
1040. Bambergæ moritur S. Cunegundis Imperatrix Virgo, & Coniux Henrici Imperatoris. Saraceni tota Sicilia potiti, dum Messanam obsident, ab exercitu Imperatoris cæduntur partim occisis, partim fugatis, ex qua victoria ingentes diuitias Christiani compararunt. *Baron.*
1041. Michaeli Imperatori Orientis succedit Michael Calophates. Poloni Casimirum iam Monacum, & Diaconum in Regem eligunt, obtenta dispensatione à Benedicto IX. *Baronius.* Normanni Apuliã potiuntur, fugatis Grecis, eamque inter se diuidunt. *Baronius.*
1042. Electo Michaele, cui oculi eruuntur, eligitur in Imperatorem Constantinus XI. Monomachus, qui Zoem in vxorem ducit. Io: Gualbertus inimico parcit, & videt Crucifixi caput sibi inclinantem. *Baronius.*
1044. Post Schysma, in quo tres erant Pontifices, primus ad S. Petrum, secundus ad S. Mariam Maiorem, tertius ad S. Ioannem Lateranum, ritè eligitur Gregorius VI. *Baron.*
1046. Gregorius VI. ab Henrico 3. Imperatore renuntiare cogitur Pontificatui, in cuius locum eligitur Clemens secundus, & post ipsum Damasus secundus. *Baronius.*
1049. Post Damasum, eligitur in Pontificem Leo IX. sanctitate celebris. *Baronius.*
1054. Leoni IX. succedit Victor secundus. Moritur Constantinus XI. Imperator Orientis, cui succedit Theodora filia Constantini X., & Soror Zoe. *Baronius.*
1055. Victor secundus pugnat contra Labem Simoniacam, quæ tunc grassabatur. Fernandus M. Rex Castellæ Imperatoris nomen assumit, nonnullis Electoribus ei fauentibus, sed Henrico contradicente. Introducta est consuetudo

A.Æ.C.

1055. tudo se flagellis cædendi ad exemplum S. Dominici Loricati. *Baronius. Rogatis.*
1056. Henrico III. succedit Henricus IV. quinquennis eius filius, cuius Mater, dum eum gestaret in vtero, in somnis visa est virulentum Draconem parere. *Baronius. Vallemontius.* Mortuâ Theodorâ eligitur in Imperatorem Orientis Michael Stratonicus. *Baronius.*
1057. Victori secundo succedit Stephanus X., eoque mortuo intruditur Benedictus Schismaticus, & contra ipsum Nicolaus 2. Henricus Gallie Rex Philippum I. filium suum in Regem coronari iubet, & paulò post moritur. Michael Imperium Orientis Isacio Comeno renunciare cogitur. Petrus Damiani à Stephano Pp. electus in Episcopum Ostiensem, & Cardinalem, eundem Pontificem idèò inimicum vocat. *Baronius.*
1059. Isacius Comenus fulmine percussus abdicat se Imperio, & Monasticam vitam profitetur, electo in eius locum Constantino Duca. *Baronius.*
1061. Nicolao secundo succedit Alexander secundus, quem Cadalous Episcopus Schismaticus plurimum vexat. *Baronius.*
1063. Florentiæ, orto dissidio inter Monacos, & Episcopum cum Clero, Pontifex ibidem mittit S. Petrum Damiani, qui Monacos redarguit. Petrus Monachus ex familia Aldobrandina, ad probandum Episcopum esse Simoniacum, per prunas illelus transit, idèò dictus Ignitus. Fuit hic postea Cardinalis. *Baronius. Berninus t. 3.*
1065. S. Petrus Damiani insectatur Nicolaitas, connubia Clericorum, & alia vitia defendentes. Moritur Ferdinandus M. Rex Castellæ, cui succedit filius eius Sancius. Vzi populi Scythiæ transmissio Istro ad 600. millia Imperium inuadunt, sed Constantinus Imperator cum solis 150. millibus orans de eis victoriam reportat. *Baronius.*
1069. Mortuo anno precedenti Constantino XI., Eudoxia illius vxor relicta filiorum curatrix nubit hoc anno Romano Diogeni, eumque Imperatorem nominat. *Baronius.*

1071. Romanus Imperator à Turcis captus liber dimittitur, de quo vide in Baronio, quid ei dixerit Turcarum Princeps. Constantinopoli eligitur Imperator Michael Parapinacicus filius Constantini xi., qui Matrem Eudoxiam in Monasterium detrudit, & Romano oculos erui mandat, quare, vermibus scatens, obijt, dans tamen signa pœnitentię. Alexander Pap. ad preces Desiderij Abb. Montis Cassini ibidem Ecclesiam consecrat. *Baronius.*
1072. Moritur S. Petrus Damiani. *Baronius.*
1073. Alexandro Pp. defuncto, eligitur Hildebrandus Archidiaconus, dictus Gregorius vii., qui plura habuit desidia cum Henrico tertio, siuè iv. Imperatore, & Politicorum fuit acerrimus impugnator, de quo plura dicunt Historici. *Baronius. Bernini t. 3.*
1077. Principes Germaniæ deponunt Henricum iv. à Pontifice excommunicatum, electo in eius locum Rodulpho, quo mortuo, denuò imperat Henricus. Comitissa Metildis filia Marchionis Thulciæ illius hæres donat Romanæ Sedis Thusciam, & Liguriam, quod intelligendum est de Feudis, quæ in hac regione habebat. *Baronius.* Henricus erat iv. Rex, & tertius Imperator.
1080. S. Stanislaus Episcopus martyrio coronatur à Boleslao Rege Poloniæ, qui à Gregorio vii. excommunicatur, & mortuus est dilaniatus à Canibus. Gregorius vii. conuocat Romanæ Concilium pro negotijs Henrici Imperatoris depositi. *Baronius.*
1081. S. Canutus Daniæ Rex martyrio coronatur, & ided populus famæ, & peste à Deo punitur. Robertus Guiscardus Normandorum Dux cum solis 15. millibus insignem reportat victoriam de Alexio Imperatore, qui sub signis habebat 170. millia hominum. Gregorius vii. in Synodo confirmat excommunicationem latam in Henricum iv. Imperatorem. *Baronius.*
1085. Salerni moritur Gregorius vii., cuius Corpus anno 1578. integrum fuit repertum, & in eius locum eligitur Desiderius

1085. rius Abb. Montis Cassini dictus Victor iij., licet relictans. *Baronius.*
1086. S. Bruno incipit habitare Cartusiam propè Gratianopolim. *Baronius.* Alphonfus vi. Rex Castellæ potitur Toletopost annos 7. obsidionis, & postquam fuerat sub Saracenorum iugo annis 370. *Rogatis t. 3.*
1088. Victor in vere mittit exercitum in Africam contra Saracenos, quorum fuere mactati ad 100. millia, captâ eorum Urbe primaria. Ex Mirâ Barium translata sunt ossa S. Nicolai Episcopi miraculis clara. Moritur Berengarius Hæresiarca pluries relapsus. Moritur etiam Victor 3., cui anno sequenti substituitur Urbanus secundus. *Baronius.*
1089. Augetur cultus erga S. Antonium Abb. ob concursum ad Corpus ipsius Viennæ in Gallia infirmorum ex lue ignis sacri. Moritur Lanfrancus Episcopus Cantuariensis. *Baronius.*
1093. Conradus contra Patrem Henricum iv. Imperatorem rebellat, qui de scelere in scelus prolapsus vxorem legitimam repudiat, idedque in plurimis Concilijs excommunicatur. *Baronius.*
1094. In Monasterio Marciniacensi in Gallia, recusantibus Monialibus egredi, licet data eis facultate à Legato Pontificio ob imminens periculum incendij, miraculosè liberantur. *Baronius.* Alphonfus Rex in Hispania insignem de Saracenis victoriam reportat, occisis 40. millibus, solis mille ex suis desideratis. *Rogatis.*
1095. Urbanus secundus Concilium conuocat Placentiæ in Emilia, vbi conuenere 4. millia Clerici, & 30. millia Laici. In eadem Urbe aliud celebratum fuit Concilium anno 1132. *Baronius.* In Hispania Rodericus Diaz, dictus Cid, Reges 17. Saracenos superat, & captiuos facit. *Rogatis t. 3. l. 5.*
1096. Cum Urbanus secundus in Concilio Claremontano, celebrato post Placentinum in Decembri indixisset expeditionem contra Infedele sub nomine Cruciatæ, hoc an-

- no ad eam processerunt ad 300. millia hominum. Hæc fuit prima Cruciata, suæ expeditio *Vallem. Baron.*
1097. Urbanus secundus Salernum pergit, vbi Rogerium Calabriae Comitem alloquitur, eique dedisse priuilegium Monarchiæ asserunt aliqui, sed id negat Baronius ad hunc annum. Idem Pontifex conuocat Concilium Barij in Apulia, vbi S. Anselmus disputauit contra Græcos de processione Spiritus Sancti. Moritur S. Margarita Scotorum Regina. *Baronius.*
1098. Christiani Antiochiæ insignem de Saracenis victoriam reportant, occisis 100. millibus, solis 7. millibus ex nostris desideratis. S. Robertus Abb. Molismensis iacit fundamenta Monasterij Cisterciensis in Episcopatu Lingonensi, cuius instituti post ipsum fuere propagatores S. Stephanus Abb., & S. Bernardus Abb. *Baronius.*
1099. Orto diffidio inter Iuonem Carnutensem, & Hugonem Legatum, Urbanus aliquid humani est passus, ait Ricciol., & Iuo petit Episcopatus dimissionem. Urbano succedit Paschalis secundus. Christiani Ierosolymis potiuntur die 15. Iulij f. 6., & incipit Regnum Ierosolimitanum. *Vallemontius.* Ioannes adhuc puer eligitur in Episcopum Aurelianensem, de quo Iuo multa dicit. *Baronius.*

SÆCVLVM DUODECIMVM.

1101. **A**lexio Imperatore occultè Turcis fauente, & peste grassante, Christiani in Oriente magnam cladem patiuntur. Genuensis Classis potitur Antipatris, & Cæsarea, vndè Vas Smaragdinum Genuam transterunt. Moritur S. Bruno Cartusiæ Fundator. Paschalis secundus expeditionem secundam indicit ad recuperanda loca Sancta, cui nomen dedere 300. millia Gallorum. *Baronius. Vallemontius.*

1102. Henricus Imperator Henricum Patrem è throno eijcit, & Paschalem Pontificem recognoscere cogit. *Vallemontius.* Metildis confirmat donationem à se factam Romanæ Ecclesiæ. *Baronius.*
1106. Moritur Henricus IV. Imperator, cui succedit Henricus V., & ipse Pontificibus infestus. Philippo Regi Galliæ succedit Ludouicus VI. eius filius. Paschalis Pp. indicit Concilium Guastallæ ad Padi ripam. *Baronius.*
1109. Paschalis Pp. excomunicat Alphonsum Aragoniæ Regem ob matrimonium contractum cum Vracâ filia Regis Castellæ, ei in tertio gradu consanguinitatis coniunctâ. Moruntur S. Anselmus Episcopus, & Hugo Abb. Chluniensis. *Baronius.*
1111. Henricus Imperator Romam veniens Paschalem, & plures Cardinales in carcerem trudit, & ab eis priuilegium Inuestiturarum extorquet, quod postea per plura Concilia reuocatum fuit. *Baronius.* Hoc tempore etiam Rex Angliæ Pontifices vexabat.
1113. Monasterium Chluniacense in Monte Tabor à Turcis eueritur, & omnes Monaci martyrio coronantur. S. Bernardus ingreditur Monasterium Cisterciense sub S. Stephano Abb. cum esset annorum 22. *Ricciolius.*
1115. Comitissa Metildis annorū 69. moritur Virgo, licet bis nupfisset. *Baronius.*
1117. Terræmotus per dies 40. Italiam vexat, & in Lombardia Pagum integrum aliò transfert. Cum Magnates Mediolanenses in quadam turri essent congregati, audita est vox vocantis vnum ex ipsius, vt exiret, quo recedente, apparuit vir, qui eum foris eduxit, statimque turris corruit, & omnes alij sub ea periere. *Baronius.* Cremonæ infans in fascijs dixit Matri, se vidisse B. Virginem precantem filium suum, ne totum Mundum perderet, nec amplius locutus est vsq; ad præfinitum tempus. *Ricciolius.* Moritur S. Robertus institutor Ordinis Fontis Ebraldi. *Baronius. Rainaudus.*

1118. Paschali secundo canonicè substituitur Gelasius secundus, & à Schismaticis Gregorius v i i. Gelasius à Cencio Frangipani, & ab Henrico multa patitur. Templariorum Ordo instituitur. Moritur Alexius Imperator, cui succedit Cono Ioannes filius ipsius. *Baronius*. Alphonfus Aragoniæ Rex potitur Saragosâ, quæ sub Maurorum potestate erat. *Rogatis*.
1119. Gelasius secundus in Galliam proficiscitur, & moritur in Monasterio Chluniacensi, eique succedit Calixtus secundus. *Baronius*.
1121. Calixtus secundus Vornatiæ pacem inicit cum Henrico Imperatore. *M. S.*
1122. Calixtus Pp. conuocat Concilium in Laterano, & Henricus renuntiat inuestituris, quare pax Ecclesiæ datur. *Baron.*
1124. Calisto Pp. succedit Honorius secundus non sinè diffidijs. Christiani insignem de Turcis victoriam reportant. *Baronius*.
1125. Henrico quinto Imperatori succedit Lotharius secundus Saxoniam Dux. *Baronius*.
1130. Honorio secundo succedit Innocentius secundus, sed à Schismaticis eligitur Anacletus secundus, pro quo steterunt Rugerius Dux Siciliae, & Monaci Cassinenses, sed S. Bernardus stetit pro Innocentio. Instituitur Ordo Hospitalariorum, qui nunc dicitur Equitum Melitenium. *Baronius*.
1132. Innocentius Pp. Concilium celebrat Placentiæ, & in Roncalijs cum Lothario Rege Germaniæ alloquitur, deinde Pisis pacem inicit inter Pisanos, & Genuenses, qui ei auxilium præbent ad recuperanda loca Pontificiæ ditionis. *Baronius*.
1133. Innocentius in sua Sede restituitur à Lothario, quem Imperatorem coronat. *Baronius*.
1134. Celebratur Concilium Generale Pisis, præsentè Innocentio Pp., & S. Bernardo. *Baronius*. Mortuo Alphonso Rege Aragoniæ sine prole, eligitur in Regem ipsius frater Ramirus Monachus, Abbas, Sacerdos, & Episcopus, qui Agnetem in vxorem ducit. *Rogatis*. S.

1135. S. Bernardus Guglielmum Aquitaniam Comitem publice redarguit. *Baronius*. Alphonfus Rex Castellæ acclamatur Imperator. *Rogatis t. 4. l. 2.*
1137. Ludouico vi. succedit Ludouicus vi i. ipsius filius. *Vallemontius*.
1138. Mortuo Petro Leone, qui dicebatur Anacletus, Schismatici in eius locum eligunt Gregorium Cardinalem, quem Uictorem nominant, sed hic per S. Bernardum Innocentio reconciliatur, & finem habet Schisma. Lothario Imperatori succedit Conradus tertius Henrici v. Sororius, postposito Henrico Ducæ Bauariæ eiusdem Genero. *Baronius*.
1139. Innocentius Pp. celebrat Romæ Concilium 1000. Episcoporum, in quo damnatur Arnaldus de Brixia. *Baronius*. Rainaudus. Alphonfus primus Rex Lusitaniæ, insigni victoriâ superat quinque Reges Mauros, *Rogatis t. 4. l. 2.*
1143. Innocentio secundo succedit Cælestinus secundus, eoque mortuo, anno sequenti substituitur Lucius secundus, & post ipsum Eugenius tertius. Moritur etiam Ioannes Imperator Orientis, cui succedit filius ipsius Manuel. *Baronius*.
1147. Operâ S. Bernardi publicatur Cruciatâ contrâ Infideles. Dum Eugenius Pp. celebrare vult in Templo S. Genouefæ Parisijs, orta est contentio inter Papæ Ministros, & Canonicos illius Ecclesiæ cum scandalo, & ideò, amotis illis, Ecclesia data fuit Canonicis Regularibus S. Augustini. Conradus Rex Romanorum, & Ludouicus Rex Galliæ pergunt in Palestinam, sed infelici exitu, ob fraudem præcipuè Græcorum, & Imperatoris Manuelis. *Baronius*. Alphonfus Rex Lusitaniæ Vlisponâ ponitur, quæ erat sub Mauris. *Rogatis*.
1150. Gratianus Monachus Monasterij S. Felicis Bononiæ publicat librum Decretalium, *Baron.*
1152. Cōrado i i i. Imperatori succedit Federicus siuè Fridericus i. dictus Barbarossa Pontificibus infestus. *Vallemontius*.

A.Æ.C.

1153. Eugenio tertio substituitur Anastasius IV., & eo mortuo, anno sequenti substituitur Adrianus IV. Moritur S. Bernardus Abb. *Baronius*.
1155. Arnoldus de Brixia, qui plures Pontifices vexauerat, Romæ suspenditur, eiusque Cineres in Tiberim proijciuntur. Fridericus, qui Pontifici Stratoris officio seruire recusabat, errorem suum corrigit, & ab eo coronatur. *Baronius*.
1158. Fridericus in Italiam rediens Conuentum Principum, & Iurisperitorum conuocat Roncaliæ inter Placentiam, & Cremonam ad decidendum: an Imperator sit Dominus totius Orbis, quod, cum negaretur à Bulgaro, & affirmaretur à Martino Iureconsultis Bononiensibus, Imperator huic donauit Equum, cui insidebat, quare Bulgarius ait: Amisi Equum, quia dixi æquum, quod non fuit æquum. *Baronius. Ricciolius*.
1159. Moritur Adrianus, qui multas habuit contentiones cum Friderico, & eligitur in eius locum Alexander tertius, sed à Friderici sectatoribus intruditur Octavianus, dictus Victor, quare Fridericus conuocat Conciliabulum Papiæ, ibique citat Alexandrum, & Conciliabulum declarat Octavianum verum Pontificem, qui anno sequenti aliud Conciliabulum conuocat Leodij, vbi idem confirmatur. Alexander ab alijs Principibus recognoscitur, & excomunicat Fridericum, & Octavianum. Laudes Gallicanæ Ecclesiæ vide in Baronio anno 1160., & 1186.
1162. Alexander Pp. honorificè excipitur Genuæ in die S. Agathæ, & in Galliam proficiscitur, vbi Reges Galliæ, & Angliæ eum in Pontificem recognoscunt. S. Thomas eligitur in Episcopum Cantuariensem, & anno sequenti Regis indignationem incurrit. *Baronius*. Hoc tempore instituitur Ordo Equitum Calatrae in Hispania. *Rogatis t. 4.*
1164. Moritur Octavianus Lucæ in Thuscia, & Canonici Cathedralis, & S. Fridiani ei sepulturam dare recusant; sed Schismatici substituunt Victorem tertium. Petrus Lombardus

A.Æ.C.

1164.

- bardus Episcopus Parisiensis, dictus Magister sententiarum, moritur. *Baronius*. Hoc tempore institutus est Ordo Equitum S. Iacobi in Hispania. *Rogatis*.
1167. Fridericus Romam obsidet, quare Alexander Pp. incognitus fugit Beneuentum, verum, peste grassante in exercitu, Fridericus in Germaniam redire cogitur. *Baronius*.
1168. Fridericus ab Alexandro excomunicatur, & à Mediolanensibus Papiæ obsidetur, vnde fugiens, in Germaniam, non sine difficultate, se recipit. Mediolanenses, Cremonenses, & Placentini nouam Urbem condunt inter tria flumina, quam Alexandriam vocant in honorem Alexandri Pp. *Baronius*.
1169. Tota Sicilia terremotu concussâ, Catana penitus corrui, ne vnâ quidem domo superstitite. *Baronius*.
1170. S. Thomas Cantuariensis martyrio coronatur, & eodem anno moritur etiam Victor Antipapa, in cuius locum substituitur à Schismaticis Ioannes. Nascitur S. Dominicus. *Baronius*.
1173. S. Thomas canonizatur ab Alexandro Pp., qui Henricum Regem absoluit, sed iusto Dei iudicio patitur filium sibi rebellantem. *Baronius*.
1175. Alexandria erigitur in Episcopatum, & à Friderico obsidetur, sed S. Petrus visibiliter eam defendit. *Baron.*
1176. Fridericus, à Mediolanensibus superatus, ab Alexandro serio petit pacem. *Baron.*
1177. Venetijs firmatur pax inter Alexandrum, & Fridericum, qui tamen iuramento non stetit. Preteianus Rex Æthiopiæ petit à Pontifice instrui in fide. *Baron.*
1178. Christianorum exercitus 10. millium hominum superat exercitum Saladini 500. millium, occisis 100. millibus. Benedictus Pastor, Dei monitu, Auenione Pontem super Rhodanum construit. *Baronius. Rainaudus*.
1179. Celebratur Concilium Lateranense 300. Episcoporum. Alphonus I., qui anno 1139. acclamatus fuerat in Regem Lusitaniæ confirmatur à Pontifice, & ipse Regnum

1179. gnum vestigalem facit Sedi Apostolicæ. *Baronius. Rogatis.*
1180. Ludouico VII. Regi Gallix succedit Philippus secundus eius filius. *Vallemontius.* Manueli Imperatori Orientis succedit Alexius Comenus. *Baronius.*
1182. Nascitur S. P. Franciscus. Alexandro III. substituitur Lucius secundus Lucensis anno 1181. Maronitæ Libanum incolentes, detestata hæresi, Catholicam fidem amplectuntur. *Baron. & Bernini, t. 3. f. 244. qui negat Maronitas hæresis labe infectos fuisse.*
1183. Andronicus Alexium Imperatorem occidit, & se Imperatorem proclamat. Græci Constantinopoli Latinos mactant, sed Latini fugientes per Propontidem paria redunt. *Baron.*
1185. Jfadius Angelus Imperium Orientale inuadit, & Andronicus à Populo maximis iniurijs, & tormentis ad mortem vsque afficitur, quæ ille patienter tollerat. Moritur Lucius Pp., cuius Epitaphium vide hoc anno in Ricciolio. Succedit Vrbanus III. *Baronius.*
1187. Saladinus Ierosolymam expugnat, quare Vrbanus III. ex dolore moritur, eique succedit Gregorius VIII., eoque etiam mortuo, succedit Clemens III. *Baron.*
1188. Ab omnibus Christianis Principibus fit expeditio in Palestinam. In Gallia agitur quæstio: an aqua, vino mixta in Calice, conuertatur in sanguinem. *Baronius. Bernini t. 3. f. 258.*
1189. Mortuo Uuilelmo Siciliae Rege sine prole, Henricus filius Friderici Imperatoris Regnum, sibi debitum ob vxorem Constantiam mortui Regis consanguineam, vindicare præ tendit, sed Tancredus illi obstat, & fauente Pontifice, Regem se facit. *Baronius.*
1190. Ricardo Angliæ Rege in Sicilia hiemante, dum in Palestinam proficiscitur, audit ab Abb. Ioachino multa ab eo falsò prophetizata. Christiani duas insignes de Turcis victorias obtinent in Palestina. *Baronius.* Moritur ibi

1190. Fridericus Imperator, cui succedit in Imperio Henricus filius, dictus v., sed à Vallemontio VI.
1191. Clementi III. succedit Cælestinus III., qui Romæ Henricum, & Constantiam vxorem coronat. Christiani in Oriente alias duas de Turcis victorias obtinent, quas vide in Ricciolio. Ricardus Angliæ Rex, è Palestina reuertens in Angliam per Germaniam, à Leopoldo Duce Austriæ Viennæ capitur, & mittitur ad Henricum, Pontifex idè Leopoldum excommunicat, quod ille contemnens, punitur à Deo varijs flagellis. *Baronius anno 1195.*
1193. Henricus Imperator Siciliae Regnum inuadit, mortuo Tancredo, illiusque vxorem, & filios ducit in Germaniam, deprædatis thæsuris Regijs. *Baronius.* Hoc tempore erant in Hispania quinque Reges, videlicet Legionensis, Castellanus, Aragonius, Nauarrus, & Lusitanus, præter Reges Saracenos, *Rogatis t. 4.*
1194. Leopoldus Dux Austriæ punitur ob contemptram excommunicationem. *Rogerus.*
1195. Cælestinus Pp. excommunicat Henricum Imperatorem, eò quòd in carcere retineret Ricardum Angliæ Regem. *Baronius.*
1196. Bello inter Anglos, & Gallos sæuiente, capitur ab Anglis Episcopus Belluacensis, & Pontifice reclamante, Rex ad eum misit arma, quibus Episcopus erat indutus, dicens: Vide an tunica filij tui sit, an non? cui respondit, vt de eo faceret quidquid ipsi luberet. Henrico in Siculos, & Normandos sæuiente, Constantia ipsius vxor contra Maritum exercitum parat, eò quòd esset & ipsa ex sanguine Normando. *Baron.*
1197. Henricus reconciliatur cum vxore, & Siculis, deindè moritur Messanè excommunicatus, quare Cælestinus Pp. iubet ne sepeliatur, nisi ad nutum Ricardi Regis Angliæ, & cum in testamento legasset Ordini Cisterciensi tria millia marcarum argenti, Monaci donationem recusant, eò quòd esset ab excommunicato. *Baron.*

Cælestinus Pp. moritur, cui succedit **Innocentius** III. In Germania, ob **Henrici** mortem, alij eligunt in Imperatorem **Philippum**, alij **Othonem**, & hic à Pontifice confirmatur. *Vallemontius*. **Alphonfus** VIII. Rex Castellæ **Blancam** filiam dat in vxorem **Ludouico** VIII. Hæc fuit postea Mater **S. Ludouici** Regis. *Rogatis*.

SÆCULVM XIII.

1201. **Philippus** Rex Galliæ, repudiata illegitimâ vxore, legitimam reuocat, & à Pontifice absoluitur ab Interdicto, cui totum Regnum supposuerat. *Rogatus*.
1202. **Philippus** potitur totâ Normandiâ, quæ per annos 316. steterat sub Ducibus Normandis. *Vallemontius*.
1204. Occiso **Isaaco** Imperatore Orientis, **Franci**, & **Veneti** coronant **Balduinum**, sed **Græci** in vrbe **Nicæ** salutant Imperatorem **Theodorum** **Lascaris**, & ex tunc Orientale Imperium diuisum est in Europæum, & Asiaticum. **Parisijs** publico edicto libri **Aristotelis** igne comburuntur. *Bernini t. 3. f. 291. Ricciol.*
1206. **Balduino** substituitur in Imperio Europæo **Henricus** eius frater. *Nicetas*.
1207. Hæreticis contemnentibus Festum **S. Jo: Baptistæ**, ex eorum manipulis sanguis egreditur. *Bernini t. 3. f. 266.*
1209. **Otho** coronatur ab **Innocentio** Pp. *Onuphrius*. **S. P. Franciscus** suæ regulæ primam confirmationem obtinet, ordinemque instituit. *Vuadingus*.
1212. **Alphonfus** Rex Castellæ in Hispania insignem de **Mauris** victoriam reportat, cæsis plusquam 200. millibus, solis 25. Christianis desideratis, & ideò quot annis fit illius commemoratio sub titulo triumphi **Crucis**. *Ricciolius. Rogatis t. 4. l. 3.* **Tartari** **Assyriam**, **Mesopotamiam**, & **Moscouïæ** confinia depopulantur. **Pueri** per **Galliam**, & **Germaniam** congregantur ad eundem in **Palestinam**,

- vt **Crucem** **Domini** recuperent, falsò credentes mare efficcandum ad viam sternendam, quare **Genuam** perueniunt ad 12. millia **Peregrini**. *Ricciolius. Dezza*.
1213. **Othone** à Pontifice excommunicato, & Imperio priuato, **Aquisgrani** coronatur **Fridericus** secundus filius **Friderici** primi. **Catholici** de **Albigensibus** insignem victoriam reportant, occisis plusquam 20. millibus, & solis 7. ex **Catholicis** desideratis. *Ricciol.* Instituitur **Ordo Equitum Alcantaræ**. *Rogatis t. 4.*
1215. Celebratur **Concilium Generale Lateranense quartum** **Ecumenicum** 12. *Coriol.*
1216. **Innocentio** III. succedit **Honoricus** III. Pp. *Ricciolius*. **Mortuo** **Henrico** Imperatore, **Constantinopolis** eligitur **Petrus** **Contenæus** **Comes** **Andegauensis** **Gallus** **Marius** **Jolantæ** filij **Henrici**. *Vallemontius. Gregoras*.
1217. **Henricus** Rex **Castellæ** decennis ludens in area ex tegula cadentis icthi moritur, cui succedit **Ferdinandus** III. *Rogatis*.
1218. In **Frisia** centena hominum millia ob maris inundationem pereunt, & anno 1277. ibidem 33. pagi sunt demersi prope **Endem**. *Tritheimius*.
1219. **Damiata** à **Christianis** expugnatur cum ex 70. millibus **Ciuium**, sola tria millia viua remanserint, quibus **Io: Breina** Rex **Ierosolymorum** pepercit, ea conditione, vt à cadaueribus urbem purgarent. *Tarcagnotta*.
1220. **Robertus** **Petri** Imperatoris **Constantinopoli** filius coronatur **Romæ**, cum **Pater** ipsius biennio antè captus fuisset à **Theodoro** **Lascaris**, & in carcerem trusus. *Nauclerus*.
1221. Moritur **S. Dominicus**, & **Septæ** in **Africa** martyrio coronantur septem **Fratres Minores**. *Vuadingus*.
1222. **Theodoro** **Lascaris** succedit in Imperio **Asiatico** **Ioannes** III. **Terræmotu** concussa sunt **Germania**, **Cyprus**, vbi duæ vrbes collapsæ, & **Italia**, vbi **Brixia** ferè tota fuit subuersa. **Nascitur** **S. Thomas** **Aquinas**. *Ricciolius*.

1223. Philippo Gallix Regi succedit Ludouicus viii. eius filius, & Pater S. Ludouici ix. Honorius iiii. confirmat diplomate regulam Fratrum Minorum. *Vuadingus*.
1224. S. P. Franciscus Sacris Stigmatibus insignitur. Firmatur pax inter Anglos, & Gallos. *Ricciolius*.
1226. Moritur S. P. Franciscus, & Ludouicus viii. ex propinato veneno, eique succedit S. Ludouicus ix. sub tutela Matris Blanchæ. Honorius iiii. excommunicat Fridericum secundum Imperatorem. *Vallemontius*.
1227. Honorio iiii. succedit Gregorius ix. *Ricciolius*.
1229. Roberto Contenæo Imperatori Europæo succedit Balduinus secundus eius filius. *Sabellicus*. Auctoritate Pontificia annullatur matrimonium Iacobi Regis Aragoniæ cum Eleonora, legitimo tamen declarato Alphonso ab eis nato *Rogatis t. 4.*
1230. Confirmatur ordo B. Mariæ de Mercede à S. Petro Nolasco institutus. Alphonso Rex Legionis vnâ cum filio Ferdinando Rege Castellæ Mauros ingenti pralio superat, captis vrbibus munitissimis, & paulò post, Alphonso defuncto, vtrumque Regnum Legionis, & Castellæ vniuntur. *Rogatis*.
1231. Moriuntur S. Antonius Paduanus, & S. Elisabet filia Regis Ungariæ. Instituitur ordo Seruorum B. Virginis. *Vuadingus*.
1233. Diuisâ Italiâ in factiones Guelfam, quæ Pontifici, & Gibellinam, quæ Imperatori adhebat, Gregorius ix. Pontifex per Concionatores illas euellere conatur, & Canones in libros 5. Decretalium à S. Raimundo digestos iubet in Scholis explicari. Uetat præterea Jus Civile Parisijs, & in locis propinquis explicari. *Platina*.
1236. B. Iordanus Generalis Dominicanorum naufragio perit vnâ cum 102. alijs.
1237. Ferdinandus Rex Castellæ recuperat à Mauris Cordubam, quæ sub eorum Dominio steterat annis ferè 500. *Rogatis tom. 4.*

1238. Iacobus Rex Aragoniæ recuperat à Mauris Balleares, & Uallentiam. *Rogatis t. 4.*
1240. Crescentibus in dies diffidijs inter Pontificem, & Imperatorem Fridericum, Mediolanenses occupant Ferariam, eiq; auctoritate Pontificia, præficiunt Azonem Estensem. *Sabellicus. Platina*.
1241. Gregorio ix. substituitur Celestinus iv., eoque mortuo, post menses 18. eligitur Sinibaldus Fliscus, qui dictus fuit Innocentius iv. anno 1243. *Ricciol.*
1243. Robertus de Sorbona Parisijs fundat Collegium Theologorum sub eius nomine nuncupatum. *Vallemontius, sed Ricciolius id statuit anno 1253.*
1244. Corasmiani à Tartaris ex Perfide eiekti, occupant Palestinam, & Christianos mactant, quo audito S. Ludouicus Gallix Rex vouet, si sanitatem recuperet, ad eos pellendos se in Palestinam profecturum. *Vallemontius*. Innocentius iv. Genuâ pertransit, vbi infirmatur, & ad Monasterium Cisterciensium propè Sextum se confert pro valetudinario. *Ex lapide ibi posito*.
1245. Innocentius iv. celebrat primum Concilium Generale Lugdunense, in quo excommunicat Imperatorem Fridericum secundum, eumque priuat Imperiali dignitate. Dat etiam pileum rubrum Cardinalibus. *Ricciol.* S. Ludouicus præficitur bello sacro.
1246. Iacobus Rex Aragoniæ excommunicatur ab Innocentio iv., eo quod Episcopo Gerundino linguam euelli iussisset. *Rogatis t. 4.*
1248. Ferdinandus Rex Castellæ Hispalim expugnat, postquam annis fere 500. fuisset sub potestate Maurorum. *Rogatis t. 4.* Principes Germaniæ eligunt in Regem Romanorum Guglielmum Hollandiæ Comitem, Friderico, & Conrado eius filio reluctantis. *Bzouus. Spondanus*.
1250. Fridericus secundus à Manfredi eius filio notho suffocatur. S. Ludouicus à Saracenis captus redimitur, restituta Damiatâ, & dato prætio 400. millia librarum ar-

1250. genti singulis annis. *Vallemontius*. Iudæi in Paschate puerum Christianum septennem lancea perfodiunt, postquam Cruci affixerant. *Annales Aragonie*.
1251. Innocentius IV. Conradum Friderici secundi filium excommunicat. Florentini, eiectis Gibellinis, Rempublicam constituunt. In Gallijs quidam Vngarus, collectis 60. millibus Rusticis, & Opilionibus, qui se Pastorellos dicebant, sub prætextu recuperandi loca Sancta, totam Galliam depopulantur, verum, Vngaro occiso, omnes dissipantur. *Ricciolius*.
1252. Hoc eodem anno moriuntur S. Clara, S. Petrus Martyr Dominicanus, & Ferdinandus Sanctus Rex Castellæ, cui succedit Alphonfus Astronomus. Ugo Cardinalis Bibliam distinguit in capita, & versus, nec non Concordantijs illustrat. *Genebrardus*.
1253. S. Ludouicus Iudæos è tota Gallia expellit, ijs tantum relictis, qui victum manibus lucrabantur. *Ricciol.*
1254. Innocentius IV. Neapolitanum Regnum occupat, & ibidem moritur. Hic Pontifex in sui assumptione instituit Festum Natiuitatis B. Virginis. Præterea, ob merita Regum Galliæ erga Romanam Ecclesiam, concedit indulgentiam dierum 10. pro ipsis præcantibus. Succedit Alexander IV.. Alphonfus Rex Castellæ repudiat Violantem vxorem ob sterilitatem, vt ducat Christianam, sed interim, inuenta grauida Violante, Christiana nubit fratri ipsius Alphonfi. *Rogatis t. 5., & Ricciol.*
1255. Guglielmus Rex Romanorum occiditur, & vacat Imperium vsque ad Rodulphum eligendum an 1273. Post Io: Ducam Imperatorem Asiaticum, succedit filius ipsius Theodorus Lascaris, qui coronatur Nicæ in Bithinia. *Nicephorus*.
1258. Tartari Persianum Regnum inuadunt, & occupant vsque ad annum 1350. *Genebrardus*.
1260. Mortuo Theodoro Lascaris, succedit Io: Ducas iunior filius ipsius sexennis sub tutela Michaelis Paleologi, qui, occiso

1260. occiso pupillo, & fugato Balduino secundo Conteno Imperatore Europeo, se totius Orientis Imperatorem facit, & Imperium Græcis restituitur postquam diuisum steterat annis 56., & totidem regnasset familia Lascaris; familia verò Contença Galla annis 44. *Nicephorus*. Moritur Ezelinus Lombardiæ Tirannus, vt prædixerat S. Antonius Paduanus. *Ex Chronicis FF. Minorum*.
1261. Alexandro IV. succedit Urbanus IV.. Michael Paleologus Cõstantinopolim recuperat, & sequitur pedester currum, in quo erat Imago S. Virginis, sed paulò post Ioannem Ducam pupillum iam excæcatum morti tradit. *Nicephorus*.
1263. Albertus Magnus, abdicato Episcopatu Ratisbonensi, Coloniam redit ad docendam Theologiam. *Ricciolius*. Amurath Turca in Europam venit. *Ex tabula Chronol.*
1264. Urbanus IV. instituit Festum Corporis Christi, & eo mortuo, anno sequenti eligitur Clemens IV. insignis moderationis erga Consanguineos, vt etiam fuerunt Adrianus IV. Io: XXI., Benedictus XII.. Insuper Innocentius XI., & Innocentius XII. *Coriolanus*.
1265. Insignem de Mauris victoriam reportat Alphonfus Rex Castellæ æque bellicosus, ac doctus, is enim vicibus quatuordecim legerat totam Diuinam Scripturam, & insignis fuit Mathematicus. Carolus Comes Andegauensis frater S. Ludouici Regis, & Pater S. Ludouici Episcopi, auctoritate Pontificia, eligitur in Regem vtriusque Siciliæ, imposito ei vectigali 40. millia aureorum. *Coriolanus*.
1268. Conradinus Friderici secundi Nepos, & Conradi filius ad Lacum Fucinum à Carolo Andegauensi prælio superatur, & agnitus ex annulo, capitur, annoque sequenti Neapoli publicè securi pereuntur vnà cum Duce Austria. Moritur Clemens IV., & Sedes vacat per menses 33. S. Ludouicus recusat facultatem sibi datam à Pontifice nominandi ad Ecclesiastica beneficia. *Ricciolius*.

1270. S. Ludouico IX. succedit Philippus primogenitus, & Robertus alter filius in vxorem ducit Beatricem Borboniam, à quibus originem habet familia Borbonia. *Vallemontius.*
1272. Ad suasionem S. Bonauenturæ Cardinales eligunt in Pontificem Gregorium X. Placentinum, qui pacem inter Genuenses, & Venetos sollicitat. *Platina.*
1273. Eligitur in Imperatorem Rodolphus Comes Habsburgensis, à quo originem ducit familia Austriaca. Hic ab Otocoro Rege Boemiæ abstulit Austriam, quam dedit filio suo Alberto. Gregorius Pp. Cardinalem creat S. Bonauenturam. *Coriolanus. Vallemontius.*
1274. S. Thomas Aquinas moritur dum pergat ad Concilium secundum Lugdunense, in quo præfuit S. Bonauentura, qui ibidem obiit. *Coriolanus.*
1275. Rodolphus cædit Pontifici Exarcatum Rauennæ. Gregorio X. succedit Innocentius V., & post hunc Adrianus V. Flifcus, quo etiam mortuo, eligitur Joannes 20., vel 21. Moritur Iacobus Aragoniæ Rex post conditas bis mille Ecclesias in honorem B. Virginis, & de illius vita dici potest: sunt bona mixta malis. *Rogatis.*
1277. Otho Uicecomes Mediolanum occupat, cum esset Archiepiscopus, & illius Urbis Principatus diù stetit in hac familia. Joanni 22. succedit Nicolaus tertius Vrsinus, qui regulam S. P. Francisci explicauit. Hoc tempore FF. Minores erant Lectores Sacri Palatij. *Coriolanus.* Moritur Hermannus Fraticellorum Auctor Heresiarca. *Ricciolius.*
1278. Tartari, superato muro, Cinensium Regnum inuadunt, & in eo dominatur familia Iuen Tartara per annos 89. Idem accidit anno 1645. *Vallemontius.*
1281. Nicolao tertio succedit Martinus IV. Moritur Albertus Magnus. *Ricciolius.*
1282. Die 30. Martij feria 2. Paschatis hora Vespertina in Sicilia mactantur omnes Galli ad 8. millia. *Vallemontius.* Vide infra anno 1572., & supra 1011. ubi similis mactatio habetur.

1285. Martino IV. substituitur Honorius IV. Sabellus, & Philippo III. Gallia Regi Philippus IV. eius Primogenitus. Carolus verò Valesius natu secundus fundat familiam Valesiam regnaturam anno 1328. Petrus Aragoniæ Rex moritur anathemate irretitus, eique succedit Alphonfus secundus; moritur etiam Carolus Rex vtriusque Sicilia, cui succedit ipse filius Carolus Claudus, qui anno præcedente captus fuerat à Rogerio de Auria Præfecto Classis Regis Aragoniæ. *Rogatis.*
1287. Honorio IV. substituitur Nicolaus IV. Minorita. Uenerus puer Christianus acubus à Iudæis occisus miraculis claret. *Tritemius.*
1290. Nicolaus IV. recusat confirmare transactionem factam à Carolo Claudio cum Aragoniæ Rege, & illum creat Regem vtriusque Sicilia, hinc bellum illi cum Aragoniæ Regibus. *Sabellus.*
1291. Captâ à Melech Turca Ptolemaide, tota Syria à Christianis amittitur, & hoc pacto finem habet bellum sacrum, quod durauerat per 200. ferè annos. Rodolpho Imperatori succedit Adolphus de Nasau. Moritur Nicolaus IV. Pp. *Ricciolius.*
1294. Post mensens 27. à morte Pontificis eligitur S. Celestinus V., qui post aliquot menses Pontificatui renuntiat, & eligitur Bonifacius VIII. Caietanus. Domus Deiparæ, quæ anno 1291. ex Nazareth ab Angelis fuerat translata in Illiricum, hoc anno prius in Siluam Viduæ nomine Laureta, & paucis post mensibus in locum, ubi nunc est translata fuit ab iisdem Angelis. *Ricciolius.* Florebat hoc tempore Raimundus Lullus.
1295. Genuenses vnus mensis spatio armant 165. triremes, & 150. Naues cum 45. millibus hominum contra Venetos. *Ricciolius.* Alonsus de Gusman in defensione Tariffæ à Mauris obsessæ insigne præbet exemplum fortitudinis, volens potius filium suum ab hostibus occidi, quam Urbem dedere. *Rogatis t. 5. l. 2,*

1298. Occiso Adulpho Imperatore, eligitur Albertus Dux Austriae. Bonifacius VIII. publicat librum sextum Decretalium. *Ricciolius*.
1299. Bonifacius VIII. extinguit Fraticellos, & prohibet ne mortuorum cadavera aliò transferenda vino excoquantur, quod factum fuerat de Corpore S. Ludouici, ut tunc erat in vsu. Idem Pontifex instituit iubilæum centesimo quoque anno celebrandum, quod Clemens VI. ad annos 50., Urbanus VI. ad 33., Paulus secundus ad 25. redegit. *Ricciolius*.
1300. Incipit Turcarum Monarchia sub Octomano Imperatore. *Vallemontius*.

SÆCVLVM XIV.

1301. **B**onifacius VIII. excomunicat Philippum Galliae Regem non ob votum non persolutum, ut vult Valemontius, sed ob dissidia pro Ecclesiasticis Iuribus, & ob Episcopum Appamensem carceri mancipatum. *Spondanus*.
1302. Albis stantibus pro Gibellinis, & Nigris pro Guelfis crudescit factio in Italia. Vltus acus Magneticæ publicatur apud Europæos operâ Flauij Melphitani, quam artem Vallemontius vult delatam fuisse vnâ cum typographia, & puluere pyrio ex Sina per Odericum, vel Marcum Polum, qui ibidem fuerant, cum Tartari anno 1278. Sinarum Regnum inuaserunt. Bonifacius VIII. Philippum Regno priuat. *Ricciolius*.
1303. Bonifacius VIII. opera Philippi Regis in carcerem truditur, vbi merore consumptus moritur. Huius Pontificis Corpus anno 1605. integrum fuit repertum. In eius locum eligitur Benedictus IX., vel vndecimus Dominicanus. Episcopus Morianensis prædicit Philippo nihil prosperi deinceps ei obuenturum, quod verificatum fuit, tribus eius filijs mortuis sine prole. *Spondanus ad annum 1303.*

Mor-

A.Æ.C.

1304. Mortuo Benedicto Pp., Sedes vacat per menses II., & ap-
no sequenti eligitur Clemens V. absens nominatus à Philippo Rege. Idem Philippus insignem de hostibus victoriam reportat ope B. Virginis, occisis 36. millibus hostium, solisque 1500. desideratis ex suis. *Balinghen*.
1305. Clemens V. Cardinales Lugdunum vocat, & coronatur præsentibus Regibus Galliae, Angliae, & Aragoniae, sedemque transfert Auenionem, vbi stetit annis 71. *Platina*.
1306. Moritur S. Nicolaus Tolentinas. Clemens V. Templarios extinguit, multis, ob crimen Hæreseos, exustis, eorumque Magnus Magister, dum ad supplicium ducitur Pontificem, & Regem Galliae ad Dei tribunal citat. *Ricciol.*
1308. Occiso Alberto Imperatore, qui Boemiam Rodulpho filio acquisuerat, eligitur Henricus VIII. Luxemburgensis. Io: Duns Scotus moritur Coloniae. Veneti occupant Ferrariam, eiectione Francisco Estense, ideòque à Pontifice excommunicantur. *Ricciolius*. Hoc anno incipit Heluetiorum confederatio.
1309. Equites Hospitalarij Rhodum Insulam expugnant post annos duos obsidionis, à qua anno 1522. à Solimano fuerunt expulsi. *Ricciolius*.
1310. Instante Philippo Galliae Rege, ut Bonifacius VIII. damnaretur, causa committitur Theologis, plerisque Gallis, qui eum Catholicum, & verum Pontificem declarant. Io: Rex Armeniae cedit Regno, ut Ordinem FF. Minorum profiteatur. *Ricciolius*.
1311. Celebratur Concilium Generale Viennæ in Gallia, in quo damnantur Templarij, Beguardi, & Beguinæ. *Acta Conc.* Henricus Imperator hyemat Genuæ. *Platina*.
1312. Moritur Henricus VIII. in Oppido Bonconuentus in Thuscia. Moritur etiam Ferdinandus Rex Castellæ citatus ad Dei tribunal à duobus Fratribus, quos ad mortem damnauerat, eique succedit Alphonfus XI. *Mariana*.
1314. In Germania eliguntur in Imperatores Ludouicus Bauarus, & Federicus tertius Austriacus, vnde bellum inter eos.

Vu

In

1314. *Nauclerus*. Moritur Clemens V., & Sedes vacat per menses 27. Moritur etiam Philippus Rex Galliae, cui succedit in Regno Ludouicus x. Uthinus eius primogenitus. *Vallemontius*.
1315. Peste, & fame in Italia grassante, ferè tertia pars hominum perit, & quidam non abstinere à vorandis filijs, cadaueribus, & stercore. *Spondanus*.
1316. Eligitur in Pontificè Ioannes XXI., vel, vt alij volunt, XXI., qui, reiecta electione Ludouici Bauari, Federicum tertium Austriacum Imperatorem declarat. Ludouicus Galliae Rex moritur ex veneno, cui succedit Philippus Longus ipse frater, reiecta ob legem Salicam Ioanna Ludouici filia. *Vallemontius*.
1317. Ioannes Pap. præcipit Clementinas explicari in Scholis. *Ricciolius*.
1319. Ordo Militum Jesu Christi institutum in Lusitania, ditatur à Io: Pp. bonis Templariorum in illa regione existentium. Instituitur Ordo Monachorum Montis Oliueti in Agro Senensi. *Ricciolius*.
1321. Constantinopoli obsessa ab Andronico Andronici Imperatoris Nepote, equus pictus in aula cum imagine S. Georgij auditus est hinc die, noctuque, vt fecerat ante annos 117., cum Balduinus illam urbem occupauit. *Ricciolius*. Iudæi in Galliam reuocati, de veneno immisso in fontibus, & puteis suspecti, in perpetuum eiiciuntur. *Genebrardus*. Ioannem in India Orientali martyrio coronantur FF. Thomas, Iacobus, Petrus, & Demetrius Ordinis Min. *Martyrol. Francif. : Idibus Aprilis*.
1322. Philippo Longo Regi Galliae succedit Carolus IV. ipse frater. Ludouicus Bauarus grandi prælio superat Federicum Austriacum, eumque capit. *Nauclerus. Onuphrius*.
1323. Io: XXI. Pp. mandat Ludouico Bauaro, vt se abdicet Imperio, Franciscani, præcipuè Gulielmus Ochamus adherent Ludouico, & ideo hic excommunicatur. *Tritheimius*.

1323. Ethna mons nigerrimo cinere Melitam insulam oplet. *Götzius*.
1324. Ludouicus Bauarus appellat ad Concilium, & ideo excommunicatur. Recrudescit bellum inter Anglos, & Gallos. *Bzouius*.
1326. Isabella vxor Eduardi secundi Regis Angliæ, cum illi esset iniusta, in Galliam se recipit apud Carolum Regem fratrem unum cum Eduardo III. filio, cum quo in Angliam rediens cum copijs, Maritum bello captum cogit Regno abdicare. *Polydorus*. Iacobo Aragonie Rege defuncto succedit Alphonsus natus minor, excluso Iacobo maiori. *Rogatis*.
1328. Moritur Carolus IV. Rex Galliae, & in eo deficit primus ramus lineæ Capetæ, ideoque Regnum transit ad Philippum Valesium Patrualem trium Regum prædecessorum. Hic Rex primus omnium vectigalia imposuit in Gallia. *Atbl. Temp. Vallemontius*. Ludouicus Bauarus contra Pontificis voluntatem Romæ coronatur, & eligendum curat in Pseudo Pontificem Petrum de Corbacia, dictum Nicolaum V. ex ordine Minorum. *Onuphrius*. Ludouicus Gonzaga, occupata Mantua, ibi Principatus fundamenta iacit. *Nauclerus*.
1329. Alphonsus X. Rex Castellæ, Leonore de Gusman amoribus irretitus, de ea plures filios suscipit. *Rogatis t. 5*. Nicolaus Antipapa à Pisanis in carcerem truditur. Petrus Cunerius Aduocatus Regis Parisijs coram Rege contendit omnem Iurisdictionem Episcopis esse adimendam, verum Rex iudicat in fauorem Episcoporum, & ideo dictus est Catholicus. *Ricciolius*. Eduardus Angliæ Rex Lutetiam petit ad præstandum obsequium, vulgo *omaggio*, Philippo VI. coram Regibus Nauaræ, Boemie, & Ballearium. *Foresti*.
1330. Nicolaus Antipapa Auenionem ductus Papatui renuntiat, & in carcere moritur. *Coriol*.
1331. Orchades Turcarum Rex Nicæam Bitiniæ expugnat. *Ricciolius*. Insignem victoriam Ladislai de Crucigeris videt in Bzouio, & Ricciol.

1334. Moritur Ioānes XXI. nonagenarius, cui succedit Benedictus x., vel XII. *Ricciolius*.
1336. Sultanus Ægypti custodiam S. Sepulchri octo Fratribus Minoribus committit. *Munster*.
1338. Petrarcha in Capitolio Romano coronatur Poetarum Princeps. *Platina*. Agmina locutarum deuaſtant Poloniam, Vngariam, & Boemiam. *Bonfin*.
1339. Reges Castellæ, & Luſitaniæ inſignem de Saracenis victoriam reportant, caſis 400. millibus, ſolis 15., vel 20. ex noſtris deſideratis, ideòque illius memoria quot annis celebratur die 30. Octobris ſub titulo triumpho Crucis. *Rogatis*.
1342. Mortuo Benedicto x., ſuccedit Clemens VI. Omnes FF. Minores Conuentus Amalechi à Tartaris martyrio coronantur. *Vuandingus*.
1346. Clemens Pp. excomunicat in Cæna Domini Ludouicum Bauarum, eumque Imperio priuat, & eligitur Carolus Lutemburgenſis. Pontifex Alphonſo Castellæ Regi acquisitionem Inſularum Fortunatarum confirmat. *Mariana*. Bartholomæus Sumard. Germanus adiuuenit artem Pulueris Pyrij, & Bombardarum. *Atbl. Temp. Vallemontius*. Philippus VI. Galliarum Rex ab Anglis prælio vincitur, caſis Gallorum 30. millibus peditum, & 1200. Equitibus. *Vallemontius*.
1347. Moritur Ludouicus Bauarus, & Gulielmus Ochamus illius ſtipendiarius. Clemens VI. Pp. concedit Regibus Galliarum communionem ſub vtraque ſpecie, quo priuilegio vtuntur tantùm in Coronatione, & pro Viatico. *Gualterius*.
1349. Humbertus Delphinus Principatum Delphinatus vendit Regi Galliarum ſub conditione, vt Primogenitus vocetur Delphinus, & ipſe Ordinem Dominicanum amplectitur. *Genebrardus*. Peſtis tertiam partem hominum in Europa deuaſtat. *Tritheimius*.

- A.Æ.C.
1350. Clemens Pp. Iubilæum ad annos 50. reducit. Mortuo Philippo VI. coronatur Ioannes I. eius filius. *Vallemontius*.
1352. Clementi VI. ſuccedit Innocentius VI. *Ricciolius*. Petrus Castellæ Rex, Mariæ Padiliæ amoribus irretitus, non curat de Blanca vxore, quam tandem repudiat, vt matrimonio iungatur Ioannæ de Caſtro; *Rogatis t. 5. quem vide*.
1356. Gallis conditiones pacis ab Anglis exhibitas recuſantibus, Angli in deſperationem adducti præliantur apud Pictauium, Galloſque cædunt, capto Ioanne Rege, quem in Angliam deducunt. *Vallemontius*.
1357. Ioannes Paleologus, Joanne Cantacufeno in Monafterium detrufo, potitur Imperio, opera Genuenſium, quibus ideò donat Inſulam Lesbos. *Blandus. Genebrardus*.
1358. Amurates Turcarum Imperator cum nauibus Genuenſium in Thraciam traicit. *Spondanus*, ſed vide quid contra illum dicat Hieronymus Arminius Genuenſis.
1362. Innocentio VI. ſuccedit Urbanus V. Abbas S. Victoris Marfilii. *Ricciolius*.
1364. Mortuo in Anglia Ioanne Rege Galliarum, regnat Carolus V. eius filius. *Vallemontius*.
1365. Henricus nothus inſurgit in Petrum Castellæ Regem omnibus exoſum, & eum è Regno pellit. Petrus rediens Regnum recuperat, pulſo Henrico, qui in Hiſpaniam rediens, Petrum prælio vincit, & occidit anno 1369. *Rogatis t. 6. Ricciol.*
1370. Moritur S. Caſimirus Poloniæ Rex vltimus ex progenie Plaſtra, quæ regnauerat per annos 528., cui ſuccedit Ludouicus Vngariæ Rex filius Eliſabethæ ſororis Caſimiri. Mortuo Urbano V. ſubſtituitur Gregorius XI. *Ricciolius*.
1372. Ferdinandus Luſitaniæ Rex ducit in vxorem Eleonoram Tellam Menefes Concubinam, eamque Reginam declarat, & quia hæc iam nupſerat alteri viro, Romæ primum matrimonium annulari curat. *Rogatis t. 6. Ordo*

1371. do S. Birgittæ à Gregorio XI. confirmatur. *Ricciolius*.
1376. Gregorius XI. ad suasionem S. Catharinæ Senensis, & Baldi Iureconsulti Sedem Pontificiam Romam transfert, post annos 70., quibus fuerat Auenionem translata. *Platina*.
1378. Gregorio XI. succedit Urbanus VI., sed, orto schismate, eligitur Clemens VII. Antipapa, duravitque schisma per annos 50. Carolo Imperatori succedit Venceslaus eius filius. *Ricciolius*.
1379. Genuenses, victis Venetis, potiuntur Fossa Clodia, vulgo *Chioggia*, & Venetias etiam cæpissent, nisi duras nimis conditiones Venetis proposuissent; ideò illi se defendunt, præcipuè pulvere pyrio, & Bombardis eo tempore inuentis. *Iustinianus*.
1380. Moritur Carolus V. Rex Galliarum, duobus filiis relictis, videlicet Carolo VI., qui post ipsum regnavit, & Ludouico Duce Aurelianensi Avo Ludouici XI., & Proavo Francisci primi suo tempore regnaturi. Nascitur S. Bernardinus. *Ricciolius*.
1381. In Gallia à plebe, & à Ministris tumultuatum est ob non soluta stipendia, & aucta grauamina, licet Carolus V. prædecessor reliquisset in Ærario 18. milliones aureorum. *Gaguinus*.
1382. Ioanna Regina Neapoli præfocatur eodem in loco, vbi præfocandum iusserat Andreassum Coniugem, & Maria Ioannæ soror capite plectitur. *Pandulphinus*.
1385. Moritur Ludouicus Hungariæ Rex Maritus sororis S. Casimiri, relicta sola prole fæminea, Maria videlicet nupta Sigismundo filio Caroli IV. Imperatoris cum dote Regni Vngariæ, & Heduige nupta Iagellono Duci Lituaniæ, qui Christianam fidem amplectitur, cum dote Regni Poloniæ, & hoc pacto stirps Plastra coniuncta est stirpi Iagellonæ, quæ per annos 185. Regnum Poloniæ gubernauit, & defecit in Io: Casimiro, in Poloniæ Regem anno 1648. electo. *Foresti*.

1386. Ioannes Rex Lusitaniæ ad Aliubanotam insignem de Ioanne Rege Castellæ filio Henrici victoriam reportat. *Rogatis* t. 6. l. 2.
1387. Petrus IV. Rex Aragoniæ citatus intrà sexagesimum diem ad Christi tribunal à Curatoribus Ecclesiæ Taraconenfis, cuius Patrimonium vsurpauerat, ipso vadimonij die moritur anno 1387. *Ricciolius in indice Regum*. Moritur Carolus Rex Nauarræ exustus à linteis aqua ardenti madidis. *Ricciolius*.
1389. Urbanus VI. Iubilæum reducit ad an. 33., illudque indicit pro anno sequenti, sed 15. Octobris moritur, eiq; succedit Bonifacius IX. *Ricciolius*.
1393. Mortuo Clemente VII. Antipapa, Schismatici illi substituant Petrum de Luna Aragonium, qui dictus fuit Benedictus XIII. *Ricciolius*.
1394. Bonifacius IX. instituit annatas, idest redditus primi anni beneficiorum vacantium Ærario Pontificio applicandos pro necessitate belli contra Infideles. *Atlas Temp.*
1395. Judæi ex Gallia sæpè eiekti, & iterum recepti, hoc anno penitus expelluntur. *Genebrabus*.
1397. Tamerlanes Tartarorum Rex propè Montem Stellam in finibus Galatiæ superat Baiazetem Turcarum Regem, occisus 200. millibus Turcarum, captoque Baiazete, quo vititur pro scabello ad conscendendum equum. *Æneas Sylvius*.
1400. Deposito Venceslao Imperatore ob eius vitia, eligitur Robertus Comes Palatinus, siuè Dux Bauariæ. *Vallermont*.

SÆCVLVM XV.

1403. **M**ortuo Tamerlano, Solimanus Baiazeti filius magnam Regni partem recuperat. *Historia Turcarum*.
1404. Bonifacio IX. succedit Innocentius VII. *Ricciolius*.
1406. Innocentio VII. succedit Gregorius XI. *Ricciolius*.

1409. Celebratur Concilium Pisanum, in quo deponuntur Gregorius XII., & Benedictus XII., licet reluctantes, & eligitur Alexander V. Minorita, quo mortuo, eligitur anno sequenti Ioannes XXI., vel ut alij volunt XXIII. *Platina.*
1411. Mortuo Roberto Imperatore, eligitur Sigismundus Ungariæ Rex, qui in Italiam veniens conuenit cum Pontifice de indicendo Concilio Constantiensi. *Foresti.*
1415. Congregato Concilio Constantiensi anno præterito, hoc anno priuantur Pontificia dignitate Benedictus XII., Gregorius XII., & Joannes XXI. . Post duos annos eligitur Martinus V., & cessat Schisma. Imperator erigit in Ducatum Sabaudiam. *Vallemontius.*
1417. Inuentio Insularum Hesperidum vulgo *Isole fortunate* sub auspicijs Cathariæ Reginae Castellæ. *P. Ronius.*
1422. Post infelicissimum Regnum, moritur Carolus VI. Rex Galliarum, qui fuit spiritu debilis, cum Matre crudeli, vxore pessima, Patruis ambitiosis, Ministris violentis, & subditis seditiosis. Succedit Carolus VII. eius filius. *Vallemontius.*
1423. Ioanna Darcia, dicta Puella Aurelianensis, pugnat contra Anglos Aurelianum obsidentes, & urbem liberat, Regemque ducit Rhemis, ut vngatur, & coronetur, postea ab Anglis capta, ut Maga comburitur, sed, auctoritate Sedis Apostolicæ, innocens iudicatur. *Annales Francorum.*
1430. Philippus Dux Burgundiæ instituit ordinem Velleris aurei. *Ricciolius.*
1431. Martinus V. indicit Concilium Generale primum Papiæ, deinde Senis, & tandem Basileæ, sed ipse moritur, electo in eius locum Eugenio IV. *Acta Concilij.*
1435. Concilium Basiliense damnat errores Augustini de Roma. Alphonsus Rex Aragoniæ capitur à Classe Genuensi propè Gaetam. *Sabellicus, Iustinianus, & alij.*

1437. Cum Concilium Basiliense anno præterito decreuisset, ut electiones Prælatorum ita fierent à Capitulis, ut Papa nullatenus se in illas intromitteret, nec aliquid reciperet in confirmatione, Carolus VII. hoc anno, ad preces Cleri Gallicani Bituricis congregati, per Pragmaticam sanctionem decernit, ut id inuiolabiliter obseruetur, quod decretum publicatum fuit Parisijs anno 1439., ex quo damnatæ fuerunt annatæ à Bonifacio 9. anno 1394. institutæ, & à Carolo VI. anno 1406. damnatæ. *Causinus. Coriolanus. Adrianus Iacquesbot in Pragmatica Sanctione, & alij.*
- Aduertendum hoc Concilium Basiliense damnatum fuisse ab Eugenio IV., & translatum Ferariam.
1438. Concilium à Feraria transfertur Florentiam, Basiliæ remanentibus Schismaticis. Florentiæ fit vnio Ecclesiæ Græcæ cum Latina. Post Sigismundum Imperatorem, eligitur Albertus Austriacus, in qua familia Imperialis dignitas adhuc perseuerat. *Ricciolius.* Conciliabulum Basiliense, quia anno præcedenti Eugenio IV. citatus non comparuerat, illum priuat dignitate, & anno sequenti eligit in Pseudopapam Amadæum Sabaudum, dictum Felicem V. *Acta Concilij.*
1439. Moritur Albertus Imperator, cui substituitur Federicus III. *Ricciolius.*
1440. Io: Guttembergh Mogontinus adinuenit artem Typographiæ, quam Io: Fautus ampliauit an. 1452. *Vallemont.*
1444. Ladislaus Vngariæ Rex Amuratti fidem frangit, & ab eo ad Vuarnam fluuium superatur. *Æneas Silvius à Secretis Concilij Basiliensis Concilium improbat, quod etiam confirmauit electus in Pontificem Platina. Moritur S. Bernardinus. Ricciolius.*
1445. Ioanni Paleologo substituitur in Imperio Orientis Constantinus XV. illius frater, qui fuit vltimus in illa dignitate. *Nauclerus.*

1447. Eugenio IV. substituitur Nicolaus V. Sarzanensis, qui Bibliothecam Vaticanam mirificè ampliavit, & Aquam Claudiam ab Appio Claudio an. P. I. 4402. Romam deductam, restauravit. *Platina.*
1448. Mortuo Philippo Vicecomite Duce Mediolanense succedit Franciscus Sfortia, qui illius filiam notham in uxorem duxerat *Sabellicus.*
1449. Felix Antipapa Nicolaus V. reconciliatur, & ab eo Cardinalis creatur. *Genebrardus.*
1452. Octo Judæi puerum Christianum in odium Christi cruci affigunt, apertòque eius pectore, sanguinem in vase reponunt, quo cibos condiunt, quam immanitatem alter ex illis execratus, comedere tamen coactus, tanta nauseâ est affectus, vt per plures dies cibos gustare non potuerit, ideò in Hispaniam secedens Christi fidem amplexus est. *Historia Saouensis ex Viglietas, & Alphonso in Fortalio fidei. Vide supra an. 1250. 1287., & 1475.*
1453. Mahumetes Turcarum Rex Constantinopolim expugnat die 29. Maij feria 3. Constantinus cum 40. millibus Christianis occisus perit, & cessat Imperium, quod à dedicatione illius vrbs steterat annis 1122. *Vallemontius.*
1455. Nicolaus V., conclusa pace inter Principes Italos, exclusis Genuensibus, moritur, cui succedit Calistus III. Borghia. *Ricciol.*
1456. Huniades Belgradum defendit cohortante milites S. Io: Capistrano, & insignem de eis victoriam reportat die 6. Augusti, quare Calistus instituit eo die festum Transfigurationis Domini. *Genebrardus.* Die 5. Decembris in Regno Neapolitano terræmotu obiit ad 60. millia hominum. *Maiolus.* Calistus Pp. instituit sonitum Campanæ in meridie ad excitandos fideles ad orandum Deo contra Turcas *Platina.*
1458. Alphonso Regi Aragoniæ succedit Joannes ipsius frater, & Calisto III. substituitur Æneas Silvius dictus Pius secundus *Ricciolus.*

1461. Mortuo Carolo VII. Rege Galliarum, coronatur Ludouicus XI. eius filius, de quo ait Vallemontius regnasse absque consilio, absque iustitiâ, absque recta ratione. Hic ad suasionem Pij secundi Pragmaticam sanctionem, à Carolo VII. anno 1437. statutam, abrogavit, renuente tamen Parlamento. *Iacqueboth de pragmatica sanctione.*
1463. Ludouicus XI. ad Fontem Rabię cum Henrico Castellæ Rege congregitur, qui volens Ludouico adulari, transacto flumine Vidasso, stetit in territorio Gallico. Similem congressum vide anno 1023. inter Henricum V. Imperatorem, & Robertum Galliarum Regem super Mosam, necnon anno 1661. inter Philippum IV., & Ludouicum XIV. *Ricciolus.*
- Moritur S. Didacus, sanctificandus anno 1588. à Sixto V.
1464. Pius secundus, dum Anconæ parat classem contra Turcas, moritur, cui substituitur Paulus secundus *Ricciol.*
1466. Moriantur Georgius Scanderbecus, & Franciscus Sfortia, cui succedit Io: Galeatius. *Ricciolus.*
1470. Turcæ Venetis cripiunt Eubæam Insulam, in quo bello perire Turcarum 42. millia, & Christianorum 30. millia *Girardus.*
1471. Paulus secundus Borsum Estensem creat Ferariæ Ducem, deindè moritur, cui succedit Sixtus IV. *Ricciol.* Lusitani Guineam detegunt Gradibus 12. vltra Æquatorem. Ludouicus XI. instituit Salutationem Angelicam ad sonitum Campanę in meridie. *Petrus Mattæi.*
- Aduertendum Ludouicum præcepisse in Gallijs, quod Calistus iam ordinauerat in Italia anno 1456.
1474. Mortuo Henrico IV. Castellæ Rege, & exclusâ vnicâ illius filia Isabellâ, vtpotè creditâ supposititia, Regnum deuoluitur ad Isabellam Henrici Sororem, quæ iam nupserat Ferdinando V. Regi Aragonię, & hoc pacto vnita sunt Regna Hispanię in vnum. *Rogasis.*
1475. Celebratur Iubilæum, quod ad annos 25. fuerat à Paulo secundo redactum. Iudæi Tridenti puerum Christianum

1475. num nomine Simonem in Parasceue martyrio afficiunt. Stephanus Moldaviae Despota cum exercitu 30. millia hominum Turcas fere 120. millia interimit. *Cromerus.*
1477. Ludouicus XI. stationes Curforum (*vulgo pyste*) primus instituit. *Ricciolius.*
1478. Instituitur Inquisicio in Italia, Gallia, Germania, & Hispania contra Iudæos, & Mauros, primusque Inquisitor fuit Thomas de Turrecremata Dominicanus. *Ricciolius.*
- Florentiæ Pazij coniurant in Laurentium, & Iulianum Medicos, quorum primus leuiter vulneratur, secundus verò occiditur; sed Franciscus Saluiati Archiepiscopus Pisanus vnus ex coniuratis suspendio damnatur, vnâ cum alijs multis, & Cardinalis Riarius carceri mancipatur, ideò Pontifex vrbem totam excommunicat. *M. S.*
1480. Achmetes Bassa Rhodum obsidet, quam Petrus Aluffonius defendit, cæsis Turcarum 30. millibus, Turca verò inde recedens Hydruntum capit, & Apuliam depopulatur. *Sabellius.*
1481. Moritur Machometes Turcarum Imperator, dictus Magnus, quia duo Imperia Constantinopolitanum, & Trapezuntinum subiecerat, eique succedit Baiazetes. Moritur etiam Rhenatus Prouinciæ Comes, qui Prouinciã Regi Galliaë legat. *Ricciolius.* Io: Picus Mirandulanus floret.
1482. Baiazetes dono mittit Petro Aluffonio Magno Magistro Æquitum Rhodianorum manum S. Io: Baptistæ, quæ ex Antiochia Constantinopolim fuerat translata anno 956. Hic Aluffonius fundauit Genuæ Collegium S. Ioannis ad persoluendas Deo Laudes propè Sacellum S. Io: Baptistæ. *Ricciol., & Iustin.*
1483. Ludouicus XI., postquam ex Italia in Galliam acersuit S. Franciscum de Paula, vt ei sanitatem à Deo impetraret, moritur, cui succedit Carolus VIII. eius filius. *Genebrardus.* Nascitur Islebij Martinus Lutherus die 22. Octobris, vel 10. Nouembris.

1484. Sixto IV. succedit Innocentius VI. ex familia Cibò, Genouensis. Lusitani adueniunt Regnum Congi. Hispani ad Malacam [*vulgo Malega*] insignem de Saracenis victoriam reportant, capto eorum Rege Boadilla. *Regasis.*
1486. Maximilianus operâ Ferdinandi Imperatoris ipsius Patris, renunciatur Rex Romanorum. Georgius Trapezuntius doctissimus, in extrema senectute, doctrinæ suæ, immò etiam sui nominis oblitus, moritur. *Genebrardus.*
1492. Ferdinandus, & Isabella Reges Hispaniarum Granatam expugnant, & finem habet in Hispania Regnum Maurorum, quod steterat annis 777., vel 778: Rex omnes Mauros, & Hebræos ex Hispania exulare iubet, nisi Christi fidem amplectantur, quare abiere ad 170. millia familiæ. *Vide etiam ad annum 1610.* Christophorus Columbus aduenit nouum orbem sub auspicijs Reginae Isabellæ. Innocentius Pp. moritur: cui succedit Alexander VI. Borgia. *Ricciol.*
1493. Ferdinando Imperatori succedit Maximilianus. Alexander VI. confirmat Regibus Ferdinando, & Isabellæ acquisitionem Indiarum Occidentalium, ductâ lineâ à polo ad polum, quæ transiret 100. leucis, siuè miliaribus 400. vltra Hesperides. *Ricciol.* Carolus VIII., dum pergit ad acquisitionem Regni Neapolitani, pugnat ad Tarum fluuium cum Francisco Gonzaga Duce exercitus Venetorum. *Tarcagnotta.*
1495. Carolus VIII. Regno Neapolitano potitur, & ex tunc cepit cognosci lues Gallica, sed in reditu ad Fornouum propè Tarum denuò pugnat cum hostibus, ei iter præcludere volentibus, sed frustra; nam, licet minori numero militum, eos cedit, & iter prosequitur. *Tarcagnotta.* Alexander VI. lineam Alexandrinam producit ad leucas 270. vltra Hesperidas. *Ricciolius.* *Vide de hoc Vallemontium.*

1496. Americus Vespucius Americam detegit, & Vascus Gamma Promontorium bonæ spei pertransit. Rex Lusitanæ pellit omnes Iudeos. *Ricciolius*.
1497. Vascus Gamma Indias Orientales detegit, & eodem anno nascitur S. Franciscus Xaverius. *Ricciolius*.
Moritur Carolus VIII. sinè filijs, eique succedit Ludouicus XII. Nepos Ludouici Aurelianensis, filij Caroli V., & fratris Caroli VI. *Uallemontius*.
1498. Poloni insigni prælio maçant Tartarorum 60. millia. *Cassinus in Ephemeride*.
1500. Gandau nascitur Carolus V. ex Philippo Maximiliani Imperatoris filio, & Ioannâ filiâ Ferdinandi, & Isabellæ Hispaniarum Regum. Fortuitò detegitur Brasilia. *Ricciol.*

SÆCULUM XVI.

1501. Galli, Hispani, & Itali contrâ Turcas profecti ad Mytilenem caduntur, dum Veneti cum Turcis pacem ineunt. In Germania sanguinea pluuia, & cruces in vestibus apparent. *Ricciolius*.
1502. Consalvus Ferdinandi Dux Gallos duobus prælijs victos à Regno Neapolitano omninò pellit, quod simul aquisiuerant, Alphonso Rege eiecto, anno 1499. *Guiciardinus*.
1503. Moritur Alexander VI. ex veneno illi per errorem propinato, & eligitur Pius tertius, eoque mortuo, substituitur Iulius secundus Genvensis. *Ricciolius*.
1504. Moritur Isabella Castellæ Regina, relictis hæredibus Ferdinando marito, & Ioanna filia, donec Carolus V. Ioannæ filius adolesceret. *Guiciardinus*.
1505. Martinus Luterus annorum 22. à fulmine, quod socium occiderat, perterritus, D. Augustini Ordinem profitetur. *Ricciolius*. Iulius secundus concedit Monacis Congregationis S. Iustinae Abbatiam Cassinensem, qui ideo dicti sunt Monaci Cassinenses.

1506. Moriuntur Philippus Pater Caroli V., & Christophorus Columbus. Iulius secundus Bononiam recuperat. *Platina*. Eius iussu inchoatur Basilica S. Petri, Architecto Bramante. *Caramuel*.
1507. Die 2. Aprilis in Parasceue moritur S. Franciscus de Paula Minimorum Fundator. *Ricciolius*.
1508. Cameraci fædus ineunt Iulius secundus, Maximilianus Imperator, & Ludouicus XII. contrâ Venetos vulgò dictum (*la Lega di Cambrai*). Armorici, & Normandi adinueniunt Canadam vulgò *la Nuova Francia*. *Ricciolius*.
1509. Exercitus Gallus contrâ Venetos missus, eos superat in prælio die 14. Maij propè Cassanum, Triuigium, & Rioltam siccam passibus 200. ab Abdua flumine. *Galius Rodiginus, & Ricciolius*. Eodem fere in loco pugnarunt exercitus Gallispanus, & Austriacus anno 1705. die 16. Augusti.
1510. Iulius II. exterorum Principum exercitus timens, declinat ad Venetos. *Guiciardinus*.
1511. Imperium diuiditur in 10. Circulos. Iulius II. personaliter Mirandulam expugnat. *Guiciardinus*.
1512. Die 11. Aprilis in Paschate adinuenitur Florida. Galli Ræuennam expugnant, & destruunt. Florentini Medicæis se subdunt. Iulius II. inchoat Concilium Lateranense. *Ricciolius*.
1513. Moritur Iulius II., cui anno sequenti succedit Leo X. Medicæus. Operâ Ludouici XII., & Maximiliani Imperatoris congregatur Concilium Pisis contrâ Pontificem, quod Leo X. reprobauit, & Cardinales, qui in eo interuenerant errorem suum confessi sunt. *Coriolanus*.
1514. Moritur Ludouicus XII. sinè prole, & ei succedit Franciscus primus Consanguineus, utpotè descendens à Ludouico Duce Aurelianensi per Ioannem, & Carolum. Die 10. Decembris Leo X. Bononiæ excipit Franciscum primum, qui ei promittit abolitionem Pragmaticæ Sanctionis, de qua egimus anno 1437., accepta vicissim facultate nomi-

1514. nandi ad beneficia, & hoc est Concordatum, de quo Historici, & præcipuè Hæretici oblatrant Pontificem cessisse spirituale pro temporali, videlicet ius eligendi pro annatis. *Vallemontius. Ricciolius. Lacqueboth.*
1516. Moritur Ferdinandus Hispaniarum Rex, cui Pontifex anno 1492. *Catholici* nomen dederat, pro se, & successoribus suis. Succedit Carolus quintus. *Ricciolius.*
1517. Finis imponitur Concilio Generali Lateranensi, in quo decreta fuit Cruciata contra Turcas, & ob publicationem Indulgentiarum Dominicanis demandatam, incipit debaccari Martinus Luterus. *Ricciolius.* Carolus v. ex Hispania eiecit reliquias Saracenorum ad 40000. familias. *Uolfangus Deslerus.*
1519. Maximiliano Imperatori succedit Carolus v., licèt Franciscus primus illam dignitatem optaret. Ferdinandus Magallanicus detegit frætrum Magallanicum, & Ferdinandus Cortesius Mexico potitur. *Ricciolius.*
1520. Luterus à Leone x. excommunicatur. Carolus v. coronatur Imperator Aquisgrani. Selinus Turcarum Imperator moritur, cui succedit Solimanus secundus. *Ricciolius.*
1521. Oritur bellum inter Carolum v., & Franciscum I. duraturum annos 38. S. Ignatius Loiola ictu bombardæ vulneratur. Moritur Leo x. *Ricciolius.*
1522. Eligitur Pontifex Adrianus vi. Belga. Turcæ Rhodum expugnant annis 213. postquam ab Equitibus Rhodianis fuerat capta. Genua ab exercitu Caroli 5. diripitur. *Iustin.*
1523. Eligitur in Pontificem post Adrianum 5. Iulius Medicæus filius Iuliani, qui anno 1478. occisus fuerat à Coniuratis, & dictus est Clemens vii. *M. S.* Carolus Borbonius deficit à Rege Galliæ, & adheret Carolo v.
1524. P. Martinus de Valentia cum Socijs duodecim ad Mexicum appellit, vbi miliones quatuordecim Infidelium ad fidem conuertit. *Martyrolog. Franciscanum pridie Kalend. Septembris fol. 398.*

1525. Dum Franciscus Galliæ Rex Ticinum obsidet, à Ducibus Caroli v. capitur, & in Hispaniam abducitur, vbi, post grauem infirmitatem, & menses 13. carceris, liberatur; durissimis tamen sub conditionibus, quas postea Parlamentum reiecit, & idcò bellum recrudescit. Ordo Capuccinorum instituitur à F. Matheo à Bassio. *Ricciolius.*
1527. Ferdinandus Caroli v. Frater coronatur in Regem Boemiæ, & Vngariæ. Borbonius Dux exercitus Caroli v. Romanam obsidet, & expugnatam diripit, ipso tamen mortuo ictu schlopi. Clemens vii. Pp. in carcerem truditur, sed Carolus v. ob dolorem direptæ Urbis sinè eius mandato, non vult agi dies festos ob Natiuitatem Philippi secundi eius filij primogeniti. *Ricciolius.*
1528. Andreas de Auria Classis triremium Gallicarum Præfectus deficit à Francisco primo, & adheret Carolo v. Die 12. Septembris Genuam in libertatem ponit. *Iustin.*
1529. Spire exposito edicto Uormatiensi contrà Nouatores, Elector Saxonix, & Lantgravius Hassiæ in illud protestantur, vndè nomen Protestantium Hæreticis. Firmatur pax inter Carolum v., & Franciscum I. Solimanus Viennam obsidet, sed recedere cogitur die 18. Octobris. *Ricciolius.*
1530. Carolus v. Bononiæ coronatur à Clemente vii. Equites Rhodiani Melitam Insulam ingrediuntur illis datam à Carolo v. In Comitijs habitis Augustæ reijcitur Confessio ab Hæreticis oblata, idcò dicta: Confessio Augustana. Protestantes Smalchadiæ fædus ineunt contrà Catholicos. *Guiciardinus.*
- Die 8. Octobris Tyberis inundatio Romæ, & die 5. Nouembris Oceanus in Bataua ad 72. Parochias inundat, occisus 100. hominum millibus. *Iacobus Philippus Bergomenss.*
1532. Henricus Rex Angliæ Catharinam Sororem Caroli v. repudiatur, licèt ex ea habuerit Mariam legitimam filiam, & ducit Annam Bolenam. Ariadenus Mithylenus dictus Barbarossa Algerium expugnat. Solimanus veniens iterum ad obsidendam Viennam cum 200. millibus armatorum,

1532. torum , adueniente Carolo v. cum 100. millibus , retrocedit. *Guiciardinus*.
1533. Henrico Vallesio Francisci Gallix Regis minori filio descenditur Catharina Neptis Clementis VII. Pp. futura Mater infelix trium Regum. Moritur Ferrariæ Ludouicus Ariostus Poeta . Anna Bolena coronatur Regina , & parit Elisabetham . *Ricciolius*.
1534. Barbarossa oras Latij , & Liguriæ terret , necnon Tunetum capit. Henricus VIII. se caput Ecclesiæ Anglicanæ nominat. Clementi VII. succedit Paulus III. Farnesius . S. Ignatius iacit prima suæ Societatis fundamenta . *Ricciolius*.
1535. Genebenses , eiecto Episcopo , nouæ Reipublicæ Hæreticæ fundamenta iaciunt , ibique se transfert anno sequenti Calvinus . Carolos v. Tunetum expugnat. Mortuo Francisco Sfortia , Carolus v. Mediolanensem Ducatum Regi Hispaniarum adiudicat. Henricus VIII. multos Catholicos martyrio coronat , inter quos Thomam Morum , & Episcopum Ruffensem .
1536. Moritur Franciscus Delphinus non sinè suspitione veneni . Anna Bolena capite plectitur . Erasmus Roterodamus moritur Basileæ . *Ricciolius*.
1537. Paulus III. indicit Generale Concilium , quod tandem Tridenti celebratum fuit . Hæretici duo Conciliabula faciunt Smalchaldiæ , & ad Concilium venire recusant . Alexander Florentiæ Dux occiditur , eique succedit Cosmas . Ethna ignes euomit , sed Catanenses illis velum S. Agathæ opponunt , & præseruantur , vt acciderat an. 254. . Uide supra Ricciol.
1538. Paulus III. , Carolus v. , & Franciscus I. , Nicæam Prouinciæ conueniunt . Carolus in Hispaniam pergens tempestate iactatus ad Fossas Marianas amicè à Francisco I. excipitur . Octauius Farnesius ducit in vxorem Margaritam filiam Notham Caroli v. , viduam Alexandri Medicæi occisi . *Ricciolius*.

1539. Carolus v. in Flandriam pergens pertransit Parisijs , vbi benignè excipitur à Francisco I. . Moritur Isabella Caroli v. vxor. *Ricciolius*.
1540. Henricus VIII. morti damnat Thomam Cromuelium suorum scelerum ministrum , & Catharinam Hauuardam quintam vxorem ob suspicionem adulterij , ducens Catharinam Parram viduam . *Ricciolius*.
1541. In Comitijs Ratisponensibus Io: Echius disputat cum Melanctone Hæresiarca . Carolus v. cum Andrea de Auria classis triremium Præfecto , Algerium inuadit infelici exitu . S. Franciscus Xauerius soluit Vlisypona in Indiam nauigaturus . Ferdinandus Budam obsidet , sed à Solimano ingenti clade afficitur . F. Ambrosius Paulonus Valentix sanctè moritur . *Vide Ricciol. hoc anno*.
1542. Concilium conuocatur Tridentum , vbi Hæretici non comparent . Galli vocant Turcas in auxilium contra Hispanos . *Ricciolius*.
1543. Carolus v. Buxeti Paulum III. alloquitur secunda vice . Barbarossa Rhegium Calabriæ diripit , & deindè Nicæam vnà cum Gallico exercitu deuastat , sed frustrà arcem obsidet . Hermannus Episcopus Coloniensis ad Lutherum deficit , & idè Episcopatu priuatur . Eum imitatus est anno 1583. Gherardus Thrachinus illius successor . *Ricciolius*.
1544. Tartarorum Rex cum 1800. millibus armatorum Regnum Cinenfium inuadit , & Pechinum obsidet , sed amissis 750. millibus obsidionem soluit . *Vide alios exercitus in Ricciol. an. 1548. , & 1549.*
1545. Concilium Tridentinum inchoatur die 13. Decembris , Hæreticis illi stare recusantibus , & idè Carolus v. in eos bellum parat . *Ricciol.*
1546. Islebij moritur Martinus Luterus , vbi natus erat anno 1483. , repertus suffocatus in lecto. Idem acciderat anno 1531. OEcolampadio . *Ricciolius*.

1547. Moritur Franciscus I., cui succedit Henricus secundus ip-
sius filius. Moritur etiam Henricus VII. Angliæ Rex.
Petrus Aloysius Farnesius à Coniuratis occiditur Pla-
centiæ, cui succedit filius ipsius Octavius. Carolus v.
insignem de Hæreticis victoriam reportat, & idem ac-
cidit Lusitanis in India contra Mauros. Augustæ publi-
catur Decretum dictum *Interim*. Barbarossa moritur
Constantinopoli.
1548. Philippus II. Genuâ pertransit, & alias Italiæ vrbes
inuisit. Sigismundo Poloniae Rege mortuo, succedit Si-
gismundus Augustus, vltimus ex stirpe masculina Iagel-
lona, ipsius filius. *Ricciol.*
1549. Mortuo Paulo III., anno sequenti eligitur Iulius III. *Ric-
ciolius.*
1552. Henricus secundus Gallie Rex Metas, Tullum, & Verdu-
num Imperio eripit, Lotharingiam inuadit, eiusq; Du-
cem nouennem Parisios abducit. Carolus v. mense
Octobris Metas obsidet, sed, ingruente hyeme, obsidio-
nem soluit, & ex tunc cepit fortuna ab eo declinare.
Moritur in Insula Sanciano S. Franciscus Xauerius, &
Uenetijs F. Mathæus à Bassio, campanis spontè sonanti-
bus. *Annales Capuccinorum.*
1553. Moritur Eduardus Rex Angliæ Henrici VIII. filius, cui
succedit Maria Soror nata ex Catharina Austriaca legiti-
ma vxore. Hæc Catholicam Religionem profitetur. Mi-
chael Seruetus Geneuæ comburitur ob blasphemias in
Sanctissimam Trinitatem, sollicitante illius damnatio-
nem Caluino. *Serius.*
1555. Iulio III. succedit Marcellus secundus, eoque mortuo,
eligitur Paulus IV. Caraffa octogenarius. Moritur Hen-
ricus Rex Navaræ, cui succedit Ioanna filia, vxor An-
tonij Borbonij, ex quo genuit Henricum IV. Gallie
futurum Regem. Carolus v. abdicat se à gubernio, ce-
dens Imperium Ferdinando fratri, & Monarchiam His-
panicam Philippo secundo filio. Moritur S. Thomas de Vil-

A.Æ.C.

1555. Villanoua. Classis Cæsareæ, & Gallica ad angustias ma-
ris Britannici pugnant memorabili damno vtriusque, sed
maiori Gallicæ. *Ricciolius.*
1556. S. Ignatius Loyola moritur Romæ. Aloysius Lypomanus,
missus à Pontifice Nuntius in Poloniam, sedat tumul-
tuantes ob vsum Calicis, ad quod iuuit miraculum ho-
stie consecratæ, à puella Hebræis vendita, & ab illis
cultris perfoßa, quæ sanguinem emisit. *Surius. Gene-
brardus.*
1557. Philibertus Dux Sabaudie Prefectus exercitus Philippi se-
cundi ad S. Quintinum Gallos cedit, & urbem eripit,
Regemque ad pacem cogit. Fames Germaniam vexat,
& Tyberis Romam inundat. *Ricciolius.*
1558. Moritur Carolus v. in Monasterio S. Iusti in finibus Ca-
stellæ, & Mariæ Angliæ Regine, succedit Elisabetha filia
Annæ Bolenæ. Galli Calerum expugnant annis 210.
postquam in potestatem Anglorum deuenerat. *Ricciol.*
1559. Cameracis firmatur pax inter Philippum secundum, & Hen-
ricum secundum, qui paulò post ex fortuito vulnere
moritur, eique succedit Franciscus secundus Delphinus
maritus Mariæ Stuardæ. Paulo IV. succedit Pius IV.
Cosmas Florentie Dux instituit Ordinem Equitum S. Ste-
phani Pp., & martyris. *Ricciol.*
1560. Classis Hispanica Ducibus Medina Celi, & Jo: Andrea de Au-
ria Andreæ Pronepote, ad Insulam Lithophagitim (*vul-
gò li Zerbi*) in Africa magna clade à Turcis affecta est.
Andreas de Auria moritur Genuæ annorum 93. Mori-
tur etiam Franciscus II. Rex Gallie, cui succedit frater
eius Carolus IX. Hoc anno Hæretici in Gallia incipiunt
vocari Ugonoti. *Vallemontius, sed vide Ricciolium anno
1562.*
1561. Carolus Cardinalis Caraffa iussu Pij IV. ob crimina ad sup-
plicium damnatur, vnà cum alijs. Maria Stuarda, orbata
Marito, & Matre, in Scotiam redit. *Ricciolius.*

1562. Concilium Tridentinum anno præcedenti reasumptum, hoc anno perficitur operâ S. Caroli Borromæi. Dux Guisus ab Hereticis occiditur, sed homicida Parisijs à quatuor Equis disceptus moritur. Odettus Cardinalis in hæresim lapsus excommunicatur. Moritur Michael Angelus Bonarota. *Ricciolius.*
1564. A Pio iv. dirimitur controuersia præcedentiæ inter Reges Hispaniæ, & Galliæ in fauorem Galliæ. Ferdinando Imperatori succedit Maximilianus ii. eius filius. Moritur Calvinus Geneuæ. *Ricciolius.*
1565. Turcæ per menses 4. Melitam obsident, sed amissis 26. millibus inglorij recedunt. Moritur Pius iv., cui anno sequenti succedit Pius v. Dominicanus. *Ricciolius.*
1566. In Belgio incipit rebellio contrâ Hispaniarum Regem, illas Prouincias gubernante Margarita Farnesia filia Notha Carolis v., Uxore Octauij Farnesij, & Matre Alexandri Farnesij. *Ricciolius.* Incipiunt benedici numismata, vulgò *Medaglie*, quæ à fidelibus deferuntur, eò quòd hæretici darent quædam numismata pro tesseriis. *Coriolanus.*
1567. Maria Scotiæ Regina, Iacobi fratris Nothi persecutionem deuitans, in Angliam proficiscitur, vbi à Regina Elisabetha in carcerem truditur, ibi moritura anno 1587. Hæretici Parisios obsident infelici euentu. *Ricciolius.*
1568. Carolus Hispaniæ Infans à Patre carceri damnatur, vbi moritur. Obijt etiam ex immaturo partu Isabella eius Mater. In Belgio multi rebelles cæduntur.
1569. Pius v. Cosmam Medicum Magnum Ducem Hætruriæ declarat. Fames dira Italiam vexat, & præcipuè Venetias, vbi ob inimicorum insidias totum ferè nauale conflagrat. Sectarij in Gallia à Catholicis bis cæduntur. *Ricciolius.*
1570. Selinus mittit Classem ad occupandum Cyprum. Terræmotus Ferrariam vexat. *Ricciolius.*
1571. Ad Echinadas (vulgò *Cursolari*) Christiani insignem de Turcis victoriam reportant sub auspicijs B. V. Rosarij. Tartari Præcopes Moscham Urbem obsident, totumque Moscouiæ Regnum deuastant. *Ricciolius.* In

1572. In deditioe Gorgomiensi Hæretici multos Fratres Minores, aliosque Religiosos Martyrio coronant, de quo vide Breuiarium Minoritanum die 9. Julij. Moritur Pius v., cui succedit Gregorius xiiii. Obijt etiam Sigismundus ii. Poloniæ Rex, in quo deficit familia Iagellona, sicut anno 1370. in Casimiro 3. defecerat Plastra *Foresti*. Carolus ix. Rex Galliæ decretâ die, quæ fuit 24. Augusti S. Bartholomæo dicata, & incidente in feriam i., omnes Vgonotos interfici iubet, durante internecone per dies 7. Parisijs periere ad 5. millia, & alij alibi. Similis carnificina facta fuerat in Anglia de Danis anno 1011., & in Sicilia de Gallis anno 1282. *V allemontius.* Eandem parauerat Amam de Iudæis, & futura erat die 14. mensis Adar. *Esther cap. 13.*
1573. Ueneti Turcis Cyprum cedunt. Henricus Valesius eligitur in Regem Poloniæ futurus postea Rex Galliæ. *Ricciolius.*
1574. Moritur Carolus ix. sine prole, cui succedit Henricus iii. in Polonia degens, vndè à Matre vocatur. *V allemontius.* Moritur Selinus Turcarum Imperator, cui succedit Amurates.
1576. Maximiliano succedit Rodolphus ii. Pestis Venetias vexat, vbi periere ad 60. millia. In Belgio Prouinciæ rebelles inter se sedus ineunt, quæ adhuc dicuntur Prouinciæ Vnite, & anno 1581. nouum Gubernium statuunt sub Duce Aurisiaco. *V allemontius.*
1578. Mortuo in Belgio D. Joanne Austriaco, succedit in Præfectura Alexander Farnesius. Rex Lusitaniæ Sebastianus moritur in Africana expeditione, & plures deindè se esse Sebastianum fingunt. Succedit in Regno Henricus Cardinalis ipsius Patruus decrepitis. *Ricciolius.*
1579. Elisabeth Angliæ Regina sæuit in Catholicos. Henricus iii. instituit Ordinem Spiritus Sancti. Sacerdos ob reuelatam Confessionem morti damnatur. *Ricciolius.*
1580. Moritur Henricus Cardinalis Rex Lusitaniæ, quare Philippus ii., excluso Duce Brabantiæ, aliisque prætenden-

1580. dentibus, Regnum occupat. Philiberto Sabaudix Ducis succedit Carolus Emmanuel. Franciscus Draco Fretum detegit versus Polum Antarcticum, & Orbem totum lustrat, vt fecerat Magaglianes. *Ricciolius*.
1582. Gregorius Chalendarium reformat indicens, vt dies quinta Octobris dicatur quinta decima. Eadem die moritur S. Theresia Carmelitarum Reformatrix. *Ricciolius*.
1583. Gherardus Thrachinus Archiepiscopus Colonienfis in Hæresim labitur, vt fecerat Hermannus eius prædecessor anno 1543., & idè excommunicatur. *Ricciolius*.
1584. Alexander Farnesius Antuerpnam obsidet. S. Carolus Borromæus piè moritur. *Ricciolius*.
1585. Legati trium Regum Japonix confectis 21. millibus milliariibus Romam veniunt, & Obedientiam præstant Gregorio XIII., qui paulò post moritur, eique succedit Sixtus v. *Ricciolius*.
1586. Obeliscus Pyropæcilus annis 940. ante Christi Aduentum P. I. 3773. à Sesostris Egypti Regis filio constructus Soli dicatus, & à Caio Cæsare in Vaticano collocatus, Sixtus v. hoc anno, ex latere aræ S. Petri, vbi erat, in medium eiusdem collocari curat impensâ scutorum Romanorum 37975., erat autem altitudo eius cubitorum 100., vel pedum 107. *Marsh., Ricciolius, & Caramuel in Mathesi*.
1587. Maria Scotix Regina post annos 20. carceris, supplicio damnatur. Poloni eligunt in Regem Sigismundum 3. Nepotem ex Matre Sigismundi 2., & filium Regis Suetix, cum prius hæresim abiurasset, & in eo continuat per Matrem progenies Plastra, & Jagellona. *Ricciolius*.
1588. Henricus 3. occidi mandat Guisium, & Cardinalem eius fratrem, quare anno sequenti à Pontifice ei monitorium indicitur. *Vallemontius*.
1589. Obeliscum à Sesostris Ægyptiorum Rege antè annos 2546. anno videlicet P. I. 3756. constructum, Solique dictum, altitudinis cubitorum 120., & ab Augusto in cen-

- tro Circi Maximi collocatum, Sixtus v., licèt diminutum, ad Portam Populi collocari mandat, sicut etiam alium Regis Ramiri, qui fuerat omnium maximus, à Constantino vsque Alexandriam deportatum, & à Constantio Romam deductum, in Circo Maximo, vbi erat alius, Augusti collocatus anno Æ. C. 357., idem Sixtus v. ad fores Templi S. Joannis, quartum tandem ante fores S. Mariæ Maioris collocandum curauit, sed aduertendum huiusmodi Obeliscos esse valdè diminutos, & in frustra sectos in Barbarorum inuasionibus. Extat etiam alius adhuc sepultus, quem Augustus in Campo Martio collocauerat, de quo *Amianus Marcellinus, & ex eo Marshamus, & Baron. ad annum 357.* Moritur Catharina Medicea Mater infelix trium Gallix Regum. Henricus Parisium obsidet, sed Alexander Farnesius obsessis affert comitatum, quo Henricum cludit. Jacobus Clemens Dominicanus Henricum XIII. occidit, & in eo deficit Stirps Vallesia, quæ 13. Regibus per annos 161. regnauerat. Succedit Henricus IV. Borbonius, vtpotè descendens à Roberto filio S. Ludouici, & post annos quatuor Catholicam Religionem amplectitur, eiurata hæresi, in qua fuerat enutritus. *Vallemontius*.
1590. Sixto v. succedit Urbanus VII. Castanea Genuensis, sed, eo mortuo, eligitur Gregorius XIV., & paulò post Innocentius IX., ac tandem Clemens VIII. Aldobrandinus anno 1592. *Ricciolius*.
1592. Alexander Farnesius moritur in Canobio S. Vedasti Atrebatii. Ioanni Suetix Regi succedit filius ipsius Sigismundus Rex Polonix. *Ricciolius*.
1593. Christiani in Ungaria Turcas profligant, cæsis eorum 18. millibus, & idem accidit anno sequenti. *Foresti*.
1594. Henricus IV. à Ioanne Castilioneo grauius vulneratur, & ob id PP. Societatis Jesu è Regno pelluntur, sed 1603. reuocantur. *Ricciolius*.

1595. Amuratti III. succedit Amurattes IV., qui 18. fratres suos iugulari mandat. Moritur etiam S. Philippus Neri, & Torquatus Tassus. *Ricciolus.*
1596. Classis Anglica ad Gades, Hispanicam, iam paratam ad Indiarum navigationem, incendit, ipsumque Gades captum diripit. Bellum in Belgio, & Vngaria recrudescit. *Ricciolus.*
- Parisijs morti damnatur Impostor, qui se Christum esse dicebat. *M. S.*
1597. In Iaponia multi FF. Minoritæ, & tres ex Societate Iesu martyrio afficiuntur. *Ricciolus.*
1598. Clemens VIII. Ferrariæ Ducatum Ecclesiæ adiudicat, ob mortem Ducis mortui sine prole legitima. Pax firmatur inter Henricum Galliarum Regem, & Philippum II., qui paulò post moritur, & succedit Philippus III. eius filius. *Ricciolus.*
1599. Pontifex declarat nullum Matrimonium Henrici IV. cum Margarita Vallesia. *Ricciolus.*
1600. Celebratur Iubilæum, tribus peregrinorum millionibus Romanam confluentibus. Henricus IV. ducit in uxorem Mariam Medicæam. Firmatur pax inter Galliarum Regem, & Sabaudiarum Ducem, qui cedit Gallis pro Marchionatu Salutijs, Bressam. *Ricciolus.*

SÆCULUM XVII.

1601. **N**ascitur Ludovicus XIII., & Anna Maria Mauritia Hispaniarum Infans futuri Coniuges, & Genitores Ludovici XIV. Quidam impostor, se Sebastianum Lusitaniarum Regem fingens, multos Lusitanos seducit, sed agnitus, pernasluit. Idem acciderat anno 1578. *Ricciolus.*
1602. Incipit disputatio de Auxilijs Diuinæ Gratiæ inter PP. Dominicanos, & Iesuitas. *Ricciolus.*

1603. Moritur Elisabeth Regina Angliæ, cui succedit Jacobus Rex Scotiæ, qui utrumque Regnum coniungit. Machometo Turcarum Imperatori succedit Achmetes annorum 15. Moritur Ferdinandus frater Ambrosij Spinulæ. *Ricciolus.*
1604. Ambrosius Spinula, post 39. mensium obsidionem, Ostendam expugnat. Apparet noua Stella in signo Sagittarij. *Ricciolus.* Genuæ instituitur Ordo Sanctissimæ Virginis Annuntiæ.
1605. Clementi VIII. succedit Leo XI., & eo mortuo, Paulus V. Burghesius. *Ricciolus.*
1606. Paulus V. interdicto subijcit Venetos, unde magna oritur contentio inter illos. Lusitani, numero tantum 145., Malaccam in India ab Hollandis defendunt, solis herbis victitantes. *Ricciolus.*
1608. Moritur Cardinalis Cæsar Baronius. *Ricciolus.*
1609. Ioannes Lippensum Zelandus Hagæ in Holandia, casum concavum vitrum cum conuexo coniungens, adinuenit artem tubi optici, primumque ab eo elaboratum vendit Ambrosio Spinulæ. Artem hanc Dioptricam postea illustravit Galilæus, & P. Reita Capucinus, cum alijs. *Uide Reitam.*
1610. Henricus IV. à Francisco Rauigliaco, occiditur, cui succedit Ludovicus XIII. eius filius nouennis. Aduertendum tres Henricos Galliarum Reges morte violenta obiisse. Philippus III. Hispaniarum Rex Mauros omnes, qui anno 1492. sub Ferdinando, ne Hispania excederent, Christianam fidem fuerant professi, hoc anno omnes abire cogit, eiektorum autem numerus fuit 900000. idest nouies centena millia. Rex Persarum Babylone cædit 20. millia Turcarum. Ordo Visitationis à S. Francisco Salesio instituitur. S. Carolus Borromæus sanctorum numero adscribitur. *Ricciolus.*
1611. Sigismundus Poloniæ Rex post biennem obsidionem Smolescham expugnat, perire autem Moschorum 100000. millia. Carolus, qui anno 1607. Suetiæ Regnum occupauerat,

1611. nerat, hoc anno moritur, cui succedit filius ipſius Guſtauus Adulphus. *Ricciolius.*
1612. Rodulpho Imperatori ſuccedit Mathias ipſius frater. *Ricciolius.*
1613. Franciſco Mantuæ Duci ſuccedit Ferdinandus Cardinalis ipſius frater. *Ricciolius.*
1614. Dux Neoburgi, ductâ anno præterito in vxorem filia Ducis Bauariæ, hoc anno hæreſim abiurat. Coſachi Thraciam, aliasque Prouincias deuſtant. In Iaponiæ Regno ſequit perſecutio in Catholicos inſtingantibus Anglis, & Holandis hæreticis. *Ricciolius.*
1618. Apud Clauennam in Regione Rhetorum Mons cum oppido Plurauio, terra labente, ſubſidit, conſepulto oppido cum omnibus incolis die 4. Septembris. *Ricciolius.*
1619. Mathiæ Imperatori ſuccedit Ferdinandus ipſius Patruelis. *Ricciolius.*
1620. Exercitus Imperialis Hæreticos in Boemia cedit, & Pragmam occupat. *Ricciolius.*
1621. Moriuntur hoc anno Paulus v., cui ſubſtituitur Gregorius xv., Ludouicus, Coſmas M. Dux Hetruriæ, cui ſuccedit Ferdinandus, Philippus 111., cui ſuccedit Philippus 1v., & tandem Cardinalis Bellarminus annorum 80. Poloni Turcarum exercitum cædunt, occiſis fere 200. millibus, quare Turca pacem petit. *Ricciolius.*
1622. In Iaponia martyrio coronantur P. Carolus Spinula cum alijs. Gregorius xv. Sanctorum numero adſcribit Sanctos Iſidorum, Philippum Nerium, Ignatium, Franciſcum Xauerium, & Thereſiam. Inſtituit etiam Congregationem de Propaganda fide. Ranutio Parmæ Duci ſuccedit Odoardus. *Ricciolius.*
1623. Moritur S. Franciſcus Saleſius, & Gregorius xv., cui ſuccedit Urbanus viii. Carolus filius Iacobi Angliæ Regis venit Matritum. *Ricciolius.*
1624. Ambroſius Spinula Bredam obſidet, quam anno ſequenti expugnat, expenſis in obſidione decem millibus aureorum, *Ricciolius.*

1625. Celebratur Romæ Iubileum. Moritur Iacobus Angliæ Rex, cui ſuccedit Carolus eius filius, ductâ in vxorem Henrietta Maria Sorore Regis Galliæ. Oritur bellum inter Genuenſes, & Sabaudos. Propè oram Siciliæ pugnant Classis Melitenſis cum Turcica magna vtrimque clade. *Ricciolius.*
1626. Ruſticorum rebellium 70. millia Auſtriam Superiorem deuſtant, ſed breui diſperguntur. Cardinalis Franciſcus Barberinus in Hiſpaniam proficiſcitur Legatus à Latere. Franciſcus Maria Ruuere Dux Urbini Principatum cedit Pontifici, adhuc viuens, nè inde bella oriantur. *Ricciolius.*
1627. Moritur Vincentius Gonzaga Dux Mantuæ ſine prole, cui ſuccedit Dux Niuermenſis conſanguineus, vnde lites, & bella.
1628. Rex Galliæ poſt diutinam obſidionem Rupellam expugnat. Conſaluus Mediolani Gubernator Caſalem obſidet, & Dux Sabaudia plura loca Montisferrati occupat. *Ricciolius.*
1630. Germani, poſt obſidionem, Mantuam expugnant, & tri-duò diripiunt. Peſtis Venetijs, & in Lombardia ſæuit. Obſeſſo à Marchione Spinula Caſale, Mazarinus, qui Panciroli Legati Pontificij vices gerebat, ab eo inducias obtinet, de quo Spinula redarguitur, & paulò poſt moritur. Firmatur pax inter Imperatorem, & Ducem Mantuæ. Guſtauus Rex Suetiæ Cæſari bellum indicit. Moritur Carolus Emmanuel Dux Sabaudia, cui ſuccedit Victorius Amedeus. *Ricciolius.*
- Mediolani quidam ſceleſti peſtifera tinctura linibant homines, qui ob virus malignitatem peribant. *M. S.*
1631. Guſtauus Germaniam cladibus inundat. Veſuuius poſt terramotum lapides, & cineres euomit ad plura millia, Urbanus viii. Eminentia titulum Cardinalibus confert. *Ricciolius.*

A.Æ.C.

1632. Moritur Franciscus Maria ultimus Dux Urbini. Gustauus, post multas Germaniæ vrbes expugnatas, tandem die 15. Nouembris ad Lutzenam Oppidum in prælio moritur, relictâ hærede Christina Alexandrâ septenni, quæ postea Regno renuntiauit. In India classis Hispanica, quæ argentum vehebat naufragio perit. *Ricciolius.*
1633. Firmatur pax inter Genuenses, & Sabaudos operâ Cardinalis Infantis. Romæ supplicio afficitur Hyacinthus Centinus Nepos Cardinalis, qui veneficijs Pontificem necare tentabat. Dirus terræmotus Zacinthum insulam vexat, flammis erumpentibus. *Ricciolius.*
1634. In Germania Catholici Hæreticos cædunt, ad 10. millia necatis. *Ricciolius.*
1635. Elector Treuirensis, quod Gallis adhæssisset, Viennæ in carcerem truditur, quarè tum Rex Galliæ, tum Pontifex reclamant. *Ricciolius.*
1636. Bellum in statu Parmensi recrudescit. *Ricciol.*
1637. Ferdinando secundo succedit in Imperio Ferdinandus III. Mortuo Victorio Amedeo, succedit Carolus Emanuel III. eius filius.
1638. Post annos 23. sterilitatis, Galliæ Regina parit Ludouicum XIV. Classes Triremium Hispaniarum, & Galliarum propè Genuam cruentum certamen ineunt, vincente Gallica. Amurates Turcarum Imperator cum 300. millibus armatorum Babylonem expugnat, & 60. millia occisorum inhumata relinquit, vnde pestis sæuit. *Ricciolius.*
1639. Inter Principes Sabaudia, & Christinam Ducissam, ob filij tutelam, bellum exoritur. *Ricciolius.*
1640. Urbanus VIII. Lucenses interdico subiicit, qui de illo non curant, asserentes sine legitima causa prolatum. Catalauni, & Lusitani ab Hispanis deficiunt ob seueritatem Ducis Oliuarez, & illi Gallos, hi ducem Bragan-tiæ in auxilium poscunt. *Ricciol.*

A.Æ.C.

1641. Nascitur Leopoldus Imperator. Honoratus Monæci Princeps, reiectâ protectione Regis Hispaniarum, Gallis adhæret, quorum Milites in arcem introducit, reiectis Hispanis. Odoardus Parmæ Dux bellum indicit Barberinis. *Ricciolius.*
1642. Nascitur Macometes IV. cum maxima Turcarum lætitia, eò quòd nullus alius esset ex illa progenie. Moritur Colonia Maria Medicæ Mater Ludouici XIII. Moritur etiam Cardinalis Richelius annorum 58., & 18. regiminis, cui succedit Cardinalis Mazarinus. Inuenta, sunt autem in eius capite organa sensuum duplicata, & aliqua etiam triplicata. *Ricciolius.*
1643. Moritur Ludouicus XIII., cui succedit Ludouicus XIV. Dux Oliuarez, amissa Regis gratia, paulò post moritur. *Ricciolius.*
1644. Firmatur pax inter Barberinos, & Ducem Parmæ. Moritur Regina Hispaniæ, & Urbanus VIII., cui succedit Innocentius X. Pamphilius. Poloni 80. millia Tartarorum superant, captis, vel occisis 20. millibus. Tartari Asiatici, superato muro, Sinensium Regnum inuadunt, ibique adhuc regnant. *Ricciolius.* Idem acciderat an. 1280. *Uallemontius.*
1645. Turcis Cretam inuadentibus, oritur bellum Cretense duraturum per annos 24. Barberini Innocentij Pp. indignationem timentes, Roma aufugiunt, & in Gallia se recipiunt. *Ricciolius.*
1646. Moritur filius vnicus Regis Hispaniæ. Princeps Thomas Sabaudus Orbetellum obsidet. *Ricciol.* Holandi pacem ineunt cum Rege Catholico post annos 80. rebellionis, & nouam Rempublicam instituunt. Panormitani tumultuantur, sed statim aquiescunt. Neapolitani rebellant Duce Maso Aniello, qui post paucos dies occiditur. Galli sub Duce Mutinæ Cremonam obsident, sed anno sequenti recedunt. *Ricciolius.*

A.Æ.C.

1648. In vrbe Monasteriensi firmatur pax inter Imperatorem, & Reges Hispaniæ, & Galliæ, sed quia in ea Protestantibus nimis indulgebatur, Fabius Ghisius Nuncius Pontificis contrà eam est protestatus. In Hispania, & in Sabaudia deteguntur coniurationes. Ibrainus Turcarum Imperator cordâ arcus à Ianizeris præfocatur. *Ricciol.*
1649. Londini capite plectitur Carolus Rex, quem Angli à Scotis coemerant. Scoti, & Hyberni Carolum secundum Caroli filium in Regem designant, & Angli nouam Rempublicam instituunt. Pontificij Castrum urbem destruunt in penam occisi Episcopi. Io: Casimirus Societatis Iesu, & Cardinalis, electus in Regem Poloniæ, ducit in vxorem Viduam Vlatislai fratris sui, & Cosaccos superat. *Ricciol.*
1650. Imperator tertijs nuptijs ducit in vxorem Eleonoram Gonzagam Sororem Ducis Mantuæ. In Gallia recrudescit bellum contrà Cardinalem Mazarinum, qui Lutetias quasi victor ingreditur. Pontifex multas Religiones, & Conuentus abrogat. *Ricciolius.*
1651. Cardinalis Mazarinus toto Galliæ Regno excedere cogitur, sed quàm primum reuocatur. Rex Poloniæ insignem de Tartaris, & Cosacchis victoriam reportat, cæsis 100. millibus. *Ricciolius.*
1652. Marchio Carasenna Casalem obsidet, & ad deditionem cogit. *Ricciolius.*
1653. Cum anno 1651. Angli bellum indixissent Holandis ob piscationem circà Orchadas, hoc anno eorum classes per duos integros dies præliantur, & victoria stat pro Anglis. Innocentius x. damnat, vt hæreticas, 5. propositiones Iansenij. *Ricciolius.*
1654. Ferdinandus frater Leopoldi eligitur in Regem Romanorum, & anno sequenti moritur. Ludouicus xiv. Rhemis coronatur. Christina Suetiæ Regina Regnum cedit Carolo Gustavo Duci Bipontino consanguineo, & Brusellis Catholicam Religionem profiteretur. Firmatur pax inter

A.Æ.C.

1654. ter Anglos, & Holandos, nec non inter Polonos, & Tartaros. *Ricciolius.*
1655. Innocentio x. succedit Alexander vii. Ghisius, qui anno labente Romæ excipit Reginam Christinam Alexandram. Leopoldus eligitur in Regem Ungariæ, & anno sequenti Boemiæ.
1656. Pestis ex Sardinia Neapolim delata, deindè Romam, & Genuam, vbique hoc anno, & sequenti sequit, ita vt Genuæ perierint ad 70. millia, remanentibus in vrbe viuus solis 14400. Moritur Io: Rex Lusitaniæ. *Ricciol.*
1657. Veneti Iesuitas, quos anno 1606. expulerant, iterum reuocant, Tartari Transiluanos cædunt, occisis 4. millibus, & 24. millibus captis. Moritur Ferdinandus Imperator. *Ricciolius.*
1658. Leopoldus Ignatius eligitur in Regem Romanorum. Doncherchem à Gallis expugnatur, ibique ingreditur Rex cum Card. Mazarino. Illum cessuri iisdem Anglis anno 1712.
1659. Cardinalis Mazarinus, & Io: de Haro in Insula fluminis Bidastoræ propè Baionam firmant pacem inter Reges Galliæ, & Hispaniæ, quæ dicitur Pax Pyrenæorum. Cosacchi mactant 8. millia Moscorum, & multò plures capiunt, trucidant etiam 15. millia Polonorum. Ragofius cædit 7. millia Turcarum. Arabes Meccam expugnant. *Ricciolius.*
1660. Reges Hispaniarum, & Galliæ conueniunt ad fontem Rapidum die 7. vel 10. Maij, & Ludouicus xiv. ducit in vxorem Theresiam filiam Philippi xv. Similis congressus intercefferat anno 1463. inter Henricum xv. & Ludouicum xi. Angli Carolum secundum in Regem acclamant, damnatis ad mortem septem principalibus conspiratoribus in mortem Caroli i., & Cromuelis ossa exhumata comburuntur. Locustæ infestant Insulas Fortunatas, & anno sequenti Calabriam, & Ægyptum. Imperator bellum indicit Turcis. *Ricciolius.*

Aaa

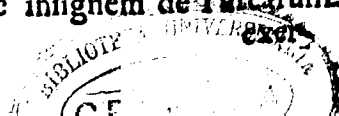
Tur-

1660. Turcæ occupant Portam ferream, per quam est transitus in Transiluaniam, & eam Prouinciã diripiunt. Ueneti in Portu Insulæ Chio comburunt 33. triremes Turcarum, occiso insigni Balsà Mazzamama. Montecuculus 15. millia Turcarum partim cædit, partim capit. Poloni in Lithuania 26. millia Moscouitas mactant. Nascitur in Septembri Delphinus, & in Nouembri Carolus secundus Hispaniarum Rex. Carolus Stuardus ad Regnum Anglię reuocatur. *Ricciol.*
1662. Holandi Goam diripiunt. Fochetus Præfectus Regij Errarij Galliæ, conuictus vt usurpator 40. millionum librarum, in carcerem truditur. Romæ Miles Corsus schloppo interimit famulum Galliæ Legati, ex qua scintilla magnum incendium belli erupit. Angli cedunt Regi Galliæ Doncherchem. Coniuratio filij Co. de Haro Matriti detegitur. Passauia tota in cinerem redigitur, excepto Conuentu FF. Minorum. In Polonia pluuia, & in Belgio maris inundatio multas ædes subuertit. *Ricciolius.*
1663. Turcæ Neikesellum expugnant, sed alibi à Co. Esdrino ceduntur. Io Austriacus post 6. dierum obsidionem Eboram expugnat, multisque millionibus potitur. Tartari Morauiam incendunt. Legati Heluetiorum Regem Galliæ adeunt, quorum primus erat annorum 115. *Ricciol.*
1664. Cardinalis Ghisus Legatus à Latere Lutetiam pergit, & à Rege honorificè excipitur, ibique componit dissidia Romæ orta anno 1662. Montecuculus ad S. Gothardum insignem de Turcis victoriam reportat, cæsis, aut mersis 16. millibus, & Pontem Ezech comburit, qui à Solimano fuerat constructus. Insignis Cometa apparet *Ricciol.*
1665. Pestis cessat in Hollandia mortuis 4148. Reges Galliæ, & Angliæ Hollandis bellum indicunt. Moritur Philippus 14. Rex Hispaniarum. Naualis pugna inter Classes Anglam, & Batauam.

1666. Londini, accenso igne in Domo Pistoris, in cinerem redigit domorum 15. millia, Ecclesias 82., peremptis 5. millibus pueris, præter fæminas, & alios, ideoque statutum est ieiunium quot annis celebrandum in illius memoriam. Leopoldus Imperator ducit in vxorem Hispaniæ Infantam. P. Io: Aderardus Nitardus S. I. eligitur in Generalem Inquisitorem Hispaniæ. Firmantur induciæ inter Imperatorem, & Turcas *Ricciolius.*
1667. Oritur dissidium inter Regem Lusitaniæ, & Reginam vxorem, quare soluitur Matrimonium. Alexandro 6. succedit Clemens 9. Terræmotus Dalmatiam concutit, maximamque Ragusę partem subuertit, exsiccatis fontibus, & puteis, necnon triduo antè recedente mari ad tria milliaria à portu. Rex Galliæ firmat pacem cum Hollandis, & ditionem Regis Hispaniæ in Belgio, tanquam sibi debitam, inuadit. *Ricciol.*
1668. Galli intrã dies 13. tota Burgundiã potiuntur. Coniuratio Magnatorum Vngarię contra Leopoldum Imperatorem detegitur. Dirimitur Matrimonium Regis Lusitanię cum Regina, quæ nubit Petro Regis Fratri, qui Regni administrationem suscipit, & Regem in carcerem trudit. Aduertendum anno 1240. Procures Lusitanos postulasse ab Innocentio 14. annulationem Matrimonij Sancij secundi, eiusque depositionem sub prætextu sterilitatis, quod non obtinuerunt. *Rogatis.* Firmatur pax inter Hispanos, & Lusitanos, & Aquisgrani inter Hispanos, & Gallos. Regina Polonię dissidia excitat in fauorem Gallorum, & Casimirus Rex Poloniæ coronę abrenunciat. Incendium in domo Imperatricis maximas diuitias consumit, intacto ligno S. Crucis, quare Imperatrix Ordinem S. Crucis instituit.
1669. Firmatur pax inter Venetos, & Turcas post captam Gandiam, & moritur Clemens 14.
1670. Eligitur in Pontificem Clemens 11. Rex Galliæ Lotharingiam inuadit, & illius Ducem eijcit. *Uallemontius.*

1671. Marchio Spinula Viennam pergit, vt Orator Regis Hispaniæ. Pontifex declarat Beatam Ludouicam Albertoniam tertij Ordinis, & in sanctorum numerum refert Sanctos Caietanum, Rosam &c. Supplicio damnantur Naddasti, Idrinus, Frangipanis, & Tatembach Magnates Vngari.
1672. Reges Gallix, & Angliæ bellum indicunt Hollandis, eisq; multas arces eripiunt. Naualis pugna inter Anglos, & Gallos ex vna parte, nec non Batauos ex alia. Dux Sabaudiæ Genuenses inopinatò armis aggreditur mense Junij.
1673. Poloni Duce Io: Subiefschi, insignem de Turcis victoriam reportant. Rex Gallix Traiecto ad Menum potitur, & Hispanis bellum indicit. Firmatur pax inter Genuenses, & Sabaudos.
1674. Insignis pugna ad Steneph in Belgio inter exercitum Regis Gallix, & Collegatos. Moritur Margarita Imperatrix, & Leopoldus ducit in vxorem Arciducissam. Sæuum prælium in Belgio inter Hollandos, & Gallos, in Germania inter Gallos, & Germanos. In carcerem truditur Comes Fustembergh futurus postea Episcopus Argentoratensis, & Cardinalis. Massanenses deficiunt ab Hispanis, & à Gallis petunt auxilium.
1675. Moritur Michael Rex Poloniæ, & eligitur Io: Subiefschi. Magna inundatio in Hollandia multos perimit. Jubileum Romæ celebratur.
1676. Imperiales Treuiri potiuntur, & Marefciallus Turrena occiditur. Clementi x. succedit Innocentius xi. Leopoldus tertijs nuptijs ducit in vxorem filiam Principis Neoburgi Magdalenam Eleonoram.
1677. Galli in Belgio multas Vrbes Hispanæ ditionis expugnant, vt etiam Friburgum in Germania. *Vallemontius.*
1678. Galli Messanâ deferunt, quam D. Vincentius Gonzaga Prorex occupat. Nascitur Primogenitus Leopoldi Iosephus, moriturus anno 1711. Nimegæ firmatur pax inter Hispanos,

1678. panos, Gallos, & Hollandos, ac deindè etiam cum Imperialibus.
1679. Rex Hispaniæ ducit in vxorem filiam Ducis Aurelianensis. Viennæ, & in Hispania grassatur pestis, & eligitur in Episcopum Viennensem P. Emericus Capucinus.
1680. Delphinus ducit in vxorem Sororem Ducis Bauariæ. Terremotus Hispaniam concutit.
1681. Galli Casalensem arcam, & Argentoratum eodem tempore occupant.
1682. Inundatio in Belgio, & Hollandia maximum damnum affert. Nascitur Dux Burgundiæ Primogenitus Delphini. Algerius à Gallis bombis diruitur.
1683. Turcæ cum exercitu 290. millium armatorum Viennam obsident, quæ strenuè defenditur, & ab obsidione liberatur die 12. Septembris. Nascitur Dux Andegauensis nunc Philippus v.
1684. Classis Gallica bombis Urbi Genuæ maximum damnum infert. Firmantur induciæ inter Imperatorem, & Gallos.
1685. Dux Reipublicæ Genuensis cum 4. Senatoribus Parisios pergit. Rex Gallix omnes Hæreticos, *vulgò Vgonoti* è Gallia pellit. Mortuo Carolo Angliæ Rege, succedit Iacobus ipfius Frater. Dux Lotharingiæ ad Strigoniam insignem de Turcis victoriam reportat, & post dies quatuor Generalis Caprara Neichifello potitur. Nascitur Carolus 111. in Imperatorem eligendus anno 1711.
1686. In Anglia publicè profitetur Catholica fides, abrogatis poenis in Catholicos. Dux Bauariæ, & Dux Lotharingiæ Budam expugnant die 2. Septembris, & Pontifex eadem die 27. Cardinales creat. Nascitur Dux Berij tertius filius Delphini.
1687. Imperialis exercitus in Vngaria, & Veneti in Dalmatia, multas Turcarum Vrbes expugnant. Pontifex Legatum Apostolicum in Angliam mittit. Duces Bauariæ, & Sabaudiæ fædus ineunt contrà Regem Gallix. *Vallemont.* Duces Bauariæ, & Lotharingiæ insignem de Turcarum

exercitu victoriam reportant propè montem Arsam in Vngaria, eodem in loco, vbi sæculo præterito Ludouicus Ungariæ Rex victus, & occisus fuerat à Solimano. Magnus Visirrus morte damnatur, & Sultanus Meemet deponitur, electo Solimano eius fratre.

1688. Princeps Clemens Bauariæ non sine magna contentione eligitur in Archiepiscopum Coloniensem, excluso Frustembergh, cui Rex Galliarum fauebat. Exercitus Imperatoris in Vngaria Belgradum expugnat die 6. Septembris, & Veneti Peloponesum acquirunt. Galli inopinatò. Imperium inuadunt, & desolantur.

1689. Classis Gallica Algerium bombis destruit. Rex Galliarum indicit bellum Imperatori, & Hollandis, capto inopinatò Philisburgo, aliisque Urbibus. Princeps Auriacus cum Classe in Angliam pergit, indeque eicit Iacobum Regem Socerum suum, qui Lutetiam se confert, ibique excipitur à Rege in Abbatia S. Germani. Mortua Hispaniæ Reginâ, Rex ducit in uxorem filiam Principis Neoburgi Sororem Imperatricis. Innocentio XI. succedit Alexander VII. Ottobonus. Exercitus Imperialis in Vngaria duas insignes victorias reportat de Turcarum exercitu, & Urbem Nissam expugnat. *In Epist. Eremitæ*, Exercitus Germanorum, & Gallorum in Italiam descendunt.

1690. Turcarum exercitus potitur Belgrado, aliisque Urbibus in Vngaria. Classis Gallica de Anglia, & Hollanda ad Manicam victoriam reportat. Ad Staphardam in Pedemontana regione exercitus Gallus Ducem Sabaudiæ superat. *Vallemontius*. Galli Carmagnolam, & Momilianum expugnant, & Cuneum obsident inani conatu. Arcidux Iosephus eligitur in Regem Romanorum.

1691. Alexandro VII. succedit Innocentius XII. Exercitus Cæsareus in Vngaria insignem de Turcarum exercitu victoriam reportat ad Salanchemen. *In Epist. Eremitæ*. Moritur Solimanus, & eligitur Orcanus.

1692. Cæsareus in Vngaria, post trium annorum obsidionem, Manicam Varadinum expugnant. *In Epist. Eremitæ*.

1694. Exercitus confederatorum Casalensem arcem expugnat, & demolitur. *In vita Principis Eugenij*.

1695. Dux Sabaudiæ, renunciato fœdere cum Imperatore, Regi Galliarum adheret, & filiam in uxorem spondet Duci Burgundiæ. Dux Sabaudiæ, & Catinat Valentiam obsident, sed, Imperatore neutralitatem Principum Italiæ acceptante, obsidio soluitur, & tùm Germani, tùm Galli, dimissa Italiâ, ad sua reuertuntur, cum aduenissent anno 1689. Moritur Achmet Sultanus, & eligitur Mustafâ filius Mehemet, qui Viennam obsederat.

1696. Moritur Io: Subieschi Rex Poloniæ.

1697. Princeps Eugenius insignem de Turcis victoriam reportat ad Szentam in Vngaria, occisis ad 25. millia Turcarum, & presente Sultano. Firmatur pax inter Principes Christianos in oppido Rifuich in Flandria, & Rex Galliarum multas Vrbes, & Prouincias restituit.

1699. In Vrbe Colonitz operâ Anglorum, & Batauorum firmantur induciæ inter Imperatorem Regem Poloniæ, & Venetos ex vna parte, & Turcas ex alia in fine anni præteriti, vel in principio præsentis.

1700. Moritur Innocentius XII., cui succedit Clemens XI. Moritur etiam Carolus I. Hispaniarum Rex, & Dux Andegauensis Regno potitur Hispanico.

SÆCULUM XVIII.

1701. **D**Vx Mantuæ Urbem Gallis vendit, & Princeps Eugenius in Italiam cum exercitu descendit. Dux Sabaudiæ filiam minorem Philippo v. spondet, & eligitur in Generalem exercitus Gallorum in Italia.

1702. Princeps Eugenius clam Cremonam ingreditur, indeque Generalem Uillerei Cremanam asportat. Imperiales ad

1702. Luzaram incerto Marte dimicant, licet viribus imparibus presente Philippo v. Moritur Gulielmus Rex Angliæ.
1703. Dux Sabaudia, relicto federe Gallorum denuo Imperatori adheret.
1704. Princeps Eugenius propè Hosteth in Germania insignem de Gallis victoriam reportat, capto Duce Talard, & perditis 40. millibus Gallorum. Pugna naualis ad fretum Gaditanum inter Classes Gallam, & Collegatorum, incertâ victoriâ, dirimitur.
1705. Princeps Eugenius cum exercitu in Italiam redit, & inter Cassanum, Treuiglium, & Riuoltam ad flumen Abduam insignem de Gallis victoriam reportat, eodem ferè in loco vbi anno 1509. Galli Venetos cæderunt Carolus III. Barcinonam expugnat. Moritur Leopoldus Imperator die 3. Maij.
1706. Carolus III. in Vere Barcinonam liberat ab obsidione Gallorum, quibus terrorem intulit solis Eclipsis ab illis non præuisa. In Autumno Princeps Eugenius Gallos Taurinum obsidentes eiicit, & ferè toto Ducatu Mediolanensi potitur, excepto fortalitiio Mediolanensi.
1707. Princeps Eugenius Mediolanense fortalitiium obsidet, & expugnat mense Februarij, & paulò post Rex Gallia suum exercitum, inito pacto, ex Italia reuocat. Dux Sabaudia cum Principe Eugenio Tolonum aggrediuntur inani conatu.
1708. Exercitus Confederatorum in Flandria insignem de Gallis victoriam reportat. Nec non Insulam, vulgo Lilla, & Gandauum expugnat.
1709. Princeps Eugenius cum exercitu Confederatorum in Flandria Tornacum, & Montem Hannoniæ, vulgò Mons, expugnat, nec non, superatis Gallorum castris, insignem de eis victoriam reportat.
1710. Exercitus Confederatorum Gallorum castra superat, expugnato Douai cum tribus alijs fortalitijs.

1711. Moritur Imperator Iosephus, & eligitur Carolus III. sub nomine Caroli VI., qui Genua pertransit, & Mediolani ab Italiæ Principibus, vt Rex Hispaniarum salutatur. Moritur Delphinus filius Ludouici XIV., & Pater Ducis Burgundiæ, qui proclamatur Delphinus, & hæres Regni Gallia.
1712. Moritur Vxor Ducis Burgundiæ Delphini, & post dies sex ipse etiam Delphinus fato cedit, quos subsequitur mors eorundem Primogeniti, quare proclamatur Delphinus, & hæres Regni secundogenitus. Traiecti ad Rhenum fit Generalis Congressus ad agendum de firmanda Pace inter Principes Christianos, quam nobis concedat Deus, qui est auctor Pacis, & fons Charitatis, quique sit Benedictus in secula.

I N D E X

R E R V M M I R A B I L I V M .

Um sępe contingat prodigiosum aliquid apparere, quod hominum mentes in admirationem trahit, ad hoc, vt vir prudens valeat de illis rectę iudicare, & sciat nihil sub Sole nouum; ideò congruum duxi huic nostrę Chronologię addere Catalogum rerum prodigiosarum, quę pręteritis sęculis acciderunt suo ordine digestarum.

- Anni
P. I.
- PRODIGIA IN CÆLO.*
3270. Ad Josue Imperium Sol sistit, vt det locum victorię de Gabaonitis. *Josue cap. 12.*
3585. Ad nũtum Isaiaę Sol recedit per 10. lineas: 4. *Regum cap. 18.*
4117. Pugnantis Medis contra Lydos, maximus fuit solis defectus, quare exercitus territi, pacem ineunt. *Marsh. f. 602. Ricciolius id signat anno ante Æram 585. P. I. 4129.*
4234. Cũ Xerxes traiecturus esset Hellespontum ad bellum Gręcis inferendum, Sol obscuratus est, non ob Eclipsim, sed ob vapores interpositos, quod prodigium exercitum terruit; Eclipsis autem contigit eodem anno die 2. Octobris: *Herodotus lib. 7.*
4236. Die 2. Octobris Solis Eclipsis Cleumbrotum terruit. *Herodotus lib. 9.*
4283. Die 3. Augusti Athenis Eclipsis solis tanta fuit, vt Stellę in Cælo apparent, quod Periclis Nauclerum terruit, sed non Periclem, quo anno fuit initium belli Peloponensis in Gręcia. *Plutarcus Thucycides.*
4301. Lunę Eclipsis sub mediam noctem Niciam superstitiosę terret, ita vt cum Classe abscedere noluerit, ideòque a

Sy:

- A.P.I.
4301. Syracusanis internecionem patitur. *Diodorus. Plutarcus in Nicia.*
4320. Dũ Conom Perfarum Dux ad Gnidum Lacedemones naturali pręlio superat, Sol falcatus apparet. *Xenophon.*
4383. Die 27. Septembris, diebus 10. ante Alexandri tertiam Victoriã de Dario, Lunę Eclipsis illius Exercitum terret. *Q. Curtius.*
4404. Agathocle Sicilia Tyranno cum exercitu in Africam traicente, solis defectio exercitum terret, & visę sunt Stellę in Cælo. *Mullerus. Vallemontius.*
4495. Lunę Eclipsis in Misia Gallos Milites mercenarios Attali Regis terret, ideòque vterius progredi recusant. *Ricciolius in Almag.*
4497. Eodem anno, quo Annibal ad Trasimenum Romanos superauit, fuit solis Eclipsis die 11. Februarij. *Ricciolius ibidem.*
4546. Nocte, quę pręcedit pridie Non. Septembris, fuit Lunę Eclipsis, quam Sulpicius Gallus Romano exercitui prędixit, ne terrentur, sicut territi sunt hostes, ideòque de Rege Perseo victoriã reportarunt. *Tit. Liu. D. 5. l. 4.*
4600. In Piceno tres soles visi sunt. *Ricciolius lib. 3. Chronol.*
4631. Inter Capuam, & Vulturum de nocte visę sunt acies pręliari priusquam ibi Ciuiles acies Romanę nefario bello confingerent. *D. Aug. l. 3. de Ciuit. c. 25. & Lud. Viues ibi.*
- A.Æ.C.
14. Ante Augusti excessum in aere globus igneus apparet, qui in ipso cursu dissipatus est. *Seneca nat. quęst. cap. 5.*
- Die 28. Septembris in Pannonia, hora ferę 5. post mediam noctem, Lunę Eclipsis Milites tumultuantes terret. *Dioc. Tacitus, & alij.*
33. Eclipsis Solis, & Lunę, quę fuerunt in morte Christi erant supra naturam, implicat enim eodem tempore vtrumque luminare Eclipsim pati. De ea loquitur Phlegon Tral-lianus Hadriani libertus, qui eam signat anno 4. Olimp.

muo

Bbb 2

202,

33. 202., qui incidit in annum P.I. 4746., Æræ Christi, 33., & subdit Stellas in Cœlo apparuisse. *Beueregius l. 2. cap. 14. Ricciolius, & alij.*
45. Kalendis Augusti fuit Eclipsis Solis, quam Claudius Cæsar populo prædixit, ne in eius die natalitio terretur. *Ricciolius.*
345. Sol ita obscuratus est, vt Stellæ appaerent. Idem accidit an. 360., & 396., & aliàs ex *Ricciolio l. 4. Chronol. cap. 3.*
396. Constantinopoli reuelatum est cuidam fidei viro Urbem igne Cælesti breui perituram, admonitus Episcopus Populum ad pœnitentiam prouocat; dicta die apparet de nocte ignita nubes paulatim excrefcens cum sulphuris odore, sed dissipata est, cum mox videretur Ciuitas peritura. *t. 9. operum D. Augustini tractatu de Urbis excidio. incerti auctoris fol. 255.*
462. Die 2. Martij feria 6. Luna in sanguinem plena conuertitur. *Idatius.*
510. Flammæ acies visa est in Cœlo. *Rainaudus.*
557. Ad Aquilonem apparent in aere agmina virorum igneis armis munitorum, quod prodigium Longobardorum clades portendebat. *Paulus Diaconus.*
632. Signum in Cœlo instar Gladij apparet. *Ricciolius. Rainaudus.*
733. Scutum nigerrimum visum est in Orbe Solari *Rainaudus.*
746. Tenebræ horrendæ à die 4. Augusti ad Kal. Septembris in Oriente. *Rainaudus. Bernini t. 2. f. 382. Et addit subsecutum terræmotum.*
840. Vormatiæ tertia die Litaniarum Sol defecit, Stellis in Cœlo apparentibus. *Ricciolius.* Idem acciderat Athenis anno ante Æram 431., & anno 1539. idem accidit in Calabria, vt habetur ex libro, cui titulus *Calabria illustrata.*
931. In Gallia species duorum exercituum in aere concurrentium visa sunt, Hugone Capeto tunc Regnum occupante. *Iuo Parisiensis lvs nat. f. 536.*

938. Cùm Rex Ramirus propè Osnam victoriam de Saracenis reportauit, die 19. Iulij post meridiem Sol obscuratus est, & apparuerunt Stellæ inter se dimicantes. *Rogatis t. 3. l. 2. n. 38.*
940. Sol visus sanguineus per multos dies. *Rainaudus.*
979. Acies in Cœlo configentes visæ sunt. *Rainaudus.* Idem acciderat Machabeorum tempore, vt habetur *l. 2. Machab. c. 5., & in Scotia anno 1529. ex Bardi.*
- Gemini Soles per biduum visi sunt. *Ramaudus.* Idem accidit anno 1105.
1077. Sereno Cœlo de die visa est Stella. *Rainaudus.*
1105. In Boemia visæ sunt multæ Stellæ ignitæ inter se dimicantes. *Bardi.*
1122. In nocte præcedente diem 5. Aprilis visæ sunt innumerabiles Stellæ velut pluuia è Cœlo cadere. *Petrus Diaconus.*
1123. Genuæ trabes ignitæ in Cœlo apparent. *Iustimianus.* Idem accidit anno 1135. in Asia, & 1209. in Insubria. *Bardi.*
1183. Ante mortem Alexij Comeni Imperatoris ab Andronico occisi, apparuit in Cœlo ignitus Cometes sub figura Serpentis, qui extendebatur, & arctabatur, quandoque etiam os aperiebat. *Nicetas.*
1238. Die 3. Iunij horâ nona obscuratus est Sol, ita vt dies versus fit in noctem. *Schiaffinus.*
1239. Die 3. Iunij Solis Eclipsis tanta fuit, vt Stellæ in Cœlo appaerent, neque maior vnquam aliàs visa fuit. *Ex Iacobo à Voragine, Io: Cassiano, & alijs.*
1258. Genuæ cùm Luna esset 16., subito disparuit sereno Cœlo; & die postero vix apparuit, sed paulatim creuit ad iustam mensuram. *Iustimianus.*
1247. Genuæ mense Octobri: Cælum per aliquod temporis spatium obscuratum est; & mense Decembri Luna nigri coloris apparet. *Scriptores Genuenses.*
1303. In Insula Cypro apparet in Cœlo ignita columna per multos dies. *Marucellus.*

1314. Genus apparent per plures menses tres Soles. *Matteus Palmerius*.
Vise sunt in Cœlo tres Lunæ. *Rainaudus*. Idem accidit in Gallia anno 1544. ex *Ricciolio*.
1403. Romæ Kalendis Ianuarij inter horam tertiam, & sextam obscuratus est Sol, & apparuerunt Sydera, inde subsecuta est pluuia vsque ad diem 17. Martij. *Schiaffnus*.
1466. Sol visus trigeminus Romæ multos terret. *Ricciolius*. Idem accidit anno 1528. ex *Rainaudus*, & 1525. ex *Bardi*.
1514. Vuitenbergæ in Germania apparent tres Soles, & totidem Lunæ. *Surius*.
1527. Visi sunt tres Soles. *Panuinius*, & *Surius*.
1538. In multis Germaniæ locis armati homines in aere visi sunt. Versus Orientem visa est Stella inusitatæ magnitudinis, quæ cruentos spargebat radios, & iuxta illam Crux sanguinolenta cum vexillo per aera volante. *Surius*.
1547. Non longe ab Vrbe Roma die 13. Decembris per dies tres visa est, sereno Cœlo, in aere virga, & Crux sanguinei coloris, super quam Aquila volitabat. *Licolenes*.
1588. Soles quinque simul visi sunt in Cœlo. *Rainaudus*.
1605. Eclipsis totalis solis Prouinciam mirum in modum terret die 12. Octobris. *Ricciolius*.
1706. Pridie idus Aprilis solis defectio exercitum Gallorum terret, dum Barcinonam obsidet, quarè obsidionem soluunt. Qui plura vult de Eclipsibus addeat. *Ricciolium* l. 5. *Almagesti* noui, in *Astronomia* reformata, vbi Eclipsium Catalogum efformat.
- Addo Christophorum Columbum prædictione futuræ Eclipsis Barbaros Indos mansuetos effecisse.

PLUVIÆ PRODIGIOSÆ.

Aduertendum est primò nos hîc non ponere pluias prodigiosas, quas ante Christi Æram ponit Titus Linius, & Bardi cum alijs, sed illas tantum, quas historici referunt accidisse post Christi Aduentum.

Aduertendum secundò, quòd vbi dicitur pluuisse sanguine, vel

- vel lacte, non est intelligendum fuisse verum sanguinem, vel lactem, sed fuisse aquam coloris sanguinei, vel albi, hi enim humores generari non possunt, nisi in corpore animalis.
- Aduertendum tertio Pluias cineris, lapidum, ferri, tritici, piscium, & huiusmodi non efformari in aere, sed vel à montibus ignem euomentibus fuisse proiecta, vel à turbine eleuata ex aliquo loco, ibidem fuisse asportata.
510. Romæ sanguinis pluuia defluit. *Rainaudus*, & anno 787. *Ricciolius*.
863. In agro Briniano per triduum sanguinis pluuia decidit. *Rainaudus*. *Ricciolius* id signat an. 869., & 853.
1017. In Aquitania per triduum sanguine pluit, qui super ligna cadens abluebatur, at supra carnes hominum, & lapides abluui non poterat. *Ricciolius*. *Coriolanus*. *Bernin.* t. 3. f. 10.
1113. Rauennæ pluuia sanguinea cecidit. *Rainaudus*, & *Ricciolius*.
1128. In campis Emiliano, & Flaminio, nec non Rauennæ, & Parmæ sanguine pluit. *Hertmannus Schidel*.
1198. In nonnullis Italiæ locis sanguine pluit. *Bzouius*.
1456. Romæ sanguine pluit, & in Oppido Portus Veneris pluit carnibus. *Amomand Chidel* in *Chronico*.
1501. In Germania sanguine pluit, & apparuerunt in vestibus Cruces sanguineæ. *Rainaudus*, & *Ricciolius*.
1543. In Germania in Diæcesi Monasteriensis sanguine pluit. *Surius*.
1559. In Regno Pechini sanguine pluit, & Rex 600. millia aureorum Deos placaturus impendit in pauperes. *Ricciolius*.
1633. In Marchia, & Pomerania sulphure, & sanguine pluit. *Ricciolius*. Bardi huiusmodi pluias signat in Arabia an. 355., Adrianopoli an. 368., Papiæ an. 427., Bizantijs an. 508., In Thuscia annis 540., & 569., In Insabria an. 564.

564., Romæ an. 580. 847. 1454. 1555., Rhodis an. 616. In Macedonia 624., In Piceno an 644., Bizantij an. 684. 692. 1015., & 1361., In Thufcia an. 684., In Calabria an. 696., In Italia 737., 791., & 1006., In Oriente an. 752., In Gallia propè Rhenum an. 832., & 1048., In Polonia an. 1034., In Romand ola, & Parmæ an. 1185., In Anglia an 1283.

LACTIS PLUVIA.

389. In Gallia lacte pluit *ex Bardi*, qui huiusmodi pluuias ponit annis 520. in Thufcia, & in Marchia Anconitana an. 178., & 337., Ascolis an. 391., In Italia anno 620.

LAPIDVM ALIARVMQUE RERVM PLUVIA.

371. Atrebate pluit lanâ. *Ricciolius in indice*. Lanæ pluuias refert Bardi contigiffe in Arabia an. 364., Bizantij an. 495., & 740., Romæ an. 709., Amiterni an. 910., In Hispania an. 974.

631. Nolæ, & in agro Melphitano lapidibus, ferro, & chalibe pluit. *Ricciolius*.

724. Cineris pluua decidit in Oriente. *Rainaudus*.

823. In Gallia lapidibus pluit. *Ricciolius*. Similes pluuias affert Bardi in Germania an. 820., Oftiæ an. 835., In Anglia an. 1273.

954. In Italia ingens lapis de Cælo cecidit. *Ricciolius*.

964. Lapis miræ magnitudinis de Cælo cadit. *Io: Carion*.

991. In Hispania pluit lapidibus, lana, & ranis. *Bardi*.

1510. Mediolani lapidibus pluit, qui Sulphuris fetorem dabant, quorum vnus erat librarum 120. *Surius*.

1590. Per totam ferè partem Orientalem Calabriae pluit terrâ per horas 5. *Calab. Illuf.*

TRITICI, ET CARNIUM PLUVIA.

279. Probo Imperatore dimicante propè Rhenum cum aquâ etiam triticum admixtum è nubibus decidit, quo panis confectus est. *Vopifcus l. 1.*

647. Cossentiæ in Calabria pluit magna frumenti copiâ, ex qua

A.Æ.C.

647. factus est panis optimus *Calabria Illustrata*.

692. In Campania pluit tritico. *Bardi*.

828. In Vasconia magna Farri copia decidit. *Ricciolius in Indice*.

979. Tritici, & piscium pluua decidit in Gallia. *Bardi*. *Similem pluuiam signat etiam an. 985., & Ricciolius anno 990.*

1458. Pluua carniû in Genuensi regione decidit. *Bardi*. Bizantij mense Iunio Locustis pluit, quæ omnes fructus absumpserunt. *Ricciolius*.

1550. In Carintia ad duo milliaria pluit frumento, ex quo panis optimus confectus est, & Carolo v. oblatum. *Ricciolius*.

1571. Pluua triticea in Quadis. *Rainaudus*.

GRANDINES PRODIGIOSÆ

718. Saracenicæ classis nauium Bizantium obsidens. partim naufragio, partim ignea grandine penè tota consumpta est. *Ricciolius*. Vide suprâ in nostro Chronico ad annum 367. alias grandines.

825. In Gallia cecidit è Cælo gelu 16. pedibus longum, 6. latum. *Ricciolius, & Rainaudus*.

1191. In tota Calabria durissima grando decidit, in cuius nonnullis globulis ingentis magnitudinis videbatur homo sedens in throno, & hastam gestans in dextera. *Calabria Illustrata*.

1243. In Comitatu Chermonæ grando cecidit, cuius magnitudo erat tanta, vt minimus globus libram vnâ, maiores libras octo excederent. *Ricciolius*.

1524. Cremonæ die 5. Augusti grando cecidit magnitudinis oui gallinacei. *Ricciolius*.

1537. Bononiæ mense Augusti grando cecidit tincta sanguine, cuius quædam grana excedebant libras 28. *Ricciol.*

1619. In vico Temsta il Belgio grando cecidit dentata, & capiti pueri æqualis. *Ricciolius*.

A.Æ.C.

1667. Mediolani grando cecidit die 8. Augusti, cuius globi tri-
libres. *Ricciolius*.
1679. Grando excedentis magnitudinis cecidit in Calabria. *Ca-*
labria Illustrata.

HYEMS RIGENS.

604. Post frigus intensum fames *Bernini t. 2. f. 177. ex Paolo*
Diacono.
763. Mare Euxinum ad 100. milliaria gelu duratur vsque ad
profunditatem 30. cubitorum, & nix super eo creuit ad
20. cubitos. *Ricciolius*.
814. Mare, quod est inter Daniam, & Angliam totum gelu
constipatur. *Bardi*.
874. A' Kalendis Nouembris vsque ad Æquinoctium Veris
nix cecidit sine intermissione; Rhenus, & Mænus, gla-
cie dura constricti, plaustra sustinuerunt. *Bardi, & Ric-*
ciolus.
1047. Nix tanta in occidentem decidit, vt filuas confringeret. *Ric-*
ciolus.
1125. Hoc anno fuit frigus rigens, cui subsequitur fames dira.
Locostenes.
1192. Die 2. Augusti in Calabria maxima niuis copia cecidit,
& per tres dies intensissimum frigus caufauit. *Galabria*
Illustrata f. 236. Hyems rigens vide Theatrum vita bu-
mana, verbo annus f. 464.
1420. Per multas leucas constrictum præ frigore mare calcatur.
Rainaudus.
1373. Maxima niuium copia è Cælo cadit, & frigus rigens at-
tores deuastat. *Corius, & Mattias Palmerius*.
1493. Genuæ hyems rigidissimum fuit, ita vt mare gelu rigue-
rit circa Molem, & pontes. *Iustinianus. Idem accidit*
an. 1709.
1607. In tota Europâ rigens frigus maximum affert damnum
arboribus. *Licostenes*.
1621. Ob rigens frigus aqua marina in Darsina gelu concreuit.
Hist. Genuensis.

A' die

A.Æ.C.

1667. A' die 17. Martij flumina, & canales Holandiæ gelu adeo
solido constricta sunt, vt equitantes desuper sustinerent.
Ricciolius.

TERRÆMOTUS PRODIGIOSI.

364. Terræmotus horribilis totam terram concutit, & mare
suos fines egreditur, multasque vrbes Siciliae, alia-
rumque Insularum opprimit. *Io: Carion*.
746. A' quarta Augusti vsque ad Octobris Kalendas tenebrę fa-
ctę sunt caliginosę, factus est terræmotus magnus in
Palestina, & multa hominum millia mortua sunt. *Theo-*
phanes. Bernini t. 1. f. 383., & 377.
De his vide Plinium lib. 2., & Ricciolium in indice, ver-
bo terræmotus, & alios.
1117. Cùm terræmotus ingens totam Italiam vexaret per dies
40., Pagus in alium locum valdè diffitum translatus est,
& puer lactans Cremonæ Matrem vocat, cui ait: se
Matrem Dei vidisse filium suum orantem ne Mundum
destrueret, nec amplius locutus est, nisi statuto tempo-
re. *Ricciolius*.
1156. Ingens terræmotus in Burgundia oppidum propè Clunia-
cum absorbet, in cuius locum lacus emergit. *Ricciolius*.
1230. A' die 1. Martij vsque ad 15. noctu auditę sunt per to-
tam ferè Calabriam in locis subterraneis voces flentiu-
um, & die 3. Aprilis terræmotus subsecutus est, qui
Rhegio precipuè damnum intulit. *Ex Calabria Illustra-*
ta f. 236.
1303. Genuæ exsiccatum est mare vsque ad Templum S. Thomę.
Stella.
1462. Turbo prodigiosus Hispali par bouum cum aratro in ae-
rem defert, & campanam ex turri ad iactum sagittę aspor-
tat. *Rogatis t. 7. l. 1. n. 29.*
1542. Terræmotus Scarpariam in Thuscia destruit, & fons Are-
thusa, necnon putei Syracusani falsi euadunt. *Ricci-*
olius.

Ccc 2

Die

1618. Die 4. Septembris propè Clauennam in finibus Rhetorum mons cum oppido Plurauio, terra labente, subsistit, consepulto oppido cum incolis. *Ricciolius*.
1627. Terræmotus in Regno Neapolitano multas vrbes destruit, & præcipuè S. Seuerinam, in cuius locum lacus sulphureus emergit. *Ricciolius*.
1667. Die 6. Aprilis feria 4. maioris hebdomadæ circa horam 13. Terræmotus horrendus Dalmatiæ vrbes concussit, maximam partem Ragusæ subuertit, periere omnes habitantes, demptis 400., & Monialibus 60., quæ Personæ extractæ sunt à ruderibus, in quibus triduo semisepultæ fuerant, aquæ omnes puteorum, & cisternarum euanuerunt, Mare ipsum ad 3. milliaria, triduo antè terræmotum secesserat à portu, quo postea reuersum est. *Ricciolius*.
1658. Terræmotus Cephaleniam vexat, & montem cum Templo exhaurit. *Ricciolius*.
1665. In Campaniæ pago Nichino, non longè ab Aversa, mense Martio terræ noua vorago apparet ambitu passuum 300., & latitudinis 100., vnde bombi, & exhalationes ignitæ. *Ricciolius*.

CRUCIS APPARITIONES PRODIGIOSÆ.

311. Constantino Crux apparet in Cælo. *Ricciolius*.
352. Signum crucis apparet in Luna. *Cortolanus*.
353. Signum crucis apparet in aere super Montem Caluariæ. *Berninus t. 1. f. 261.*
363. Super mappas altarium, libros, ac vestes sacras, & in vestibus Christianorum, & Iudæorum cruces apparent Hierosolymis, Antiochiæ, necnon in alijs vrbibus. *Cædrenus*.
400. Sanctis crucibus vestes consperse apparent, dum Arcadius pugnat contrà Persas. *Ricciolius in indice*.
746. Bizanthij apparent in vestibus, & in velis plurimæ cruces velut oleo signatæ, & subsecuta est pestis, quæ vrbem vastauit. *Bernini t. 2. f. 583., & 377. Ricciolius*.

Post

A.Æ.C.

956. Post cruces prodigiosas in vestibus apparentes, sæuissima pestis vexat partes boreales. *Ricciolius*.
964. In vestibus multorum signum crucis cruentum apparet. *Io; Carion*.
1117. Hierosolymis circà solis ortum apparet in aere crux lucida. *Bardi*.
1218. Pugnantibus Hispanis contrà Mauros, apparent in Cælo aliæ quæ cruces. *Bardi*.
1215. In Asia apparent in Cælo tres cruces. *Bardi*.
1217. Tripolis visa est crux in aere, & eodem anno in Syria. visa sunt tres cruces cum Crucifixo. *Bardi*.
1227. In Cælo multæ apparent cruces. *Bardi*.
1248. Coloniæ in Cælo apparent tres cruces, duæ albi coloris, & tertia cum imagine Christi Iesu. *Bzouius*.
1270. Die 6. Decembris ad noctis crepusculum nouus splendor in figuram crucis regionem totam illustrat. *Cortolanus*.
1296. In morte S. Petri Cælestini crux fulgens in aere apparet. *Breuiarium Romanum*.
1327. Visæ sunt in Cælo duæ cruces albæ, & Ceruleæ. *Bardi*.
1412. S. Vincentio Fererio concionante, apparent in vestibus virorum, & pepelis mulierum cruces aliqûe, & ideò multi Iudæi conuertuntur. *Ricciolius*.
1451. Baionâ à Gallis oblecta, visa est in Cælo crux alba, quam Galli præferunt, & ideò vrbs illis se dedit, dimissâ cruce rubra Anglorum. *Ricciolius*.
1501. Post sanguinis pluuiam, apparent in vestibus sanguineæ cruces in Germania. *Rainaudus. Spondanus*.
1509. Violaceæ cruces apparent in vestibus in Germania. *Bardi*.
1591. Multæ cruces in aere apparent in Anglia. *Berninus tom. 4. f. 568.*
1622. Crux atrii coloris visa est in aere super Heidelbergam, quam Tillus obsidebat, ideòque obsidionem soluit. *Ricciolius*.
1701. Die 25. Martij in serò crux apparet in Luna inde quatuor emittens latera. *Ex varijs relationibus*.

GAM-

CAMPANARUM SONITVS PRODIGIOSI.

615. Vrbe Senonensi obsessa, S. Lupus sonitu campanę Ecclesię S. Stephani ita hostes terret, vt omnes fugę se dederint. Delatā autem eādem campanā Parysios sonitum protinus amisit, nec recuperavit vsque dum denuò ibidem fuit delata. *Ricciolius ex Surio in actis S. Lupi.*
888. Lupus, arrepta corda campanę Aurelianeasis, sonitu futurum incendium prædicit. *Ricciolius.*
1165. In morte B. Ioannę Virginis campanę sponte sonant. *Ricciolius.* Idem accidit in morte B. Benedicti Valumbrosani an. 1107., In morte S. Iuliani 1208., In morte S. Alexij., In morte S. Henrici tertij ordinis an. 1415., In morte F. Mattei à Bassio Capucini 1558., & in Canonizatione S. Antonij Paduani Vlisypone 1232. *Ricciolius.*
1435. Campana pagi Vaillię ad ripam Iberi, 36. milliaribus distans à Cęsar Augusta, sponte sonuit, cum Alphonfus Rex captus fuit à Genuensibus. *Rogatis.* Alias etiam sonuit ex *Ricciolio*, & præcipue anno 1435. 1601. 1659. cum firmata fuit pax inter Hispanos, & Gallos.
1518. Dum noctu scelestus ab Ecclesia Parochiali S. Petri pixidem cum sacris particulis abripere tentat, campana nullo mouente dat signum Eucharistię ad infirmum deferendę, quare omnes ad Ecclesiam se conferunt, & scelestus sui flagitij pęnas luit. *Historia Saouonensis f. 51.*
1556. Hęreticis urbem Duau in Belgio aggradi noctu tentantibus, Edituus à S. Maurunto vrbis Protectore admonetur, vt ante tempus campanę sonitu det signum Matutini, & Hęretici territi fugantur. *Ricciolius.*
1652. Campana Ecclesię S. Nicolai ad ripam Ebri fluuij die 10. Februarij pluries sponte sonuit. *Ricciolius.* In Monasterijs PP. Dominicanorum Camorensi, Cordubensi, & Salernitano antè mortem alicuius Religiosi campana sponte sonat. *Gaspar Scotus P. 2. l. 3. Magia.*
- Campana Erphordensis est ponderis librarum 25200. ex eodem. Campana Viennensis an. 1711. fabrefacta est libra-

- librarū 54000., altitudinis palmorum Rom. 15. Diameter lembi palmorum 13. cum dimidio. Malleus librarum 9000.
- ANIMALIUM FLAGELLA PRODIGIOSA.
823. Popellus 11. Princeps Polonię, cum Tutores suos veneno occidisset, ex eorum Cadaueribus Mures scaturientes Principem cum Vxore, & filijs deuorant. *Foresti t. 6. Ricciolius in indice.*
969. Hatto Abb. Fuldenfis, & Ep. Moguntinus à muribus in insula Rheni, quò aufugerat, deuoratur, ob malè exceptos, & incendio deletos pauperes. *Ricciolius. Foresti.*
997. Uuiderollus Episcopus Argentorati à muribus deuoratur: *Ricciolius.*
1015. Miles quidam, ob furata bona S. Clementis, à muribus est corrosus. *Ricciolius.*
1101. In Gallia visę sunt multę aues inter se pugnantes. *Ricciolius.* Idem fertur accidisse an. 1705. super Lutetiam.
1225. Miecislaus Cuiuię in Polonia Princeps à muribus, etiam in naui, super quam aufugerat persecutus, mirabiliter corrosus periit. *Ricciolius.*
1354. Pridiē quam Paganus de Auria de Venetis victoriam reportaret visi sunt in aere plures Corui inter se dimicantes, ita vt in terram caderent eorum plumę. *M.S.*
1363. Agmina Grillorum adeò densa, vt Solem etiam offuscarent, vastant agros Anconę, Pisauri, & Fani. *Ricciolius.*
1462. Apparent in aere tres Aquilę inter se pugnantes, quę tandem in terram decidunt. *Rogatis t. 7. l. 1.*
- FAMES PRODIGIOSÆ.
- Fames vniuersalis fuit Ægyptiaca cum Josephus à Pharaone electus fuit Præfectus annonę, ex lib. Genesis. In Iudęa tempore Iudicum per annos 10. ex lib. Ruth. c. 1. In Samaria l. 4. Regum cap. 6., & 8. Romę anno Urbis 144., & 313., & alię antè Christi Æram.
- Fames Urbium obsessarum. Obsidente Niciā Melum oppidum Thesalię, maxima ibidem fuit fames, vnde pro-

prouerbiū: fames Melica. Fames Rhegina obsidente Dionysio Rhegium. Atheniensis, obsidente Athenas Demetrio, & alia obsidente Sullâ quam vide anno ante gram 86. Saguntina obsidente Annibale Saguntum. Casilina obsidente eodem Casilinum.

Post Ch. Æram fames vniuersalis fuit anno 49. & 50. qui erant 9., & 10. Claudij, quam Agabus Propheta prædixerat. *Actorum cap. 11.*

In toto Imperio Romano sub Maximiano, & Licinio an. 312., & 363.

In Italia anno 450., & 534., & 605. ex nimio frigore orta, vt anno 1710.

In Liguria, & Æmilia, ita vt Parentes à filijs vorandis non abstinere anno 538., 539., & 1083.

In Germania ad humanas carnes ædendas impellens anno 850., & anno 1557. Ibidem, & in Gallia, ita vt tedio sepelliendi, viui cum mortuis traherentur anno 1006.

In Dania post occisum S. Canutum anno 1089. In Scotia eodem anno 1089. Vniuersalis an. 1095., & 1317., 1318.

Fames in Italia, qua Sextarius frumenti vendebatur 32. solidis argenteis an. 1177., & anno 1569.

Fames ob obsidionem sunt memorabiles illæ Ierosolymæ obsessæ à Tito anno 70.. Romæ obsessæ ab Allarico anno 409., & obsessæ à Totila anno 547., & obsessæ à Borbonio anno 1527.

Placentiæ obsessæ à Totila anno 546. Uerone obsessæ à Galis, in qua carnibus Equinis, & Asininis vtendum fuit anno 1516. Parisijs eam obsidente Henrico IV. an. 1590.

Anno 1590. Genuâ fame vexata Classis nauium ibidem appulit frumento onusta die 17. Ianuar., quare Generalem Processionem instituunt in honorem S. Antonij singulis annis faciendam.

EXERCITVS OB NVMERVM MIRABILES.

Cum Moyses egressus est de Ægypto cum Populo Isaelitico viri apti ad arma erant 603550., vt habetur ex *Cornelio à Lapide in cap. 1. Numeri.* Cum

Cum David numerari iussit Populum inuenti sunt 1570000. apti ad arma, vt habetur ex *1. Paralip. cap. 21.* Regnum autem David non excedebat in extensione Insubriam.

Exercitus Azæ Regis Iuda erat 580000. virorum, Exercitus autem Zaræ Regis Ethiopum 1000000., & tamen hic victus fuit. *2. Paralip. cap. 14.*

Exercitus Abiæ Regis Iuda erat 400000., & Regis Israel 800000. *2. Paralip. cap. 13.*

Exercitus Iosaphat Regis Iuda erat virorum 1160000., & Moabitarum erat multo maior, licet hic victus fuerit, Deo protegente Iudeos. *2. Paralip. cap. 17., & 20.*

Exercitus Amasiæ Regis Iuda erat virorum 400000. *2. Paralip. cap. 25.*

Xerxes, cum, traiecto Helesponto, Greciam inuasit, habebat 2317610. militum, & tamen illi obstitit Leonidas cum 300. Spartanis ad Termopylas, & deinde victus fuit, præcipue in Salaminia pugna. Vide an. P. I. 4234.

Cum Darius secunda vice victus fuit ab Alexandro ad Issum habebat peditum 400000., & Equitum 100000. *Ricciolius.*

Romanorum Exercitus contra Gallos anno P. I. 4489. erat peditum 700000., & Equitum 70000., à quibus cæsi sunt Gallorum 40000., & 10000. capti. *Ricciolius.*

Quadi cum Socijs contra M. Aurelium erant 977000. armatorum anno Ch. 174. *Onuphrius l. 2. Baron. ad annum 176.*

Probus Imperator ingenti Exercitu cædit 700000. Germanorum anno Ch. 277. *Vopiscus.*

Attila cum Hunnis numero 700000. cæditur ab Aetio anno Ch. 451. *Ricciolius.*

Habdarragman Saracenorum Rex habuit in Hispania peditum 140000., Equitum verò 50000., & tamen victus fuit à Rege Ramiro anno 938. *Ricciolius.*

Tamerlanus cum Exercitu Equitum 400000., & peditum 600000. occidit Turcarum 200000., capto Baiazete anno 1397.

In victoria, quam circa annum Ch. 425. Attila Hunnorum Rex reportavit de Theodorico Visigotorum Rege in Campis Cathalaunicis periere ad 300000. *Ricciolius in Indice.*
Tartarorum Imperator anno 1544. cum Exercitu 1800000. bellatorum Paquinum Sinarum Regiam obsidet, sed amissis 450000., & 30000. ad hostes transfugis, obsidionem solvit. *Ricciolius.*

Vienna obsessa est primâ vice anno 1529. ab Exercitu 300000. Turcarum; secunda vice anno 1532. cum 200000., & tertia vice anno 1684. cum 290000. nec tamen unquam fuit capta.

VICTORIÆ MIRABILES EX SACRIS
LITERIS.

Abraham cum 318. vernaculis quinque Regum Exercitum fundit, & liberat ab eorum potestate Loth. *Gen. 14.*

Josue 5. Reges vincit, immissa calitus lapidum pluvia, & Sole ad eius imperium sistente, vt victoria perfici posset. Anno autem altero superat 31. Reges. *Josue cap. 10.*

Victoriam Iosaphati de Moabitis, & Amonitis illi à Deo promissam vide 2. *Paralip. cap. 20.*

Gedeonis victoriam cum solis 300. Militibus de 4. Principibus Maobitarum reportatam vide *Iudicum cap. 8.*

Azæ victoriam de Zara Rege Æthiopum, qui 1000000. armatorum habebat vide l. 2. *Paralip. cap. 14.*

Deboræ, & Barachi victoriam de Sisara vide *Iudicum cap. 5.*

Ezechie victoriam de Senacherib, percutiente Angelo 185000. Assyriorum vide in 4. *Regum cap. 19., & 2. Paralip. cap. 32.*

Israelitarum de Philisteis victoriam sub Samuele vide in 1. *Regum cap. 4.*

VICTORIÆ MIRABILES CHRISTIANORVM.

174. M. Aurelius à 977000. Quadis obsessus, orationibus Christianorum insignem de eis victoriam reportat. *Baron. ad an. 176.*

312. Constantinus M., ope Crucis, insignem de Maxentio victoriam reportat. *Ricciolius.*

394. Theodosius Imperator de Eugenio Tyranno insignem victoriam reportat. *Ricciolius.*

553. Narsetes Eunuchus insignem de Totila victoriam reportat, prius à B. Virgine admonitus, ne pugnet nisi cum calitus signum daretur. *Ricciolius.*

621. Heraclius insignem de Chosroe victoriam reportat. *Ricciolius.*

627. Idem de eodem secundam victoriam reportat. *Ricciolius.*

634. Oslualdus Anglorum Rex, erecta crucis imagine, quam suis manibus terræ infigit, licet cum parua manu suorum, copias numerosissimas Carduellæ superat. *Ricciolius.*

749. Pipinus insignem de Vestphalis victoriam reportat. *Ricciolius.*

759. Troila Rex Legionis insignem de Mauris victoriam reportat. *Rogatis t. 2. f. 204.*

786. Alphonfus 2. Rex insignem de Mauris victoriam reportat, occisis 70000. eorum, negansque soluere tributum 100. Puellarum. *Rogatis t. 2.*

844. Rex Ramnus insignem de Mauris victoriam reportat, occisis 70000. *Ricciolius, sed Rogatis illam signat an. 847.*

954. Fernandus Gonzales Comes Castellæ insignem de Mauris victoriam reportat, quam ei prædixerat Eremita. *Rogatis t. 3. f. 130.*

938. Ramirus Rex Legionensis insignem de Mauris victoriam reportat occisis 80000. eorum; erat autem Saracenorum Exercitus 150000. peditum, & 50000. Equitum, & visi sunt duo Angeli Exercitum Christianorum, numero valde inferiorem, præcedere. *Ricciolius.*

955. Otho, voto concepto, licet cum parua manu, innumerabiles Vngaros delet, adeo vt vix septem euaserint. *Ricciolius.*

971. Io: Zemifces præeunte S. Theodoro martyre in Equo albo, Exercitum 330000. hostium profligat die 9. Nouembris S. Martyri dicata. *Ricciolius.*

998. Veremundus Hispaniæ Rex, hostibus longè inferior, profligat Saracenos cæsis 70000. peditum, & 40000. Equitum, Al-
manzorre eorum Duce præ desperatione se ipsum interi-
mente; & in hoc prælio dum Ferdinandus Dux orat in
Templo, Angelus ipsius specie pugnat contrâ Mauros.
Ricciol. & Rogatis.
1002. Normani 40. numero, redeûses ab Ierosolomitana peregrina-
tione, Salernum à Saracenis obsessum liberant. *Ricciolius.*
1023. Io: Comenus, ope B. Virginis, insignem de Scythis, Istrum
transgressis, victoriam reportat. *Ricciolius.*
1065. Michael Imperator, orationibus, & ieiunijs, de 600000. Scy-
this victoriam reportat. *Ricciolius.*
1087. Christiani in Africa 100000. Saracenos internecone delent.
Ricciolius.
1095. Rodericus Diaz, cognomento Cid, Saracenos Reges 17. su-
perat, & capit. *Rogatis.*
1099. Christiani, post captam Ierosolymam, ad Afcalonem, exiguo
Exercitu peditum 15000., Equitum 5000., superant Baby-
loniæ Regis Exercitum, peditum 400000., Equitum
100000. *Ricciolius.*
1124. Christiani in Palestina numero 3000. à 40000. Saraceni scir-
cumuenti, orationibus, & ieiunijs, de eis victoriam repor-
tant ad 7000. cæsis, 5000. aquis mersis, reliquis dispersis.
Alia vice Christiani ibidem, numero 10000. superant
Exercitum Saladini 500000., cæsis 100000. *Ricciolius, ad
an. 1177.*
1139. Alphonfus 1. Lusitaniæ Rex de quinque Regibus Mauris ad
Castrum viride insignem victoriam reportat, vnde illi
stemma. *Rogatis t. 3. f. 120.*
1190. Fridericus Imperator cum solis 600. Militibus in fugam ver-
tit Melich filium Magni Suldani cum Exercitu 400000.
Turcarum, signo Crucis operante, & visis in aere S. Geor-
gio cum Angelis pro Christianis pugnantibus. Deinde
idem Imperator cum solis 500. de 200000. Turcis victo-
riam reportat. *Ricciolius, ad an. 1190., & 1191.*

Cum

A.Æ.C.

1212. Cum Christiani in Hispania ad angustias Losæ transire non
valerent, ab Angelo in figura Pastoris per inuia ducun-
tur, & in acre Crux apparet fulgida; prælio commissio,
mactati sunt ad 200000. Maurorum, solis 21., vel 30. ex
Christianis desideratis. Huius insignis victoriæ fit quot
annis Commemoratio die 16. Julij. *Rogatis t. 3. f. 240.*
1213. Catholici numero 1800. insignem de Albigenfibus numero
100000. victoriam reportant in Gallia, *Ricciol. t. 3. f. 252.*
1230. Mediolanenses de Rhætis, & Heluetijs insignem reportant
victoriam, visibiliter adiuuante S. Ambrosio. *Ricciolius.
Surius. Fulgosius.*
1240. Saraceni in Hispania cum Exercitu 400000. peditum, &
70000. Equitum, à Rege Castellæ, adiuuantibus Regibus
Aragonæ, & Lusitaniæ, cum solis 25000. peditum, &
14000. Equitum cæduntur, occisis 200000. Saracenis, &
solis 20. ex nostris desideratis, cuius victoriæ commemo-
ratio fit quot annis die 30. Octobris. *Rogatis t. 4. Ric-
ciolius.*
1282. Lescus Niger Polonorum Princeps, à S. Michaele Arcange-
lo admonitus, insignem de Lituaniis victoriam reportat.
Ricciolius.
1431. Christiani insignem de Saracenis victoriam reportant, ma-
ctatis 10000. eorum. *Rogatis t. 6. f. 343.*
1456. Io: Huniades, orante S. Io: Capistrano, insignem de Turcis vi-
ctoriam reportat. *Ricciolius.*
1500. Vualterus Theutonicorum Magnus Magister, orationibus,
& ieiunijs parua manu, 300000. Moscovitarum, & 100000.
Tartarorum superat. *Ricciolius.*
1535. Christiani numero sexcenti in Regno Cuschi 200000. Bar-
barorum, protegente B. Virgine Maria, superant. *Ric-
ciolius.*
1547. Carolus v. parua manu ingentem Saxonum exercitum su-
perat. *Ricciolius.*
1571. Classis Christianorum ad Cursulares auxilio B. U., & ora-
tionibus B. Pij v. de Turcis insignem victoriam repor-
tat. *Ricciolius.*

Ope

398.
A.Æ.C.
1600 Ope eiusdem B. V., cuius imaginem deferebat V. P. Dominicus Discalceatus, Catholici insignem de Pragensibus Hæreticis victoriam reportant. *Ricciolus*.
Victorias de Turcis reportatas in bello anni 1683., & infra vide in historijs. *Vide etiam Ricciolum ad an. 1177. 1191. 1223. 1339. 1340. 1397., & 1651.*

VICTORIÆ AD THERMOPTLAS.

- A.P.I.
4234. Leonidas cum solis 300. Spartanis ad Thermopylas Xerxi se opponit, nè per angustias illas transfret in Græciam, quod ob Græci prodicionem non obtinuit. *Vallemont*.
4435. Græci ad Thermopylas Brennum Gallorum Ducem superant solis 40. de suis desideratis. *Ricciolus*.
4523. Acilius Glabrio Romanus ad Thermopylas superat Antiochum Magnum, eumque in Asiam fugat. *Ricciolus*.
4568. Q. Metellus ad Thermopylas Bæotas fugat. *Ricciolus*.
ALIÆ VICTORIÆ INSIGNIORES.
4206. Sybaritarum 300000. à 100000. Crotoniatis cæduntur. *Ricciol.* Hi erant populi Magnæ Græciæ, quæ nunc dicitur. Calabria.
1224. Marathonica pugna Græcorum cum Dario Hytaspes Persarum Rege, Miltiade Atheniensem Duce, in qua ceciderunt 206000. Persarum, Græcorum verò soli 192. *Ricciolus*.
4234. Salamina victoria Duce Themistocle de Xerxe Darij filio, cum haberet sub signis 2317610. *Ricciolus, & Vallemontius*. Eodem anno Græci Plateæ in Bæotia Persas superant, cæsis eorum 100000 in manè, & in serò aliam de eisdem victoriam reportant Micalis in Asia. *Vallemontius*.
4343. Leutrica pugna, in qua Epaminundas Thebanus vicit Cleumbrotum Lacedæmonum Ducem. *Ricciolus, & Vallemontius*.
4380. Alexander M. Darium primo prælio superat ad Granicum fluvium. *Q. Curtius*.
3381. Secunda de eodem victoriam ad Issum Ciliciæ. *Q. Curtius*.
Ter-

- A.P.I.
4583. Tertio de eodem victoriam ad Gaugamelam in ditone Arbelle reportat. *Q. Curtius*.
4394. Samnites de Romanis insignem victoriam reportant ad Furcas Caudinas. *T. Livijs lib. 9. Dec. 1.*
4496. Annibal Romanos vincit ad Ticinum, & Trebiam. *Tit. Livijs D. 3. lib. 2.*
4497. Annibal eisdem vincit ad Trasimenum, vulgò *lago di Peruggia*. *T. Livijs*.
4498. Tertia Annibalis victoria de Romanis ad Cannas. *Tit. Livijs*.
4666. Cæsar de Pompeio victoriam reportat in Campis Pharsalicis. *Ricciolus, & T. Livijs*.
4683. Octavianus Augustus de Antonio, & Cleopatra victoriam reportat ad Actium Promuntorium. *Ricciol.*
A.C.Æ. PISCES PRODIGIOSÆ MAGNITUDINIS.
1463. Endenses in lacu Purmeno capiunt Mulierem Marinam nudam, & mutam, quæ, Harlemum delata, didicit venerari crucem, & imaginē B. V., vestibus indui, nere, & panem cum lactinijs comedere. *Ricciolus*.
1531. Harlemij captum est cete longum pedes 68., altum pedes 30., latum in cauda pedes 12. *Ricciolus*.
1546. In India in Costa Piscariæ captæ sunt novem Syrenæ fœminæ, & 7. masculi figuræ hominis à capite ad corpus medium, reliquum verò figuræ piscis. *Antonius Paulus Maximus in libro cui titulus: scuola del Cristiano, ubi plura habet*.
1577. Propè Antuerpiam captum est cete longum pedes 98. altum 16., latum in cauda pedes 14. *Ricciolus*.
1620. Genuæ ad littus S. Petri de Arena eiectus est piscis, cuius pondus erat librarum 9000. *Historia Genuensis*.
1639. Ad S. Turpetem in Prouincia captus est piscis exterminatæ magnitudinis. *Ricciolus, & Foresti t. 6.*
1658. In canali Angliæ captus est piscis longus cubitos 70., latus 30.

MVLIERVM FÆCVNDITAS PRODIGIOSA.

59. Romæ mulier Anguem peperit. *Cornelius Tacitus lib. 14. Annal.*
1218. Matildis Comitissa Ermenbergh vnico partu edidit filios 1514., qui omnes ab Othone fuere baptizati. *Maximi.* Vxor cuiusdam Scoti in Dania primo sui matrimonij nouennio peperit filios 27., deindè peruenit vsque ad 54, eaque mortua annorum 40., aliam vxorem duxit, à qua habuit filios 11. in totum 65. *Rainaudus t. 20. f. 2. Foresti in Dania.*
1276. Filia Comitis Florentij vnico partu edidit 364. filios, cùm esset ipsa annorum 42., & omnes baptismum receperunt ab Episcopo Guido. *Maximi. Bardi id signat an. 1331.*
1277. Puella octennis peperit masculum. *Ricciol., sed Bardi id signat anno 1347., & ait fuisse nouennem.*
1296. Margarita vxor Visboslai Comitis in Diecæsi Cracouienfi vnico partu edidit 36. filios. *Ricciol., sed Coriol. id signat anno 1270.*
1485. Vxor Io: Antonij Bucca nigra vnico partu enixa est 17. filios. *Iustinianus, & Bizarrus, qui multa similia refert.*
1491. Genux vxor Laurentij Vallistari serpentem peperit. *Iustinianus.*
1586. Regnante Henrico III., Columba Sciatri Senonensis, post annos 20. matrimonij, ostendit omnia signa grauedinis, & suo tempore experta est partus dolores, sed per annos tres mansit in lecto; cessatis doloribus, vixit adhuc annos 24. cum ventris tumore; tandem cùm esset annorum 68., mortua est, apertoque cadauere, inuentum est in eius vtero corpus puellæ lapideum, cuius rei testis ocularis fuit Alibout Medicus Senonensis, & postea Henrici IV. *Diction. Historicum, & Petrus Seruigij in dissertat: unguenti armarij f. 42.*

PRODIGIA VARIA.

Juhonum vulgò Horpt Ciuitas Gallobelgię ab erumpente igne fuit vexata, qui nec imbre, nec fluuialibus aquis,
nec

nec alio humore poterat extingui, sed tantùm iactis in eum lapidibus, ictu fustium; vestibusque super eum immissis, quę quò magis erant pollutæ, eo melius ignem extinguebant. *Cornel. Tac. lib. 13. An. in fine.*

Ignis montis Heclac stupâ extinguitur. *Petrus Seruij fol. 15. Fiori historiei f. 488.*

Ignis montis Chimerae feno extinguitur. *Idem ibidem.*

Ignis Coloniae Vsbiorum, vulgò Colonia, pannis extinguitur. *Idem ibidem.*

Ignis Græcus artificialis, adinuentus anno 678., solo aceto extinguitur. *Ricciolius.*

Puella integro anno viuuit sine cibo an. 1050. *Baron, & nos sup. Die 15. Martij fluuius Crater in Calabria valde excreuit, & in eo visi sunt multi canes nigri cum linguis ignitis, ex quorum ore exhibat sanguis marcidus an. 1166. Calabria Illustrata f. 286.*

Moguntia Puella per an 30. vixit sine vilo cibo 1287. *Bardi Aquilæ in Aprutio demones è nubibus erumpentes multos homines, & bestias necarunt, lacerato etiam vexillo cum imagine Ruperti Antipapæ an. 1379. Ricciolius.*

Puella nomine Margarita à Festo S. Michaelis anni 1530. vsque ad annum 1540. viuuit sine vilo cibo *ex Bucolodiano Philosopho in reuelationibus S. Birgittæ l. 4. cap. 108. nota 2.*

Mulier post annos 16. ætatis versa est in virum an. 1532. Idem accidit Genux sæculo præterito, & de his. *Barboso t. 2. Consiliorum conf. 100. f. 173.*

Due Puellæ iu vtero Matris tribus ante partum diebus euulant an. 1601. *Camer. cen. prima Gen. 38. 39.*

In Cò Insula ouis leonculum peperit an. 1602. *Iuo Paris. ius naturale f. 536.*

Serua Æthiops Roderici Fonscæ Pisis, & Romæ ignem præ manibus gestabat illesa an. 1636. Idem accidit rustico in Piceno ad montem Luporum. *Petrus Seruius qui supra.*

Monialis in Monasterio Campi Martij Romæ passa est tale vrinx profluuium, vt vna die libras ducentas minxerit, & eo non obstante, potum auerfabatur an. 1637. *Serius, qui supra ex Roderico Fonseca.*

In Calabria à Squilaci vsque Crotonem in æstate fuit maxima pluuiarum copia, in Octobri calor vt in Iunio, & statim hiems ita rigens, vt lacus gelu obdurêscerent an. 1679. *Calabria Illustrata f. 286.*

Cautes Harpati vno digito mouetur, sed resistit immobilis si toto corpore pellatur. *Petrus Seruius f. 15.*

Apud Oppidum Etruriæ, vulgò Saffo, est spelunca Serpentum, in qua sanantur varij morbi, vt paralyfis, lepra, elephantiasis, lues venerea, tumores, dolores varij &c. quod fit tum vapore tepido, & leni, tum serpentum maxima copiâ, qui nudatum egrum, & oppio sopitum circumeunt, contegunt, lingunt, & omnem morbi labem abstergunt. *Bourdelotius Parisinus anno 1637., & ex eo Petrus Seruius.*

Non solum datur Remora naues sistens, sed & alius pisciculus, qui naues in contrarium vento ire cogit *ex Linscottan in sua navigatione. Petrus Seruius.*

Quidam toto vitæ suæ tempore nunquam manducauit, nec dormiuit. *Olimpiodorus. Fiori Historici f. 579. col. 1.* Epimenides Cretenfis dormiuit per annos 50., & alius per annos 57. *Fiori Historici f. 579.*

PLANTÆ PRODIGIOSÆ.

Herba quædam Bengalæ, & Zeilani in India ligna ad se trahit tanto impetu, vt etiam è manibus hominum eripiat. *Petrus Seruij in sua dissertat medica fol. 15.*

In Iaua maiori est arbor, cuius medulla ferrea est, fructus verò impenetrabilis. *Idem ibidem.*

Arbor pudifera apropinquante aliquo animali, siue homine ramos constringit, recedente pandit. *Idem ibidem.*

Minosa hortensis, manu admota, senescit, & reuiuiscit semota. *Idem.*

In

In Insula Cimbulon est arbor, cuius frondes, cum decidunt, repunt suâ vi, & manu vel stilo tactæ abeunt, ac refugiunt. *Idem.*

Malacæ in India est arbor, cuius radices, quæ ad occasum spectant, veneficæ sunt, quæ verò ad hortum venenò medentur. *Ibidem.*

In Chile est arbor, in cuius folijs vermes nascuntur, qui, cum decidunt, in serpentes conuertuntur. *Idem ibidem.*

In Hebridibus Insulis Scotiæ adiacentibus quædam arbores, & ligna vermes generant, qui paulatim vertuntur in Anates. *Idem.*

In Tartaria ex Scaligero est plancta, dicta Borametz, idest agnus, quæ crescit in similitudinem agni, & pro cornibus pilos habet cornu specie, cuius pulpa similis est carni gammari, & si vulneretur sanguinem emittit. Quandiu vicinis confouetur herbis crescit, & illis absumptis, tabescit. Rursus appetitur à Lupis, non autem ab alijs animalibus carniuoris. *Idem Petrus Seruij ibidem ex Bourdelotio Parisino an. 1637.*

Datur caro fossilis *ex Petro Seruio. Ibidem.*

Aquaspartæ in Vmbria est lignum fossile variegatum, & vermiculatum, vt marmor, & non secus ac hebanum, elaborandum. *Idem ibidem.*

FLUMINA PRODIGIOSA.

Sabaticus fluius sola die Sabbati fluit ab occasu solis diei præcedentis vsque ad occasum Sabbati. *Magri in additione ad Lexicon Geographi: Ferrarij contra Iosephum, & ait se fuisse testem ocularem. Idem ait Spondanus ad annum 33. Ch., & Pererius in Daniele m. l. 4.*

Fluius Chimera à fonte aquas habet dulces, sed cum diuiditur in duas partes, alia est dulcis, alia amara. *Vitruuius.*

In regione Peruana ex Monte Bilsanota originem ducit flumen, cuius aque sunt velut lixiuia cinericeæ coloris, & fumum spirant. *A Costal. 3. c. 17.*

Eee 2

In

- In noua Hispania est flumen coloris cerulei, & in regione Peruana alter coloris sanguinei, quod ideo dicitur flumen rubrum, vulgò Vermeio. *Idem ibidem.*
- Aquæ fluminis Himeræ sunt amaræ vsque dum fluunt ad Boream, cum verò fluunt ad Austrum dulcescunt.
- De F. Boristene ait Pomponius Mela l. 2. c. 1. Turbatis alijs, limpidissimus fluit.
- E' contra Nilus semper turbidus.
- In Macedonia fons est inebrians velut vinum.
- Tolosæ anno 400. per diem integrum sanguis in riuo latissimo fluxit. *Raimaudus.*
- Genuæ fons sanguine manauit. *Iustinianus an. 936. Arfdechim id signat an. 951., & Bardi an. 910., & 928.*
- In Insula Andros, quæ leucis 10. distat ab Eubæa, est fons, cuius aquæ Nonis Ianuarij habent saporem vini, ita *Plinius l. 2. c. 103. Idem testatur Magri.*
- Apud Gratianopolim est fons, qui habet saporem vini. *Vallemontius.*
- In Insula S. Dominici sub aquis fluminis Aquatæ est fons aquæ callidæ. *Ramusius t. 3.*
- Propè Inf. Nauazzam, quæ distat ab Hispaniola leucis 12. est fons aquæ dulcis, ascendens de mari. *Ramusius t. 3.* Alius huic similis est in sinu Lunensi.
- In Insula Hispaniola sunt aliqui fontes, quorum aquæ desuper sunt dulces, in medio salis, & in infima parte amaræ. *Ramusius t. 3.*
- Ex Herodoto duo sunt fontes propinqui, alter præferens saporem lactis, alter amarissimus. *Maxinus in Schola Christiani.*
9. In Æthiopia est fons Solis dictus, qui de die aquas habet dulces, & frigidissimas, & de nocte callidissimas, & amaras. *Maxinus ubi supra, & Q. Curtius lib. 6.*
- Debris apud Garamantas fons est, qui alternis vicibus die friget, nocte feruet, ac per eadem venarum comercia interdum ignito vapore æstuat, interdum glaciali horrore algescit. *Solinus. Pererius in Danielelem.*

- In Æthiopia est fons, cuius aquæ habent saporem aceti, & pro eo deseruiunt. *Maxinus.*
- In regione Peruana est fons aquæ calidæ, quæ terram conuertit in Lapidem, & si quis ex ea biberit, viscera lapidescunt. *A Costa l. 3. cap. 17. Vide infra.*
- Propè Volaterram in Hetruria est fons huic similis ex *Maxino.*
- In Gothia est fons, in quo si quid proijcitur lapidescit. *Io: Laurentius Maffei.*
- In quadam Valle apud Macherontam à Sepulchro ex duabus veluti mammis exeunt duæ aquæ guttæ, altera calidissima, altera frigidissima, ex quibus componitur humor medicinalis. *Maxinus ex Iosepho.*
- In Prouincia Carca in America est fons aquæ calidissimæ; *ACorta l. 3. cap. 17.*
- Huic similes sunt fontes ad Aquas Statelitas vulgò *Aqui.*
- In Syria inter Rafancam, & Ateam est fons, qui per sex dies est aridus, septimo verò fluit abundanter, & dicitur fons Sabbathicus. *Maxinus.*
- In Germania est fons, ad quem si quis accedit taciturnus, reperit aquam limpidam, si verò loquatur, turbidam, & ebullientem. *Maxinus.*
- In Calabria duo sunt fontes, alter Crati, alter Sibaris dictus, quorum aquæ capillos aureos reddunt.
- In Silua Dodonea est fons, cuius aquæ faces extinctas accendunt, accensas verò extinguunt. *D. Augustinus de Ciuitate Dei cap. 5.*
- In Ilirico est fons aquæ dulcis, quæ comburit velut ignis quidquid in ea ponitur. *Io: Baptista Fregosius testis ocularis, Maxinus.*
- Propè Lacum Larium fons est, qui ter in die crescit, & deinceps crescit. *Plin. Senior l. 2. cap. 103. Plinius Iunior ep. vltima lib. 4. ad Soram. Pererius in Danielelem lib. 5. f. 216.*
- In America est fons liquoris apti ad comburendum velut oleum, & sanat à Scabie. *Maxinus.*

- In Comanctia Prouincia Hiberniæ est fons, cuius aquæ intrâ diem naturalem bis deficiunt, & totidem exuberant. *Raimaudus t. 17. in Prato Sp. c. 57.*
- In Heluetiæ Prouincia, quæ Suis dicitur, est fons, qui non fluit, nisi cum Sol est in nostro Horizonte, noctu verò arefcit. *Idem ibidem.*
- In agro Pictauienti ad S. Io: de Angelis est fons, qui in æstate vberimis aquis manat, in hyeme verò arefcit. *Idem ibidem.*
- In Sicilia est fons, ad quem si quis accedat rubra veste indutus, ebullit, & ascendit ad staturam hominis, eo verò discedente, redit ad pristinum statum. *Idem ibidem.*
- In agro Niciensi est fons, qui ab incolis Sanctus dicitur, cuius aquæ solum fluunt, cum imminet aliquod infortunium Christianæ Reipublicæ. *Idem ibidem.*
- De hoc fonte agit Petrus Geofredus in sua Nicea, & Ludouicus Aribertus in Poemate.*
- In Delphinatu est fons, cuius aquæ cum exuberant annuntiant aliquam sterilitatem. *Vallemontius in Geographia.*
- In Cusco Prouinciâ Americæ est fons talis optimi. *A Costa l. 3. c. 17.*
- Clitoræ fontis aquas si quis biberit vini odorem nauseat. *Asterius l. 3.*
- In Aegypto est fons, cuius aquæ per medietatem diei sunt frigidissime, per aliam medietatem calidissime. *Fiori Historici f. 489.*
- In Panuco Regione Mexici sunt duo fontes, alter picis nigri, alter rubri. *Fiori Historici f. 489.*
- In Prouincia S. Elenæ est fons bituminis ad linienda nauigia. *A Costa l. 3. cap. 17.*
- In Insula Laporum in mari Peruano est fons bituminis pessimi odoris. *A Costa ibidem.*
- In Insula Eubagua, siue vnionum Gradibus 10. circiter ab Aequatore est fons bituminis pessimi odoris, qui dicitur stercus Diaboli, medicinalis. *Ramusius t. 3.*

- In Insula Cuba prope portum Principis est fons bituminis, & alij alibi. *Ramusius. Ibidem.*
- Fons Siloe ad radicem montis Sion, horis tantum determinatis fluit. *Baron. ann. 33.*
- In Gallia est fons, qui fluit, & refluit. *Vallemontius in Geographia.*
- In Sicilia sunt duo fontes, quorum alter steriles, alter fecundas reddit mulieres.
- In Oppido S. Andreæ in Vngharia est fons, in quo si ferrum mergatur conuertitur in æs ductile, quod tribuitur quantitati Vitrioli.
- Quo anno Christus Jesus natus est, in Taberna meritoria, fons per tres dies oleo manauit. *Baronius. Bardi id signat anno Mundi 3929. vide illum.*
- Romæ ex Ecclesiæ pauimento Oleum scaturiuit an. Ch. 1010. *Nos in Chron.*
- Fons Exampeus infamis amara scaturigine, liquido admixtum fluori, amnem vitio suo vertit, & hic est fons Ippanidis dulcis donec solus fluit. *Solinus cap. 22.*
- Acim, quamuis demissum Ethna, nullus frigore antecellit. *Solinus cap. 1. Foresti t. 4. fol. 397.*
- In Carinensi Hispaniæ agro duo fontes iuxta fluunt, alter omnia respuens, alter absorbens. *Plin. l. 2. Nat. Hist. c. 10.*
- LACVS PRODIGIOSI.**
- In Hibernia est lacus, in quo si lignum mergatur, ita vt terra figatur, pars, quæ in terra figitur, vertitur in ferrum, quæ in aqua, in lapidem, quæ verò in aere, lignum remanet. *Arfdechim f. 235.*

**ELENCHVS PRODIGIORVM, QVÆ IN HOC
INDICE CONTINENTVR.**

Prodigia in Cœlo.	Exercitus numero prodigiosi.
Pluuiæ prodigiosæ.	Victoriæ prodigiosæ.
Grandines prodigiosæ.	Pisces prodigiosæ magnitudinis.
Hyems rigens.	Mulierû fecunditas prodigiosa.
Terræmotus prodigiosi.	Prodigia varia.
Crucis Apparitiones.	Plantæ prodigiosæ.
Campanarum sonitus.	Flumina prodigiosa.
Animalium flagella.	Fontes prodigiosi.
Fames prodigiosa.	Lacus prodigiosi.

HISTORIARUM FASCICULI.

Qui in viridarijs spatiantur, flores, eorum genio magis indulgentes legunt, & in manipulos colligunt, idem faciat, qui historix hortos perlustrat; vel, vt benè monebat Seneca ep. 84. Apes debet imitari, & quæcumque ex diuersâ lectione congeffit, separare, melius enim distincta seruantur, deinde, adhibita ingenij nostri curâ, & facultate, in vnum saporem varia illa libamenta confundere, vt etiam si apparuerit vnde sompnum sit, aliud tamen esse, quàm vnde sompnum est, appareat; idem per paucos, sive fasciculos, sive fauos hic profero, vt ad eorum typum plures alios sibi quisque comparret.

**QUI EPISCOPATUM ASSVMPERE ADHUC
IMMATVRÆ ETATIS.**

925. Hego filius Heriberti annorum 5. eligitur in Episcopum Rhe-
monensem, & à Jo. x. confirmatur. *Bernini t. 2. f. 584.*
931. Ioannes XI. electus fuit Pontifex annorum 24. *Bernini t. 2.
f. 587.*
988. Ioannes XII. ordinatus fuit Pontifex annorum 17. *Bernini t.
2. f. 587.*

Ioan-

963. Ioannes XI. ordinavit in Episcopum Tudertinum puerum
annorum 19. *Bernini t. 2. f. 588.*
1033. Benedictus IX. ordinatus Pontifex annorum 12. *Bernini t. 3.
f. 14.*
1099. Ioannes, adhuc puer, ordinatus fuit in Episcopum Adrelia-
nensem, de quo Iuo multa dicit. *Baron. anno 1099.*
- PONTIFICES ELECTI ANTE SACERDOTIUM.**
- Gregorius VII. anno 1073., Clemens III. anno 1191., In-
nocentius III. anno 1198., Adrianus V. Fliscus anno
1276., Clemens XI. anno 1700.
- EPISCOPI DISPENSATI AD MATRIMONIUM
INEVNDVM.**

Philippus Sabaudia, relicto Episcopatu Lugdunensi, &
Valentino, dispensatur ad ducendam vxorem, vt sit Dux
Sabaudia. *Ricciolus in Indice Ducum Sabaudia an. 1168.*

Ramirus cum esset Monachus, Abbas, Sacerdos, & Epif-
copus Tolosanus dispensatur ad ducendam vxorem, ex
qua habuit vnicam filiam, cum esset Aragonia Rex an.
1174. *ex Rogatis.*

EPISCOPI APOSTATÆ A FIDE.

- Odetus Castilionus creatus Cardinalis annorum 11., Epif-
copus Tolosanus, & Bouensis an. 1561. publicè heresim
profitetur. *Berninus t. 4. f. 458.*
- Hermannus Uuedæ Archiepiscopus Colonienfis Hæresim
profitetur anno 1546. *Idem ibidem.*
- Gherardus Thruclses Archiepiscopus Colonienfis Hæresim
profitetur anno 1583. *Idem.*
- Vergerius Episcopus Histria, & Nuncius Apostolicus Hæ-
resim profitetur. *Idem ibidem.*
- Marcus Antonius de Dominis Episcopus Spalatrensis Hære-
siarca. *Idem anno 1616.*
- Bartolomeus Caranza Archiepiscopus Toletanus de Hæresi
fuit inquisitus. *Idem ibidem. Vide alios plures ibidem.*
- HÆRETICI MODERNI ETIAM INFIDELIBVS INVISI.**
- Solimanus anno 1551. à suo Dominio expellit omnes hæ-
reticos. *Spondanus, & Bernini t. 4. f. 456.*

Eff

Hie

Hieremias Patriarcha Constantinopolitanus Schismaticus reprobatur Confessionem Augustanam à Luteranis ei missam pro confirmatione. *Spondanus, & Bernini t. 4. f. 343. anno 1575.*

Græci Schismatici, in Concilio Constantinopoli congregato à Patriarcha Parthenio, siue Cirillo Iberiæ, damnant doctrinam Calvinistarum. *Labè, & Bernini t. 4. f. 611. anno 1612.*

MALE CUM HÆRETICIS CONVENITUR.

Transactiones cum Hæreticis semper miserè cedunt. *Vide Galliam vindicatam f. 505. dissert. 2.*

Zeno Imperator anno 488. publicavit *Henoticon* ad componendos Hæreticos cum Catholicis.

Iustinianus publicavit *Edictum* ad eundem finem, anno 563.

Carolus v. Imperator anno 1548. publicavit *Interim* ad eundem finem. *Vide Berninum t. 4.*

Heraclius Imperator anno 638. composuit *Ecthesim* ad eundem finem.

Constantius Imperator *Typum* publicavit anno 648. ob eandem causam.

ELECTIONES CANONICÆ.

Innocentius 11. in Concilio Romano abstulit à populo facultatem eligendi Episcopos, eamque tribuit Canonicis.

Ioannes 21. abstulit à Canonicis illam facultatem, eamque sibi reseruavit. *Berninus t. 1. f. 261.*

Pragmatica Sanctio circa collationem beneficiorum instituta fuit à Concilio Basiliensi anno 1439., sed reuocata à Leone x., & Francisco primo Bononiæ existentibus, anno 1515., in cuius locum successit Concordatum cum Leone x.

INQUISITORES HÆRETICÆ PRAVITATIS OCCISI.

Petrus à Castro nouo Inquisitor contra Albingenses occisus anno 1207. *Bernini t. 3. f. 270.*

S. Petrus Martyr occisus anno 1252. *Bernini t. 3. f. 330.*

Petrus de Arbues Canonicus Cæsaraugustanus primus Inquisitor Aragoniæ occisus die 17. Septembris anno 1482. *Ricciolus in Indice Virorum Illustrium.*

PUERI A' JUDÆIS MACTATI.

Cæsaraugustæ Iudæi puerum cruci affixum lancea transfodiunt an. 1250. *Ricciol.*

Vuernerus puer Christianus Vuessalijs ad Rhenum an. 1287. furtim raptus à Iudæis, acubusque, & cultris transfusus, miraculis claret. *Tritheimus. Gerebrardus.*

Tridenti Iudæi Simonem puerum martyrio afficiunt an. 1475. die 24. Martij *Martyrologium Romanum.*

Octo Iudæi anno 1452. puerum Christianum cruci affigunt, & illius sanguinem cibus immiscent. *Historia Saouonenlis.*

PACES RECENTIORES INTER PRINCIPES.

Pax Cameracensis inter Philippum secundum, & Henricum secundum, in qua Galli multa Hispanis reddidere.

Pax Monasteriensis inter Hispanos, & Gallos, necnon inter Imperatorem, & Hæreticos anno 1648.

Pax ad Pyrenæos inter Philippum 14., & Ludouicum 14. anno 1660.

Pax Aquisgrani inter Ludouicum 14., & Carolum secundum anno 1668.

Pax Nimegæ inter Principes omnes Europæ anno 1678.

Pax Risiich in Batavia inter Principes Christianos an. 1697.

Pax Colonitz in Vngaria inter Confederatos Catholicos, & Turcam, mediantibus Anglis, & Batavis an. 1699.

Traiecti ad Rhenum, vulgò *Vtrech* agitur de pace generali inter Principes Christianos, quam nobis det Deus auctor Pacis, & Charitatis an. 1712.

CHRONOLOGIA

VRBIS GENVÆ.

A.P.I.

2513. Hæton genuit Ligurem, Ligur verò Cirnæum. *Bochius.*
3819. Hetrusci super totam ferè Italiam dominantur, præterquam super Ligures. *Bochius.*
3868. Lunenses, & Ligures Pisis potiuntur, & Hiluam Insulam occupant. *Bochius.*
3997. Luca conditur à Lucio Lunensium Lucomone. *Bochius.*
4130. L. Metello Consule, iam Genua iurisdictionem habebat. *Iustinianus.*
4177. Bellum à Romanis Liguribus indicitur annos 80. duraturum. *Ricciolius.*
4496. Anno Urb. 536, Coss. P. Cornelio Scipione, & Tito Sempronio Longo, Scipio Marsiliâ Genuam venit, vt se opponat Annibali. *T. Liu. Dec. 3. l. 1. c. 12.*
4509. Mago Barchinus Dux Carthaginensium Genuam deuastat, & prædam Saouam reportat. *T. Liu. Dec. 3. l. 8. c. 26,* qui tamen errat, dum ait id contigisse anno urbis 545, erat enim an. 549. Ex hoc collige in Bello Romanorum cum Annibale urbem Genuam stetit pro Romanis, licet alij Ligures contrà Romanos essent.
4511. Anno Urb. 551, non verò 547. vt vult Linius, Lucretius Spurius duas legiones Genuam ducit, vt Urbem à Magone dirutam, restauret. *Liu. D. 3. l. 10. c. 1.*
4517. Cùm Ligures Appuani agros Lunensem, Pisanum, & Placentinum essent deuastati, contrà eos Consules proficiscuntur. *T. Liu. D. 4. l. 4. c. 30.*
4522. Q. Minutius Consul, in agro Pisano contrà Ligures pugnans, eorum nouem millia mactat, & castra, vicisque incendit. *T. Liu. D. 4. l. 5. c. 18.*

A.P.I.

4523. Ligures, castra Q. Minutij Proconsulis aggressi, à Romanis ad 4. millia cæduntur. *T. Liu. D. 4. l. 6. c. 25.*
4527. T. Quinctius Flaminius Consul, & Æmilius, victis Liguribus Briniatibus, & Appuanis, viam Æmiliam à Placentia Ariminum vsque sternunt. *T. Liu. D. 4. l. 9. c. 1.*
4528. Ligures Appuani L. Martium Censorinum Consulem cædunt, & saltus ab eius nomine dictus est Martius. *Tir. Liu. D. 4. l. 9. c. 12.* Is Campus est propè Meliam.
4530. L. Æmilius Paulus de Liguribus triumphat, & ipsi pacem petunt. *T. Liu. D. 4. l. 10. c. 10.*
4534. Ligures Appuani victi à Romanis, ad 40. millia Liberorum in agrum Samniticum asportantur. *T. Liu. D. 4. l. 1. c. 19.*
4538. C. Claudius de Liguribus triumphat, qui taciti, vt iratos esse sentires, currum sequuntur. *T. Liu. D. 5. l. 1. c. 18.*
4541. M. Popilius Consul oppidum Caristum, & Ligures Stathelites inuadit, eorum 10. millibus cæsis, reliqui spe veniæ se dedunt, quos, vnà cum eorum bonis, vendit, quæ res Senatui displicuit. *T. L. D. 5. l. 2. c. 8.*
4542. Senatus statuit restituendos in libertatem Ligures, qui à M. Popilio venditi fuerant, eisque trans Padum ager designatur. *T. Liu. D. 5. l. 2. c. 17.*
4544. P. Mutius Scæuola Consul cum Liguribus, qui Lucam, Pisasque depopulati erant, bellum gerit ad Audenam fluuium, vulgò *Lauella*, eisque arma adimit. *T. Liu. D. 5. l. 1.*
4577. C. Hostilius Mancinus Conf. in Portu Herculis audit vocem dicentem: Mancine mane, & Genuæ ingentis magnitudinis Serpentem videt. *Ual. Max. de Prodig. 4. c. 7.*
4597. L. Cecilio Metello, & Q. Mutio Scæuola Conf., ortum est dissidium inter Veituros, idest Vultabieneses, & Langaschi incolas ob agrum inter eos positum, quod Q. Mutius, & Q. Rufus componunt, vt patet ex lapide inuento in valle Porciferæ, de quo Foglietta, & Iustinianus, qui asserit id contigisse an. 290. ante Æram Ch., sed errat, erat enim annus 117.

A.P.I.

4599. M. Æmilius Scaurus Conf. viam Æmiliam sternit in Liguribus per Pisas, Lunamque vsque ad Vada Sabatia, & Liguriam in Prouinciam Romanam redigit. *Foglietta*.

A.Æ.C.

51. Dum S. Petrus Romæ moraretur S. Syrum Ticinum mittit, qui Genuæ Christi fidem prædicat, quam Genuenses amplectuntur. *Iacobus à Voragine*.

69. S. Barnabas Genuæ, & in tota ora maritima Christi fidem prædicat. *Baronius*.

60. Per hæc tempora credibile est S. Petrum Genuam aduenisse, fuit enim in monte Ueratilia propè Tuiranum, in cuius summitate extat Ecclesia huic Sancto dicata, quam Desiderius Episcopus sacrauit, varijsque Sanctorum Reliquijs ditauit, & præcipuè ferrea catena, qua Sanctus Apostolus tuit ligatus. Ibiq; Carolus Magnus Monasterium construendum iussit, in quo inhabitarunt Monaci S. Benedicti, vsque ad annum 1316., & Cartusiani vsque ad 1495. *Ex monumentis Monasterij*.

53. SS. Nazarius, & Celsus Româ eiekti, nauigio Genuam adueniunt, & in terram profiliunt ad partem Orientalem Bisamni fluminis, vbi nunc extat Ecclesia illis dicata. Alia quoque constructa fuit in Vrbe, vbi prima Missa publicè celebrata fuit, quæ nunc dicitur Parochialis S. Mariæ Gratiarum, & in Publico Palatio legebantur hæc duo Carmina.

Structori Genuæ multum debere fatemur,

Sed plus Palmiferis, qui docuere fidem.

Hoc tempore Rauennæ martyrio coronatur S. Vrsicinus Medicus Ligur, quem Genuæ natum volunt aliqui. Hic post capitis amputationem, reclusus sistit, acceptoque capite præ manibus ad Sepulchrum properat. *Schiaffnus*.

Sergius Paulus, de quo S. Lucas Act. Ap. cap. 13., Lunensi Vrbi fidem prædicat. *Ex Lect. Breuiarij*.

121. S. Calocerus, Brixienfis Ciuis Albingauni martyrio coronatur, cuius corpus anno 1286. fuit inuentum sub Ara-

maio-

A.Æ.C.

1216.

maiori Monasterij, in quo incolebant Monaci S. Benedicti, & anno 1308. concessum est Monialibus eiusdem Ordinis, anno verò 1523. datum Clarissis, quæ anno 1593. translatae sunt in Urbem, vnà cum corpore Sancti Caloceri, anno deniquè 1618. Ecclesia, & Monasterium resectum est sumptibus Saluagij de Aste. *Schiaffnus*.

193. Ælius Pertinax, apud Vada Sabatia natus, Imperator à militibus eligitur, & à Senatu confirmatur, sed post dies 88. Imperij occiditur. *Iulius Capitolinus. Foresti*.

253. Albintimelij nascitur S. Antonius Abb. ex Patre Ægyptio, & Matre Ligue. *Rainaudus*.

262. Taraconæ in Hispania martyrio coronatur S. Fructuosus cum Socijs, eorumque corpora, Angeli monitu, à discipulis ad Caput montis in Liguria asportantur, vbi eorum nomini Ecclesia fuit dicata, & Monasterium Monacorum S. Benedicti constructum. Errat autem Iustinianus, qui eorum translationem ponit anno 1256. *Schiaffnus*.

In Festo horum Sanctorum S. Augustinus Sermonem ad populum habuit.

277. Titius Ælius Proculus Albigaunus acclamatur Imperator à Lugdunensibus contra Probum, sed breui occiditur. *Murerus in Dition. Hist.*

296. S. Marcellinus Pp. scribit Epistolam Salomoni Episcopo, quem probabile est fuisse S. Salomonem Episcopum Genuensem, qui mortuus est anno 297. eique successit S. Felix.

304. In Corsica martyrio coronatur Deuota Virgo, cuius corpus scaphæ impositum, miraculosè Monæcum appulit, vbi feruatur, & colitur. *Schiaffnus*.

322. E' viuis sublatus est S. Felix Episcopus Genuensis annorum 70., qui per annos 20. Ecclesiam Genuensem rexit. Huic successit Syrus filius Emiliani. *Schiaffnus*.

325. S. Syrus Æmiliani. filius Episcopus Genuensis subscribit Concilio secundo Romano sub S. Siluestro, & Constantino Imperatore. In eo confirmatum fuit Concilium Nicænum,

325. num, & statutum, vt Pascha celebretur die Dominico inter 14., & 21. Lunam. *Schiafnus*.
334. Annicio Fausto Paulino Con. moritur in nemoribus Capitis montis Ioannes Sanctitate celebris, cuius corpus nocturnorum luminum indicio repertum, ibidem in templo S. Michaeli dicato repositum est. *Schiafnus*.
340. S. Eusebius Vercellensis Episcopus, ex Hispania rediens, Genuam ab Ariana hæresi purgat, vt fecerat Hispanias, ex *D. Hieronymo. Dimas Serpi*.
353. Moritur S. Romulus in Oppido Matutiano, qui S. Syro successerat. *Schiafnus*.
- S. Martinus Episcopus per annum demoratur in Insula Gallinaria propè Albigaunum, vbi postea Monasterium Monachorum S. Benedicti constructum est, sub ditioe Archiepiscopi Genuensis. *Schiafnus*.
358. In Thebaide moritur S. Antonius annorum 105., natus in Urbe Albintimelij, an. 253.
360. S. Hilarius, Româ rediens, descendit in Insulam Gallinariam, quam à Serpentibus ibidem inhabitantibus liberat, palo terræ affixo, vt esset eorum terminus. *Iacobus à Voragine*.
367. Hoc tempore erat Episcopus Genuæ S. Valentinus, qui S. Romulo in Episcopatu successit, & corporis ipsius pars seruatur in Ecclesia S. Syri, vbi fuerat tumulatus, pars verò in Metropolitana. *Schiafnus*.
377. Hoc tempore martyrio coronatur S. Desiderius Genuensis Episcopus Langrensis à Burgundis, qui Galliam inuasent. Hic, Coss. Amantio, & Albino anno 345., subscripsit Concilio Prouinciali Coloniae celebrato, ex quo patet improbable esse illum à Vuandalis fuisse occisum anno 411., vt vult Sigibertus, & Alij. *Schiafnus*.
381. Diogenes Episcopus Genuensis, qui in dignitate successit S. Valentino, subscribit cum S. Ambrosio, Concilio Aquileiensi. *Ricciolius*.

383. Natalis S. Salarij, siuè Solarij Episcopi Lunensis, & Martyris, in cuius honorem extabat Ecclesia inter Ericem, & S. Terentium. *Schiafnus*.
384. Hoc tempore viuebat Bonafus Segestanus, siuè ex Sigestro Tiguliorum, quod per Plinium est Oppidum Liguriæ, cui S. Hieronymus Epistolam scripsit, quæ est in ordine 100. Hic fuit Monachus Insulæ Caprariæ, vt vult Victorinus Episcopus Areatinus. *Schiafnus*.
407. Vuandalis, & Alanis Galliam deuastantibus, Sancti Episcopi Ursicinus, & Clarus indè fugientes, in valle Porciferæ prope Genuam sedem ponunt, alter in Villa, quæ nunc dicitur S. Ursicini, alter verò apud Ecclesiam S. Mariæ de Manesem. Arca, vbi Corpus S. Ursicini quiescit, aperta anno 1614., suauem dedit odorem. *Schiafnus*.
409. S. Prosper Episcopus Taraconensis moritur in via, quæ vulgò dicitur *di Rua*, indèque miraculosè defertur ad Parochialem Ecclesiam Camolij. *Schiafnus*.
411. Hoc tempore florebat in Eremita Thebaidis S. Apelen, siuè Ampelius, qui, Deo inspirante, inde discedens, in Cimbare pertransiens, appulit ad oram Liguriæ ad Oppidum Bordigheræ propè Albintimelium, ibique Sanctè vixit in Spelunca, quæ adhuc extat. Corpus eius anno 1140. translatum est ad Ecclesiam S. Stephani propè Oppidum S. Romuli, indèque anno 1258. delatum est ad Abbatialem Ecclesiam S. Stephani Genuæ, & ibidem repertum anno 1637., semper pluribus miraculis claruit. *Schiafnus*.
440. In Corsica cruci affigitur S. Iulia Virgo, quæ, Carthagine à Vuandalis vastata, ipsa etiam capta in Corsicam est delata. Corpus eius à Monachis Gorgonæ in eorum Monasterio sepultum, ab Ariza, siue Anza vxore Regis Desiderij Brixiam delatum fuit. Apud Clauarum extat Ecclesia huic Sanctæ dicata, cui per plures annos Fideles ex Corsica mitebant quantitatem ceræ, illam vndis fidentes, vt patet ex decreto Pauli Fregosij Archiepiscopi Genuensis dato an. 1484. *Schiafnus*.

451. Paschasius Episcopus Genuensis, & Quintius Episcopus Albinganensis interfunt Concilio Prouinciali Mediolani celebrato, & subscribunt Epistolæ à Concilio scriptæ S. Leoni Papæ. *Schiafinus*.
484. Florentius, Vindemialis, & Eugenius Episcopi in Vandali- ca persecutione in Corsicâ relegantur, vbi Florentius moritur, & Eugenius cum Vindemiali in Liguriam nauigantes, in Castris Sauonenfi, & Vadenfi fidem prædicant, populos ab adoratione Draconis in mari submersi remo- uentes. Eugenius ibidem moritur, & in Insula adiacen- ti sepelitur in Ecclesia suo nomini dicata, vbi postea constructum est Monasterium, quod anno 998. ab Otho- ne III. datum est Ecclesiæ Sauonenfi S. Marię, sed anno 1239. à Gregorio IX. in erectione Episcopatus Nolensis attributum est mensę Episcopali, & Corpus huius Sancti translatum est ad Cathedralem Nolensem. *Schiafinus*.
486. Hoc tempore Genua erat sub Regibus Gothis, vt patet ex *Cassiodoro lib. 2. cap. 27., & lib. 4. cap. 33.*, vbi leguntur duo mandata Genuensibus facta. *Schiafinus*.
493. Moritur Genuę Sanctulus Subdiaconus annorum 80., cuius corpus sepelitur in Ecclesia S. Michaelis Archangeli, quæ postea dicta fuit S. Stephani, vt ex lapide sepul- chrali. *Schiafinus*.
494. Ecclesia Genuensis mittit duos Præsbiteros ad S. Prospe- rum Aquitanum cum aliquibus eorum dubijs circa do- ctrinam Semipelagianorum. *S. Prosper in suis Operibus circa medium*.
539. Belisarius, Genuam veniens, eam à Gothorum tyrannide liberat. *Procopius de bello Gothorum 2.*
Liguria cum tota Italia fame vexatur, & multæ Matres na- torum membra deuorant. *Ricciol. in Ind. v. Fames*.
543. Regnante Totila Vnorum Rege, Genua à Consulibus re- gebatur, & electus fuit in Consulem Bonus. *Foglietta*.
561. Hoc tempore Genua fuit sub Imperatoribus Græcis per annos 70. *Foglietta*.

A.Æ.C.

566. In Liguria grassatur pestis inguinaria, quæ deindè totam Italiam, & partes septentrionales vexat. *Ricciolius*.
569. Regnantibus in Insubria Longobardis, Honoratus Archie- piscopus Mediolanensis vnà cum multis nobilibus eiuf- dem vrbis, eorum tyrannidem fugiens, Genuam Se- dem transfert. *Foglietta*. Hanc fortè ob causam, mor- tuo Honorato anno 574., electus fuit in Archiepisco- pum Mediolanensem Laurentius Ligur, & anno 641. S. Io: Bonus de Camillis. *Iustinianus*.
586. In Ecclesia S. Sabinæ sepelitur præclarus Eques Eligetus. *Iustinianus*.
588. Hoc tempore viuebat S. Ueranus Episcopus Cauillicensis in Gallia, qui Albinganenses à Dracone miræ magnitudinis, quem ipsi adorabant, liberauit. *Schiafinus*.
593. Iussu S. Gregorij M. Mediolanenses Genuæ eligunt in suum Episcopum Constantium. Hoc eodem anno S. Grego- rius M. scripsit libros Dialogorum, in quibus l. 4. cap. 53., & 54. refert duo prodigia, quæ Genuæ acciderunt. Vi- uebat hoc tempore Venantius Episcopus Lunensis, cui S. Gregorius M. scripsit plures Epistolas, & præcipuè l. 3. ep. 21., & 22. lib. 8. ep. 43., & 44., & alias.
600. Moritur Genuæ Constantius Episcopus Mediolanensis, cuius corpus sepelitur in Ecclesia S. Ambrosio dicata. *Schiafinus*.
601. S. Cecardus Episcopus Lunensis martyrio coronatur à suis Diocesanis, quorum deprauatos mores arguebat, & cor- pus feruatur Massę Carariæ, siue Ducalis. *Schiafinus*.
604. Theodolinda vxor Agilulphi Longobardorum Regis parit fi- lium, & ex Vrbe Genuâ id Sancto Gregorio notum fa- cit, vt patet ex Pontificis responsione, quare credibile est eum Genuæ natum. *Schiafinus*.
610. In Tino minori ad Sinum Lunensem viuebat S. Uenerius Abb. Ciuis Lunensis, & ibidem constructum est postea Monasterium, quod à Saracenis dirutum, translatum fuit intra Sinum, & nunc dicitur S. Mariæ Gratiarum. San- ctus hic ab illa Insula, non autem ab agro Lunensi, fugauit

610. Serpentem ad suasionem S. Lazari Episcopi Lunensis, qui mortuus est anno 640. *Schiafnus.*
613. S. Columbanus, veniens ex Gallia, Bobiense Monasterium construit. *Schiafnus.*
635. De mandato Honorij Pp., Asterius Episcopus Mediolanensis Genuæ ordinat in Episcopum Birinum, Britaniæ Apostolum. *Schiafnus.*
649. Rhotarius Longobardorum Rex, transenso Apennino, Genuam diripit. *Iustin., & Foglietta,* Sed falluntur id signantes anno 670.
Hæc fuit secunda Genuæ direptio.
658. Paulus Episcopus Genuensis subscribit Concilio Babylonicum. *Ricciol., & Saggi Chronologici.*
680. In Concilio Romæ celebrato ab Agathone Pp. subscripserunt Ioannes Episcopus Genuensis, Bonus Albinganensis, Ioannes Albintimeliensis, & Seuerus Lunensis. *Schiafnus.*
681. Jo: Episcopus Genuensis subscribit Concilio Constantino-politano sexto. *Saggi Chronologici.*
690. In Liguria, & Venetijs fuit diluuium, quo maius non est visum post Noeticum. *Ricciolius.*
715. Alpes Cotiæ à Regibus Longobardis dono dantur Pontifici, quam donationem Luitprandus confirmat. *Ricciolius.*
726. Corpus S. Augustini, cum ex Sardinia transfertur Ticinum, reponitur in Ecclesia S. Thomæ, & ab ea ad illam S. Petri, quæ nunc dicitur S. Maria de Cellis, cum eo tempore ibidem degerent Monaci Benedictini, licet Justinianus velit fuisse repositum vbi nunc est Monasterium S. Siluestri.
774. Ticino ab exercitu Caroli M. expugnato, Genua in libertatem redit, quæ sub Longobardis fuerat ab anno 649. *Schiafnus.*
782. Ad Montem Corui propè Macram fl. appulit nauigium nullo ductore, in quo erat Imago Crucifixi, quæ nunc Lucæ asseruatur, & vas sanguinis, quem Nicodemus in passio-

782. ne collegit, & hic extat in Cathedrali Sarzanæ. Vide de hoc an. 804. in Chronologia vniuersali. *Schiafnus.*
800. Carolo Magno in Imperatorem electo, Genua à Comitibus regebatur, quorum primus fuit Audemarum, quo gubernante, comparatâ à Genuensibus classe, Corsicâ à Saracenis eripitur, quod postea ratum habuere Pontifices. *Foglietta.*
857. Lunensis Vrbs à Normannis diripitur Duce Haddingo, credente Romam esse. *Cranzius l. 2., & T.V.H. v. Astutia f. 635. col. 1.*
876. Ex mandato Io: viii. Pontificis, celebratur Ticini Synodus plurium Episcoporum, in quo subscripsit Sabatinus Episcopus Genuensis, qui corpus S. Felicis, ex Oppido Matutiano, quod paulo ante à Saracenis fuerat vastatum, Genuam reportauit. *Schiafnus.*
878. Jo: viii. Pontifex in Galliam pergens, Genuæ demoratur, & ab eorum nauibus deportatur. *Schiafnus.*
881. Carolus Crassus Imperator confirmat quandam donationem factam à prædecessoribus suis Abbati, & Monasterio Brugnatenfi. *Schiafnus.*
882. Idem Imperator degens Rauennæ aliud priuilegium Monasterio Brugnatenfi confirmat, quod refert. *Schiafnus.*
888. Apud flumen Lauentiam S. Terentius Episcopus Scotus à suis Familiaribus occiditur, & Gualterius Episcopus Lunensis mirabiliter corpus illius detegit, quod in Castro, ab eius nomine S. Terentij dicto, reponit. *Schiafnus.*
891. Erat Episcopus Genuensis Sabatinus, qui corpus S. Felicis Episcopi Genuensis ex oppido Matutiano, quod paulo ante à Saracenis fuerat deuastatum, Genuam transtulit.
900. Genuæ Gubernium à Comitibus transit ad Consules, qui eam rexerunt per annos 300. *Foglietta.*
Moritur S. Benedictus Episcopus Albinganensis natus in Oppido Tabiæ, cuius corpus anno 1409. translatum fuit ad Ecclesiam S. Mariæ de Fontibus Monachorum S. Benedicti. *Schiafnus.*

A.Æ.C.

928. Genuæ terra sanguine manavit. *Bardi*, sed fortè idem est ac fons sanguinis, de quo infra.
936. Genuæ fons positus in ea Urbis parte, quæ est propè Molem veterè, sanguine manavit, & paulò post Vrbs à Saracenis diripitur, & incenditur, imbelli multitudine partim cæsa, partim abducta, sed civibus in patriam cum classe redeuntibus, audita strage, Barbaros infecuti, iisque ad Businariâ Insulam, vulgo *Afinara* propè Sardiniam inuentis, omnes, paucis exceptis, trucidant, nauesque hostiles cum præda Genuam reportant. *Foglietta. Iustin.*
- Hæc fuit tertia Urbis direptio, alias vide supra anno A. Æ. C. 205., & anno Æræ 670.
- Mœnia Urbis dilatantur vsque ad Ecclesias S. Ambrosij, S. Mattæi, & S. Petri.
944. Imago Saluatoris, ab eo anno 31. vitæ suæ missa Regi Abagaro, hoc anno ab Edessenis dono datur Imperatori, & Bizantium transfertur, vbi S. Paulus in Latro Eremita à Photio Patritio exposcit aliud velum simile dictæ Imagini superponi, quo factò, Imago omnino similis in velo superposito apparuit. *Baronius.* Hæc est causa, ob quam Imagines huiusmodi binè reperiantur, altera in Templo S. Siluestri Romæ, altera in Ecclesia S. Bartholomæi Genuæ. *Vide infra an. 1384., & 1507.*
952. Genuam venit Guidus Vicecomes ex Comitibus Marchiæ in Germania, à quo originem ducunt familiæ Carmandina, Marocella, Guisulpha, Embriaca, & Spinula, quæ sola superest. *Iustin. Dezza, & alij.*
- Guisulphorum memoria reperitur in interiori porta Abbatie Sexti, vbi eorum inscriptiones duæ leguntur.
956. Manus S. Io: Baptistæ Antiochiâ Constantinopolim deferretur à Iob Diacono. *Ricciolius. vide infra ad annum 1482.*
958. Berengarius 111., & Henricus eius filius leges Genuensium, & quidquid possidebant, confirmant. *Foglietta, sed errat in anno, erat enim Imperator Otha 1. Henrici filius.*

Con-

A.Æ.C.

962. Construitur Monasterium S. Stephani, quod postea transfuit in Comendâ, & à Comendatario anno 1540. datum, fuit Patribus Congregationis Montis Oliueti.
972. Otho 1. ex Italia in Germaniam rediens, Urbibus Italis libertatem donat, quare ex tunc Genua cepit gubernari per Consules. *Schiaffnus.*
980. Opera Oberti Spinulæ, & Guidi Carmandini construitur Ecclesia S. Mariæ in Vineis eo tempore, quo, cum publicatum fuisset adesse Mundi finem, nullus ædificare volebat. *Dezza. Foresti in vita S. Siluestri.*
985. Jo: secundus Episcopus transfert Sedem Episcopalem ab Ecclesia SS. Apostolorum ad illam S. Laurentij, & Episcopium ædificat vbi nunc est Monasterium S. Siluestri. *Iustin.*
986. Adelasia Vxor Othonis secundi, & Mater Othonis tertij, necnon soror Rodulphi Regis Burgundiæ donat Monasterio Capitis Montis possessionem, quam habebat Genuæ in vico Ponticelli, & Oppidum Portusfini vnâ cum maiori parte Montis. *Federici.*
992. Bernardus Episcopus Cathedram ex Vado in Oppidum Saunonæ transfert, & Monasterium S. Eugenij in Insula dotat. *Zucarellus.*
996. Otho 11. confirmat Monasterio Brugnatensi omnia iura eadem collata à Luitprando, aliisque prædecessoribus suis, & declarat esse Sedi Apostolicæ immediatè subiectum, cum Episcopus Lunensis vellet illud sibi vindicare. Idem quoque declaravit S. Henricus 11. an. 1014. *Schiaffnus.*
997. Lanfrancus, vel potius Landolphus Episcopus ab Ecclesia SS. Apostolorum transfert ad Ecclesiam S. Laurentij partem corporis S. Syri Episcopi. *Foglietta.*
1000. Obertus 1. Spinula prælio Saracenos in Sardinia vincit. *Iustin., & Dezza.*
1008. Jo: Episcopus Genuensis Ecclesiam SS. Victoris, & Sabine, à Saracenis dirutam, dat Monacis S. Benedicti, vt ibi Abbatiam construant. *Schiaffnus.*

Ge-

1015. Genuenses cum Pisanis armorum societate coniuncti Sardiniam Insulam à Saracenis eripiunt, Musactio Regem captiuo ad Hericum secundum misso, vnà cum præda, quæ Genuensibus obuenerat. *Iustin. Foglietta, & alij.*
1016. Saraceni Lunensem Urbem deuastant, quare Benedictus Pp. VIII. Christianos hortatur ad bellum illis inferendum. *Ditmarus.*
1038. Prope Sigestrum fundatur Ecclesia S. Victorix Sororis S. Sauini Episcopi Placentini ab Abb. Monasterij eiusdem S. Sauini Placentiæ, vt ibi degant Moniales. *Schiaffnus.*
1076. Gregorius VII. excommunicat Henricum IV. Imperatorem, & ex hoc tempore volunt aliqui transisse gubernium à Vicecomitibus ad Consules. *Vide supra an. 900.*
Spinulæ cum alijs Principibus ad suasionem Urbani secundi Pp. bellum inferunt Saracenis, & eorum Regem captiuum faciunt. *Dezza.*
1096. Urbanus secundus in Concilio Claremontano Ierosolymæ expugnationem statuit, & ad bellum euntes cruce rubea ex lana super humerum destrum signat, vnde nomen cruciatæ. Genuenses bellum sacrum aggrediuntur, & ab hoc anno incipiunt veriores historiæ Genuensium. *Foglietta. Iustin., & alij.*
1097. Genuenses cum ingenti classe, omnique bellico apparatu in Palestinam nauigant. *Foglietta.*
1098. Genuensis classis, rediens in Patriam, secum defert Cineres S. Io: Baptistæ ex Myra vrbe, nunc Stamira. *Iustin. Foglietta, & alij.*
1099. Guglielmus Embriacus Generalis exercitus in Palestina; inuentor Turrium ad inuadendam Ierosolymam, primus omnium in eam est ingressus, post dies 39. obsidionis, die 15. Julij s. 6., post annos 485., ex quo Saraceni illam ab Heraclio Imperatore eripuerant. *Iustinian. Foglietta, & alij.*
1100. Guglielmus Embriacus cum 36. triremibus, & alijs nauigijs Kal. Augusti Genuam soluit, secum vehens 8. millia

- hominum, & per totam hyemem in hybernis fuit in portu Laodiceæ. *Foglietta.* Constructur prospectus: Ecclesie S. Laurentij. *Iustin.*
1101. Guglielmus expugnat Azur siue Doram, postea Casarem, vnde Genuam asportat Peluim Smaragdinum; deinde potitur Azoto, Gibello, Ptolemaide, & Tripoli. *Iustin. Foglietta.*
1102. Genuæ prima vice sunt cusa numismata. *Iustin.* Mittuntur in Palestinam 40. triremes. *Foglietta.*
1103. Genuenses Dertusiam in Palestina expugnant. *Foglietta.*
1105. Rex Balduinus fædus cum Genuensibus init, qui eum cum classe 70. triremium adiuuant ad expugnandam Ptolemaidem, & ideò eis concedit Vicum, tum in ea vrbe, tum Ierosolymis, tum in Ioppe, in quibus proprijs vivebant legibus. Præterea in ara maxima S. Sepulchri inscribendum mandauit. PRÆPOTENS. GENUENSIVM AUXILIUM, quod ab Almerico postea sublatum, Pontificis iussu restitutum est. *Iustin. Foglietta, & alij.*
1107. Classis Genuensis 70. triremium potitur Biblio, quod datum fuit in feudum Vgoni Embriaco. *Iustin. Foglietta, & alij.*
1109. Die 10. Iunij Classis Genuensis Balduino auxiliatur in expugnatione Tripoli Syriæ. *Iustinianus. Foglietta, & alij.*
1110. Genuenses cum Classe 22. triremium Beritum, & Malmistram expugnant. Hæc fuit vltima expeditio primi sacri belli, in quo Genuenses 13. annorum spatio septem præualidis Classibus Christianorum partes adiuuarunt. *Foglietta.*
Probabile est hoc tempore Genuam fuisse delatum corpus S. Consolatæ Uirginis ex Palestina, in cuius honorem constructum fuit Monasterium Monialium S. Benedicti, postea, ob meningium edificationem, destructum. *Schiaffnus.*

A.Æ.C.

1110. Creditur etiam hoc tempore Genuenses assumpsisse pro stegmate Crucem rubeam in campo albo, quam deferebant Cruce signati. Vide annum 1348. *Schiafinus*.
1113. Genuenses oppidum Lauaniam expugnant, & Portum Veneris Coloniam fundant. *Iustin*.
1117. Consularus, qui per quadriennium continuabat, ad biennium reducitur. *Foglietta*. Hoc tempore S. Bernardus Abbas degebat in Monasterio propè Sextum, & electus fuit in Episcopum Genuensem, quam dignitatem recusavit. *Iustin. Foglietta*.
1119. Gelasius Pp. secundus Genuam venit, ubi à Guido Spinula honorificè excipitur, & Ecclesiam S. Laurentij consecrat. *Iustin. Foglietta. Dezza*.
1119. Incipiunt dissidia inter Genuenses, & Pisanos ob inaugurationem Episcoporum Corsicæ. *Foglietta*.
1120. Genuenses cum Classe 80. triremium, aliorumque nauigiorum Pisanos superant, eisque leges dant. *Iustin. Foglietta*.
- B. Petrus Abb. Cisterciensis fundat Monasterium S. Mariæ Taglieti propè opidum Voraginis, quod nunc dicitur *dell' Orba*, & fuit decimaquinta fundatio huius ordinis, à quo propagatus fuit per Abbatias Castaneolæ, Casanouæ, & Stafardæ in regione Pedemontana. Vide in Schiafino plura iura canonica, quæ de huius Monasterij Abbatibus loquuntur.
1121. Genuenses, superatis Apennini iugis, Falconum, Petram Biscariam, cum alijs oppidis suæ ditioni addunt, & Vultabium à Marchione Gavi emunt. *Foglietta*.
1122. Decretum est, ut Consules sint annui. *Foglietta*. Pisani, conditiones à Genuensibus impositas non terentes, fidem frangunt, vnde illis magna detrimenta obueniunt. *Foglietta*.
1123. Calistus Pp., Concilio Romæ conuocato, ad se trahit electionem Episcoporum Corsicæ, quam sententiam æquo animo ferunt Genuenses. *Foglietta*. Genuæ apparent mul-

A.Æ.C.

1123. tæ trabes ignitæ, quod postea accidit etiam in Asia anno 1135., & in Insubria anno 1209. *Bardi*.
1124. Genuenses ad Vada Sabatia insignem de Pisanis victoriam reportant, & cum classe 18. triremium multa eis damna inferunt in Hetruria, Corsica, & Sardinia. *Foglietta*.
1125. Operâ Martini de Auria, qui fuit Monachus ad caput Montis, construitur Ecclesia S. Matthei, quam postea Andreas de Auria exornandam curauit. *Iustin*.
1127. Genuenses, expugnata Pifa, eorum domos destrui mandant vsque ad primum rectum. *Iustinianus*.
1129. Viuebat B. Octavianus Episcopus Saouensis Burgundus, & Monachus. *Zucharellus*.
1130. Genuense Gubernium à Consulibus transit ad 14. Ciues, quorum bini singulis ex septem regionibus vrbs præfessent. Innocentius secundus à Classe Genuensi ex Gallia Genuam deportatur, ubi Ecclesiam S. Egidij, nunc S. Dominici consecrat, verum eam, postea reedificatam, sacrauit Episcopus Acciensis anno 1526. *Foglietta*.
- Innocentius 11. Claramontij creat Cardinalem Martinum Cibò Genuensem, & Monacum Cisterciensem, quem Legatum mittens in Daniam, inde pauper regressus est. Vide D. Bernardum l. 4. Considerationum ad Eugenium. cap. 5. qui de eo multa dicit. *Schiafinus*.
1132. Innocentius 11. denuò Genuâ pertransit, & Ecclesiam Portus Veneris consecrat. *Schiafinus*.
1133. Operâ Innocentij secundi Pp. firmatur pax inter Genuenses, & Pisanos. Pontifex Ecclesiam Genuensem Archiepiscopali dignitate decorat, ei subdens Episcopos Marianensem, Aciensensem, & Nebiensensem in Corsica, nec non Bobiensensem, & Brugnatensem, quem ex Abbate Episcopum constituit. Eum imitatus est anno 1239. Gregorius ix., qui Abbatiam S. Eugenij in Episcopatum Nolensem erexit, illam subdens eidem Archiepiscopo, necnon Alexander 111., qui Genuensi Archiepiscopo subdidit Episcopum Albinganensem anno 1179. Fuit

428
A.Æ.C.
1133.

- autem primus Archiepiscopus Syrus quem Ricciolius Sanctum nominat; sed aduertendum est duos fuisse Syros Genuæ Episcopos, primum circa annum Æ. C. 325., qui subscripsit Concilio secundo Romano sub S. Siluestro, de quo Martyrologium Romanum die 29. Iunij, & de hoc festum celebrat Ecclesia Genuensis die 7. Julij. Secundum verò illum, quem Innoc. 2. Archiepiscopali dignitate decorauit. Hos Ricciolius confundit, vtrumque Sanctum nominans.
1135. Syrus, primus Archiepiscopus Genuensis, consecrat Ecclesiam SS. Pauli, & Benigni. *Iustin.* Genuenses munera Rugerij Schismatici recusant. *Rainaldus in ind. Baron.*
1138. Genuenses classem 22. triremium expediunt contra Maïmonem Almeriæ Regem Saracenum, qui maria infestabat. *Foglietta.*
1139. Conradus Imperator concedit Genuensibus, vt possint eudere numismata, idemque confirmauit Henricus VI. an. 1194. *Foglietta.*
- Hoc tempore Genuenses habebant pro stemmate Crucem rubeam in campo albo. Deferebant etiam Crucifixum facie ad populum versâ, quod priuilegium Innocentius III. concessit etiam Dominicanis. *Schiafinus.*
1140. Innocentius II. Monasterium S. Eugenij in Insula, quæ dicitur Liguria, vulgò *di Belgregge*, sub immediata protectione Sedis Apollolicæ reueruat. *Schiafinus.*
- Genuenses Intemelij Comitem vnâ cum vrbe sibi subdunt. *Foglietta.*
1143. Abrogatâ lege, qua vxores, mortuo viro, tertiam partem bonorum ipsius hereditabant, de hoc conquestæ mulieres, alia lex edita fuit de antefacto, quæ nunc etiam seruatur. *Iustin.*
1144. Lucius secundus Pp. à tributo vnus libræ auri pro Regno Corsicæ Genuenses absoluit, ex quo deducitur eos ideò non subiacere excommunicationi in Cæna Domini. *Foglietta.*

A.Æ.C.

1146. Adornata Classe 22. triremium, & 4. Corbitarum cum omni bellico apparatu Genuenses minorem Ballearem, vulgò *Minorca* adoriuntur, & cum magna prædâ à Saracenis erepta in Patriam redeunt. *Foglietta.*
- Moritur B. Jo: Genuensis, & Monachus Camaldulensis, qui fuit Abbas S. Andree Sexti, deinde S. Stephani Genue; corpus autem eius anno 1284. inuentum est integrum, & incorruptum *Schiafinus.*
1147. Cohortante Eugenio III. Pp., Genuenses quatuor mensium spatio, Classè 63. triremium, & 163. nauium cum omni bellico apparatu instruunt, & Almeriam expugnant in peruigilio S. Lucæ, cæsis Maurorum 20. millibus, & 10. millibus Genuam asportatis. In hac pugna Hyeronymus Pelle Genuensis, postquam Maurum ense ab vno ad aliud latus perfoderat, ex equo descendens, plusquam 100. Mauris caput ademit. *Iustin. Foglietta.* Aliqui volunt ex hac vrbe asportatum Peluim Smaragdinum. *Rogatis t. 4. l. 2. n. 44.*
1148. Cum eadem classe Genuenses Dertusiam, vulgò *Tortosa* in Catalonia à Mauris occupatam obsident, & adhibitis lignicis turribus eam expugnant in die S. Siluestri. Pro tertia parte Genuensibus obuinit, & duæ alię tertię partes Comiti Barcinonensi. *Iustin. Foglietta.*
1154. Operâ Ansaldi Spinulæ construitur Ecclesia S. Iacobi in Carignano. *Iustin.* Gubernatio denuò demandatur quatuor Consulibus. *Foglietta.*
1155. Fridericus I. Imperator Dertonam à fundamentis euertit, & tamen Genuenses ei tributum dare recusant, quod fecerant aliæ vrbes; immò, suadente Guglielmo Spinula, nouum mœnium circuitum ædificant, qui à Darfina circuit urbem vsque ad S. Andream, & cum timor belli ingrueret, octo dierum spatio tantum opus confectum est, quantum vnus anni tempus consumpsisset, & spatium dierum 50. palmos 500. ædificauerunt. *Foglietta. Iustin.* Aduertendum est Urbis circuitum primitus non excessisse

- cessisse ambitum illum, in quo est Sarzanum, tria Monasteria Monialium, & Castellum vsque ad S. Bernardi Templum, verum anno 936. extensum est vsque ad S. Petri Templum in foro Mercatorum, ad S. Mattheum, & S. Ambrosium. Hoc autem anno constructus fuit tertius Urbis circuitus; de alijs vide infra.
- 1157. Albintimeliensis Vrbs fit Genuensium feudataria. Imperator Græcus Genuensium amicitiam exposcit, & cum eis fædus init. Fridericus Imperator ab eis tributum exigit, sed illis recusantibus, tandem cum eis fædus init. Anastasius IV. Pp., scribens Jerosolymorum Regi, illi Genuenses commendat. *Iustin. Foglietta.*
- 1158. Albintimelium à Genuensibus deficit, & ab eis expugnatur. *Foglietta.* A Kalendis Maij vsque ad finem Martij anni subsequæntis vnâ vice tantum pluit. *Iustin.*
- 1160. Alexander III. Pp., Archiepiscopum Genuensem declarat Legatum à latere in partibus vltimarum. *Iustin. Foglietta.*
- 1162. Idem Alexander III. Genuam venit, & honorificè excipitur operâ Oberti Spinulæ, cuius suasionè à Ciuibus, vt verus Pontifex recognoscitur. *Dezza.* Pisani pacem cum Genuensibus inita violant, ideòque bellum denuò inter illos exoritur, sed operâ Friderici Imperatoris fiunt induciæ. *Foglietta.*
- 1164. Orto dissidio inter familias Aduocatorum, & Castellorum, Vrbs in duas factiones diuiditur. *Foglietta.*
- 1165. Pisani cum Classe 31. triremium Albingaunum diripiunt, & incendunt, quare Genuenses cum 33. triremibus eos vsque ad Rhodanum fl. persequuntur. *Foglietta.*
- 1166. Abbas Gorgonæ à Pisanis Genuam mittitur ad pacem procurandam, quam tamen obtinere non potest. Duæ Classes Pisanæ de duabus Genuensibus victoriam reportant, quarum secunda ad Vada Sabatia, potius ob odia Genuensium inuicta, quam ob Pisanorum valorem, victrix extitit. Causa ad Imperatorem delata pro dominatu Sardinie, ille, Pisanis adhærens, sententiam contra Genuenses

- A.Æ.C.
1166. nuenfes protulisset, nisi Obertus Spinula restitisset. *Foglietta.*
- 1167. Consules Genuenses Oppidum Clauarum construendum curant. *Iustin.*
- 1169. Gliscentibus magis inter Ciues odijs, omnique maleficiorum genere grassante, Archiepiscopus Vgo Caraneus omnes ad pacem suadet. Lunensibus bellum contra Pisanos parantibus, Genuenses auxilium præstant, duabus triremium Classibus adornatis, & pro belli expensis Urbibus Saonæ, & Nauli vectigal augetur. *Foglietta.*
- 1170. Genuenses Classem triremium adornant, in qua triremes octo erant ex octo Urbis regionibus, tres Rapallensium, duæ Portus Veneris, vna Saonensium, vna Naulensium, vna Nicensium, vna Fani S. Romuli, vna Passanorum, vna Vernatiæ, vna Sigeltri. Ab his capta fuit Pisanorum triremis, in qua erant eorum Consules cum magna Nobilium Ciuium multitudine. *Foglietta.*
- 1171. Cùm Genuæ esset fames valida, triticum vendebatur solidis 8. pro quolibet sacco. *Schiafinus.*
- 1172. Genuenses duas triremium Classes in Pisanos expediunt, quæ eis maximum attulere detrimentum. *Foglietta.*
- 1173. Erat Episcopus Saonensis B. Guido de Lumello. *Zucarellus.*
- 1174. Dux Narbonæ donat Genuensibus medietatem Urbis Niceæ, & eius territorij, excepto eo, quod pertinebat ad Guglielmum Richerium. *Raphael de Turri.*
- 1175. Post annos 13. dissidij firmatur pax inter Genuenses, & Pisanos. *Foglietta.*
- 1178. Genuam venit Fridericus I. Imperator cum Beatrice Vxorè, & Henrico VI. filio, qui honorificè excipiuntur. *Foglietta.*
- 1179. Alexander III. Pp. in Concilio Lateranensi concedit Maiusculæ Ecclesiæ Cathedralis Genuensis vsum Mitræ in solemnitatibus, & Episcopum Albinganensem constituit suffraganeum Archiepiscopi Genuensis. *Iustin.*

A.Æ.C.

1180. Hugo Cataneus consecrat Ecclesiam S. Turpetis, quæ est Parochia, & ius Patronatus Cataneorum. *Iustinianus*; sed Ricciolius errat dum signat hunc Archiepiscopum mortuum anno 1164.
1184. Vgo Archiepiscopus Genuensis dat Abbati Casæ Dei Abbatiam Borzoni incertæ foundationis, vt ibi inhabitet cum suis Monacis. *Schiafinus*.
1185. Nicenses spontè veniunt in potestatem Genuensium. *Foglietta*, & *Iustinianus*.
1186. Fulco Castellus ciuiles discordias iam sopitas, denuò excitat. *Foglietta*.
1187. Pisani in Sardinia fædus cum Genuensibus initum violant, sed anno sequenti, opera Clementis III. Pp., pax inter eos renouatur. *Foglietta*. Marchio Montis Ferrati, cum esset in Syria, dono mittit Genuensibus partem ligni veræ Crucis, quæ dicitur Hospitalis S. Lazari. Aliam partem habuerunt anno 1203. *Iustinianus*.
1188. Mortuo Archiepiscopo Hugone Cataneo, eligitur in successorem Bonifacius Archidiaconus ab Abbatibus S. Syri, S. Stephani, & S. Benigni, à Præpositis S. Mariæ in Vineis, S. Donati, SS. Cosmæ, & Damiani, & à Capitulo Canonorum, qui mos eligendi iam inualuerat etiam in prædecessore. *Foglietta*.
- Obertus Spinula ædificandam curauit Ecclesiam S. Lucæ in fundo Oberti Grimaldi eius Generi. *Dezza*.
1189. Guidus Spinula filius Oberti, dicti: Pater Patriæ, machina nouæ inuentionis expugnat secunda vice Prolemaidam à Saladino occupatam. *Dezza*.
1190. Urbis Gubernium à Consulibus transfertur ad Prætorem exterum. *Iustinianus*. Albertus Spinula in agro Mantuano fundat Congregationem Canonorum Regularium S. Marci. *Dezza*. Philippus II. Rex Galix, & Ricardus Rex Angliæ Genuam veniunt, & cum 80. Nauibus Genuensibus in Syriam asportantur. *Iustinianus*. *Foglietta*.

A.Æ.C.

1191. Classis 33. triremium mittitur in auxilium Henrici Imperatoris, qui Genuam veniens iturus in Germaniam, Genuensibus concedit constructionem arcis Monæci, & apud Pontem Decimum firmat decretum in fauorem Sauonenfium. *Historia Sauonenfis*. Gubernium à Prætore iterum transit ad Consules. *Foglietta*.
1194. Denuò eligitur Prætore extraneus. Cæsar Genuam redit, eiusque suafu comparatur ingens Classis cum omni bellico apparatu ad illi Siciliam submittendam, quare Gaictam, Neapolim, Messanam, Catanam, Syracusas, & Panormum recuperant, sed Cæsar ingentia beneficia ingenti ingratitude rependit, secretò Pisanis fauens. *Foglietta*.
1195. Pisani in Sicilia pacem cum Genuensibus initam frangunt, vnde noua bella oriuntur. *Foglietta*.
1196. Quatuor Ciues Sauonenses, inter quos Gulielmus Saccus Comendam S. Io: instituunt, ob quod beneficium Religio Equitum Melitensium in die Paschatis dono mittit quotannis Agnum benedictum. *Historia Sauonenfis*.
1197. Prætore octo Ciues Collegæ adduntur. Prætore turres, quæ contra leges nimis eleuabantur ad altitudinem 80. pedum deprimi iubet. *Foglietta*.
1200. Ex Insula Cypro Genuam appulit B. Limbania Virgo, quæ in Monasterio S. Thomæ habitum Cisterciensem suscepit. *Schiafinus*.
- Nauis Buccanigra tres Pisanorum Naues mercibus onustas Genuam defert. *Foglietta*.
1201. Jntimelij, qui contra ius triremes armauerant, ad postulandam veniam, nudis pedibus, & crucem baiulantes, coguntur. *Foglietta*.
1202. Genuenses emunt Gauium ab illius Marchione. *Foglietta*. Archiepiscopus Otho consecrat Ecclesiam S. Syri, præsentente Patriarcha Ierosolymitano. *Iustinianus*.
1203. Pars ligni S. Crucis, quam S. Helena ad Filium miserat, Genuam defertur. *Schiafinus*.

A.Æ.C.

1204. Genuenses Syracusam à Pisanis captam recuperant. *Foglietta*.
1205. Classis Genuensis insignem de Pisana victoriam reportat propè Syracusam. *Foglietta*.
1206. Constructur Aquæductus Fontis Morosi nunc inutilis. *Schiafnus*.
1208. Gulielmus Abbas Taglieri cum Abb. S. Gorgonij inducias procurant inter Genuenses, & Pisanos. *Schiafnus*.
1210. Ouada, Rosigionum, & Tagliolum veniunt in potestatem Genuensium. *Iustinianus*.
1212. Prætermisso Prætorè, denuò Consules eliguntur. Fridericus secundus Siciliæ Rex Genuam venit, ubi per tres menses publicis sumptibus moratur. *Foglietta*. Genuam veniunt 7. millia Peregrini Galli, & Germani, credentes hic mare daturum liberum transitum ad eundem in Palestinam, omnesque fuere benignè excepti. *Dezza*. *Iustin. Ricciol.*
1213. Genua magnum incendium est perpeffa. *Iustinianus*. Idem accidit anno 1239. *ex Bardi*.
1214. Ciuitas Albinganensis Genuensibus se dedit. *Iustinianus*.
1215. Munitur Collis Monæci, quem Henricus Imperator Genuensibus donauerat. *Foglietta*.
1216. Instituitur Genuæ Iudicium Rotæ Iurisperitorum exterorū. *Foglietta*.
1217. Operâ Innocentij 111. PP., pax inter Genuenses, & Pisanos firmatur. *Foglietta*. Ciuitas à terræmotu vexatur, & anno 1222. ab eodem penè deletur. *Bardi*. *Iustin.* Cardinalis Vgolinus, Greg. IX. postea dictus, consecrat Ecclesiam Abbatialem S. Stephani, quæ postea transiuit in Comendam, & anno 1540. data fuit PP. Oliuetanis. Simeon de Camilla, auctoritate Honorij PP., ædificat Ecclesiam S. Pauli, eamque constituit Parochiam suæ agnationis, sed deindè data fuit PP. Barnabitis. Circâ hoc tempus Genuæ vivebat S. Limbania Virgo, quæ Cisterciensis ordinis regulam est professa.

A.Æ.C.

1218. Parmæ firmatur pax ad decennium inter Genuenses, & Venetos. *Foglietta*.
1219. Intimelij rebellant, quare à Genuensi classe obsidentur. Classis Genuensis Damiatam expugnat. *Foglietta*.
1220. Sauona, ad instigationem Ducis Sabaudiæ, rebellat à Genuensibus. *Dezza*.
1221. Discordiarum semina inter Archiepiscopum Othonem, & Prætorem iaciuntur, sed sedantur. *Foglietta*. S. Albertus Episcopus Sauonenfis maledicit Populo Naulensi, tunc luç Diocesis. *Zucarellus*.
1226. Albingauni, & Sauonenfes à Genuensium iurisdictione se subtrahere, & in Comitibus Sabaudi potestatem transire apud Imperatorem tentant, oratione facta contra Genuenses, qui eos armis submitunt. Ex tunc agebatur questio de sale introducendo absque Genuensium facultate. *Foglietta*.
1227. Intestina dissidia ob officia minùs rectè distributa inter ciues orta, Prætoris prudentia componuntur. *Foglietta*. Hic Prætor Sauonam expugnauit. *Aug. M. de Monte in Historia Sauona*.
1228. Dianum, Portus Mauritius, Castellarum, Tabia, & Dulcedum veniunt in potestatem Genuensium. *Foglietta*. In Ecclesia S. Marthæ seruaturs Corpus B. Rainerij conuersi Humiliatorum. *Schiafnus*.
1229. Vrbs Nicæa, quæ anno 1215. in fidem Genuensium se tradiderat, à Narbonensi Comite expugnatur, cum ibi Genuensium res ageret Lanfrancus Richerius. *Foglietta*. Bonifacius Panzanus Ecclesiam S. Francisci loci Sexti ædificat. *Ex Lapide*.
1230. Duo Rei, qui piraticam exercebant, patibulo suspensi, diù viui persistunt, & idè denuò in carcerem trusi, fatentur se D. Jo: Baptistæ commendasse, cuius auxilio mori non potuerunt. *Foglietta*.
1232. Iacobo Grillo de homicidio suspecto, deficientibus probationibus, duo ad singulare certamen descendunt, sed

1232. vincente illo, qui pro accusatoribus stabat, Grillus tanquam reus morti damnatur. *Foglietta*.
1233. Pontifex concedit vt impofterum femper in Archiepifcopum eligatur Ciuis Genuenfis, quod tamen feruatum non eft nifi ab anno 1513. *Foglietta*. Moritur S. Vgo Eques Rhodianus in Cōmenda S. Ioannis de Prè Genuæ. *Boffius*.
Viuebat etiam in Abbatia propè Sextum S. Albertus Laicus Cifterciensis, canonizatus ab Alexandro quarto. *Ricciolius*.
In Valle Arocię iaciunt, fundamenta Plebis Teuci. *Schiafinus*.
1234. Genuenfes claffem 28. triremium cum omni bellico apparatu in auxilium Regis Septę contrā Cantabros mittunt, quare hi obfidionem foluere coguntur, verum Rex, non feruatis promiffis Genuenfibus factis, eorum domos maximo cum detrimento incendit, ideoque in eum bellum parant. *Foglietta*.
1235. Genuenfes cum Rege Septę pacem firmant conditionibus fibi honorificis. *Foglietta*.
1237. Genuæ confecratur Ecclefia S. Marię de Castello. *Iuftinianus*.
1238. Sauonā, Ingauno, Intemelio, & Portu Mauritio à Genuenfibus deficientibus, ad obedientiam compelluntur, Gulielmo defectionis Auctore in Phari promuntorio fufpenfo. Opera Gregorij ix. pax firmatur inter Genuenfes, & Venetos. *Foglietta*.
1239. Ad Genuenfium preces Gregorius ix. Naulum in Epifcopatum erigit. *Iuftinianus*.
1240. Genuenfes Imperatori Friderico ii. homagium præftare recufant, vtpotè eorum libertati oppofitum, & ideò in eos tumultus excitat. *Foglietta*.
1241. Dùm 27. triremes Genuenfes Romam deferunt Prælatos ad Concilium, ab alijs 27. Friderici Imperatoris propè Infulam Egilium, vulgò *Gigli*, eorum 22. funt captę cum

- Prælati, & Nobilibus à Friderico male actis. *Iuftin. Pifani* Genuenfes hortantur, vt relictis partibus Pontificis, Imperatori adhareant, fed eorum Legatis conitanter respondent Genuenfes. *Foglietta*.
- Gibellini deftruunt Castrum Signi propè Vada Sabatia. Genuæ trium dierum fpatio armantur 70. triremes, & idem accidit anno 1283. *Iuftin. Claffis* Genuenfis 80. triremium Claffem Cæfarianam, & Pifanam fugat, quare credibile eft hoc tempore fuiſſe ſculptum Hieroglyphicum, quod Genuæ reperitur, in quo Grifus altero pede Aquilam, altero Vulpem ſteinma Pifanorum comprimit. *Foglietta*.
- Claffis Genuenfis Innocentium iv. ab Vrbeueteri Genuam defert, deludens infidias Friderici, & Pifanorum. Pontifex Genuæ ægrotat, & ad Abbatiam Cifterciensem Sexti fe confert ob aeris falubritatem. *Iuftin. Idem* Pontifex conuocat Genuę Capitulum Generale FF. Minorum, cui interfuit F. Elias, qui videns ſe à Generalatu exclufum, apoſtat, & excommunicatur. *Vuadingus*.
- Ingens maris tempeſtas ad præſentiam Sacrorum Cinerum S. Io: Baptiſtę ſedatur. *Iuftin. S. Ludouicus* Gallię Rex, Claffis ſuę Ducibus electis Hugone Lercario, & Iacobo Leuanto, in Syriam pergit. *Foglietta*.
- Gulielmus, & Albertus fratres de Flifco conſtruunt Eccleſias, & Monafteria S. Franciſci, & S. Clarę in Oppido Clauaro. *Hiſtoria Flifcorum*.
- Menſe Decembri Luna nigri coloris apparet. *Iuftinianus*.
- Mutatum eſt pronomen Maſcheratorum in Gibellinos, & Rampinorum in Guelfos, cum hi Pontifici, illi Imperatori adharerent. *Foglietta*.
- Claffis Genuenfis S. Ludouicum Gallię Regem in Ægyptum tranſfert. *Iuftinianus*.
- Andreas de Flifco edificat Eccleſiam S. Franciſci Genuæ, & Hoſpitale Cluari; *Hiſtoria Flifcorum*. Ecclefia S. Egidij, nunc S. Dominici, datur PP. Dominicanis.

1251. Innocentius IV., rediens à Concilio Lugdunensi, Genue maximo cum apparatu excipitur in Episcopo, quod erat ubi nunc est Monasterium S. Siluestri. *Iustin.* Mortuo Friderico, operâ Fliscorum, Gibellini pacificantur, & Saonacum alijs Urbibus, quæ Friderico adheferant, veniam à Genuensibus exposcunt. *Foglietta.*
1253. Innocentius IV. instituit Genue Inquisitores Fidei ex ordine S. Dominici, cum prius id esset munus Episcoporum. *Schiaffnus.*
1254. Operâ Florentinorum, firmatur pax inter Genuenses, & Pisanos. *Foglietta.*
1256. Ob non seruata pacta à Pisanis, denuò bellum recrudescit. *Foglietta.*
1257. Ablata Gubernatione à Prætoro extero, eligitur in Ducem Gulielmus Buccanigra cum 32. Anzianis. *Iustin.*
1258. Gualterus Archiepiscopus cedit Reipublicæ vectigal salis, aliarumque mercium, quæ per naues deferebantur. *Schiaffnus.*
- Cum Luna esset 16. subito disparuit, sereno alioquin Cælo, & die postero vix apparuit, sed paulatim creuit ad iustam mensuram. *Iustin.* In Ptolemaide iaciuntur prima bellorum semina inter Uenetos, & Genuenses, quæ tamen à Pontifice sedantur eadem die, qua in Syria Genuenses magna clade sunt affecti. *Foglietta.*
1260. Othobonus de Flisco ædificat Ecclesiam Seruorum Genue, & Abbatiam Trigosi. *Historia Fliscorum.* Alda filia Alberti Venti restaurandam curat Ecclesiam S. Petri Vezemæ prope Vulturum, quam eius prædecessores construxerant. *Federici.* Prima origo Flagellantium, à qua originem duxere Confraternitates, quæ vulgò dicuntur *Casazze.* *Iustinianus, & Aug. M. de Monte in Historia Sa-uona.*
1261. Michael Paleologus Constantinopolim recuperat, auxilium ei præstante Republica Genuensi, & ideò Sororem suam Benedicto Zachariæ nobili Genuensi in vxorem spondet. *Schiaffnus.*

A.Æ.C.

1262. Gulielmus Buccanigra deponitur, & eligitur Prætor exterrus. *Iustinianus.*
1263. Paleologus Imperator, Genuensium amicitiam exposcit contra Venetos, & ideò ab Urbano Pontifice Genuenses sacris interduntur, vt pacis violatores. *Foglietta.* Paleologus cum Pontifice conqueritur, quod Genuensibus prohibuerit ei auxilium deferre, cuius rei rationem reddit Pontifex. *Vuadingus.* Classis Genuensis 38. triremium ad Epidaurum pugnat cum Classe Veneta triremium 23. infelici exitu. *Foglietta.*
1264. Classis Genuensis 20. triremium, Simone Grillo Præfecto, ad Dydrachium cum Ueneta pugnat, & insignem de ea victoriam reportat. *Foglietta.*
1265. Ad Reipublicæ Gubernationem assumuntur Nobiles. *Iustinianus.*
1266. Obertus de Auria Præfectus Classis Maritimæ Caneam expugnat, & campanam illius Urbis donat Ecclesiæ S. Matthæi. *Iustinianus.*
1268. Clemens IV. concedit, vt in toto Dominio Genuensi edi possint lactinia, & oua diebus quatuor temporum, & vigiliarum. Iaciuntur prima fundamenta Ecclesiæ, & Monasterij S. Jacobi, & Philippi. *Schiaffnus.*
1269. Henricus Masonus Genuam defert Caput, & Crurè S. Dominici, quas Reliquias collocat in Ecclesia eius nomini dicata. Construitur Carcer malæpaghæ. *Iustinianus.*
1270. Vrbe in duas factiones diuisa, Guelforum, quorum erant Antesignani, Flischi, & Grimaldi Pontifici adheerentes, & Gibellinorum, Ducibus Auria, & Spinula Imperatoris partes tuentes, forma gubernationis immutatur, electis duobus Capitaneis, & Abbate populi, hi verò maiorem partem Guelforum exilio mulctant. *Iustin.* *Foglietta.*
- Genuenses cum suis nauibus, & cum exercitu decem millium armatorum in Africam deferunt S. Ludouicum Galliæ Regem, qui in obsidione Tuneti moritur, & Genuenses in reditu tempestatem passi, malè rependuntur à Carolo Siciliæ Rege, S. Ludouici fratre. *Schiaffnus.* Otho-

1273. Othobonus Fliscus Cardinalis exules Guelfos hortatur, vt Caroli Sicilię Regis protectionem implorent, qui statim Genuensibus bellum infert. *Foglietta*.
1276. In Gregorij x. Pontif. locum suffectus est Innocentius v., qui inter Genuenses, & Sicilię Regem pacem firmat, exulibus in Patriam reuocatis, eoque mortuo, eligitur Othobonus Fliscus dictus Adrianus v., qui Genuenses ab Interdicto absoluit, cui à Gregorio x. ad ipsius Othoboni instigationem fuerant obstricti. *Foglietta*.
1277. Genuenses emunt Oppidum Voraginis. *Iustin.*
1278. Mense Octobris maximum fuit diluuium Genuę. *Iustin.* Idem accidit anno 1654. die 18. Octobris. In reedificanda Ecclesia S. Mathæi Imago musiuo opere fabrefacta mirabili arte transfertur. *Iustin.*
1280. Inghettus Contardus Mercator Genuensis in maiori balleari disputat, & conuertit Rabbinum Hebręum Aragonensem. *Iustin.* Veneti fidem in duciarum frangunt, sed suo malo, nam pluries à Genuensibus cæduntur, qui pacati animi signa demonstrant. *Foglietta*.
1281. Genuenses à Legato Pontificis interduntur, sed, de Theologorum consilio, illius iudicium spernitur. *Foglietta*. Ex priuilegio Innocentij iv. nullus inconsulto Pontifice, potest interdicare Urbem Genuam. *Iustinianus*.
1283. Construitur Darsina, & Moles vetus Architecto Marino Buccanigra, sicut anno 1630. constructa fuit Moles occidua Architecto Ansaldo de Mari. Hoc anno, ad Pisanos coercendos, soluunt ex portu 200. circiter triremes *Foglietta*. *Iustinianus*.
1284. Classis Pisana ad ostiũ portus Genuenses insultat, eorũ classe absente, verũ, ea redeunte, ab hora tertię ad vesp̄as aucta est triremibus 58. cum octo Pamphilis, & Obertus de Auria die 6. Augusti cum triremibus 120. inter Insulam Maloriam, & portum Pisanum illos superat, eorumque vexillum defert ad Ecclesiam S. Mathæi, mortuis in bel-

A.E.C.

1284. bello 5. millibus Pisanis, captisq; 9272., cum triremibus 28., itaut diceretur: qui vult videre Pisas adeat Genuam *Iustin.* *Foglietta*. Rugerius de Auria, nauali pugna, captiuum facit Carolum filium Caroli Sicilię Regis, captis 32. Nauibus, & 5. millibus hominum, inter quos Guidum Monfortem nepotem Simonis *Ricciol.* *Rogatis*, & *alij*.
1286. D. Leonora Vfusmaris Abbatissa reedificandum curat Monasterium S. Barnabę. *Ex Lapide*.
1289. Sanctitate floret B. Albertus à Clauaro decimus Generalis Dominicanus. *Iustinianus*.
1290. Conradus de Auria Dux classis maritime catenam portus Pisani frangit, & Genuę varijs in locis collocat. In cuius rei memoriam Fabriferrarij quot annis Missam tenentur audire in Ecclesia S. Sixti pro anima Noceri Chierli Fabriferrarij, qui tale opus executioni mandauit. *Foglietta*. *Iustin.*, & *alij*. Mandantibus Conrado de Auria, & Oberto Spinula Ducibus Reipublicę, construitur Palatium publicum. *Dezza f. 158.*
1291. Genuenses pertesi gubernationem duorum Ducum, eligunt estraneum. Tedisus de Auria, & Vgolinus Viualdus iter ad Indias occidentales tentant, transgressi fratrum Herculeum cum duabus triremibus, quorum tamen finis ignoratur. *Iustin.* *Foglietta*. Hoc opus perfecit Columbus post annos 200.. Incipit bellum contra Catalaunos.
1292. Nicolaus Spinula cum 20. triremibus superat 28. Venetas. *Iustin.* *Foglietta*. Benedictus Zacarias Genuensis, Præfectus Regis Aragonię, superat in Africa 20. triremes Saracenorum, captis ex eis 13. *Rogatis*.
1293. Insula Sigestri, quę ab Imperatrice Adelaide fuerat donata Monasterio ad Caput Montis, hoc anno venditur Bartholomæo de Federicis. *Federici*.
- Guglielmus Buccanigra Palatium S. Georgij construendum curat. Constantinus, & Vghettus Lercarij fundant Ecclesiam S. Francisci Chiapette. *Iustin.* Kkk Cum

1294. Cum anno præterito Veneti fœdus, cum Genuensibus initum, violassent, Nicolaus Spinula Præfectus 20. triremium, coactus pugnare cum eorum Classe maioris numeri, de ea victoriam reporrat. *Foglietta. Iustin.*
1295. Genuenses vnus mensis spatio armant 165. triremes, & 150. naues cum 45. millibus hominum contra Venetos, & in Siciliam vsque pernaugât eos quæsituri, sed frustra. *Ricciolus. Iustin. Foglietta.* Hoc anno perfectus est aquæductus magnæ opus impêlê. *Foglietta. Vide infra an. 1355.* Tedisus de Camilla, qui fuerat Aulicus Innocentij iv. fundat Ecclesiam, & Monasterium S. Nicolai de Hircis, quod nunc dicitur S. Clare Albarij, Ecclesiam S. Lucie, & Hospitale Famagostê in Cypro. *Iustin.*
1296. Exclusis exteris, denuò eliguntur duo Duces Conciues. *Iustin. Foglietta.* Russus de Auria corpus S. Anastasie, ei dono datum ab Imperatore Constantino, collocat in Templo S. Mathæi, & Federici affirmat ab eodem illi datum gentilitum stemma Aquilæ nigræ, insigne familiæ Paleologæ. Bartholomæus de Nigro fundat Cartusiam Riparoli.
1298. Rugerius de Auria, Præfectus Classis Jacobi Regis Aragoniæ cum 80. triremibus, Siciliam invadit, & Ioannes eius Neptos, à Messanensibus captus, morti damnatur. *Rogatis t. 5. l. 2.* Lamba de Auria cum Classe 76. triremium, totidemque nauibus ad Corcyram nigram, quæ nunc Cursula dicitur, dimicat cum Classe Veneta numero superiore, eamque vincit, captis 76. triremibus, & 7. hominum millibus, inter quos etiam Andream Dandalum, qui ob desperationem sibi mortem infert. Paulò post victê etiam fuere 25. triremes Venetæ. *Federici. Iustin. Foglietta.*
1299. Rugerius de Auria in Siciliam redit cum Classe 106. triremium, & Ferdinandi Regis Classem superat, quarè, in vindictam Nepotis, anno præterito occisi, omnes ferè captiuos morti damnat. *Ricciolus. Rogatis.* Porichetus Spinula, qui ex ordine FF. Minorum assumptus fuerat in Archiepiscopum Genuensem, consecrat Ecclesiam S. Honorati,

- rati, nunc S. Francisci. Bonifacius viii. confirmat Hieronymo de Camilla, & Fratribus Thedisij Ius patronatum Ecclesiæ S. Nicolai de Hircis, & Moniales eximit à iurisdictione Ordinarij, iubens vt Sacramenta recipiant à Rectore S. Pauli. Denuò eligitur ad Gubernium Prætoris exterus. Genuenses cum Venetis pacem ineunt. Pisani inducias annorum 27. postulant, & obtinent. *Foglietta.*
1300. In Ecclesia Metropolitana instituitur societas S. Jo: Baptistæ. *Schiafinus.* Petrus Lercarius ædificat Ecclesiam S. Petri Coronatæ. *Iustin.* Genuenses excluduntur à consecutione Iubilgi. *Raimaldus in Ind. Baronij.*
1301. Genuæ firmatur pax inter Carolum Regem Neapapli, & illos Genuenses, qui auxilium præstiterant inuasori Siciliae, quam ob causam tota Ciuitas à Pontifice interdicto subijcitur. *Iustin.* Matronæ Genuenses, ad suasiouem Raimundi Lulli, magnam auri copiam impendunt pro bello sacro, & earum aliquæ ad bellum personaliter procedunt, quas suis literis in forma breuis laudat Bonif. viii., vt videri potest in Vuadingo. Spondanus Historicos Genuenses redarguit, qui de hoc nihil dicunt. Qui dicebantur de Volta, & Masoni Cataneorum nomenclaturam assument. *Federici.*
1302. F. Jo: à Muro Generali FF. Minorum, in Conuentu S. Francisci Genuæ, celebrat Generale Capitulum. Alia quoque sunt celebrata in hac Vrbe annis 1359., 1425., 1440., & 1553. *Vuadingus.*
1307. Moritur Bonifacius viii., cuius corpus anno 1606. integrum est repertum. *Bzouius.* Hoc anno exsiccatum est mare in portu vsque ad Templum S. Thomæ. *Stella.*
1305. Bonaiuncta Valentis edificandum curat Templum, & Monasterium S. Bartholomæi de Oliuella proprijs sumptibus, quod nunc est Monialium Lateranensium, & in hac Ecclesia asseruatur Spina Coronæ Christi. *Schiafinus.*

1306. Manfredus Marchio Salutij ducit in vxorem Isabellam filiam Bernabò de Anria. *Schiafinus.*
1307. Argentina filia Opicij Spinulæ nubit Theodoro Paleologo. *Foglietta, & Dezza.*
1308. Obertus Puerperius fundat Monasterium S. Bartholomæi, in quo degebat Monaci Basiliani, & his suppressis ab Innocentio x., datum est PP. Barnabitis.
- Construitur Abbatia Cassinellæ propè Sextum, nec non Monasterium S. Juliani, quod fuit PP. Cistercensium, deinde membrum Abbatix S. Fructuosi, & tandem anno 1433. Monachorum Cassinensium. In Monasterio S. Augustini Genuæ celebratur Capitulum Generale Eremitanorum *Schiafinus.*
1310. Guelfi propè Monasterium S. Andreae Sexti pugnant contra Opicium Spinulam, & de eo victoriam reportant. Idem ædificat Palatium Marmoreum propè Ecclesiam S. Catarina, à quo dicti sunt *Spinola Marmari.* Eliguntur ad Gubernium sex Nobiles, & sex Plebæi. *Iustin.*
1311. Construitur Ecclesia S. Nicolai de Boscheto, quæ anno 1417. data est Monachis Cassinensibus. *Schiafinus.*
- Henricus vii. Genuæ hiemat, & à populo eligitur in Protectorem per annos 20. Moritur Margarita Henrici Vxor, & sepellitur in maiori Sacello S. Francisci ad leuam. *Iustin.*
1312. Moritur Henricus vii. in vico Bonconuentus in Thuscia, & iubet eius cor Genuam deferri in Ecclesiam S. Francisci. Lanfrancus Ceba ædificat Ecclesiam S. Francisci Albarij. *Iustin.*
1313. Post Henrici mortem, denuò grassantur odia inter Guelfos, & Gibellinos. *Foglietta.*
1314. Orto dissidio inter de Auria, & Spinulas, per dies 24. pugnatum est in Vrbe. *Iustin.*
1316. Sauona rebellat à Guelfis, & se subdit Gibellinis, qui eam muris cingunt. *Iustinianus.*
1317. Eliguntur ad Gubernium duo Duces Nobiles Guelfi cum Prætoze extero. *Iustin.* Leonardus de Flisco ædificat Mo-

1317. nasterium S. Leonardi, assignatis redditibus pro Monialibus, & Abbatiam S. Mariæ in Vialata. *Historia Flischorum.*
1318. Guelfi eligunt in Protectores Reipublice Io: xxii. Pp., & Robertum Regem Neapoli per annos 12. Vrbs à Gibellinis obsidetur per annos quatuor, & fortalitia edificant super montes Perinaldi, & S. Bernardi, quæ Bastiam, & Castellarium nominant. *Dezza. Iustin.*
1321. Guidetti, & Pignoli assumunt pronomen Gentilium. Emanuel Spinula Episcopus Albinganensis, dum armatus equitat, occiditur ab hostibus. *Iustinian. Hoc factum negatur à Dezza, quem vide.*
1322. Jo: xxiii. Gibellinos excommunicat, concedens Indulgentiam omnibus, qui eos armis impeterent, sed diploma à Gibellinis laceratur, *Iustin. Foglietta.*
1327. Vrbs, quæ anno 1155. muro fuerat cincta vsque ad Ecclesias S. Catarina, S. Andrea, & ad Darfinam, hoc anno dilatatur erecto muro, qui includeret Pagos S. Germani, S. Stephani, siuè Lanificum, & Præ, opusque perfectum est anno 1346. *Iustin.*
- Genuæ fundatur Conuentus Seruorum. *Schiafinus.*
1329. Cardinalis Ludouicus de Flisco instituit, vt singulis ferijs quintis primis cuiuslibet mensis celebretur Missa solemnis in Altari S. Io: Baptista. *Schiafinus.*
- Gherardus Spinula emit à Germanis Lucam prætio 74. milia aureorum, & vt eam defendat bellum gerit contra Florentinos. *Iustin. Dezza.*
1330. Aitoni de Auria astutiam, ad hostes persequentes illudendos, vide in Iustiniano.
1331. Classis Catalauna flumen Endellam, nunc Lauaniæ ingressa, diripit Monasterium S. Eustachij. Pacificantur Guelfi cum Gibellinis, & vnanimiter eligunt in Protectorem Regem Robertum. *Iustin.*
1334. Salagrus de Nigro Præfectus Classis Maritimæ pluries Catalaunos profligat. *Iustin.*

1334. Constructur Albarij Templum dicatum S. Michaeli Archangelo, quod postea dictum S. Francisci. *Schiafinus.*
1335. Emanuel Spinula annorum 28. Canonicus Ecclesiæ Cicerstrensis in Anglia assumitur ad Archiepiscopatum Montis regalis in Sicilia, & reformat Abbatiam S. Marię de Maniace, alteramque edificat sub nomine S. Martini de Scallis, pięque obit anno 1346. *Dezza.* Gibellini, eiectis Guelfis, & Regijs, eligunt duos Duces, siuē Capitaneos. *Iustin.*
1336. Lucas de Flisco q. Nicolai Cardinalis sepellitur in Ecclesia S. Laurentij in Sepulcro marmoreo supra portam lateralem S. Sebastiani. *Historia Flischorum.* Firmatur pax inter Genuenses, & Catalaunos, sed inter Genuenses, & Venetos bellum reuiuiscit. *Foglietta.*
1339. Plebs Sauonenfis, deinde totum Dominium rebellat, & ideo plebs Genuensis, eiectis Nobilibus, eligit in Ducem Simonem Buccanigram, & Ciuitas diuiditur in factiones Nobilium, & plebis, hi verò legem condunt, ne quis ex Nobilibus possit eligi in Ducem, quod seruatum est vsque ad annum 1528. *Iustin.*
1340. Genuenses suppetias dant 15. triremes Regi Castellę contra Mauros, & ipse, post obtentam victoriam, eligit in Pręfectum Egidium Buccanigram. *Rogatis.*
1341. Egidius Buccanigra in Mauritania superat Classē Saracenorum, combustis 25. triremibus, & alijs captis. *Rogatis.*
1342. Genuam defertur caput S. Barnabę Apostoli, quod Vgo Lusignanus Rex Cypri dono mittebat Regi Aragonię. Hoc tempore florebat Andalus de Nigro filius Salagri insignis Mathematicus, & Poeta, nec non Pręceptor Bocacij. *Iustin.*
1343. Moritur Venerabilis Eremita Martinus, qui natus in Marchia Anconitana, vitam duxit eremiticam in Pago Pegli, vbi nunc est Conuentus PP. Obseruantię, & sepultus est in Ecclesia S. Benigni, quam viuis frequentare solebat. Est protector artis Sutorię, eo quod ipse quoque peregrinorum vestes fueret. *Schiafinus.* Lu-

- A.Æ.C.
1344. Lucianus Grimaldus, assumpto Dominio Monęci, rebellat Genuensibus. Nobiles assumuntur ad Reipublicę Gubernium pro medietate cum plebe. *Iustin.*
1345. Antonius de Flisco Canonicus Parisiensis, & Episcopus Lunensis suis expensis à fundamentis construendam curat Ecclesiam Parochialem Riui maioris, cumque ad eam transtulisset partem Cinerum S. Jo: Baptistę, cæcus repente euasit, nec prius visum recepit, quam Cindres Genuam defererentur. *Historia Flischorum.*
1346. Nobiles, ad Reipublicę Gubernium vocati, construunt membra ab Ecclesia S. Thomę vsque ad Castellerum. *Iustin.* Incipit Domus S. Georgij ob pecuniam Reipublicę impetuo datam. Classis Genuensis, Pręfecto Simone Vignolo, potitur Insula Chio, & vtrąque Phocęa. *Foglietta.* Hoc tempore S. Birgitta Vidua demorata est in Pago Quarti, & mortua est Romę anno 1377., sanctis adscripta à Bonifacio IX. anno 1391.
1347. Genuenses totius Corsicę Dominium obtinent. *Rinaldus in ind. Baronij.*
1348. Genuenses cum Classe 21. triremium suppetias dant Philippo VI. Valesio Regi Gallię contra Anglos, de quibus victoriam reportant, ablato eorum vexillo albo cum Cruce rubea, quare aliqui volunt ex tunc illud sibi assumpsisse pro insigni. *Ex Man. Sed vide ad annum 1410., & 1139. supra.*
1349. Pestis ex India totam Europam deuastat, absumptis duabus tertijs partibus hominum. *Iustin. Ricciol.*
1351. Ex Hispania Genuam aduenerunt tres PP. Congregationis S. Hieronymi, qui fundauerunt Ecclesiam, & Monasterium S. Marię de Costa in loco Sexti. Hi autem ex indulto Pauli II. an. 1468. assumpserunt habitum, & Regulam B. Petri de Pisis. *Schiafinus.*
1352. Cum Ecclesia S. Marię Beluederij anno 1330. esset Monialium, hoc anno erat PP. Eremitarum S. Augustini, qui adhuc ibi degunt. *Schiafinus.*

1352. Paganus de Auria ad Bosphorum Thracium die 9. Martij cum Classe 60. triremium superat Venetam, & Catalanam triremium 87., captis 32. triremibus Venetis, & 18. Catalaunis cum 1800. hominibus. De hac victoria ait Blondus. Genuenses, contra ventum, contra mare, contra potentissimos hostes, victoria potiti sunt. *Iustin. & Hieron. de Arminis.*
1353. Genuenses eligunt in Protectorem Io: Vicecomitem Archiepiscopum Mediolanensem. *Iustin.* Antonius Grimaldus Prefectus 60. triremium pugnat contra 80. fœderatorum, sed aduersa fortunâ. *Foglietta.*
1354. Paganus de Auria aliam insignem victoria reportat de Venetis, capto eorum Duce Nicolao Pisano cum Vexillo, & 5400. Venetis, capta etiam Vrbe Parenso, ex qua Corpora SS. Martyrum Martini, & Eleutherij ad Ecclesiam S. Mathei transtulit. *Iustin.*
1355. Duæ Naues Genuenses videlicet Interiana, & Squarciafica ex Asia in Europam, traiccto Bosphoro, transferunt multa Turcarum millia in auxilium Imperatoris Paleologi contra Cantacusenum, quod à multis scriptoribus immeritò reprehenditur. Alij volunt id accidisse anno 1363. Philippus de Auria cum 15. triremibus ponitur Vrbe Tripoli Sorij. *Schiafinus.*
- Auctus fuit aqueductus, qui fuerat constructus anno 1295. *Iustin. Foglietta.*
1356. Papinianus de Flisco fundat Collegium Fliscorum Bononię. *Historia Flisc.* Genuenses reiiciunt Protectionem Vicecomitum, quam elegerant anno 1353. *Foglietta.*
1357. Io: Paleologus, ope Genuensium, acquirit Imperium Orientis, eique donat Ins. Lesbo. *Iustin.*
1362. Urbanus v., iam electus Pontifex, Genuâ incognitus pertransit, & hospitatur in Monasterio S. Michaelis, posito supra portam S. Thomę *Schiafinus.*
- Guglielmus Mutina Mercator Genuensis in Vrbe Amalech

- A.Æ.C.
1362. lech pro fide mortem subit. Uide in Chronologia vni. anno 1342.
- Pierinus Grimaldus Florentinorum Generalis frangit catenam Portus Pisani, quam Florentiam defert, & ad portam S. Io: reponit. *Iustin.* D. Cidiana Bestagna restaurandū curat Monasteriū S. Barnabę. *Ex lapide ibi posito.*
1363. Simone Buccanigra perempto, eligitur in Ducem Gabriel Adurnius. *Iustin.*
1364. Fundatur Monasterium Ceruarię siuè Siluarię, quod diū fuit caput ciufdam Congregationis Monacorum, sed anno 1460. aggregatum est Congregationi S. Iustinę. In hoc Monasterio hospitati sunt Gregorius xi. Romam pergens anno 1524., & Franciscus i. Rex Gallię. Ecclesia sacrata fuit anno 1366. à Guidone Archiepiscopo, cuius corpus ibidem requiescit. *Schiafinus.*
1365. Tota Liguria à Locustis vexatur. *Iustinianus.*
1367. Egidius Buccanigra, qui ab Alphonso Rege electus fuerat in Admirantē, hoc anno Sibilię supplicio mulctatur, eò quod adheferit Henrico filio notho Alphonfi. *M. S.*
- Urbanus v., Auenione Romam rediens, omni honorum genere Genuę excipitur, hospitatur prius in Monasterio S. Benedicti Fassoli nunc destructi, deinde in Cōmenda S. Io: Pre, vbi die Ascensionis celebrauit in Ara maiori illius Ecclesię.
1370. Urbanus v. Româ Auenionem redit, vbi moritur die 19. Decembris, vt prædixerat S. Birgitta. *Schiafinus.*
- Eiecto Duce Adurnio, eligitur Dominicus Campofregosius. *Iustin.*
1371. Thomas Murcius cū 10. triremibus Melita Insula, & Mazara Sicilię Vrbe potitur, quæ piratarum erant receptacula, & cum opulenta præda Genuam redit. *Foglietta.* Ambrosius Buccanigra, Classis Regis Castellę Præfectus, insignem de Anglis victoriam reportat. *Rogatis.*
- Franciscus Viualdus Patrilius Genuensis donat Reipublicę loca 90., idest lib. 9000. multiplicanda, vt ex redditibus

450
A.Æ.C.
1371.

bus soluantur debita Reipublicæ, eo autem viuente, iam ascenderant ad loca 448., & anno 1467. ad loca 8000. *Schiafinus.*

1373. Genuenses, quia in Coronatione Regis Cypri Venetis fuerant postpositi, & ab eo præterea malè acti, illi bellum indicunt, præmissis 57. triremibus, Præfecto Damiano Cataraneo, qui mirifica fortitudinis, honestatis, & clementiæ signa dedit, illum subsecuta est Classis 36. triremium, præter alia nauigia, & 14. hominum millia cum omni bellico apparatu, Præfecto Petro Fregosio, qui Famagostam, totumque Regnum expugnat, quod deinde sub duris legibus Regi restituit. *Foglietta, & Iustin.* Ob Lesbum ab Imperatore Genuensibus donatam, iaciuntur femina quarti belli in Venetos. *Foglietta.*

1375. In Palatio Archiepiscopali ad S. Siluestrum celebratur Conciliū. Prouinciale assistentibus Episcopis Albiganensi, Noleni, & Brugnateni, necnon Abbatibus S. Syri, S. Fructuosi, & S. Marię de Zerbino. *Schiafinus.*

Orietta Scotta, nunc de Centurionibus, S. Catarinam Senensem in Domo sua hospitio recipit, erat autem Domus in vico Caneti. Raphael de Passano concedit locum ad construendum Sacellum S. Jo: Baptiste, & ideò Feminae de Passano possunt in illud ingredi ad exclusionem aliarum. *Iustin. Federici.*

Alij volunt Sacellum fuisse constructum expensis Iacobi, Benedicti, & Nicolai Campanari, sibi retenta facultate, vt Sponsę suę agnationis in illud ingredi valeant pro benedictione Sponsalium. Conciliantur tamen hi Auctores dicendo Raphaellem de Passano dedisse aream, & Campanaros illud construxisse suis sumptibus. Aduerte ex decreto Innoc. vii i. dato anno 1492. vetitum esse Mulieribus ingredi dictum Sacellum, quare vtrumque priuilegium debet credi posterius prohibitione, nisi forte decretum Innoc. viii. sit confirmatio alterius decreti præcedentis facti ab Archiepiscopo.

Gre-

A.Æ.C.

1376. Gregorius xi. Pp., dum Auenione Roman pergit, Genuę hospitatur. *Iustinianus.*

1377. S. Birgitta hoc tempore fuit Genuę, & demorata est in Pago Quarti. Genuenses 10. triremes, Præfecto Ludouico de Flisco, in Venetos mittunt, qui ad Anzium promuntorium cum 14. Venetis temerariè congreditur, à quibus superatur, & Venetijs in carcerem truditur, amissis 6. triremibus. Caretti Naulum, & Jngaunum occupant, hac Vrbe à Bartholomeo Vicecomite Prætere prodita, qui à Genuensibus captus, forcipibus cadentibus laceratus meritis prodicionis pœnas luit. Veneti cum Rege Cypri Famagostam vano conatu obsident à Genuensibus defensam. *Foglietta.*

1378. Eiecto Duce Dominico Fregosio, eligitur tumultuariè à Plebe Antoniottus Adurnus, qui ea dignitate functus est à Vesperis vsque ad Completorium, electo post ipsum Nicolao Guarco. *Iustin.*

1379. Lucianus de Auria cum Classe 22. triremium ad littus Polæ Classem Venetam 21. triremium congreditur atroci prælio, in quo ipse Lucianus occubuit, sed victoria stetit pœnes Genuenses, captis 15. triremibus, & 2700. hominibus. Luciano substituitur Petrus de Auria, qui cum 47., vel 60. triremibus, & totidem nauigijs Fossam Clodiam, vulgò *Chioggia* expugnat, occisis 6. millibus hostium, & 900. captis. Illi etiam se dedisset Vrbs Veneta, nisi ob duras nimis condiciones eos ad defensionem coegisset, quod fecere adhibito puluere pyrio, & bombardis nouæ tunc inuentionis. *Iustin. Foglietta.*

1380. Occiso Petro de Auria, Mathęus Maruffus cum Classe 29. triremium Fossam Clodiam à Venetis obsessam liberare non valens, Kalendis Iunij ipsa se dedit. Gaspar Spinula cum Classe 38. triremium Tergestum occupat, & Patriarchę Aquileiæ donat. *Foglietta.* Megollus Lercarius ad vindicandam offensam Imperium Trapeuntinum infestat, & Imperatorem ad duras condiciones cogit. *Foglietta.*

LII 2

Ge-

A.Æ.C.

1381. Genuenses ad suasionem Ducis Sabaudia pacem cum Venetis ineunt. *Iustin.* Multæ SS. Reliquiæ Genuam asportantur, quas enumerat Foglietta.
1382. Plebs Genuensis tumultuat contra Nobiles, &, eiecto Duce Guarco, eligit Leonardum Montaldum. *Iustin.*
1384. Leonardus Montaldus donat Ecclesiæ S. Bartholomæi Sudarium cum Imagine Saluatoris, quam dono acceperat ab Imperatore Orientis. *Iustin.* De hoc vide supra anno 945., & infra 1507.. Mortuo Leonardo, eligitur in Ducem Antoniottus Adurnus. Mortuo Petro Rege Cypri, ei succedit Iacobus Lusignan Petri Auunculus, quem Nicolaus Maruffus Præfectus Classis 10. triremium Genuâ Cyprum defert. *Foglietta.*
1385. Genuam venit Urbanus vi., hospitio receptus propè Ecclesiam S. Io: Pre. Concessit Indulgentiam plenariam in perpetuum visitantibus Ecclesiam S. Laurentij in die Natiuitatis S. Jo: Baptistæ, & pro Corneto dedit Genuensibus Petram, Borzoli, Iustenesim, Toiranum, Sputurnum, Berzezum, & Vadum. *Iustin.* Idem Pontifex cum Nuceria à Carolo Rege obsideretur, Genuenses ad eum mittunt 10. triremes, Præfecto Clemente Fatio, qui Pontificem Genuam defert, & cum eo sex Cardinales consiliorū cōtra Pontificem initorum participes, quorum 5. iussu Pontificis, saccis insuti, in mari deiciuntur. *Foglietta.*
1386. Genuenses emunt Oppidum Lermę à Violante de Auria. *Foglietta.*
1388. Classis Genuensis 12. triremium in Africa potitur Insula Lithophagitim, vulgo *Gerbij*, eamq; Siculis, expeditionis Socijs, cedit. Alia expeditione cum Classe 40. triremium, & 20. ingentium Nauigiorum Tunetum obsident, & Regem ad conditiones Genuensibus valde honorificas cogunt. Respublica emit Plebem Theuci cum alijs vicis Vallis Arocię, Varisium, Stellam, & Nouis, eratque Vrbs tunc temporis florentissima. *Foglietta.*

A.Æ.C.

1389. Alphonsus de Vadalaffara Hispanus, qui renuntiato Episcopatu, eremiticam vitam duxit, & per plures annos confessiones S. Birgittæ audiuit, moritur in villa Quarti, vbi Ecclesiam, & Monasterium à fundamentis erexerat piorum eleemosinis, & Monacis Congregationis Montis Oliueti tradiderat. *Schiafinus.*
1391. Ad aspectum Ss. Cinerum S. Jo: Baptistę Mare quiescit, quod etiam accidit an. 1406., & aliàs *Vide anno. 1531. & 1630.*
Antonius Adurnus, qui anno præterito à dignitate clam se abdicauerat, electo in eius locum Jacobo Fulgoso, hoc anno, facti pænitens, denuò, regimen assumit, Fulgoso cedente. Saunenenses, eiectis Præfectis Genuensibus, desiciunt. *Foglietta.*
1392. Post plura dissidia, Adurnus fugere cogitur, electo in eius locum Antonio Montaldo annorum 23. *Foglietta.*
1393. Montaldo fugere coacto, eligitur in annum Ducem Franciscus Justinianus, qui tamen Ciuium dissidia non ferens, post aliquot dies dignitati cedit, & eligitur in Ducem perpetuum Montaldus, sed anno sequenti se abdicat, & eligitur Nicolaus Zoaglius, qui post duos menses dignitati cedit, electo Antonio Guarco, qui clam aufugit, & Saenam se recipit, quare quartò eligitur Antonius Adurnus. *Foglietta.*
1395. Populo tumultuante, igni traditur Palatium Archiepiscopale ad S. Siluestrum. *Schiafinus.*
Io:, & Ludouicus fratres Grimaldi Oppidum Monaci Genuensibus restitutum, per prodicionem occupant, & adhuc retinent. *Foglietta.*
1396. Genuenses eligunt in Protectorem Carolum vi. Regem Gallia, quare Adurnus dignitati cedit, & eligitur Gubernator Gallus. *Foglietta. Iustinianus.*
1397. Ecclesia S. Erasmi Campi hoc anno fuit vel extructa, vel reparata, vel consecrata. *Schiafinus.*
Post diuturnum, & sæuum bellum, pax firmatur inter Ciues.

1397. Tres triremes Genuenses in mari Siculo à quatuor Turcarum aggressæ, has superant, eisque potiuntur. *Foglietta*.

1399. In Oppido Portus Veneris inuenitur Imago B. Uirginis, quæ ibidem colitur. Construuntur Cænobia FF. Minorû Clauari, Noli, & Sarzanæ. *Schiaffnus*.

Nobiles excluduntur à Gubernio Reipublicæ, & eliguntur Artifices, quæ tamen prouisio post menses quatuor cessauit. *Iustinianus*.

1400. Eligitur in Archiepiscopum Pilleus de Marinis. *Schiaff.*

1401. Napolion Lomellinus legat loca 94. S. Georgij, quorum fructus pro medietate erogentur in pauperes, & pro alia medietate transeant in sortem, reddebant autem 8. pro centum, & creuerunt, adeout anno 1625. darent lib. 28. millia redditus. Pius 2. an. 1460. statuit ne administratores quidquam sibi retinerent, quod confirmatum fuit ab alijs Pontificibus, & Paulus 111. anno 1546. statuit ut medietas, quæ transire debebat in sortem, expendi posset pro dotandis puellis familiæ. *Schiaffnus*.

Andreas Lomellinus, à Plumbini Domino offensus, cum quatuor triremibus illius ditionem infestat, & ad se redimendum 20. millia aureorum solutione cogit. *Foglietta*.

1402. Bocicardus Regis Galliæ Vicarius arcem Castelletti munit, aliaque agit ad sedandos tumultus, qui pluribus annis Urbem vexarunt. *Foglietta*.

1403. Emmanuel Paleologus Græcorû Imperator Genuam venit. Cypri Rege Famagostam obsidente, illuc Classis 9. triremium, aliorumque nauigiorum mittitur, quæ Regem ad petendam pacem, illamque nummis redimendam cogit. Deinde Candelorum petens, naues hostium ibi demorantes incendit, tandem Berytum diripit. Pilleus de Marinis Magistratum Misericordiæ instituit, & interfuit Concilio Constantiensi. *Foglietta. Iustin.*

1405. Genuam venit Petrus de Luna Antipapa, qui maximo honore receptus est. *Foglietta. Iustin.*

1406. Genuæ grassatur pestis, & ibidem concionatur S. Vincentius Fererius, qui Petro de Luna adhærebat. *Foglietta. Iustinianus*.

1407. Operante Antonio Mulazij Marchione, Genuenses Sarzanam emunt pretio librarum 3051. 18., & Liburnum, solutis 20. millibus Aureorum. Eodem anno institutus est Magistratus S. Georgij, cuius prima fundamenta iacta fuerant anno 1346. *Foglietta. Iustin.*

1408. Benedictus XII., qui in fine anni præcedentis Genuam secundò aduenerat, hoc anno ad Portum Veneris, se transfert, ubi mensibus 5. moratur, acturus cum Gregorio XII. altero Pontifice, sed recto tramite, re infecta, in Catalonia redit. Archiepiscopus Pilleus, nesciens cui ex duobus Pontificibus obediret, in Hetruriam ad solitudinem secedit, Genuenses autem neutri obedire statuunt. Sed anno sequenti à Concilio Pisano vterque deponitur, electo Alexandro v. Minorita. *Foglietta*.

1409. Philippus Galandrinus construendum curat Sacellum S. Thomæ de Aquino in Cathedrali Sarzanensi, quod an. 1561. cessum fuit Francisco Mascardo Iuris Consulto. In eo sepultum est Corpus Andreolæ matris Nicolai IV. Papæ Genuenses, reiecta protectione Regis Galliæ, eligunt in Protectorem Theodorum Paleologum Marchionem Montisferati. *Iustin. Foglietta*.

1412. Genuenses; reiectâ protectione Marchionis Montisferati, eligunt in Ducem Georgium Adurnum, & octo virorum Magistratum rebus gerendis præficiunt. *Foglietta. Iustin.*

1413. Conduntur nouæ leges ad pacem inter Ciues stabiliendam, quæ tamen paulò post violata est, intestinis bellis per duos annos in Vrbe grassantibus. *Iustin. Foglietta*.

1415. Inter Ciues pax firmatur, & renuntiante Georgio, eligitur in Ducem Barnabas Guanus, qui tamen post aliquot menses expellitur, electo in eius locum Thoma Fregosio. *Foglietta*.

1417. Martinus v. confirmat donationem factam à Grimaldis Monacis S. Iustinæ Ecclesiæ S. Nicolai de Boschetto. *Scias.*
1418. Genuenses, ad expensas belli contra Philippum Ducem Mediolani, Liburnum Florentinis vendunt prætio aureorum 120. millium. *Foglietta. Iustin.*
1419. Laurentius Foglietta vnica naui insignem de Anglis victoriam reportat, capto eorum vexillo. *Foglietta. Constructitur Darsina opere mirifico. Iustin.*
1420. Alphonsus Aragoniæ Rex Corsicam inuadit, & Bonifacium obsidet, cui subsidium deferunt Genuenses ope B. Virginis Incoronatæ. Incipit bellum Aragonicum. *Foglietta. Iustin.*
1421. Genuenses, eiecto Fregosio, eligunt in Protectorem Philippum Vicecomitem Ducem Mediolanensem. *Foglietta.*
1422. Pilleus de Marinis Archiepiscopus construendam curat Ecclesiam parochialem Sigestri, cum esset sub illius iurisdictione, licet postea à successoribus commutata fuerit cum Episcopo Brugnateni pro Parochia Castiglioni, & alijs.
1423. Bartholomeus de Bosco J. C. fundat Hospitale in loco Pammatonis prius pro Mulieribus, deinde pro viris, & electionem Protectorum statuit faciendam à Prioribus Carthusiæ, S. Hieronymi Quarti, & S. Dominici. *Scias.*
Classis Genuensis Gaietam, Neapolim, aliasque Vrbes Regis Aragoniæ inuadit. *Foglietta. Iustin.*
1424. Paniscolæ moritur Petrus de Luna dictus Benedictus XIII.
1425. Celebratur quintum Iubilæum Vniuersale, quod deinceps continuatum est ad annos 25., ideòque celebratum anno 1700. fuit decimum sextum.
1428. Genuæ à mense Iunij, vsque ad Decembrè nunquam pluit, & ideò exsiccati sunt tres fontes insignes, videlicet Fontana amorola in Platea Eirolum, Storbis sub Ecclesia S. Birgittæ, & Pozarellum propè Ecclesiam S. Francisci. *Iustin. Foglietta.*

1430. Marcus Spinula donat Monasterio S. Andreæ de porta Crurè. S. Andreæ, quem cum pede eiusdem sancti dono acceperat Beneuenti *Iustinianus*. Quilicus Bondinarius Abbas S. Syri iussu Pontificis deponit Illianam de Nigro Abbatissam S. Nicolai de Hircis, vtpotè electam contra ius patronatum Thedisij de Camilla, eiusq; heredum, cui substituit Saluaggiam de Camilla. *Scias.*
Classis Naualis Ducis Mediolanensis, Præfecto Jo: Grimaldo in Pado propè Cremonam superat Uenetam, captis 28. Nauigijs hostium, Classis verò Genuensis, Præfecto Francisco Spinula ad Ædem S. Fructuosi cum Veneta dimicat infelici exitu, ipse enim in hostium potestatem venit cum octo nauibus. *Iustin. Foglietta.*
Genuenses Chium à Venetis obsessam defendunt. *Iustinianus. Foglietta.*
1433. Monasterium S. Margaritæ Granaroli habitabatur hoc tempore à Monialibus Lateranensibus, quæ postea transiere ad Monasterium S. Andreæ, Templum hoc dantes Canonicis S. Theodori anno 1510., hi verò illud cesserunt anno 1555. Religiosis Apostolinis, his autem ab Innocentio x. suppressis, datum fuit PP. Clericis Minoribus.
1434. Vincentellus de Istria Corsus totam Insulam rebellare curat à Dominio Genuensium, excepto Bonifacio, & Calui, sed captus à Zacharia Spinula, Genuæ capite plexus est. *Sciasinus.*
1435. Blasius Asleretus Reipublicæ Cancellarius electus in Præfectum Classis maritimæ, die 5. Augusti ad Insulam Pontiam superat Classem Regis Alphonfi, eumque cum Rege Nauarræ eius fratre capit. Philippus eos Sauonam asportari iubet, quod Genuensibus ingrattissimum fuit, ideòq; opera Francisci Spinulæ ab illius protectione se subducunt. *Iustinianus. Foglietta.*
In domo, quæ fuerat familiæ Zachariæ, & deinde Simonis Iustiniani propè domos Cataneorū inuenta fuit hoc anno pars verè Crucis, de quo vide Jacobum Bracellum.

- 1436. Electo in Ducē Isnardo Guarco, post dies 7., eo eiecto, eligitur Thomas Fregosius. *Foglietta*. Franciscus Spinula in Italiam ducit Imperatricem Sophiam, quæ ex Vrbe Bizantio redibat ad Fratrem Marchionem Montisferrati. Genuæ fuit hospitio recepta à Zacharia Spinula Francisci Consanguineo, cui dono dedit Oppidum Casareggi. *Iustin.*
- 1440. Guglielmus Generalis FF. Min. celebrat Capitulum Generale Genuæ in Conuentu S. Francisci cum maximo Populi concursu. *Iustin., & Chronolog. FF. Min.*
- 1441. Hoc tempore Monasterium, & Templum S. Hieronymi de Roso incolebant Moniales Cistercienses, deinde cessit Hospitali Pammatonis anno 1533., & deniq; PP. Societatis Iesu.
- 1442. Constructa fuit Ecclesia S. Raphaelis iuspatronatus familiaræ de Nigris. *Schiafinus*.
Alphonfus Rex, partim aperta vi, partim Militibus per specum introductis, Neapolim expugnat eadem via, qua anno 900. Belizarius eandem Urbem expugnauerat. In fine anni Thomas Fregosius dignitati cedere cogitur, & mense Febuario eligitur Raphael Adurnus. *Foglietta*.
- 1443. Instituitur Congregatio S. Augustini Lombardiæ, cui à Monacis S. Benigni conceditur Conuentus S. Mariæ de Cellis, eique additum fuit Monasterium S. Sepulchri, in quo aliàs degebant Moniales ordinis Hierosolymitani, quæ transferunt ad Monasterium S. Andreæ, vt fecerant Moniales S. Margaritæ Granaroli, & S. Margaritæ Rochette. *Schiafinus*.
- 1444. Firmatur pax inter Genuenses, & Alphonsum Regem Aragoniæ. In Domo S. Georgij instituitur Magistratus, qui ab hoc anno dictus est 44. Vide suprâ anno 1344. *Foglietta*. Eugenius iv. dat Fratribus Minoribus Monasterium S. Mariæ de Monte, quod priùs erat Monachorum. *Vuadingus t. 8. Addit. ad t. 5.*
- 1447. Adurno dignitati cedere coacto, eligitur Barnabas qui à Iano Fregosio eiicitur, & Janus eligitur. *Foglietta*.

- 1448. Mortuo Jano, eligitur in Ducem Ludouicus Fregosius. *Foglietta*.
- 1449. Genuenses Finarium expugnât, & Marco Caretto donant. *Foglietta*.
- 1450. Ludouicus Magistratu se abdicat, & eligitur tertio Thomàs Fregosius, qui se excusans, eligendum curat Petrum eiusdem cognominis. *Foglietta*.
- 1451. Spoleti moritur Andreola Calandrina mater Nicolai v., & Cardinalis Calandrini eiusdem Pontificis fratris vterini, cuius corpus sepultum est in Cathedrali Sarzanæ. *Schiaf*. In Area ante Ædem S. Francisci Galeottus de Mari togatus, & crepidatus de nocte suspenditur cum hac inscriptione: Hic homo locutus est ea, quæ non licet. *Foglietta*.
- 1453. Nicolaus v. Sarzanensis Romæ Aquæductum, Aquæ virginis, vulgo *Fontane di Treui* restaurat, vide sup. an. P.J. 4402., & Bibliothecam voluminibus 3000. auget. *Schiaf*. Mauritius Cataneus, dum cum tribus Nauibus subsidium defert Constantinopoli à Turcis obfesso, cum Classe 150., vel 200. Nauium Turcarum congreditur, & post diram pugnam, Portum Bizantinum ingreditur, nullo ex suis desiderato, paucis Saucijs, e contra peremptis ex hostibus ad 12. millia.
- Sauciato Ioanne Justiniano summo Urbis Præfecto, Constantinopolim à Turcis expugnatur die 9. Maij, occiso Constantino Paleologo filio Helenæ Imperatore, & 40. millibus Christianis. Deficit Imperium Orientis, quod incæperat anno 330. die 10. Maij sub Constantino Magno filio Helenæ. Eâdem die, qua capta est Constantinopolis, Alphonfus Aragoniæ Rex potitur Oppido, & Sinu S. Florentij in Corsica, ideòque Senatus Dominium totius Insulæ transfert in Magistratum S. Georgij. *Foglietta. Iustin., & Hieronymus de Arminis*.
- 1455. Calistus iii. Genuensibus confirmat priuilegium illis factum ab Innocentio iv., Adriano iv., Nicolao iv., & v. ne quis delegatus possit in illos sententiam ferre exco-

1455. municationis, vel interdicti, nec extrà territorium ad iudicium trahere, nisi facta commemoratione huius indulti. *Schiafinus*.
- Bononiæ eligitur in Vicarium Generalem Obseruantium F. Jo: Baptista Tagliacarne ex loco Lepanti, confirmatus deinde Mediolani anno 1458., qui moritur an. 1467. sanctitate clarus. *Schiafinus*.
1456. In Monasterio Boscheti moritur B. Nicolaus de Prussia Monachus S. Iustinae, cuius vitam conscripsit D. Julianus Genuensis. *Schiafinus*.
- Rex Aragoniæ scribit Duci Reipublicæ, & hic ei respondet. Epistolæ referuntur à Iustiniano.
1458. Genuenses eligunt in Protectorem Carolum VII. Regem Gallia. *Iustin. Foglietta*.
1459. Pius II. scribit Abbati S. Antonij, si vera sunt quæ exposuit Abbas S. Syri, concedat ei, vt possit dare habitum Monasticum duobus ex ordine Mendicantium. *Schiafinus*.
- Bartholomæus Pernice ex Syria in Italiam defert artem conficiendi alumen, quam primitus exercet in Insula Enaria, vulgo *Ischia*. *Iustin.*
1460. Pius II. vnit Monasteria Ceruariæ, S. Juliani Albarij, & S. Benigni *Arnoldus*.
1461. Cum in obsidione Constantinopolitana multi libri, & Sanctorum Reliquiæ Peram fuissent delatæ, hoc anno Genuam asportantur. Genuenses, eiectionis Gallis, liberi fiunt, & eligunt in Ducem Prosperum Adurnum, & eo eiectione, Spineta Fregosium, qui post triduum dignitatem cedit Ludouico Fregosio. *Iustin. Foglietta*.
1462. Paulus Fregosius Archiepiscopus cogit Populum ad sui electionem in Ducem, cui Pius II. scribit Epistolam, quam refert Iustin., sed, eo spontè cedente, eligitur tertio Ludouicus Fregosius. *Iustin. Foglietta*.
1463. Archiepiscopus secundò dignitatem inuadit Ducalem, eiectione Ludouico. *Foglietta*.

1464. Genuenses eligunt in Protectorem Franciscum Sfortiam, contra Archiepiscopum, qui ab Vrbe excedit, & Genuensium Nauigia infestat. *Foglietta. Iustinianus*.
- Hoc tempore loca S. Georgij vendebantur libris 23. *Iustinianus*.
1465. Paulus II. sedem Episcopalem Lunensem transfert Sarzanam, eò quod Nicolaus V. Sarzanensis Patriarchatum Gradi transfulisset Venetias patriam huius Pontificis. *Schiafinus*.
- Vxor Bartholomæi Buccanigra vno partu in lucem edit 17. filios. Bardi id signat anno 1485., & ait fuisse bolos carnis. *Vide Federici in Guisys. Rainaudum t. 14.*
1466. Leges municipales Urbis per octo Ciues emendantur. Nascitur Andreas de Auria. *Foglietta*.
1467. Paulus Iustinianus construendum curat Ædificium, vulgò dictum *Lazaretto*. *Iustin.*
1468. Paulus II. concedit Monacis S. Hieronymi, loci Sexti, vt possint vniri FF. Heremitanis S. Hieronymi, & fundare Monasteriù S. Iacobi Sauonæ, quod anno 1528. ob pestem deseruerunt, & datum est Fratribus Minoribus. *Schiaf.*
1471. Sixtus IV. in Pontificem electus concedit Genuensibus erectionem Collegij Iuris Consultorum, & vt omnia bona aliorum Hospitalium vniantur Hospitali Pammatonis. *Schiafinus*.
- Galeatus filius Francisci Sfortiæ cum vxore Genua pertransiens Ciuium paratam pompam, & munera despicit. *Iustin. Foglietta*.
1472. Venerabilis Io: Baptista Podius fundat Congregationem Augustinianorum, qui vulgò dicuntur *Barissimi* sub inuocatione S. Mariæ Consolationis in Valle Bisamni. *Iustin.* Primus eius Conuentus fuit in Plebe Theci. Moritur deinde anno 1475.
1474. Ob nonnullorum auaritiam Turcæ, à Genuensibus eripiunt *Cassam*, & quidquid in Tartaria possidebant. Et idem accidit de Naui Simonis Fornarij. *Fogl. Inst.* Con-

1477. Congregatio Apostolina, quæ degebat in vico Morfente in Ecclesia S. Defendentis, hoc anno transit ad Ecclesiã S. Rochi, qua anno 1489. ob constructionem Mœnium Urbis destructa, eunt ad Ecclesiam S. Margaritæ Granaroli, quæ ideo dicta fuit in posterum S. Rochi. Hæc Congregatio anno 1489. à Sixto v. vnita fuit Religiosis S. Ambrosij ad nemus, sed ab Innocentio x. an. 1650. fuit supressa. *Schiafinus.*

Obertus Grillus donat Reipublicæ lignum veræ Crucis à Pera delatum. *Iustinianus.* Galeatus Maria Sfortia, Genuensibus semper infestus, coniuratorum manibus confoditur anno 1476. in die S. Stephani, cùm autem hoc anno Genuenses gliscerent, Mediolanenses ex arce Castelletti tormenta bellica in Ciuitatem explodunt. *Foglietta.*

1478. Mortuo hoc anno Bartholomeo Squaquaro Abb. S. Andreę Sexti, Abbatia redacta est in Comendam Cardinalis Raphaelis Riarij Sauonenfis nepotis Sixti iv. *Schiafinus.*

Prosper Adurnius, qui anno præcedenti à Io: Galeatio fuerat in Vicarium electus, hoc anno à Populo eligitur in Ducem contra Sfortiam, de quo insignem victoriam reportat. *Iustin. Foglietta.*

1479. Populo in Prosperum excitato, ille fugam arripit, & eligitur Baptista Fregosius vnà cum Magistratu octo Virorum. *Iustin. Foglietta.*

1480. Bendinellus Saulius magnâ pecunię sũmam legat ad extruendam Ecclesiam in Colle Carignani, vbi nunc visitur. Stephanus Embrunus Ciuis Sauonenfis voto concepto, & sanitate obtenta, ædificandam curat Ecclesiam S. Marię Lauretanæ, vbi degunt PP. Carthusiani *Schiafinus.*

Lucas Spinula Ermæ Marchio construendas curat Ecclesias S. Jacobi Cornigliani, & S. Marię Coronatæ. F. Blasius Saluagus Ecclesiam, & Comendam S. Io: Prè restaurat. *Iustin.* Petrus Ambussonus Magnus Magister Equitum Rhodianorum fundat Collegium propè Sacellum S. Io: Baptistæ, vt ibi lex Capellani, & eorundem Clerici reci-

tent Officia Diuina, ob victoriam de Turcis reportatam in obsidione Rhodi. *Bossius. Vide infra anno 1505.*

1481. Moritur Romæ Mariadux Cicala Thesaurarius Apostolicus, qui legauit summam pecuniæ pro construendo Templo S. Io: Baptistæ, & Hospitali Genuensium in illa Vrbe. *Schiafinus.*

Genuenses Classem 24. triremium Sixto iv. accommodant in expeditione contra Turcas, cui Pontifex præficit Paulum Fregosium Archiepiscopum, ab eo in Cardinalem electum. Huius Cardinalis fuit Theologus Jo: Annius Viterbiensis Dominicanus. *Iustin. Foglietta.*

1482. Monasterium S. Io: Baptistæ, & S. Nicolao dictum, quod postea dictum est S. Marię Angelorum, cùm anno 1467. datum fuisset PP. Carmelitis Conuentualibus, hoc anno datum est Congregationi Carmelitarum Mantuæ, cuius initium fuit an. 1459. *Schiafinus.*

Baiazeth donomittit Petro Ambussono M. Magistro Equitum Rhodianorum manum dexteram S. Io: Baptistæ, de qua vide anno 956. *Bossius.*

1483. Baptista Fregosio dignitatem renuntiare coacto, eligitur in Ducem Paulus Archiepiscopus, & Cardinalis eiusdem Baptistæ Patruus. *Foglietta.*

1484. Mortuo Sixto iv. eligitur Innocentius vi i r. Genuensis, qui antè Pontificatum habuit filiam nomine Theodorinam, quam dedit in vxorem Guizardo Usufmaris, à quibus nata est Peretta Uxor Andreæ de Auria, & Battestina Vxor Aloysij Aragonij. Habuit etiam filium Franciscum Cibò, cui Lazarus de Auria noluit matrimonio coniungere filiam, & ideo in vxorem accepit Sororem Leonis x. *Foglietta.*

1486. Operâ Pontificis firmatur pax inter Genuenses, & Florentinos, cui tamen Florentini stare noluerunt. *Foglietta.*

1487. Post dirum prælium Sarzana venit in potestatem Florentinorum, & pax firmatur. *Foglietta.*

A.Æ.C.

1492.

Moritur Innocentius VIII. Cibò Genuensibus semper infestus, & eligitur Alexander VI. Die 3. Augusti Christophorus Columbus Genuensis sub auspicijs Isabellæ Castellæ Reginae à Portu Palos discedit, & die 11. Octobris ad Insulas incognitas peruenit. *Ricciol. Vide supra anno 1691. cum alij duo Genuenses idem iter sunt aggressi.*

1493.

Die 25. Decembris Mare circa molem, & pontes congeluit, ita vt Nautæ cimbas non possent remouere, & in vere subsecuta est pestilentia, quæ continuauit in Augusto, ita vt ex quatuor partibus Ciuium vna perierit. *Iustin. Simile frigus contigit anno 1709. Cum Moniales Cistercienses S. Thomæ, & S. Nicolai de Hircis seruare nollent Clausuram, cui in professione non se obstrinxerant, ab Alexandro VI. datum est Monasterium S. Thomæ Monialibus S. Mariæ in Passione Augustinianis, & S. Nicolai Monialibus Clarissis S. Nicolai Castelletti, quare deinceps dictum est Monasterium S. Claræ Albarij. M. S.*

1494.

Hoc anno iam erat fundatum Cænobium FF. Minimorum in monte, qui dicitur *Caldetto* à S. Francisco de Paula prædictum, dum Genuâ pertransiuit. *Schiafnus.*

Antonius Saulius dat mutuos Carolo VI. Regi Gallie 95. millia Ducatorum absque vlla assecuratione. *Iustin. Genuenses construunt fortalitiu propè Portum Veneris. Foglietta.*

1495.

Genuenses in Sinu Rapalli insignem de Gallis victoriam reportant. *Foglietta.*

1496.

Instituitur Societas SS. Petri, & Pauli pro Sacerdotibus Sæcularibus. *Schiafnus.*

Sarzana, quæ anno 1487. capta fuerat à Florentinis, hoc anno ab illius Gubernatore Gallo Genuensibus restituitur prætio 24. millia aureorum. Maximilianus Cæsar Genuam venit. *Foglietta.* Familia Zacharia donat Ecclesiæ S. Laurentij partem veræ Crucis, quæ fuerat Ecclesiæ Ephesine. *Iustin.*

464

A.Æ.C.

1488.

Genuenses à Sfortianorum protectione se subtrahunt, & Paulus Fregosius Archiepiscopus, relicto ad regimen Diocesis Uicario Generali Augustino Adurno Romam pergit, numquam amplius Genuam reuisurus. Reparatur Conuentus, & Ecclesia SS. Annunciationis Portorie expensis plusquam 180. millia Ducatis, verum cum an. 1539. in constructione menium Urbis pars Conuentus fuisset diruta, FF. Minores Obseruantes translati sunt ad Ecclesiã S. Marthæ, quæ erat PP. Humiliatorum, & nunc dicitur Annunciata Guastati. *Schiafnus.*

1489.

Innocentius VIII. in Cardinalium numerum reponit Laurentium Cibò nepotem, filium Mauritij fratris sui; interdicat Urbem Genuam ob litem inter Manfredum, & Benedictum de Mari, quorum alter erat Ecclesiasticus, alter secularis, sed post dies 10. fuit reuocatum interdictum. *Schiafnus.*

1490.

B. Virgo apparet Benedicto Pareto, eique præcipit, vt edificet Ecclesiam in sui honorem super montem, qui nunc dicitur *della Guardia*, quam postea Bartholomæus Gherfus anno 1530. ampliauit. *Schiafnus.*

Ludouicus Sfortia à Rege Gallie Genuam fiduciarium perpetuò impetrat. Iulianus de Ruuere qui postea fuit Iulius II. Saouanæ construendum curat Palatium Architecturæ S. Galli, quod modo est Monasterium S. Claræ.

1491.

Io: Andreas Grimaldus Episcopus Grassensis, & Vicelegatus Auenionensis Lirinum transfert Corpus S. Honorati Abb. *Historia Grimaldorum.* Vxor Laurentij Vallistari Serpentem parit. *Iustin.*

1492.

B. Bernardinus à Feltro Minorita, dum Genuæ concionatur, instituit expositionem SS. Eucharistiæ per horas 40. in singulis Ecclesijs successiuè, quem morem imitæ sunt aliæ Urbes. Instituit etiam Montem Pietatis, de quo actum fuerat anno 1483. in Conuentu Binaschi propè Mediolanum moritur B.F. Balthassar à Clauaro Rauascherius. *Schiafnus.*

Mo-

2011

Nnn

Sej

A.Æ.C.

1498. Senatus, & Capitulum instituunt Collegium Massę ad celebranda Diuina Officia in Ecclesia S. Laurentij. *Iustin.*
1499. Genuenses, reiecta protectione Ludouici Sfortię, eligunt in Protectorem Carolum viii., qui Ducatum Mediolanensem inuaserat. *Iustin. Foglietta.*
1500. Ioachinus de Passano ex Oppido Leuanti in Galliam profectus, ibi magnas diuitias acquisiuit, & duo ex eius filijs anno 1575. agniti sunt Genuę, vt Nobiles. Soror Tomasina de Flisco Monialis S. Siluestri, & Spiritualis filia B. Catharine, fundat Monasterium SS. Jacobi, & Philippi. *Iustin. vide infra 1534.*
1502. Ludouicus xii. Gallię Rex Genuam veniens, hospitatur in Palatio Laurentij Catanei, vel, vt volunt alij, Io: Aloysij de Flisco, & magna oritur contentio inter Nobiles, & Populares pro primo honoris loco in deferendo Vranisco. Vtriusque partis rationes *Vide in Foglietta f. 274.* Julius ii. eligitur in Pontificem. *Iustin. anno 1503.*
1503. Iulius ii. eligit in Castellatum Arcis S. Angeli Bernardum Tagliacarne studiorum socium. *Schiafinus.*
1504. Ex voto concepto, à fundamentis construitur Ecclesia S. Sebastiano dicata, & datur Monialibus S. Augustini, quę dicuntur *di Pauia.* *Schiafinus.*
- Pisani offerunt se Subditos Genuensibus, verum, ob nonnullorum tempore non sunt recepti. *Iustin. Foglietta. Casonus.*
1505. Ex Legato Petri Ambuloni Card., & Magni Magistri Equitum Rhodianorum facto anno 1480. F. Emericus Nepos instituit Genuę Collegium Presbiterorum ad persolendas Diuinas Laudes in honorem S. Io: Baptistę in Ecclesia, quę dicitur S. Io: Veteris. *Schiafinus.*
1506. Plebs Genuensis sequit in Nobiles, vnde initium habuit nomen Capetę, & à Gallię Rege deficiunt, electo in Ducem Paulo de Nouis artis Tinctorię, idem Rex Genuam iterum venit, eamque vi subigit, constructo fortalitio ad Pharam, quod brigiam nominat, & morti damnato Paulo Duce cum nonnullis alijs, ceteris parcat. *Iustin. Antonius Grimaldus*

A.Æ.C.

1506.

- malduus Episcopus Grassensis, & Abbas Lirinensis Lirinense Monasterium vnit Congregationi S. Iustine, quę nunc dicitur Cassinensiu, ipse verò deinde electus fuit in Archiepiscopum Orestani, & in Consiliarium Caroli v. *Historia Grimaldorum.*
1507. FF. Humiliati, qui degebant in Monasterio S. Marthę Guastati, se transferunt ad Ecclesiam S. Marię Petrę Minutę, nunc PP. Societatis Jesu, & Ecclesia S. Marthę datur Conuentualibus, eo quod ob constructionem Arcis Castelletti diruta fuerit pars Ecclesię S. Honorati, sed anno 1536. denuò à fundamentis fuit erecta, & dicta S. Francisci. *Schiafinus.*
- Ferdinandus Rex Aragonię Genuam venit, & inde Sauonam, vbi Ludouicus xii. eum recepit. Sacrum Sudarium, & pes S. Bartholomei, qui in Galliam fuerant asportati, Regis iussu denuò Genuam deferuntur. *Iustin. Foglietta.*
1509. Moniales S. Margaritę Granaroli transeunt ad Monasteriu S. Andreę. *Schiafinus.*
1510. Die 14. Septembris moritur B. Catharina Adurna. Prope Ecclesiam S. Benigni erat Hospitale anno 1377. fundatum à Saluaggia Vxore Gandi, & Blanca Vxore Nicolai de Mari. *Iustin.*
1511. Alexander Fregosius filius Pauli Cardinalis, & Episcopus Albentimeliensis circa festum Paschę Genuam ingreditur, vt Governatorem Gallum trucidet, sed detectus, dum fugit, Ronciloni carceri mancipatur, & Mediolanum ducitur. *Schiafinus.*
1512. Hector Vernatia pater D. Baptistę legat loca 100. S. Georgij multiplicanda ad 500., quorum pars fructuum deseruiat pro infirmis morbo pestilentiali, pars multiplicetur vsque dum sint loca 6000., & eorum fructus diuersis pijs operibus distribuuntur. Hic mortuus est anno 1524. postquam Genuę instituit Hospitale Incurabilium, Monasterium Conuertitarum, & Domum S. Ioseph pro Puellis. Romę verò, & Neapoli plura Hospitalia. *Schiaf.*

A.Æ.C.

1512. Genuenses, electo in Ducē Iano Fregosio, denuò tentant à Gallorum protectione se subducere, idè arcem Castelletti expugnant, & Briliam obsident. *Iustin. Foglietta.* Ansaldo Grimaldus, vnâ vice tantum, largitur in opera pia scuta 75. millia, & suis sumptibus edificat Ecclesiam S. Marię Consolationis in Valle Bisamni. *Federici.*

1513. Leo x. aggregat Congregationi Cassinensi Monasterium S. Catharinę Genuę, vbi prius degebant Moniales, in qua Ecclesia sepultum fuerat corpus Margaritę vxoris Henrici vii. Imperatoris, quod postea translatum est ad Ecclesiam S. Francisci. *Schiafinus.*

Eiecto Fregosio, eligitur in Governatorem pro Rege Gallię Antonius Adurnus, & Flisci Gallis fauentes in Urbem redeunt, verum post dies paucos, his omnibus eiectis, eligitur in Ducem Octavius Fregosius. *Iustin. Foglietta.*

1514. Octavianus, vel Octavius Fregosius occupat fortalitium Brilię; quod à fundamentis diruit, cum stetit annos 8. *Iustin. Foglietta.*

1515. Octavianus Fregosius denuò Genuam Gallię Regi dedit, & ipse eligitur Governator. *Iustin. Foglietta.*

1516. F. Vgo Marengus de Nouis Carmelita Congregationis Matuanę nouam reformationem instituit, cui Leo x. concedit Ecclesiam Parochialem SS. Nazarij, & Celsi Muledi. Verum cum hi Religiosi anno 1584. aliam Ecclesiam construendam curassent sub titulo S. Marię Montis Oliueti, in hanc translatum est Ius Parochiale, & vetus conuersa est in Oratorium. *Schiafinus.*

Paratur Classis 19. triremium, & trium Galleonum cum alijs Nauigijs contra Turcas, Pręfecto Federico Fregosio Archiepiscopo Salernitano, & fratre Octauiani, in qua Andreas de Auria pręerat duabus triremibus. *Iustin. Foglietta.* Gasparus Lercarius construendum curat Monasterium pro Conuertitis ab Hęc ore Vernatia institutis. *Historia Lercariorum.*

A.Æ.C.

1517. Cardinalis Bindinellus Saulius iussu Leonis x. Pp. in carcerem truditur morti damnandus, sed liberatur, vel solutis à Fratre aureis 25. millibus, vt vult Iustin., vel ad preces Francisci Cibò filij Innocentij vii. & Pontificis Cognati. *Federici.*

1518. Senatus reedificari mandat Ecclesiam, & Monasterium S. Birgittę sub nomine Scalę Cęli, eo quod Sancta demorata fuerit Genuę in Pago Quarti. *Iustin.* Hic ordo ab anno 1438. iam erat Genuę sub nomine Sanctę Marię Scalę Cęli, & Ecclesia anno 1477. Sacrata fuerat ab Oberto Pinnello Episcopo Nebiensi, anno verò 1600. ex mandato Clementis viii. Statutum fuit, vt inde amouerentur FF., qui vnâ cum Monialibus Ecclesię deseruiebant, quod tamen non fuit executioni mandatum nisi anno 1616.

1519. Andreas de Auria Dux vi. triremium ad Iluam insulam superat Classem Turcarum. *Iustin. Foglietta. Casonus.*

1522. Exercitus Caroli v. cum copijs Hispanis, & Germanis, Ducibus Ascanio Columna, & Marchione Pescara Genuam obsidet, & expugnatam diripit, optantibus Ciuibus, vt nox illa plena necibus, & terroribus citò transfret, & fertur à Deo exauditas fuisse eorum preces, nox enim, quę debebat esse horarum 9., vtpotè diei 30. Maij, fuit tantum horarum 5.. Adrianus vi. Pontifex, cum Romam pergeret, Genuam appulit, vbi Mediolano aduenerunt Columna, & Pescara à Pontifice petentes absolutionem ob damnum huic Vrbi illatum, quibus Pontifex respondit: Nec possum, nec volo, nec debeo. Die 23. Decembris Solimanus, post sex mensium obsidionem, Rhodo potitur. *Dezza. Iustin. Foglietta. Casonus.* Hoc eodem anno perficitur turris S. Laurentij expensis Octauiani Fregosij, triginta tamen Dodrantibus, siue palmis 22. cum dimidio minor, quam iusserat. *Iustin. Foglietta.*

1523. Eligitur in Pontificem Iulius Medicus, filius Juliani anno 1478. à coniuratis occisi, dictus Clemens vii. *Schiaf.*

1524. Ciuitas à peste vexatur vsque ad annum 1529. *Iustin.*
1525. Paris Fatigant Ecclesiam S. Claræ Albarij reedificat. *Federici. Franciscus I. Galliarum Rex captus ab Hispanis sub Papiâ, hospitatur Genuæ in Palatio publico. Casonus.*
1526. Benedictus de Nobilibus Lucensis Episcopus Acciensis consecrat Ecclesias S. Dominici, & S. Mariæ Angelorum Promuntorij. *Schiafinus.*
- Andreas de Auria à Clemente VII. constituitur Præfectus Classis suarum triremium. Classes Gallica, Veneta, & Pontificia in cassum Genuam obsident. Classis Hispanica 36. Nauium ob maris tempestatem disperditur, & à Classibus Genuam obsidentibus debellatur. *Casonus.*
1527. Ad Oppidum S. Romuli moritur in Cænobio FF. Minorū F. Gregorius à Vigone, cuius corpus diu incorruptum remansit. *Schiafinus.*
- Andreas de Auria redit ad stipendia Regis Galliæ, & pugnat propè Portumfnum cum Classe Genuensi, quam disperdit. Cæsar Fregosius Urbem aggreditur ex parte occidua, & in eam ingressus, eijcit Antoniotum Adurnum, Hispanis adherentem, & Ciuitas Regi Galliæ se dedit, qui ibi Governatorem mittit Triuultium. *Iustin. Foglietta. Casonus.*
1528. Philippus de Auria Dux VII. triremium insignem de Classe Hispanica victoriam reportat, captis Ascanio Columna, Marchione Uasthi, & alijs Magnatibus. Andreas de Auria ob Patriæ amorem recedit à Gallis, & adheret Carolo V., quare Genuam veniens conciliat inter se Ciues die 12. Septembris, Urbemque ad perfectam libertatem redigit, pulsas Gallis, & expugnata arce Castellerti, quam à fundamentis destruit. Genuenses Saonam expugnant, & dirutis Urbis menibus, portum implent. Senatus Andree Statuam marmoream erigendam curat ad valuas Palatij publici, multisque priuilegijs eum decorat. *Iustin. Casonus.*

1529. Clemens VII. per suam Bullam confirmat Magistratum pro reformatione Monialium. Ioannes Vigerius Genuensis eligitur in Generalem FF. Minorū, deinde in Episcopū Chiensem. *Schiafinus.*
- Andreas de Auria Carolum V. ex Hispania Genuam defert, vbi idem Imperator redijt anno 1533., 1536., 1538., & 1541. *Bonsadius. Casonus.*
1530. Genuam venerunt Capuccini, qui per tres annos commorati sunt in Ecclesia S. Columbani, vbi anno 1512. adhuc degebant Moniales Cistercienses, eratque Abbatissa Franchetta Grimalda, deinde à Magistratu Hospitalis eiusdem datum est Capuccinis Monasterium S. Barnabæ, vbi etiam degebant aliæ Moniales Cistercienses. *Schiaf.*
- Urbe à peste per plures annos vexata, liberatur per intercessionem S. Sebastiani, & idè annua processio indicitur in honorem huius Sancti. *Casonus.*
1531. Genuæ instituitur Magistratus Extraordinariorum. Dira maris procella per intercessionem S. Io. Baptistæ ad conspectum Cinerum eiusdem Sancti sedatur. *Casonus.* idem accidit anno 1241., & alijs.
1532. Societas Charitatis, cuius erat Præses Hieronymus de Auria donat Reipublicæ loca 69., quorum fructus deseruire debeant pro reparatione Molis. *Schiafinus.*
- Andreas de Auria Coronem in Morea, & fortalitia Helesponti expugnat. *Casonus.*
1534. Moritur Genuæ soror Tomasina Flisca discipula B. Catharinæ, quæ ex Monasterio S. Siluestri transfuit ad aliud SS. Philippi, & Iacobi, ibique regularem obsteruantiam firmavit. *Schiafinus.*
1535. Construitur Conuentus S. Nicolai in loco Cluari. *Schiaf.*
- Carolus V. Tuncetum in Africa obsidet, Classis Præfecto Andree de Auria, qui habebat triremes 45., & Naues 37. Mortuo Francisco Sfortia sine prole, Carolus V. Ducatum Mediolanensem Hispanorum Regi ad iudicat. *Casonus.*

1536. Sauonæ B. Virgo apparet Antonio Bottæ, quarè ibidem Templum fundatur. *Historia Sauonæ.*
 Exercitus Regis Galliæ Genuam obsidet, sed recedere cogitur. Reficiuntur Urbis menia à porta S. Thomæ, vsque ad portam arcus, expensis scutis 500. millibus. Hoc tempore Bembus erat à secretis Cardinalis Federici Fregosij. Ansaldo Grimaldus magnam pecunię summam legat expendendam in varia opera publica. *Iustin. Foglietta. Casonus.*
1537. Paulus III. concedit vt Ecclesia, & Cenobium S. Marthæ, quod prius incolebant FF. Humiliati, & anno 1507. erat Conuentualiũ, his redeuntibus ad suum pristinum cenobium S. Honorati, siue S. Francisci, detur Obseruantibus, quorum Cænobium SS. Anunciationis Portoriæ dirutum ex parte fuerat, & idè deinceps hæc Ecclesia dicta est SS. Anunciationis Guastati. *Schiafinus.*
1538. De mandato Pontificis Monasteria S. Mariæ Gratiarum S. Andreæ, & S. Bartholomæi eximuntur ab obedientia Canonicorum Lateranensium, & subiiciuntur primum Monacis Cassiënsibus S. Catharinę, secundũ Dominicanis S. Marię de Castello, & tertiũ PP. Obseruantibus SS. Anunciationis. Per aliud Breue mandat ne vlllo pacto Vicarius Generalis in administrationem horum Monasteriorũ se intromittat, sed vel ipse Archiepiscopus, vel alius quis loco illius illa regat. *Schiafinus.*
 Idem Pontifex confirmat omnia priuilegia Genuensibus aliàs concessa. *Schiaf.*
 Paulus III. Pp. cum Carolo v. Imperatore, post congressum Niceę cum Francisco I., Sauonã, & Genuã pertranseunt. *Foglietta. Casonus.*
1539. Valerius Zucarellus Sacerdos, proditionis in Patriam conuictus, capite plectitur. *Schiaf.*
 Validã fame Urbem vexante, instituitur Magistratus Officij Pauperum ad eorum inopiã subleuandã. *Bonsadius. Foglietta. Casonus.*
 In

- A.Æ.C.
 1540. In Corsica construitur Portusuetus, ibique collocantur multi ad colendam terram infelici exitu. Magistratus S. Georgij emit ab Antonio Malaspina Oppidum Ponzani. *Schiafinus.*
1541. Andreas de Auria iussu Caroli v. Algerium obsidet infelici exitu. *Casonus.*
 Ioanetinus de Auria insignem piratam Draganuttem captiuum facit, eius Classe dissipatã, quem anno 1544. Ariadenus, prætio 1500. scutorum, redimit. *Bonsadius.*
1543. Ariadenus cum classe nauali Nicæam Urbem expugnat, & nonnulli Piratę eius socij oppidum S. Romuli inuadunt inani conatu. *Surius.*
1544. Ob redemptum Draganuttẽ operã Nicolai, Francisci, & Augustini Lomellini, Solimanus illis dono dat Insulam Tabarcam, quam adhuc retinent. *Schiaf.*
1545. Noua oriuntur dissidia inter Nobiles, ob dignitatum alternatiuam. *Iustin.*
1547. Mortuo Francisco I. Gallię Rege, ei succedit Henricus II., cui fuit morum Magister Benedictus Tagliacarne Archiepiscopus Grallensis, de quo agitur in arbore familiæ Belmustæ. *Schiafinus.*
 Reformatur lex anni 1528., qua statuebatur extrahendos esse per sortes eos, qui futuri erant ex Magno Consilio, statuitur, vt 300. extrahantur per sortes, & 100. eligantur per vota, quod multis displicuit, ideoque hæc lex per contemptum dicta est *Garibetto*, idest paruũ temperamentum. Io: Aloysius Fliscus coniurat in Patriam infelici exitu. Placentiæ occiditur à Coniuratis Petrus Aloysius Farnesius filius Pauli III., & Dux. *Iustin. Casonus.*
1548. Andreas de Auria Genuam ducit Philippum II., qui in eius Palatio hospitatur. *Casonus.*
1549. Draganuth Pirata Rapallum expugnat, & diripit die 6. Iulij. *Bonsadius.*
1550. Benedictus Gentilis q. Io: legat lib. 20. millia in montibus S. Georgij ad reficiendum Pontem Corniliani. *Schiaf.*
 Ooo
 Julius

1550. Julius Cibò coniurat in Patriam, volens eam subijcere Gallie Regi, sed Mediolani capite mulctatur. Andreas de Auria Africam Urbem expugnat. *Casonus*. Rex Gallie cum sua Classe vnita cum Turcica Corsicam inuadit, quod bellum continuauit per annos 10., & describitur à Raphaelè Merello.

1551. Constituitur Magistratus pro reformatione Monialium auctoritate Iulij III., quem Gregorius XIII. confirmauit. *Schiafinus*.

Mariola vxor Io: Baptistæ de Nigro instituit opus pietatis sub titulo Iesu Mariæ ad educandas puellas, quæ postea dictæ sunt S Hieronymi, quibus dedit Protectores, & à pluribus Pontificibus fuit confirmatum. *Schiaf.*

Genuam venit Philippus I. cum Rege Bohemiæ eius Socero. Thomas de Marinis, olim Castanea, Marchio Castrinoui, qui Mediolani insigne Palatium construxit, bis coniurat in Patriam, idè damnatur vt rebellis, & exilio mulctatur. *Casonus*.

1553. Hieronymus Saulius Cardinalis, & Archiepiscopus Genuensis Seminarium instituit, quod Stephanus Duratius Cardinalis postea perfecit. *Schiaf.*

In Templo S. Francisci Conuentuales celebrant Capituli Generale, in quo eligitur in Generalem F. Julius Magnus, postea Episcopus Calui. Salamancæ Obseruantes eligunt in Generalem F. Clementem Dollerã. Dominicani Romæ eligunt in Generalem Stephanum Vfusmaris Genuensem.

In Villa Vezemæ moritur Adam Polonus Sacerdos, & Eremita, cuius cadauer diu incorruptum permanfit. *Schiafinus*.

1554. PP. Societas Iesu Genuæ fundant Collegium in Templo S. Mariæ Gratiarum, deinde anno 1566. se transferunt ad Ecclesiã SS. Anunciationis Portorie, denique an. 1582. ad Ecclesiam S. Ambrosij. Verùm, translato Collegio ad S. Hieronymum de Roso, ibidem constituta est Domus Professa. *Schiaf.*

1556. Jo: Andreas de Auria Andreæ Pronepos, dum noctu vult ingredi Sinum S. Florentij in Corsica, naufragio amittit nouem triremes. *Casonus*.

1557. Senatus dono dat Andreæ de Auria 4. triremes, quas ipse mittit Jo: Andreæ, & hic à Piratis eripit 33. triremes, & liberat Nauigium tritico onustum. *Casonus*.

1558. Genuæ instituitur Magistratus Proidentium Triremibus. Moritur Romæ F. Stephanus Vfusmaris Generalis Dominicanorum, eique succedit F. Vincentius Iustinianus natus in Insula Chio, & in Cardinalium numerum assumptus à Pio v. anno 1570.

1559. In Vrbe Cameracensi firmatur pax inter Reges Gallie, & Hispanie, ideoque Insula Corsicæ Genuensibus restituitur. *Raphael Merellus*.

Cùm ex lege anni 1528. omnes deberent assumere cognomen ex 28. Familijs, multi conqueruntur, quod vocarentur duplici cognomine, & quod alij Genealogias propriæ familiæ describerent, ad eos excludendos, idè statutum fuit, vt vnico tantùm cognomine vocarentur.

1561. Senatus Cœnobium S. Augustini Fratibus eiusdem ordinis restituit, quo eos anno 1556. priuauerat, dederatque Augustinianis Congregationis Lombardiæ, positis tamen nonnullis conditionibus. *Schiaf.*

Viccomes Cicala Dux triremis capitur à Turcis vnâ cum filio Scipione, qui postea, fide Christiana abnegata, ad summos honores est euectus. *Schiafinus*.

1562. Magistratus S. Georgij Republicæ restituit Dominia ab ea aliàs accepta. *Schiafinus*.

1567. Genuæ capite plexus est Jo: Stephanus Lercarius filius Io: Baptistæ, qui occiderat Augustinum Pinellum, & grauius vulnerauerat Lucam Spinulam, eò quòd, cùm essent Censores, Toga priuauerant Patrem, qui Ducis officio abusus fuerat. *Schiaf.*

Turca Insulam Chium expugnat, & 18. Adolescentes Iustiniani martyrio coronantur, eò quòd nolint Imperatoris libidini satisfacere. *Casonus. Spond.* Ooo 2 Me-

A.Æ.C.

1568. Moritur Romæ Cardinalis Dollera .
1569. Pius v. assignat Inquisitoribus contrâ hereticam prauitatē in Vrbe Genuâ Abbatiam S. Andreae Sexti, quam adhuc retinent.
Genuæ moritur F. Sixtus Senensis Dominicanus, & F. Fabianus Cluari Augustinianus Abb. S. Mathei. *Schiaf.*
1571. Multi Mercatores Genuę cedunt bonis, quod maximam causauit consternationem. *Casonus.*
1572. PP. Teatini Genuam veniunt, & Ecclesia Parochialis S. Marię Magdalenę illis traditur, verum anno 1575. trāseunt ad Ecclesiā S. Syri, eis datam à F. Vincentio Iustinianno Cardinali, illius Comendatario. *Schiaf.*
- Ianotto Lomellino Duce, prolata est lex, vt Epistolę, quę Principibus mittebantur, subscriberentur etiam à Duce, quod maximè displicuit Mathæo Senaregę tunc Cancellario. Lomellini petunt à Senatū, vt comprobentur eorum Genealogię, de quo magna fuit contentio. *M. S.*
1573. Cū discordes essent Electores in electione Ducis, Senatus statuit vt, si intrā duas horas non concordarent, proponerentur Maiori Consilio illi quatuor, qui iam fuerant electi, & ita factum est, reclamante licet Supremorum Magistratu, & electus fuit Iacobus Duratius, Auus Cæsaris, qui cum Patre Petro, & filio similiter Petro eandem dignitatem obtinuit. *M. S.*
1574. Ciprianus Pallauicinus Archiepiscopus celebrat Synodum Prouincialem, cui intersunt omnes Episcopi Suffraganei. *Schiafinus.*
- Nobilium æmulationes erumpunt tandem in aperta diffidia, quarè eorum pars ab Vrbe excedit bellum Patrię illatura, & pars mittit ad Pontificem Gregorium XIII. Mathæum Senaregam. *Casonus.*
1575. Cardinalis Moronus Legatus Pontificis cum duobus Nuncijs Imperatoris, inter quos Episcopus Aquensis, & totidem Regis Hispaniarum, in Vrbe Casalensi diffidia Genuensium componunt, nouis legibus conditis, quę adhuc ser-

uan-

A.Æ.C.

1575. uantur nomine legum anni 1576., & sub anni finem Odeus scalcus Nuncius Pontificis eas Genuam defert, quarè Vrbi pax restituitur. *Casonus.*
1576. Mense Junij fit prima extractio Senatorum per sortes, cū altera Ianuarij facta fuisset in Vrbe Casalensi. Bartholomæus Coronata coniurat in Patriam, sed crimen capite soluit. Auditores Rotę Criminalis, ob malè munus administratum, priuantur, & exilio mulctantur. *Casonus.* Ecclesia Parochialis, & Collegiata S. Marię Magdalenę à Gregorio XIII. datur PP. Somaschæ. *Saggi Chronologici.*
1579. Dux assumit titulum Serenissimi. *Casonus.*
1580. Vrbe à peste vexata, intrā annum periere ad 28250., sed suadente P. Augustino ab Albintimelio Capuccinorum Prouinciali, qui cum alijs suis Religiosis per totam noctem orauerat, Senatus emittit votum festum celebrandi, nec non publicę supplicationis annuę in honorem B. Virginis Immaculatę; voto concepto, Urbs à peste liberatur. *Bouertius in annalibus ad annum 1586.*
1581. Moniales Monasterij S. Bernardi de Oliuella ordinis S. Clare transeunt ad Monasterium S. Leonardī, ideo dicta Ecclesia, & Monasterium cum rure venditur Bartholomæo Lomellino pretio lib. 7. millia, qui anno 1584. eā instituit in Abbatiam, & Ius Patronatum suorum heredum. *Schiaf.*
1582. Bonfadius Rethoricę Præceptor ob varia crimina supplicio damnatur. Cū anno 1553. Genuæ concionaretur in Ecclesia S. Laurentij P. Didacus Lainez, Senatus scripsit S. Ignatio, vt ad eos mitteret aliquos ex suis Socijs ad Iuuentutem instruendam, qui aduenientes, hoc anno emerunt nonnullas domos propè Monasterium S. Sebastiani, sed illis se opponunt Moniales, eas protegente Archiepiscopo Cipriano Pallauicino cum omnibus ferè Regularibus, & ideo Pontifex Genuam mittit Visitatorem Apostolicum, qui partes componat. *Casonus.*

Gre-

1583. Gregorius XIII. concedit per suum Breue, vt solutiones factæ in Cartulario S. Georgij equiualeant solutionibus pecuniæ numeratæ, & confirmat Magistratum. Patribus Tertij Ordinis S. Francisci conceditur Ecclesia Parochialis S. Marię Granaroli. *Schiaf.*
1584. Turcę Oppidum Sori diripiunt, asportatis 134. Mancipijs. *Cafonus.*
1585. Nicolaus Saluagus, & Augustinus Catanus capite mulctantur. *Cafonus.*
1587. Io: Augustinus Centurionus Cathedralis Clerū eximit à solutione spoliij. D. Baptista Uernanzia moritur in Monasterio S. Marię Gratiarum, eiusque corpus diu incorruptum suauem exalabat odorem. *Schiaf.*
1588. Franciscus Grimaldus ex Hispania Genuam rediens, propè Corsicam septem Nauigia Barbarorum expugnat, & Genuam desert. *Cafonus.*
1589. Tota Italia, & præcipuè Vrbs Genua, fame vexatur. *Ricciolius.*
1590. Cum anno 1583. Pater Nicolaus de Auria Genuæ fundasset Cænobium S. Annæ pro suis Religiosis Carmelitis Discalceatis, hoc anno quatuor Moniales eiusdem reformationis ex Hispania Genuam appulerunt, & fundarunt Monasteriū sub titulo Jesus, & Mariæ, deinde an. 1619. fundarunt aliud sub titulo S. Terefiæ. Anno 1614. fundarunt Cænobium S. Marię Sanitatis, & an. 1618. Desertum Voraginis. Io: Baptista Saluagus eligitur in Episcopum Sarzanensem.
- Die 17. Januarij Genuam appulit Classis Nauium triticonustarum, quarè Senatus id intercessioni S. Antonij Abbatribuens, vouet solemnem Processionem quotannis. *Cafonus.*
1591. Restauratur Palatium publicum, quod postea anno 1684. fuit combustum. *Cafonus.*
- Genuam venit Sponsa Philippi III. quę à Senatu obtinuit partem Cinerum S. Io: Baptistę. *Cafonus.*

1592. Iaciuntur fundamenta Ecclesię, & Conuentus PP. Capucinorum sub titulo Ss. Conceptionis B. V. Marię, anno 1620. sacrandę. *M. S.*
1593. Moritur B. Alexander Saulius Episcopus Papiensis, inter Beatos relatus à Paulo v. Genuę fundatur Cænobium PP. Ss. Trinitatis à Principe Jo: Andrea de Auria, & D. Zenobia eius coniuge.
1594. Camillus de Lellis Genuæ fundat Cænobium S. Crucis, & anno 1617. aliud S. Marię Zerbini quondam Abbatia Cistercensium. *Schiaf.*
1595. PP. Reformati S. Augustini hoc anno Genuę Cænobium S. Margaritæ Rochetę inhabitant, sed anno 1597. transeunt ad S. Nicolaum. Construitur Peristylum, vulgò *Loggia Plateæ Mercatorum*, vulgò *di Banchi.*
1596. Mare tempestate agitatū, ad conspectum sacrarum Cinerum, quiescit.
1597. Instituitur Magistratus redemptionis captiuorum. Fundatur Ecclesia S. Jo: Baptistę ad S. Petrum de Arena ex Legato Io: Baptistę de Nigro q. Vincentij. *Schiafnus.*
1600. Clemens VIII. præcipit vt PP. S. Birgittę, qui habitabāt propè Monasterium Monialium alibi transferantur, quod executioni mandatum est anno 1616. Soror Maria Ragia Chy, nata, post matrimonium, habitum Tertij Ordinis S. Dominici suscipit, & moritur Romæ, sepulta ad S. Mariã de Minerua. *In eius vita.* Cænobium Carmelitarū Montis Oliueti Pegli, quod anno elapso suppositum fuerat Prouincię Carmelitarum, hoc anno per Breue Clementis VIII. eximitur. *Schiaf.*
- F. Jo: Bartholomeus Faber fundat Cænobium, & Ecclesiã Crucifixi Promuntorij, vt ibi ex Congregatione Io: Baptistę Podij arctiorem vitam ducant Religiosi *Schiaf.*
1602. Genuæ erigitur Magistratus Conseruatorum Maris. Familia de Auria die 2. Februarij nominat in Abbatem S. Mathæi F. Fabianum Richerium ex ordine Eremitarum S. Augustini Congreg. Genuensis, siue. *Batistinorum*, qui per

A.Æ.C.

1602. per annos 40. illam Ecclesiam administravit.
1606. PP. Congregationis S. Pauli decollati, vulgo dicti Barnabitæ, Gentæ Ecclesiam Parochialem S. Pauli incipiunt incolere. Moritur Jo: Andreas de Auria an. 93., & sepelitur in Ecclesia S. Mathæi.
- Dùm Sauonæ publicæ supplicationi de more, die 18. Martij, ad Ædem B. Virginis, ab Urbe 4. miliaribus distantem, interest P. Augustinus à Genua Capuccinorum Guardianus, in colle vicino ei apparet ipsa B. Virgo Cœlesti luce perfusa, Sauonensem Populum, qui aderat, benedicens. *P. Bouerius in Annual.*
1607. Senatus Genuensis abrogat duo Statuta, quæ videbantur contraria Immunitati Ecclesiasticæ, & ideò Paulus v. per suum Breue eos commendat. *Schiafinus.*
- In Europâ rigens frigus maximum damnum intulit arboribus. *Licosthenes. Schiafinus.*
- Instituitur Magistratus super Nauale triremium.
1609. Paulus Baptista Interianus instituit Domum ad educandas Puellas Genuenses.
1612. Andreas de Auria Princeps fundat Monasterium Spiritus Sancti, necnon Montis Carmeli Lodani, & moritur.
1613. Imago B.V., picta in Pariete in Oppido Cluaro, incipit edere miracula, quare illi Templum edificatur sub nomine S. Mariæ Hortorum. Nocte præcedente Festum S. Martini in Portu fuit tempestas, qua nulla maior visa est, ita vt maior pars Nauium naufragauerit, tandem, allatis Sacris Cineribus, sedata est. *Schiafinus.*
- Inuentum est in Sacristia Ecclesiæ Metropolitanæ Brachium cum carne S. Io: Baptistæ, quod ibidem seruabatur ab anno 1377., vnâ cum alijs Reliquijs.
1615. PP. Fulienes Genuæ fundant Ecclesiam S. Bernardi in Villa Albarij in prædio Raphaelis, & Bernardi Garbarini. Genesis Sanguinetus suis sumptibus ædificandam curat Ecclesiam, & Cænobium PP. Capuccinorum Sputurni, vbi collocat Corpora SS. Martyrum Fortunati, Calisti, & Felicitæ

A.Æ.C.

1615. licitæ Virginis, & Martyris à Romano Cimiterio extracta.
1616. Sarzanæ, dùm Sacra Spina ostenditur Io: Baptistæ Salutio Comissario Urbis, visa est viui sanguinis gutta inde manare. *Schiafinus.*
- P. Fidelis à S. Germano Capuccinus, dum Concionatur in Ecclesia S. Mariæ de Vineis, eius deuotionem maximè auget, constructâ illius Statuâ Marmorea, eaque solemniter Coronatâ, vndè dicitur S. Maria Coronata. *Annales Capuccinorum.*
1617. Instituitur Ordo Christi Pauperum Scholarum piarum.
1621. Frigus rigens fuit hoc anno, ita vt aqua marina Darfinæ gelu concreuerit, multæque arbores perierint. *Schiafinus.*
- Oliuerius de Marinis Domum instituit ad alendos Senes decrepitos, & Francus Bursottus aliam ad reducendos pueros dispersos, & Orphanos.
1622. Camaldulenses fundant Eremum S. Theclæ, & Clerici Scholarum piarum Domum Sauonæ, vnde anno 1625. Genuam veniunt; & Augustiniani Discalceati Conuentum Sexti.
1623. F. Ferdinandus à S. Maria donat suæ Ecclesiæ S. Annæ Spinam Coronæ Domini.
1625. Dux Sabaudiæ auxilio Regis Galliæ Genuensibus bellum infert, qui strenuè se defendunt, & post armorum suspensionem, tandem anno 1631. firmatur pax.
1626. Iaciuntur fundamenta noui Monasterij Sanctissimæ Incarnationis, & vi eiciuntur à suo Conuentu FF. Bergarotti. Ex voto celebratur Festum S. Bernardi.
1628. Detegitur coniuratio Julij Cæsaris Vacherij, qui morte damnatur.
- Instituitur Magistratus Inquisitorum Status.
1629. Die 1. Augusti moritur Maria Ferreria Vxor Philippi Pallavicini cum opinione Sanctitatis. *Schiafinus.*
1630. Ex voto concepto anno 1625. celebrandi Festum S. Bernardi

Ppp.

di

di Abbatis de præcepto cum Generali Processione, nec non dotatione quot annis 12. Puellarum, Ecclesiamque in eius honorem construendi, ipsa hoc anno perficitur super ruinas Domus Claudij de Marinis Patrię proditoris, quare Poeta sic cecinit.

Hic diruta Domus votiuam transit in Ædem;

Exitium Patrię prima, secunda Salus.

Religione locum duplici venerare Viator,

Quem scelus, & Pietas contulit esse Sacrum. *M.S.*

Construitur nouus circuitus menium à Pharo vsque ad Bisamnum, & noua moles occidua ad portus defensionem.

1636. Genua, & Rauenna aquis exundantibus magna clade afficiuntur. *Ricciolius.*

1637. Ad suasionem P. Zacharię à Salutio Capuccini Senatus eligitur in Protectricem B. V. Mariam in Coelis Assumptam, ad eius pedes submitendo Coronam, & Sceptum regale, nec non Clauis Urbis, cuius rei memoria renouatur quot annis die 15. Augusti. *M.S.*

1638. Propè Genuam Classis triremium Hispanicarum congregitur cum Gallica, & vtraque magnâ clade afficitur. *Ricciolius.*

1653. Oritur dissidium inter Genuenses, & Hispanos ob Finarium, & idèò Hispani Genuensium bona sequestrant.

1654. In die S. Lucæ 18. Octobris maximum fuit Genuæ, & in locis propinquis diluuium.

1656. Genua, & Dominium peste vexatur, & in Septembri anni 1657. repertum est defuisse in sola Ciuitate 70. millia hominum, & superfuisse 14400. *Ricciolius.*

1659. Extrâ portam Carbonarię construitur Domus pauperum. Moniales Turchinæ incipiunt inhabitare Monasterium Natiuitatis in vico Chiapellæ.

1672. Dux Sabaudia, instigante Raphaele de Turri, Genuenses inopinatè aggreditur cum valido exercitu, hi autem strenuè se defendunt, & plures victorias reportant.

1678. Triremes Gallicæ multa tormenta bellica explodunt in vicum S. Petri de Arena, & in Opptidum S. Romuli.

Clas

A.Æ.C.

1684. Classis Regis Galliaë bombis Genuam incendit, & in Octobri Vrbs ab exundantibus aquis pluuiialibus maximum damnum est perpeffa.

1685. Franciscus Maria Lercarius Dux cum 4. Senatoribus Parisios ad Regem pergit.

1702. Genuam venit Philippus v. Hispaniarum Rex hospitatus in Palatio Ducis Spinulæ ad S. Petrum de Arena, vbi Dux, & Senatus illum bis inuifit, ipse verò viciffim Urbem ingreditur ad venerandas Reliquias S. Io: Baptistaë.

1709. Rigens frigus oram Ligusticam deuastat.

1711. Genuam venit Carolus 111. Hispaniarum Rex, & Imperator, qui incognitus Statim abiit in Germaniam.

DE MAGISTRATIBVS.

Magistratus S. Georgij initium habuit anno 1346. completus anno 1407.

Magistratus 44. S. Georgij institutus fuit anno 1444.

Magistratus Misericordię institutus fuit anno 1403.

Magistratum pro reformatione Monialium confirmant Clemens VII. anno 1529., Julius III. anno 1551. & Gregorius XIII.

Magistratus Extraordinariorum instituitur anno 1531.

Magistratus Officij Pauperum institutus fuit anno 1539.

Magistratus Prouidentium triremibus instituitur anno 1558.

Magistratus Redemptionis Captiuorum instituitur an. 1597.

Magistratus Conseruatorum Maris instituitur anno 1602.

Magistratus Præsidentis Armamentario, vulgò *Arsenale* instituitur anno 1607.

Magistratus Inquisitorum Status instituitur anno 1628.

VRBIS DILATATIONES.

Anno 936. post Saracenorum direptionem dilatata fuit vsq; ad S. Petrum.

Anno 1155. Friderico Imperatore Genuam minitante, dilatata fuit vsque ad Portam Vacchæ, & S. Andreaë.

Anno 1327. constructa fuere noua menia vsque ad S. Stephanum, & S. Thomam.

Anno 1536. eadem menia reficiuntur.

Anno 1630., ob bellum Sabaudicum, Vrbs nouis menibus cingitur à Pharo vsque ad Bisamnum per montes Vrbi imminentes.

VRBIS DIREPTIONES.

Anno 205. ante Æram Communem Vrbs Genua fuit direpta à Magone Barchino Annibalis Duce.

Anno 670. Vrbs fuit direpta à Rothario Longobardorum Rege.

Anno 936. Vrbs fuit direpta à Saracenis.

Anno 1522. Vrbs fuit direpta ab Hispanis, & Germanis.

Anno 1684. Vrbs non fuit direpta, sed incensa à Gallis.

ALIÆ TURCARVM DIREPTIONES.

Per hæc tempora Saraceni diripiunt Oppidum Matutianum. 850.

Turcæ diripiunt Rapallum. 1549.

Turcæ diripiunt Oppidum Sori. 1584.

Turcæ diripiunt Ceriale. 1637.

*Si vastus videar, nimisque coronide longus
Esse liber; legito pauca, libellus ero.*

SIUE DE BELLIS LIGVRVM.

Anno 237. ante Æram Communem Romani Liguribus bellum indicunt annos 80. duraturum, de quo vide Titum Livium.

Anno Æ. C. 1015. incipit bellum contra Saracenos in Corsicâ, & Sardinia.

Anno Æræ 1097. incipit bellum Sacrum in Palestinâ vsq; ad annum 1110., quod reassumitur anno 1189., & deinceps.

Anno 1119. incipit bellum Pisanum primum, vno anno duraturum.

Anno 1122. incipit bellum Pisanum secundum vsq; ad 1133.

Anno 1138. incipit bellum Saracenicû in Hispania vsq; ad an. 1148.

Anno 1162. incipit bellum Pisanum tertium vsq; ad 1175.

Anno 1195. incipit bellum Pisanum quartum vsq; ad 1217.

Anno 1218. terminat bellum Venetum primum.

Anno 1238. terminat bellum Venetum secundum.

Anno 1242. incipit bellum Pisanum quintum vsque ad 1254.

Anno 1256. incipit bellum Pisanum sextum vsque ad annum 1299.

Anno 1291. incipit bellum Catalaunicû vsq; ad 1336. duraturum.

Anno 1351. incipit bellum Venetum tertium.

Anno 1372. incipit bellum Cyprium.

Anno 1373. incipit bellum Venetum quartum, vsque ad annum 1381. duraturum.

Anno 1420. incipit bellum Aragonicum primum, vsque ad 1444. duraturum.

Anno 1431. incipit bellum Venetum quintum.

Anno 1453. incipit bellum Aragonicum secundum.

Anno 1484. incipit bellum Florentinum, duraturum ad an. 1487.

Anno 1526. incipit bellum Venetum sextum, breui duraturum.

Anno 1550. incipit bellum Corsicum, siue Galloturcicum, annos 10. duraturum.

Anno 1625. incipit bellum Sabaudicum primum vsque ad annum 1631.

Anno 1672. incipit bellum Sabaudicum secundum, vno anno duraturum.

J N D E X M A T E R I A R U M,

Quæ in hoc tractatu continentur.

LIBER PRIMVS.

Quid sit Chronologia.	Lectio	1. f.	1.
De Diebus.	Lectio	2. f.	2.
De Horis.	Lectio	3. f.	4.
De Scrupulis.	Lectio	4. f.	5.
De Conuersione horarum.	Lectio	5. f.	6.
De Hebdomadis, & Mensibus.	Lectio	6. f.	11.
De Annis.	Lectio	7. f.	13.
De Anno Romano.	Lectio	8. f.	17.
De Correctione Gregoriana.	Lectio	9. f.	25.
De Anno Luni Solari.	Lectio	10. f.	26.
De Paschatis celebratione.	Lectio	11. f.	29.
De Epactis.	Lectio	12. f.	34.
De Cyclo Metonis.	Lectio	13. f.	35.
De Cyclo Solari.	Lectio	14. f.	36.
De Cyclo Indictionis.	Lectio	15. f.	48.
De Periodis.	Lectio	16. f.	49.
De Periodo Iuliana.	Lectio	17. f.	50.
De alijs Periodis.	Lectio	18. f.	52.
De Æris.	Lectio	19. f.	54.
De Æra Mundi.	Lectio	20. f.	56.
Additio ad Lectionem præcedentem.	Lectio	21. f.	57.

De

De Æris Hebræorum.	Lectio	22. f.	64.
De Æris Græcorum.	Lectio	23. f.	65.
De Æris Romanis.	Lectio	24. f.	70.
De Æris, & annis Ægyptiacis.	Lectio	25. f.	72.
De Conuersione annorum Ægyptiacorum in annos P. I.	Lectio	26. f.	75.
De alijs Æris, quæ vtuntur annis Ægyptiacis.	Lectio	27. f.	80.
De Æra Seleucidarum.	Lectio	28. f.	82.
De Annis, & Æra Arabica.	Lectio	29. f.	83.
De modo inueniendi dies mensium in annis Romanis.	Lectio	30. f.	88.
De modo cognoscendi quolibet anno Lit. Dominicalem.	Lectio	32. f.	95.
De modo inueniendi numerum Cycli, vel Periodi cuiuslibet.	Lectio	32. f.	95.
De modo inueniendi Nouilunia, & Plenilunia Astronomica.	Lectio	33. f.	97.
De varijs temporis diuisionibus.	Lectio	24. f.	104.
De prima Mundi Ætate.	Lectio	35. f.	106.
De Opere sex Dierum.	Lectio	36. f.	108.
De secunda Mundi Ætate, & Diluio.	Lectio	27. f.	114.
De tertia Mundi Ætate, & de Abraham.	Lectio	38. f.	117.
De quarta Mundi Ætate, & Exodo.	Lectio	39. f.	118.
De quinta Mundi Ætate, & de fundatione Templi Salomonis.	Lectio	40. f.	120.
De sexta Mundi Ætate, & de Cyro.	Lectio	41. f.	122.
De septima Mundi Ætate, & de Christi Natiuitate.	Lectio	42. f.	124.
De Christi Morte.	Lectio	43. f.	126.
De Calendario Romano.	Lectio	44. f.	129.
De Calendario Hebræo.	Lectio	45. f.	131.
Additio ad Lectionem præcedentem.	Lectio	46. f.	143.
De Calendario Græco.	Lectio	47. f.	149.
De Calendario Arabico.	Lectio	48. f.	151.
Additio ad Lectionem præcedentem.	Lectio	49. f.	153.
De Calendario Ægyptiaco.	Lectio	50. f.	156.

De

De Kalendario Persico .

De illis , qui Respublicas administrarunt .

De Monarchiarum , Regnorumq; principio , & fine .

Animaduersiones in varios Auctores .

Excursus Chronologicus .

Lectio 51. f. 157.

Lectio 52. f. 158.

Lectio 53. f. 160.

Lectio 54. f. 163.

Lectio 55. f. 168.

LIBER SECUNDVS.

Liber secundus.

Mundi Ætas prima .

Ætas secunda .

Ætas tertia .

Ætas quarta .

Ætas quinta .

Ætas sexta .

Ætas septima .

Index rerum mirabilium .

Historiarum Fasciculi .

Chronologia Urbis Genuæ .

f. 171.

f. 174.

f. 175.

f. 177.

f. 181.

f. 187.

f. 207.

f. 241.

f. 378.

f. 408.

f. 112.

DE PONDERIBVS , ET NUMMIS .

Cum sepe contingat in veterum historijs siue sacris , siue prophanis perlegendis signari pondera , numismata . & mensuras , quæ tunc temporis erant in vsu ; idèd pro huius tractatus Coronide ea omnia hic exponam , vt quæ legit intelligat quid significant . Primo loco igitur loquar de ponderibus , & nummis , illaque comparabo ad libram , communem vnciarum 12 . , cum alioquin sint etiam in vsu libræ vnciarum 16 . , 28 . &c .

Romanum pondus vstatissimum erat libra , cuius pars duodecima dicebatur vncia . Unciam diuidebant in duas duellas , in 4 Sicilicos , in 6 Sextulas , in 8 Drachmas , in 24 Scrupulos , in 48 Obolos , in 96 Semiobolos , siue Ceratas , in 144 Siliquas , in 192 Lentas , siue Calchas .

Sextans importabat vncias duas . Quadrans vncias tres . Triens vncias 4 . Quincunx vncias 5 . Semis vncias 6 . Septunx vncias 7 . Bes vncias 8 . Dodrans vncias 9 . Dexunx , vel Dextans vncias 10 . Deunx vncias 11 . As vncias 12 .

Dupondium æquiponderabat duobus Assibus . Tripodium tribus Assibus . Centum pondium assibus 100 .

Apud Græcos Atticos magis erant in vsu Romanorum Drachmæ , Oboli , & Semioboli . Pondus verò 100 . Drachmarum , vnciarum videlicet 12 . cum dimidia dicebant Minam .

Apud Hebræos pondus vstatum erat Siclus , qui æquiualebat in pondere Duellæ Romanæ , siue Semiunciæ modernæ .

Siclum diuidebant in partes 20 . , quas Gherath appellabant .

Mina erat pondus 60 . Siclorum , vnciarum videlicet communium 30 .

Hæ erant ponderum species , quibus vtebantur Antiqui , & deseruiebant etiam pro monetis , siue numismatibus , quoties enim prætia soluebant , ferro , ære , argento , vel auro apenso vtebantur . Verùm , crescente mercatura , cum id nimis esset onerosum , loco æris apensi vtebantur ære signato , siue cuso , Hebræi tamen nunquam cuderunt nisi argentum , vel aurum , reliquæ autem monetæ , quibus ipsi vtebantur siue ferri , siue æris erant cusæ ab alijs nationibus .

Aduertendum primò vsum numismata cudendi , vt aliqui volunt , incoasse , regnante in Assyria Nino , circà annum P I . 2470 . Alij credunt tempore Patriarchæ Iacob vsum inualuisse numismatum , nam Genesis c . 33 . 19 . habetur illum emisse agrum Agnis 100 . , hos autem non fuisse animalia , sed numismata , in quibus cusa videbatur Agni imago , de quo vide Cornel . à Lap . Actorum cap . 7 . 16 .

Ex Plutarco in vita Lisandri habetur veteres consueuisse in monetis cudere Obeliscos , vnde illis Oboli nomen , qui , ex eodem Plutarco , sili-

quis tribus pendeatur, siuè Ceratis duabus, siuè Chalchis 4. *Blanchinus in Historia vniuersali fol. 522.* Hæc autem de numismatum antiquitate sufficiant.

Aduertendum secundò Paulum, & Iulium Romanum æquialere Regali hispanico, qui est octaua pars vnciæ in pondere. Decimam Iulij partem dici vulgò *Baiocco*, duodecimam verò vulgò *vn soldo di Genoua*; Iulios, siue Regales octo esse ponderis vnius vnciæ, & Iulios decem æquialere scuto Romano.

Aduertendum tertid tempore Platonis circà annum P. I. 4325. inter aurum, & argentum fuisse proportionem vnius ad 12. Circà annum P. I. 4600. ex Tit. Liu. lib. 38. proportionem fuisse vnius ad 10. Nostro tempore P. Bernardus Lamy in suis Tabulis vult esse proportionem vnius ad 14., quod fortè verificatur in Gallia, sed in Italia, & præcipuè Genuæ est proportio vnius ad 15., & 10. duodena, nam aureus vnus, qui est octaua pars vnciæ, sicut diximus de Iulio, æquialet Iulijs 15., & solidis 10. Genuensibus. His positis, dabo hîc pretium cuiuslibet monetæ veteris, siuè sit Romana, siuè Græca, siuè Hebræa illas comparando ad Iulium Romanum, siuè ad illius partes.

Calca est 20. pars Iulij, vulgò *mezzo Baiocco*.

As, vel Cerata decima pars Iulij, vulgò *vn Baiocco*.

Dupondium, siuè Obolus quinta pars Iulij, vulgò *due Baiocchi*.

Sestertius quarta pars Iulij, vulgò *trè soldi di Genoua*.

Sestertium in genere neutro æquialet 1000. sestertijs, siuè Iulijs 250., scutis Romanis 25., vncijs 31. cum quadrante in pondere.

Denarius æquialet Iulio Romano, & est in pondere octaua pars vnciæ.

Drachma Atticum est idem ac Denarius, octaua pars vnciæ.

Drachma Hebræum æquialet duobus Denarijs, siuè Iulijs, & in pondere quartæ parti vnciæ, est etiam medietas Sicli, & idèd dicitur *Beca*, quod significat diuisum.

Solidus, siuè sextula est sexta pars vnciæ in pondere, & æquialet solidis 16. Genuensibus, dicitur etiam *stater*.

Didrachmum in neutro, vel Didrachma in genere feminino Attica, æquialet duabus Drachmis Atticis, & est quarta pars vnciæ.

Didrachmum Hebræum est idem ac duæ drachmæ Hebrææ, & æquialet semiunciæ in pondere.

Tetradrachmum Atticum est idem ac Didrachmum Hebræum.

Tetradrachmum Hebræum æquialet quatuor drachmis Hebræis, vni vnciæ in pondere.

Siclus argenti, siuè argenteus æquialet Iulijs quatuor, semiunciæ in pondere.

Siclus auri æquialet aureis quatuor, vulgò: *due doppie*, & semiunciæ in pondere.

Mna, siuè Mina Attica, & Romana æquialet Iulijs 1000., vncijs 12. cum dimidia in pondere.

Mna Hebræa æquialet Iulijs 200., vncijs 25. in pondere. Sed per alios Iulijs 240. vncijs 30.

Talentum argenti Atticum, & Romanum æquialet Iulijs 6000., scutis Romanis 600., in pondere libris 62. cum dimidia, vncijs videlicet 750.

Talentum Hebræum, & Ægyptium æquialet Iulijs 12000., scutis Romanis 1200. In pondere libris 125., vulgò *rubbi cinque*.

Talentum Atticum, & Romanum auri æquialet aureis 6000. In pondere libris 62. cum dimidia, vncijs 750.

Talentum aureum Hebræum, & Ægyptium æquialet aureis 12000. In pondere libris 125.

DE MENSURIS CAVIS.

Duplex datur genus mensuræ, alia qua mensurantur solida, & oblonga, vt sunt panni, ligna, spatia, & huiusmodi; alia qua liquida, vel minuta, vt sunt liquores, legumina, & huiusmodi; hæc autem sunt vasa quædam, quæ idèd dicuntur mensuræ cauæ, & de his prius agemus, acturi postea de oblongis.

Digitus cubicus est vas continens aquæ, vel vini vnciam cum quadrante, & de hoc tantum liquore agemus semper.

Cyathus continet vnciam	1. cum tertio
Acetabulum continet vncias	2. & dimidiam
Quartarius est 16. pars Cabi, continet vncias	3. cum tertio
Cotyle erat mensura Græca continens vncias	10.
Hemina mensura Romana, & medietas sextarij vncias	10.
Log, in plurali Logum est quarta pars Cabi, vnciarum	13. cum tertio
Foglietta Romana vnciarum	16.
Sextarius Hebræus vnciarum	13. cum tertio
Sextarius Atticus vnciarum	15.
Sextarius Romanus sexta pars logij, vnciarum	20.
Bocale Genuense modernum, vulgò: <i>Amola</i> vnciarum	33. cum tertio
Cabus mensura Hebræa vnius palmi cubici vnciarum	53. cum tertio
Cadus Hebræus	80.
Cadus Atticus	90.
Congius erat quarta pars vrnæ Romanæ vnciarum	120.
Cadus Romanus idem erat ac Congius	120.
Hidria est idem ac Cadus	120.
Chus apud Græcos erat idem ac Congius Romanus	120.
Artaba mensura Ægyptia continens Modios Rom. 5. vni, 1600.	

Bocale Romanum modernum	64.
Chenix erat victus diurnus hominis, & continet vncias	80.
Gomor, vel Chomer continet vncias	96.
Affer idem ac Gomor	
Hin est medietas Sati	160.
Celemin Hispanicus capit vncias	168.
Rublum Genuense capit vncias	300.
Seah, siuè Satum erat tertia pars Ephę	320.
Modius Romanus	360.
Per alios est tertia pars Amphorę	320.
Scortium capit vncias	386.
Palmus cubicus Romanus	447. $\frac{3}{4}$
Vrna Romana est medietas Amphorę	480. $\frac{1}{2}$
Aroba est quarta pars Faneghę Hispanicę	504.
Amphora mensura Romana, siuè pes cubicus, qua metiebantur tùm arida, tùm liquida, capiebat vncias	960.
Ephi, vel Epha mensura Hebręa, qua metiebantur sicca, ęqualis Amphorę Romanę vnciarum	960.
Batus idem erat ac Epha, sed hac metiebantur liquida	960.
Alij distingunt Batum in maiorem, & minorem, maiorem faciebant Sextariorum 180. lib. 100., minorem Sextariorum 72. lib. 80.	
Medinnus mensura Gręca ad mensurandas fruges, ęqualis Amphorę Romanę	960.
Amphora, siuè pes cubicus Gręcorum capiebat vncias	1085 $\frac{5}{8}$
Metreta continet tres vrnas	lib. 120. $\frac{7}{2}$
Sed per Cornelium à Lapide libras octoginta.	
Fanega Hispanica continet lib. 100. Hispanicas, sed ex communibus vnciarum 12.	lib. 168.
Quintale idem est ac Fanega.	
Barile Genuense continet Amphoras Genuenses, vulgò Amole 90.	lib. 250.
Mezarola Genuensis continet Amphoras Genuenses	180. lib. 500.
Corus, siuè Homer capit Amphoras Romanas	10. lib. 800.
Rublum Hispanicum	lib. 820.
Botta Romana	lib. 1365.
Culeus continet	lib. 1600.

Aduertendum est tamèn, quòd licèt huiusmodi vasa contineant quantitatem in pondere signatam, non est autem eadem ratio de qualibet materia, alia enim aliam superat in pondere, idèd necesse est hìc assignare proportionem, quę est inter diuersas quantitates siuè arida sint, siuè liquida. Igitur supponamus dari vas, quod sit capax librarum 70. vini, si im-

si impleatur alijs materijs, vel liquidis, vel aridis erunt ponderis vt infra.

Olei	lib. 66.	Lapidis	lib. 140.
Cerę	lib. 68.	Marmoris	lib. 252.
Vini	lib. 70.	Ardosię	lib. 256.
Aquę dulcis	lib. 72.	Stamni	lib. 532.
Aquę maris	lib. 73. & 7. duodena	Ferri	lib. 576.
Terrę	lib. 95. cum tertio	Æris	lib. 648.
Mellis	lib. 104. & duo quinta	Argenti	lib. 744.
Salis	lib. 117. & tria septima	Plumbi	lib. 828.
Laterum	lib. 130.	Mercurij	lib. 977. & vnũ septimũ
Sabuli	lib. 132. & quat. quinta	Auri	lib. 1368.

Ex quo patet aurum esse corpus omnibus alijs ponderosius; sed & hoc habere, vt notauit Plinius lib. 33. cap. 3., quòd omnibus etiam alijs magis potest extendi, & idèd si maleo teratur auri vncia cudi poterunt lineę quadratę 4207840 Si verò protendatur perueniet ad longitudinem pedum 230400. siuè ad palmos Romanos 307200. Vide Lexicon Philologicum, verbo Aurum.

Ex hac doctrina colliges quare, cùm victus diurnus hominis sit Chenix continens vncias 80., Deus præcepit Israelitis in deserto Exod. cap. 16. 16. vt ex Manna colligerent Gomor per singula capita, quod vas continet vncias 96. Responderetur enim, Gomor continere quidem vncias 96. vini, sed cùm Manna sit cibus leuissimus, idèd continere vix vncias 50. mannae, qui cibus erat sufficiens pro vna die. Vide Cornelium à Lap. in Exod. dum, & de mensuris.

DE MENSURIS OBLUNGIS.

VBique Gentium Nationes omnes proprij corporis mensura vtebantur ad longitudines dimetiendas, digito, palmo, cubito, pede, passu, vel gressu, & de singulis tùm veterum, tùm recentiorum hìc agemus, quę vt facilius memorię retineantur dantur hæc carmina.

Quatuor ex grani digitus componitur vnus.
Est quater in Palmo digitus, quater in pede palmus.
Quinque pedes passum faciunt, passus quoque centum
Viginti quinque, stadium dant, sed Milliare
Octò dabunt stadij; triplicatum dat tibi Leucam.

Prima ergò, & infima omnium mensura est digitus, cuius longitudo transversalis definitur quatuor granis hordei.

Digitus maior; siuè Pollex definitur granis hordei quinque.

Palmus minor constat digitis quatuor minoribus, seu vncijs 3., granis 16.

Topach Hebræorum est idem ac palmus minor.

Semissis constat digitis 8. minoribus, siuè vncijs 6., granis 32.

Palmus maior Romanus est digitorum minorum 12., granorum 48.

Sed hic aduertendum est pro diuersitate nationum, immò & vrbiũ diuersam esse mensuram palmi, nam licet palmus maior Romanus sit granorum 48., palmus tamen Genuensis est granorum 50., & palmus constitutionum Capuccinorum granorum 52., ità vt palmi 12. Constitutionum æquiualeant palmis 12. cum dimidio Genuensibus, & palmis 13. Romanis.

Rursus vncia definitur duodecima pars palmi, & diuiditur in minuta quinque, aliquando tamen legitur palmum Romanum sub Uespasiano fuisse vnciarum 9., quod est intelligendum de duodecima parte pedis.

Palma est spatium, quod intercedit inter iuncturam manus, & summitatem digiti medij.

Bes est extensio maxima indicis, & pollicis. Idem ac palmus Romanus digitorum 12. minorum, granorum 48.

Spirama apud Græcos est idem ac Bes digitorum 12., vulgò *Spanna*.

Zereth apud Hebræos est idem ac Spitama, digitorum 12.

Pes constat vncijs 12., digitis 16., Granis 64., idèd palmi 4. Romani maiores constituunt pedes tres.

Cubitus minimus est à iunctura brachij ad iuncturam manus, & æquiualeat pedi, vel digitis 16.

Cubitus minor, qui dicitur etiam *Babylonicus* est à iunctura brachij ad summitatem pugni digitorum 20.

Cubitus maior, siuè *Geometricus* est à iunctura brachij ad summitatem digiti medij, digitorum 24. Dicitur etiam *Cubitus Romanus*, *Græcus*, *Hebræus*, quia hoc, vt plurimum vtebantur hæ nationes.

Cubitus Sacer apud Hebræos addebat ad *Cubitus Geometricum* palmum vnum minorem, idèd componebatur digitis 28.

Passus Romanus, siuè simplex constat pedibus 2. cum dimidio, digitis 40.

Passus duplex primæ differentię constat pedibus 4., digitis 64.

Passus duplex secundæ differentię, siuè *Geometricus* constat pedibus quinque, digitis 80.

Passus duplex tertię differentię, qui etiam dicitur *Græcus*, constat pedibus sex, digitis 96.

Pertica, siuè arundo est pedum 10., digitorum 160.

Alij volunt perticam constare digitis 100., ità vt centum perticæ constituerent stadium, & 800. milliaria.

Cornelius à Lapide vult idem esse perticam ac *Calamum Hebræorum*, digitorum 144

Calamus Babylonicus constat cubitis sex *Babylonicis*, digitis 120.

Calamus Hebræus constat cubitis *Hebræis* sex, digitis 144.

Orgya constat pedibus Romanis 6., digitis 96. Idem erat ac passus *Græcus* à *Chibrath* mensura *Hebræa* palmorum maiorum 2000., pedum 1500. passuum 300.

Duo Chibrath, videlicet passus 600., sed stadia *Græca* quinque erant iter *Sabbathi*, quod unicuique facere licebat, & definièbatur per duo *Chibrath*.

Iugerum est spatium areæ quæqua versum, pedum 240., vulgò dicitur *Cannela*. Sed moderna est palmorum 144., videlicet numerus quadratus radicis 12., sed cum mensuratur corpus solidum multiplicari debet numerus quadratus radicis 12. per eiusdem corporis crassitiem.

Stadium Græcum ex *Tirino* constat pedibus 600., passibus 120.

Stadium Romanum ex eodem constat pedibus 625 passibus *Geometricis* 125.

Milliare rusticum constat passibus *Geometricis* 833. cum tertio, & milliaria 80. rustica constituunt milliaria communia 60.

Milliare commune constat passibus *Geometricis* 1000.

Cos est mensura *Indica* *Milliarium* 3., passuum 2000.

Leuca Gallica supponitur passuum 1500., sed *Dominus de Motta* vult esse passuum 2000., & *Cluuerius* passuum 2400.

Leuca horaria est passuum 3000., sed trium *Milliarium*.

Leuca Germanica passuum 4000., sed 4. *Milliarium*.

Leuca Vngarica passuum 5000., sed *Milliarium* 5.

Leuca Scandica passuum 6000., *Milliarium* 6.

Gau est mensura *Indica* *Milliarium* 8., sed per *Tauernier* *Milli* 10., vel 12.

Giam est mensura *Sinus Persici* *Milliarium* 12.

Dieta est mensura *Leucarum* horariarum 10., siuè *Milli* 30.

Vide de his *Tirinum* in *S. Scripturam* t. 1. *Cornelium à Lapide* in *Pentateucon*. *P. Bernardum Lamy* in suis *Tabulis*, & alios.

Talenta auri 200., quæ seruabantur in *Templo*, vt habetur ex *lib. 2. Machab. cap. 3.* importabant aureos 2400000., videlicet duos miliones, & quadraginta millia aureorũ, in pondere verò libras 25000., vulgò *Rubbi* 1000.

Talenta argenti 400., quæ ibidem seruabantur importabant *Scuta Romana* 480000. idèd quadringenta octoginta millia. In pondere verò lib. 50000., vulgò *Rubbi* 2000.

Sicili argenti numero quindecim millia, quos *Rex Demetrius* promittebat *Ionathæ* singulis annis pro expensis templi, vt habetur ex *lib. 1. Machab. cap. 10. 40.* erant *Scuta Romana* 6000. In pondere verò librę 625., vulgò *Rubbi* 25.

Talenta 100., quæ exigebat *Thryphon* à *Simone* pro liberatione *Fratris* sui *Ionathæ*, vt habetur ex *lib. 1. Machab. cap. 13. 16.* si erant ex argenteo, vt supponitur, importabant *Scuta Romana* 120000., in pondere verò libras 12500., vulgò *Rubbi* 500.

Talenta quingenta, & quingenta, quæ exigebat *Antiochus* à *Simone*, vt habet.

habetur ex lib. 1. Machab. cap. 15. 31., si erant ex argento, ut supponitur, importabant milliones sex scutorum Romanorum, in pondere verò libras 125000., vulgò *Rubbi* 5000.

Hydræ Canæ Gallilæ, quæ, ut habetur Io: cap. 2, capiebant metretas binas, continebant vini libras 240., Amphoras Genuenses 86. cum dimidia circiter, quæ verò capiebant metretas ternas, continebant vini libras 360., Amphoras genuenses 120. cum dimidia circiter.

Habetur ex lib. 3. Regum cap. 4. 21., quod mensē Salomonis ministrabantur triginta Cori similæ, & 60. (non 20., ut asserit Cornelius) Cori farinæ, erant ergo in totum libræ 2880., quæ æquivalent faccis modernis, vulgò *Mine* 10.

Habetur ex 1 Paralip. cap. 22. 14. Davidem reliquisse Salomoni auri talenta centum millia, argenti mille millia talentorum ad ædificandum Templum, erant ergo in pondere auri libræ 12500000., idest duodecim milliones, & quingenta millia librarum, vulgò *Rubbi* 500000., qui æquivalent modernis aureis, mille ducentum millionibus aureorum. Mille millia argenti talenta erant in pondere centum viginti quinque milliones librarum, & æquivalent scutis Romanis mille ducentum millionibus.

Clypeus aureus quem Simon misit Romam, ut habetur ex lib. 1. Machab. c. 14, pondo Mnarum mille, æquivalerat in pondere libris 2500., bis mille quingentis, & in pretio aureis 240000., idest ducentis quadraginta millibus.

Didrachmæ argenti 300., quas misit Iason pro sacrificijs Herculis, ut habetur ex 2. Machab. cap. 4. 19. si Atticæ, erant scuta Romana 60., si verò Hebrææ, 120 scuta Romana.

Sicli 5000. quos promittebat Demetrius pro expensis Templi, ut habetur 1. Mach. c. 10 40., æquivalent scutis Rom. 6000., in pondere lib. 625.

Talenta 12000., quæ Alexander M. impendit in funus Hefestionis, ut habetur ex Q. Curtio lib. 10. n. 4., cum, ut supponitur, essent Atticæ, æquivalent septem millionibus, & ducentis scutorum Romanorum millibus, in pondere verò libris 750000., idest libris septingentis quinquaginta millibus, vulgò *Rubbi* 30000.

Cæsar ex Macobrio donavit Græculo Sestertia centum millia, quæ importabant scutorum Romanorum duos milliones, & quingenta millia, in pondere verò libras 260416 cum 2. tertiis, vulgò *Rubbi* 10416 16. 8. argenti.

Iosephus Patriarcha à Fratribus venditus fuit 20. argenteis *Gen. cap. 27. 28.* erant autem Iulij 80., scuta Romana 8., & in pondere vnciæ 10.

Christus Dominus à Iuda Prodiore venditus fuit 30. argenteis *Math. 26. 25.* Iulij videlicet 120., scutis Romanis 12. In pondere vncijs 15.

LAUS DEO.

ERRORES in Librorum impressione penitus evitare opus nimis difficile. Eos qui sensum variant, hic notatos reperies signando folium per literam f., & lineam per literam l., qui verò aliquatenus grammaticæ leges turbant sensum tam mens non confundunt, tuo iudicio relinquendos duxi benevole Lector. Apices, accentus, comas ubi deficiunt, vel excedunt, benigna humanitate patiaris, rogo.

Index errorum qui irrepserunt in Epistola ad Lectorem, usque ad initium Chronologiæ f. 1.

ERRATA

CORRIGERE

Pag. pri. a tergo l. 32. deducendæ si autem	deducendæ; Si autem
Pag. sec. l. 25. inuent uti	iuuentuti
Pag. tertia a ter. l. ult. nouissimus	nouissimus
Pag. quarta a tergo in §. <i>Et aduertendum</i> ,
vnienda est 3. linea cum 4. & cum nulla
sit decas secundorum, & in hoc §. plures
defunt comæ.	
Pag. quinta l. 1. subtractionis residuum	subtractionis, residuum
a tergo l. 7. vrbe Romana	vrbe Roma
l. 22. diebus 465.	diebus 365.
l. 25. Pompilianum Iulianum	Pompilianum, Iulianum

Errores, qui irrepserunt in Libro.

f. 3. l. 9. Ptolemæus	Ptolemæus, & hoc etiam alibi
f. 4. l. 4. horus	Horus
f. 7. l. 10. Octobris	Octobri
f. 8. l. 5. 19. 46.	18. 46.
f. 21. l. 15. 13. A. G.	13. A.
l. 28. 53. A.	G. A.
f. 25. l. 1. Cyclus Solis	Cyclus Solaris
l. 2. F. G.	G. F.
f. 27. l. 33. Sostitium	Solstitium
f. 29. l. 11. Nissam	Nisan
l. 31. victor	Victor
f. 32. l. 2. Pascha celebrari lex Moysis.	Pascha celebrari lex Moysis
Lex Moysis aliquando &c.	aliquando &c.

ERRATA

- l. 7. Leo PP. ap.
 l. 24. Lunè
 l. 29. vlttram
 f. 51. l. 35. quæ per
 f. 53. l. 18. Solari 15.
 f. 57. l. 22. Æram Christi
 f. 59. l. 33. Robanus
 f. 64. l. 7. per Cyclum
 f. 70. l. 1. 1553.
 f. 71. l. 28. Titus
 f. 72. l. 23. Effet alia
 f. 83. l. 24. dimentuntur
 f. 84. l. 20. sect.
 f. 86. l. 31. dierum 29.
 l. 32. dierum 30.
 f. 87. l. 14. qui multiplicatur
 f. 95. l. 16. per 59.
 f. 105. l. 20. 2227.
 f. 125. l. 12. ab orbe condito
 f. 136. l. 16. signifiat
 f. 137. l. 21. anno 5472.
 f. 142. l. 14. Zorobabele
 f. 143. l. 18. Romano 17.
 l. 26. Romano 18.
 f. 144. l. 4. Romano 19.
 l. 10. Lun. 1.
 f. 149. l. 32. siu sitè
 f. 155. l. 24. 1151.
 f. 156. l. 17. anni
 f. 159. l. 6. P. I. 4677.
 f. 160. l. 12. Anno P. I. 9378.
 f. 162. l. 26. Carolus 5.
 f. 169. l. 22. Æræ Atticæ
 f. 170. l. 15. Atticos
 f. 176. l. 27. in Haram
 f. 180. l. 3. Ifacarum
 l. 6. Æra Argiua
 f. 188. l. 6. Meomenia
 f. 194. l. 5. Ezechie
 f. 198. l. 16. integros 400.

CORRIGE:

- Leo PP. ep.
 Lunæ
 vlttrà
 per quæ
 Solari 16.
 ante Æram Christi
 Rabanus
 per Cyrum
 1153.
 Titus
 Effet etiam alia
 dimentuntur
 secundis
 dierum 354.
 dierum 355.
 qui multiplicati
 per 19.
 3227.
 ab vrbe condita
 significat
 anno 1712.
 Zorobobel
 Romano 16.
 Romano 19.
 Romano 1.
 Lun. 2.
 siuè sit
 1152.
 annis
 P. I. 4674.
 Anno P. I. 3978.
 Carolus 9.
 Æræ Atticæ
 Atticos
 in Haram
 Ifacar
 Æra Attica
 Neomenia
 Ezechie
 integros 401.

f. 201.

ERRATA

- f. 201. l. 19. reperti
 f. 205. l. 32. Artaxerxes
 f. 211. l. 12. addo
 f. 212. l. 8. biberę
 l. 26. spartę
 f. 213. l. 20. in Ecclis
 f. 217. l. 13. Phodus
 l. 15. Phodius
 f. 220. l. 12. inuehit
 f. 221. l. 19. 1. Mach. c. 1.
 l. 22. 601800.
 f. 237. l. 16. Scribania
 f. 240. l. 21. f. 7.
 f. 245. l. 18. Ægrippa
 l. 28. In Agæo
 f. 246. l. 32. hic
 f. 249. l. 18. osephus
 f. 253. l. 18. Cletrinam
 f. 257. l. 2. Antonius
 f. 259. l. 10. Philippum, filium
 f. 260. l. 19. decretum, damnante
 f. 268. l. 5. Iulianos
 f. 267. l. 31. Sexomeno
 f. 269. l. 18. Episcopum
 f. 271. l. 19. Patria
 f. 273. l. 3. Girillus
 f. 176. l. 2. Catholicus
 l. 18. agebatur
 l. 22. Auriscanum
 l. 33. excessarat
 f. 287. l. 6. in Cholchi
 f. 291. l. 18. exprobat
 f. 304. l. 27. stomæ
 f. 305. l. 32. sustinebant
 f. 306. l. 34. substituitur
 f. 308. l. 29. monstantinus
 f. 309. l. 34. Ramirum
 f. 312. l. 22. xiv.
 f. 313. l. 8. exprobat
 f. 318. l. 12. defidia

CORRIGE.

- reperto
 Artaxerxes
 Addo
 bibere
 Spartę
 in Eccli
 Rhodus
 Rhodius
 inuehitur
 2. Mach. c. 4.
 708000.
 Scribonia
 f. 6.
 Agrippa
 In Agæo
 hic
 Iosephus
 Alatrinam
 Antoninus
 Philippum filium
 decretum damante
 Iulianus
 Sozomeno
 Episcoporum
 Patriarchæ
 Cirillus
 Catholicos
 agebatur
 Arausicanum
 excesserat
 in Cholchis
 exprobratur
 Romę
 sustinebant
 substituitur
 Constantinus
 Ramirus
 xv.
 exprobratur
 defidia

f. 323.

ERRATA

- f. 323. l. 32. 1150.
 l. 33. Decretalium
 f. 327. l. 15. thæsauro
 f. 328. l. 30. triumpho
 f. 329. l. 3. efficcandum
 f. 333. l. 18. sequenti
 l. 24. quatuordecim
 f. 338. l. 27. Ioannæ
 f. 241. l. 15. Blandus
 f. 347. l. 18. Moriantur
 f. 360. l. 20. Sixtus v.
 l. 22. collocari curat
 f. 361. l. 6. alius, Augusti
 f. 364. l. 21. Ludouicus
 l. 36. millibus
 f. 370. l. 32. 1148.
 f. 372. l. 6. Idrinus
 f. 280. l. 34. visa
 f. 383. l. 25. Amomandus Chidel
 f. 400. l. 12. 1276.
 ibidem 364. filios
 f. 409. l. 10. ~~Clemens XI.~~ an. 1700.
 f. 415. l. 8. Ælains
 l. 21. Titius
 f. 424. l. 29. Guglielmus
 f. 426. l. 12. Gelafius PP.
 f. 436. l. 12. iaciunt, fundamenta
 f. 443. l. 25. Generali
 f. 446. l. 3. dictum S.
 f. 448. l. 12. victoria
 l. 31. eique
 f. 449. l. 14. 1524., & Franciscus I.
 f. 454. l. 12. Napolion
 f. 461. l. 19. Hæremitanis
 f. 466. l. 25. temporem
 f. 479. l. 31. Crucifixi
 f. 482. l. 7. Hic diruta
 f. 483. l. 9. illum bis

CORRIGE:

1151.
 Decreti
 thæsauro
 triumpho
 efficcandum
 sequenti
 quatuordecim
 Iannæ
 Blondus
 Moriuntur
 a Sixto v.
 collocatur
 alius Augusti
 Ludouicus
 millionibus
 Anstelodami 1148.
 Idrinus
 visæ
 Hermannus Schidel
 1266.
 365. filios
 Ælius
 Titus
 Guglielmus & *corrigere alibi etiã*
 1118. Gelafius PP.
 iaciuntur fundamenta
 Generalis
 dictum est S.
 victoriam
 eisque
 & anno 1525. Franciscus I.
 Neapoliom
 Eremitanis
 temporem
 Crucifixi.
 Hic dirupta
 illum ter

F I N I S.

